

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק מ"ח

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִיזוֹת וְהַתְּעוּרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תְלָמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
יְבֻנְאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנְּחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְבָר

הַגִּיה חֲלָקִי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְּקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-בֵּן לְוִקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתֵּב הַרְאֵנוּ שְׁנֵדפֵּס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּם בְּיֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וּכְמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מְפֹסְטֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׂמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיסִים עֵתָה אֶת כְּרֶךְ מַח,
וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוָה, שְׁכַל מִי שְׂיִקְרָא בְּזֶה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאמְרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד
וְהַנְמֶךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן לְשִׁכַּל
תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעִלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׂעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִתְמִיד בְּהֶם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בָּלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִיתָהּ
אֱלֻקִּים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָ'ה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"א: עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר.

הֵינּוּ מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיף שְׂיִקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת, שְׁלֹא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, שְׂיִקְבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁלוֹמֵד מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת, שְׂיִדַּע אִיף לְהַתְנַהֵג — הֵן לְעֲצֻמוֹ וְהֵן לְאַחֲרִים, שְׁמַתְנַהֲגִים לְפִי דַעְתּוֹ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתּוֹ, וְכִפִּי הַמְּשַׁלָּה וְהַרְבֵּנוֹת שְׂיִשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמַעַט, וְכֹל זֶה זּוֹכִים עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ'.

וְהִנֵּה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אַמוּנַת חֲכָמִים הוּא, בְּשִׂיזְכָּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי, וְיִדַּע וְיִבִּין בְּאֱמֶת בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמִצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל-כֵּן עָלִי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכֹל מֵה שְׁאוּמֵר לִי הֶחֱכֵם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיף לְקַבֵּל עָלַי כֹּל אֲשֶׁר יֵאמַר כִּהוּא זֶה — דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנִטּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, מִדְּבַרְיוֹ יְמִין וּשְׂמֵאל, וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (סִפְרֵי, שׁוֹפְטִים יא): אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יְמִין שֶׁהוּא שְׂמֵאל וְכוּ'; וְלִהְשַׁלִּיף מֵאֲתוֹ כֹּל הַחֲכָמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם שְׂכָל בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר. וְכֹל זְמַן שְׁנִשְׁאָר אֲצֻלוֹ שְׂכָל עֲצֻמוֹ, הוּא אֵינוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקַרֵּב לְצַדִּיק, אֲבָל כְּשׁוֹזְכָה לְבִטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי אֵל

הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אִזּוּ יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצוֹת עַל כָּל דְּבָר, הֵן לֹא וְהֵן לְאַחֵרִים – הַחֲפָצִים לְשִׁמְעַת בְּקוֹלוֹ (עֵינִי לְקוֹטֵי-מוֹהַרִין, חֶלֶק א', סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לְצֵאת מִשְׁגָּעוֹנוֹ וּמִשְׁטֵי-יִתְיֹ, שְׁנֵדְבָקוֹ בּוֹ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו (עֵינִי שִׁיחֹת-הַרִין, סִימָן סז), כִּי הַצְדִּיק הוּא מְלֵא עֲצוֹת וְחֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְגֹדוֹל וְעַד קָטָן, דְּרִי מֵעֵלָה וְדְרִי מִטָּה, וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ רַק לְהַעֲתִיק דְּבָרֵי הַצְדִּיק כְּפִשׁוּטִים וְלְהַלְבִּישׁם בְּכֵלִים מְכֻלָּים שׁוֹנִים לְכָל הַשְׂוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לֹאמַר וְלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרִסְיוֹת וְכוּ', כִּי כָּל אֵלּוּ הַחֲוֹלְקִים עַל הַצְדִּיק, לְמוֹדֵם הוּא מִמוֹתְרוֹת, אֲשֶׁר מִשֵּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, וְלֹא דִי שְׂאִינָם יְכוֹלִים אֲפֹלוּ לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמָן, מִכָּל שְׂכָן שְׂאִינָם יְכוֹלִים לְהִנְהִיג אֶת אַחֵרִים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְשׁוֹב עַל פְּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזָה דְּבָר אוֹ אֵיזוֹ עֲצָה בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, הָעֵקֶר לְהַשִּׁיב דְּבָרֵי הַצְדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל-יְדֵי שְׂוֵה מִקְשָׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מְשִׁיב וּמְתַרֵץ אֶת הַשְׂאֵלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סִפֵּר שְׂאֵלוֹת וְתִשְׁבּוֹבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שְׂכָל הַכּוֹלָל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ'.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: יֵשׁ כְּמָה סְפָרִים עֲבָשׁוּ וְגַם עֲתִידִים לְהִיֹּת עוֹד כְּמָה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְאָסוּר לְלַעַג עֲלֵיהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵינִי לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מִחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם כְּמִטְחָוֵי קֶשֶׁת, וְלִבְעָרָם מִבֵּיתוֹ בְּבַעוֹר חֶמֶץ וְשֶׂאִיר וְיֹתֵר וְיֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', וְרֵאווֵי לְגִזּוֹר שְׂלֵא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נְשִׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ', אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּדַרְךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדַרְךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּיָדָיו מִצְוֵה גְדוּלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים בְּחֹל הַיָּם, כִּי כָּל סִפֵּר שְׂמִדְבָר מִעֲנִינֵי תּוֹרָה הֵן בְּדַרְךְ פֶּשֶׁט, אוֹ דְרוֹשׁ, אוֹ רְמֵז, אוֹ סוֹד, אוֹ

פְּרוּשׁ, אוּ בְּאוֹר, אוּ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוּ סִפְרֵי מוֹסֵר וְאַגְדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, כֻּלָּם נְכוּחִים לַמְּבִינִן, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוּשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַנֶּעְלָם בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וּבְיָדָיו אֲסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סִפְרִים, כְּמוֹ שְׁנַמְצָאִים קֶצֶת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה כְּשֵׁרוּאִים שְׁנַתְּחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלוֹ מַצְטַעְרִים עַל הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁכִּבֵּר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבִקְאֻמַּת לֹא בִדְעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ" (קִהְלֵת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאִי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׁיֵשׁ מִכִּבֵּר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שְׁיֵשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁמַסְגֵּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׁרוּאִים בְּחוּשׁ, שְׁיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁיֵשׁ לָהֶם חֵיוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁמַחֲיָה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׂם יִתְבָּרֵךְ עַל-יַדֵּי דָבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלַפְעָמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יַדֵּי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שְׁנַפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בְּתוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרֵאוּי כִּי לְכֹךְ נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאִי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר חֵי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵינַי וְלִהְבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרָאֵינוּ כְּמָה גְדוּלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בְּכִמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחִמְרַי מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֻכְמַתָּם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמְדוּעַ נִבְגָּד אֲנַחְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הֵיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יְמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךָ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַ

נצחיים?! והלא כִּמָּה תחבולות עושים וכמה ספרים לאֲלָפִים
 ולרַבּוֹת מְחַבְרִים בְּשָׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ
 שֶׁל קל וְחֹמֶר כִּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבִּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ',
 ספרים עד אין קץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשָׁבִיל
 הַתְּכָלִית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין
 לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכֵּנוּ הֶרְחֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים
 מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטָעוּתָיו וְכוּ',
 וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל
 יוֹם, כְּדֵי לְמַצֵּא עֶצֶה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ
 בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת,
 וְלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצִחִיִּים, לְקַרְבֵּם אֶל הַתּוֹרָה
 וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נמצא, שְׁכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבֵר נִמְצְאִים
 בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן
 כִּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מְכַל שֶׁבֶן
 וְכָל שֶׁבֶן לְבּוֹא לְחֻדְרֶיהָ וְלִירֵד לְעַמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבְרוּ עַד הַנּוֹה, עַדִּין אֵינָם חֲלָק אֶחָד מֵאֲלֶף מַעֲמָק
 רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלוּ עוֹד, בְּעַת שֶׁיִּתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרוֹזֵי הַתּוֹרָה
 הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבִזּוֹת שׁוּם סֵפֶר
 הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא
 וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְּהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָלֵם צְרִיכִים
 לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה מְדִינּוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וּבְמִקְוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְּפַשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחִינִין אֶת עֶצְמָן
 בָּהֶם, וּבְמִקְוֹמוֹת אַחֲרֵים מְחִינִין אֶת עֶצְמָן בְּסְפָרִים אַחֲרֵים
 דִּיקָא וְכוּ'.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לְמַקְרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים אֶל הָאֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, אֹרֹו שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמְרִיצִים מִכְתָּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדְרָה, לְרֵאוֹת אֹר וּלְצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָרַע שְׁנֹלְכָדוּ בּוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהַמְּכַתְּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתָּבֵיהֶם.

וּבְאֵמֶת לֹא נִתְחַדַּשׁ בּוֹ שׁוּם דְּבָר, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּכֻלָּם מִכָּלִים שׁוֹנִים, וּבְדֶרֶךְ הַרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעַרֵב כְּמָה סָמִים יַחַד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), כִּי כָּל הַרְפּוּאוֹת הֵן הַרְפָּבוֹת, דִּהְיִינוּ שְׁלוֹקָחִים סָם פְּלוּנִי וְעָשָׂב פְּלוּנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כֶּךָ וְכָה, וְכֵן עָשָׂב אַחַר, שְׁמִשְׁקָלוֹ כֶּךָ וְכָה, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכְּמָה מִיָּנִים, וְכָל עָשָׂב וְעָשָׂב יֵשׁ לוֹ כַּח אַחַר, וּמְעַרְבִין אֵלּוּ הַמִּיָּנִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְפָּבָה, וְזֹאת הַהַרְפָּבָה יֵשׁ לָהּ כַּח לְרֵפָא הַחוֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הַרְפּוּאָה הוּא עַל-יַדֵּי הַרְפָּבָה דִּיקָא, שְׁנַעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחַר חֲדָשׁ, עַל-יַדֵּי הַכַּח שְׁקָבְלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֹשָׂבִים שְׁנַתְּעַרְבוּ, וּבְזֶה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהַרְפָּבָה דּוֹקָא מְרַפְּאִין כָּל מִיָּנֵי חוֹלְאוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וּמְחִיב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מֵרַדַּת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטַּל עָלָיו חַיּוֹב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנַפְשׁ זו, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַּעֲנֹה שֶׁל שְׁקָר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ', וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשׁוֹזְכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בְּחִבְרִיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלָּלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפָּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וּנְתַקִּים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים (אִיכָּה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֵנָה אֲבָנֵי קֹדֶשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", דִּהְיִינוּ יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים מִתְגַּלְגָּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ,

בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים
עֲלֵיהֶם בְּעֵתֵים הֵלְלוּ נְסִיווֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שְׁעָרוֹם אַבּוֹתֵינוּ
וְאָבוֹת אַבּוֹתֵינוּ בְּלִי שׁוֹם גְּזֵמָא כְּלָל, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמְּבוּל,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִין מִי שְׁיַרְחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפָּשְׁטוּ סְפָרֵי
מִינּוֹת וְנֶאֱוָף לְאַלְפִים וְלִרְבּוּבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיוֹדְעִים
וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְחִבְרָא חִבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְחִבְרָא
דְּחִבְרֵי חִבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְאַחַד מְכַשִּׁיל אֶת חִבְרוֹ, וְשׁוֹם רֵאשׁ
יְשִׁיבָה וּמִשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַזְהָ כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ
יוֹדֵעַ), וְעַל-יַדֵּיזָה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחֵם;
עַל-כֵּן הִתְרַחַם לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבָר בְּכַמָּה מִיַּי דְּבוּרִים, כְּאֲשֶׁר
אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבְתוֹ לְעֵנִין "אֶמוּנָה"
אוֹ "צִדִּיק", יִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִל וְלִצְאֵת
מִהַחֲשָׁה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר
מְגַלֵּה אֶמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא
הַרוֹפֵא הָאֵמֶתִי, הַרוֹפֵא הַמְּמַחֶה מְאֹד מְאֹד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן, חֶלֶק
א', סִימָן ל), וְהוּא וְאֲנָשָׁיו יְכוּלִים לִירֵד אֶל כָּל מִיַּי צְנוּרוֹת שֶׁל
הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְלָהּ, וּלְהָרִים אֶת
הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקָעוּ שָׁם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח).

עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת מִיַּחֲדֵי
הַדְּוִרוֹת, שֶׁהוּא גָּמַר כָּל הַתְּקוּנִים וְכוּ', שֶׁהוּא תְּקוּת כָּל
בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתְּקוּת כָּל הַדְּוִרוֹת וְתְּקוּת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', נַחַל
הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת
דְּעֵתִיק וְכוּ', גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְאֵל אֲנָשָׁיו הַיְּקָרִים
שֶׁבְּכָל דוֹר, שֶׁהֵם צִדִּיקֵי הָאֵמֶת שְׁבַדוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו
הוּא אֵיבָר לְצִדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוֹתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצִּדִּיק וְכוּ'.

וְאִזּוֹ יִזְכָּה לְתִקּוּן אֵמֶתִי וְנִצְחֵי, וְיִזְכָּה לְהַתְּגַלּוּת הָאוֹר הַגָּנוּז,
אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֻקִּים זוֹלְתָהּ יַעֲשֶׂה וְיִזְכָּה לְגֻאֲלָהּ
שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן!

ספר אשר בנחל פרך מח

ח' תשכב.

בעזרת השם ותפילה, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות.

נא ונא ראה לקחת את עצמך בנדיה, ואל תשבר כלל, כי גדול
אדוננו ורב להושיע. ורבנו ו"ל אָמר לָנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן
קיב): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן,
ובודאי אין שום גאון בעולם כלל, כמו שצדק רבנו ו"ל (לקוטי
מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): גיוואלד, וייט אייך נישט מ'אש, עס גאהר
קיין גאוש פארהאנדין; ויש לומר על מאמר ו"ל (ברכות לד):
במקום שבעלי תשובה עומדים, שם צדיקים גמורים אינם יכולים
לעמד; כי צדיקים אינם צריכים שמירה, כי הם נתקו עצמם כבר
מהסמ"ך-מ"ם, מרב דבקותם בו ותפילה, מה שאין כן בעל תשובה,
עדין הסמ"ך-מ"ם רודף אחריו לתפסו. ולכן צריכים ליחד לו מקום
שמור, שאפלו צדיקים אינם יכולים למצא אותו.

ולכן חזק ואמץ, כי תמיד מועילה תשובה על הכל, רק הרגל

יב אָשֶׁר ח' תשכג – ח' תשכד בַּנְחַל

אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ תָּמִיד בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה,
כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצִינָה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר ...
גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט), שְׁאַמִּירַת סֵדֶר
תְּקוּנָת חֲצוֹת זֶה כְּמוֹ פְּדִיּוֹן, וּמָה גַם שְׁאֵז הַפְּדִיּוֹן הַכּוֹלֵל כָּל הַכֹּד
בְּתֵי דִינִים. וְלָכֵן רָאָה לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תְּקוּנָת חֲצוֹת, וְזוֹ מַעֲלָה
גְּדוּלָה אִף אִם יֵאמְרוּ כְּמוֹ שְׁיֵאמְרוּ, כִּי אֵז הַבְּרָכוֹת מְצוּיֹת מְאֹד,
כְּמוֹכָא בְּזִהַר (תּוֹלְדוֹת קלו'): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קלד, א): "הִנֵּה בְּרָכוֹ
הַיְיָ" כָּל עֲבָדֵי הַיְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית הַיְיָ, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן דְּקִיָּיִמִי
בְּפִלְגוֹת לַיְלָא וְכוּ' [אֵלֶיךָ הֵם שְׁקֵמִים בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה], עֵינֵי שָׁם; וְלָכֵן
אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֵל תִּחְסַר לַיְלָה מְלוֹמַר סֵדֶר תְּקוּנָת חֲצוֹת,
וּבְתַחֲבוּלוֹת תַּעֲשֶׂה מְלַחְמָה, אוֹ קֵדָם שְׁתַּלְּךָ לִישָׁן אוֹ כְּשִׁתְּקוּם קֵדָם
אוֹר הַיּוֹם, סֵדֶר תְּקוּנָת חֲצוֹת תֵּאמַר כָּל לַיְלָה, וְאֵז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה
גְּדוּלָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשכד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצִינָה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָסוּר לְהַכְנִיס לְלַחֵץ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְאִפְּלוּ שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים וְכוּ', זְכוּר גַּם תִּזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַתִּיאֵשׁ, עָלֶיךָ לְדַעַת, מֵה שֶׁתִּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוּם דְּבַר אֵינוֹ פּוֹעֵל, כִּי תִפְּלֶה הִיא בְּסוּד (אִיּוֹב כח, ז): "נִתְיַב לֹא יִדְעוּ עָיִט"; הֵינּוּ מוֹהֲרֵי ת"ז לְדַבֵּר פֶּעַם מִעֲנִין מַעֲלֵת הַתִּפְּלָה, וְאָמַר: הֲרֵי אֲנִיחֲנוּ מוֹצְאִים בְּדְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁתִּפְּלוֹת עוֹלוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שֶׁמִּגִּיעוֹת לְמָקוֹם כְּזֶה, שֶׁהַמְּלֶאֶךְ הֵכִי גְדוֹל צָרִיךְ לְהִשְׁבִּיעַ אֶת הַתִּפְּלוֹת, שֶׁתִּלְכְּנָה לְמָקוֹם שֶׁתִּלְכְּנָה, כִּי גַם הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל הַתִּפְּלוֹת אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזָה מְקוֹם גְּבָהָה שֶׁל הַתִּפְּלָה. וְלָכֵן אָסוּר לְהִשְׁבֵּר, רַק לְבוֹא בְּכָל פֶּעַם, וּלְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרָךְ, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יְתִבְרָךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים. וְאִז תִּרְאֶה מֵה יִהְיֶה נֶעֱשֶׂה עִם הַתִּפְּלָה הַזֶּה, שֶׁתִּרְאֶה בְּיָדָי יְשׁוּעָה, רַק צְרִיכִים לְחַכּוֹת בְּסִבְלָנוֹת עַד עַתָּה בֹּא דְבָרוּ.

לְעַת עֵתָה כְּדָאֵי לְהַתְמִיד בְּאַמִּירַת מִשְׁנֵיּוֹת, גְּמָרָא, זֵהָר, טוֹר, שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְכוּ', אֲשֶׁר זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. וְרֵאוּי לָךְ לְהַתְמִיד בְּאַמִּירַת מִשְׁנֵיּוֹת, יוֹתֵר טוֹב לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת מֵאֲשֶׁר לְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁל מֵה בְּכָךְ, אֲשֶׁר לֹא יִבִּיאוּ אוֹתָךְ אֶל מְאוּמָה.

וּבְכֻלָּל לֹא כְּדָאֵי לְסַפֵּר אֶת לְבָבְךָ הַשְּׂבוּר וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֶל סֵתֵם בְּגִי-אָדָם, אֲשֶׁר אֵינָם יְכוּלִים לְעֹזֵר לָךְ, וְרַק תִּאֲבֹד אֶת הַחַן שֶׁלָּךְ בְּעֵינֵיהֶם, כִּי בְּגִי-אָדָם אֵינָם אוֹהֲבִים אָדָם שְׂבוּכָה תְּמִיד; כִּי לְצַעֲרֵי הָרַב, יֵשׁ בָּהֶם בְּבִרְיוֹת טִבֵּעַ שֶׁל רִשְׁעוֹת וְאִכְזוּרִיּוֹת, וְלֹא אֲכַפֶּת לָהֶם מִהִזּוּלַת כָּלֵל, זֹה עֲבָדָה וּמְצִיאוֹת! בְּגִי-אָדָם אוֹהֲבִים אֶת מִי שֶׁחֲזָק, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יד, כ): "אוֹהֲבֵי עֲשִׂיר רַבִּים". וְלָכֵן תִּרְאֶה לְצִיַּת אוֹתִי בְּדְבַר זֶה, וְתִהְיֶה הֵכִי מֵאֲשֶׁר בְּחִיָּיךָ.

זְכוּר, אֲשֶׁר אֵין לָךְ רַק אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר רַק הוּא מְבִין אוֹתָךְ,

ועל-כן ראה להתמיד בספרי "לקויטי-הלכות", ושם תמצא את דעת רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשכה.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך! אדם אסור לו להאשים את עצמו במה שעובר עליו וכו', כי סוף כל סוף צריכים להאמין באמונה פשוטה וברורה, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ומה שך להתבלבל מזה או מזה וכו'?! יותר טוב לברח רק אליו ותפלה! ואף שאצל בני-אדם השפה הזו מוזרה, רחמנא לצלן, כי כל-כף הכניסו עצמם בטבע, מקרה ומזל, עד שכל עניני השגחה פרטית, ולחיות רק עמו ותפלה, וכל מה שאדם צריך עליו לבקש רק ממנו ותפלה בשפת האם שלו, ושיהיה רגיל לשיח ולדבר עמו ותפלה כמו שמדברים איש אל רעהו, דבר זה נראה מאוד מוזר אצל בני-האדם, עד שתכלית ההפוך נדמה וכו' וכו', כאלו אינו מן הישוב. ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (סי' מוה"ר"ן, סימן שמה): אנחנו איננו כלל מזה העולם של עכשו, ומחמת זה אין העולם יכולים לסבל אותנו. וזה התרוץ לכל זה; כי רבנו ז"ל מחדיר בנו אמונה ברורה ומזככת, עד שנגיש את הקדוש-ברוך-הוא ממש פנים אל פנים. ודבר זה הוא גלוי של רבנו ז"ל, שהמשיח יכבש את העולם עם דעתו. ולכן לא בחנם, שיש עלינו כל-כף הרבה צרות ומחלקת וכו' וכו' [ויותר מזה אין ברשותי לכתב לך].

בענין אחר מה שכתבת וכו', צריך שתדע, אשר אין לנו על מי

להשען, אלא על אבינו שבשמים. ולכן חבל להכנס בוכוחים וכו',
 כי עם ופוחים לא פועלים שום דבר, אדרבה, התוצאות הן הפוכות
 לגמרי, באשר כבר ראית וכו', ולמדת לקח מכל מה שעבר עליך
 בשביל זה וכו'. ולכן עקר העצה — רק לעשות עבדא ותו לא. ויש
 פתגם מהצמח צדק זי"ע: "טובה פעלה אחת ממאה אנחות"; כך
 אדם רק מתאנח וגונח, ומצטער ומתנכח אם בן צודק או לא צודק
 וכו', אך אם עושים פעלה אחת, זה כבר יותר מהכל.

ולכן אל תהיה בטלן, תעשה פעלות, ותראה איך שיתבטל כל
 הרע בהכרח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשכו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, 'אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין כבוד אב ואם, זה יסוד גדול, וחסוניה שבחמורות,
 כמאמר ז"ל (דברים רבה, פרשה ב', סימן ו'): חמורה שבחמורות —
 זה כבוד אב ואם; ורואים שבחורים בשיבות לומדים הלכות
 תערוכות, הלכות בשר וחלב, או הלכות שבת וכו', אשר בנדאי הן
 הלכות נחוצות, אבל, לדעתי, צריכים להתחיל ללמד עם התלמידים
 כבוד אב ואם, אשר זה כל-כך חשוב, כי ילדים שמולזלים
 בהוריהם, הם יקבלו את זה בחזרה מילדיהם, ולא יועיל על זה
 תקון. רואים שבני-אדם סובלים כל-כך מבניהם ובנותיהם, ומורטים
 שערות ראשם ושואלים: למה מגיע לי צרות ויסורים כאלו? ! אבל
 כבר שכחו מה שהם עשו להוריהם, שמררו להם את החיים,
 ומקבלים עכשו הכל בחזרה. ולכן אשרי הישיבה שמכניסים
 בתכנית הלמודים קדם טור ובית יוסף ושלחן ערוך הלכות כבוד

טז אֲשֶׁר ח' תשכז – ח' תשכח בַּנְחָל

אָב וְאָם, וְשִׁיעֲשׂוּ מִבְּחִנִּים עַל זֶה, כְּמוֹ שְׁעוֹשִׂים מִבְּחִנִּים עַל הַלְכוֹת שֶׁבַת אוֹ תַעֲרֹבוֹת וְכוּ', כִּי זֶה נְחוּץ לְכָל הַחַיִּים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשכז.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, י' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתִּזְכָּר, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, וְכָל מֶה שֶׁקוֹרָה עִם הָאָדָם, הִרִי זֶה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְאִין אָדָם מְסַגֵּל לְהִבִּין בְּדַעְתּוֹ הַפְּעוּטָה וְהַמְצַמְצָמֶת וְכוּ' מֶה וְלָמָּה הַסֶּבֶל הַזֶּה וְכוּ', אֲלָא עָלְיוֹ לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִרְאֶה אִיךָ שִׁיּוּלִיךָ עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בּוֹדָאִי יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינּוּ מְסַגֵּל לְהִבִּין אוֹתָם, עִם כָּל זֹאת הָעֵקֶר רַק לְזֶרֶק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע שֶׁכָּל מֶה שֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָמוֹ – הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק, וְכָל אֵלֶּה הַרְשָׁעִים, שְׁמִזִּיקִים וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ, הֵם שְׁלוּחֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וּבִשְׁבִיל כְּפָרַת עוֹנוֹת הוּא צָרִיךְ לְסַבֵּל. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁאֵינּוּ בּוֹעֵט בִּיְסוּרִים, אֲלָא מוֹסֵר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִרְגִּיל עֲצָמוֹ רַק לְבִקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל מֶה שֶׁהוּא צָרִיךְ, וְיִסְפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשכח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, י' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר הוּא הַתְּחִיבוּת, לֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבַר.

עֲלִידָה לְדַעַת, אֲשֶׁר בְּדַבַּר רַבְּנּוּ ו"ל, מִי שְׂיֹוֹתֵר תָּמִים וּפְשׁוּט, הוּא יִקְבַּל יוֹתֵר מִרַבְּנּוּ ו"ל, וְכָל אֱלוֹ הַחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, אַף שְׁקוֹרִין עֲצָמָם "בְּרִסְלָבֵר", זֶה רַק מִן הַשְּׁפָה וְלַחוּץ, כִּי רַק בְּדַבַּר אֶחָד יְכוּלִים לְהִכְחִין אִם הוּא בְּרִסְלָבֵר אוֹ לֹא — אִם הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, סִימָן שֶׁהוּא מְקַרֵב אֶל רַבְּנּוּ ו"ל, וְהוּא נִקְרָא בְּרִסְלָבֵר אֲמֵתִי, כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַהֲתַקְרְבוּת אֶל רַבְּנּוּ ו"ל, כִּי בְּזֶה שְׂמַדְבַּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, סִימָן שֶׁהוּא שָׁמַע אֶת הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל הַחֲכָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס); וְלִכֵּן אִם אֵינוֹ מִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, סִימָן שֶׁהוּא חֲרַשׁ, שְׂאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל הַחֲכָם, וּבְזֶה מֵרָאָה שֶׁהוּא רַחוּק מִרַבְּנּוּ ו"ל וְזֶה פְּשׁוּט. וּמִי שְׂרוּצָה לְחַלֵּק עַל דְּבוּרִים אֱלוֹ — הַרְשׁוֹת בְּיָדוֹ, אַף זֹהוּ הַמְּצִיאוֹת, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, רַק עַל-יְדֵי שְׂשׁוֹמְעִים אֶת הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וְצָרִיכִים לְהַטּוֹת אֶזֶן קְשֻׁבָּת אֶל דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, הֵינּוּ לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וּבִפְרָט בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת: "שִׂיחוֹת-הַר"ן" וְ"שִׂי-מוֹהַר"ן", וְלִקְרִיב אֶת כָּל אֲשֶׁר נֶאֱמַר שָׁם.

וּכְפִי שְׂאֵנִי רוֹאֶה בְּדוֹר הַזֶּה, קָדָם יִתְקַרְבוּ אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲדוֹת הַמְּזוֹרַח הַסְּפָרְדִים אֶל רַבְּנּוּ ו"ל, כִּי הֵם תְּמִימִים, וְהֵם כָּלִים טוֹבִים וְהַגּוֹנִים לְקַבֵּל דַּעַת רַבְּנּוּ ו"ל, וְאַחֲרֵיכֵן יִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵב אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲשֻׁכְנָזִים — הַחֲסִידִים וְהַלִּיטָאִים, כִּי עַגְיָן רַבְּנּוּ ו"ל תְּלוּי רַק בְּעִבּוּדַת הַתְּמִימוּת וְהַפְּשִׁיטוּת, וְכָל מֵה שֶׁהוּא יוֹתֵר תְּמִים — יִקְבַּל יוֹתֵר.

וְכֵן גַּלְהָה לָנוּ רַבְּנּוּ ו"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קנ"ד) מִמַּעֲלַת הַפְּרָאֶסְטִק, הֵינּוּ אֲדָם פְּשׁוּט שְׂאֵינוֹ מִבֵּין כָּלִים, רַק מְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן נִהַג רַבְּנּוּ ו"ל כָּל יְמֵי חַיָּיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁדַּבֵּר אֵלָיו

יתברך, ושָׁכַב בְּפִשׁוּט יָדַים וְרַגְלַיִם עַל הָאָרֶץ, וּבְכַה הִרְבָּה (שיחות-ה'ר"ן, סימן קסד); וְכֵן הָיָה רְגִיל לְעוֹרֵר תְּמִיד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים עַל נִקְדָּה זֹו בְיִוְתֵר, הִינּוּ לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת, רַק כְּמוֹ אָדָם פִּשׁוּט, וְזֹו הַמִּתְנַהֵּג הַכִּי יָפֵה שֶׁקְּבִלְנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל.

וְשָׁמַעְתִּי מֵר' לױי יִצְחָק (גֵּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שֶׁשָּׁמַע הִרְבָּה פְּעָמִים מֵר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְתַת לְאָדָם הַנְּהַגוֹת, כִּי לֹא כָּל אֶחָד מְסַגֵּל לְקַיִם מַה שֶּׁאַתָּה אוֹמֵר לוֹ, וּמִי אוֹמֵר שֶׁזֶה תְּקוּנוֹ? ! רַק בְּדַבֵּר אֶחָד צְרִיכִים לְחַזֵּק אֶת הָאָדָם, וְהוּא — בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוּת, כִּי אִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הִרְבָּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מִמִּילָא כְּבָר יְאִיר בּוֹ רַבֵּנוּ ז"ל אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא צָרִיף לְתַקוּן נַפְשׁוֹ. הָעֶקֶר הוּא תַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוּת וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוּנוֹ בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת.

וּבְאֵמֶת מִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ בְּזוֹה, הוּא כְּבָר אֵף פְּעַם לֹא לְבַד, הֵיכֵן שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, הוּא הוֹלֵךְ עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא חִסֵּר לוֹ שׁוּם דָּבָר. וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן עח), אֲשֶׁר הַדְּבוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם אֶפְלוּ בְּמִקוּמוֹת הַמְטַנְפִּים, הָעֶקֶר לֹא לְהִרְפוֹת מִהַעֲבוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּו.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשכט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י' אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הִנֵּה תְּכַמִּינּוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁבַת נה.): חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַת, וּכְבָר אָמְרוּ דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת: "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא' אֱלֹקִים" — סוֹפֵי תְּבוּת: אָמַת, כִּי זֶה הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן בְּבְרִיאָה —

אָמֶת. וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא), שְׁאָמֶת
הוא אָחֵד, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ אָמֶת. וְלִכְּנֹן כָּל
מִי שֶׁנִּכְלָל בְּיֹתֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יֹתֵר אָמֶת נִחְקֵק בּוֹ; וְהַצְדִּיק נִכְלָל
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּנֹן כָּל מִי שֶׁמְקַרֵּב אֶל הַצְדִּיק, יֹתֵר אָמֶת יֵשׁ
בּוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'); וְלִכְּנֹן
צָרִיכִים לְהַשְׁתַּוְּקֵק רַק אַחֲרָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שֶׁרַק הוּא יִתְבָּרַךְ
אָמֶת, וְלְהַחְזִיק בְּהַצְדִּיק הָאָמֶת הַנִּכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז גַּם בּוֹ תִּחְקֵק
אָמֶת.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, אֲשֶׁר אָמַ"ת — רְאֵשֵׁי תְבוּת: "מ'קוּמָךְ אֵל תִּצַּח",
אִם אָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ אֵיזָה דְבָר, עָלָיו לְהַחְזִיק בְּדָבָר וְלֹא לְשִׁנוֹת
אֶת דַּעְתּוֹ בְּכָל פַּעַם, רַק כְּמוֹ שֶׁהַחֲלִיט — כֶּף יִתְנַהֵג, וְלֹא יִחְלִיף
בְּכָל פַּעַם הַנְּהַגוֹת וּדְרָכִים וְכוּ', וְאֵז תְּהִיָּה לוֹ מְנוּחָה, וּמָה גַם שְׂאֵז
יִרְאֶה שֶׁהוּא מִחְזִיק בְּאָמֶת. וְזֶה גַם "אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת"
— סוּפֵי תְבוּת: אָמַ"ת, כִּי כָּל מֵה שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיְהִיָּה
נַעֲשֶׂה, זֶה רַק אָמֶת. וְהִנֵּה רַבְּנֵי ו"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
ט), שְׁצָרִיכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ דְּבוּרֵי אָמֶת, וְאֵז יֵאִיר לוֹ לְצִאֵת
מִהַחֲשָׁף. וְכֵן הוּא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיב),
שְׁצָרִיכִים לְרִאוֹת, שֶׁהַדְּבוּרִים יִהְיוּ דְבוּרֵי אָמֶת, וְאֵז יִמָּצֵא אֶת
הַפְּתָחִים לְצִאֵת מִהַחֲשָׁף שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ.

וְלִכְּנֹן עֵקֶר הָעֲצָה — לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר דְּבוּרִים אָמֵתִיִּים,
וּלְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עִם אָמֶת, מֵה שְׁלוּחֵץ אוֹתוֹ, וּמָה גּוֹרֵם לוֹ כָּל
הַצָּרוֹת, וּמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּמָה מַעֲיֵב וּמַעֲיֵק לוֹ — הַכֹּל לְכָל יִסְפָּר
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עִם הָאָמֶת שְׁלוֹ, אֵף שֶׁהוּא מְנַח עֲדִין בְּחֲשָׁף גְּדוּל וְכוּ',
עִם כָּל זֹאת מִהַחֲשָׁף וְהַתְּרַדְמָה הַזֹּאת יִדַּבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
יְהִיָּה אֵיף שִׁיְהִיָּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כ אֲשֶׁר ח' תשל – ח' תשלא בנחל
ח' תשל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אֵל ... גרו יאיר ויזרח.
לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד נבהלתי לשמע, שנתקבצו חבורת ליצים וכו', לצאת לקטרג על ... שהוא תלמיד חכם גדול וירא שמים, עובד השם יתברך מנעוריו, ורבות עשה למען פרסום וגלוי הצדיק האמת בעולם. וכבר סבל חרופים וגדופים שנים על גבי שנים מאינשי דלא מעלי, ועכשו עוד פעם נתקבצו פוחזים וריקים וכו'. ולכן אני מבקש אותך וכן מזהירך, שלבל יהיה לך חלק בין אנשים רשעים אלו, פי כלם יקבלו את ענשם במקדם או במאחר, בלי שום ספק, אוי להם ואוי לנפשם! תרבות אנשים חטאים; ברח לך מהם כמו שבורחים מאש, ואף פעם שלא יהיה לך עסק עמהם, אלא עם צדיקים הדבוקים באין סוף ברוך הוא.

הקדוש-ברוך-הוא יצילנו מהשעות הרעות, ויחבר אותנו תמיד אֵל הצדיקים האמתיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשלא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אֵל ... גרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להרגיע את עצמך, פי מה אתה צריך להכנס בלחץ נפשי וכו', מה קרה כבר וכו'? ! הלא ימינו כצל עובר, וחבל לבזבז רגע בחנם, רגע ממש; יש בכל יום אֵלף וארבע מאות וארבעים רגעים

אָשֶׁר   ח' תּשׁלֵב   בְּנַחֵל   כּא

(1440), וְנַחֵל עַל כָּל רְגַע. וְיָדוּעַ, אָשֶׁר מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלֵת חֲמֻשָּׁה רְגָעִים. וַיֵּשׁ לומר בְּפִשְׁטוּת, כִּי כָל רְגַע זֶה נִגְדָּד פְּרָצוּף אַחַד כְּשִׁמְיָחִידִים יַחֲוִדִים, כְּיָדוּעַ לִיּוֹדְעִים בְּדָבָר. וְלִכֵּן חֲמֻשָּׁה רְגָעִים זֶה כְּנִגְדָּד הַחֲמֻשָּׁה פְּרָצוּפִים: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן עִם הַכְּתָרִין שְׁלֵהֶם; וְלִכֵּן מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהַכְנִס בְּמַתַּח וּבְצַעַר?! וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּף בְּעִגְמַת נִפְשׁ?! הַדְּבָק עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

וּבְכָלֵל, הִיָּה טוֹב מְאֹד מְאֹד, שְׁתַּרְגִּיל עֲצָמָךְ לְשִׁתְּק, כִּי עַל שְׁתִּיקָה לֹא מִתְחַרְטִים, הָאָדָם מִתְחַרֵּט עַל מַה שְׁדַּבֵּר, אִךְ עַל מַה שְּׂאִינוּ מְדַבֵּר, אֵינָנו מִתְחַרֵּט כָּלֵל! כִּי כָל מַה שְּׂמַחֲזִיק בְּעֲצָמוֹ וּבְתוֹכוֹ — זֶה נִשְׁאָר בּוֹ, וְלֹא צָרִיךְ אַחֲרֵי-כֵן לְהִתְחַרֵּט אוֹ לְהִתְנַצֵּל, אֲלֵא אֵינוּ מְדַבֵּר וְאֵינוּ מְגִיב וְכוּ' וְכוּ'. אֲקוּוּהָ שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר. הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תּשׁלֵב.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גִּירוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב גִּיּוֹסָךְ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

הָעֵקֶר רַק לְהִתְחַזֵּק, וְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל הַשְּׁנָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל זֶה מְאֹד, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ, שְׁצָרִיכִים לְשִׁמּוֹר עַל הַשְּׁנָה, כִּי מַעוּט שְׁנָה מְזִיק לַמַּח, וְכֵן רַבּוּי שְׁנָה מְזִיק לַמַּח (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ"ג); וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה חֻכָּם בְּעֵינֶיךָ, וְאֵל תְּסַגֵּף אֶת עֲצָמָךְ עִם הַשְּׁנָה, כִּי אַחֲרֵי-כֵן תְּסִתּוּבֵב כְּמוֹ שְׂכוֹר כָּל הַיּוֹם, וְלֹא תוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּמַחֲזִין זְפִים, וְכֵן לֹא תוּכַל לְהִבִּין אֶת הַלְמוּד, וְזָכוֹר גַּם זָכוֹר, שְׁגָם סוּס מְמַעֵט בְּשְׁנָה, אֲכַל נִשְׁאָר סוּס.

וְאֵיתָא מִהֲגַר"א זי"ע: אִם הָאָדָם רוֹצֵה לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ, שְׁיִסְגֶּף

כב   אָשֶׁר   ח' תשלג   בְּנַחֵל

עצמו בדבור, לא לדבר כל העולה על רוחו, וזה סגוף גדול לְמִי שְׂרָגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה, וּלְפִטְפֹּט עִם כָּל אָדָם. וּכְבָר אָמַר הַחֲכָם: "מְבַחַר הַמַּדּוֹת — שְׁתִּיקָה"; וְאָמַר: "רֹאשׁ כָּל מוֹסֵר — הַשְׁתִּיקָה"; וּבָזָה מִתֵּר לְסַגֵּף עֲצָמוֹ, כִּי מִי שֶׁמְמַעֵט בְּדַבּוּר, מוֹרָה עַל חֲכָמָה. וּכְמֵאֹמֵר הַחֲכָם: "מְמוֹפְתֵי הַחֲכָמִים — מְעוֹט הַדְּבָרִים, וּמְמוֹפְתֵי הַסְּכָלִים — רַב הַדְּבָרִים".

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שִׁיּוֹדֵעַ מָה בֵּן וּמָה לֹא, תִישֵׁן כְּפִי צָרְפָה, וְאֵז תוּכַל לְלַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל עִם מַח מִיִּשְׁב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תְּצִוָּה, 'י אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה תְּמִיד רַק לְחֹשֵׁב מִמְּנוֹ יְתִבְרַךְ, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם פּוֹרְחִים, הֵנָּה הוּא פֹה וְהֵנָּה הוּא שָׁם וְכוּ', וּמָה יִתְרוֹן לְכָל הַחַיִּים?! אִם לֹא רַק לְחֹזֵר וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַנִּשְׁמָה הִיא חֶלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ, עֲצָם אֱלֻקוֹת, וְיִרְדָּה לְזֶה הָעוֹלָם לְמִשְׁךָ זְמַן שֶׁגִּזְרוּ עָלֶיךָ, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַבוֹרֵא יְתִבְרַךְ, וְלִזְכוֹת גַּם כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַכִּירוֹ יְתִבְרַךְ כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבֹּא, שִׁשָּׁם אֵין שׁוֹם דְּבָר רִוְחָנִיּוֹת. וּבְעוֹלָם הַזֶּה הַשֶּׁכֶר יוֹתֵר גָּדוֹל, כִּי יֵשׁ נְסִיווֹת קְשִׁים וּמְרִים, הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת וְכַסּוּיִים, וְכָל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְאֲמוּנוֹת כּוֹזְבוֹת, וְכָל מִינֵי זָבָל וְנֹאֵף, שְׁקוּץ, תְּעוּב וְזֵהוּם. עִם כָּל זֹאת אָדָם שֶׁמְסֻתּוֹכֵב בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְגַּבֵּר עַל הַכֹּל, וּמְגַלֶּה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרַךְ כָּאֵן בְּעוֹלָם, זֶה הַשִּׁבְחָה הַכִּי גָדוֹל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י' אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ גְּאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אִם אַתָּה רוֹצֵה בְּאַמֶּת לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, תְּעֻזֵב אֶת הַתְּעַנְיּוֹת וְהַסְּגוּפִים וְכוּ'.

רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה בְּיֹתֵר, לֹא לְקַחַת לְעֶצְמוֹ תְּעַנְיּוֹת וְסִגּוּפִים. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "מִי שִׂידַע מִמֶּנִּי, לֹא צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת, וּמִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ מִמֶּנִּי, לֹא יוֹעִילוֹ לוֹ הַתְּעַנְיּוֹת". וּבְאַמֶּת מוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), שֶׁהַתְּעַנְיּוֹת הֵיא כְּמוֹ הַרְקַת שֶׁק, אֲבָל נִשְׁאָר מְלֵא חוֹרִים, כְּמוֹ-כֵן הַגּוֹף נִקְרָא שֶׁק, הוּא מִתְעַנֶּה, אֲבָל נִשְׁאָר עִם כָּל הַתְּאֻוֹת שְׁלוֹ... וְלִכֵּן הַדְּרִיךְ אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ו"ל דְּרִיךְ חֲדָשָׁה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, שֶׁזֶה נִקְרָא אֲצִלוֹ 'הַתְּבוּדוֹת', שֶׁתְּמִיד יִשִּׁיחַ וְיִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִתְנוּדָה עַל הַכֹּל, וְזֶה מוֹעִיל יוֹתֵר מִכָּל הַתְּעַנְיּוֹת, כִּי רַחֲמָנָא לִיבָא בְּעִי (סְנֵהֲדִין קו:). וְכִשְׁאַדָּם מְסַפֵּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכִיּוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת, שְׁרוּצָה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וּמִתְנוּדָה עַל כָּל מַה שֶׁעוֹשֶׂה, וּמְקַבֵּל עַל עֶצְמוֹ לֹא לְחַזֵּר אַחֵר הַשְּׁטִיּוֹת שְׁלוֹ, זֶה עוֹלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּעוֹלָה וּכְקִרְבָּן, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאֵתָה זֹאת!

וּמִחַמַּת שְׁטָבַע שֶׁל בַּעַל עֲבֵרָה וְכוּ' וְהַמְנַח בַּחֲשֵׁךְ וְכוּ', שֶׁמְרַבֶּה דְּבָרִים, וְלִכֵּן הַסְּגוּף הַכִּי גָדוֹל — לְקַבֵּל עַל עֶצְמוֹ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ. וְלִכֵּן אָמַר הַחֶכֶם: "אִם הַדְּבוּר כֶּסֶף — הַשְּׁתִּיקָה זֶהב"; כִּי בְּזֶה שֶׁאַדָּם שׁוֹתֵק, מוֹרָה עַל שְׁלֵמוֹת דַּעְתּוֹ. וְלֹא כְּפִי שֶׁעַל-פִּירֵב חוֹשְׁבִים, שֶׁמִּי שֶׁשׁוֹתֵק הוּא שׁוֹטֵה, כִּי בְּאַמֶּת הוּא פִּקַּח גָּדוֹל. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים צט:): שְׁתִּיקָה יִפֶּה לְחֲכָמִים, קַל וְחֹמֶר לְטַפְּשִׁים; אִם הָיִיתָ מְקַבֵּל עַל עֶצְמְךָ סְגוּף

כד אֲשֶׁר ח' תשלה בנחל

השתיקה, הייתה מתקן בנקל מה שקלקלת יותר מכל התעניות שבעולם. ואמר החכם: "אל תרבה לדבר, וימעטו חטאיך"; את הדבור צריכים רק להתבודדות, לדבר רק עמו תברך. ורבנו ו"ל למד אותנו דרך חדש בעבודת השם תברך, שהוא הדרך הישן שדרכו בו האבות הקדושים והנביאים, התנאים והאמוראים וכו'. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא בורח רק אליו תברך, אשר אין למעלה מזה בחזרה בתשובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשלה.

בעזרת השם תברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך משבוע שעבר, ומפאת טרדותי, לא השיבתיך עד עתה.

רבנו ו"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), אשר תקון גדול להרהורים רעים הוא — לחדש חדושי תורה; ולכן מי שאינו בכלל זה, ראוי לו לעיין בספרי שאלות ותשובות, המקשרים תורה ממקום למקום וכו', וזה גם-כן בכלל חדושי תורה, שצריך לעיין ולקשר ענינים נפלאים ממקום למקום, שהוא דבר גדול מאד. ולכן לעיין בספרי שאלות ותשובות, זה גם-כן בכלל תקון המח, כי הוא צריך לקשר את מח מחשבתו ממקום למקום בתורה הקדושה, וזה מקשר ומשלב את המח ממקום למקום. ובמקום שחשב והרהר, רחמנא לצלן, בזבל ובנאוף, עליו להכניס עצמו אל תוף התורה הקדושה. והיום יש, תהלה לאל, כל-כף הרבה ספרי שאלות ותשובות אפלו מצורבים (הינו תלמידי חכמים צעירים) זה גם-כן טוב מאד, לראות איך מתדדים את מחם ממקום למקום, וטוב לעיין בכלם, לא להוציא הלכה חדשה, רק דרש וקבל שזכר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשלו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין ששאלו הבנות וכו', אם תפלה דאורייתא ואזי מחיבות, או דרבנן, ואז אינן מחיבות, כי הוי מצות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות, כבר דן בזה בשאלות ותשובות שאגת אריה (סימן יד), וראוי לה לעיין שם בדברי הקדושים.

והנה הרמב"ם בפרק א' מהלכות תפלה (הלכה א') כתב: מצות עשה להתפלל בכל יום. ובגמרא (ברכות כ.): נשים חייבות בתפלה, כי הן גם כן צריכות רחמי וחי. ולכן יש דינים לכאן ויש דינים לכאן. והנה לפי דברי רבנו ז"ל, שיש לבקש ממנו יתברך כל מה שצריך, הרי זה גם נשים מחיבות בתפלה, שיחה ובקשה בינה לבין קונה. ולכן ראיתי באחרונים, שאם אשה רוצה להתפלל השלש תפלות, תתפלל רק מצד נדבה, כי היא לא מחייבת כלל, רק בבקר בקשמה תאמר ברכות התורה וברכות השחר וקריאת שמע, אבל כל היום אימתי שהיא צריכה משהו, תבקש רק ממנו יתברך בלשון שרגילה לדבר בה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשלו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אַל ... גרו יאיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! טוֹב יוֹתֵר לְשַׁבֵּת בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ עִם כּוֹס תֵּה, וְלִלְמַד מִקְרָא — חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתַּרְגוּם וּמִפְרָשֵׁי הַתּוֹרָה, כְּגוֹן: הַרְמֵב"ן וְהָאוֹר הַחַיִּים הַקְדוּשׁ, אוֹ שְׁאָר מִפְרָשֵׁי רִשְׁ"י, כְּמוֹ ר' אֵלִיָּהוּ מִזְרְחֵי (הָרֵא"ם), וּמִשְׁנׁוֹת — פֶּרֶק בְּעִיּוֹן עִם פְּרוּשׁ רַבְּנּוּ עוֹבְדֵיָה בְּרִטְנוּרָא, וְאִם אֲפֹשֶׁר עִם פְּרוּשׁ הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב, וְעוֹד שְׁעוֹר בְּגַרְסָא, אִם יוֹכֵל ח"י פְּרָקִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית, שְׁמִזְבֵּף אֶת הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּתוֹךְ מַחְשַׁבְתּוֹ, וּגְמָרָא — דִּף לְיוֹם עִם מִפְרָשִׁים, זֶהוּ חֵיוֹת הַנֶּפֶשׁ, מְלַבֵּד הַרְבֵּה דְפִים בְּגַרְסָא, וּמְדַרְשׁ — אִם אֲפֹשֶׁר לְסַיֵּם אֶת הַמְדַרְשִׁים רַבָּה וְתַנְחוּמָא מִפְרָשֵׁת הַשְּׁבוּעַ, וְעוֹד הַרְבֵּה לַמּוֹדִים, כְּמוֹ פֶּרֶק בְּרַמְבַּ"ם, סִימָן טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף עִם הַמַּגִּינִים: ט"ז [טוֹרֵי זֶהב] וְהַמְגַן אַבְרָהָם וּמַחְצִית הַשֶּׁקֶל וְכו', אֲשֶׁר אֵין עֲרוּף לְזֶה.

הַגִּיעַ הַזְמַן, שְׁפָכָר תֵּשֵׁב עַל מְקוֹם אֶחָד, וְתַפְסִיק לְרוּץ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עִם כָּל מֵינֵי תּוֹאֲנוֹת וְכו', כָּל גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ עַל מְקוֹם אֶחָד, וְלֹא הִסְתַּוְּכָבוּ בְּרַחוּבוֹת וּבְשִׁוּקִים. הֵן אָמַת בְּשָׁבִיל פְּרִנְסָה הָיוּ הַרְבֵּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים לְצַדָּקָה אוֹ לְהַפְצָה, אֲבָל אַחֲר־כֵּן חֲזְרוּ לְבֵית-הַמְדַרְשׁ. וְכֵן גַּם אֲנִי נִהְגֵיתִי בְּשַׁעַה שְׁלֹא הִיְתָה לִי פְּרִנְסָה, הִלְכְתִּי בְּעֵבוֹר צַדָּקָה, וְהַפְצֵיתִי בֵּין כֵּן סִפְרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל, עַד שֶׁהָיָה לִי עַל פְּרִנְסַת הַיּוֹם, וְכָל יוֹם בְּלִיתִי שְׂתִים אוֹ שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת בְּעֵבוֹר זֶה, וְאַחֲר־כֵּן הִלְכְתִּי לְבֵית-הַמְדַרְשׁ לְלַמֵּד, אוֹ לְמַדְתִּי בְּבֵית שְׁעוֹרִין כְּסִדְרָן כְּפִי שְׁקַבְעֵיתִי לְעֲצָמִי.

מָה אָמַר לְךָ! אֵין עוֹד חֵיוֹת כְּמוֹ מִי שִׁיּוֹשֵׁב עַל מְקוֹם אֶחָד, וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה וּבְשִׁקִּידָה עֲצוּמָה.

בְּעַנְיַן מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכו', מַדּוּעַ לֹא תַעְרֹב אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַנְיַנֶיךָ, וְתוֹדַע שֶׁהַכֹּל מִשְׁגָּח מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן עַדִּיף לְהַתְפַּלֵּל רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְקָשׁ וְלְהַתְחַנֵּן עַל נַפְשֶׁךָ, וְלִבְקָשׁ כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נְגִלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אָשֶׁר   ח' תשלח   בְּנַחֵל   כז

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (נדה ל): אֶפְלוּ בְּעַל הַגַּס אֵינוּ מַכִּיר
בְּנֶסוּ; אֵין לָךְ מִשְׁגַּ אֵיזָה גַס עֲשֵׂה לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשלח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, 'י אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, אָשֶׁר בּוּ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מֶר
נִפְשֶׁךָ וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ! חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרַכּוֹת סד): כָּל הַנְּמָשֶׁךְ
אֲחֵר הַצֵּעֵר, הַצֵּעֵר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו וְכו'; תַּפְסִיק כְּבֹר לְהַסְתַּפֵּל בְּמִבְט
שָׁחַר עַל חַיִּיךָ, וְאַף שְׂאֲנֵי יוֹדֵעַ בְּאַמְת, שְׂפָרִים לָךְ הַחַיִּים, עִם כָּל
זֹאת אֵין זֶה עֲצָה לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וּבְשִׁבְרוֹן לֵב, יוֹתֵר טוֹב לְמִסֵּר
נִפְשֶׁךָ עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִיחָה, אָשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: מְצֻוֶה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת
בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן כד) וְזוֹ לֹא עֲצָה, אֲלֵא מְצֻוֶה
גְּדוּלָה. וּבְאַמְת הַמְצֻוֶה הַזֶּה כּוֹלְלֵת כָּל הַמְצֻוֹת, כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם מְקַיֵּם
אֶת מְצֻוֹתָיו יִתְבַּרַךְ בְּשְׂמִיחָה, בְּזֶה מְרָאָה טֵהָר לְכַבּוֹ, שְׂפִנּוֹתוֹ עִם
אַמְת, וְאַף אֶחָד אֵינוּ מַכְרִיחַ אוֹתוֹ. וְכֵן בְּעֵנֵן הַצָּרוֹת הַזֵּהִירָנוּ רַבֵּנוּ
ז"ל (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן קצה) לְמִצַּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת,
אֵף שְׂאֲנֵי יוֹדֵעַ, שְׂמֵר לָךְ מְאֹד מְאֹד, אֵיךְ נִפְלְטָה בְּפִחַ יְקוּשׁ כְּזֶה, אָשֶׁר
הַסְּמ"ך-מ"ם הַפִּיל אוֹתְךָ בְּזֶה וְכו' וְכו', עִם כָּל זֹאת הָעֵקֶר תָּמִיד
לְמִצַּא הַרְחָבוֹת, וְאֵז בְּאַמְת תִּתְפַּטֵּר מֵהַצָּרָה שְׁלָךְ לְבִסּוּף.

בְּעֵנֵן שְׂפִתְכֶתָּב וְכו', אָסוּר לְסַמֵּךְ עַל שׁוּם בֶּן אָדָם, הוּא סֶתֶם
נִצְלָן וְכו', וּמִנְצֵל אוֹתְךָ. מָה נִתֵּן לָךְ עַד עַכְשָׁיו? כָּלוּם!! זֶה מְצִיאוֹת
וְעִבְדָּה. וְלָכֵן כָּלֶךְ מִמֵּנוּ, כִּי מְאוּמָה לֹא יִשְׁאָר לָךְ. רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ו'): הַיִּצָּר הִרְעָה נִדְמָה כְּאֶחָד שָׂרָץ עִם יָד סְגוּרָה,
וְכָלֶם רָצִים אַחֲרָיו, וְלְבִסּוּף פּוֹתַח אֶת הַיָּד, וְרוֹאִים שְׂאֵין שָׁם כָּלוּם.

כְּמוֹ-כֵן רָצִים אַחַר מִיִּשְׁהוּ, וְחוֹשְׁבִים שֵׁישׁ לוֹ מִשְׁהוּ, וְלִבְסוֹף אֵין בְּיָדוֹ כְּלוּם וּבְחִנָּם רָצוּ אַחֲרָיו כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים, וּמֵאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ. לֹא-כֵן הַצַּדִּיק מְזַכֶּה אֶת הָאָדָם עִם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשִׁים, הַלְכָה וְקַבְלָה, וְזוֹכֶה עַל יָדוֹ לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי. וְלִכֵּן בְּרַח לָךְ רַק אֵל יִרְאֵה הַשֵּׁם, שְׁמִזְכֶּה אוֹתָךְ עִם תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְשִׁמְחָה, וּמִרְאֵה לָךְ דְּרָךְ אֵיךְ לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם עִם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשלט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִיחָה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה רַק לְהִתְחַזֵּק. לְפַעֲמִים אָדָם נוֹפֵל בִּירִידָה כְּזוֹ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה מְמַנּוּ, אֲשֶׁר כָּלָם כְּנִגְדּוֹ, וְאֵינוֹ רוֹאֵה שׁוֹם מוֹצֵא וְסוֹף לְכָל צְרוּתָיו וְכוּ', אִזְ דִּיקָא אִם לֹא תִיַּאֲשׁ, אֵלָא יְבוֹא וַיִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בּוֹ בְּרַגְעַ יִרְאֵה יְשׁוּעָה, אֲשֶׁר מְלַךְ הַכְּבוֹד בְּעֶצְמוֹ יִתְגַּלֶּה אֵלָיו.

הַעֲקָר רַק לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", "סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת", "סְפָר-הַמִּדּוֹת" וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּסְפָרֵי "חַיִּי-מוֹהֲרָן" וְ"שִׁיחוֹת-הַרְ"ן" מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְשֵׁם יִמָּצֵא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשׁוֹ. וְחֻבֵּל מְאֹד מְאֹד, שְׁאֵתֵד הַקּוֹרֵא עֲצָמוֹ עַל שֵׁם רַבְנּוֹ ז"ל, וְלֹא יִפְתַּח מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶת סְפָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל, אֵילוֹ פָּנִים יֵשׁ לוֹ?! הֲלֹא לָנוֹ אֵין אֵלָא אֶת סְפָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל, וְשֵׁם מוֹצֵאִים הַתְּחִזְקוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מִפְּרִטֵי הַעֲצוֹת שְׁאֵנוֹ צְרִיכִים לָזֶה בְּעוֹלָם הָעוֹבֵר הַזֶּה, הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד. וּבְקִאֲמַת רַבְנּוֹ ז"ל מֵאִיר דַּעַת וְשִׁכַּל בְּאָדָם הַזּוֹכֶה לְלַמֵּד סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, עַד שֶׁשְׁכָּבֵר

אין לו צער ויסורים כָּלֵל, הוא מחזיק מעמד יותר יפה, ער דער האלט זיך שענער, אשרי לו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשמ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו זאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר ראה לדבר עמו יתברך, פי זה הבית מנוס היחיד לאדם לברח מפל צרותיו, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל לידיד נעוריו שרצה להיות בורח וכו', פי הנה תקוע בחובות, ולא מצא לעצמו עצה אחרת רק לברח, והתישב לפני שבורח, שיכנס להפרד מחברו היקר מוהרנ"ת ז"ל, שלמד עמו בימי נעוריו, ושטח לו את כל מצבו המר וכו'. ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: עצתי — אם לברח, ברח לך רק אליו יתברך, אנטלויפן איז נאהר צום אייבערשטיין. וצית אותו, ולבסוף היתה לו ישועה.

ולכן גם לך אני אומר, נקלעת בבצעה רצינית, כלם כנגדך ורוצים לתפס אותך וכו', אדרבה עכשו הוא הזמן הכי טוב רק לברח אליו יתברך, פי אין לך זמן יותר מתאים כמו עכשו, מאחר שאתה רואה שכלם כנגדך וכו', וכלם עזבו אותך, עכשו פשתבא אליו יתברך, תבא עם לב אמת, לב נכון, וכל דבור שתדבר עמו יתברך יהיה עם אמת כפי מדרגתך. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קיב): כשאדם מדבר דבור אמת, אז מאיר לו אור הקדוש-ברוך-הוא איך לצאת מהחשך שגלפד בו. ולכן אל תפל בדעתך, אתה לא לבד, הקדוש-ברוך-הוא נמצא אתך, עמך ואצלך, תבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שדוד הטבע ממש, כפי שאדם מבטל את

ל אֲשֶׁר ח' תשמא בנחל

עצמו מפל וכל, כמו-כן מאיר בו אור השגחתו הפרטי הפרטי, כי הכל תלוי כפי הבטול אל האין סוף ברוך הוא, וככל שהוא בעיני עצמו כלום, כמו-כן מאיר בו אור השגחתו הפרטי, וזוהי להחיות את עצמו עמו יתברך. אשרי מי שמגיע לבטול אמת כזה, שכבר אינו רוצה שום דבר, רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשמא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זכר וגם זכר, כי העולם הזה מלא נסיונות קשים ומרים עד מאד, ורובנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן ש'): כל מה שאתה רואה בעולם, וכל מה שנמצא בעולם, הכל בשביל הבחירה והנפיון, והפונה היא בפשיטות, כי הלא אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, מה שרק רואים זה לבושים, כי הרי הכל הוא אלקות, ולכן נותנים לאדם בחירה, אם להסתפל באלקות שבתוך הדבר, או להמשיך עצמו אחר הגשמיות והחמריות שבדבר, שהוא הטנוף והצואה וכו', שזה כלל התאוות רעות, רחמנא לצלן, שבוצרות באדם. ולכן אשרי האדם שבורח תמיד רק אחריו יתברך, ומדבק עצמו אל הפנימיות שבתוך הבריאה, שזה האלקות שבתוכו.

הדורש שלומך לטוב כל הימים...

אֲשֶׁר ח' תשמב — ח' תשמג בנחל לא

ח' תשמב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר לא להפגס בשום לחץ וכו', הן אמת המצב אינו טוב וכו', אבל אסור להפגס במתח, ומכל שכן לא להפגס בעצבים וכו', וזו המעלה של תפלה והתבודדות, שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך הוא בשפת האם שלו, לכל הפחות יש לו להיכן לברח, יש לו היכן להתחבא, להרגיע את חושיו, ולהוציא את העצבים והלחץ שמלחיצים אותו. וזו המתנה הכי יפה שקבלנו מרבנו ז"ל, ואלמלא זכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, אלא לקבל ממנו את המתנה הזו, כבר היה כדאי, ומכל שכן שזכינו לקבל עוד המון עצות והנהגות, התחזקות והתעוררות מספרי רבנו ז"ל איך להחזיק מעמד, ובפרטיות איך להציל את הנער והבני נעורים וכו'.

ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם אורב מאוד מאוד על דבר רבנו ז"ל, ועל מי שעוסק להפיץ את אורו בעולם, כי כל הענין של רבנו ז"ל, הוא לקוצים ולצנינים בעיניו, וצריכים לעסק בזה ביתר שאת וביתר עז, וזה תקוננו הנצחי.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשמג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר ראה לחזק עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, זכור גם זכור,

לב אֲשֶׁר ח' תשדמ בַּנְחָל

שְׁהִסְמִי-יָמַי רֹדֶף אַחֲרַי לְתַפְסֵךְ בְּמִצְוֹתָי, וְאֲשֶׁר מִי שְׁנֹזְהָר מִמֶּנּוּ. וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוֹי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, שְׁצַרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט, וְהַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ עַל בְּרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, שְׁיִהְיֶה תְּמִיד בְּרִיא, כִּי שׁוֹמְעִים כָּל-כָּף הַרְבֵּה סְפוּרִים מְזַעְזְעִים מֵהַשְּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי-הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֲשֶׁר מִי שְׁמַקְדִים תְּפִלָּה לְצַרָּה. וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נג, סִימָן יד): יָפָה תְּפִלַּת הַחוֹלָה עַל עֲצָמוֹ, כִּי הוּא מְרַגֵּישׁ אֶת כְּאָבוֹ. וְזֶה שֵׁיף בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, אֲשֶׁר מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשדמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

נָא וְנָא לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְרָאָה לְלִמּוֹד הַרְבֵּה תוֹרָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מְשַׁלֵּי ד, ב): "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ"; וְלִכְּן אִם תִּלְמַד תוֹרָה, הַתוֹרָה תִּשְׁמֹר אוֹתָךְ מִכָּל רָע, וְאֵין רָע אֶלָּא פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יִהְיֶה רָע בְּעֵינֵי ה'" וְגו'; עַקֵּר הַתְּרוּפָה לְכָל הַזָּבֵל וְהַלְכָלוֹף שֶׁל הַרְחוּב, זֶה רַק לְמוֹד תוֹרָה, שְׁמֹזַכְךָ אֶת הַנְּשָׁמָה.

בְּעֵינֵי הַחֲתָנָה וְכוּ', אֲסוּר לְדַחוֹת, אֶלָּא תִּכְף-וּמִיד לְהַתְּחַתֵּן כְּדַעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁהַתְּבַטָּא וְאָמַר: "הֵיִינַט תְּנָאִים, אוֹן מְאָרְגֵן חֲתָנָה, אוֹן צוֹ גְּרִיִּטְעֵן וְכוּ' אַ וְוַאֲךָ פְּרִיעֵר" [הַיּוֹם עוֹשִׁים תְּנָאִים, וּמְחַר חֲתָנָה, וְהַתְּכוֹנֵן לְזֶה שְׁבוּעַ קִדְּם]; אֲשֶׁר מִי שְׁיִכּוֹל לְקַיֵּם אֶת זֶה.

אֲשֶׁר ח' תשמה — ח' תשמו בַּנְחַל לַג

אָנִי מְאַחַל לָךְ בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב", וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִינָה, י' אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, אִם אָדָם עִיף, עָלְיוֹ לָלֶכֶת לִישׁוֹן, וְאִם אָדָם רַעֲב, עָלְיוֹ לֶאֱכֹל. אֲסוּר לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ, כִּי זֶה עֲצַת הַסֵּם "דָּ-מ"ם לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם בְּמָרָה שְׁחוּרָה, בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאֹן, שָׁזָה מְבִיא אַחֲרֵי-כֵן אֶת הָאָדָם לְכָל הַרְעוֹת שְׁבַעוֹלָם. וְאִתָּא מִהַגֵּר"א זי"ע (אגרת הגר"א): יוֹתֵר טוֹב לְסַגֵּף עֲצָמוֹ עִם הַדְּבוּר, מֵאֲשֶׁר סְגוּפִים אַחֲרֵים; הֵינּוּ כִּי טֹבֵעַ שֶׁל אָדָם לְדַבֵּר וּלְפַטֵּט כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְזֶה מֵה שְׁעוֹקֵר אוֹתוֹ מִשְׂרָשׁוֹ, וְלִכְן עֲדִיף לְשָׁמֵר עַל הַדְּבוּר, אֲשֶׁר בְּזָה יִנְצַל מִכָּל רָע, כִּי הַדְּבוּר הוּא הַכִּלִּי הַכִּי חָשׁוּב לְאָדָם. וְלִכְן אָמַר הָאֲר"י ז"ל, אֲשֶׁר בְּיוֹתֵר מוֹעִיל לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת שְׁמִירַת הַדְּבוּר, כִּי תִנְאִי רֵאשׁוֹן בְּהַשְׁגַּת הַחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה — לְשָׁמֵר אֶת הַדְּבוּר. וְלִכְן צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִינָה, י' אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לד אֲשֶׁר ח' תשמז בַּנְחַל

רְאֵה רַק לְהִתְחַזֵּק, וּפְרֻנְסָה יִתֵּן לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְעוֹ,
אִם רַק תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבִּיק מִחֲשַׁבְתָּךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
אִז כָּבֹד לֹא תִצְטָרֵךְ כְּלוּם, כִּי הוּא מְמַלֵּא יִתֵּן לָךְ הַכֹּל.

הַרְגֵּל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֵלֶק ב', סִימָן ק'),
אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים לֹא הִגִּיעוּ אֶל מְדַרְגָתָם, אֲלֵא עַל-יְדֵי תַפְלָה
וְהִתְבּוּדוֹת; וְלָכֵן תִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְךָ, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
הַמְשַׁפִּיעַ לְכָל בְּרִיָּה, יִשְׁפִיעַ גַּם לָךְ. אֵל תִּדְאָג, תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
כִּי שָׁם זֶה הַמָּקוֹם הַכִּי בְטוֹחַ, "אֲשֶׁרִי הַגָּבֵר אֲשֶׁר שָׁם הַיְי"ה
מִבְּטָחוֹ" וְגו' (יְרֵמְיָה יז, ז).

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשמז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִיָּה, י' אֲדָר-א' ה'תשמ"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ דְּבוּר מְרַבְּנּוּ ז"ל — "נִאֲהָר בְּטַחֲוֹן", רַק
בְּטַחֲוֹן. אַדָּם צָרִיךְ רַק לְבַטֵּחַ בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ תְּהִלִּים ל"ב) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ל"ב, י'): "רַבִּים מִכְּאוּבִים
לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּהוֹי"ה חֲסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ"; הַיְיָ הַרְשָׁע בְּעֲצֻמוֹ כְּשֵׁי
לוֹ מִכְּאוּבִים, וְעַם כָּל זֹאת הוּא בּוֹטֵחַ בְּהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְסַבֵּבוֹ עִם חֲסֵד.

אֲסוּר לְעֻזֹב אֶת עֲצֻמוֹ, רַק לְבַטֵּחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יִזְכֹּר, כִּי
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֶן, וְהוּא יִשְׁמַר אוֹתוֹ, אִם רַק יִבְרַח תָּמִיד
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִכְפֶּה לְפָנָיו, וְיִבְקֹשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. כִּי הַעֲקָר רַק
לְהִסְתַּפֵּל לְמַעַלָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֶׁמְסַתַּפֵּל תָּמִיד לְמַעַלָּה אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ חֲטָאִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שָׁם): "לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי

אֲשֶׁר   ח' תשמח   בְּנִחַל   לַה

נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה" (תהלים לב, א), עַל-יְדֵי שְׂאָדָם בְּעַל שֶׁכַל
וּמִסְתַּפֵּל לְמַעְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַסִּים אֶת חֲטָאָיו, כִּי אֲצִלוּ יְתַבְרָךְ
הַעֲקָר לְרוּץ וּלְהִסְתַּפֵּל תָּמִיד אֵלָיו יְתַבְרָךְ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, 'י אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה רַק לְהַפְלִיל בּוֹ יְתַבְרָךְ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה תָּמִיד, רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ
יְתַבְרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְזוֹ
הַמְתַּנָּה הִכִּי יָפָה שֶׁקַּבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַהִתְקַרְבוֹת
אֵלָיו. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמְדַבֵּר יוֹתֵר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, סִימָן שֶׁשׁוֹמֵעַ בְּיוֹתֵר
אֶת קוֹלוֹ הַגָּנוּז שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּנוּז מִכָּל הָעוֹלָם.

מָה אָמַר לְךָ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם, שְׂזַכִּינוּ לְדַעַת מִהָאוֹר
הַגָּנוּז הַזֶּה, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, וְאַנְחָנוּ שׁוֹקְדִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּמָה
גַּם עוֹסְקִים בְּהַפְצָתָם, אֲשֶׁר אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזוֹ. כִּי מִי
שֶׁמְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֶת תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, יִנָּצַל מִכָּל מִינֵי זְהֵמָה וְזָבָל
וְלִכְלוּף, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה!

הִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁאַתָּה תִּתְמַקְּדַ עַל לְמוּד מְדַרְשִׁים, וְתִהְיֶה בְּקִי
בָהֶם. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי עֲקָב): רְצוּנָה לְהַכִּיר אֶת מִי
שֶׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם — עֵסֶק בְּאַגְדָּה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

לו אֲשֶׁר ח' תשמט – ח' תשנ בנחל
ח' תשמט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר ויזרח.
לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לברח מכל מיני שטיות ודמיונות, שהם העתונים, המלאים שטיות וזבל ולשון הרע ורכילות וכו', אין צריך לומר של החולנים, שהם מלאים בפירות ואפיקורסות, ומלאים נאוף, שקוץ, ערם, תעוב וזהו, אשר אסור להחזיק ביד כלי טנפת כזה, אלא אפלו סתם עתונים, זה רק פוליטיקה של שקר וגסות הרוח, ומפרסמים כל מיני מפרסמים של שקר, שלא יכולים להנהיג את עצמם, ואיך נהיגו את אחרים, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקיטת-מוהר"ן, חלק א', סימן סא); ולכן העקר הוא אמונה פשוטה, ולחזור על זה אף פעמים ביום, כי אמונה רוחצת את המוח והדעת, ואשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשנ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר ויזרח.
לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות.

ראשית, אפה צריך לדעת, כי מי שכבר היה בחשך וכבוץ, ולכלה את עצמו בנאוף וכו', הסמ"ך-מ"ם רודף אחריו, ואינו עוזב אותו. ועקר התשובה, אמר רבנו ז"ל (לקיטת-מוהר"ן, חלק ב', סימן מט), שעקר התשובה — פשאדם עובר באותם המקומות שהיה עד עכשו וכו', ועכשו הוא מונע את עצמו, ואינו עושה מה שהוא עשה, זה עקר התשובה, ולכן תהיה חזק בכל וכו'.

הַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַצֶּעֶק הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִצִּיל אוֹתָךְ מֵהֲרַע שְׂאֵלֶיךָ נִפְלְתָ, כִּי תִפְלֶה מוֹעִילָה עַל הַכֹּל. וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה זֶה תִּפְלָה, לֹא הָיוּ מִפְּסִיקִים מִלְּהַתְּפַלֵּל. אֲשֶׁרִינוּ שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, וְעֲלִינוּ לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּמַה טוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּתְּמִיד בְּ"שִׂיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן", כִּי הַשִּׂיחוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד מוֹשְׁכוֹת אֶת לֵב הָאָדָם אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁנַח), "שֶׁבְּכָל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁהָיָה מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמָּנוּ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יָדָה אִישׁ כָּשֵׁר, וְאֶפְלוּ צַדִּיק גָּמוּר כָּל יְמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ שְׂאֵנִי רוּצָה (אֲזוּי וְוִי אִיךָ מִיִּין אִיִּין גּוֹטְעֵר אִיד), אִם יִרְצָה לִילֵךְ עִמָּה לְקַיֵּם כְּפִי שִׂיחָתוֹ הַקְּדוּשָׁה".

זָכַר גַּם זָכַר, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מְשַׁגֵּחַ בְּהַשְׁגָּחַ פְּרָטִית, וְאִף שְׂכוֹאֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד כָּל הַמְּצָב הַחֲמוּר שְׂאֵלֶיךָ נִפְלְתָ וְנִשְׁלַכְתָּ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עֲלִיךָ לְזָכַר, שְׂבִוְדָאֵי יֵשׁ פַּה כְּוָנָה עֲמָקָה מֵהָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאַתָּה צְרִיךְ לְתַקֵּן מְשֵׁהוּ, כִּי לֹא חֲשִׂיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְעַבִּיד דִּינָא בְּלֹא דִינָא (בְּרִכּוֹת ה:), וְלִכֵּן הַעֲקָר לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כָּל הַמְּנִיעוֹת יִתְהַפְּכוּ לְנִעִימוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשנא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תְּצִוָּה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְמִסֵּר עֲצָמְךָ רַק אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמַר מְאֹד לֹא לְהַסִּיחַ דְּעִתָּךְ מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח):

סימן להדבקות הוא התפלין; וצריכים לשמור מאד מאד את הדבור, שכל הרוח סערה במחו של אדם, נעשה על-ידי הדבור שמפקירו, כמו שכתוב (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", כל הרוח סערה במחו של אדם, נעשה על-ידי הדבור, דוק ותשפח, שכל מה שעובר עליך, זה רק בשביל הדבור. ולכן תקבל על עצמך לא לדבר כל העולה על רוחך, ואז תזכה תמיד לחשב ממנו יתברך.

תעשה לעצמך גדר, לא להתחיל לדבר עם שום ברך שבעולם, רק כשאחד מדבר עמך — תשיבו, וזה יסוד גדול בדבקות הבורא יתברך, אלא אם אתה דבוק בו יתברך, ומכון לעשות תפלות בהתלבשות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'): כשיש גזרות רעות, מלבישים את התפלות בספורי דברים, וזה (דניאל ד, יד): "בגזרת עירין פתגמא, ומאמר קדישין שאלתא"; ואל זה צריכים להיות חכם גדול מאד, דבוק בחי החיים בו יתברך בבטול כל הרגשותיו, ויציר בדעתו איך שהכל לכל אלקות גמור הוא, ולכן הוא מדבר רק אליו יתברך, והוא חושב שאתה מדבר אליו. ויש בזה סוד נפלא.

והבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע פּרש אַת הפסוק (תהלים קלא, ב): "אם לא שויתי ודוממתי", אם אני לא מחזיק ב"שויתי הויה לנגדי תמיד", אזי "ודוממתי" — אני דומם ושותק.

ולכן הרגל עצמך לדבר רק אליו יתברך תמיד — בין בהתלבשות ובין לא בהתלבשות, וכך תהיה דבוק תמיד בו יתברך.

העקר תברח מלצים, אשר הם הקלפות המלבישים בבני-אדם, והם מזיקי עלמא, וצריכים לשמור מהם מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר ח' תשנב — ח' תשנג בנחל לט

ח' תשנב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידעתי גם ידעתי, שגה יהיה הסוף, שהסמ"ך-מ"ם לא יעזב אותי, הוא ירוץ אחרי עד יבנאל, ושם יתפס אותי וכו'. אבל אני מתחנן להקדוש-ברוך-הוא, שאוכל לצאת מהרשע הזה, ויקים בי (בראשית לג, יח): "ויבא יעקב שלם עיר שכם". ויש לומר: של"ם — ראשי תבות: ש"ם מ'זבח לה'הי"ה, ש"ם — ראשי תבות: ש"ם כ'בוד מ'לכותו; פי דיקא פאן ביבנאל נבנה עיר על שם רבנו ז"ל, ויהיה מזבח לה'הי"ה, שיהודים ימסרו נפשם להחזיק באמונה פשוטה בו יתברך, ויהיו פלים לקבל את פני משיח צדקנו, שיתגלה בארעא דגליל, ועל ידו יתגלה ש"ם כ'בוד מ'לכותו יתברך.

ולכן לא בחנם, שהרשע כבר מתחיל להראות את פרצופו הטמא, אף שלעת עתה הוא פושט את טלפיו, ומראה שהוא טהור, אבל אני קולט את טמאתו. ומי יודע כמה שנים נצטרך לסבל מהרשע הזה, שעוד אגלה פעם את פרצופו הטמא, הקדוש-ברוך-הוא יצילנו ממנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשנג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל פלילות אנשי שלומנו היקרים, "חסיד ברכלב", תלמידי "היכל-הקדש" די בכל אתר ואתר, הונ"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

הריני מודיע לכם, שאני רוצה לבנות עכשו קהלה גדולה

בִּבְנֵאֵל, שָׁזָהוּ מְקוֹם חוּץ לְיִשׁוּב, וְשֵׁם נוֹכַל לְגַדֵּל אֶת יְלָדֵינוּ
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה.

אחי ורעי היקרים! נא ונא זכרו היטב את התכלית הנצחית,
על מה באנו לזה העולם, כי באמת מה ההפרש בין רבנו ז"ל ושאר
מקומות? רבנו ז"ל התלונן פעם ואמר: האם לא הייתי יכול להיות
מפרסם כשאר המפרסמים, שאנשים באים אליהם, ואינם יודעים
על מה באים, והולכים ואינם יודעים עם מה הולכים. אני עזבתי
את הכל, ולקחתי את עצמי להחזיר אתכם למוטב. כך אמר רבנו
ז"ל (עין חיי-מוהר"ן, סימן שלה), וכדאי לעיין בכל שיחותיו הקדושות,
שדבר ממעלת המתקרב אליו, ומובאות בספר "חיי-מוהר"ן".

כל חסיד ברסלב איננו צריך ראיות להבין את גדל המעלה
שהוא מקרב אל רבנו ז"ל, והוא מבין את ההבדל בין כשהוא אצל
רבנו ז"ל, או אם היה במקומות אחרים ובחסידות אחרות, או
בהשפעות אחרות, בודאי חש היטב את ההבדל.

למוהרנ"ת ז"ל היה תלמיד בשם ר' נחמן טולטשינער,
ובקשוהו תמיד: תספר ספורי מופתים ששמעת ממוהרנ"ת ז"ל
בגדלת רבנו ז"ל. והיה עונה: "המופת — זה אני! אני רואה מה
שרבנו ז"ל עשה עמי, אז איני צריך לשמע ממופתים אחרים, הייתי
נחמן שואב המים, והיום קוראים לי ר' נחמן, אז אני רואה את
ההפרש". ואני חושב שכל חסיד ברסלב יכול לומר כן, שהוא יודע
ההפרש בין קדם שנתקרב לרבנו ז"ל ומה שנעשה עמו אחר-כך.

ובודאי צריכים לדעת מה זה חסיד ברסלב. חסיד ברסלב
מתבטא בשני דברים: א. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
קכג), שצריכים לזכור שהעקר והיסוד שהכל תלוי בו, זה אמונת
חכמים, להאמין בצדיק על כל אשר יאמר לה כהוא זה יעשה, וכל
זמן שנותר באדם איזה שכל, עדין הוא רחוק מהצדיק, אבל אם
אדם מכיר את מקומו ושפלותו, אזי יתקרב אל הצדיק. ולכן מי
אינו מתקרב אל רבנו ז"ל? כל אלו שמרגישים את עצמם למשהו,
וחושבים שהם באיזו מעלה, הם לא יקבלו מרבנו ז"ל מאומה. אדם

שְׁהִיֵּעַ לְשֵׂיֵא הַיְרִידָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, אָדָם שָׁבוּר כְּחָרֶס הַנִּשְׁפָּר, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו מִשְׁבָּרִים, רַק בְּשִׁבְלֵוֹ רַבְּנוּ ו"ל מְזוּר וּתְרוּפָה. וְאִם לֹא כֵן, לֹא מְקַבְּלִים מִרַבְּנוּ ו"ל כָּלֵל, וְחֻבֵּל עַל הַזְּמַן. זֶה הַיְסוּד בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב: אֲנִי וְאֲנִי וְאֲנִי וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', לֹא יִקְבַּל מִרַבְּנוּ ו"ל מְאוּמָה, וְלֹא יִרְאֶה אֶצְלוֹ דְבָר. בּוֹ בְּרַגְעַ שֶׁאָדָם מִפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, אִזּוֹ יִקְבַּל הַרְבֵּה מִרַבְּנוּ ו"ל, וְרַבְּנוּ ו"ל יִחְיֶה אוֹתוֹ. וְכָכֵל שֶׁאָדָם שָׁבוּר יוֹתֵר, סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל יִחְזְקוּ אוֹתוֹ וְיִרְגִּישׁ בָּהֶם אִוְרוֹת צַחְצַחוֹת. עִם כָּל זֹאת אָמַר רַבְּנוּ ו"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הַלְּוֹאֵי שֶׁתִּפְרִירוּ אֶת עֲצָמְכֶם שְׁעָה לְפָנַי שְׁאַתֶּם עוֹזְבִים אֶת זֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מִפִּיר אֶתְכֶם עֲכָשׁוּ. תִּתְאַרוּ לְעֲצָמְכֶם, אֲנַחְנוּ עִם כָּל הַהִתְחַזְקוֹת שְׁלֵנוּ, עִם כָּל הַהִתְקַרְבוֹת שְׁלֵנוּ אֶל רַבְּנוּ ו"ל, אוֹמֵר לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, הַלְּוֹאֵי שֶׁנִּפְרִיר עֲצָמֵנוּ שְׁעָה אַחַת לְפָנַי הַהִסְתַּלְקוֹת, כְּפִי שֶׁהַצְּדִיק מִפִּירָנוּ עֲתָה, נִמְצָא, אִם-כֵּן, שֶׁאֲנִי שְׂרוּיִים בְּטַעוֹת גְּדוֹלָה, וּמִטְעִים אֶת עֲצָמֵנוּ, נִדְמָה לוֹ לְאָדָם: "אֲנִי מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל", "אֲנִי נִמְצָא אֶצְלֵ רַבְּנוּ ו"ל", וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁשֵׁם כְּפָה: נ' נח', ננח' וְכוּ', וְשֶׁאֵר דְּמִיוֹנוֹת, וּמִשְׁתּוֹלֵל וְצוּהֵל. אֲבָל מִלְּבַד זֹאת מַה הַקֶּשֶׁר שֶׁלָּךְ לְרַבְּנוּ ו"ל? אִם רַבְּנוּ ו"ל אָמַר לָנוּ כֵּן, שֶׁהַלְּוֹאֵי וְנִפְרִיר עֲצָמֵנוּ שְׁעָה אַחַת קִדְּם הַהִסְתַּלְקוֹת, כְּפִי שֶׁהוּא מִפִּיר אוֹתֵנוּ, אִזּוֹ מַה יְכוֹלִים לְהוֹסִיף עַל זֶה? וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו"ל: מִכֶּם אַתֶּם יְכוֹלִים לְהִבִּין מַה קוֹרָה בְּעוֹלָם; מַה אִם אֲנוּ, שֶׁשׁוֹמְעִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה דְּבוּרִים וְעֲצוֹת וְהִתְחַזְקוֹת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שֶׁעוֹבֵר, תִּתְאַרוּ לָכֶם מַה עוֹבֵר עַל אֱלֹהֵי שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם הַתְּחַזְקוֹת וְעֵדוּד, שׁוֹם מִשְׁגַּב בְּאִמּוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת.

וְלָכֵן הַיְסוּד בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב זֶה הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג, שְׁשֵׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ו"ל מִקְבַּלַת הַתּוֹרָה, אִיךָ קִבְּלוּ עִם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה? עַל-יְדֵי שֶׁהִשְׁלִיכוּ אֶת הַשֶּׁכֶּל שְׁלָהֶם, וְיִדְעוּ שֶׁאֵינֶם יוֹדְעִים מְאוּמָה. רַבְּנוּ ו"ל מְבִיא שָׁם אֶת הַפְּסוּק (דְּבָרִים לב, ו'): "עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם", אוֹמֵר הַתְּרַגּוּם: עֲמָא דְקִבְּלוּ אוּרִיתָא וְלֹא חִפְּיֵמוּ, עִם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִשְׁתַּמְשׁוּ בְּחֻכְמוֹת. מַה הַקֶּשֶׁר בֵּין הַדְּבָרִים? אֲלֵא אִזּוֹ הָיָה הַרְבֵּה חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל בְּנֵי קִדְּם, כָּל

מיני עבודות זרות ועובדי אלילים וכו', אשר לכלם היו שכלינים
 עקמים וחקמות של הבל הבלים, ואם היו משתמשים בהן, לא היו
 זוכים לקבל את התורה כראוי. מי שזוכה ולומד תורה על-פי
 העצות של רבנו ז"ל, כפי סדר-הדרך-הלמוד שלו, זוכה לטיל בכל
 חלקיה ומכמניה וסודותיה, ולסיים את כל התורה כלה, ולהתחיל
 שוב וחזור חלילה, הן במקרא, הן במשנה — ששה סדרי משנה,
 הן בגמרא — בבבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור ושלחן ערוך,
 כל המדרשים, כל הזהר והתקונים, כל ספרי מוסר וחסידות, זה
 למוד תורה על-פי דעת רבנו ז"ל, והיכן אנו אוהזים בזה?! פי רבנו
 ז"ל נתן לנו סדר הלמוד נפלא עד מאד (עין שיחות-הרב"ן, סימן עו),
 אשרי מי שיקים את זה!

רבנו ז"ל אומר לנו בתורה קכג, שהיסוד שהפיל תלוי בו, שכל
 אשר יאמר לך הצדיק תעשה, אפלו אומר לך על שמאל ימין ועל
 ימין שמאל, ואם עם ישראל היו הולכים בחכמות, לא היו מקבלים
 את התורה, ולכאורה, הלא ראו קולות וברקים, וכל העולם הודעו,
 ונחשב, שבודאי היה נקל להם לקבל את התורה, אף לא כן הוא,
 כי באמת גם אז הייתה עדין בחירה. חכמינו הקדושים אומרים
 (שמות רבה, פרשה נא, סימן ו') על הפסוק (שמות לג, ח): "והביטו אחרי
 משה", שהיו אומרים, ראו ערפו של משה וכו', אדם שממנה על
 מלאכת המשפן, אין אתם חושבים שיהיה עשיר?! הינו שחשדוהו
 בגנבה, חס ושלום. משה רבנו הצדיק האמת, קדוש ונורא במעלה
 נוראה ונפלאה מאד, ובכל זאת הייתה בחירה להאמין בו באמונת
 חכמים. והנה קמו עליו דתן ואבירם, רשעים ארורים, קרח ועדתו
 ומאתים חמשים רבנים, והיו הליצנים הללו אומרים: אין אתם
 יודעים שמשה רועה של יתרו היה, והולך עכשו להביאכם לאגם
 מים לשותת, ואיננו מוציא מן הסלע מים, הייתכן?! ואז באמת
 הקפיד עליהם משה ואמר: "שמעו נא המורים" (עין פל זה בילקוט
 שמעוני חקת, רמז תשס"ג); משה רבנו ירד למצרים, הוציא את ישראל
 משואת מצרים ומסבלם הנורא והאים, והביא להם מן, ושלו, מים
 וכו' וכו', וכך להעזי פנים כנגדו?! וכן אומרים חכמינו הקדושים

(מועד קטן יח:) על הפסוק (תהלים קו, טז): "וַיִּקְנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחְנֶה", מלמד שכל אחד ואחד הביא את אשתו לאהל מועד לבדק אם כשרה היא וכו', מלמד שחשדוהו באשת איש, היתכן?! ואז ויפל משה על פניו" — מחמת הבושה.

ולכן לא בתנאים שישעיה הנביא בתחלה לא היה חפץ לילך להיות נביא לישראל, באמרו כי טרחנין הם, סרבנין הם וכו'. וכן רבנו ז"ל התחרט בסוף ימיו על שהתעסק עם בני־אדם, כי אבד בתוך כך את אשתו וילדיו, ואוי לנו אם רבנו ז"ל היה עוזבנו, מה היה עם כל הדור הזה שאנו מוכנים בו מאוד לקבל פני משיח צדקנו. ולכן עלינו לזכר — היסוד בחסידות ברסלב זה תורה קכ"ג בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', לידע שמה שרבנו ז"ל אומר — זהו זה!

מהו היסוד השני, אשר בו תלוייה חסידות ברסלב? להרגיל עצמו לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא. תכף כשמדברים אליו יתברך, כבר נזדבף המוח והדעת והשכל. רבנו ז"ל אומר (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שאי אפשר לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, אלא כשמתקרבים אל הצדיק, כי קדם שנתקרבים אליו, אדם ישן, חרש, אדם, אינו שומע, וממילא אינו מדבר, כמאמרם ז"ל (תרומות, פרק ב'): חרש — אינו שומע ואינו מדבר; בכל העולם כלו אין מדברים מהתבודדות כלל, ואין יודעים מהעצה הנפלאה הזו, שקבלנו מרבנו ז"ל, אשר אין מתנה יפה הימנה, כי כשאדם זוכה ומדבר אליו יתברך, יש לו להיכן לברח.

ואלו שני היסודות שבהם תלוייה חסידות ברסלב: להשליך שכלנו המדמה ולשמע בקול הצדיק, ולדבר אל הקדוש־ברוך־הוא. ומי שעושה כן, הוא יכול להקרא חסיד ברסלב, ואם לאו, שאינו מקיים שני יסודות אלו, הרי הוא מטעה את עצמו ואת אחרים, כי אם יש לו בעצמו שכל, אז חבל לו להתקרב לרבנו ז"ל, שילך בשכלו להיכן שרוצה, ויגיע למה שיגיע... אבל ברגע שאדם משליך שכלו, יקבל מרבנו ז"ל, ויתבודד הרבה לפניו יתברך, ולבסוף יראה ישועה.

כָּל זֶה בְּכָל־לִיּוֹת בְּרִסְלָב, אִם אֵין לְאָדָם שְׁנֵי דְבָרִים אֱלוֹ, שְׁלֵא יַעֲבֹד עֲלֵיכֶם, הוּא אֵינְנו חֲסִיד בְּרִסְלָב, אֲלֵא סֶתֶם עֲבָדָא בְּהַפְקָרָא נִיחָא לִיה וְכוּ' וְכוּ', עוֹשֶׂה מַה שְׂרוּצָה, וּמְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרִים. וּמֵאֵין יוֹדְעִים עַל פְּלוֹנֵי שְׁהוּא חֲסִיד בְּרִסְלָב? אִם לוֹמַד סְפָרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל, וְיוֹדְעֵם בְּעַל-פִּיהַ יֵשֶׁר וְהַפּוֹף: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵ"ן", "סִפְרֵי-הַמְּדוּת", "סִפְרֵי-מַעֲשֵׂיּוֹת", וְהַשִּׁיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁבַסְפָּרֵי "שִׁיחוֹת-הַרְ"ן, וְ"חֵי-מוֹהֲרֵ"ן", וְשׁוֹמֵעַ בְּקוֹל רַבְּנּוֹ וְ"ל, וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּעֲצוֹת רַבְּנּוֹ וְ"ל וּמִתְבּוֹדֵד וְכוּ', אֲזִי יְכוֹל לְהַקְרֵא חֲסִיד בְּרִסְלָב.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, זְכָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַקִּים "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", אֲשֶׁר הוּא מֵיחַד בְּמֵינוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְאֵנִי חוֹזֵק בְּמַה שְּׂאֵנִי אוֹמֵר מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ כְּמַה דְבָרִים לְתַקֵּן, וְנִשְׁתַּדֵּל לְתַקְּנָם. מַה הַיְחוּדִיוֹת שְׁלָנוּ, מַה הַמֵּיחַד אֲצֵלְנוּ? אֲלֵא רַבְּנּוֹ וְ"ל אָמַר (חֵי-מוֹהֲרֵ"ן, סִימֵן רַצָּב): הָעוֹלָם רָאוּי שְׂיִתְמָהוּ עֲצָמָן עַל הָאֱהָבָה שְׂבִינְנוּ; אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוֹ אֲמָרוּ, שְׂדָבָר כְּזֶה עֲדִין לֹא הָיָה, וּמֵאֲזִי שְׂרַבְּנּוֹ וְ"ל הוֹצִיא אֶת הַדְּבּוּר הַזֶּה — לֹא נִתְקַיֵּם, כִּי תְּמִיד הָיוּ מִחְלוּקוֹת בֵּין אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוֹ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, וְכָל אֶחָד אָמַר שְׁהוּא מְבִין יוֹתֵר בְּדַעַת רַבְּנּוֹ וְ"ל, וְכָף נוֹצְרוּ כְּתוּת כְּתוּת. הֵן אָמַת, שְׂרַבְּנּוֹ וְ"ל אָמַר (חֵי-מוֹהֲרֵ"ן, סִימֵן שֵׁט), שְׂעֵשֶׂה מֵאֲתָנוּ כְּתוּת כְּתוּת, אֲבָל לֹא אָמַר שְׂפִירִיבוּ זֶה עִם זֶה. וְכֵן יֵשׁ עוֹד דְּבּוּר שֶׁל רַבְּנּוֹ וְ"ל שְׂאָמַר: אִם הָיִיתִי יְכוֹל לְפַעַל בְּעוֹלָם — הַיּוֹם אַרוּסִין וּמְחַר חֲתָנָה, וְלִהְכִין עֲצָמְנוּ שְׂבָעָה יָמִים קֹדֶם לָכֵן. שְׁנֵי דְבוּרִים אֱלוֹ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, נִתְקַיְמוּ אֲצֵלְנוּ בְּהֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ; הָאֱהָבָה שְׂשִׁשְׁנָה בֵּין אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ, זֶה לֹא נִתֵּן לְסִפְרֵי, הַעֲזָרָה הַהֲדָדִית שְׂאֶחָד עוֹזֵר לְשֵׁנִי, אֵין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר, אַחְדוֹת כְּזוֹ כְּמוֹ מִשְׁפָּחָה אַחַת, וְהַחֲלוּם שְׁלִי, תְּהִלָּה לְאֵל, הַתְּגַשֵּׁם וּמִתְגַּשֵּׁם, בֵּת שֶׁל פְּלוֹנֵי תִקַּח בֵּן שֶׁל אֱלִמוֹנֵי, וּבֵן שֶׁל זֶה יִקַּח בֵּת שֶׁל זֶה וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא יֵאָרֵךְ זְמַן רַב, וְיִהְיוּ כָּלֵם מִשְׁפָּחָה אַחַת גְּדוּלָה. אֲנִשִּׁים נִפְטָרִים צְעִירִים, כִּי אֵין לָהֶם לְשִׁלְּם לְחֲתָנוֹת יְלָדֵיהֶם, הַנֶּעֱרַר הַיּוֹם בְּמַצָּב הַכִּי שְׂפַל וּמְסֻכָּן. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנַחְנוּ הַצֵּלְנוּ אֶת הַנֶּעֱרַר, וְאֵנִי גֹאֵה עִם אַבְרָכִים אֱלוֹ, תִּרְאוּ לִי כְּזוֹאת בְּכָל כְּדוּר הָעוֹלָם. אֲנִי רוֹצֵה לְבִנּוֹת קַהֲלָה קְדוֹשָׁה כְּפִי שְׂיִהְיֶה בְּעֵת הַגְּאֻלָּה, שְׂאֲזִי יִתְקַיֵּם תְּקוּן הָעוֹלָם,

שְׂיֵהוּדִים אֵינָם רוֹצִים מְאוּמָה, יוֹשְׁבִים חוּץ לְיִשׁוּב, עוֹבְדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִתְבוֹדְדִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, לוֹמְדִים תּוֹרָה, מְגִדְלִים אֶת הַיְלָדִים בְּטִהְרָה, מְחַתְּנִים אוֹתָם, וְאֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה רַע וְקִלְקוּל, אֵין דְּאִגּוֹת כָּלֵל, כִּי יִהְיֶה לָכֶם גַּם אוֹלָם שְׂמֵחוֹת לְחַתְּנָם, וְהֶאֱהָבָה וְהֶאֱחָדוּת יָרְבוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אֲשֶׁה יוֹלְדֹת, כְּכֹר גְּרַתְּמִים לְעִזְרָתָהּ כְּלָם, מְשַׁפְּחָה עוֹשֶׂה שְׂמֵחָה, כְּלָם נִחְלָצִים לְסִיעָה בְּמִגְדָּנוֹת וּמְטַעְמִים, הֲרִי זֶה תִּקְוֹן הָעוֹלָם! אֵךְ הָאֵם אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם יֵנִיחַ לָזֶה?! אֲנִי חֲשַׁבְתִּי שְׂפָן, אֲכַל טְעִיתִי טְעוֹת מְרָה, אִם תִּנָּאִים וְאִמּוֹרָאִים לֹא הִתְבַּיְשׁוּ לומר: דְּבָרִים שְׂאֲמַרְתִּי לָכֶם טְעוֹת הָיָה, אֲזוּ מָה אֲנִי הַקֵּטָן אִמַּר?! וְאִם אֵינֶנִּי מְסַפֵּיק קֵטָן, אֲזוּ עוֹשִׂים אוֹתִי עוֹד יוֹתֵר קֵטָן, וְעוֹד יוֹתֵר קֵטָן... לֹא תֵאָרְתִי לְעֲצָמִי שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּעֲצָמוֹ יָקוּם עָלַי וְלֹא שְׁלוּחִיו, בְּהִנְכַחוֹ בְּתַכְנִיתִי הַנְּהַדְרֹת לְהִקָּים קְהֵלָה בְּיַבְנָאֵל. אֵךְ מַה לְעֲשׂוֹת?! שְׂפָה יִשְׁנֶה קְדֻשָּׁה הַכִּי גְדוּלָה בְּעוֹלָם, וּמִכָּאֵן עֲתִידִים לְהִגָּאֵל, וְעַל-כֵּן הַשָּׁטָן עֵינָיו לְטַשׁ וְשָׁנִיו חֲרַק לְבַטֵּל אֶת הַתְּכֵנִית, אֵךְ לֹא יַעֲלֶה בְּיָדוֹ.

וְלָכֵן כְּנִסְתִּי אַתְּכֶם לְאַסְפַּת חֲרוּם. תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל שְׂלָמוֹת חוֹמוֹתֵינוּ סְבִיב, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יַעֲשֶׂה בְּהֵן פְּרָצוֹת, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׂבַח־שְׂאִי הוּא מִתְנַפֵּל לָנוּ בְּכָל מִינֵי נִכְלֵי עֲרֻמוּמִיּוֹת, וּבְשִׁקֵּט אָנוּ סוֹבְלִים מִמֶּנּוּ כֹל-כֹּף, וְאֵינּוּ שִׁקֵּט וְנַח הַעֲקָר לְהַצִּיגְנוּ, כִּי הַקְּדֻשָּׁה הִיא לְצַנִּינִים בְּעֵינֵי הַטְּמֵאָה, וְלָכֵן אֵינּוּ יְכוּל לְסַבֵּל אוֹתָנוּ, מְנַסִּים אוֹתָנוּ מִן הַשָּׁמַיִם בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְהַהֲכָרַח לִי לומר לָכֶם, שְׂכַלְכֶם עֲמַדְתֶּם בְּנִסְיוֹן. וּבּוֹדְאֵי פֶה וְשֵׁם יֵשׁ מַה לְתַקֵּן, וְאֶת הַתְּקוּן הַזֶּה אֲנִי חֹפֵץ עִתָּה לְתַקֵּן, וְאִם לֹא נִתְקַנּוּ — לֹא פְעַלְתִּי מְאוּמָה.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: הָעוֹלָם רָאוּי שְׂיִתְמָהוּ עַל גְּדֹל הָאֱהָבָה שְׂיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם. וְהִנֵּה יֵשׁ בֵּינֵינוּ אַחָדוֹת וְאֱהָבָה נִפְלְאָה מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר וּלְהִשָּׁמֵר מְאֹד מִשׁוֹעֲלִים קִטְנִים מְחַבְּלֵי כְרָמִים, וּלְהוֹקִיעֵם וּלְסַלְקֵם. אִם הִנְבִּיא אֹמֵר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (יְרַמְיָה ב, ב): "זִכְרְתִי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ, לְכַתֹּף אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה", הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲזִיק טוֹבָה לָעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִלְכוּ אַחֲרָיו בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה, אֲזוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֲנִי מִחֲזִיק לָכֶם טוֹבָה, שֶׁהִנְכֶם

מוכנים לצאת חוץ לישוב, ולגדל את ילדיכם במקום שקט ונקי, ותזכו לחתנם בקרשה ובטהרה, שלא יטעמו טעם חטא. אך דבר אחד אבקש אתכם, הפסיקו לעשות דין ומשפט בעצמכם, ואל תעלילו זה על זה, אל תאשימו זה את זה. האהבה צריכה להיות בשלמות, אסור שתהיה מחלקת אצלנו, חס ושלום. ותזהרו מאד מכל מיני ריקים ופוחזים, קלים ושכורים, שמטעים את הבריות, והולכים בדמיונות ובשטיות כאלו הם גדולים ומנהיגים, אשר באמת הם קלים וריקים ושוטים.

ולכן אבקש מאד את אנשי שלומנו: א. שישאר מה שהיה עד עכשו, העולם ראוי שיתמהו על גדל האהבה שיהיה ביניכם, הקהלה שלנו תמשיך להיות מבססת על גמילות חסד, על אהבת הבריות. ב. נא ונא ראו לשמר על חנוף הילדים מכל משמר. כמה השקעתי בהם, וברוך השם רואים את הפרות. ואף שבשקט הסמ"ך-מ"ם מונע מאתנו מבנים, ורוצה רק לסגור לנו את מוסדות החנוף עם כל מיני תחבולות, אבל אם תחזיקו עצמכם יחד, הוא לא יוכל לקם.

הנה באתי לחזקכם; היות שעתה כל עם ישראל במצב כלכלי קשה, רבם ככלם סובלים חרפת רעב, עניות ודחקות גדולה. ואנשי שלומנו הכי מאשרים, כי אצלנו לכל הפחות יודעים מהעצה של הפצה, להפיץ אור רבנו ז"ל, ואין זו בוששה כלל, הבוששה הכי גדולה למי שהולך לקבץ נדבות, ואלו הכבוד הכי גדול כשאדם הוא יהלומן, אני מוכר יהלומים, איני מקבל ממך, אלא מה שאני נותן לך, לא תוכל לשלם לי בעד זה אפלו מליונים, ומה שתתן לי: שקל, עשרה שקלים, חמשים שקלים, איננו מגיע לשוי של היהלום שאני נותן לך. אם הגעתי לפלוני שעמד לאבד עצמו לדעת, ונתתי לו קונטרס: "למה להתאבד", והצלתי אותו ממעשה בלתי שפוי, זה שנה יותר ממליונים, כי נתתי לו קונטרס שמגלה גלוי אלקות במדרגה הכי גבוהה. ולכן הפצה היא המצוה הכי גדולה. ובפרט היום, שעם ישראל צמאים לדבר ה', כלם לוקחים את הקונטרסים בלי יוצא מן הפלל. ומי שיצא להפצה אף פעם לא יחסר לו כסף.

אָבֵל צָרִיכִים עֵינֵי טוֹבָה, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרֵי (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שְׁמֵשִׁיחַ יִהְיֶה טוֹב עֵינֵי, וְלִכְּנֵן צָרִיכִים שְׁתִּהְיֶה עֵינֵי טוֹבָה לְכֻלָּם, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׂיָכֵת לְכֻלָּ עִם יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ בָּהּ מְקוֹם לְכֻלָּם לְפָרְסָם אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל.

אֲנִי רוֹצֵה עִם הַקְּהֵלָה שְׁלִי שְׁאַבְנֶה בְּיַבְנָאֵל לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ. שְׂיִהְיוּ לִי אֲנָשִׁים שְׁלֵא אֶצְטַרְךָ לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם. אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם: "אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ גוֹמֵל טוֹב לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו, וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו"; הַרְמַב"ם שָׁם אֶת זֹאת בְּעִקְרֵי הָאַמוּנָה. הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן שְׁעַל יָדוֹ הַצְּלִיחַ עֲמַלְק לְנִתְקֵק אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדוֹר הַזֶּה — עַל-יְדֵי הַקְּרִירוֹת, לְחֹשֶׁב שְׂאִין מְשֻׁג שֶׁל שָׂכָר וְעֵנֶשׁ, אִין בְּחִירָה, הַכֹּל יְדִיעָה וְכו', חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים עַל שְׂכוֹר (יוֹמָא עה.): כָּל הַדָּרְכִים דּוֹמוֹת עֲלֵיו כְּמִישׁוֹר; הֵיכָן שְׁהוֹלֵךְ אוֹמֵר שְׂזָה יִשְׂרָאֵל, זֶה בְּסִדְרָה, זֶה טוֹב, שְׂזוֹ עֲצַת עֲמַלְק לְקַרֵּר אֶת עִם יִשְׂרָאֵל.

זְכוּרָנִי בַּהֵיּוֹתִי בְּחוֹר צָעִיר, נִסְעָתִי לְיִשְׁיבָה, וְאַרְכָּה הַנְּסִיעָה — שְׁעֵתִים הַלֵּךְ וּשְׁעֵתִים חֹזֵר כָּל יוֹם, כִּי הַצְּרִכָתִי לְנִסְעָה בְּשָׂתֵי רַכְבוֹת. וּכְשִׁירְדָתִי מִרַכְבֵּת אַחַת, הָיָה עָלַי לְעֵלוֹת כְּמֵאָה מְדַרְגוֹת לְהַגִּיעַ לְרַכְבֵּת הַשְּׂנֵיָה. פַּעַם אַחַת עָלָה אֵיזָה שְׂכוֹר בְּאוֹתָן מְדַרְגוֹת, בְּרֵאוֹתוֹ אוֹתִי רַץ בְּמַעֲלָה הַמְדַרְגוֹת לְהִסְפִּיק אֶת הַרַכְבֵּת, צָעַק לְעַמְתִּי: אֵינְךָ מְתַבַּיֵּשׁ, אַתָּה מְנַעֲנַע אֶת כָּל הַמְדַרְגוֹת... וְשַׁחֲקָתִי לְעֲצָמִי, מִסְכֵּן הוּא שְׂכוֹר, אֲזִי נִדְמָה לוֹ שֶׁהַמְדַרְגוֹת זְזוֹת...

לְנוּ יֵשׁ תּוֹרָה, הִסוּד אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הָיָה הַשְּׁלִחָן עָרוּךְ. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל יְהוּדֵי מְחֻיָּב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלִחָן עָרוּךְ. הַחֲזוֹן-אִישׁ זָצ"ל הָיָה אוֹמֵר, שֶׁהַאוֹרִים וְתַמִּים שְׁלוֹ זֶה הַשְּׁלִחָן עָרוּךְ. וְלִכְּנֵן אִם אָנוּ אוֹמְרִים: "אֲנִי מֵאֲמִין שֶׁהַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ מַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ, וְנוֹתֵן שָׂכָר לְמַקְיָמֵי רְצוֹנוֹ", סִימָן שְׂשִׁי שְׂכָר וְעֵנֶשׁ.

הַגֵּר"א לְמַד פַּעַם עִם תַּלְמִידָיו אֶת מִסְכַּת גִּיהֲנוּם, שְׁמוּבָאֵת בְּסִפּוֹר "רֵאשִׁית חֲכָמָה", וְאַחַד הַתַּלְמִידִים הִתְעַלֵּף, עַד שֶׁעוֹרְרוּהוּ

וכו', ונפל למשכב כמה שבועות, ובא הגר"א לבקרו, ושאלו: מה ארע לך שהתעלפת? ענה ואמר לו: שמעתי שבעה היכלות של גיהנום, ואני צריך לעבר כל זאת, ומה גם שחטאתי פי כמה וכמה, וכיצד לא אחלה?! אמר לו הגר"א, מה שכתוב שם זו מציאות, אבל תדע לך, שמי שעובר בזה העולם צער וחלישות הדעת, עניות ודחקות, עלבונות ובזיונות, הוא פטור מהכל, ונמחל לו.

רבנו ז"ל החליף לנו את כל התקונים על העברות, שהרי כלנו חטאנו, ומי שאומר הקדוש-ברוך-הוא ותתן, יתרו מעיו (בבא קמא נ:); הנה על עון פגם הבטחה אחת, אומר האר"י ז"ל, שצריך להתענות כף וכף תעניות, על הוצאת זרע לבטלה פ"ד תעניות, על משכב זכר — רג"ל תעניות, על נדה — נ"ט תעניות וכו', ורבנו ז"ל החליף לנו את התעניות בבזיונות, אדם מקבל עלבונות ובזיונות, וזה מכפר לו על כל עוונותיו, ואינו צריך להתענות כלל וכלל על החטאים שעשה.

מספרים על הרבי רבי זושא זי"ע, אחיו של הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, אשתו נקראה בשם גינגדל, והיתה מרבה לבזותו ולצעק עליו. פעם אחת אחר שבזתה אותו הלך לבית-הכנסת ובכה: רבנו של עולם, זושא חטא, ומגיעים לו כל העלבונות, ונרדם שם, וראה שבעה היכלות של גיהנום, ומה שקורה רחמנא לצלן, לזה שחטא, וראה שמביאים נשמות פתרגולים לשחיטה לפני בית-דין של מעלה, אבל לפני כל אחד ואחד מביאים שקים של עוונות מחד, ומאידך — שקים של צרות ויסורים ועגמת נפש, חלישות הדעת, עניות ודחקות, וזה הכריע את כל הפך.

ובאמת עם ישראל כלם יכולים להיות נקיים, כי מי בעמך ישראל גוי אחד בארץ (דברי-הימים א' יז, כא), אין להקדוש-ברוך-הוא עם כעם ישראל, שמוכנים למסר נפשם בעבורו יתברך. ולכן "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא" (סנהדרין ז:); לקחו ששה מליון יהודים, ושחטו, הרגו, שרפו וחקקו אותם במיתות משונות ואכזריות, אנשים נשים וטף, וזה היה מהגרמנים, ימח שם, וכמה

נְהַרְגוּ בְּמִלְחָמַת עוֹלָם רֵאשׁוּנָה, וְכַמָּה מֵאַנְשֵׁי סְטָאֲלִין, יִמַּח שְׁמָם, וְכַמָּה אָנוּ סוֹבְלִים מֵעֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ יְשִׁיבוֹת וְכוּלָּלִים, מְקַנְאוֹת, תְּלַמוּדֵי תוֹרָה וְכוּ', כִּי מִי כַּעֲמָךְ יִשְׂרָאֵל, עִם יִשְׂרָאֵל בְּנִים לְמָקוֹם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפָּאֵר עִמָּם. אֲבָל כְּתוּב בְּזֵהָר, שְׁמַקְבְּלִים עֲנֵשׁ, וְכָלְנוּ יוֹדְעִים שְׁחָטָנוּ, אֲלָא שֶׁהַבְּזִיוּנוֹת הֵם הַמְּכַפְרִים עַל הַכֹּל.

וְהִנֵּה הַרְבֵּי רַבֵּי זוֹשָׁא נֶעֱשֶׂה לוֹ חֲשֵׁךְ, בְּרֵאוֹתוֹ אֶת מְדוּרֵי גֵיְהֵנוֹם, אֲבָל מִשְׂרָאָה אֶת שְׁקֵי הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמַכְפְּרִים, קָם בְּשִׁמְחָה לְבֵיתוֹ, וְאִשְׁתּוֹ פְּתָחָה עָלָיו פִּיהָ לְבִזּוֹתוֹ, אַזִּי צָעַק: גִּינְגָדֵל עוֹד בְּזִיוּנוֹת, זוֹשָׁא חָטָא, וְאִינוּ רוֹצֶה לְהִיּוֹת בְּשִׁבְעָה מְדוּרֵי גֵיְהֵנוֹם.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהֵבִיא לָנוּ מִתְּנָה מְחֻלָּקַת, וְהִנֵּה בָּאוּ אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ וְאָמְרוּ: רַבֵּי, אֵינְנוּ יְכוּלִים לְסַבֵּל יוֹתֵר, אָמַר לָהֶם רַבְּנוּ ז"ל: לֹא לְמַחְלָקַת כְּזוֹ הַתְּכַנְנֵתִי, כְּנִנְתִּי הֵיטֵה לְמַחְלָקַת כְּזוֹ, שְׁלֹא יוּכָלוּ לְשִׁבַּת לְיַדְכֶם וּלְדַבֵּר עִמָּכֶם.

וְאֵנִי יְכוּל לְהַתְּפָאֵר, שְׁאֵנִי זְכִיתִי בְּזָכוֹת כְּזוֹ, שְׁלֹא רוֹצִים לְדַבֵּר עִמִּי אַנְשִׁים, נִדּוּ וְהִחְרִימוּ אוֹתִי, אַנְשִׁים אֵינָם רוֹצִים לְהִיּוֹת סְמוּכִים אֵלַי, בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ. אֲבָל אֲנַחְנוּ צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַתְּחַזֵּק, אִם אָנוּ נִקְרָאִים עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, עָלֵינוּ לְהַתְּחַזֵּק בְּכֹל מִיַּי הַתְּחַזְּקוֹת שְׁבַעוּלָם.

בִּימֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה צְדִיק, אֲשֶׁר הִתְעַנָּה מִשְׁבַּת לְשִׁבַּת, (אֲשֶׁר זֶהוּ דָבָר קָשֶׁה בְּיוֹתֵר. אֲנַחְנוּ צָמִים יוֹם אֶחָד, וּכְבֹּר מִשְׁתַּגְּעִים, וּמְמַתִּינִים בְּקֶצֶר רוּחַ שְׁתַּצָּא הַתְּעַנִּית, וּבְקִשֵׁי אָנוּ מְסֻגְלִים לְצוּם, וּמְכַל שְׂכָן לְצוּם שִׁשָּׁה יָמִים רְצוּפִים, זֶה מִמֶּשׁ מְבַהִיל עַל הַרְעִיוֹן). וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת כָּל הַשְּׁבוּעָה, וְלָמַד תּוֹרָה, וְנָח עַל הַסְּפָסֵל, וּבִלְיַל שִׁבַּת שָׁב לְבֵיתוֹ. פֶּעַם אַחַת בְּיוֹם חֲמִישִׁי אַחַר הַצְּהָרִים חָשׂ עַלְפוֹן מְרֵב חֲלָשָׁה, עַד שֶׁכִּמְעַט נִפְחַ נִשְׁמַתוֹ, וְרָצָה לָקוּם לִילָף לְבֵיתוֹ וּלְשַׁבֵּר אֶת הַתְּעַנִּית, נִסָּה לָקוּם וְלֹא הָיָה יְכוּל. וְהַתְּיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, הֵלֵא אֲנִי מִמֶּשׁ בְּמַצָּב שֶׁל פְּקוּחַ נֶפֶשׁ, וְרָץ לְפִיּוֹר וְנִטַל יָדַיִם, וְהִחֵל לֶאֱכֹל מִהַמְּצוֹת שֶׁמִּנְחוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת לְעִרּוּב חֲצֵרוֹת וְכוּ'.

השמש שהיה בעזרת הנשים, ראה מלמעלה, שהצדיק נסתר הנה אוכל את המצות, ירד וצעק עליו: "רמאי, צבוע, אתה עובד על כלם כאחד הריקים, פי חושבים שאתה צם, ובאמת אתה אוכל" וכו'. והלך ופרסם זאת לכל העיר. ואדם זה כל-כף נשבר מהבזיונות והעלבונות שבנהו, שעזב את היהדות, רחמנא לצלן.

ופעם שאלו את מוהרנ"ת ו"ל: איך יתכן שאדם זה כל-כף נשבר, הלא היה באמת צדיק, ואיך יתכן שמבזיונות של איזה שמש שוטה נשבר? וענה על זה מוהרנ"ת ו"ל: אם היה מקרב לרבנו ו"ל, היה זוכה לידע את ההקדמות של רבנו ו"ל, והבזיונות היו רק מתזקים אותו להיות יותר ויותר צדיק.

דוד המלך סבל בזיונות נוראיים מחמיו שאול, שרצה להרגו, אשתו מיכל בנתה אותו, אבשלום בנו רדפו, כמו שכתוב (שמואל-ב' טו, ב): "והשפים אבשלום ועמד דרך השער, ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך למשפט, ויקרא אבשלום אליו, אי מזה עיר אתה וגו', ראה דבריך טובים" וגו', בוא תבוא אלי, אתה צודק בטענותיך, וכך הצדיק את כלם. חכמינו הקדושים אומרים, שלדוד המלך לא הייתה מנוחה — לא ביום ולא בלילה, דוד המלך אמר: ואני ידי מלכלכות בדם, בשפיר ובשליה, כדי לטהר אשה לבעלה (פרכות ד.); והנה בא אבשלום בנו, ומאחורי גבו של אביו עבד על הבריות. תתארו לעצמכם איזה צער הוא זה, ואם לא די בזה, יואב שר צבאו בוגד בו, והצרו דוד לברח, ושמעי בן גרא קם ומבזהו. אבל כף נעשה דוד המלך! ובמלחמה בצקלג ששבו את הנשים והילדים, האשימו כלם את דוד המלך, וכל העם באו לסקלו, ומה כתוב שם (שמואל-א' ל, ו): "ויתחזק דוד בהנו"ה אלקיו", כף התנהגו הצדיקים האמתיים, שעל אף כל הצרות והיסורים והסבל שסבלו, התחזקו בה' והחזיקו מעמד. וזה מה שאנו מקבלים מרבנו ו"ל — במצבים הכי קשים שעוברים עלינו — צריך להתחזק.

ולכן מה שכתוב שיש שכר וענש — זו אמת ברורה, וכך

יְהִי, וּמִי שְׂאוּמֵר שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתָרַן — יִנְתְּרוּ מַעֲיוֹ. אֲבָל
מֵצַד שְׁנֵי — מִי שֶׁמְגַדֵּף וּמְחַרֵּף וּמְבַזֵּה אוֹתָהּ — עוֹשֶׂה לָּהּ טוֹבָה,
וְשֶׁתֵּק שְׂתֵּק לְמַחְרָפֶיךָ וְלַמְבַזֵּיךָ וְאֵל תַּעֲנֶה, כִּי בָזָה מְכַפֵּר לָּהּ עַל
עוֹנוֹתֶיךָ, וְנוֹטֵל מִמֶּךָ מְדוּרֵי גִיהֲנוֹם.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! רְאוּ
לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְתִכְרֶךְ. רַבְּנוּ וַ"ל אוֹמֵר
(לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט): לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, שְׁנַיִם
מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם — זֶה תְּקוּן הַבְּרִית, וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׂזוּכָה לְסִיִּים
כֶּף בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכוֹת
ח:): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצָּבוּר, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים
פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצָּבוּר, מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; שׁוֹמְעִים מִקְרִים
מִזְעֻזְעִים, כָּל יוֹם נִפְטָרִים אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְנָטָף, רְצִים לְקִנּוּת 'בְּטוּחַ-
חַיִּים' וְכוּ' וְכוּ', וְסוֹכְנֵי 'בְּטוּחַ-הַחַיִּים' בְּעֲצָמוֹ מֵת, וּמָה הוֹעִילוֹ
בָּזֶה?! וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים נוֹתְנִים לָנוּ אֶת 'בְּטוּחַ-הַחַיִּים'
הַבְּטוּחַ בְּיוֹתֵר — לְהַשְׁלִים פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצָּבוּר. וְלָכֵן מֵהַשָּׁבוּעַ אֵל
תִּהְיֶה בְּטָלְנִים, תִּרְאוּ לְסִיִּים פְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם
עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י. הַרְבֵּי הַקְדוּשׁ מְבַעֲלוֹ, רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דִּב זי"ע אָמַר:
שָׁבוּעַ שְׂאָדָם מְסִיִּים שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, לֹא יַעֲבֹר עָלָיו מִקְרָה
רַע. וְכֵן בְּכָל יוֹם שֶׁיִּלְמַד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י, הוּא לֹא יָבֹא לְחַטָּאִים.

וְכֵן רְאוּ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָקֵי מִשְׁנֵיּוֹת, פְּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם,
וְאֲשֶׁרֵי הַזּוּכָה לְסִיִּים בְּכָל יוֹם חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר זֶהוּ תְּקוּן
וְזִכּוּף לְנִשְׁמָה. הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ הַרְבֵּי מְבַלּוּזוֹב זי"ע, שֶׁחֲבֵר סֵפֶר עַל
הַתּוֹרָה וְעַל הַמוֹעֲדִים, בָּשֵׁם "צָבִי לְצַדִּיק", הוּא הָיָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי
דָּוִד מְדִינּוֹב זי"ע, שֶׁחֲבֵר סֵפֶר "צִמַּח לְדוֹד", שֶׁהוּא הָיָה בְּנוֹ שֶׁל
הַבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר. הַרְבֵּי מְבַלּוּזוֹב הָיָה רַגִּיל כָּל יוֹם לְלַמֵּד מִשְׁנֵיּוֹת,
וּפַעַם נִכְנַס אֵלָיו חֲסִיד זָקֵן, שֶׁעוֹד הִסְתַּוְּפָף אֵצֶל אָבִיו, וְאָמַר לוֹ:
"אַתָּם צְרִיכִים לְחַזֵּר מִשְׁנֵיּוֹת?! וְשִׁחַק וְכוּ'. וְעָנָה וְאָמַר לוֹ הַצַּדִּיק:
"מָה אַתָּה שׁוֹחֵק מִמִּשְׁנֵיּוֹת, עוֹד מְעַט, עוֹד מְעַט" וְכוּ', וְהִכָּה עַל
פִּיו כְּאִינוֹ רוֹצֵה לֹאמַר מָה עוֹד מְעַט, כְּאוֹמֵר שֶׁעוֹד מְעַט הַשְּׁטָן בָּא

עם אָלף עֵינִים, וְלוֹקַח אֶת הָאָדָם. אֲבָל מִי שְׁלוּמֵד מִשְׁנֵיּוֹת נִצּוֹל מֵהָאֶלֶף עֵינִים וְכוּ'.

בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, תְּלַמִּידֵי שְׁצִיְתוֹ אוֹתִי לֹא הִפְסִידוּ כָּלֵל, וְזָכוּ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, לְמַדּוֹ גְּמָרָא — בְּבַלִּי, יְרוּשְׁלָמִי תוֹסֵפְתָא, הֵלְכָה — רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא, זֵהר וְתַקוּנִים, סְפָרֵי מוֹסֵר וְחִסְדוֹת, הַתְּפַלְלוּ שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיָן, הִקְפִּידוּ עַל אֲמִירַת חֲצוֹת, וְהִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְחַל לָהֶם, כִּי כֹף אוֹמְרִים תְּכַמִּינוּ הִקְדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה כֹּא): כִּיִּן שְׁקַבְּלֶתֶם עַל עֲצַמְכֶם עַל תוֹרָה, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאֵלוֹ לֹא תִטְאֲתֶם מִימֵיכֶם. וְלִכֵּן רְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצַמְכֶם לְהִתְמַיֵּד בַּתוֹרָה הִקְדוּשָׁה, וְלְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְלְהִרְבּוֹת בְּגִמְלוֹת חֲסִדִים, וְלְדַאֵג לְחִנוּף יְלָדֵיכֶם, וְלִשְׁמֶרֶם מִכָּל מַשְׁמֵר.

בְּצַפַּת הָיָה צְדִיק גְּדוֹל בְּשֵׁם הַרִידֵב"ז (רַבִּי יַעֲקֹב דְּדוֹד וִיסְלוּבְסְקִי זצ"ל), שְׁחַבֵּר הַמּוֹן סְפָרִים, וְאֶחָד מֵהֶם הָיָה פְּרוּשׁ עַל הִירוּשְׁלָמִי. בְּסוּף יָמָיו בָּא לְגוֹר בְּעִיר צְפַת. יוֹם אֶחָד הָיָה לוֹ יֶאֱרֻצִּיט אַחַר אָבִיו, וְחָשַׁב: הִנֵּה הַקּוֹר עוֹז בַּחוּץ, וּבּוֹדָאִי לֹא יִהְיֶה מִנְיָן בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְלִכֵּן אֲשָׂאָר בְּבֵית וְכוּ', אָבִי בּוֹדָאִי יִמְחַל לִי. וְתַכְף כְּשֶׁעָלְתָה לוֹ מִחֲשָׁבָה כְּזוֹ, תִּפַּס אֶת הַמַּעֲיֵל, וְרָץ בְּכָל כַּחוֹתָיו לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, אַף שֶׁהָיָה זָקֵן, וְהִנֵּה כְּשָׂא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת הָיָה הָרֵאשׁוֹן, וּבִקְשֵׁי הַתְּקַבְּצוֹ מִנְיָן אֲנָשִׁים. וְעָמַד אֲצֵל הָעַמּוּד וּפְרָץ בְּבִכּוֹ, וְלֹא הִחַל בַּתְּפִלָּה. פָּנוּ אֵלָיו הָאֲנָשִׁים וְאָמְרוּ לוֹ: "רַבְּנֵנוּ, אֲבִיכֶם נִפְטָר לְפָנֵי חֲמָשִׁים שָׁנָה, וְאַתֶּם כְּבָר בְּגִיל מְבַגֵּר מָאֵד, וְמָה אַתֶּם בּוֹכִים כֹּל־כֹּף?" וְעָנָה וְאָמַר: "הִיּוֹדְעִים אַתֶּם לְמָה אֲנִי בּוֹכָה?" וְהִסְתּוֹכַב וְדַרְשׁ לְפָנֵיהֶם כֹּף: "בְּהִיּוֹתִי יָלַד קֶטָן, אָבִי בְּמַקְצוֹעוֹ הָיָה בּוֹנֵה תַנּוּרִים מְלַבְּנִים בְּבֵתִים, וּבְתוֹכָם הִכְנִיסוּ עֲצִים, וְכֹף חֲמָמוֹ אֶת הַבֵּית. וְהִנֵּה שְׁמַעְתִּי פַעַם אַחַת שְׂאֵבָא אוֹמֵר לְאִמָּא: 'יַעֲקֹב דְּדוֹד שְׁלָנוּ יָכוֹל לְהִיּוֹת תְּלַמִּיד חֲכָם גְּדוֹל, וְאֲנִי מְכַרְחִים לְקַחַת בְּעַבּוּרוֹ אֶת הַמְּלַמֵּד הַכִּי יִקְר'. וְחִפְּשׁוּ וּמְצְאוּ מְלַמֵּד מִיַּחַד בְּמִינוֹ, אֲשֶׁר לְקַח רַבֵּל לְחֻדְשׁ, שֶׁהָיָה הוֹן רַב בְּיָמָיו דְּאָז. וְשָׁכַר אֶת הַמְּלַמֵּד, וְהִבְטִיחַ לְשַׁלֵּם לוֹ אֶת הַמַּגִּיעַ לוֹ מִדֵּי חֻדְשׁ בְּחֻדְשׁוֹ. וְהִנֵּה בְּדִיוֹק אֲזוֹ הַחֲלָה

שְׂבִיתָהּ שֶׁל בְּתֵי הַחֲרָשֶׁת לְלִבָּנִים, וְלֹא־בָא לֹא הִיָּתָה עֲבוּדָה, וְחָלְפוּ
 שְׁלֵשָׁה חֲדָשִׁים וְלֹא שָׁלַם שְׁכָרוֹ שֶׁל הַמְּלַמֵּד, הַמְּלַמֵּד שֶׁלַח פֶּתֶק עִם
 הַיֶּלֶד, וְבוֹ כְּתוּב כָּךְ: 'חֲפִיתִי שְׁלֵשָׁה חֲדָשִׁים לְתִשְׁלוּם, וְלֹא שְׁלַמְתָּ,
 יֵשׁ לִי בֵּית עִם יְלָדִים וְכוּ', אֵינִי יָכוֹל יוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד אֶת בְּנִי'.
 הַהוֹרִים נִבְהָלוּ מְאֹד, וְחָשְׁכוּ עֵינֵיהֶם — מַה יִּהְיֶה עִם בְּנִנוּ, כִּי־עַד
 יִהְיֶה גְדוֹל בַּתּוֹרָה?! וְיֵצֵא הָאֵב בַּחוּץ, וְשִׁפְךְ דְּמַעוֹת כַּמֵּים לְפָנָיו
 יִתְבַּרֵךְ: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזֹרְנִי נָא, אָנִי רוֹצֵה שְׁבִנִי יִהְיֶה תַלְמִיד
 חָכֵם גְּדוֹל' וְכוּ'. וְהִנֵּה נִגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדֵי עֲשִׂיר, וְאָמַר לוֹ: 'הֵאֵם יְדוּעַ
 לָךְ מִי מִתְעַסֵּק בְּבִנְיַת תַּנּוּרִים, כִּי אָנִי בּוֹנֵה בֵּית לְבָנִי, וְאָנִי זְקוּק
 לְתַנּוּר' וְכוּ', עֲנֵה הָאֵב וְאָמַר: 'אֲנִי מִתְעַסֵּק בְּזֶה, אָבֵל אֵין לִי לְבָנִים'.
 עֲנֵה הָעֲשִׂיר: 'תִּמְצְאוּ כָּבֵד לְבָנִים, וְאִם תִּבְנֶה תַנּוּר בְּבֵיתוֹ שֶׁל בְּנִי,
 אֲשַׁלֵּם לָךְ שְׁשֶׁה רַבֵּל'. רַץ אָבֵא וְסַפֵּר לְאִמָּא אֶת הַדְּבָרִים, וְנִמְלְכוּ
 בְּדַעְתָּם לְפָרֵק אֶת הַתַּנּוּר שֶׁלָּהֶם בְּבֵית, וְאֶת הַלְּבָנִים לְקַחַת וְלִבְנוֹת
 לְעֲשִׂיר אֶת הַתַּנּוּר שֶׁבִקֵּשׁ. וְכֵן הָיָה, וְקִבֵּל מִהָעֲשִׂיר שְׁשֶׁה רַבֵּל, וְרַץ
 תְּכַף-וּמִיד לְמַלְמֵד, וְנָתַן לוֹ שְׁלֵשָׁה רַבֵּל עַל הַשְּׁלֵשָׁה חֲדָשִׁים שֶׁעָבְרוּ,
 וְעוֹד שְׁלֵשָׁה רַבֵּל עַל הַשְּׁלֵשָׁה חֲדָשִׁים הַבָּאִים. וְכָל הַחֲרָף קָפְאוּ אָבִי
 וְאִמִּי וְכָל הַיְלָדִים מִקּוֹר, וְהָיוּ נוֹטְלִים אֶת כָּל הַסְּמִרְטוּטִים וְכִלּוּיֵי
 הַסְּחָבוֹת לְכִסּוֹת אֶת עֵצָמָם. וְאִם-כֵּן, רַבּוֹתֵי, הַיּוֹדְעִים אֶתֶם לָמָּה אָנִי
 בּוֹכָה? אָבֵא וְאִמָּא, שִׁפְרְקוּ אֶת הַתַּנּוּר שֶׁלָּהֶם, וְסָבְלוּ חֲרַפַּת קוֹר,
 כְּדֵי שְׂאוּכַל לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְזָכִיתִי לְהִיּוֹת גְּדוֹל בַּתּוֹרָה וּלְחַבֵּר סְפָרִים,
 וְהַיּוֹם נִכְנָסָה בִּי מַחְשָׁבָה — אוֹלֵי לֹא אֵצֵא לַחוּץ לוֹמֵר קְדִישׁ עַל
 אָבִי מִפְּאֵת הַקּוֹר?! וְנִזְכַּרְתִּי תְּכַף-וּמִיד, הֲלֹא אָבֵא הַקָּרִיב בַּעֲבוּרֵי,
 שֶׁהוּא וְאִמִּי וְכָל אַחֵי וְאַחֵיוֹתִי קָפְאוּ מִקּוֹר כָּל הַחֲרָף, הָעֵקֶר שֶׁאֲלַמֵּד
 תּוֹרָה, וְלִי נִכְנָסָה מַחְשָׁבָה כְּזוֹ?! בַּעֲבוּר זֶה אָנִי בּוֹכָה!"

וְזֹאת אָנִי רוֹצֵה לוֹמֵר לְכֻלְכֶּם, הִזְהָרוּ מְאֹד בְּמַדַּת הַפֶּרֶת הַטּוֹב.
 תִּזְכְּרוּ מַה הַצַּדִּיק סוֹבֵל — קוֹר וְחֵם, עֲלִבּוֹנוֹת, בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְיִכוֹת
 דְּמִים, מְגִדֵּל אֶתְכֶם וַיְלַדְכֶם וּמַחֲתֵן אוֹתְכֶם, הִזְהָרוּ מְאֹד שֶׁלֹּא לְהַפְּיֵךְ
 אֶת עוֹרְכֶם, וּלְהַשִּׁיב רֵעֵה תַּחַת טוֹבָה, חֵס וְשְׁלוֹם, הַצַּדִּיק מְקַרֵּב
 אֶלְפֵי אֲנָשִׁים עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים שֶׁלוֹ, וְאוֹי לוֹ לְמִי שֶׁקָּם עַל הַצַּדִּיק
 וּמִבְּזֵהוּ וּמִחֲרַפְהוּ, וּמִצַּעְרוֹ וְעוֹשֶׂה לוֹ עוֹל, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וּמוֹסֵר

אותו במסירות, כי הקדוש-ברוך-הוא רחמן, וממתין לאדם שישוב בתשובה, אך לבסוף גבה דיליה, ויִדְרֹשׁ אֶת דָּם הַצַּדִּיק שֶׁנִּשְׁפָּף. תִּאֲמִינוּ לִי, שְׂאֲנִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, חֲזַק בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלֹא יַעֲזֹבֵנִי, אֲבָל אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיַּעֲמֵד לִי בַּעַת צָרָה. אֵל תִּשְׁכַּחוּ שְׂאֲנִי פְּרָקְתִּי אֶת הַתְּנוּרָה שְׁלִי, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לְכֶם חֵם, אֵל תִּשְׁכַּחוּ אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתֶּם מִמֶּנִּי, חֲבַל חֲבַל לְמִי שֶׁיִּוָּרֵד מִהַרְפֶּכֶת תַּחֲנֹנָה אַחַת לִפְנֵי הַסּוּף ...

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁכְּלָנוּ נִזְכָּה בְּיַחַד לְשִׁמְחַת בְּקִרְוֹב מְאֹד מְאֹד עִם הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, אֲבָל הָעֵקֶר הוּא, שְׂאֲנִישִׁי שְׁלוֹמֵנוּ צָרִיכִים לְהַחֲזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָּה מְאֹד, לַעֲקֹר אֶת הַשְּׂנֵאָה וְהַקְּנָאָה, לְשִׁמּוֹר אֶת הַפָּרִים שֶׁלָּנוּ מִכָּל מִינֵי תוֹלְעִים. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֵין לָנוּ מֶה לְהַתְּבַיֵּשׁ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", קִדְשׁ קִדְשִׁים, זֶה כָּבֹד עֲשָׂרִים שָׁנָה שְׂאֲנוּ מְדַפְּסִים וּמְפִיִּצִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, יְכוּלִים לְרְאוֹת מִיְהוּוֹ תַלְמִיד "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", זֶה שְׁלוֹמֵנוּ: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הֶלְכָה וְאַגְדָּה, וּמִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה, בְּתַפְלָה וְעִבּוּדַת ה', וּמְרַבֵּה בְּאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת, בְּאוּ גַחֲזִיק הֶלְאָה בְּכָל זֶה, בְּאוּ גַמְשִׁיף בְּצוֹתָא בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה, כְּדֵי שְׁנוּכַל כְּלָנוּ יַחַד לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ בְּשִׁמְחָה וּבְגִאוּן.

אַבְקֵשׁ אֶת כָּל אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים כְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, רְאוּ 'לְחֻטָּף' בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְּקוֹת הַתְּבוּדוֹת, וְתִדְעוּ, שֶׁכָּל תַּפְלָה וְתַחֲנֹנָה שְׁמִבְּקָשִׁים, יִקְרָה מְאֹד לְמַעֲלָה בְּשָׂמַיִם, וְאִם הֵייתֶם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַתַּפְלָה, לֹא הֵייתֶם מְפַסְּיָקִים לְהַתְּפַלֵּל — פַּה כְּמָה דְּקוֹת, פַּה כְּמָה רַגְעִים וְכוּ' וְכוּ', וְאֵל תִּשְׁכַּחוּ לְהַזְכִּיר גַּם אוֹתִי בְּתַפְלוֹתֵיכֶם, וְאַהֲיָה לְכֶם אֲסִיר תוֹנָה. אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים כִּיצַד מְכַפְּרִים הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַעֲלָבוֹנוֹת, שְׂאֲנִישִׁים שְׂאֲתֶם גִּדְלַתֶם וְטַפַּחְתֶּם קָמִים עֲלֵיכֶם וּמְבִזִּים אֲתֶכֶם, שְׂאֲזוּ נִצּוּלִים מִכָּל מִינֵי גִיהֲנוֹם, אֲבָל בְּתַנְאֵי אֶחָד — שְׁשׁוֹתָקִים עַל הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין, בְּזָה נִתְכַּפֵּר הַכֹּל.

אֲשֶׁר ח' תשנ"ד בַּנְחַל נה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל — יִקְבַּל תְּפִלוֹתֵינוּ,
וּבְיַחַד יִקְבַּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמְאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשנ"ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרְכִים הַחֲשׂוּבִים, הַרוֹצִים לְהַאֲוִיר בְּשֵׁם
בְּאוּר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן
עָלֵינוּ.

נָא וְנָא רְאוּ לְהֵיּוֹת מְאֹד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וּלְשִׂמְחָת אֶת כָּל יִהוּדֵי,
וּלְהַכִּיֵּן אֶת עֲצַמְכֶם לְחַג הַפּוּרִים, עֲדֵי נִזְכָּה כָּבֵר כְּלָנוּ לְצֵאת
מִהַגְלוֹת, שְׂאֵז תִּהְיֶה הַשְּׂמֵחָה הַכִּי גְדוּלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְיִקְבַּל אֶת
הַתּוֹרָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׂבוּעוֹת לט): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ"
(אֶסְתֵּר ט, כז) — קִיְמוּ מַה שְּׁקַבְּלוּ כָּבֵר; בְּפּוּרִים נַעֲשֶׂה קְבֻלַּת הַתּוֹרָה
מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה, וְעַכְשָׁיו זֶה רַק הַכְּנָה, שְׂעֲלִינוּ לְהַכִּיֵּן עֲצַמְנוּ לְחַג הַנּוֹרָא
וְהַנְּפִלָא הַזֶּה.

כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַבְּעִיּוֹת שְׂעוּבָרוֹת עַל בְּנֵי-אָדָם, הֵן רַק
מִחַמַּת חֲסֵרוֹן הַשְּׂמֵחָה. וְכִּי אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב',
סִימָן י'): מַה שְּׂבִנֵי-אָדָם רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה רַק מִפְּנֵי
שְׂאִין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת? כִּי אֵין לָהֶם
שְׂמֵחָה, כִּי אִם אָדָם הִיָּה שְׂמֵחַ, הִיָּה זוֹכֶה לְיְשׁוּב הַדַּעַת, וְהִיָּה מִבֵּין
— "מַה הַפְּסָדִיתִי בְּזֶה הָעוֹלָם, מִהֲרַגַע שְׂנֹכְנִסְתִּי לְאוֹר הָעוֹלָם עַד
הֲרַגַע שְׂאֲחֹזֵר חֲזָרָה אֶל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים מֵהֵיכָן שְׂבָאתִי — כְּלוּ
רֹחַ".

אִם אָדָם זוֹכֶה לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, אָדָם זוֹכֶה לְחַשֵּׁב
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶפְלוּ נִדְקָה אַחַת, זֶה כָּבֵר הַזְּכוּת הַגְּדוּלָה בְּיֹתֵר,
מִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשִׂיְהוּדֵי זוֹכֶה וּמְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

איזו זכות זו! נשמות בגן-עדן מקנאות בנשמה המסתובבת בזה העולם, ויכולה להניח בכל יום תפלין, ויכולה להכניס לבית-הכנסת ולומר: "אמן יהא שמיה רבה", שיכולה לילך בציצית, לאכל פשר, לשמר שבת, לנשק את המזוזה, איזו זכות יש לנו, שאנחנו בזה העולם הגשמי והחמרי, מלאי מצוות כרמון (ברכות נו.), היכן שמסתובבים — יש לנו מצוות; כבוד אב ואם — אדם זוכה לכבד את הוריו, כל רגע שעוזר להם ומשמש אותם — זו מצות עשה, על כל צעד ושעל שאדם מתהלך בזה העולם — יש לו מצוות.

ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נה): הרוח בעולם הזה — אין לתאר ולשער כלל, ואין צריכים להשקיע שום דבר; כי בדרך כלל כשאדם עושה איזה עסק, כבר מהתחלה עולה לו כסף, לפני שרואה איזה רוח, ראשית צריך לשכור חנות בכמה אלפי שקלים, אחר-כך צריך להכין את החנות — לצבעה, לתלות מדפים, להביא את הדברים שרוצה לשוק וכו' וכו', ואחר-כך עומד בעניי בפתח, וממתין לאיזה קונה שיגיע, בשביל ספק ספקא שאולי אדם אחד יכנס אצלו בחנות ויקנה משהו, צריך להשקיע אלפי שקלים, עד שיראה ספק רוח, והנה ברוחניות — ערם יצאנו מבטן אמנו, וערם נחזר לבטן האדמה, ואנו מלאי מצוות, ואין צריכים להשקיע שום דבר, צריכים רק לפתח את הפה ולצעק: "רבנו של עולם, זפני להפיר אותך, רבנו של עולם, זפני להיות בשמחה, רבנו של עולם, זפני לעשות חסד עם יהודי אחר, רבנו של עולם, אם יש בידי כסף של הזולת, שאזכה להשיבו. רבנו של עולם, אם צערתי מישהו, זפני לשוב בתשובה שלמה, ולפיס את האדם ולבקשו סליחה". אילו מצוות נפלאות יש בזה העולם, שאין צריכים להשקיע בהם מאומה, ולמה לנו להיות בעצבות?! באשר כל הצרות שאנו סובלים, זה רק מחמת העצבות והמרה שחורה. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אומרים, שכל המחלות והחלאים הבאים לאדם, זה מחמת חסרון השמחה, כשאדם תמיד שמח, הוא מברית ממנו את כל המחלות והחלאים רעים, והוא בריא ושלם בנפשו ובגופו.

וְלִכְּן הֶעֱקָר לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמֵנוּ, לְזַכֵּר מִי אֲנַחְנוּ, טַפְּהָ סְרוּחָהּ, הַיּוֹם כָּאֵן וְלִמְחָר בְּקֶבֶר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָנוּ לְהַבְרִיא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְזוֹ הַשְּׂמִיחָה הַכִּי גְדוּלָהּ, וְעֲלִינוּ לְשִׂמְחָה שְׂאֵנוּ יְהוּדִים מְכִירִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְאָנוּ מִשְׁתוֹקְקִים לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת, בְּזִכּוֹת הַשְּׂמִיחָה הַתְּמִידִית שְׂאֵדָם שְׂמִיחָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו; כִּי כָּל הַחֻטָּאִים שְׂאֵדָם חוֹטֵא, הֵם מִחַמַּת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וְדַפְאוֹן, וְלִכְּן עֲלִינוּ לְמִצְאָה בְּעֲצָמֵנוּ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ"ב), שְׂאֵדָם צָרִיף לְחַפְּשׁ וְלִבְקֶשׁ תְּמִיד אַחַר הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שִׂישׁ בּוֹ, עַד כְּדֵי כִּף שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נז.), שְׂאֵפְלוֹ רִיקָנִין שְׂבָף מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן; אֲפְלוֹ אֵדָם שֶׁהוּא רְחוּק, וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ רְשַׁע, הוּא מְלֵא מִצְּוֹת. וְלִמָּה לָנוּ לְחַטֵּט אַחַר הַרַע שֶׁל הַזוּלָת? ! הִבָּה וְנִמְצָא אֶת הַטוֹב בְּכָל אֶחָד, וְאִזּוּ יִהְיֶה לָנוּ עוֹלָם שְׂמִיחָה, וּבְרַגַע שְׂנֵהִיָּה שְׂמִיחָה וְעֲלִיזִים, כָּל חַיֵּינוּ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי, וְלִכְּן הֶעֱקָר לְמַסֵּר נַפְשֵׁנוּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַרְבוֹת הַשְּׂמִיחָה בְּתוֹף בֵּיתְכֶם, הַבְּעַל יִרְאֶה לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי אִשָּׁה — בְּעֵלָהּ מִשְׂמִיחָה (ראש השנה ו:), וְכִשְׂשִׁישׁ שְׂמִיחָה בְּבֵית — יֵשׁ סְבָלוֹת, כִּי כָּל הַמְרִיבוֹת וְהַמְחַלְקֹת וְהָאֵי הַבְּנוֹת הֵן מִחַמַּת שְׂאִין אֲרִיכוֹת אֵפִים, שְׂנַעְדָּרַת מִחַמַּת הַעֲדָר הַשְּׂמִיחָה, אֲבָל כְּשִׂאֵדָם שְׂמִיחָה, הוּא סְבָלָן וּמְאִיר פָּנִים לְכָל אֶחָד: הֵן לְאִשְׁתּוֹ הֵן לִילְדֵיהֶן, הֵן לְשִׁכְנֵיהֶן וְכוּ', וּמְדַבֵּר תְּמִיד בְּצוּרָה חַיּוּבִית, וּמְבִיא שְׂמִיחָה עַל כָּל הָעוֹלָם, וְהֶעֱקָר לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה כְּבָר מֵעַכְשָׁיו, כִּי אֵין הַשְּׂמִיחָה מִמְתַּנֵּת לְאֵדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְׂמִיחָה הַיּוֹם שְׂמִיחָה לְמַחָר (תְּנַחֲוּמָא שְׂמִינֵי ב:); וְכִשְׂאֵדָם שְׂמִיחָה — כָּל חַיֵּיו מִשְׂתַּנְּגִים לְטוֹבָה. וְאִם תִּשְׂאֵלוּ: כִּי־צַד נוֹכַח לְשִׂמְחָה, הֲלֹא אָנוּ מְלֵאֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, חוֹבוֹת וְסָבָל? אֲלֹא דִיקָא בְּגַלְלֵי הַעֲצָבוֹת, אֲתָם מְלֵאֵי צָרוֹת וְדַפְאוֹן, פְּעַם וּמְכַאוּבוֹת, וּמְתַרְגְּזִים וּמְתַכְּעָסִים עַל כָּל אֶחָד. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד): מִצְּוָה גְדוּלָהּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, אֵין זוֹ עֲצָה טוֹבָה גְרִידָא, אֲלֹא מִצְּוָה גְדוּלָהּ מְאֹד, וּמֵהִי הַמִּצְּוָה? "וְחִי בְּהֵם" (וּיְקָרָא יח, ה) — וְלֹא שְׂיָמוֹת בְּהֵם (יומא פה:), אֵדָם צָרִיף לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ,

ולא להמית עצמו, ולא שילך ממרמז ומיאוש, שאינו רואה אור בקצה המנהרה, אלא אדרבה, האור פה אתנו, עמנו ואצלנו, עלינו להרגיש מי הולך בנו? הקדוש-ברוך-הוא. מי מסתכל בנו? הקדוש-ברוך-הוא. מי נושם ברכנו? הקדוש-ברוך-הוא. הכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ואם אדם הולך בצורה כזו חיו אחרים לגמרי. ואומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הצלחה, חלק ב', סימן א'): מי שזהו שמשח שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח, עקר הצלחת האדם בחייו — רק שמחה, ולכן צריך למסור נפשו העקר להיות בשמחה ולשמח את אחרים.

נא ונא התמידו במדת השמחה, להיות שמחים כל השנה, ומהיכן מקבלים את השמחה? מחדש אדר. כי כף אומרים חכמינו הקדושים (תענית כט.): משונכנס אדר מרבין בשמחה; כי בחדש זה ראינו נסים ונפלאות, שהנה בא הקמן הרשע, הקמן עמלק, ורצה, רחמנא לצלן, להכחיד את כלל נשמות ישראל, להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד (אסתר ג, יג), והנה נתהפך מההפך אל ההפך, הקמן רצה לראות את מרדכי תלוי על העץ שהכין לו, והנה פלא על גבי פלא שהוא נתלה על העץ. וכך הולך פבר אלפים שנה, שעם ישראל בגלות, ואמות העולם רוצים רק להכחיד אותנו, ולדאבוננו הרב, הצליחו בזוימתם, באשר מליונים מנשמות ישראל נשמדו באפן טרגי, שהרגו ושרפו וחקקו אותם בכל מיני מיתות משנות ואכזריות, וחסבו שהנה יחקקו את שם ישראל, אף היה לא תהיה, עם ישראל הוא עם נצחי. הגרמנים העמלקים הארורים, ימח שמם וזכרם, חשבו שישמידו את כל עם ישראל, והצליחו ברציחותיהם האימות והאכזריות להשמיד יותר מששה מליון נשמות קדושות וטהורות, וחסבו לכבש את כל העולם, ולמחק את זכר ישראל, והנה עזרנו הקדוש-ברוך-הוא, שעם ישראל חי וקיים, נר ישראל לא יכבה לעולם. וכן הולך מדור דור, והיא שעמדה לאבותינו, שבכל דור ודור קמים עלינו אמות העולם אכזריים, ורוצים למחק אותנו, ולבסוף הקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

זֶה הָיָה חֹדֶשׁ אֶדְרָ, וְזֶה הַסְּמָל שֶׁל חֹדֶשׁ אֶדְרָ, שְׂאֵת עִם יִשְׂרָאֵל
 אֵין יְכוּלִים לְהַכְחִיד, אֶפְלוּ הַמַּעֲצָמוֹת הַגְּדוּלוֹת בְּיוֹתֵר, אֲמוֹת הָעוֹלָם
 הַכִּי חֲזָקוֹת נִמְחָקוּ מֵעַל פְּנֵי הָאֶדְרָמָה, וְעַם יִשְׂרָאֵל עִם חֲלָשׁ נוֹתֵרוּ
 לְנִצָּחַ. זֶה צְרִיף לְחֻזְקָנוּ וְלַעוֹדְדָנוּ, בְּעֵת שֶׁהַעֲרֵב־רַב פּוֹעֲרִים פִּיהֶם
 כְּנֶגֶד הַיְשִׁיבוֹת וְהַכּוֹלָלִים, וְחַפְצִים לְאַטֵּם קוֹל תּוֹרָה, הוּא שׁוֹטִים
 שְׂכָמוֹתָם, הֵלֹא גְדוּלוֹת וְחֻזְקִים מֵהֶם נָסוּ, וְנִשְׁבְּרוּ וְנָפְלוּ, וְלֹא עָלָה
 בְּיָדָם, וְכִיצַד הֵם יִחְרְשׁוּ מְזֻמוֹת רָשָׁע לְכַלּוֹת עִם חֹסֵר יֵשֶׁע. וְהַכַּח
 הַזֶּה מְקַבְּלִים בְּחֹדֶשׁ אֶדְרָ, שְׂאֵז רְאִינוּ עֵין בְּעֵין בְּמַפְלֵת הַמֶּן הַרְשָׁע,
 שֶׁהֵלֶךְ כְּאֵלִיל, וְכֹלָם נָפְלוּ לְפָנָיו, סָגְדוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ, וְלִבְסוּף הַמֶּן
 הַזֶּה נִתְּלָה עַל הָעֵץ, וּמַפְלֵתוֹ הִיָּתָה לְעֵינֵי כָל. כְּמוֹ־כֵן בְּכָל דוֹר וְדוֹר,
 הָיוּ עָרִיצִים רָשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁהִתְעַלְלוּ בְּנַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִבְסוּף
 נִעְקְרוּ מִן הָעוֹלָם. וְזוֹ הַשְּׂמָחָה שֶׁל חֹדֶשׁ אֶדְרָ, וּבַפֶּרֶט בְּשָׁנָה מַעֲבֵרֶת,
 שִׁישְׁנָם שְׁנֵי אֶדְרִים, הָרִי זוֹ שְׂמָחָה כְּפוּלָה.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים הַשָּׁנָה לְשִׂמְחָה בְּכַפְלָיִם, כִּי מִסְתַּמָּא יַעֲשֶׂה
 עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נְסִים נִגְלִים, נְסִים כְּאֵלוּ שֶׁלֹּא תֵאָרְנוּ
 וְשַׁעֲרָנוּ כָּלֵל, וְלָכֵן אֵת שְׁנֵי הַחֻדְשִׁים הַלְלוּ עֲלֵינוּ לְנִצָּחַ לְשִׂמְחָה
 וְלִשְׂמִיחָה אֵת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל. כָּל אֶחָד צְרִיף לְהִתְחִיל בְּבֵיתוֹ —
 לְשִׂמְחָה אֵת אִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, וּבְבֵית־הַכְּנֶסֶת וּבְבֵית־הַמִּדְרָשׁ — לְשִׂמְחָה
 אֵת עִם יִשְׂרָאֵל. וְיַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְזָכוֹת הַשְּׂמָחָה נִזְכָּה
 לְשִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוּלוֹהָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֶּהָר (חֶלֶק ב' קפ"ד): חֻדְוָה דְּבַר
 נִשׁ מְשִׁיף לְגַבִּיָּה חֻדְוָה אֶחְרָא עֲלָאָה; הַשְּׂמָחָה שֶׁל הָאֶדְרָם, מוֹשֶׁכֶת
 שְׂמָחָה עֲלָאִית. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הַשְּׂמָחָה בְּשְׁנֵי הָאֶדְרִים, וּבְזָכוֹת הַשְּׂמָחָה
 רְאָה נְסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

עִם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ בְּמַצָּב שֶׁל עֲלָפוֹן וּפְחָדִים, אֵין
 יוֹדְעִים מַה הַמְּחַר יְבִיא, אֲנָשִׁים מְכִינִים אֶכָּל וּמִים, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה
 יְהִיָּה, וְאֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב, שִׁישׁ בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, וְהַמְּחָסָה הַשׁוֹב
 בְּיוֹתֵר — לְבָרַח תַּחַת סֶתֶר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִקְרִים אֵת דְּבָרֵי הַנְּבִיא
 (יִשְׁעִיָּה כו, כ): "לֵךְ עִמִּי בּוֹא בְּחֻדְרֵיךָ וּסְגֹר דְּלִתְךָ בְּעַדֵּיךָ, חֲבִי כְּמַעֲט
 רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם", צְרִיכִים לְהַכְּנִס לְחֻדְרֵי מִיָּחָד, שְׂאֵין שֶׁם אִישׁ,
 וְלִדְבַר אֵל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שָׁלוֹ, אֲשֶׁר זוֹ נִקְרָאת

התבודדות, ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה):
ההתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, דהינו שאדם ירגיל עצמו
לדבר אליו יתברך בשפת האם שלו, וכל אשר מעיק ומציק לו יספר
להקדוש-ברוך-הוא, התפלות הללו מקבלות בשמים במאד מאד, כי
כל יהודי יש לו הכח לפעל אצלו יתברך כל מה שרוצה, וכך
אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא וירא א'): אמר להם הקדוש-ברוך-
הוא לישראל: הווי זהירין בתפלה, שאין לך מדה יפה הימנה, והיא
גדולה מכל הקרבנות, וכיון שאדם מתפלל ומרבה בתחנונים, אני
עונה אותו; ולכן עלינו לבוא לפניו יתברך ולדבר אליו, ומי שירגיל
עצמו לדבר תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, הוא
ינצל מחבלו של משיח, וימשיך על עצמו אור אין סוף אורו יתברך,
ויזכה לראות במו עיניו בגלוי שכינה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשנה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, 'אדר-א' התשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל נשות אנשי
שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הו"ה עליהן ישרה שכינתו
תמיד.

מובא מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שאמר: אם עשרה
יהודים יושבים ביחד, אפלו אינם מדברים כלל, רק יושבים בצותא,
אפלו מלאך מיכאל, שהוא מלמד זכות על עם ישראל, אין לו רשות
לגשת אליהם, מרב קדשה ששורה ביניהם, ואין לו מספיק דבורים
לדבר למעלה בעולמות העליונים ממעלת עם ישראל, וכן אין לו
די שבחים לשבח את נשמות ישראל, כש'מטה יושבים עשרה
יהודים בצותא. מכל שכן כש'ושבים ביחד ומדברים דבורי אמונה
ויראת שמים, הוא אינו יכול לגשת אליהם. כל-כך חשוב בשמים

בְּשֵׁעֲשֶׂרָה יְהוּדִים יוֹשְׁבִים בְּיַחַד וּמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אַמוּנָה. מִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן עֲשֶׂר נְשִׁים, נְשׂוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂיוֹשְׁבוֹת בְּיַחַד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶן תְּשֻׁעָה קִבִּין שִׂיחָה, וְהֵן מְדַבְּרוֹת דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׂמִים.

וְלָכֵן אֲצִלִּי הַשְׂמִחָה הַכִּי גְדוֹלָה, שֶׁקִּבְּלָתָן עַל עֲצָמָכֵן לְהִתְאַחַד יַחַד, וּפְעַם בְּשָׁבוּעַ תִּתְאַסְּפֶנָּה וּתְדַבְּרֶנָּה דְּבוּרֵי אַמוּנָה, וְתִתְחַוְּקֶנָּה יַחַד בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, אֲזִי אֶפְלוּ מִלְּאָף מִיכָאֵל, שֶׁמְלַמֵּד זְכוּת עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵין לוֹ מִסְפִּיק דְּבוּרִים, וְאֵין לוֹ זְכוּיֹת מִסְפִּיק לְלַמֵּד זְכוּת עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ יָכוֹל אֶפְלוּ לְגִשֵּׁת אֲלֵיהֶם.

אָחַד מֵהַדְּבָרִים הַמְּאֹד מְאֹד חָשׁוּבִים בְּחַיֵּי הָאָדָם — לְהִיּוֹת שְׂמִחַת בְּחֻלְקוֹ. עַד כְּדֵי כָּף, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ד', א): אֵיזְהוּ עֲשִׂיר? הַשְׂמִחַת בְּחֻלְקוֹ. מַה נִּקְרָא שְׂמִחַת בְּחֻלְקוֹ? אָדָם צָרִיף לְדַעַת, שֵׁישׁ לוֹ הַכֵּל, לֹא חֶסֶר לוֹ מְאוּמָה, יֵשׁ לוֹ מִכָּל טוֹב. וְאִם הוּא חַי בְּתַחוּשָׁה כְּזוֹ, הוּא הַכִּי מְאֲשֶׁר בְּחַיִּים. אָף לְצַעֲרָנוּ הַרַב, רַב בְּגֵי-אָדָם מִכָּל הַבְּרִיאָה מְלֵאֵי חֶסְרוֹנוֹת, וְלָכֵן אֵינָם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים, בְּאֵיזָה שְׁלֵב כּוֹאֵב לָהֶם בְּלֵב, עַל שֶׁחֶסֶר לָהֶם דְּבַר מָה.

רַבְּנוּ ז"ל סִפֵּר (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ג'), שֶׁהָיָה גֵן, אֲשֶׁר הָיוּ יְכוּלִים לְחַיֹּת בוֹ חַיִּים טוֹבִים, אָבֵל נֶאֱבַד הַגֵּנְגִי. וּמִפְּאֵת שֶׁנֶּאֱבַד הַגֵּנְגִי, לֹא הָיָה מִי שֵׁיטְפֵל בְּגֵן, וְהַכֵּל הַתְּקַלְקֵל, וְלָכֵן לֹא הָיָה בוֹ מְאוּמָה — לֹא טַעַם, לֹא רִיחַ וְלֹא מְרָאָה, אֲלֵא חֲשָׁף שְׂרוּי בוֹ, וְהַטַּעַם גְּבֻלָּה, וְהַרִיחַ חֲלֻבָּנָה; אֵיזְהוּ גֵן זֶה? עַל הַגֵּן-עֵדֶן. כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב', טו): "וַיִּקַּח הָ' הַגֵּן אֶת אֱלֵקִים אֶת הָאָדָם, וַיַּנְחֵהוּ בְּגֵן-עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ", הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לָקַח אֶת הָאָדָם וְהַכְּנִיסוֹ לְגֵן-עֵדֶן, לְעַבְדָּהּ — בְּפִקּוּדֵי דַעֲשָׂה, וּלְשִׁמְרָהּ — בְּפִקּוּדֵי דְלֹא תַעֲשֶׂה. הֵיכֵן הַגֵּן הַזֶּה? אֲלֵא אִם אָדָם מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא רוֹאֶה שֶׁכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֵן-עֵדֶן, הֵינּוּ אִם מְקַשְּׂרִים אֶת הָעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה — יֵשׁ גֵּן-עֵדֶן, לֹא חֶסֶר שׁוּם דְּבַר. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵכוֹת לד'): גֵּן לְחוּד וְעֵדֶן לְחוּד, גֵּן — זֶה עוֹלָם הַזֶּה, וְעֵדֶן — עוֹלָם הַבָּא, וּכְשֶׁמְקַשְּׂרִים בְּיַחַד —

נַעֲשֶׂה גֵן-עֵדֶן, עֵדוֹנָא דְנַחְלָא, יוֹרֵד שְׁפַע מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וַיְכוּלִים לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים.

מָה הָיָה בְּגֵן-עֵדֶן? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ אֲגָדָה), שְׁאָדָם וְחַוָּה הָיוּ אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּמִלְאָכִי מַעְלָה הָיוּ מְבִיאִים לָהֶם מִכָּל טוֹב לְאָכֹל, וְלֹא הָיוּ חֹסְרִים דְּבָר. "וַיֵּצֵא הוֹי"ה אֱלֹקִים עַל הָאָדָם לְאֹמַר מִכָּל יַעַץ הַגֵּן אָכַל תֹּאכֹל, וּמֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכֹל מִמֶּנּוּ, כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בְּרֵאשִׁית ב, טז-יז); יְכוּלִים לְאָכֹל הַכֹּל, כֹּל מַה שֶּׁנִּתְּנוּ לָנוּ, רַק מֵאֵילָן אֶחָד אָסוּר לְאָכֹל — יַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אוֹמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּלֵאי הַפָּרָס, הַלְכָה ב'), שְׁעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע זֶהוּ יַעַץ כְּזֶה, שְׁמִי שְׁאוּכְלוּ עוֹשֶׂה הַפָּרַשׁ בֵּין טוֹב לְרַע. כִּי אָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגָּה כְּזוֹ, אוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד') לֵידַע שֶׁכָּל הַקּוֹרָה אֶתּוֹ הַכֹּל לְטוֹבָה, אֲשֶׁר אֵין יְכוּלִים לְהַבִּין דְּבָר זֶה, כִּי לְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לָנוּ צְרוּת, יִסּוּרִים, עֲגָמַת נַפְשׁ וְכוּ' וְכוּ', זֶה כְּבָר נִקְרָא יַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁמִפְרִישִׁים בֵּין הַטוֹב וּבֵין הַרַע. אַף אָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגָּה כְּזוֹ, שֶׁהַכֹּל טוֹב, זֶה נִקְרָא 'יַעַץ הַחַיִּים', שְׁאֵינוֹ שׁוֹאֵל שׁוּם קְשִׁיוֹת עֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל טוֹב וַיִּפֶּה אֶצְלוֹ, וּמִי שֶׁאוֹחֵז בְּזֶה, הוּא נִכְלָל בְּעַץ הַחַיִּים.

וּמִי קִלְקַל אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה פַּה הַגִּיהֵנוּם? זֶה הַנְּחָשׁ. כִּי מוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קִיט), שְׁאֵין מִשְׁגַּח כְּזֶה עוֹלָם הַזֶּה, כִּי רוֹאִים שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוּת וְסִבָּל וּמְרִירוֹת, כָּל-כָּף הַרְבֵּה עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, עַל-כֵּן אֵין עוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ — אוֹ עוֹלָם הַבָּא, אוֹ גִּיהֵנוּם. כִּי כִּפִּי הַסִּבָּל שְׁסוּכְלִים פַּה, שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַבְּעִיּוֹת שְׁלוֹ, אֲזִי זֶה הַגִּיהֵנוּם. אָבָל אִם אָדָם זוֹכֶה, וּמִפִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶהוּ גֵן-עֵדֶן, וּמִתְעַנֵּג מִזִּיו הַשְּׁכִינָה. וּמִי גָרַם אֶת זֹאת, שֶׁיִּרְגִּישׁוּ כְּאֵן רַק גִּיהֵנוּם? עַל זֶה כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, א): "וַיִּהְיֶה כִּשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְגו', וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה: אַף כִּי אָמַר אֱלֹקִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל יַעַץ הַגֵּן" וְכוּ', הוּא בָּא לְפָתוֹת אֶת הָאִשָּׁה, כִּי יוֹדַע שְׁאֵם יִתְפָּס אוֹתָהּ — יִלְכֹּד כְּבָר אֶת כָּל הַבַּיִת, כִּי הָאִשָּׁה הִיא עֹקְרַת הַבַּיִת, עֹקְרַת הַבַּיִת,

יְסוּד שֶׁל הַבַּיִת, וְאִם הוּא יִתְפַּס אֶת הָאִשָּׁה, הוּא כְּבָר יִתְפַּס אֶת הַבַּעַל. מָה אָמַר הַנְּחָשׁ: הֵן אָמַת שֶׁה' אָמַר, שְׁלֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵצֵי הַגֵּן, וְעָנְתָה הָאִשָּׁה: "מִפְּרֵי עֵץ הַגֵּן נֹאכַל", מִכָּל הַפְּרוֹת מִתֵּר לָנוּ לְאָכַל, רַק מֵעֵץ אֶחָד אָסוּר לָנוּ לְאָכַל, "וּמִפְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן אָמַר אֱלֹקִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תִּמְתּוּן", מָה הָיָה הַיּוֹכּוֹחַ בֵּין הַנְּחָשׁ לְבֵין הָאִשָּׁה? אֲלֹא הַנְּחָשׁ הָיָה עָרוּם מְאֹד, וְעָלִיו רָכַב הַסֶּמֶךְ"וְ-מ"ם, וּבָא בְּתַחֲכוּם גְּדוּל לְאָדָם, נִכּוֹן שְׁאָסוּר לְאָכַל מְאוּמָה?! אָסוּר לְהַנּוֹת מִזֶּה הָעוֹלָם, צְרִיכִים לְהִיּוֹת נְזִירִים, נְזִירוֹת. פֹּה הוּא תְּפַס אֶת הָאִשָּׁה, וְעָנְתָה: מִתֵּר לְאָכַל מִכָּל הַפְּרוֹת, רַק מִפְּרֵי אֶחָד אָסוּר לְאָכַל וְלֹא לְנַגֵּעַ, וּדְחָפָה, וְרָאָתָה שְׁלֹא אָרַע לָהּ מְאוּמָה, וְכֵן לְכַד אוֹתָהּ וְאָמַר: כְּמוֹ שְׁלֹא אָרַע לָךְ דְּבָר כְּשֶׁנִּגְעָתָ, כִּף לֹא יִקְרָה לָךְ כְּלוּם כְּשֶׁתֹּאכְלִי.

זֶה נוֹתֵן לָנוּ פֶּתַח לְהַבִּין אֶת הַחַיִּים. לָנוּ יְהוּדִים יֵשׁ תּוֹרָה, יֵשׁ שְׁלֶחֶן עָרוּף, רַק מָה שְׂצוּוֹ לָנוּ לַעֲשׂוֹת — זֹאת עָלִינוּ לְקַיֵּם, וְלֹא לְהוֹסִיף וְלֹא לְגַרֵעַ, אֲשֶׁר זֶה אָמוּנַת חֲכָמִים, שְׂצָרִיכִים לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹל הַחֲכָמִים, גְּדוּלֵי הַדּוֹר. וְלִכֵּן אוֹמֵר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת ו, א): "עֲשֵׂה לָךְ רַב, וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק"; תִּתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, וּמָה שְׂיֹאמַר לָךְ תַּעֲשֵׂה. כִּי אִם אֵין רַב צַדִּיק הַדְּבֹק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹמְרִים צַדִּיקִים, שְׂשֵׁם הַסֶּמֶךְ"וְ-מ"ם נַעֲשֵׂה הָרֵאשׁ. וּמָה הוּא אוֹמֵר? נִכּוֹן שְׁאָסוּר לְאָכַל מְאוּמָה?! נִכּוֹן שְׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר?! נִכּוֹן שְׁאָסוּר לְהַנּוֹת מִהַחַיִּים?! וְעָנְתָה הָאִשָּׁה: מִתֵּר לָנוּ כֵּן לְאָכַל, רַק מֵעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע אָסוּר לְאָכַל. כִּי עָלִינוּ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל מָה שְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה — הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאִם נֹאכַל מִזֶּה — נִגְלָה שְׂיֵשׁ רַע. וְזֶה כְּבָר פָּגַם גְּדוּל, כִּי הָאִשָּׁה אָסוּר לָהּ לְהַכְּנִס בְּיּוֹכּוֹחִים עִם הַנְּחָשׁ הַרְשָׁע, שְׁהַסֶּמֶךְ"וְ-מ"ם רוֹכֵב עָלָיו, אִשָּׁה אָסוּר לָהּ לְהִתְנַכַּח עִם אֶף אֶחָד, כִּי הַיּוֹכּוֹחַ כְּבָר מְפִיל אֶת הָאָדָם לְשֹׂאוֹל תַּחֲתִית.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (חֲלִין קִלְט.): הֵמֵן מִן הַתּוֹרָה מִנִּין? שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): הֵמֵן הָעֵץ — מֵעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע; אָנוּ רוֹאִים, שְׁהֵמֵן אָמַר לְאִשְׁתּוֹ זָרָשׁ: יֵשׁ לִי הַכֹּל, "וַיִּסְפֹּר לָהֶם הֵמֵן אֶת

כבוד עֲשָׂרוּ וְרַב בְּנָיו, וְכָל אֲשֶׁר גָּדְלוּ הַמְּלָךְ, וְכָל אֲשֶׁר נִשְׂאוּ עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמְּלָךְ" (אסתר ה, יא), הִינּוּ שְׁהֵמָּן סֵפֶר לְבָנֵי בֵיתוֹ שְׂיִישׁ לוֹ כָּל טוֹב, וְהַמְּלָךְ נָתַן לוֹ הַכֹּל, וְכֻלָּם מִשְׁתַּחֲוִים לְפָנָיו, רַק דָּבָר אֶחָד חָסַר לוֹ — "וְכָל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה לִי, בְּכָל עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רוֹאֶה אֶת מְרַדְּכֵי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמְּלָךְ"; וּמַדּוּעַ? כִּי כָּלֵם הַשְׁתַּחֲוִי לְהֵמָּן, וּמְרַדְּכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה, הִיָּה לוֹ לְהֵמָּן כָּל טוֹב, אֲבָל דָּבָר אֶחָד לֹא יָכוֹל הִיָּה לְסַבֵּל, שְׂיִישׁ יְהוּדִי דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאִינוּ מוֹכֵן לְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ לְבִשְׂרֵי וְדָם, וּמִכָּל שְׂפָן לְהֵמָּן הִרְשַׁע. וּמַדּוּעַ הִיָּה לוֹ חֲשׂוֹב שְׁמֵרְדֵיכֵי יִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו? אֲלֵא הַנְּחַשׁ הַלֵּךְ בְּאוֹתָהּ שִׂיטָה שֶׁל הֵמָּן, וְהֵמָּן הֵלֵךְ בְּשִׂיטָתוֹ שֶׁל הַנְּחַשׁ. כְּשִׂאוֹמְרִים לְאָדָם: הַכֹּל מֵתָר לָךְ, זֶה לֹא טוֹב, כְּשִׂאוֹמְרִים לְאָדָם: הַכֹּל אֲסוּר לָךְ — זֶה גַּם-כֵּן לֹא טוֹב. יְהוּדִי צָרִיף לְדַעַת, שְׂיִישׁ לוֹ הַגְּבֻלוֹת, מֵהַ שְׂמֵתָר — מֵתָר, וּמֵהַ שְׂאֲסוּר — אֲסוּר בְּתַכְלִית. אֵין מִשְׁגַּ כְּזֶה מֵתָר הַכֹּל וְאֲסוּר הַכֹּל. עַל זֶה אָנוּ צָרִיכִים אֶת הַחֲכָמִים, אֶת הַצַּדִּיקִים, שְׂיִלְמְדוּ אוֹתָנוּ דְרָךְ בְּחַיִּים. זֶה נִקְרָא: אֵיזְהוּ עֲשִׂיר? הַשְּׂמִחַ בְּחֵלְקוֹ; הַצַּדִּיק מְכַנִּים בְּנוֹ דַעַת וְשִׁכְלָה, שְׂנַדַּע שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהַנּוֹת מֵהַחַיִּים, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוּ רוֹצֶה לְהַתְּאַכְזֹר אֵלֵינוּ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיְּוָי"ה לְכָל", הַצַּדִּיק נִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (ישעיה ג, י): "אֲמָרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב", מִשֶּׁה רַבְּנוּ, שְׂהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם כְּתוֹב עָלָיו (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב", הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב, הַצַּדִּיקִים טוֹבִים, הֵם רוֹצִים שְׂנַהֲנָה מֵהַחַיִּים, שְׂנַזְנָכָה לְרִאוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַנְּחַשׁ בָּא וְאָמַר: הַכֹּל אֲסוּר, וְכֵךְ תִּפְסָם. הֵמָּן הִיָּה לוֹ מִכָּל טוֹב, וּמֵהַ הִיָּה חָסַר לוֹ? שְׁמֵרְדֵיכֵי אֵינוּ מִשְׁתַּחֲוֶה, מְמַנּוּ הוּא פָּחַד, חֲשַׁשׁ מֵהַצַּדִּיק שְׂאִינוּ רוֹצֶה לְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ אֵלָיו.

וְלָכֵן עֲלִיכֵן לְזַכֵּר, הַתְּקַבְּצָתָן יַחַד לְתַכְלִית אַחַת — לְהַנּוֹת הַלֵּילָה מֵהַיְּפִי שֶׁל הַחַיִּים שְׂנַתֵּן לָכֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמֵה עֲלִיכֵן לְלַמֵּד הַלֵּילָה? שְׂהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶן, הַצַּדִּיק רוֹצֶה רַק אֶת הַטוֹב שְׂלָכֵן, הַתְּחַתְּנָתָן וַיֵּשׁ לָכֵן יְלָדִים, וּמִי שְׂאֵין לָהּ יְלָדִים — תִּפְקֹד בְּקָרוֹב. תִּהְיֶה מֵהַחַיִּים, וְאֵיזוֹ הַנְּאָה? לְרִאוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-

ברוך־הוא בכל פֿרט ופֿרט. אוכלים — מְבָרְכִים קִדְם בְּרָכָה, נוֹתְנִים תּוֹדָה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, עַל כָּל מַה שֶּׁהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא נוֹתֵן לָכֵן — תֵּאמְרוּ תּוֹדָה. תִּרְגְּלוּ עֲצָמְכֵן לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, זוֹ נִקְרָאת הַשְׂמִיחָה הָאֲמִתִּית, כִּי אֵיזָהוּ עֲשִׂיר? הַשְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, וְאִזּוֹ יֵשׁ לָכֵן הַכֹּל.

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (קִהְלֵת ב', ה-ו): "עֲשִׂיתִי לִי גִנוֹת וּפְרָדֵסִים וְגו', עֲשִׂיתִי לִי בְּרִכּוֹת מַיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמַח, קִנִּיתִי עֲבָדִים וּשְׂפָחוֹת" וְגו', הַכֹּל הָיָה לִי, שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ הָיָה הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם, הוּא רָצָה לְהַחְדִּיר בְּנוֹ מַה זֶה נִקְרָא עֲשִׂיר הַשְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, שְׂאָדָם יִרְגִישׁ שֵׁשׁ לוֹ הַכֹּל, יֵשׁ לִי גִנִּים וּפְרָדֵסִים, יֵשׁ לִי כָּל יַעַץ פְּרִי, יֵשׁ לִי בְּרִכּוֹת מַיִם, יֵשׁ לִי הַכֹּל, זוֹ הַחֲכָמָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, לִידַע שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה רַק בְּשִׁבְלֵנוּ, וְכָל הַגִּנִּים וְהַפְּרָדֵסִים, הַיַּמִּים וְהַנְּהָרוֹת — הַכֹּל שֶׁלָנוּ, לְהִנּוֹת מֵהֶם, וּלְרְאוֹת מֵהֶם אֶת הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא. וְלָכֵן אֵצֶל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ כָּתוּב (מְלָכִים א' ה, יא): "וַיִּחַכֶּם מִכָּל הָאָדָם", אִם אָדָם תְּמִיד שְׂמַח בְּמַה שֵׁשׁ לוֹ, בְּאֲמַת יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, אָבֵל אִם הוּא מִתְחִיל לְחַפֵּשׁ חֲסוֹנוֹת: חֲסֹר לִי דָבָר זֶה, וְדָבָר זֶה וְכו', וְאִף פַּעַם לֹא יִפְסִיק אֲצִלוֹ הַחֲסוֹן. וְעַל זֶה אָנוּ צְרִיכִים אֶת הַגִּזְוֹן, שְׂיִתְקֵן לָנוּ אֶת הַגִּזְוֹן־עֲדָן.

וְלָכֵן הַתְּאֵסְפָתָן הַלֵּילָה כְּדִי לְהִנּוֹת הַנְּאָה אֲמִתִּית מֵהַחַיִּים, אֵיזוֹ הַנְּאָה? לִידַע שֶׁהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא נִמְצָא בֵּינֵינוּ, וּמַה שֶּׁתַּעֲשׂוּ עִכְשָׁו, תִּדְעוּ שְׂאֵתֵן עוֹשׂוֹת לְפָנָיו הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא, וְתַעֲשׂוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, מַה שְׂאֵתֵן מְדַבְּרוֹת תִּדְעוּ שֶׁהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא שׁוֹמֵעַ אֶתְכֶן, וְעַל־כֵּן תִּדְבְּרוּ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, סְפוּרֵי צְדִיקִים, תִּדְעֵנָה לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְלִשׁוֹן־הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְתִשְׁמַחְנָה אֶת עֲצָמְכֶן, כִּי רְאוּי לָכֵן לְהִיֹּת בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה מְאֹד, כִּי כָּלֵךְ בְּנִיתֵן בְּתִים לְתַפְאָרָה. בְּעִלְיָן הָיָה תְּלִמִּידִי, וְהַשְׂקַעְתִּי בָהֶם אֶת הַנְּשִׂמָה וְהַדָּם שְׁלִי, אֶת הַחַיִּים שְׁלִי. וְלָכֵן אֵל תִּתְּנוּ שְׂיִסִּיתוּ אֶתְכֶן, שְׂיָבוֹא הַנְּחָשׁ שֶׁעָלִיו רוֹכֵב הַסֶּמֶךְ־מִ"ם וַיֵּאמֶר לָכֵן: אֲסוּר לַעֲשׂוֹת כָּלוּם, אֵין דְּבָר כְּזֶה, בְּתוֹרָה כָּתוּב (וַיִּקְרָא יח, ה): "וַחֲסִי בָהֶם", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יּוֹמָא פה:): וְלֹא שְׂיִמּוֹת בָּהֶם. הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוא רוֹצֵה שְׂתַּהֲיָה לָכֵן הַנְּאָה

בְּחַיִּים, אֲבָל נִתֵּן לָנוּ הַגְּבֻלוֹת, אִסּוּר נִדְהָ חֲמוּר בְּמֵאֵד מְאֵד, וְצָרִיכִים לְהִקְפִּיד עַל כָּל הַהֲלָכוֹת הַלְלוּ, כִּי חֲמוּרוֹת הֵן בְּיִתְרוֹ. וְהִיא רְאוּי לְכֵן לְלַמֵּד הַלְכוֹת אֵלּוֹ שֶׁל טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה. וּבְרִגְעַ שְׁמַתָּר, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁתַּחֲוֶי בְּיַחַד, וְתִהְיֶה בֵּינֵיכֶם הַבְּנֵה הַדְּדִית וְכוּ', הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם-בֵּית. כְּשֶׁאַתֶּן מְדַלִּיקוֹת אֶת הַנְּרוֹת, אָז זֶהוּ עֵת רְצוֹן בְּשָׂמִים, וְתִבְקְשׁוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מֵה שְׁאַתֶּן צָרִיכוֹת. כִּי אָז יְכוּלָה כָּל אִשָּׁה לְפַעַל הַפֶּל, כָּל מֵה שְׁהִיא צָרִיכָה, וּבְפָרְטִיוֹת לְבַקֵּשׁ אָז עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים. וּבְכֻלָּל טוֹב מְאֵד פֶּעַם בַּיּוֹם 'לְגַנּוּב' חֲמֵשׁ דְּקוֹת, כְּשֶׁאֵין אִישׁ בְּבֵית, וְלִדְבַר עִם הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק וּמַצִּיק לְכֵן, הַכֹּל תִּבְקְשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִקְבְּלוּ אֶת זֹאת. כִּי מֵה שְׁתַּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): הַטָּבַע מְחַיֵּב כָּף, וְהַתַּפְּלָה מְשַׁנָּה אֶת הַטָּבַע. תַּפְּלָה תִּכְנִיס לְכֵן אֲשֶׁר בְּחַיִּים, שְׁתַּדַּעְנָה שְׁאֵין לְכֵן רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה מֵה שְׁהַבְּעַל הַשְּׂדֵה, הַגְּנָנִי, שְׁהוּא הַצַּדִּיק, מְלַמְּדֵנוּ — לְהַתַּפְּלֵל אֶל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִבּוֹא לְפָנָיו, וְהוּא מְכַנֵּס בָּנוּ טַעַם בְּחַיִּים, שְׁלֹא יִחְסַר לָנוּ שׁוֹם דְּבַר, וְנִהְיֶה הַכִּי מְאֻשְׁרִים.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, תִּתְאַחַדְנָה יַחַד, וְתִשְׁמַרְנָה מְאֵד לֹא לְדַבֵּר זֶה עַל זֶה, אֲשֶׁר זֶהוּ עוֹן חֲמוּר, וְגוֹרֵם אַרְיִכוֹת הַגְּלוּת. אָנוּ רוֹצִים רַק לְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי שְׁקִבּוּצָה אַחַת תַּחֲזִיק עֲצָמָה בְּיַחַד בְּלֵב וּנְפֶשׁ, זֶה יִקְרַב לָנוּ אֶת הַגְּאֻלָּה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁבִזְכוֹת שְׁאַתֶּן מִתְקַבְּצוֹת עִתָּה לְשִׂמְחַ יַחַד, לְלַמֵּד יַחַד, לְהַתְחַזֵּק יַחַד, זֶה יָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

וְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, אֵל תִּשְׁפַּחְנָה לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם בְּשָׁבִילִי, כִּי אֲנִי זְקוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים לְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ הַדִּינִים, וּבְזְכוֹת תַּפְּלוּתִיכֶן נִזְכָּה כְּבָר לִישׁוּעָה גְּדוּלָּה.

הַמֵּאחַל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר הַצִּוּוּה, 'י אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! זֹאת תִּדְעַ, אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמֵחַ,
וְאִז נִתְרַחֲבֶת דַּעְתּוֹ, וְכֹאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ הִרְחִיבֶת הַדַּעַת, הוּא שׁוֹחֵק מִכָּל
הָעוֹלָם כָּלוּ, וְנִתְגַּלָּה לְפָנָיו הַשָּׁקֵר. כִּי כְּשֵׁיִשׁ אֹר גָּדוֹל מְאֹד —
הַחֲשֵׁף גֵּעֵלָם. וְכֵן אַרְעַ גַּם אֲצִלְנוּ, כְּכֹל שְׂמֵאִירִים יוֹתֵר אֶת הָאֹר,
נִתְגַּלָּה יוֹתֵר הַשָּׁקֵר, כִּי כְּשֵׁיִשׁ אֹר רַב וְעֶצוֹם — הַחֲשֵׁף נִתְבַּטֵּל.

וּבְכֹאֲמַת אָדָם צָרִיךְ לִדְעַת, כִּי מִצַּד אֶחָד יֵשׁ יְדִיעָה, שֶׁהַכֹּל זֶה
מִהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי עָלְיוֹ לִידַע כִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה,
וְהוּא צָרִיךְ לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין, לְשֹׁמֵר שִׁבְתּוֹ, לְאֹכֵל כֶּשֶׁר, וְאִסוּר לְשִׁתּוֹת
יַיִן וּבִירָה, וְשׁוֹמֵם מִשְׁקָה מְשֻׁכָּר, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל כֵּן מְאֹד
מְאֹד, אִךְ בְּרַגְעַ שְׂמֵהֶפְכִּין אֶת הַיּוֹצְרוֹת — עַל הַיְדִיעָה אוֹמְרִים
בְּחִירָה, וְעַל הַבְּחִירָה אוֹמְרִים יְדִיעָה, זֶה הֵיטָה כֶּת ש"ץ, רַחֲמָנָא
לִישׁוּבָן, שְׁפָרְקוּ עַל לְגַמְרֵי. וְעַם הָאֹר הַזֶּה שְׂגִלִיתִי, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ
וּלְהוֹדַע, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵי הֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלֵל — הַחֲשֵׁף בְּרַח.

וְלִכֵּן גַּם אֶתָּה רְאֵה רַק לְדַבֵּר מִהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְרַגְעַ
שְׂאֶחָד יֹאמֵר לָךְ: יְדִיעָה, בְּחִירָה, תֹּאמֵר לוֹ: צָרִיךְ לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין,
וְלִילֵךְ עִם צִיצִית, וְשִׁיְהֶיָה שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי אַחֲרַת עִם כָּל הַשְּׁטִיּוֹת
וְהַדְּמִיוֹנוֹת יְכוּלִים לְבוֹא לְיַדֵי גְרוּשִׁין, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלְהַרְסֵם הַכֹּל.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְחַזֵּק אֶת כָּל
הַבְּחוּרִים, וְהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂנַצְלִיחַ דְּרַכְנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אֲדָרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפֶּסֶף לְפִדְיוֹן, וְיַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פֶּלֶא עֲלִיוֹן.

הַעֲקָר תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא הַרְפוּאָה לְכָל הַמַּחְלוֹת
וְהַחֲלָאִים רָעִים. וְעַקָּר הַמַּחְלָה שֶׁל הָאָדָם, שֶׁרַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוּא
סוֹבֵל מִדְּכָאוֹן פְּנִימִי, וּבְכָל פֶּעַם נּוֹפֵלֶת עָלָיו מְרָה שְׁחוּרָה, וְאִינוּ
יֹדֵעַ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וְלָכֵן עָלָיו לְהִכָּרִיחַ עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.
וְכִיצַד זֹכִים לְזֶה? עַל-יְדֵי שְׁמִדְּבָרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וּמְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַנְגִּי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, זַנְגִּי
לְחֹשֶׁב מִמֶּךָ, שֶׁלֹּא אֲשַׁכַּח אוֹתְךָ כְּרָגַע". וּכְשֶׁאָדָם תָּמִיד מִתְפַּלֵּל
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁיִהְיֶה בְּשִׁמְחָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמְּשִׁיב עָלָיו שִׁמְחָה.
וְלָכֵן שִׁמְחָה וְתַפְּלָה תְלוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ.

אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, תְּדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְקַשׁ הַרְבֵּה עַל
מִדַּת שִׁמְחָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְאִיר אֶת הָאוֹר שֶׁלּוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, שֶׁתִּשְׂרֶה
שִׁמְחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְתִשְׁמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאִשְׁתְּךָ תִּשְׁמַח אוֹתְךָ,
וְתִשְׁמַחוּ אֶת הַדּוֹרוֹת הָעַתִּידִים לְצֵאת מִכֶּם. כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא
הַגְּאֻלָּה!

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אֲדָרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לך, ידידי הקר! אודות מה שעובר עליך, עקר עצתך להיות בשמחה גדולה מאד, ולשמח את ביתך — זו אשתך, ואת ילדיך, ותראה שתהיה אוירה של שמחה בתוך הבית. ובזכות השמחה תראו דברים יפים בחיים.

ראו לחיות ביחד באהבה גדולה מאד, וזה יעזר לכם לעבור על הכל, ומפעם לפעם תברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ותדבר אליו ותברך אפלו חמש דקות, אם היית יודע מעלת הדבורים לדבר אל הבורא ותברך שמו, לא היה גבול לשמחתך, ולא היית חדל מזה.

ראה ללמד הרבה משניות, כל יום כמה וכמה פרקים, אשר זה מזכך מאד את הנפש, ובזכות זה תזכה לנשמה מזככת, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, אשריך ואשרי חלקך!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשנט.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

האמת אני לך, אם היית יוצא בכל יום כמה שעות רצופות להפצה במרץ גדול, לא היה חסר לך דבר. יש מאנשי שלומנו שמפיצים במסירות נפש גדולה מאד, ושבים לביתם עם סכום הגון ויפה, כי אם מפיצים לשם שמים — בא השפע. רק ראה לקחת עצמך בידיך, ואל תהיה בטלן כלל וכלל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתראה ברכה בכל מעשה ידיך, ולא תצטרך לצאת לחוץ לארץ להיות נע ונד.

אקווה לשמע בשורות טובות ממך, ובקרוב מאד נתראה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אָנִי מְעֲרִיף מְאֹד מֵה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלִי,
שְׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרִי, וּמְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂיַעֲתִירוּ בְּעַדִּי,
כִּי רַק תְּפִלָּה תוֹעִיל. אֵינִן לָנוּ דָּבָר אַחֵר אֶלָּא תְּפִלָּה, וְזֶהוּ הַכְּלִי נִשְׁק
שְׁלוֹנוֹ. וְאֲנִי מְקַנְהָ מְאֹד לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁבִקְרוּב מְאֹד נִתְרָאָה.

הַעֲקֵר תִּמְשִׁיכוּ לְהִתְפַּלֵּל, וּתְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְזֶה.
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י' אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, אֲשֶׁר בּוֹ אַתֶּם שׁוֹפְכִים אֶת מֵר
לְבַבְכֶם מִפֶּל הָעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

זֹאת תִּדְעוּ, אֲשֶׁר עַל כָּל בְּנֵי זוּג עוֹבְרִים צְרוּת וַיְסוּרִים, עֲלִיּוֹת
וַיְרִידוֹת, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִיָּנִי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְגִשְׁר אֶת
הַפְּעָרִים שְׁנוּצְרוּ בִּינֵיהֶם. אֵינִן בַּיִת שְׁלֵא יִהְיוּ שָׁם וְכוּחִים, אִי הִבְנוֹת,
אֲבָל אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שְׁלוֹם-בַּיִת, כִּי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת י'): שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שְׁלוֹם, וּבַיִת — זֶה בְּנֵי הַזּוּג, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַכְנִיֵס אֶת הַשְּׁלוֹם
בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאֵז הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בִּינֵיכֶם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים
(וַיּוֹשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת סב): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה
בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה; אַתָּה צָרִיךְ לְאִשְׁתְּךָ,

וְהִיא צְרִיכָה אוֹתָךְ, וְשִׁנִּיכֶם צְרִיכִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל. אֵינְכֶם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר גְּדֹל הַחֹסֵד שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵיִלֵּד נוֹלֵד בְּרִיא וְשָׁלֵם בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו, זֶה הַמַּתְנֶה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָכֶם. וְלָכֵן עֲלֵיכֶם לְרַאוֹת לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, אֵין עֵבֶר כָּלֵל, רַק לְצַעַד קְדִימָה.

הַתּוֹרָה מַתְחִלַת בְּאוֹת ב', וּמְדוּעַ? כִּי הִיא סְגוּרָה מְכַל הַצְּדִדִים: לְמַעַלָּה, לְמַטָּה, אַחֲרֹנִית, רַק קְדִימָה הִיא פְּתוּחָה, לְהוֹרוֹת — שְׁמִי שְׁרוּצָה לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה וּלְקַיְמָהּ, הַהִכָּרַח לוֹ לְהַסְתַּפֵּל עִם פְּנֵיו לְפָנַי, וּמִי שְׁעוֹשֶׂה כֵן — יִצְלִיחַ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים זֶה לָזֶה, וְאֲזוּ תִרְאוּ אֵיזָה נֶעַם וְעִנְיָה הִזְיָה מְנַת חֻלְקָכֶם.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (סְנֵהֲרִין כ"ב). עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ס"ח, ז'): "אֲלֵקִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָהּ, מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת", מַה זֶה בְּכוֹשְׁרוֹת? בְּכִי וְשִׁירוֹת. מָאן דְּבַעֲי אוֹמֵר שִׁירָה, מָאן דְּלֹא בַעֲי בְּכִי. הֵינּוּ קֹדֶם שְׁמַתְחַתְנִים — הַבְּחוּר רִנָּה, וְהַבְּחוּרָה רִנָּה, וְהֵם כְּמוֹ בְּבֵית-סֵהֶר, כָּל אֶחָד מִחֲפֵשׁ הֵיכָן הַשְּׂדוּף שָׁלוֹ. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא מוֹצִיאֵם מִכְּלָאֵם, וְאֲזוּ נַעֲשֶׂה בְּכוֹשְׁרוֹת — נוֹטְרִיקוֹן: בְּכִי וְשִׁירוֹת, אִם רוֹצִים — בּוֹכִים: אֵי, נִפְלְתִי בַפֶּחַח, לֹא אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת רְצִיתִי, לֹא לְבַעַל הַזֶּה הַתְּפוּנָתִי. אֲךָ מָאן דְּבַעֲי — שֶׁר שִׁירָה, מִי שְׁרוּצָה שֶׁר שִׁירוֹת: אֵיזָה חֹסֵד נִפְלָא מֵאֲתוֹ יְתַבְּרָךְ, שְׁנַתֵּן לִי מַתְנָה כְּזוֹ, אֵילוֹ רַחֲמִים גְּמוּרִים מֵאֲתוֹ יְתַבְּרָךְ, שְׁנַתֵּן לִי בַעַל כְּזֶה וְכוּ'.

וְלָכֵן רְאוּ לְהַתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה מְרַגַע זֶה, קָחוּ עֲצָמְכֶם בְּיַדְכֶם, וְאֵל תִּהְיוּ בְּטָלְנִים כָּלֵל, מִסְפִּיק כָּבֵר אֵי הַבְּנוֹת וּמְרִיבוֹת, הַתְּחִילוּ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר זֶה אֶת זֶה, וּלְאַהֵב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי כְּמוֹ שְׁנֹכְנִסְתֶּם לַחֲפָה זֶה עֵתָהּ. אִם תִּלְכוּ בְּצוּרָה כְּזוֹ, כָּל חַיִּיכֶם יִהְיוּ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרִי.

אַבְקֵשׁ אֶתְכֶם שְׁתַּצִּיתוּ אוֹתִי, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁלַבֵּן הִזְיָה שֵׁם שֶׁל צְדִיק גְּדוֹל מְאֹד שֶׁיִּסְתַּוְּבַב בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, זֶה הַמַּתְנֶה

עב אָשר ח' תשסב בנחל

הכי יפה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא, ועליכם להודות מאד מאד לפניו יתברך, שאחר שש בנות זכה אתכם בכן, איזו שמחה היא זו!

החיייתם אותי מאד עם הבשורה הטובה, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהברית יהיה בעתו ובזמנו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשסב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תצוה, י' אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... שיחיו.

מכתבכם לנכון קבלתי.

אודות מה שעובר עליכם בביתכם וכו', זאת תדעו, אשר שלום-בית תלוי בשניכם, ובפרט אצל האשה, כי חכמינו הקדושים אומרים (בראשית רבה, פרשה יז, סימן ח'): אשה באה מעצם, ועצם זה דבר קשה מאד. ולכן אשה היא בדרך כלל קפדנית וחסדגנית מאד, ולכן עליה להרפות מטבע רע זה, ורק להיות לעזר לבעלה. וככל שהיא תראה לו פנים שוחקות, תקבל ממנו בחזרה פי כמה וכמה.

ראו להרגיל עצמכם לראות את המעלות שיש לכל אחד מכם, את הצדדים הטובים אצלכם. די לקטטות, די לזנזנות. שבעים שנה יש לאדם בזה העולם, ולמה צריכים לריב כל יום וכל לילה, כל לילה וכל יום? ! ראו לקחת עצמכם בידיכם ולא להב אחד את השני, וזהו רצונו יתברך.

כל הצרות הן רק מחמת ששוכחים ממנו יתברך, ברגע שזוכרים מהקדוש-ברוך-הוא, אין כבר שום בעיות. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה בשמים הבעל והאשה היו נשמה אחת, וכשירדו לזה העולם נתפצלו הנשמות, היא באה דרך

אֲשֶׁר   ח' תשסב   בְּנִחָל   עג

זוג הוריים אָחַד, וְהוּא בָּא דְרַךְ זוג הוריים אַחַר, וְעַד שְׁמוֹצָאִים אָחַד
אֶת הַשְּׁנִי, זֶה אוֹרֵךְ זְמַן, וְקָשָׁה זְנוּגוֹ שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף
(פְּסָחִים קִיח.). וְכֹאֲשֶׁר מְצֵאוֹ זֶה אֶת זֶה, צְרִיכִים לִידַע שֶׁהֵם נִשְׁמָה
אֶחָת, וְהָיוּ נִשְׁמָה אֶחָת בְּשָׂמַיִם, וְאִינָם יְכוּלִים לְהַפְרֹד כָּלֵל וּכְלָל.
וְלֹא יוֹעִיל לָהֶם מְאוּמָה.

אם תִּקְבְּלוּ אֶת זֹאת בְּטוֹב, תִּזְכּוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְנִעְמִים, אֵךְ אִם
לֹא, יִהְיוּ חַיִּיכֶם מְרִים כְּלַעֲנָה.

וְלִכֵּן רְאוּ לְשַׁכַּח אֶת הָעֶבֶר, הַתְּחִילוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאִזּוֹ תִּרְאוּ
אִיזָה שְׁלוֹם-בֵּית יִהְיֶה לָכֶם, בְּבֵית תְּהִיָּה רַק אוֹיְרָה שֶׁל שְׂמִחָה
וְשִׁלְוָה, וְלֹא בְקָרַת זֶה עַל זֶה.

רְאוּ לְהַכְנִיס דְּבָרֵי אֱלוֹ עֶמֶק בְּתוֹךְ לְבַבְכֶם וּלְקַיְמָם; כִּי בְּאֻמַּת
אִין אָדָם יוֹדֵעַ מַה הַחַיִּים טוֹמְנִים בְּחַבֶּם, יִשְׁנֹן עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת,
נְפִילוֹת וּמַעֲדוֹת, וְהַעֲקֹר לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְחַזֵּק מֵעַמֵּד.

זֹאת תִּדְעוּ, אֲשֶׁר אִין שׁוֹם דְּבָר בֵּינֵיכֶם, זֶהוּ סֵתֶם דְּמִיּוֹן גְּדוֹל.
אֲהַבָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת אֲהַבָּה אֲמִתִּית, וְהַבֵּן שְׁנוּלֵד לָכֶם, צְרִיף לְקַשֵּׁר
אֲתָכֶם וּלְגַשֵּׁר בֵּינֵיכֶם. אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַבֵּן הַזֶּה יִהְיֶה צְדִיק גְּדוֹל מְאֹד.
אִם יִהְיֶה לָכֶם שְׂכָל לְתַן לוֹ שֵׁם אַחַר צְדִיק קְדוֹשׁ, הוּא יִהְיֶה חֲדוּשׁ
עֲצוּם.

כִּי זֹאת אֲנִי רוֹאָה, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה רַק לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְכֶם,
וְלִכֵּן אֵל תִּתְּנוּ לוֹ דְרִיסַת רַגְלֵי. אִם הִייתֶם נִפְרָדִים לְפָנַי כַּמָּה שָׁנִים
כְּפִי שְׂרָצִיתְכֶם, לֹא הָיָה יוֹצֵא בֵּן כְּזֶה, כִּי זֹאת עָשׂוּ לְעֲצַמְכֶם הַחֲשִׁבוֹן,
אֲשֶׁר הַסְמִ"ךְ-מ"ם לָקַח עֲצָמוֹ לְהַפְנִס בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְרוֹצֶה לְשַׁבֵּר
אֲתָכֶם וּלְהַפְרִיד בֵּינֵיכֶם, עַד שִׁיְהִיו נִעֲשִׂים גְרוּשִׁין, חַס וְשָׁלוֹם, וְהִנֵּה
עוֹרְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂדַבְרָתִי עִמָּכֶם וְעוֹרְרָתִי אֲתָכֶם וְחֻזְקָתִי
אֲתָכֶם הַרְבֵּה מְאֹד, וְהִנֵּה יָצָא בֵּן קְדוֹשׁ כְּזֶה, מִי יוֹדֵעַ אִיזוֹ נִשְׁמָה
הִיא זֹ! עַל-כֵּן עֲלֵיכֶם לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוֹר הַתִּינּוֹק, שִׁיִּגְדֵל צְדִיק גְּדוֹל,

עַד אֲשֶׁר ח' תּשׁסג בְּנַחֵל

וְשָׁלָא יִשְׁמַע בְּבֵית דְּבוּרֵי הַבֵּל וְרִיק, קְלָלוֹת וְנִבּוּל פֶּה, חֵס וְשָׁלוֹם.
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה לְהִתְרָאוֹת בְּקָרוֹב.
הַמֵּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תּשׁסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, י' אֲדָרָא' ה'תשמ"ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת, וּמֵאֵד נִשְׁפָּר לְבִי
בְּקִרְבִּי.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹתְרָן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ
שֶׁכֵּל מְאוּרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא;
הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכֵּל הָעוֹבֵר עָלָיו הַכֹּל מֵהַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא: כָּל מֵאֵן דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד (בְּרִכּוֹת ס.), זֶה מֵעֵין עוֹלָם
הַבָּא; וְאִיךָ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לָזֶה, הֲלֵא כְּלָנוּ חֲטָאנוּ, עֲוִינוּ, פִּשְׁעָנוּ,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֶה בְּעוֹלָם, אִם בֶּן רוֹצִים אוֹ אִם לָאוּ —
זוֹ מְצִיאוֹת, שֶׁהַכֹּל זֶה לְבוֹשׁ לְגַבִּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְדוּמָם,
צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת. אֲבָל חֲטָאנוּ, הֲרֵאשׁ שְׁלָנוּ
מְלֵא זָבָל, הַלֵּב שְׁלָנוּ מְלֵא עֲקֻמוּמִיּוֹת וְקִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְלָכֵן אֵינְנוּ זוֹכִים לְרֵאוֹת אֶת זֹאת.

וְלָכֵן קָשָׁה מְאֹד לְאָדָם לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְלוֹמַר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל
עוֹלָם, חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פִּשְׁעָתִי", כִּי רַב בְּנֵי אָדָם אֵינָם מְרַגְּשִׁים אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה,
סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה בְּאָדָם; וְלָכֵן אָדָם אֵינוֹ
מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ. וְעוֹד
זֹאת, אֲשֶׁר רַב בְּנֵי-אָדָם צוֹחֲקִים מֵהַעֲנִין שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, וְאוֹמְרִים:
מַה זֹאת אוֹמֶרֶת לְדַבֵּר אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ?! מִי שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, אַתָּה
מְדַבֵּר אֵל הַקִּיר וְכוּ' וְכוּ'. אֲשֶׁר אֵלוֹ הַדְּבוּרִים הֵם כְּפִירוֹת

אָשֶׁר   ח' תשסג   בְּנַחֵל   עה

וְאִפְּיִקוּרְסוּת, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

מִגְלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל סוּד נִפְלֵא מְאֹד, הַצְּדִיק זָכָה לְהַכְּלִיל לְגַמְרֵי בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁאָדָם בָּא אֶל הַצְּדִיק, וְשׁוֹפֵף אֶת כָּל לְבוֹ לְפָנָיו, וּמְתוּדָה: "רַבִּי, מָה אֲתִי, עֲשִׂיתִי חֹטֵא כְּזֶה וְכְזֶה", הַצְּדִיק אָז מְקַשֵּׁר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹמֵר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְסַפֵּן פְּלוּנִי, הוּא אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ אוֹתְךָ, אֲבָל אוֹתִי הוּא רוֹאֶה, אוֹתְךָ אֵינוֹ רוֹאֶה, אָז כָּל מָה שֶׁמְסַפֵּר לִי, יִחַשֵׁב כְּאִלוּ מְסַפֵּר לְךָ". וְהַצְּדִיק לוֹקֵחַ אֶת הַיְהוּדִי דְבָרִים שֶׁל הָאָדָם, וּמְחַזְּרֵוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵט אֵט הָאָדָם מְרַגֵּישׁ פְּתָאֵם אוֹר גְּדוֹל מְאֹד.

וְלִכֵּן זֶהוּ דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לְדַבֵּר אֶל הַצְּדִיקִים, וְלִסְפֹּר לָהֶם הַכֹּל, וְכִּי יוֹצֵאִים הָעוֹנוֹת מֵעֲצָמוֹתָיו, וּמְרַגֵּישִׁים גַּם-בֵּין אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶה כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל הַיְהוּדִי דְבָרִים שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר שֵׁם, שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו תְּלִמִּיד חֶכֶם, וְזֶה פְּשׁוּט.

וְעַל-כֵּן אוֹדוֹת שֶׁאֲלַתְךָ וְכוּ', לֹא כְּתוּב בְּשׁוּם מְקוֹם, שֶׁאֲסוּר לְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו תְּלִמִּיד חֶכֶם, אֲלֵא הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (בְּרִכּוֹת לד:): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לב, א): "אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע", שֶׁצָּרִיכִים לְהִשְׁמַר שֶׁלֹּא לְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו בְּגַי-אָדָם, כִּי הֵם אֵינָם צָרִיכִים לִידַע מָה עֲשִׂיתִי, לְסַפֵּר לְאַחֵרִים לֹא צָרִיךְ. אֲבָל צְדִיק הַדְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר מְמִילָא לֹא יִסְפֹּר לְאִישׁ, וְהוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵם מְסַפְרִים לוֹ, הוּא מְבִיא אֶת כָּל הַיְהוּדִי דְבָרִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן רְצוּי מְאֹד לְהִתְנוּדוֹת לְפָנָיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנֹזְכָה בְּאֵמֶת לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל צְדִיקִים קְדוּשִׁים, וּנְצִיַּת אוֹתָם בְּשִׁלְמוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

עו אֲשֶׁר ח' תשסד — ח' תשסה בְּנִחָל

ח' תשסד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר תְּצַנֶּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... שְׁיַחֲיוּ.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם, וּמְאֹד נִזְדַּעְזַעְתִּי.

מָה אָמַר לָכֶם! אֹדוֹת וְכו', טְלוּיָזְיָה בְּבֵית זְהוּ סַם הַמְּנֹת —
הֵן לְמַבְגְּרִים וְהֵן לִילָדִים; לִילָדִים זֶה שׁוֹרֵף אֶת הַנְּשָׁמָה מִמֶּשׁ,
מִרְאִים שָׁם גְּלוּי עֲרִיּוֹת, שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעִבּוּדָה זָרָה. וְלִכְּן אָסוּר
שְׁיִהְיֶה מְכַשִּׁיר טָמֵא זֶה בְּבֵית, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁל הַיְלָדִים. הַיְלָדִים הַיּוֹם כָּל-כָּף מְתַחַכְּמִים, שְׂתַחַת אָפֶס שֶׁל
הַהוֹרִים מְסַתְּפְלִים בְּמָה שְׁמִסְתְּפְלִים, וְיִכּוּלִים לְקַנּוֹת כָּל מִינֵי סְרֻטִים
וְלִהְיוֹת סְרֻטִים בְּיָדֵיהֶם, וְהַהוֹרִים אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל, חוֹשְׁבִים שְׁהַיְלָדִים
תְּמִימִים, בְּשִׁעָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת הַגְּרוּעַ מְכַל, וְהַהוֹרִים אֵינָם
קוֹלְטִים כָּלֵל בְּמָה הֵם צוֹפִים.

לִכְּן רְאוּ לְהוֹצִיא אֶת כְּלֵי הַמְּשַׁחֲתִית הַזֶּה מִבֵּיתְכֶם.

רְאוּ לַעֲשׂוֹת לְמַעַן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִשְׁלִימוּ בִּינֵיכֶם.
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָכֶם מִתְּנָה נְשָׁמָה קְדוּשָׁה, רְאוּ לַעֲשׂוֹת מְשֻׁהוּ
בְּעִבּוּרָה, מָה אֲתָקֶם?!

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ דְּרַכְּכֶם, הַעֲקֵר עֲשׂוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
וְיִהְיֶה שְׁלוֹם-בֵּית בִּינֵיכֶם, וְאִז תִּזְכּוּ לְאֲשֶׁר אָמַתִּי וְנִצְחִי. רַק רְאוּ
לְחַדֵּל מִמְּרִיבוֹת וּנְכוּחִים וּקְלָלוֹת, וְתִהְיוּ וְתִרְגְּמוּ זֶה לְזֶה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשסה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר תְּצַנֶּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה אֵל הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ

יְאִיר.

אָשֶׁר   ח' תשסו   בְּנַחֵל   עז

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד נִצְטַעֲרָתִי לְשִׁמְעַע מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכוּ'.

רְאֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה
תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה. הַשְּׁטָן רוֹצֵה לְתַפֵּס אוֹתְךָ בְּדָבָר אֶחָד — בְּעֲצָבוֹת.
רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קס"ט): כְּשֶׁאַדָּם בְּשִׁמְחָה,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית; וַיֵּעַן שְׁנִפְלָה עָלֶיךָ
עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, כִּי לֹכֵד אוֹתְךָ הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּפִגְם הַבְּרִית.

וְלִכֵּן רְאֵה לְשִׁמּוֹר עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא לְהַכְשִׁיל בְּעֲבֵרוֹת
חַמּוּרוֹת, מְנַסִּים אוֹתְךָ מִן הַשְּׁמַיִם, רְאֵה רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אִף שְׂזָה
קָשָׁה. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד): הַעֲבוּדָה הַקָּשָׁה
בְּיֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלַעֲקֹר עֲצָמוֹ מִן הַעֲצָבוֹת. לִכֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת
כָּל מִיּוֹנֵי פְעֻלוֹת שְׁפָעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְאַז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְרַחֵם עָלֶיךָ, וַיִּמְתִּיק מִמֶּךָ אֶת כָּל הַדֵּינָיִם,
וַיִּנְזָפֶה לְשִׁמּוֹחַ בְּשִׁמְחָתְךָ בְּקִרְוֹב מְאֹד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

ח' תשסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר תְּצִינָה ה'תשס"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים,
הַרוֹצִים לְהָאִיר נַפְשָׁם בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת מִהַנְּחִל נוֹבַע
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זֹאת אֲגִידָה לָכֶם, מֵאִז שְׁנִתְקַרְבְּתִי אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, הָיוּ לִי כְּסוּפִים מְאֹד גְּדוֹלִים לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
וְלְהַפְּיִצָם. כִּי כְּשֶׁאֲנִי הַתְּקַרְבְּתִי לֹא הָיָה בְּנִמְצָא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
הַפְּכָתִי אֶת כָּל חֲנִיּוֹת הַסִּפְרִים, וּבְקִשִׁי מְצָאתִי פֹה כְּרֵךְ אֶחָד
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּפֹה "שִׁיחוֹת-הַר"ן", וּפֹה "לְקוּטֵי-עֲצוֹת",
וְשִׁלְמָתִי הוּן רַב בְּעִבּוּר זֶה, וְקַבְלָתִי עַל עֲצָמֵי אַחַר שְׁאֲתַחֲתֵן, אֲדַפִּיס

את כל ספרי רבנו ז"ל, ואפיצם בכל העולם בפרוטות ממש. התחנתי, ולא יכלתי תכף-ומיד לקיים הבטחתי, אולם שנתים אחר החתנה זכיתי להדפיס שמונים וחמשה אלף ספרי רבנו ז"ל: לקוטי-מוהר"ן, ספורי מעשיות, ספר-המדות, שיחות-הר"ן, תי"י-מוהר"ן וכו' וכו', והפצתי אותם ממש בפרוטות. השלכתי גפשי מנגד, ונכנסתי לחובות עצומים, כי בשנה אחת להדפיס כזו של ספרים לאברך צעיר, ובפרט שעלה אז הון תועפות להדפיס ספרים מכרכים, היה זה דבר פזיו. וכמו שרבנו ז"ל מספר (ספורי-מעשיות, מעשה י'), מהבערנגער והעני, שהבערנגער עשה דבר פזיוות, נכנס והוציא את אשת העני, כך אני עשיתי, הלכתי להפיץ בעצמי, ואחר-כך החלה עלי מחלקת גדולה, לקחו אותי לבית-דין, ואחר-כך אף אימו עלי באקדח, רחמנא לצלן, וישנם המון ספורים מה שעבר עלי, וכלם ידפסו פעם, אבל מאז שנת תשכ"ה עד עכשו תשמ"ו, אינני מפסיק להדפיס ולהפיץ, וכבר הקמתי דור שני של מדפיסים ומפיצים בכל העולם פלו.

תהלה לאל, איני מתחרט, אני עושה כל מיני מאמצים בעולם שיופיץ כמה שיותר, כי אני יודע שרק זה מה שיכריע את הפך למעלה בשמים, ולכן בזה אני עוסק. היו שנים על גבי שנים שהלכתי בעצמי עם שתי שקיות גדולות, והיה כבד מאוד לשאתם, ולעתים לקחתי ארבע שקיות, והלכתי עם עוד שלשה תלמידים מהיכל-הקדש, ולא שבת עד שהורקתי אותן, והיינו מפיצים בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, ברחובות, ברכבות, לכל הפחות משהו שנוכל להפיץ בכל יום, סוף כל סוף להחזיר יהודי בתשובה, אין דבר חשוב יותר מזה.

ולכן אסור להיות בטלנים, כי רק זה מה שישאר לנו, איננו עושים טובה לאף אחד, רק לעצמנו. הייתי יכול לשבת בחדרי וללמד עוד, להתפלל, לחדש עוד חדושי תורה, ולעסוק בעבודת השם וכו', והנה עזבתי הכל, והלכתי להדפיס ולהפיץ, להדפיס ולהפיץ בלי הרף. ותהלה לאל, רואים את גדל הפעלה — מה זה עושה.

אֲשֶׁר   ח' תשסו   בַּנְחָל   עט

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּמִּיד נוּכַל לְהַפְיץ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי מְצִילִים נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת מִבְּאֵר שַׁחַת. כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אוֹמְרִים: "הֲצִלְתָּם אוֹתִי, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, בְּאַתָּם בְּרַגְעֵי הָאֲחֵרוֹן, וְנִצַּלְתִּי מִשְׁאוּל תַּחֲתִית, רְצִיתִי לְאֲבֹד עֲצָמִי לְדַעַת, וּבְזָכוֹת הַסְּפָרִים הַחֲזוּקָתִי מִעֲמֵד".

הֲיֵה אֲצִלִּי הַיּוֹם יְהוּדִי, וְהוֹדָה לִי בְּכָל לְבוֹ, אֲשֶׁר בְּזָכוֹת הַסְּפָרִים הִלְלוּ נִצַּל מִשְׁאוּל תַּחֲתִית, וְנִכְנָסָה בּוֹ תַקְנוּה וְתוֹחֶלֶת לְחַיּוֹת.

וְדַבֵּר זֶה לֹא יְכוּלִים לְהִסְבִּיר, כִּי אִף אֶחָד לֹא יִסְפֵּר מֶה עוֹבֵר עָלָיו, כִּי מִתְבַּיֵּשׁ בְּזֶה, וְכֹאֲשֶׁר נוֹתְנִים לוֹ סֵפֶר מְסֻפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה מַחֲזִק אוֹתוֹ וּמְעוֹדְדוֹ וּמְשִׁמְחוֹ, וּבִפְרָט "אֲשֶׁר בַּנְחָל", אֵין מְלִים בְּפִיו לְהוֹדוֹת עַל כֶּף.

אֲנִי מִקְבֵּל טִלְפוֹנִים מִכָּל חֲלָקֵי הָעוֹלָם אֵיזוֹ הֲצִלְתָּ נַפְשׁוֹת עוֹשִׂים הַסְּפָרִים. לִפְנֵי יָמִים סְפוּרִים קִבַּלְתִּי טִלְפוֹן מִבְּחוּר מְלוֹנְדוֹן, הַדְּפִסְנוּ בְּשִׁפְתַי הָאִיִּדִישׁ כְּמָה קוֹנְטְרָסִים, וְהוּא אוֹמֵר שְׂזוֹ הַחַיּוֹת שָׁלוֹ. וְאֶפְלוּ גוֹיִים מִתְגַּיְרִים בְּזָכוֹת הַקוֹנְטְרָסִים שְׁמִדְפִיסִים בְּאֲנִגְלִית, וְרוֹאִים מִזֶּה מַעַלְתַּי הַהִפְצָה, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי, אֲשֶׁר רַק זֶה יַחֲזִיר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֲנוּ מְקַרְבִּים לְרַבְּנֵינוּ ז"ל, מֶה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִעְדֵינוּ?! עַל-כֵּן רְאוּ לְהֵיוֹת חֲזוּקִים, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל אִף אֶחָד.

וְהַעֲקֹר תִּלְמָדוֹ בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, הַמוֹן פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹת, הַמוֹן דְּפִים גְּמָרָא, הַמוֹן סִימָנִים שְׁלֶחֶן עֲרוּף, עַד שְׁלִבְסוּף יִקְלֹט בְּמַחְכָּם, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֻשְׁרִים, וְזֶה יִשְׂאֵר לָכֶם לְנֶצַח.

הַמֵּאֲחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר תְּצִיָּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים הֵרְבֵה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹזְכָה לְמִצָּא אוֹתוֹ, כִּי אָדָם כְּשֶׁנוֹפֵל בְּעוֹנוֹת, קָשָׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד לְמִצָּא אֶת בּוֹרְאוֹ וְקוֹנוֹ. אִף שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלֵל, וְהַכֵּל זֶה אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֵּל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוֹשׁ לְגִבֵי אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל אָדָם שְׁחָטָא, נִכְנָסֵת בּוֹ פְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ו'ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה בְּאָדָם; וְלִכֵּן צְרִיכִים הֵרְבֵה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְחַל לָנוּ, שְׂיִפְקַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, שְׁנֹזְכָה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִרְאוֹתוֹ. וְרַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב), שְׂצְרִיכִים לְצַעֵק הֵרְבֵה: אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, אֵיִה אֵיִה הַמְּקוֹם שְׂאֲנִי יְכוֹל לְמִצָּא אוֹתְךָ, שְׂזֶה סוֹד הַפֶּסוּק (בְּרֵאשִׁית כב, ז): "וְאֵיִה הִשָּׂה לְעוֹלָה"; כִּי אִם אָדָם מְהַרְהֵר אַחַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא צְרִיךְ לְהִבְיֵא קֶרְבָּן עוֹלָה, וְהַיּוֹם אֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיךָ נִקְרִיב קֶרְבָּנוֹת? אֵלָא אִם אָדָם צוֹעֵק: וְאֵיִה אֵיִה — הֵיכָן אַתָּה רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִשָּׂה לְעוֹלָה — זֶה כְּמוֹ שֶׁהִקְרִיב קֶרְבָּן עוֹלָה.

וְכִמוֹ שְׂצְרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ הֵיכָן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּף צְרִיכִים הֵרְבֵה לְבַקֵּשׁ הֵיכָן הַצְּדִיק הָאֵמֶת, כִּי רַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח), שְׂצְרִיכִים הֵרְבֵה לְחַפֵּשׁ אֶת הַצְּדִיק, וּמוֹהֲרַנְיָתָ ו'ל מְרַבֵּה לְדַבֵּר (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), אִיךָ שְׂצְרִיכִים לְחַפֵּשׁ אַחַר הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׂיִכּוֹל לְעֲשׂוֹת לָנוּ טוֹבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי שְׂקֶרְנִים, רַמְאִים וְצְבוּעִים, שְׂרָ"ץ הַשְּׂרָץ עַל הָאָרֶץ, שְׂעוּבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם, שׁוֹבְרִים אוֹתָם וּמְרַחֲקִים אוֹתָם מִהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְחַפֵּשׁ הֵרְבֵה מְאֹד אַחַר הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְלִהְתְּפַלֵּל

להקדוש-ברוך-הוא, שְׁנֹזְכָה להיות מְקַרְבִּים אֵלָיו, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְוֹלָם לְהַפְרִיד אֶת הַצַּדִּיק מֵאֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׁאֵם הַצַּדִּיק הַזֶּה יִתְפָּרֵס, אֵין לוֹ כָּבֵד מֵה לַעֲשׂוֹת (עֵין סְפֹרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֶׂה ז' מִהַזְּכוּב וְהַעֲכָבִישׁ), כִּי הַצַּדִּיק הַזֶּה מַצִּיל אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת, וּבִכְפָּרֵט מִחֻטָּאוֹת נְעוּרִים. וְלִכְּנֵן הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְדַבֵּר רַע עַל הַצַּדִּיק, וְעֲלִינוּ הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ שְׁלֵא נִטְעָה, וְאִם נִבְקַשׁ — נִזְכָּה לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֶת הַצַּדִּיק וְאֶת הַתּוֹרָה, שְׁזֶה הָעֵקֶר בַּחַיִּים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵ לַיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֵּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד, שְׁתִּכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתִהְיֶה בֵּינֵיכֶם הַבְּנָה הַדָּדִית וְאַהֲבָה גְדוֹלָה. חֲכַמְיֵנו הַקְּדוֹשִׁים אֲוִמְרִים (תָּנָא דְבִי אֵלֵהוּ רַבָּה, פְּרָק ט'): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֲלָהּ. וּמֵהוּ רְצוֹן הַבַּעַל? לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם תַּעֲזְרֵי לוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם בְּנִים זָכָרִים וּבָנוֹת, וְתִהְיוּ הַמְּאֻשְּׁרִים בְּיוֹתֵר, רַק לְכַבֵּד זֶה אֶת זֶה וְלַעֲזֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְתִהְיֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה.

וְרָאִי לְהַדְלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת אַרְבָּעָה גֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב — כְּנֶגֶד שֵׁם הַגִּזְ"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, וְשָׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זֵית — כְּנֶגֶד זְכוֹר וְשְׁמוֹר, אֲשֶׁר זֶה חָשׁוּב בְּמֵאֹד מְאֹד, וְאַחֲרֵ-כֵן כָּל פְּעַם שְׁנוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בֵּן אוֹ בַת מוֹסִיפִים גֵּר אֶחָד, וְלֹא יוֹתֵר. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁבֻזְכוֹת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, שְׁאֵז תִּבְקָשִׁי הַרְבֵּה אוֹתוֹ

יתברך כל מה שאת צריכה, הזכות הזו תגן עליכם, ונשמע אצלכם בשורות משמחות.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תשסט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר תצוה ה'תשמ"ו.

שלום רב אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך וכו', העקר בזה העולם להיות רק בשמחה, ולשחק מכל העולם, כי הכל דמיון אחד גדול. הבעל-שם-טוב הקדוש ז"ע אמר פעם: אוי לאדם שרץ אחר העולם, ואשרי האדם שבורח מן העולם. אדם צריך לדעת, שהכל דמיון והבל, למה נקרא עול"ם? על שם העל"ם, שנעלם אלקותו יתברך, אם היה אדם מכיר את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרטי הבריאה, היה שוחק. דוד המלך עברו עליו כל-כף הרבה צרות, ומכל צרה שעברה עליו, עשה מזמור תהלים, ולכן נשאר שמו לדורי דורות, כשיהודי בצרה הוא נוטל תכף-ומיד את ספר התהלים.

כן אני מכל הצרות שעברו עלי, הקדוש-ברוך-הוא זכני לחבר קונטרסים, ואלו הקונטרסים ישארו אחרי, והם יחיו את נשמות ישראל. מכל צרה שעברה עלי — אמרתי דרשה, ומנהדרשה הזו יצא קונטרס, וזו תהיה הירשה שלי, שנשמות ישראל יהיה להם מה לרשת אותי, כי כל אחד יוכל להתחזק באיזה מצב שיהיה, אם רק יתבונן בקונטרס בעין אמת, זה ימשכנו ויתפסנו עד הקדוש-ברוך-הוא. ולכן למה יש לי להיות בצער?! אדרבה, מכל הצרות אני בורח אל הקדוש-ברוך-הוא, ואשרי מי שגם-כן יעשה כן, כי העקר רק להתחזק ולחזק את אחרים.

ואשרי אדם שמפיץ את הקונטרסים, אשר בזה מזכה את

נשמות ישראל לצאת מצרותיהם, פי לדאבוננו הרב, עובר על כלם
מה שעובר, וכפרט על בני הנעורים — נאוף, רחמנא לישזבן, אשר
מסתובב ברחובות, ולא ימלט שבני הנעורים לא יפשו בזה.

ולכן ראה לקחת עצמה בידך, ותעזב את כל הנאוף שנדבק
בה, ותתחיל להדבק באין סוף ברוך הוא, ותמיד תחשב, שכל
העולם כלו אין סוף, ותגיל עצמה לדבר אליו יתברך, ואז תהיה
הכי מאשר, כי בזה שאדם מדבר אליו יתברך, נמשך עליו אור וזיו
רוח אלקי, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

סדרת "אוצר הקונטרסים" זו מתנה מהשמים, ולכן כל מי
שעובר עליו איזה משבר, שירויץ אל כרף אחד מהסדרה הזו, ויעין
בקונטרס אחד או שנים, ויהיה לו במה להחיות עצמו.

ח' תשע.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר תצנה ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להתפלל בכל יום על בעלך שיצליח, ולהוריד כמה
דמעות שהקדוש-ברוך-הוא שמרנו, ויביא שפע לבית, ותחזקי
אותו, ותראי שתפלותיך לא תלכנה לריק, כי אשה המתפללת על
בעלה, אלו התפלות מקבלות מאד בשמים.

ולכן אל תהיי בטלנית, מאחר שבעלך נסע לצרף פרנסה,
תתפללי בעבורו שיצליח, ותורידי דמעות, ותראי שישוב חזרה
בריא ושלם עם שפע רב.

העקר תהיי רק בשמחה והסירי דאגה מלבך, כי העקר להיות

שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, וְלִשְׂמִיחַ אֶת כָּל בְּנֵי הַבַּיִת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ
דְּרַפְכֶּם, וַיִּתֵּן לָכֶם אֶף טוֹב בְּחַיִּים. הַעֲקֹר לֹא לְדָאג, וְלֹא לְהַפְגִּים
בַּפְּחָדִים יִתְרִים, וַיִּמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדֵּינִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! אֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוּב יוֹתֵר בְּשָׁמַיִם,
כְּמוֹ לְקָרֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְהַתְדִיר בְּהֵם
אָמוּנָה, וְעַל זֶה עָלִיךָ לְחֹזֵר אֶלְךָ פְּעָמִים בַּיּוֹם. יוֹם אֶחָד יֵשׁ בּוֹ
עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת, כָּל שָׁעָה כְּלוּלָה מִשָּׁשִׁים דְּקוֹת, עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע
פְּעָמִים שָׁשִׁים זֶה אֶלְךָ אַרְבַּע מְאוֹת וְאַרְבָּעִים דְּקוֹת שְׁשִׁשָּׁן בַּיּוֹם,
וְצָרִיכִים לְחֹזֵר עַל זֶה כָּל רְגַע וְרְגַע, אֲשֶׁר לְקָרֵב יְהוּדֵי לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא — אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שְׂיוּצָא לְהַפִּיץ, וְאֲשָׁרִי וְאֲשָׁרִי מִי שְׂיוּצָא לְדַבֵּר
עִם בְּנֵי-אָדָם דְּבוּרֵי אָמוּנָה וְהַשְׁנָחָה פְּרָטִית, וְאֵינוֹ מְתַפְעֵל מִשׁוּם
בְּרִיָּה שְׂבַעֵוֹלָם, וּמְגַלָּה לָהֶם אֶת הַצְּדִיק הַאֲמֵת בְּרִישׁ גָּלִי. כִּי רַבְּנוּ
ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), שְׂצָרִיכִים לְדַבֵּר תָּמִיד
מִשְׁבַּח הַצְּדִיקִים, אֲזוֹ הַדְּבוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל. כִּי 'טוֹב' הַכָּל חִפְצִים
לְשִׁמְעַ, וְאֵם מְדַבְּרִים מִחֲשִׁיבוֹת הַצְּדִיק — נַעֲשֵׂה טוֹב בְּדְבוּר.

וְלִכֵּן תְּהִיָּה חֹזֵק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְזֶה הַתְּקוּן
שְׁלֶךְ — לְקָרֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אִם תְּצִיֵּת
אוֹתִי לֹא תִתְחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְכַל שְׁכָן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַעֲקֹר תִּשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב אֶת אִשְׁתְּךָ, וְשִׁיחֶיהָ בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה,
וְתִהְיֶה וַתֵּרֶן גְּדוֹל בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאָז תִּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, הַגָּרִים
בִּיבְנֵאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב, הַיְּהוּדִי עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַר מְבוֹא הַשְּׁלוֹם.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת מו.): כִּשְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מֵיטִיב עִם הָאָדָם, וְזוֹכָה לְאִיזוֹ טוֹבָה גְּדוֹלָה, הוּא צָרִיף לְכַרֵּךְ בְּרָכָה:
"הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב". כְּגוֹן: אִם מְבִיאִים לוֹ יַיִן מְשֻׁבָּח, יַיִן שְׂעִדִּין לֹא
טַעְמוֹ מְעוֹלָם, מְלַבֵּד בְּרִכַּת: "בוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן", מְכַרֵּךְ גַּם בְּרִכַּת:
"הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב", שְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵיטִיב עִם בְּרִיּוֹתָיו. עֲלֵינוּ
לְהַתְּבוּנָן מֵהַ זֶה בְּרָכָה. אָנוּ מְבָרְכִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
פֶּרֶט וּפְרֵט שְׁנוֹתָן לָנוּ. הֲאֵם אָנוּ מְכַוְּנִים לְמָה שְׂאָנוּ אוֹמְרִים?!
הַבְּרִכּוֹת הֵן יְסוֹד גְּדוֹל בִּיְהוּדוּת. בְּרָכָה, אוֹמְרִים הַמְּקַבְּלִים —
מְלִשׁוֹן בְּרָכָה הַעֲלִיּוֹנָה. כְּדִגְמַת בְּרָכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, אָדָם נִכְנָס
לְתוֹכָהּ, וּמְרַגֵּשׁ כָּל מִינֵי תַעֲנוּגִים, וּבִפְרֵט בְּקִיץ כִּשְׂבַחֲוֹץ חֵם מְאֹד,
וְהַשֶּׁמֶשׁ קוֹפַחַת וּמִיבִשֶׁשׁת, וְאָדָם מְזִיעַ מְרַב חֵם, וְנִכְנָס לְבְּרָכָה, לְמִים
הַקְּרִירִים, הָרִי חֵשׁ נֶעֱם גְּדוֹל מְאֹד. וְאֶפְלוּ בַּחֲרֵף בְּרָכָה חֲמָה מְקַרְהָ,
כִּשְׂבַחֲוֹץ קָר מְאֹד וּבְמִים חֵם לוֹ, אֲזִי מְרַגֵּשׁ עֲנַג רַב, זֶה נִקְרָאת
בְּרָכָה, שְׂאָדָם מְתַעַנֵּג בְּקִיץ בְּבְּרָכָה קְרָה וּבַחֲרֵף בְּבְּרָכָה חֲמָה וְכוּ'.
כֵּן הִיא הַבְּרָכָה הַעֲלִיּוֹנָה, שְׁנַעֲשִׂית עַל-יְדֵי בְּרָכָה. אִם הֵינּוּ מְכַוְּנִים
בְּכָל בְּרָכָה וּבְרָכָה לְמַלִּים שְׂמוֹצִיאִים מִהַפֶּה, הֵינּוּ מְרַגֵּשִׁים טַעַם
נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, עֲנַג רוּחָנִי בִּיּוֹתֵר. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים
(מְנַחֲוֹת מַג:), שְׂחִיב אָדָם לְכַרֵּךְ בְּכָל יוֹם מֵאָה בְּרִכּוֹת. וּכְפִי הַחֲשָׁבוֹן
מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם יוֹתֵר מֵמֵאָה בְּרִכּוֹת: שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׂמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה

ביום, ברכת המזון פעם או פעמים, ברכות השחר — זה כבר מאה ברכות, ומכל שכן כשאוכלים איזה פרי ומברכים: "בורא פרי העץ", "בורא פרי האדמה", או שותים משקה ומברכים: "שהכל נהיה בדברו", או מברכים: "אשר יצר", יש לנו, אם-כן, למעלה ממאה ברכות. ולמה עוברים על כל אחד כל-כף הרבה צרות ויסורים? כי בשעה שמברך את הברכה — חוטף את מלותיה. אם היינו שומרים מאד לכון במלות הברכה, ומטים אזנינו לאשר אנו מוציאים מפיו — היינו מודעזעים: "ברוך אתה הויה", אלקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו". ברכה זו צריכה לועזע את האדם, ואומרים אותה כמה וכמה פעמים ביום — כשהולכים לשות מים, או חלב, או תה, או קפה, או שאר משקים.

מספרים, שהיה פעם יהודי שבור ורצוץ, היו לו כמה ילדים חולים, בר מינן, בביתו, והיה עני מרוד, אשתו הייתה חולנית, ויסורים רבים היו מנת חלקו. בכן, נסע אל צדיק להזכיר לפניו את כל הצרות והיסורים שהוא עובר; הצדיק הוא תמיד דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ונכלל לגמרי בחי החיים באין סוף ברוך הוא, אזי הוא מנחם ומחזק ומעודד ומשמח ומברך, הוא מחזיר אמונה, ונתקיימת הברכה. והנה כשנכנס החסיד אל הצדיק, וספר את כל אשר עובר עליו, הצדיק מלא שתי כוסות עם מעט יין שרף — לעצמו ולחסיד. והחסיד לא הבין, אני נמצא בצרות כאלו, שפכתי את לבי, ומה זה היין שרף? והנה הצדיק החל לברך: "ברוך אתה ה', אלקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו". והחסיד ענה ואמר: "רבי, נושעתי". כי הוא שמע את הצדיק לברך את הברכה ברתת ובזיע, באימה וביראה, בנחת גדול, ובדבקות עליונה, נוראה ונפלאה מאד, וזה כל-כף זעזעו, וחסב: מה אמר הצדיק? "שהכל נהיה בדברו", כל מה שאני סובל זה בדבר ה', ומה יש לי להתלונן?! נמצא, שמברכה של צדיק לפני שמברך אותי, ונותן לי עצה מה לעשות, כבר מתעוררים. הצדיקים כשברכו ברכה, אמרוהָ עם כל הכוונה בתמימות ובפשיטות.

אנחנו מברכים מאה ברכות בכל יום, ואיננו שמים לב אילו

מתנות נתנו לנו. יש לנו ברכות השחר, שגם נשים חייבות בזה, וזה לא ארף זמן רב, ואסור לזלזל בהן כלל. ואם רק יכוננו במלות הברכה למה שמוציאים מהפה, זה בעצמו מביא ישועה, "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, שלא עשני גויה" — אומרת אשה. וגבר מברך: "שלא עשני גוי".

הצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב זי"ע, שכל עבודתו היתה כל ימי חייו בזה העולם רק לעסק בפדיון שבויים, היכן שראה משפחה במצוקה, אסירים בכלא — הוא פדה אותם והצילם. ולא הסתפל על כסף, הוא כפת רגליו לאסוף ולקבץ מעות, כדי לעסק בפדיון שבויים, להוציא משפחות מכלאם. כי בימים דאז הרשעים הארורים, הפריצים העריצים, כשלא שלמו להם היהודים דמי חכירה, היו משליכים אותם וכל בני משפחתם לבור עמק או לצינוק, בלי שום רחמנות כלל. והצדיק הקדוש הזה מסר נפשו בעבורם.

הקדוש-ברוך-הוא זפני, שהייתי פעם אחת בציונו הקדוש בסאסוב, איזו הארה מרגישים שם, אין יכולים לתאר כלל. צדיק שמסר נפשו בעבור עם ישראל, ביום ובלילה היה הולך לעשות רק חסד עם הזולת. ועקר החסד — להוציא משפחות אמללות מבית-הסהר. הרגשתי שם אור גדול מאד.

הוא היה רגיל לומר: "בבקר כשאני אומר את הברכה: 'שלא עשני גוי', אני צריך כבר שום דבר יותר מזה, (וכל היום היה רוקד מרב שמחה שלא עשני גוי), והיה רגיל לומר: די לי בזה, אם לא בראתני, רבנו של עולם, גוי וערל — זו כבר השמחה הכי גדולה". ובאמת רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), שעם הברכה הזו יכולים לשמח תמיד. כי על כל דבר יכול הסמ"ך-מ"ם לבוא ולשבר את האדם, לשבר את האשה: אתה צדיק? ! אתה צדקת? ! הלא אתה יודע שזה לא לשם שמים, זה לא עם אמת וכו', וכך שובר את האדם, אשר באמת זה לא נכון, כי כל יהודי שעושה דבר טוב לפניו יתברך, גורם שעשועים גדולים למעלה בשמים,

אָבֵל זֶהוּ תַּפְקִיד הַסֵּמ"ךְ-מ"ם — לְשֹׁבֵר אֶת הָאָדָם, שְׂאִין עֲבוּדָתוֹ שְׁלֵמָה וְכוּ'. אָבֵל הַבְּרָכָה "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", בְּזֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינִי יְכוּל לְנַגֵּעַ, כִּי מֵה שְׂרָק לֹא יִהְיֶה אֵינְנִי גוֹי, נוֹלְדָתִי אֶצֶל הַוּרִים יְהוּדִים, אִם בְּרִצּוֹנִי אוֹ שְׁלֵא בְרִצּוֹנִי, "בְּרוּךְ אַתָּה ה' שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹיָה", וְזוֹ הַשְּׂמִחָה הַכִּי גְדוֹלָה, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינְנוּ יְכוּל לְשֹׁבֵר בְּזֶה אֶת הָאָדָם.

בְּחֻזְרֵי פַעַם אַחַת מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה לְמִטּוֹס נְחִיתַת חֲרוּם בְּאַנְגְלִיָּה, הִיָּוֹת שְׁנוּצָרוּ כַּמָּה תַּקְלוֹת וְכוּ'. וְהִיָּתָה זֶה לִי הַפַּעַם הַרְאֵשׁוֹנָה לְהִיָּוֹתִי בְּמַדִּינָה זֶה, הָיָה זֶה יוֹם חֲמִישִׁי בְּעָרֵב, וְהַצְרֵכְתִי לְשִׁבוֹת שֶׁבֶת בְּאַנְגְלִיָּה. וְלִהְיֶכֶן אֶפְנֶה?! בְּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לִי תַמִּיד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי מְדַבֵּר אֵלָיו וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מֵה שְׂאֲנִי צָרִיף, וְיִוֹדַע שְׁכָּל מֵה שְׁעוֹשֶׂה הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ', וְהֵנָּה הוֹפִיעַ אֵינָה עֲשִׂיר וְהַזְמִינְנִי לְשֶׁבֶת. וְתַכְּף אַחֲרֶיךָ הַגִּיעוּ עוֹד אֲנָשִׁים וּבְקָשׁוֹנֵי לְהַתְאַרַח אֶצְלָם, וְחֲשִׁשְׁתִּי שְׂמָא תִּהְיֶה קְנָאָה וְשִׁנְאָה. וְהֵנָּה לְזוּגְתִי הָיָה דוֹד שָׁם, וְהִלְכְנוּ לְבַקְרוֹ, וְהַזְמִינְנוּ לְשֶׁבֶת, וְעֲנִיתִי בְּחִיּוֹב, וְכֵן גְּרַמְתִּי שְׁלֵא תִּהְיֶה קְפִידָה עָלַי מִשׁוּם אָדָם שְׁהַזְמִינְנִי קָדָם לְכֵן וְכוּ'. הַדוֹד הָיָה עֵסֶק בְּמִסְחָר שֶׁל סְפָרִים עֲתִיקִים, וְהַתְעַשֵּׂר מִזֶּה מְאֹד.

אַחַר סְעֻדַת הַשֶּׁבֶת הִלְכְתִי לְנוּחַ, וְכִמּוֹ שְׂאוּמֵר הָאָר"י ז"ל: שְׁנֵה בְּשֶׁבֶת תַּעֲנוּג — רֵאשִׁי תְבוּת: שְׁב"ת. הַחֲדָר שְׁנַתָּן לִי לִישׁוֹן הָיָה חֲדָר סְפָרִים גְּדוֹל. וְהִיָּוֹת שְׂאֲנִי אוֹהֵב סְפָרֵי קֹדֶשׁ, נְטִלְתִי מִהַמְדָּף אֵינָה סֹפֵר, וְרֵאִיתִי שְׁהָיָה זֶה סְדוּר יִשְׁן מְאֹד, דִּפְדַּפְתִּי בּוֹ וְרֵאִיתִי בְּבְרָכוֹת בְּמִקוֹם בְּרִכְתּוֹ: "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹיָה" שְׁכִתוּב: "שְׁעֲשֵׂנִי יְהוּדִי", וְהָיָה פְּלֵא גְדוֹל בְּעֵינַי. וְדִפְדַּפְתִּי הִלְאָה, וְרֵאִיתִי שְׁזֶה סְדוּר עֲתִיק שֶׁל לְפָנַי כַּמָּה מֵאוֹת שָׁנִים, וְתַכְּף גִּלְתִּי שְׁהַסְדוּר הָיָה נְדַפֵּס בְּעֵת גְּזֻרוֹת שְׁמַד, וּפְחָדוֹ אִז מִהַגּוֹיִים, וְלִכֵּן לֹא יְכָלוּ לְכַתֵּב: "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי" וְכוּ', כִּי הַכְּמָרִים הִסִּיתוּ אֶת הַמּוֹן הַעַם, וְהַצְנִזוּרָה הִיָּתָה קֹשֶׁה מְאֹד. וְתוֹף כְּדֵי דִפְדוּף שְׂאֲנִי קוֹרָא: "שְׁעֲשֵׂנִי יְהוּדִי" וְכוּ', נִפְלְתִי בְּשֵׁנָה. וְכֵן חִלְמְתִי בְּאִמְצַע הַשְּׁנָה: לְמָה בְּאִמְתִּי שְׁלֵא נִבְרַךְ אֶת הַבְּרָכָה בְּכָל יוֹם בְּאַפֵּן חִיּוּבִי: "בְּרוּךְ

אתה ה' שְׁעֲשֵׁנִי יְהוּדִי", וְעֵלָה בְּמַחְשַׁבְתִּי בְּאִמְצַע הַשָּׁנָה, אִם הֵינּוּ מְבָרְכִים: "שְׁעֲשֵׁנִי יְהוּדִי", הֲיֵה בֹא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְשׁוֹבֵר אוֹתָנוּ: אֵתְהָ יְהוּדִי?! אֵתְהָ יְהוּדִי?! כֶּף נִרְאָה יְהוּדִי?! בּוֹשׁ וְהַפְלֵם, זֶה נִקְרָא לְקַיִם מְצוּוֹת?! אֵתְהָ לֹא צְדִיק, אֵתְ לֹא צְדִיקָת, וְהֵיךְ מַחְלִישׁ דַּעְתָּנוּ. וְלָכֵן תִּקְנֵנוּ אֵת הַבְּרָכָה בְּאִפְּן שְׁלִילִי: "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי". מֵה שָׂרָק לֹא יִהְיֶה, אֲנִי בֵּן צְדִיק אוֹ לֹא צְדִיק, אֲפִלּוּ אֵין לִי שׁוּם מְצוּהָ, אֲבָל אֵין יְכוּלִים לְשַׁבֵּר אוֹתִי, כִּי מֵה שָׂרָק לֹא תִגִּידוּ גוֹי אֲנִי לֹא. וְנִתְעוֹרְרְתִי מִן הַשָּׁנָה. וְאִזּוֹ רְאִיתִי בְּאַמֶּת, שְׂזוֹ הַכּוֹנֵה הֲכִי טוֹבָה. אֲדָם צְרִיף לְדַעַת, אֲפִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם דְּבָר רַק שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי — זֶה הַשְׂמִחָה הֲכִי גְדוּלָה, וְאֵין עוֹד שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, שְׁלֹא נִבְרָאתִי גוֹי.

וְלָכֵן בְּשַׁעֲהָ שְׂאָנוּ מְבָרְכִים בְּרָכָה, עֲלֵינוּ לְכַוֵּן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת: "שֶׁהַפֶּל נִהְיֶה בְּדְבָרוֹ", הַפֶּל נַעֲשֶׂה בְּדְבַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא אוֹתָנוּ יְהוּדִי, יְהוּדִיָּה, עֲלֵינוּ מְאֹד מְאֹד לְשַׂמַּח עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׂאָנוּ זֹכִים לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. הַנְּבִיא עֲמוּס אוֹמֵר בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (עֲמוּס ט, ז): "הֲלֹא כִבְנֵי כּוֹשִׁיִּים אַתֶּם לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר הַנְּיָ"ה וְגוֹ'. שׁוֹאֵל עַל זֶה מוֹהֲרֵנִי"ת ז' ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֵאשִׁית הַגּוֹ, הַלְכָה ג', אוֹת ד'): אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת, שְׁעֲמוּס הַנְּבִיא דְמָה אֵת עִם יִשְׂרָאֵל לְכוֹשִׁים, פְּחוּתֵי עֶרְף, גּוֹיִים, שְׂנֵאָמֵר עֲלֵיהֶם (יְרֻמֶּיהָ יג, כג): "הֲיִהְיֶה כּוֹשֵׁי עוֹרוֹ", וְכִיצַד מְכַנֶּה אוֹתָם הַנְּבִיא בְּשֵׁם זֶה? אֵלֹא הֵיךְ אִזּוֹ קִטְרוּג גְּדוּל בְּשִׂמְיָם עַל עִם יִשְׂרָאֵל, שְׂזָה אֵינוּ כְּשׁוֹרֵה וְזֶה אֵינוּ כְּשׁוֹרֵה וְכוּ' וְכוּ', עֲמוּס הַנְּבִיא כָּל-כֶּף חָמַל עַל עִם יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר: אִם יֵשׁ קִטְרוּג, אַתֶּם אוֹמְרִים שְׂאָף יְהוּדִי אֵינְנוּ טוֹב, הֲלֹא כִבְנֵי כּוֹשִׁים אַתֶּם לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּמָה אוֹתָם כְּכוֹשִׁים, הַגְּרוּעִים בְּאַמּוֹת, מְצַרִּים הֵם בְּנֵי כּוֹשׁ. וְחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְלָקוּט שְׁמוֹת קפב): אֵין לָךְ אֵמָה מְזַהֶמֶת כְּמִצְרַיִם; וְלָכֵן כִּינּוּן שְׂדֵמָה אוֹתָם לְגְרוּעִים שְׂבָאֵמוֹת, תִּכְף-וּמִידָ רָאוּ אֵת הַהִפְרָשׁ, שְׂהִיְהוּדִי הֲכִי גְרוּעַ, עֲדִין יוֹתֵר טוֹב מֵהַגּוֹי הֲכִי טוֹב. וּמִזֶּה אָנוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד לְקַח, אֵיךְ אִסוּר לְבַזּוֹת שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם. צְרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר אֵת הַפֶּה לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוּם יְהוּדִי.

וְזֶה מַה שְּׁאֲנִי מִבְקֵשׁ מִכֶּן, וְזֶה מַה שְּׁאֲנִי רוֹצֶה לְהַחֲדִיר בְּכֶן; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְכֶן פֶּה, תְּשֻׁמְרָנָה עַל הַפֶּה לְדַבֵּר רַק בְּשִׁבְחָ עִם יִשְׂרָאֵל. לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְזַלְזֵל בְּשׁוֹם יְהוּדִי, וּתְקַבְּלָנָה עַל עֲצָמְכֶן לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמַשָּׂה, כָּל מַה שְּׂאֵתָה יְכוּל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל — שִׁבַּח, לְגַדְלָם וּלְפָאֲרָם; כָּכֵל שְׂאֵתָה יְכוּל לְמַצֵּא אֶת הַטּוֹב בְּעַם יִשְׂרָאֵל — תַּעֲשֶׂה בֶּן. וְכַמוֹ-כֶּן אָדָם צָרִיף לְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ אֶת הַטּוֹב, וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרֵי (לְקוּטִימוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ): כְּמוֹ שְׂצָרִיכִים לְאַהֲבָא אֶת הַזּוּלָת, וְלְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּף צָרִיף לְאַהֲבָא אֶת עֲצָמוֹ, וְלְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת. עֲלִיכֶן לִידַע, שְׁפָל בְּרָכָה שְׂאֵתָן מְבָרְכוֹת אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְזֶה נַעֲשֶׂה בְּרָכָה עֲלִיוְנָה, וְאִם תִּרְאִינָה לְכַוֵּן בְּבָרְכוֹת, תְּמַשְׁכְּנָה עַל עֲצָמְכֶן אוֹר גְּדוֹל מֵהַשָּׁמַיִם, וְכִף עֲלִיכֶן לְהַרְגִיל אֶת יְלַדֵיכֶן, מְקַטְנוֹת לְהַקְפִיד עַל הַבְּרָכוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְאַחֲרוֹנוֹת, לְפָנֵי שְׂאוּכְלִים עֲגָה, אוֹ פְּרִי, אוֹ יֶרֶק, לְבָרַךְ הַבְּרָכָה הַרְאוּיָה: "בּוֹרָא מֵינִי מְזוֹנוֹת", "בּוֹרָא פְּרִי הָעֵץ", "בּוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה", קִדְּם שְׁשׁוֹתִים צָרִיף לְבָרַךְ "שְׁהַפֵּל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ", וְצָרִיכִים לְהַקְפִיד עַל דְּבַר זֶה מְאֹד, כִּי כְּפִי שְׂמַרְגְּלִים אֶת הַיֶּלֶד בְּקַטְנוֹתוֹ, כִּף מְמַשִּׁיף בְּבִגְרוּתוֹ. וּבְפָרֵט הָאֵם, שְׁהִיא נִמְצָאת עִם הַיֶּלְדִים הַרַבָּה בְּבֵיתָ, עֲלִיָּה לְהַקְפִיד עַל הַבְּרָכוֹת כְּדַבְּעִי, וְכֶן קִדְּם אֲכִילָת אֶחָד מִחֲמֶשֶׁת מֵינֵי דָגָן — לְחֵם, פֶּתָה וְכוּ', תַּקְפִיד שְׁהֵיֶלֶד יִטֵּל יָדָיו וַיְבָרַךְ "עַל גְּטִילַת יָדַיִם", וְאַחֲרֵי-כֵן "הַמוֹצֵיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ", וְאַשָּׁה שְׂמַקְפִידָה עַל הַבְּרָכוֹת עִם יְלַדֶיהָ, מִתְבָּרַכַת מִן הַשָּׁמַיִם.

הַשֵּׁר רַבֵּי שְׁלוֹם מְבַעֲלוֹ זי"ע, אֲשֶׁתוֹ הַרְבֵּנִית מְרַת מְלָכָה, הִיָּתָה צְדָקָת גְּדוּלָה בְּמֵאֹד מְאֹד, וְעֲזָרָה לְבַעֲלָהּ שְׂיֻכָּל לְשַׁבַּח וּלְלַמֵּד תּוֹרָה. פַּעַם אַחַת רָאָתָה חֲסִיד אֶחָד שְׂבָא לְבַעֲלָהּ וְנָטַל יָדָיו, וְחֲטָף אֶת הַבְּרָכָה: "עַל גְּטִילַת יָדַיִם", וְאַחֲרֵי-כֵן בָּרַךְ "הַמוֹצֵיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ" בְּחֲטִיפַת הַמַּלִּים, וְנִגְשָׂה אֵלָיו וְאַמְרָה לוֹ כִּף: הִנֵּה יִשְׁנֹו סֹפֵר שְׂנִקְרָא "פָּרָק שִׁירָה", וְשֵׁם כְּתוּב כָּל פְּסוּק, שְׁפָל פָּרֵט מֵהַבְּרִיאָה שֶׁר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשָּׁמַיִם שְׁרִים פְּסוּק אֶחָד, הָאָרֶץ שְׁרָה

פְּסוּק אַחַר, הַלְבָּנָה פְּסוּק אֶחָד, הַשְּׁמֵשׁ פְּסוּק אַחַר, הָאֵילָנוֹת, הַפְּרוֹת, כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט שֶׁר שִׁירָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. נִתְהַלָּה לְאֵל, חִבְרָתִי פְרוּשׁ עַל סֵפֶר זֶה, וְנִקְרָא "שִׁירָה חֲדָשָׁה", הַחֵלֶק שֶׁשִּׁיבָה לְפָרוֹת וִירְקוֹת הוֹצֵאתִי מִסְפָּרֵי וְהִדְפַסְתִּיו בְּשֵׁם: "יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיַּעַר", אֲשֶׁר נִמְצָא בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר "רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת", וְשֵׁם מוֹבָא כָּל פְּסוּק וּפְסוּק שְׂאוּמְרִים הַפְּרוֹת: הַתְּמַר, הַזֵּית, הַגָּפֶן הַתְּאֵנָה וְכוּ', וְהַטַּעַם מֵדוּעַ אוֹמְרִים דִּיקָא פְּסוּק זֶה]. הַחֹטָה אוֹמְרָת: "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְמָקִים קְרָאתִיךָ ה'". שְׂאֵלָה הַרְבֵּינִית אֵת הַיְהוּדֵי הַזֶּה: מֵדוּעַ הַחֹטָה אוֹמְרָת דִּיקָא פְּסוּק זֶה כְּפָרֶק שִׁירָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ? וְלֹא יָדַע לְהַשִּׁיב לָהּ. וְעֵנָתָה וְאֹמְרָהּ: חוֹרְשִׁים אֵת הָאֲדָמָה, לוֹקְחִים גְּרָגֵר חֹטָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְתוֹכָהּ, וּמְכַסִּים אֵת הָאֲדָמָה, וּמְבַקְשִׁים עַל גֶּשֶׁם, מִשְׁיֹרֵד הַגֶּשֶׁם, גְּדֵלוֹת חֹטִים רַבּוֹת מֵהַגְּרָגֵר הַזֶּה, וְהֵנָּה מַגִּיעַ עַת קְצִירָהּ, וְאַחֲר־כֵּן מְפָרִידִים בֵּין הַמוֹץ לְקִלְפָּהּ, וּמַעֲמִיסִים אֵת הַחֹטִים עַל מְשָׁאִיוֹת, וּמְבִיאִים אוֹתָן לְטַחֲנַת קִמַח, וְטוֹחְנִים אֵת הַחֹטִים, וְנֹעֵשֶׂה קִמַח, וְאוֹפִים לֶחֶם וְכוּ', וּמוֹכְרִים אֵת הַמוֹצָר הַמְגֻמָּר בְּחִנְיּוֹת. אַתֶּם יוֹדְעִים מֵהַ חֹטָה הַזֶּה צוֹנַחַת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? הֲלֹא בְּתוֹךְ הַחֹטָה הַזֶּה מְגֻלְגֵּלֶת נִשְׁמָה, כִּי הָאֶרֶץ וְ"ל אוֹמֵר, שִׁישְׁנֵן נִשְׁמוֹת הַמְגֻלְגֵּלוֹת בְּמֵאֶכָּל: בְּלֶחֶם, בְּפָרוֹת וִירְקוֹת וְכוּ', וְלִכְּנֵן צָרִיכִים לְכַרֵּךְ בְּכוֹנֵה גְדוּלָה מְאֹד. וְהֵנָּה הַגְּרָגֵר חֹטָה הַזֶּה שָׁבוּ מְגֻלְגֵּלֶת נִשְׁמָה, חוֹשֵׁשׁ מְאֹד כְּשֶׁמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ בְּאֲדָמָה, שְׂמָא אֵיזָה עַכְבָּר שְׂדֵה יֵאכְלֵנוּ, שְׂמָא הָרוּחַ תְּעִיפֵנוּ וְלֹא יִגְדֵל, וְלֹא תְבוּא הַנִּשְׁמָה לְתַקוּנָהּ, וְהֵנָּה הַשְּׂרִישׁ שְׂרָשִׁים וְצִמְחָה חֹטָה, עֵתָה הִיא חוֹשֶׁשֶׁת, שְׂמָא תַעֲבֹר אֵיזוֹ צְפוּר וְתֵאכֵל אוֹתָהּ, וְהֵנָּה זָכְתָה וְהִגִּיעָה עַת קְצִיר, וְקִצְרוּ אוֹתָהּ עִם כָּל הַחֹטִים, עֲדִין גְּדוּל חֹשֶׁשָׁה, שְׂמָא תִפֵּל אֲרָצָה וְתֵאבֹד וְכוּ', וְהֵנָּה זָכְתָה וְהִגִּיעָה לְטַחֲנַת הַקִּמַח, וּמִמֵּתִינָה לְטַחֲנָהּ, וְחוֹשֶׁשֶׁת שְׂמָא כָּאֵן תֵּאבֹד, וְהֵנָּה זָכְתָה וְנֹעֵשֶׂתָה קִמַח. הַגִּיעָה לְמֵאֲפִיָּהּ, וְחוֹשֶׁשֶׁת שְׂמָא בְּדִיוֹק הִיא תִפֵּל עַל הָאֶרֶץ וְלֹא יֵאפוּ מִמֶּנָּה לֶחֶם. וְהֵנָּה זָכְתָה וּכְבָר אָפוּ מִמֶּנָּה לֶחֶם, חוֹשֶׁשֶׁת הִיא שְׂמָא יִקְנֶה אוֹתָהּ אֵיזָה גּוֹי אֲרוּר טָמֵא, וְיֵאכֵל טְרֵפוֹת עִם הַלֶּחֶם וְכוּ', וְעַד שֶׁמַּגִּיעָה לְיָדָיו שֶׁל יְהוּדֵי, וְשִׁיחָהּ יְהוּדֵי יֵרֵא שְׂמִים, הִיא כָּל-כֵּף שְׂמִחָה. וְהֵנָּה יְהוּדֵי כְּבָר גָּטֵל יָדָיו וּבִרְךָ עַל הַנְּטִילָה, וְעֵתָה

מְבָרֵךְ "הַמוֹצֵיא", בְּמָקוֹם לְכוּן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת: "הַמוֹצֵיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ", הוּא חוֹטֵף אֶת הַמְּלִים, וְהִנֵּה לֹא זָכְתָה לְתַקּוּנָהּ, וְלָכֵן הִיא צוּעֶקֶת: "מִמַּעַמְקִים קָרְאֲתִיךָ ה'", רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁאֲזוּכָה לְהַגִּיעַ לְתַקּוּנֵי הַשָּׁלֵם. וְלָכֵן חָשׁוּב כָּל-כָּף לְבָרֵךְ בְּרִכּוֹת בְּכוּנָה גְּדוּלָה, וּלְהִבִּיא לְתַקּוּן הַמַּאֲכָלִים.

וְהִנֵּה זָכִיתָן לְהִתְאַסֵּף בְּצוּתָא, אַזִּי צָרִיךְ לְבָרֵךְ "הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב", וְהִנֵּה אַתָּן מְסֻבּוֹת לְסַעֲדָה, רְאִינָה לְהִזְהַר מְאֹד בְּבְרִכּוֹת לְבָרְכֵן בְּכוּנָה, וְכֵן לְהִזְהַר מְאֹד בְּבְרִכַּת-הַמְּזוּן, שֶׁהִיא דְאוּרִיתָא, וְאִם אֵין נִזְהָרִים בָּהּ, גּוֹרְמִים לְצָרוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד. אֲבָל כְּשֶׁמְבָרְכִים בְּרִכַּת-הַמְּזוּן דִּיקָא מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, זוֹכִים לְעִשְׂרוֹת. וְכֵן כְּשֶׁמַּגִּיעִים בְּסוֹף הַבְּרָכָה לְמְלִים: "וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחֲסִרְנוּ", יִשְׁנֶה סְדָרָה שֶׁל "הַרְחַמֵּן": "הַרְחַמֵּן הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד", "הַרְחַמֵּן הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁמִּים וּבְאָרֶץ" וְכוּ', וּבְדִיוֹק שֶׁם חוֹטְפִים אֶת הַמְּלִים, וְאֵין יוֹדְעִים שֶׁדִּיקָא בְּ"הַרְחַמֵּן" הִלְלוּ יְכוּלִים לִפְעַל אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שְׁרוּצִים. דִּיקָא שֶׁם הַסֵּמ"וּ-מ"ם מְפַתָּה וּמְסִית לְרוּץ וּלְמַהֵר, לְטַפֵּל בְּתִינוּקָה, לְגַמֵּר לְסַדֵּר אֶת הַחֶדֶר וְכוּ', וְחָבֵל מְאֹד, כִּי דִיקָא בְּעַת שְׂאוּמֵרִים אֶת "הַרְחַמֵּן" אֲזִי הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשִׁמִּים: "הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֲכַלְנוּ עָלָיו" וְכוּ' וְכוּ'. וְכַמוֹכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שֶׁתּוֹפְרִינָה גַם אֶת שְׁמִי, וְתִבְקֶשְׁנָה גַם בְּעִבּוּרֵי, שְׁאֲזוּכָה לְבּוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֱלוֹ הַבְּקָשׁוֹת הֵכִי נַחוּצוֹת, וְאֲזִי הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל, כְּדִגְמַת עֵת רְצוֹן שֶׁל טְבִילָה, וְעַת רְצוֹן שֶׁל הַדְּלָקַת גְּרוֹת, וְעַת רְצוֹן שֶׁל הַפְּרִשַׁת חֵלָה, וּבְעַת אֲמִירַת "הַרְחַמֵּן" זֶהוּ עֵת רְצוֹן לְבַקֵּשׁ עַל עֲצָמָה, עַל בְּנֵי בֵּיתָהּ וְעַל יְלָדֶיהָ וְכוּ'.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן מְאֹד, מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה הַקַּפְדָּנָה לְבָרֵךְ אֶת הַבְּרִכּוֹת בְּכוּנָה גְּדוּלָה מְאֹד, וּבְשִׁמְחָה גְּדוּלָה. וְכֵן תְּחַנְּכֶנָה אֶת יְלָדֵיכֶם לְבָרֵךְ לְאֵט לְאֵט, כִּי הַבְּרִכּוֹת הֵן פּוֹתְחוֹת אֶת הַבְּרָכָה הַעֲלִיּוֹנָה לְהַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם בְּרִכּוֹת. וּכְמוֹ שֶׁבְּרָכָה בְּעַת הַקִּיץ כְּשֶׁהַחֵם קוֹפֵחַ, זֶהוּ תַעֲנוּג גְּדוֹל מְאֹד, וְכֵן בְּרָכָה חֲמָה בַּחֶרֶף זֶהוּ תַעֲנוּג גְּדוֹל, כִּף צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁכָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה הִיא נֶעֱמַ וְעִרְבוּת גְּדוּלָה מְאֹד.

וְלָכֵן בָּנָה שְׂזוּכִיתָן לְהִתְאַסֵּף יַחַד, אֲנִי אוֹמֵר עֲלֵיכֶן אֶת הַבְּרָכָה
 "הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב", שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִיטִיב לָכֵן, וְתִתְאַחַדְנָה
 בְּאַחֲדוּת אַחַת.

אַבְקֵשׁ אֶתְכֶן בְּקִשָּׁה אִישִׁית, הַמְשַׁכְּנָה לְהִתְאַסֵּף פַּעַם בְּשָׁבוּעַ.
 וְאֲנִי מְקַנְהָ מְאֹד שֶׁפַּעַם בְּחֻדָּשׁ תִּסְעָנָה לְמְקוֹמוֹת הַקְדוֹשִׁים, לְקַבְּרוֹת
 צְדִיקִים, וְתִרְבִּינָה שָׁם בְּתַפְלָה וּבְהַתְבוּדוֹת. וַיְהִיָּה לָכֵן מְעַט
 הַתְּאַוּרוֹת מְעַסוּקֵי הַבַּיִת וּמִהַשְׁגָּרָה הַיּוֹם יוֹמִית.

רְאִינָה לְהִתְאַחַד בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְלֹא לְהִתְעַרֵּב בְּעִנְיֵי הַזּוּלוֹת,
 לֹא לְתַחַב אֶפְכָן בְּמְקוֹם שְׂאִינוֹ שִׁיף אֲלֵיכֶן, וְלְהִתְרַחֵק מְאֹד מִלְּשׁוֹן
 הָרַע וּרְכִילוֹת.

אֲנִי רוֹצֵה מְאֹד שֶׁתִּחְזַקְנָה עֲצָמְכֶן בִּירְאַת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, שְׂאוּכַל
 לְהִתְפָּאֵר לִפְנֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ: הַתְּבוּנָן מְשִׁיחַ, אֵלּוּ הַבְּנוֹת שֶׁמְסַרְתִּי
 נַפְשִׁי וְחֻלְבֵי וְדָמֵי עַד שֶׁהִקְמַתִי בֵּית-סֶפֶר, וּבִגְרוּ וְהִתְחַתְּנוּ, וְעַכְשָׁו
 יֵשׁ לָהֶן יְלָדִים, וְתִתְבוּנָן עֲלֵיהֶן, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תִּסְתַּכַּל עַל הַנְּשִׁים
 הַצְּעִירוֹת הַלְלוּ שִׁיּוֹשְׁבוֹת כָּאֵן, אֵינָה נַחַת-רוּחַ יֵשׁ לִפְנֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ. אֲכַל
 אִךְ וְרַק בְּתַנְאֵי שְׂיָקִים בְּכֶן הַפְּסוּק (דְּבָרִים כג, טו): "וְהָיָה מִחֲנֻךְ קְדוֹשׁ,
 וְלֹא יֵרָאֶה בָּהּ עֲרוֹת דְּבָר", אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמֵי
 תְּרוּמוֹת ו) עֲרוֹת דְּבוּר, שְׁלֹא יְהִיָּה, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, אֵינָה דְּבוּר רַע.
 תִּשְׁמַרְנָה מְאֹד עַל הַדְּבוּר, אַל תִּרְכַּלְנָה אֲשֶׁה עַל רְעוּתָהּ, מְסַפִּיק
 צָרוֹת יֵשׁ לְזוּלוֹת, וְאִף אֶחָד אֵינְנוּ צָרִיף שְׂיִזְרוּ לוֹ מִלַּח עַל פְּצָעָיו
 הַטְּרָיִים. אִם תּוּכַלְנָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶן חֲבוּרָה קְדוֹשָׁה לַעֲשׂוֹת אֶת
 הַרְצוֹן שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינְכֶן יְכוּלוֹת לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֵינָה נַחַת
 יְהִיָּה לָכֵן מִהִלְדִּים.

רְאִינָה לְשַׁמֵּר עַל דְּבוּר פִּיכֶן, כִּי אִם, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, מְדַבְּרִים מֵה
 שְׂאִינוֹ צָרִיף, הַדְּבוּר בְּעֲצָמוֹ גּוֹרֵם מְשַׁחִית. הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ
 זִי"ע שֶׁמַּע פַּעַם שְׁנֵי יְהוּדִים רְבִים זֶה עִם זֶה, וְאָמַר הָאֶחָד לְחֶבְרוֹ:
 "אִם הִיִּיתִי יְכוּל, הִיִּיתִי קוֹרֵעַ אוֹתְךָ כְּדָג". וְנִבְהַל מְאֹד הַבְּעַל-שֵׁם-
 טוֹב הַקְדוֹשׁ זִי"ע, וְהִנִּיחַ יְדוֹ הַקְדוֹשָׁה עַל פְּנֵיו שֶׁל זֶה שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו
 מִשְׁפָּט זֶה. וְהָהוּא הִחַל לְצוֹחַ מְאֹד מִפְּחַד. וְהִסִּיר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב

הַקְדוּשׁ זי"ע אֶת יְדוֹ מִמְנוּ, וְרָאוּ אוֹתוֹ רוֹעֵד מִפְחַד. שְׁאֵלוֹ חֲבָרוֹ:
 "מָה אַרְע לָךְ?" וְעָנָה וְאָמַר: "רְאִיתִי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אַדָּם חֲתוּף
 לַחֲתִיכוֹת כְּדָג". אָמַר לוֹ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע: "עַל-יְדֵי
 דְּבוּר רַע שְׁמִפְּלִיטִים מִהֶפֶה בּוֹרְאִים מִשְׁחִית, שְׁבוּ בְּרִגְע אַחַד חֲתוּף
 אֶת הַשְּׁנֵי לַחֲתִיכוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן".

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶת פְּלִכּוֹן, תְּאַמְרָנָה: "הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב", תְּבָרַכְנָה
 אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאַתָּן יְהוּדִיּוֹת, יְרֵאוֹת שָׁמַיִם, הַתְּחַתְּנָתָן
 סְמוּךְ לְפָרְקָכָן, יֵשׁ לָכֵן יְלָדִים, וְאֵלּוֹ שְׁעֵדִין לֹא נִפְקְדוּ, תִּפְקְדְנָה
 בְּקָרוֹב מְאֹד. תִּתְפַּלְלֵנָה זֹו עַל זֹו, תִּדְעֵנָה לָכֵן, שְׁעַל-יְדֵי כָּל בְּרָכָה
 שְׁאַתָּן מְבָרְכוֹת אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַתָּן גּוֹרְמוֹת שְׁמִחָה לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ. הַקְפְּדְנָה עַל יְלָדֵיכֶם שִׁיזְהָרוּ בְּבָרְכוֹת, וְלֹא יִכְנִסוּ לְפִיָּהֶם
 מְאָכָל בְּלֹא בְּרָכָה. וְתִסְבְּרְנָה לָהֶם בְּנַחַת וּבְנֵעַם כַּמָּה חֲשׂוּבָה בְּרָכְתֶּם
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. רְאִינָה לְחַנּוּף אוֹתָם אַף לֹא בְּמַכּוֹת וּבִיָּד חֲזָקָה, אֲלֹא
 בְּשִׁלּוֹה וּבְנֵעַם. הַכְּנִסְנָה בְּיְלָדֵיכֶם יְרֵאת שָׁמַיִם, וְתִחַנְּכֵנָה אוֹתָם
 לְהִקְפִיד עַל הַבְּרָכוֹת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת זֹוכִים לִישׁוּעוֹת.

הַנַּחַת רוּחַ הַכִּי גָדוֹל שְׁאַתָּן יְכוּלוֹת לְגַרֵם לִי הוּא — בְּעַת
 שְׁתִּתְאַחַדְנָה בְּאַחֲדוֹת אַחַת, וְתִתְחַזְּקְנָה מְאֹד בְּאַמוּנַת חֲכָמִים. מִסְרְתִי
 נִפְשִׁי בְּעַבּוּרְכֶן, שְׁתִּקְמְנָה בְּתִים כְּשָׂרִים וְשְׁלָמִים, וְלִכֵּן רְאִינָה
 לְהַתְפַּלֵּל בְּעַבּוּרִי, וְיַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁבָקְרוֹב נִתְרָאָה, וְאִז
 תִּרְאִינָה לְאֵילוֹ יְשׁוּעוֹת נִזְכָּה.

הַמְּאַחַל לָכֵן בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסִדְר תְּצַנֵּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! הַשְּׁמִחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר שְׁצָרִיכָה לְהִיּוֹת לָנוּ, שְׁאַנּוּ

אָשֶׁר   ח' תשעד   בנחל   צה

מְקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק, שְׁמַגְלָה לָנוּ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְקַרְבֵּי
אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד עָלֵינוּ לְשַׂמַּח בְּשִׂמְחָה זוֹ, וְכֵן
עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂאִינָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל צַדִּיק כְּזֶה,
וְאֲדַרְבָּה, אָנוּ חַפְצִים מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְקַיֵּם דְּבָרָיו.

וּמִפְּאֵת טְרִדוֹתַי בְּעֶסֶק הַרְבֵּים — הִהְכַרַח לְקַצֵּר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּוּוֹת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ.

הַעֲקֹר רַק תִּתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וּתְשַׂמְחוּ
בְּצוֹתָא, וּתְשַׂמְחוּ אֶת הַיְלָדִים, וְאֵל תִּלְחִיצוּ אוֹתָם, וְאִם תִּהְיֶה בְּבֵית
אִוִּירָה שֶׁל שִׂמְחָה, כָּל הַחַיִּים יִשְׂתַּנּוּ לְטוֹבָה.

רְאֵה 'לְגַנְב' בְּכָל יוֹם קִצַּת חֲמֵשׁ וַרְשִׁי עִם הַתְּרַגּוּם, כְּדִי
שְׂתַסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ פְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מְקַרְא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם
פְּרוּשׁ רְשִׁי ו"ל, שְׁזוֹ סְגָלָה לְאַרְיִכוֹת יָמִים, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצָּבוּר, שְׁכַל
הַמְשָׁלִים פְּרִשְׁיוֹתָיו עִם הַצָּבוּר, מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. וְזֶה יִתֵּן
לָךְ אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים. וְכֵן 'תְּגַנְב' בְּכָל יוֹם פָּרֵק מְשָׁנִיּוֹת, דֶּךָ
גְּמָרָא, אֲפֵלוּ בְּאַמִּירָה וּבְגִרְסָה, כִּי כָּף אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(עֲבוּדָה זְרָה יט.): לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם, אֶף-עַל-פִּי דְלָא יָדַע מַאי קָאָמַר,
שְׁנָאָמַר (תְּהֵלִים קיט, כ): "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה"; וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן,
כָּל יוֹם תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ חֵק, שְׂאֵתָה קוֹרָא וְגוֹרָם פָּרֵק מְשָׁנִיּוֹת וְדֶךָ
גְּמָרָא, וְאִם תּוֹכַל יוֹתֵר — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים.

וְרְאֵה לְעַבְדְּ הַרְבֵּה עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וּתְדַבֵּר עִם אִשְׁתְּךָ: "הֲבָה

צו אשר ח' תשעה בנחל

ונהיה בשמחה, והיא תאמר לך: "בא ונהיה בשמחה". וכך אם תדברו הרבה משמחה, אז באמת תהיה אצלכם שמחה. כי ממה שאדם מדבר, בזה הוא אוהז, וזה אחר-כך נעשה לו. ועל-כן ראו להתחזק, ותחזקו איש את רעהו, ובבית שיש שמחה — הברכה מצויה.

וזאת תדע, אשר כל אחד ואחד פגם בברית, ולכן נופלת עלינו עצבות ומרה שחורה, ורבנו ו"ל אומר (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפט), שטבע אדם נמשך אחר העצבות והעצלות, ולכן צריך למסור נפשו להיות בשמחה, ובפרט מי שחטא בפגם הברית, אומר רבנו ו"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט), שהקדוש-ברוך-הוא שומר את האדם מפגם הברית — אם יהיה בשמחה; כל-כך חשובה מדת השמחה למעלה בשמים, כי אצלו יתברך נאמר (דברי-הימים א' טז, כז): "עז וחדוה במקומו", שם למעלה יש רק שמחה, וזה הסימן אם אדם אוהז ברוחניות חיות אלקות — אם הוא בשמחה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיו בשמחה, ואזכה לראותכם בקרוב מאד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשעה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר תצוה ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הו"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! חכמינו הקדושים אומרים (מדרש שוחר טוב משלי ט, א): כל המועדים יהיו בטלים, וימי הפורים לא יהיו נבטלים לעולם. כמו שכתוב (אסתר ט, כח): "וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים, וזכרם לא יסוף מזרעם"; קשה מאד להבין את זאת,

כי אָנוּ יוֹדְעִים, שְׁכַשְׁתֶּהֶנּוּ הַגְּאֻלָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שׁוּם דְּבָר לֹא יִשְׁתַּנֶּה מִהַתּוֹרָה כִּהוּא זֶה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֲשֶׁר לְפִי דְבָרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וְהוּא חֵלֵק ג' רַעַג), הוּא הִיָּה הַגּוֹאֵל הַרְאֵשׁוֹן שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ יִהְיֶה הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן, וְהוּא יוֹצִיאָנוּ מִהַגְּלוּת, וְיַחְזִירָנוּ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַבֵּנוּ ו'ל אֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹחֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן ב'), שְׁכָל צְדִיק וְצְדִיק נִקְרָא מֹשֶׁה, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ לָנוּ בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁהוּא מַחְדִּיר בָּנוּ אֲמוּנָה, הוּא מַחְדִּיר בָּנוּ תְּשׁוּקָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְעוֹדְדָנוּ וּמְחַזְקָנוּ וּמְקַרֵּב אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. אִךְ כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֲצֵל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ו'ל, שְׁקָמוּ עָלָיו דָּתָן וְאָבִירָם, קָרַח וּמֵאֵתִים וּחֲמִשִּׁים רַבָּנִים, כִּף בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אֵלּוּ מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁנִּקְרָאִים בְּחִינַת מֹשֶׁה, עוֹמֵד עֲלֵיהֶם קָרַח וְעֵדְתוֹ, וְדָתָן וְאָבִירָם, וְכָל מִינֵי חוֹלְקִים וּמְתַנַּגְדִּים, וְאֶפְלוּ בְּלְבוּשׁ רַבָּנִים, כְּמוֹ שֶׁקָּרָה לְבַעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, שְׁחַכְמֵי בְּרָאד רְצוּ לְהַחֲרִים אוֹתוֹ וְכוּ'.

כְּתוּב בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ (חֵלֵק ג' קנב); כֹּל מִי שֶׁאֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סֵפֶר סְפוּרִים — תִּפְח נֶפְשׁוֹ וְרוּחוֹ, כִּי הַתּוֹרָה זֶה רוּחַנִיּוּת, הַתּוֹרָה זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַתּוֹרָה נִמְצְאָת בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רַגַע. חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אֹמְרִים (רש"י דְּבָרִים כו, טז): בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ פְּחָדְשִׁים; הִיָּנוּ בְּכָל יוֹם מִתְחִילָה הַבְּרִיאָה. הַתּוֹרָה מִתְחַלֶּת: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּמִסִּתְיָמָת: "וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה וְכוּ', עַד לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל". כֹּל אֶחָד וְאֶחָד יְכוֹל לְמַצֵּא עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, מֵה שֶׁהִיָּה הוּא שֶׁהִיָּה (קִהְלֵת א, ט), הַתּוֹרָה נְצַחִית, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְצַחִי, וְהַצְּדִיקִים נְצַחִיִּים, וְהַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּנוּ נְצַחִית. וְלִכֵּן אוֹתוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהוּא גָּאֵלָנוּ מִמִּצְרַיִם, מֵה שֶׁהִיָּה הוּא שֶׁהִיָּה, הוּא יִהְיֶה גַם הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן, וּבֵינָן כִּף שׁוֹלַח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדִיקִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה, וּמֵה שֶׁעֲבַר עַל מֹשֶׁה, כִּף עוֹבֵר עַל כָּל הַצְּדִיקִים מִשָּׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת.

וְסֵפֶר רַבֵּי חַיִּים וַיְטָאֵל: הִלְכְּתִי פַעַם עִם רַבִּי (הֵלֵא זֶה הָאָר"י הַקְּדוּשׁ) בְּרַחוּב, וְהִנֵּה בָּא אָדָם וְהַחֵל לְקַלְלוֹ וּלְבַזּוֹתוֹ. רְצִיתִי לְמַחֹת, וְהִרְבִּי תַפְס בְּיַדִּי כְּאֹמֵר שֶׁאֲשַׁתֵּק, וְהוּא לֹא חָדַל לְחַרֵּף

ולגדף. והאר"י הקדוש היה מיִשֵּׁב מאד, רק אָמַר לוֹ אֵלֹהֵי הַמַּלְאָכִים:
 עֲדִין אֵינְךָ רוֹצֵה לְהַכְנִיעַ, עֲדִין אַתָּה חוֹלֵק עָלַי? ! וְהוּא בְּאַחַת, פּוֹעֵד
 אֶת פִּיֹּה הַטָּמֵא וְדַבֵּר דְּבָרֵי נֶאֱצָה. וְהָאֲר"י ז"ל הוֹסִיף: עֲדִין אֵינְךָ
 רוֹצֵה לְהַפְסִיק? ! וְהַמְשִׁיכּוֹ לְלֶכֶת. אוֹמֵר רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, הֵייתִי
 סֶקֶן גָּדוֹל מְאֹד, וְשִׂאֲלֵתִי אֶת רַבֵּי — מִי זֶה, וּבְתַחֲלָה הִתְחַמַּק,
 וְאַחַר שֶׁהִפְצַרְתִּי בּוֹ, עָנָה וְאָמַר: אֲצִלִּי יֵשׁ נְצוּץ שֶׁל מֶשֶׁה, וְאֲצִל
 אָדָם זֶה יֵשׁ נְצוּץ שֶׁל קִרְחָה, וְחִשְׁבֵתִי שֶׁתִּקֵּן עֲצָמוֹ, וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה
 שְׁעֲדִין עוֹמֵד בְּמַרְיֹוֹ וּבְמַחְלָקָתוֹ. וּבְאַמֶּת כְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כו, יא): "וּבְגִי
 קִרְחָה לֹא מֵתוּ", בְּכֹל דוֹר וְדוֹר יֵשׁ חוֹלְקִים בְּחִינַת קִרְחָה, וְכֹל אֵלֹהֵי
 הַחוֹלְקִים שֶׁבְּכֹל דוֹר וְדוֹר, הֵם נְצוּצוֹת שֶׁל קִרְחָה, וּבְיָדָאֵי גַם סוּפָם
 יִהְיֶה פְקִירָה וְעֲדָתוֹ.

וּבְאַמֶּת שׁוֹאֲלִים: לָמָּה כָּל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ נִבְטָלִים וַיְמִי הַפּוֹרִים
 לָאוּ? ! הֲלֹא מְשִׁיחַ יָבֹוא לְחֻזֵּק לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה יוֹתֵר וַיּוֹתֵר וְלֹא יִבְטַל
 מִצְוָה אַחַת מִן הַתּוֹרָה? אֵלֹא עָלִינוּ לְזִכֹּר הַיֵּטֵב, שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 אוֹמְרִים, שֶׁאַסְתֵּר בָּאָה אֶל הַחֲכָמִים, וּבִקְשָׁה מֵהֶם (מַגִּלָּה ז,): כְּתוּבֵי
 לְדוֹרוֹת, הֵינּוּ כָּל הַסְּפֹר שֶׁאַרְעַע עִם הַמֶּן, אֲשֶׁר רָצָה לְהַכְחִיד אֶת
 כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק, וְעַל-יְדֵי תִינוּקוֹת שֶׁל
 בֵּית-רַבֵּן נִצְלוּ הַיְהוּדִים, וּלְבַסּוֹף נִתְּלָה הַמֶּן וְכוּ', אֲנִי רוֹצֵה שֶׁיִּכְתְּבוּ
 זֹאת לְדוֹרוֹת. וּבְאַמֶּת מְדוּעַ הִיָּה חָשׁוּב לָהּ שֶׁיִּכְתְּבוּ אֶת הַסְּפֹר הַזֶּה
 לְדוֹרוֹת, וַיִּקְרָאוּהוּ כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה? הֲרֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח לָנוּ
 בְּכֹל דוֹר וְדוֹר נְבִיאִים וְצְדִיקִים, וּמֵאֵז קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְעַד עַכְשָׁו הֵיוּ
 רַבְבוֹת נְבִיאִים, אֲבָל אֵין יוֹדְעִים מְכַלָּם, כִּי כֵּן אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מַגִּלָּה יד,): נְבוֹאָה שֶׁהִצְרִיכָה לְדוֹרוֹת — נִכְתְּבָה, נְבוֹאָה
 שֶׁלֹּא הִצְרִיכָה לְדוֹרוֹת — לֹא נִכְתְּבָה. הֵינּוּ בְּכֹל דוֹר וְדוֹר יֵשׁ לָנוּ
 צְדִיקִים שֶׁמְחַזְּקִים וּמְעוֹרְרִים אוֹתָנוּ לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, וּמֵה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר — לֹא נִכְתְּבָה, וְזֶה נֶעְלַם. חוֹלְף עוֹבֵר
 דוֹר, וְשָׁכְחוּ אֶפְלוֹ שֶׁאָדָם פְּלוֹנִי הִיָּה בְּדוֹר, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁחָלְפוּ מֵאָה,
 מֵאֲתִים שָׁנָה, חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שָׁנִים וְכוּ', אֶפְלוֹ אֵין זוֹכְרִים מִי הֵם.
 אֲסִתֵּר הַמַּלְכָּה רְצָתָה שֶׁהַמַּגִּלָּה תִּכְתֵּב לְדוֹרוֹת, וּמְדוּעַ? אֲסִתֵּר בְּרוּחַ
 הַקְּדוֹשׁ נְאֻמָּרָה (מַגִּלָּה ז,): כָּל הָעֲנִין שֶׁל מַגִּלַּת אֲסִתֵּר, זֶה עֲנִין שֶׁל

רוח-הקִדְשׁ, שְׁפֵל יְהוּדֵי יִמְצָא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַמְּגֵלָה. וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׁבָכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כְּשִׁקוּרָאִים אֶת הַמְּגֵלָה, כְּלָם מְאֻזְנִים לְסִפּוּר בְּחֶשֶׁק, וְנִדְמָה כְּסִפּוּר חֲדָשׁ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מוֹצֵא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַמְּגֵלָה. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַהֶמֶן שְׁלוֹ, שָׁנָה עִמָּלֵק שְׁמֵקָרָר אוֹתוֹ. כִּי עָקֵר קָלֶפֶת הַמֶּן-עִמָּלֵק — לְקַרֵּר אֶת הָאָדָם, שָׂבָא בְּקָרִירוֹת לְגַבְרִים — לְמָה אַתֶּם צְרִיכִים וְקָן וּפְאוֹת?! לְמָה לְכֶם לְלַכֵּת בְּבִגְדֵי יְהוּדֵי, בְּגֵד חֲסִידֵי?! מָה אַתֶּם צְרִיכִים צִיּוֹנִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, כְּשֵׁרוֹת, הֲלֹא יִשְׁנֵם הַרְבֵּה הַכְּשָׁרִים, וְלְמָה צְרִיכִים דִּיקָא אֶת הַהֶכְשֵׁר הַזֶּה?! וְכֵן אֵט אֵט מְקַרֵּר אֶת בְּנֵי אָדָם, עַד שְׁנֹכְשָׁלִים בְּטִרְפוֹת וּנְבִלוֹת. כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְתִינְגֵעַ כָּל-כֶּף הַעֵקֶר לְקַרֵּר אוֹתָנוּ. הוּא מִתְחִיל בְּדָבָר פְּעוּט — לְהַקֵּל בְּזָה וּבְזָה, לְזַלְזֵל בְּצִנִּיעוֹת, בְּכִסּוּי שֹׁעַר, בְּשַׁעֲהַ שְׁכֵתוֹב בְּזִהָר (נִשְׂא קַחָה), שְׂאִשְׁהַ שְׂיוֹצָאוֹת שְׁעֵרוֹתֶיהָ לְבַחוּץ, הַבֵּית הַזֶּה מְקַלֵּל וְכוּ', וְיִשְׁנָה עֲנִיוֹת בְּבֵית, וְהִילָדִים אֵינָם מְצִלְחִים וְאֵינָם חֲשׁוּבִים בְּדוֹר, וְלִכֵּן כָּל אִשָּׁה כְּשֶׁרָה תוֹרִיד שְׁעֵרוֹת רֵאשָׁה לְגַמְרֵי, וְלֹא תִשְׁמַע לְפִתּוּי הַיֵּצֵר, שֶׁהוּא קָלֶפֶת הַמֶּן הַרְשָׁע, שְׁמִכְנִיס קָרִירוֹת וְאוֹמֵר: אֵין צְרִיךְ לְהַקְפִּיד כָּל-כֶּף פֶּה וְשֵׁם וְכוּ'.

וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין קִלְט.): הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מַנִּין? שְׂנֵאמָר: "הַמֶּן הַעֵץ" וְגו' (בְּרֵאשִׁית ג, יא). הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִוָּה אֶת אָדָם וְחָוָה, שְׂלֹא לֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וְהִנֵּה בָּא הַנְּחָשׁ שְׁעָלִיו רָכַב הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְאָמַר (שָׁם ב, טז): "אִךָ כִּי אָמַר אֱלֹקִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֵּן", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רִש"י בְּרֵאשִׁית ג, ד), שְׁחָוָה הוֹסִיפָה וְאָמְרָה שְׂאִסוּר לְנַגֵּעַ, וְאֵז דְּחָפָה הַנְּחָשׁ, וְאָמַר לָהּ: כְּשֵׁם שְׂלֹא אֵרַע לָךְ מְאוּמָה כְּשִׁנְגַעְתָּ, כֶּף לֹא יֵאָרַע לָךְ כְּלוּם כְּשִׁתְּאֲכָלִי וְכוּ', וְעוֹד תִּהְיֶי בְּאֱלֹקִים. וּבְאֵמַת זוֹ שְׁטוֹת וְהִבֵּל, וְכִי אָדָם יְכוֹל לְהִיּוֹת בְּאֱלֹקִים, חֵס וְשְׁלוֹם?! הֲלֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרִיךְ לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, מֵהִיכָן הִגִּיעַ. אַתָּה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה?! הַלּוֹאִי וְהַלּוֹאִי אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂשַׁעֲהַ אַחַת לְפָנַי שְׂתִצְאוּ מִזֶּה הָעוֹלָם, תְּפִירוֹ בְּמָה שְׂפִגְמָתָם; כִּי עֵינֵינוּ מְטֻעוֹת אוֹתָנוּ, וְנִדְמָה לָנוּ מִי יוֹדֵעַ מִי אָנוּ, חוֹזְרֵנוּ בְּתִשׁוּבָה, וְאָנוּ יְדִינּוּ עַל הַעֲלִיוֹנָה. אִךְ בְּרַגַע שְׂאָדָם מִחֲזִיק

מעצמו מעלה, עליו לידע שירד מטה מטה, ואדם שהגיע מטה מטה, צריך לדעת, שעכשו יעלה מעלה מעלה. וזה כלל בחיים, כל זמן שאדם מרגיש שהוא רחוק מהקדוש-ברוך-הוא, ויש לו מה לתקן, יש לו תקנה טובה לתקן הרבה, ולהתעלות מאד מאד. אך ברגע שאדם חושב: אני הכי משלם, אז נופל מטה מטה, עד שלא נותר ממנו מאומה. וזה שיק בכל פרט ופרט בחיים.

בירושלים יש שלשה ערובין; ומספרים שהערוב הראשון היה של צדיק גדול, רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים זצ"ל, שהיה נקרא בפני כל על שם פנויו בראשי תבות שמו: 'האדר"ת' הוא הגיע לירושלים ואמר: כל ימי הייתי רב, ועשיתי דיני תורה, אבל אני מפחד אולי בכל זאת לקחתי כסף שאינו שיק אלי, אולי לא פסקתי כראוי, [זה רב ירא שמים, שחושש לנגע בכספי זולתו], יען שעכשו זקנתי ובאתי לגור בירושלים, לכן אני רוצה לתקן תקון בזה שיהיה צרכי רבים, כי חכמינו הקדושים אמרו (ביצה כט.): גזל ואינו יודע ממי גזל — יעשה מזה צרכי רבים; ולכן עשה את הערוב הראשון, ואף אחד לא ידע. וכשנפטר לא היה מי שיטפל בזה, כי לא שלמו התשלום וכו', ובאו אז אל רבה של ירושלים: רבי שמואל סלנט, ואמרו לו: הרב הזה שלם על הערוב, ועתה אין מי שישלם, לקח רבי שמואל את התשלום על עצמו. ומספרים, שכל אלו שלא רצו להשתתף בתשלום, לא נותר להם בן שומר שבת, רחמנא לצלן. למדים מכאן כמה צריך אדם להקפיד שלא לנגע בכסף של הזולת, כי אז סובל סבל אים ונורא.

על-כל-פנים מה עושה המן? המן מקרר את האדם, המן הוא מזרע עמלק, ומכניס קשיות: "מה צריכים ערוב? ! יכולים להוציא ולהביא בלי ערוב, חס ושלום", בשעה שזה חלול שבת גמור. כי מהו ערוב? שמים חוט ברזל סביב העיר, המושב, העירה וכו', וזה תוחם את המקום, ועושה ממנו רשות המתרת בטלטול. ואז יכולים להוציא ממקום למקום, אף אם אין ערוב — אסור לטלטל, וזה חלול שבת החמור שהוא בסקילה. וכיום שאין בית-דין, אין דנים את האדם לסקילה, שרפה, הרג, וחנוק, אבל הדין של סקילה נשאר,

דין של הָרַג נִשְׁאָר וְכוּ' וְכוּ'. אָדָם נוֹפֵל מֵאִיזָה צוּק, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אוּ מַחְלִיק מֵאִיזָה מְקוּם — זֶה כְּסָקִילָה, אָדָם טוֹבֵעַ בַּיָּם — זֶה נִקְרָא חֲנֹק, הָעוֹלָם אֵינוֹ הַפְקָר, צְרִיכִים לְהִשְׁמַר בְּמֵאֵד מֵאֵד, כִּי יֵשׁ דִּין וַיֵּשׁ דִּין.

הֵנָּה הַגְּעָנוּ פִּה לִיבְנֵאֵל זֶה יוֹתֵר מִשְׁנָה, וְלֹא הִזָּה עָרוּב, וְהַרְבֵּי הַמְקוּמֵי דְכָאן, שְׂצָרִיף לְדָאג לְזֶה, הַתְּלַבֵּשׁ בּוֹ הַסְּמִ"ף-מ"ם, קְלַפֵּת הַמֶּן-עֲמֶלֶק, וְהַכְּשִׁיל אֶת כָּלָם בַּחֲלוּל שַׁבַּת הַחֲמוּר, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְהַצְּרִכְנוּ לְתַקֵּן תְּכֵף-וּמֵיד אֶת הָעָרוּב, שְׂיֻכְלוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ לְטַלְטֵל בְּשַׁבַּת. וְעַל זֶה מָסַר אוֹתָנוּ לַמִּשְׁטָרָה, וּפְתַח תִּיק תְּלוּנָה עָלֵינוּ. וְהַסְּמִ"ף-מ"ם הִזָּה מִמְּשִׁיף בְּנִכְלֵי עֲרֻמוּמִיּוֹתוֹ, וְעוֹמֵד לָנוּ כְּאֶבֶן גִּגְף, וּמְסַפֵּל פְּעָלָנוּ וְרִצּוֹנוֹתֵינוּ וְכָל דְּבַר שְׂבִקְדָּשָׁה שְׂאָנוּ חֲפָצִים לְתַקֵּן, הוּא מוֹסֵר אוֹתָנוּ וּמַעְלִיל עָלֵינוּ עַלִּילוֹת שְׂוֵא, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ.

כִּי זֶהוּ הַמֶּן הַרְשָׁע, שְׂמַקְרָר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמְכַנֵּס סִפְקוֹת וְקַשְׁיוֹת: לָמָּה צְרִיכִים כָּף וְכָף, וְלִהְיוֹן הִזָּה יֵשׁ שְׁלוּחִים בְּכָל מְקוּם. וְזוֹ טְמֵאת הַסְּמִ"ף-מ"ם וְגִנְדָא דְלִיה, שְׂעוּמָדִים זֶה לְעַמַּת זֶה כְּנִגְדַּת הַקְּדָשָׁה. הַתְּחַלְנוּ לְבָנוֹת עֲכָשׁוּ מְקוּה טְהָרָה כְּאֵן בִּיבְנֵאֵל, כִּי הַמְקוּה שְׂתַחַת שְׁלִיטַת הַרְבֵּי הַמְקוּמֵי, אֵינָנוּ כְּשֵׁר, בְּאֲשֶׁר אֵינן מֵים בְּאוּצָר, וְהַטְּבִילָה שֵׁם אֵינָה עוֹלָה טְבִילָה, וְהָרִי זֶה אֶסוּר פְּרִיתוֹת הַחֲמוּר, רַחֲמָנָא לְצַלָן. וְזֶה כְּרוּף בְּהוּצָאוֹת שֶׁל הוֹן תּוֹעֲפוֹת לְבָנֵי מְקוּה טְהָרָה כְּשֵׁר בְּתַכְלִית הַפְּשָׁרוֹת, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה הִזָּה צְרִיף לְדָאג הַרְבֵּי הַמְקוּמֵי דְכָאן, וְגַם לְמַמְן מִשְׁעַם הַמוֹעֲצָה אֶת כָּל הַהוּצָאוֹת, וְלֹא זוֹ בְּלָבָד שְׂאֵינוּ עוֹשֶׂה דְּבַר לְמַעַן יִסּוּדוֹת הַיְהוּדוֹת, עוֹד זֹאת שְׂמוֹסֵר אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי מְסִירוֹת, שְׂלֹא נוֹצִיא רִצּוֹנָנוּ לַפְּעַל, הִיִּתְכֵן? ! אֲבָל אָנוּ לֹא נִשְׁבֵּר, אָנוּ נִמְשִׁיף לְבָנוֹת אֶת הַמְקוּה בְּמַחְתָּרַת, מֵה לְעֲשׂוֹת אֵינן בְּרָרָה אַחֲרַת [כְּדָגְמַת שְׁחִיו בְּרוּסְיָה הַקוֹמוּנִיסְטִית], הָעֶקֶר לְקַיִם טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שְׂזֶה הַיִּסּוּד בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּבְעֲזָרְתוֹ יִתְבָּרַךְ נִזְכָּה לְמַקְוֵה מְפָאָר מֵאֵד, עַל אִפּוֹ וְעַל חֲמַתוֹ שֶׁל הַסְּמִ"ף-מ"ם הַרְשָׁע.

זֶה נִקְרָא 'הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מִיָּנִין?' "הַמֶּן הָעֵץ" וְכוּ', הֵינּוּ שְׂמַתְחִיל לְקַרֵּר אֶת הָאָדָם בְּסִפְקוֹת וּבַחְלִישׁוֹת הַדַּעַת — לָמָּה תִּקְפִּיד עַל כְּשָׁרוֹת, לָמָּה תִּשְׁמַר עַל טְהָרָה, לָמָּה תִּחְמִיר בְּעֲגִינן שַׁבַּת

וכו', הרי זו חמרה וכו', ולכן רצתה אסתר שיכתבוה לדרורות? כפי שכל אחד ימצא את עצמו במגלה. ולכן כתוב (אסתר ב, טו): "ותיה אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה", ובמגלת אסתר שהוא ספור כל-כף נפלא, יכולים לשמע אפלו כמה קולות, מכאן למדים, שאסתר ברוח-הקדש נאמרה, כי אם יש ספר, שכל אחד ואחד יכול למצא עצמו בתוכו, סימן שנכתב ברוח-הקדש, אחרת בני-אדם לא היו נמשכים אחר הספר. וכן אומר רבנו ז"ל, שדוד המלך חבר את ספר התהלים ברוח-הקדש הכי גבוהה, ולכן כל יהודי פשנמצא בצרה, הוא מוציא תכף-ומיד את התהלים, ומוצא עצמו בתוכו. דוד המלך עברו עליו משברים וגלים, רחוקהו אחריו ונדוהו, ועד שהתחתן, ואחר-כך חמיו יצא נגדו, וגיס צבא שלם לתפסו, היתכן?! וכל זאת אחר שעזר לעם ישראל, הרג את גלית, שבטל את עם ישראל מקריאת שמע, ואחר-כך אשתו מיכל יצאה כנגדו ובתתה אותו בלבה. ואחר-כך החלו צרותיו עם ילדיו: אמנון ותמר, ומבנו אבשלום, שרצה להפילו, עד כפי כף שדוד המלך הצרף לברח מירושלים, והנה צץ לו לפתע שמעי בן גרא וקללו, והתלמידים רצו להרגו, ענה ואמר להם דוד (שמואל-ב' טז, י): "מה לי ולכם בני צרויה", מה שעובר עלי צרות — זה מהקדוש-ברוך הוא. וכתוב בזוהר (חלק ב' קז:), שדוד המלך בכה אז כל-כף הרבה, שממיו לא בכה כל-כף. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), שדוד המלך על-ידי הבכיה שלו, משף את ההשגחה שהקדוש-ברוך הוא יסתפל עליו, אולי יראה הוי"ה בעניי. ולכן עלינו לדעת, שכל מה שעובר עלינו זה רק מהקדוש-ברוך-הוא.

אבל אל יעשה אדם שטיות והבלים, ואחר-כך יבוא בתלונות שרע ומר לו, כמו שאומר שלמה המלך (משלי יט, ג): "אולת אדם תסלף דרכו, ועל הוי"ה יזעף לבו". וכפי שמצינו אצל אחי יוסף, ששנאוהו ורצו להרגו, עד שבדרך גס ראוהו והשליכוהו לבור, ומספרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה), ששמעון ולוי השליכו עליו אבנים, וזו כבר היתה ה' הצלה שלו, עד שבא יהודה והציע למכרו. וכיון שעברו עליהם צרות, "ויאמר איש אל אחיו,

מה זאת עֲשֵׂה אֱלֹקִים לָנוּ" (בראשית מב, כח), כִּי כְשֶׁעוֹכְרֶת עַל הָאָדָם אִיזוֹ צָרָה, בְּמָקוֹם שִׁיתְחִיל לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, אוֹלֵי מַשְׁהוּ פְּגַמְתִּי בְּכַבּוֹד הַצַּדִּיק, אוֹלֵי פְּגַמְתִּי בְּכַבּוֹד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עוֹד יֵשׁ לוֹ טַעֲנוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ — מַה זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים לָנוּ? ! אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רש"י בראשית כח, ט), שְׁנֵה הֵיזָה הַפָּגַם שְׁלֵהֶם, וְכִי אֵינְכֶם יוֹדְעִים מָה עֲשִׂיתֶם, הֲלֹא מְכַרְתֶּם אֶת יוֹסֵף! וְלִקְחֶתֶם אֶת הַכֶּתֶנֶת שְׁלוֹ, וְטַבְלֶתֶם בְּדָם הָעֵזִים, וְהִרְאִיתֶם לְאַבְיָכֶם, וְהֵאָבָא בְּכָה עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, וְרָצוּ כָּלֶם לְנַחְמוֹ וְסָרְבּ לְהִתְנַחֵם. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, לָמָּה הִגִּיעַ דְּבַר כְּזֶה לִיעֲקֹב אָבִינוּ, שְׁבָנוּ יוֹסֵף יֵהִיָּה אָבִד מִמֶּנּוּ, וְהִצְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּפִתְחֵד שְׁהַגְוָהוּ, וּבְכָה עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה? אֲלֹא הוּא עוֹב אֶת אָבִיו וְאָמוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, וְלֹא קִיַּם כְּבוֹד אָב וְאִם, עַל-כֵּן קָבַל בְּחֻנְרָה.

וְלָכֵן רָאוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה דִּיקָא בִּימֵי אָדָר, אֲשֶׁר יָמִים אֵלּוּ הֵם יָמֵי שְׂמֻחָה, וְהִעָקֵר — לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

מְגַלַּת אֶסְתֵּר וְנִקְרָאת אַגְרָת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (אֶסְתֵּר ט, כט): "אַגְרָת הַפּוּרִים הַזֹּאת"; וְאִם שְׂמֻחָתָם לֵב, הַחֲזֵן שְׂקוּרָא אֶת הַמְּגִלָּה, הוּא פּוּשְׁטָה בְּצוּרַת אַגְרָת (עֵין רַמְבַּ"ם מְגִלָּה ב, יב), וּמְדוּעַ? אֲלֹא כְּשֶׁאָבָא מְאָבִד בֶּן אוֹ בַת שְׁנַעְלָמוֹ לוֹ, הוּא בְּצַעַר גְּדוֹל מְאֹד, מְדוּעַ בְּנֵי אוֹ בְּתֵי הֵלְכוֹ מִמֶּנִּי? ! וְחוֹלְפִים שָׁנִים רַבּוֹת, אֲבָל הֵאָבָא אוֹהֵב אֶת יְלָדָיו, הַיְלָדִים מְתִיאֲשִׁים וְחוֹשְׁבִים שְׁלֹא יֵרְאוּ אוֹתוֹ יוֹתֵר, אֲבָל הֵאָב שׁוֹלַח לָהֶם אַגְרָת: אֵל תְּתִיאֲשׁוּ, עוֹד נָשׁוּב וְנִתְרָאָה. הִנֵּה אָנוּ בְּגָלוּת אֲלֵפִים שָׁנָה, וְאָנוּ חוֹשְׁבִים שְׁלַעוֹלָם לֹא נִצָּא מִהַגְּלוּת, אֲזִי שׁוֹלַח לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אַגְרָת, שְׁזוֹ מְגַלַּת אֶסְתֵּר, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן נו): אֶסְתֵּר — עַל שֵׁם שְׂמֻגְלָה אֶת הַהֶסְתֵּר, וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֵלֵין קֶלֶט): אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מִנֵּי? שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים לֹא, יח): "וְאֵנִכִּי הֶסְתֵּר אֶסְתֵּר פָּנָי בַּיּוֹם הַהוּא", אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹב אוֹתָנוּ, וְאִינוּ צָרִיף לָנוּ, וְאָנוּ אֲבוֹדִים, לָכֵן בְּקִשָּׁה אֶסְתֵּר מִהַחֲכָמִים: כְּתוּבֵי לְדוֹרוֹת, הֵינּוּ שְׁנֵזְכּוֹר שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלַח לָנוּ מִכְּתָב, וּבְמִכְתָּב הַזֶּה מְבַטֵּיחֵנוּ, שְׁעוֹד יִחְזֹר אֵלֵינוּ. אֵף שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שְׁקָם הֶמֶן חֲדָשׁ,

סמ"ף-מ"ם חֲדָשׁ, אֵךְ זֹאת רְאִינוּ בְּחוּשׁ, שְׁלֹכַל הַ'הֶמְנִים' הִיָּה סוּף מֵר מֵאֵד.

וְלִכֵּן עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵאֵתוֹ יִתְבַרֵךְ, שְׁאֵנוּ לֹא נִחְלַק עַל הַצְדִּיק, שְׁלֹא יִהְיֶה לָנוּ טְעֵנוֹת עַל הַצְדִּיק וְעַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׁאִינְנוּ מְבִינִים, שְׁנִשְׁגָּבִים מִהִבְנֵתוֹ, אֵךְ לְבִסוּף תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, וּמְשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה יָבוֹא, וַיִּגְלֶה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן מְגַלֵּה רְאִישֵׁי תְבוּת: לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ, זֶה תִּהְיֶה עֲבוֹדַת הַצְדִּיק — לְגַלוּת לְכֻלָּם, שְׁאִין לָנוּ רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מְגַלֵּת אֶסְתֵּר מְגַלֶּה לָנוּ אֶת הַהִסְתֵּרָה, שְׁגַם בְּתוֹךְ הַהִסְתֵּרָה נִמְצָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַצְדִּיק שׁוֹלַח לָנוּ מִכְתָּבִים, וְעָלִינוּ לְקַרֵּא אֶת מִכְתָּבֵינוּ, וְלִרְאוֹת פִּיעֵד הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ וּמְחַזְקֵנוּ, וְדוֹאֵג בְּעִבּוּרֵנוּ. וּמָה עוֹשֶׂה הַמֶּן-עֲמֵלֵק? מְכַנֵּס כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְקִרְרוֹת, וְכֵךְ לֹכֵד בְּנֵי-אָדָם.

וְלִכֵּן צְרִיכִים הַרְבֵּה מְאֹד לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יִהְיֶה לָנוּ חֲבָרִים שְׁיִקְרְרוּ אוֹתָנוּ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵז נִסְבֵּל סִבָּל גְּדוֹל מְאֹד. כָּל זְמַן שְׁאֵנוּ מְקַשְׂרִים אֶל הַצְדִּיק, נִהְיֶה מְקַשְׂרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בּוֹ בְּרָגַע שְׁנַעֲזֹב אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִי שְׁמַתְלוֹצֵץ מִזֶּה, הוּא גַם-כֵּן מְקַלְפֵת הַמֶּן-עֲמֵלֵק. כִּי רַבְּנוּ וַיֵּל אֶמֶר בְּפִרוּשׁ (שיחות-הַר"ן, סִימָן רַפּ"ב): כְּשֶׁנִּפְרָדִים, חֵס וְשְׁלוֹם, מִהַצְדִּיקִים, כְּאֵלוּ עוֹבְדִים עֲבוֹדָה זָרָה; כִּי עֲקָר אֲמוֹנַת הַיְחוד הוּא עַל-יְדֵי הַצְדִּיקִים. בְּרָגַע שְׁעוֹזְבִים אֶת הַצְדִּיק — עוֹזְבִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְחִילִים לְהִתְקַרֵּר אֵט אֵט.

וְלִכֵּן עָלִינוּ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, כָּל זְמַן שְׁנִרְגִישׁ שֵׁישׁ לָנוּ מִה לְתַקֵּן, שְׁעֵדִין אָנוּ רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵז נִזְכֶּה לְתַקֵּן, אֵךְ בּוֹ בְּרָגַע שְׁנַחֲשֵׁב כִּי אָנוּ מְתַקְנִים, וְכִכֵּר זְכִינוּ לְהִיּוֹת בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה, וְאָנוּ יְדִינוּ עַל הַעֲלִיוֹנָה, אֵז נִזְכֵּר, כִּי אוֹי וְאֵבוֹי לָנוּ, כִּי נִפְל מִטָּה מִטָּה בְּנִפְלָה שְׁאִין לָהּ תְּקוּמָה. כָּל זְמַן שְׁאֵדָם מְחִזִּיק עֲצָמוֹ לֹלֵא כְּלוּם, יִזְכֶּה לְעֲלוֹת מְעֵלָה מְעֵלָה.

הִזָּה צְדִיק גָּדוֹל בְּשֵׁם ר' אֱלִיעֶזֶר אֲשֶׁכְּנֹזִי, שֶׁהַחִיד"א אָמַר, שֶׁהִזָּה יָחִיד בְּדוֹרוֹ, וְחִבֵּר סֵפֶר: "יוֹסֵף לְקַח" — פְּרוּשׁ עַל מִגְלַת אֶסְתֵּר. הוּא הִזָּה חָכֵם גָּדוֹל מְאֹד שֶׁגָּר בְּמִצְרַיִם, וְנָשָׂא חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁהַמֶּלֶךְ נָתַן לוֹ טַבְעֵת, וְהִיָּתָה לוֹ הַרְשׁוּת לַעֲשׂוֹת בָּהּ כְּרָצוֹנוֹ, כָּל-כֶּף הַגְּבִיחוֹ הַמֶּלֶךְ מֵעַל כָּל הַשָּׂרִים. וְכִידּוּעַ, שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר יִשָּׁנֵם רָשָׁעִים אַרְוָרִים הַמְקַנְאִים בְּצְדִיק, וְהָיוּ שָׂרִים רָשָׁעִים שֶׁקִּנְאוּ בוֹ מְאֹד. יוֹם אֶחָד הֵלֶךְ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל, כְּדַרְכּוֹ בְּכָל יוֹם, וְהַטְּלִית וְתַפְלִין בְּיָדוֹ. וְעָבַר דֶּרֶךְ גֶּשֶׁר מֵעַל הַנִּילוּס, וְהִגִּה בָּא לְמוֹלוֹ שֶׁר אֶחָד מִשָּׂרֵי הַמְּלוּכָה, שׁוֹנֵא יִשְׂרָאֵל, שֶׁקִּנְאָה בוֹ מְאֹד עַל שִׁזְזָה לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹלָה, וְשֶׁהַמֶּלֶךְ נָתַן לוֹ מַתָּנוֹת רַבּוֹת: יְהִלּוּמִים, זָהָב וְכֶסֶף וְכו', וְרָצָה לְהַעֲלִיל עָלָיו עֲלִילַת שָׂוֵא. וְכִשְׁעָבְרוּ דֶּרֶךְ מֵעָבַר צָר, שֶׁאָלוֹ הַשָּׂר: הָאֵם יֵשׁ לָךְ אֵת טַבְעֵת הַמֶּלֶךְ? וְהִרְאָה לוֹ הַטַּבְעֵת בְּאֶצְבָּעוֹ, וְהִגִּי הָאֲרוּר טָמֵא תִפְסֵ אֵת אֶצְבָּעוֹ, וְהִשְׁלִיךְ אֵת הַטַּבְעֵת לְנִילוּס. וְהִצְדִּיק בְּגִבּוּרָתוֹ קָפִץ לְנִילוּס, וְהִצְלִיחַ לְתִפְסֵ אֵת הַטַּבְעֵת. וְהִמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ לְתַפְלָה. וּבֵין כֶּף הַשָּׂר הִזָּה הֵלֶךְ לְמִסְרוֹ לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא אֲבֹד אֵת הַטַּבְעֵת. הִצְדִּיק הֵלֶךְ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְסִיִּים אֵת תַּפְלָתוֹ, וְהִחֵל לְהַסְתַּוֵּבב אָנָּה וְאָנָּה וְכו', וְחָשַׁב: מַה זֶה עֲשֵׂה לִי אֱלֹקִים הַדְּבָר הַזֶּה וְכו'. מִדּוּעַ תִּפְסֵ שׁוֹנְאִי אֵת יָדִי וְהִשְׁלִיךְ אֵת הַטַּבְעֵת?! וְהִפְלֵא הַגְּדוֹל — כִּיִּצַד הִצְלַחְתִּי לְתִפְסֵ אֵת הַטַּבְעֵת בְּהִיוֹתָהּ בְּאוֹרֵי וְקַפְצָתִי לַמַּיִם, הֲלֹא הֵייתִי יָכוֹל לְטַבֵּעַ בְּנֶהֱרָ, אֵין זֹאת אֵלָּא גִם נַעֲשֵׂה לִי, גִם נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד. וְהִחֵל לְהִרְהֵר בְּתִשׁוּבָה, וְאָמַר לַעֲצָמוֹ: הִנֵּה הִגַּעְתִּי לְשִׂיא הַמַּעְלָה, הַמֶּלֶךְ הַגְּבִיחֵנִי לְמַעְלָה מִכָּל הַשָּׂרִים, וְנָתַן אֵת טַבְעֵתוֹ בְּיָדִי, אֵף אֵין זֶה טוֹב, כִּי בְּיָדֵי אֵין עוֹמֵד לְקִרּוֹת עִמִּי אֶסּוֹן גְּדוֹל, כִּי אִם אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהִגִּיעַ לְשִׂיא הַהַעְלָחָה, שָׂרֵק אָנֹכִי וְשׁוּב אָנֹכִי וְשׁוּב אָנֹכִי, אָנִי יָדִי עַל הַעֲלִיוֹנָה וְכו', וְדַאי הוּא שֶׁיִּפֹּל לְבִסּוּף. כִּי אֵין מִשְׁגַּ שְׂאָדָם יִחְשַׁב שֶׁהוּא לְמַעְלָה, עַל הַגְּבִיחָה, כִּי רַק הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרוֹמֵם וְנָשָׂא, וְלֹא בְּשָׂר וְדָם, שֶׁהוּא טָפָה סְרוּחָה — הַיּוֹם כָּאֵן וְלִמְחָר בְּקָבָר, וְשׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי.

וְגַמַּר אָמַר בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיִּשׁוּב לְבֵיתוֹ וַיֹּאמֶר לְאִשְׁתּוֹ, שְׂצָרִיכִים

לַעֲקֹר מִדִּירְתָם בְּהִקְדָּם הָאֲפָשָׁרִי. אֲשֶׁתּוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה הֵיְתָה, וְכָל
אֲשֶׁר אָמַר לָהּ בַּעֲלָהּ קִבְּלָהּ בָּתֵּם, בְּיַדְעָה כִּי צַדִּיק הוּא וְלוֹמֵד תּוֹרָה
בְּקִדְשָׁה וְלִשְׁם שָׁמַיִם.

[אֲשֶׁר זוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ (תָּנָא דְּבִי אֵלֶיהּ
רַבָּה, פָּרָק ט), וְאֵיזוֹ רְצוֹן בַּעֲלָהּ? כְּשֶׁהוּא רְצוֹן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
בְּיַדְעָה אִם רְצוֹן הַבַּעַל הוּא נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשְׁלוֹם, אִזּוֹ אֵין
הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹלוֹ, וּבְזֶה הָאִשָּׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת חֲזָקָה לְקַיֵּם
רְצוֹן בַּעֲלָהּ, בְּתַנְאֵי שְׁזָהוּ רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. כִּי לְאִשָּׁה יֵשׁ
כַּחוֹת הַנְּפֶשׁ חֲזָקִים מְאֹד, וּבְזָכוֹת נָשִׁים צְדָקָנוֹת יֵצְאוּ מִמְּצָרִים
(סוֹטָה יא:), וְהַנְּשִׁים לֹא חִפְצוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֵגֶל, וְהַגְּבָרִים נָטְלוּ מֵהֶם
הַתְּכַשִּׁיטִים בְּכַח, וְאִם-כֵּן הָאִשָּׁה חֲזָקָה בְּאִמּוּנָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהַבַּעַל,
וְלָכֵן 'אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ', כְּשֶׁרוֹאֶה שְׁבַעֲלָהּ
רוֹצֶה רְצוֹן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְגַם כָּאֵן הָאִשָּׁה הִלְכָה אַחֵר בַּעֲלָהּ
מֵאַחֵר, בְּיַדְעָה כִּי צַדִּיק הוּא גְּדוֹל מְאֹד].

וְהַסְבִּיר לָהּ, שֶׁהִנֵּה הִגִּיעַ פֶּה בְּמִצְרַיִם לְגִדְלוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲבָל
הוּא מְרַגֵּשׁ שְׂרוֹקֵמִים עָלָיו אֵיזוֹ עֲלִילַת דָּם וְכוּ', וְלָכֵן נָטְלוּ אֲנִיָּה
וְהַפְּלִיגוּ לְקוֹנְסְטַנְטִינוֹפּוֹל עִיר הַבִּירָה בְּטוֹרְקִיָּה. וְהָיוּ עִמּוֹ יְהִלּוּמִים,
זָהָב וְכֶסֶף וְעֵשִׂירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד. בְּאִמְצַע הַדֶּרֶךְ נַעֲשֶׂה חוֹר בְּאֲנִיָּה,
וְעָבְרוּ כָּל הַנוֹסְעִים לְסִירוֹת הַצֵּלָה, וּבָנִסּוּ נָצְלוּ כָּלֵם, אִף הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב
טָבַע עִם הַסְּפִינָה, וְהִגִּיעַ לְטוֹרְקִיָּה בְּעָרִם וּבְחֶסֶר כָּל. וְאִזּוֹ הַחַל
לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֲכָשׁוּ אֲנִי רוֹאֶה אֶת גְּדֹל
טְעוֹתַי, חֲשַׁבְתִּי שִׁישׁ לִי כֶּסֶף וְזָהָב וְיְהִלּוּמִים וְאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְהִנֵּה
נוֹתַרְתִּי בְּלֹא כָּלוּם", וְהַחַל לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּדַחְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, שָׂכַר
לְעֲצָמוֹ דִּירָה קְטַנָּה, וְלֹא חָלַף זְמַן הַרְבֵּה, וְהִנֵּה הוּא שׁוֹמֵעַ שְׁהַמְּלִךְ
בְּטוֹרְקִיָּה יֵשׁ לוֹ תַחְבִּיב לְשַׁחַק כָּל יוֹם שְׁחִמְט מִשְׁפָּךְ שְׁעֵתִים שְׁלֹשׁ
וְכוּ', וְהִנֵּה שְׁחַק כְּבָר עִם כָּל רַעְיוֹ וְאוֹהֲבָיו, וּכְבָר אֵין לוֹ עִם מִי
לְשַׁחַק. וְהוֹצִיא כְּרוֹז, מִי שְׁיָבוֹא לְהַתְמוּדָד עִמּוֹ וְלְשַׁחַק עִמּוֹ כָּל יוֹם
— יִשְׁלַם לוֹ הוֹן רַב. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲשֶׁר-נִזְוֶה, מֵאַחֵר שְׁהָיָה עֲנִי מְרוּד,
הַתִּישָׁב, שְׁיַלֵּךְ לְמַלְךְ לְשַׁחַק עִמּוֹ. וּבְאִמַּת הָיָה לוֹ רֹאשׁ גְּאוּנִי, וְאָמַר
וְעָשָׂה, שְׁהָיָה יוֹשֵׁב לְשַׁחַק עִם הַמְּלִךְ כָּל יוֹם וְיוֹם, וְהַמְּלִךְ חִבְּבוּ

מאד. וככל שראה המלך שקשה לו לנצחו — אהבו יותר ויותר, והגביהו מעל כלם, ושלם לו הון רב. [ורבי אליעזר היה צדיק, השעות שבלה ביום במשחק, השלימן בלילה בלמוד התורה הקדושה]. והנה פעם אחת באמצע המשחק נרדם, מרב עיפותו שהיה ער בלילות. והמלך מרב אהבתו אליו, הביא לו פר ושמיכה וכסוהו, ויצא מהחדר. פתאם התעורר הצדיק משנתו, והחל להתבייש — היכן אני, הלא אני בחדרו של המלך באמצע המשחק, והמלך כבדני כל-כף, לא רק שהשפיע עלי הון רב, אלא עוד דאג בעבורי לזכר ושמיכה וכו'. ואם-כן משהו אינו פשוטה פאן, עוד פעם נפלת, שוב אני חושב שאני על הגבה. והתעורר והודה למלך, ובקש סליחתו והתנצל וכו'. ולמחרת בא שוב אל המלך לשחק. ומששב אמר לאשתו: אני רואה שאנחנו צריכים לברח מפאן, פי שוב הגעתי לשיא ההצלחה, ועכשו תהיה לי נפילה גדולה מאד. בואי נברח, קדם שיהיה מאחר מדי. אם המלך בעצמו דאג לי למנוחה טובה, ונתן לי כבוד כזה, פשמלך אחר היה הורגני, סימן שפה תהיה לי נפילה גדולה. והנה אשתו הלכה אחריו. ועזבו את טורקיה, ונסעו לפולגנה, והיות שהיה עשיר גדול, אזי התישב — זהו זה, אינני מתעסק עם אלו המלכים, אני בוחר רק ללמד תורה, פסוף יש לי, וישב בעיר קראקא, וחבר כמה ספרים: מעשה ה' — על התורה, יוסף לקח — על מגלת אסתר. ושם למד תורה ונפטר, והציון שלו בחצר בית-הכנסת של הרמ"א, אף אין יודעים בדיוק היכן קברו, פי קבורים שם בחצר עוד צדיקים, ומצבתו נעלמה.

למדים מפל זה, שזה חלק ממגלת אסתר, שהמן חשב שהוא על הגבה, ולבסוף נתלה, מרדכי ואסתר חשבו שהם למטה למטה, שהנה עומדים לכלותם, והקדוש-ברוך-הוא העלם. וכן מובא בזהר (חלק א' קכב): מאן דאיהו זעיר איהו רב, מאן דאיהו רב איהו זעיר; מי שקטן בעיניו, הוא מאד מאד גדול בשמים, ומי שגדול מאד פה בעולם, הוא מאד קטן בשמים. יכול להיות אחד, שכלם רצים אחריו, והוא מפרסם לכלם, כלם מחזיקים שהוא צדיק, ובשמים אפלו אין יודעים מיהו. ואיך יתכן?! הלא פה בזה העולם כלם

רָצִים לְקַבֵּל בְּרָכוֹת מִמֶּנּוּ, וּבְשָׂמִים אֵין מְפִירִים אוֹתוֹ?! וְאֵלוּ יִשְׁנוּ אַחַד, שְׂמֵבוּזִים אוֹתוֹ פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְדַבְּרִים עָלָיו, וְלֹא רַק אֲנָשִׁים זָרִים, אֲלָא אַף אֲנָשִׁים שֶׁהוּא גָדֵל, טַפַּח, חֲתָן וְעוֹר לָהֶם, וּמְסַר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרָם, גַּם הֵם מְדַבְּרִים עָלָיו, יְלָדִים שֶׁהוֹלִיד — גַּם הֵם יְדַבְּרוּ, הֲרִי זֶה פְּלֵא עַל גַּבֵּי פְּלֵא, שְׂכַלְם יְדַבְּרוּ עַל אַחַד, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קסג), שֵׁישׁ אַחַד, שֶׁהוּא צָרִיף לְהִיּוֹת בַּפֶּה שֶׁל כָּל אַחַד, וְכָל אָדָם מְכַרַח לְדַבֵּר עָלָיו. הֵיכֵן הַשְּׂכַל וְהַיֶּשֶׁר, הֵיכֵן הַהֲגִינוּת, הֲלֹא אָדָם זֶה עוֹר לָךְ, מְסַר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרְךָ, וְאַיִךְ נִתְּהַפְּכֶת לְהִיּוֹת לְרוֹדֵף עָלָיו?! אֵיךְ תִּתְּלוּצֵץ מִמֶּנּוּ?! סִימָן שְׂאָדָם זֶה שֶׁהִגִּיעַ לְשִׂיא הַשְּׁפָלוּת, שְׂכַלְם רוֹצִים לְתַפְסוֹ, וְהוּא בְּפִי כָּל הַבְּרִיּוֹת, לְבִסוּף הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲלֶה אוֹתוֹ מֵעֵלָה מֵעֵלָה. וְזֶה הַלְמוּד שְׂאָנוּ לְמַדִּים מִמַּגְלַת אֶסְתֵּר, שֶׁלְּבַל נַחֲשָׁב שְׂאָנוּ יְדִינוּ עַל הָעֲלִיוֹנָה, אֵל נַחֲשָׁב שְׂאָנוּ לְמַעֲלָה, עָלִינוּ לְשׁוֹב הַרְּבֵה בְּתוֹשׁוּבָה, יֵשׁ לָנוּ לְתַקֵּן הַרְּבֵה דְבָרִים בְּחַיִּים.

נָא וְנָא רְאוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל יְלָדֵיכֶם, וְלִהְיֶינְךָ עַל חֲנוּכָּם הַטְּהוֹר וְהַכָּשֵׁר. צָרִיף לְהוֹצִיא מִהַבֵּית אֶת הַיּוֹדִיאוֹ וְהַסְרְטִים, אֵל תַּחֲשׁבוּ שֶׁהֵילָדִים נְאִיבִים, תַּחַת גַּבְכֶם וְאַפְכֶם הֵם עוֹשִׂים אֶת הַגְּרוּעַ מְכַל, וְאַתֶּם תְּמַיִמִים לְחֲשָׁב שֶׁהֵם בְּסֹדֵר. וְלָכֵן מָה לָכֶם וְלִטְמָאָה הַזֶּה שֶׁל כָּל מִינֵי סְרְטִים, רְאוּ לְזַרְקֵם מִהַבֵּית, בְּאֲשֶׁר עַל יָדָם יִדְרָדְרוּ יְלָדֵיכֶם לְבָאֵר שַׁחַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלָמָּה לָכֶם הַצָּרָה הַנּוֹרָאָה הַזֶּה?!

נָא וְנָא שְׁמְרוּ עַל קְדוּשַׁת בֵּית-הַפְּנִסֶּת, אֲשֶׁר הוּא בֵּית הַמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיף לְהַכְנִס לְמִשְׁכַּן הַמְּלֶךְ בְּכַבוֹד גָּדוֹל מְאֹד, בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ נִפְלְאָה בְּיוֹתֵר, בְּבִגְדִים מְכַבְּדִים, בְּמַעֲלֵי עָלְיוֹן וּבְכּוּבַע, כִּי זֶה בֵּיתוֹ שֶׁל מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאוּ לְהַקְפִּיד עַל כְּשׁוּרֵי הַמְּאָכְלִים, וּבְכַרְט כְּשׁוּרֵי הַבְּשׂוֹר, צָרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד אֵינְזָה בְּשׂוֹר אוֹכְלִים, שִׁיְהִיָּה כְּשׁוֹר בְּתַכְלִית הַכְּשׁוּרֵי, הַשׁוֹחֵט יֵרָא שְׂמִים, וְהַהֲכָשֵׁר שִׁיְהִיָּה שֶׁל בֵּית-דִּין הַמְּפָרְסֵם לְיִרְאֵי שְׂמִים. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (קְדוּשֵׁין פ.ב.): כְּשׁוֹר

שֶׁבִטְבַּחִים שִׁתְּפוּ שֶׁל עֲמֶלְק; וְלִכְן אָנִי מִזְהִיר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁלֹא יֵאָכְלוּ בְּשֶׁר כְּשֹׂאֵינָם יוֹדְעִים מִיְהוּ הַרְבּ הַמְכָשִׁיר, וְכֵן שְׁאֵר הַמוֹצְרִים, שְׂיִהְיֶה עַל זֶה הַכָּשֶׁר שֶׁל רַב יֵרָא הַשֵּׁם וְחוֹשֵׁב שָׂמוּ, כִּי אוֹי לָהֶם לַהוֹרִים שְׂמֵאֲכִילִים יִלְדִיָּהֶם טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, אֲשֶׁר אֶז נִשְׁמָטִים מִחֵם וְדַעְתָּם, וְסָרִים מִדְּרֹךְ הַיֵּשֶׁר.

זֶה לִי לַמַּעֲלָה מַעֲשָׂרִים שָׁנָה, שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְאֲנִי מִפִּיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּשִׁתִּים עֲשֶׂרָה שְׁפוֹת, מְלִיוֹנִים קוֹנְטְרָסִים הוֹלְכִים מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, גִּרְמַתִּי לַעֲצָמֵי כָל-כֶּף הַרְבֵּה מִחֻלְקֵת, שְׂאֲנִישִׁים רוֹצִים לְהִטְבִּיעֵנִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אִם הָיוּ יְכוּלִים. וְעַדִּין אָנִי חֹזֵק בְּעֲצָמֵי, וְלֹא אֶכְנַע לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם. וְאֶפְלוּ שְׂאֲנִיעַ לְעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יִתְּנוּ לִי לְהַפְגִּס בְּהִיכַל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁב בַּחוּץ וְאֶגִּיד לְכֻלָּם לְכֻלָּם הַנְּשִׁמוֹת: "לְכוּ לְשֵׁם, לְכוּ לְשֵׁם", וְאֶצְבִּיעַ עַל הַיִּכַל רַבֵּנוּ ז"ל, כָּל-כֶּף אָנִי חֹזֵק בָּזֶה!

הִנֵּה אָנִי מְדַפֵּיס וּמְדַפֵּיס עוֹד וְעוֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, הָעֵקֶר לְפָרְסִים וְלִגְלוֹת אֶת אוֹרוֹ הַנִּפְלֵא בְּכָל רַחֲבֵי תֵבֵל, אָנִי אֶפְרָסִם אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל מְחִיר. רְצוֹנִי לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל, וְלֹא בַחֲנָם שְׂהַסְמִ"ף-מ"ם רוֹצֶה לְבַלְעֵנִי בְּמִסִּירוֹת, שֶׁהוּא מוֹסֵר וּמְלַשִּׁין. וּבְכָל יוֹם אָנוּ מְתַפְלְלִים: "וְלַמְלַשִּׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה", אֵין כַּחֲנוּ אֶלֶּא בְּפִינוּ — בַּתְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַנְצִיל מִמֵּנוּ, וְסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

אֲבַקֵּשׁ אֶת כְּלֵכֶם, הַחֲזִיקוּ עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, בְּרַגַע שִׁתְּחַשְׁבוּ שְׂאֲתֶם לַמַּעֲלָה, שְׂאֲתֶם כָּל-כֶּף מְסוּרִים לְצַדִּיק, אֶז תִּתְחִילוּ לְפַחַד מְמִסוּר', שְׂבִנְגָל יְכוּלִים לְקַחַת אֶת הַיָּו וְלִשְׁנוֹת מְקוֹמוֹ לְמוֹסֵר'. תְּמִיד צְרִיכִים לְהִזָּהֵר בְּגִחְלָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי כָּל אֵלוֹ שְׂחוֹשְׁבִים שְׂכָבֵר מְבִינִים אֶת הַצַּדִּיק וּמְפִירִים אוֹתוֹ, וְהֵם קְרוּבִים אֵלָיו, הֵם מְסַכְּנִים מְאֹד, שְׂמָא יְקוּמוּ לְחַלֵּק עֲלָיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

מִדּוּעַ אָדָם מְזַלְזֵל בַּהוֹרָיו, הֲלֹא אָבָא וְאִמָּא שְׂיִלְדוּ אֶתְכֶם, וְגִמְלוּ עִמְכֶם חֲסָדִים כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וּמְסָרוּ נַפְשָׁם בְּעַבְדוּכֶם, וְלִילוֹת הַדִּירוּ שָׁנָה מַעֲיִנִיהֶם בְּשִׁבְלֵכֶם, וְכַמָּה טְרַחוּ וְיָגְעוּ כְּשֶׁגִּדְלוּ אֶתְכֶם,

מה ההורים עוברים עם הילדים, אין לתאר. ובנדאי אתם היום כהורים לילדים יכולים להבין היטב דבר זה. הלא ההורים יתנו את פרוסת לחמם האחרונה לילדיהם, הם גם-כן רעבים, אבל יותרו על רצונם בעבור הילדים, לא יקנו לעצמם בגד חדש או נעלים, אם אין די מעות, ויקנו תחלה לילדים. ומהיכן בא שמוזלזלים בהורים? ! ולעמת זאת כשבא איזה שר חשוב, או איזה איש נכבד מורם מעם, מכבדים אותו כל-כף, ונזהרים בכבודו מאד, כשאין אתו שום קשר — מה זה ועל מה זה? ! אלא כשנעשים קרובים יתר על המדה למישהו, מוזלזלים בו. הורים — חיים אתם באותו בית וקרובים אליהם, ומזה נובע שמוזלזלים בהם, רחמנא לצלן. אבא ואמא הולידו אתכם, גדלו וטפחו אתכם, לא ישנו לילות בעטיכם, כל יום התגעעו וטרחו בעבורכם, השכחתם כל זה? ! ואיך יתכן שתזלזלו בהם? !

ולכן אפלו יעקב אבינו, בחיר האבות, שלא קים עשרים ושנים שנה כבוד אב ואם, הצרף לסבל סבל כזה, שיוסף נעלם לו עשרים ושנים שנה.

ולכן ראו לשוב בתשובה על זלזול הורים ומורים. חכמינו הקדושים אומרים (בבא מציעא פה.): כל המלמד בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו; הרבי הוא יותר מההורים, ואוי לו למי שמוזלזל ברבו, רחמנא לצלן; הרבי מסר נפשו בעבורכם, שפכתם לבכם לפניו, דאג לכם, טפח אתכם, וכיצד יקומו אנשי בליעל, ריקים ופוחזים לכפור בטובות של הצדיק? ! ועוד יסיתו וידיחו אחרים, הייתכן? ! השכחתם את כל הטובות שהרבי עשה לכם, את כל היגיעות והטרחות שיגע בעבורכם? ! הזהרו בגחלתן שמא תכוו, שלחישתם לחישת שרף, ועקיצתן עקיצת עקרב (אבות ב, י). אוי לו למי שפוגע בצדיק, אוי לו למי שמוזלזל בצדיק, אשר לא ינקה מדין שמים, והקדוש-ברוך-הוא לא יאבה סלח לו.

ראו והתבוננו היטב, מה שיותר חשוב בחיי האדם, מוזלזלים בו יותר. הנה במצרכי מזון, מה החשוב והבסיסי ביותר? לחם

אֲשֶׁר   ח' תשעה   בְּנַחֵל   קיא

ומים, אֲשֶׁר בְּלִי זֶה אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲיוֹת. בְּנֻדָּאֵי צָרִיף לְאָכֵל מוֹצְרֵי חֶלֶב, יִרְקוֹת וּפְרוֹת, אָבֵל בְּלִי לַחֵם וּמִים אֵין יְכוּלִים לַהֲתַקְּמֵם, עִם-כָּל זֹאת אָדָם מְזַלְזֵל בְּזֵה, וְאֵינוֹ מְיַחֵס עֲרֵף מִיַּחַד לְזֵה. וְהִנֵּה לַחֵם וּמִים גַּם-כֵּן עוֹלִים כֶּסֶף, אֲמָנָם לֹא הִרְבֵּה, אָבֵל צָרִיף לְשֵׁלֵם בְּעֵבוֹרָם. וְהִנֵּה יֵשׁ דְּבָר חָשׁוּב בְּיֹתֵר, שֶׁבְּלַעַדְיוֹ אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲיוֹת אֶפְלוּ רַגַע אַחַד, וְזֵה פְּשוֹט בְּיֹתֵר, וְאֵינוֹ עוֹלָה מְאוּמָה, וְזֵהוּ: אֹרִי, שֶׁבְּלַעַדְיוֹ אָדָם גִּחְנֵק. כְּמוֹ-כֵן מִפְּנֵי שְׂאֵבָא וְאִמָּא מְגַדְלִים אֶת הַיְלָדִים, וּמוֹסְרִים נַפְשָׁם בְּעֵבוֹרָם, וְזֵה פְּשוֹט כָּל-כַּף שֶׁהוֹרִים צָרִיכִים לְדָאג לַיְלָדִים, וְזֵה גְדָמָה כְּמוֹכֵן מְאִלְיוֹ, וְזֵה לֹא עוֹלָה מְאוּמָה לַיְלָדִים, שֶׁהַהוֹרִים מְגַדְלִים אוֹתָם, וְהִיעוּץ שֶׁמְתַיַּעְצִים עִמָּהֶם אֵינוֹ כְּרוּף בְּתִשְׁלוֹם, וְיְכוּלִים לְשַׁפֵּף לְפָנֵיהֶם אֶת הַחֶלֶב, וְהֵם יוֹשְׁבִים קְשׁוּבִים בְּסִבְלָנוּת, וְאֵינָם קְצָרֵי רוּחַ, וְאֵינָם לוֹקְחִים כֶּסֶף עַל כָּל מְלָה שֶׁמְדַבְּרִים עִמָּהֶם וְכוּ', וְלִכֵּן מְזַלְזֵלִים בָּהֶם כָּל-כַּף? ! לְכוּ לְעוֹרֵף דִּין, לְפִסִּיכוֹלוֹג, לְיוֹעֵץ חֲנוּכֵי וְכוּ', וְעַל כָּל דְּקָה שֶׁתִּשְׁבּוּ אֶצְלָם, תִּשְׁלְמוּ הוּן עֵתֵק. רוֹאִים מְזֵה, שֶׁמָּה שִׁיּוֹתֵר קְדוּשׁ וְגִבּוּהַ, נַעֲשֶׂה אֶצְלֵ הָאָדָם מְזַלְזֵל מְאֹד. אָדָם אוֹמֵר: אָבָא וְאִמָּא כָּל-כַּף קְרוּבִים אֵלַי, וְלָמָּה שֶׁלֹּא יַעֲזְרוּ לִי? ! כִּי זֶה אֶצְלוֹ מוֹכֵן מְאִלְיוֹ, וְלִכֵּן אֵינוֹ זֹהִיר בְּכַבּוּדָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵן.

כְּמוֹ-כֵן לְגַבֵּי הַצַּדִּיק, שֶׁבָּאִים אֵלָיו כָּלֵם לְשִׁתוֹת בְּצִמָּא דְּבִרְיוֹ, וְזֵה כְּבָר שֶׁלִּשָׁה דוֹרוֹת שֶׁמְקַרְבִּים אֵלָיו: הַסְּבָא, הַהוֹרִים וְהַנְּכָדִים, וְכַאֲשֶׁר נַעֲשִׂים קְרוּבִים אֵלָיו כָּל-כַּף, מְזֵה נוֹבַע שֶׁמְזַלְזֵלִים בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמְזֵה נַעֲשֶׂה הַעֲגָל, שֶׁלְּפִתַּע מַחְלִיפִים אוֹתוֹ בְּאֵינָה אִישׁ בְּלִיעַל, טַפֵּשׁ אוֹ גִּנְבַּ, אוֹ שְׂכוֹר, וּמְחַזְיָקִים אוֹתוֹ לְאָדָם גְּדוֹל וְחָשׁוּב. מִשֶּׁה רַבְּנוֹ, שִׁיָּרַד מִן הַהַר אֶל הָעָם, מִן הַקְּדָשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה אֶל בְּנֵי תְּמוּתָה, וּפְתָאֵם נַעֲשֶׂה הַחֲבַר שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁהֵם מְתַבְּטְאִים — "כִּי זֶה מִשֶּׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ מָה הָיָה לוֹ" (שְׁמוֹת לֵב, א), מִשֶּׁה רַבְּנוֹ, הַצַּדִּיק הָאֵמֵת, הֵם קוֹרְאִים אוֹתוֹ 'אִישׁ', הוּא נַעֲשֶׂה חֲבַר שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁאֵם הַתְּמָהֳמָה וְלֹא הִגִּיעַ עֲדֵינָן, כְּבָר יַחֲשָׁבוּ לְהַחְלִיפוֹ בְּאַחֵר? !

רְאוּ לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיתֵן לָכֶם הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל הָאֵמֵת, וְתַתְּבוֹנְנוּ בְּמַגְלַת אֶסְתֵר, מָה בְּקִשָּׁה מִהַחֲכָמִים? כְּתוּבוֹנֵי

קִיב אֲשֶׁר ח' תשעו בַּנְחַל

לְדוֹרוֹת, הֵינּוּ שָׂזוּ לֹא סֵתָם מְגִלָּה שֶׁהִיְתָה פֶּעַם, אֲלֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרַגֵּישׁ שֶׁהַמְּגִלָּה שִׁיכַת אֵלָיו, כָּל אֶחָד מוֹצֵא אֶת עֲצָמוֹ בְּמְגִלָּה, כִּי בְּכָל יוֹר וְדוֹר יִשְׁנוּ הַמֶּן הַמְקַרֵּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְסִיתֶם וּמְדִיחֶם מֵאֲחֲרָיו יְתַבְּרֶה, וְצָרִיף לְבָרַח מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרֶף, וּלְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרַדְּכִי, וּבְזָכוֹת הָאֱמוּנָת חֲכָמִים שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ בְּצַדִּיק הָאֱמֶת, נִזְכָּה כְּבָר לְהַגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זְכַנִּי עִם פְּרוּשׁ "גִּנְזֵי הַמְּלֶךְ" עַל מְגִלַּת אֶסְתֵּר, וְכֵן פְּרוּשׁ "אוֹר זְרוּעַ" עַל הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח, וְכֵן פְּרוּשׁ "רְצוּף אֶהְבֶּה" עַל מְגִלַּת שִׁיר הַשִּׁירִים, וְכֵן פְּרוּשׁ "דְּבָרֵי חֲכָמָה" עַל קֹהֲלֵת, מְלַבֵּד עוֹד חֲבוּרִים עַל הַתּוֹרָה, עַל אָבוֹת, עַל הַמּוֹעֲדִים וְעַל אַגְדוֹת חו"ל, שְׁנִמְצָאִים אֲצִלִּי בְּכֶתֶב יָד, יְזַכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהוֹצִיאֵם לְאוֹר.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶה, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִינָה, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אִיף שֶׁעֲדִין אַתָּה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ עַל אֵף כָּל הַבְּזִיוּנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמַיִם שֶׁאַתָּה סוֹבֵל בְּשִׁבִיל הַהִתְקַרְבוֹת אֵל רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! בֵּן עֶבֶר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, כְּשֶׁרְצוּ לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ ז"ל, עֶבְרָה עֲלֵיהֶם מְרִירוֹת דְּמָרִירוֹת עַד אֵין סוֹף, מְגִיעוֹת עֲצוּמוֹת, וְאֲשֶׁרֵי אֵלוֹ שֶׁזָּכוּ לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְלֹא נִשְׁבְּרוּ מִשׁוּם דְּבָר.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם. וְלִדְעָתִי, מֵאֵת הַשָּׁם הִיְתָה זֹאת, שֶׁעֲכָשׁוּ חֲזַרְתָּ אֵל בֵּיתְךָ בְּעִיר גְּבַעְתִּים. רְאֵה לְהִשָּׂאֵר שָׁם, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם שָׁם אֶת דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְתַעֲוֹרֵר וְתַחְזֵק

אֲשֶׁר   ח' תשעז   בְּנַחֵל   קיג

את אחרים לשוב בתשובה שלמה, אשר אין למעלה מזה, והוא עקר תקון הברית, בן גלה לנו רבנו ו"ל בפרוש (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שעל-ידי שמקרים אחרים לעבודתו יתברך, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו.

ועל-כן אתה צריך להיות שמח מאד, שזכית לחזור אל ביתך, וראה שם לפתח "היכל-הקדש", ותקרב שם נפשות להקדוש-ברוך-הוא.

מה טוב ומה נעים, אם היית זוכה להפיץ את ספרי רבנו ו"ל בעיר גבעתיים, כי היום הזה איפה שרק זוכים להפיץ את אור רבנו ו"ל — אין למעלה מזה.

העקר ראה להיות בשמחה עצומה על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך, ותתמיד בסדר-דרך-הלמוד, ואז תראה נראות ונפלאות שיצשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

ח' תשעז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו ואיר.

הקדוש-ברוך-הוא יברך אתכם בברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם, ויתן לכם רפואה שלמה מן השמים, ותהיו שמורים מכל חטא, ולא ישלט בכם שום נגע רע ושום צער ושום עין הרע, ותשפע עליכם פרנסה בשפע גדול, ובכל אשר תפנו — תשפילו ותצליחו.

קיד אָשׁר ח' תשעה בנחל

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּבַדְּקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רַב הַצָּרוֹת הֵן רַק כְּשֶׁהַמְּזוּזוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, פְּסוּלוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּהְיֶה שָׁבוֹר כָּלֵל, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווּנוֹת, וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לְהִגְבִּיר אֶת עֲצָמוֹ עַל הַנְּסִיווּנוֹת, וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וּמוֹצֵא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו, וּמִהַפֵּךְ מַתְבַּת "צָרָה" לְתַבַּת "צִהָר".

תֵּאֱמִין לִי, יְדֵי הַיָּקָר! שָׁרְאוּ לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁזְכִּינוּ לִפְלֵ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִין אָנוּ מַתְנַגְּדִים עָלָיו, כִּי מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים, אִם הָיִינוּ מַתְנַגְּדִים עָלָיו, כְּאֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם עֲדִין מַתְנַגְּדִים עַל הָאוֹר הַנִּפְלָא וְהַנוֹרָא הַזֶּה, וְאֲנַחְנוּ עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים הַשְּׁבוּרִים, זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו ז"ל, וְעַל-כֵּן-פָּנִים לֹא לְהִתְנַגֵּד עָלָיו. וּבְזֶה בְּעֲצָמוֹ רָאוּ לָנוּ לְשִׂמְחָה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְשַׂכַּח אֶת כָּל הָעֹבֵר שְׁלָךְ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל אַחֲוָרֶיךָ כָּלֵל. אַתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי הִיא עוֹבֶרֶת הַרְבֵּה מִשְּׁבָרִים, וְצָרִיכִים לְתַן לָהּ לְצַעֵק, וְלֹא לְהִגִּיד לָהּ שׁוֹם דְּבָר, כִּי הִיא מְסֻפָּנָה מְאֹד, וְסוֹבֶלֶת הַרְבֵּה מִהַשְּׂכֵנִים, וְהִיא רַק רוֹצֵה אֶת תְּשׁוּמַת לְבָבָךְ, וּבִשְׂבִיל זֶה הִיא צוֹעֵקָת. עַל-כֵּן רָאָה לְדוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת תְּמִיד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָהּ.

אֲשֶׁר ח' תשעט בַּנְחַל קטו

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּבֵיתְכֶם לְכֶם וּלְיְלָדֵיכֶם,
וְתִזְכּוּ לְגִדְלָם בְּנִקְלָה.

הַעֲקָר אֶל תַּתְּפַחַד כָּלֵל, כִּי גָדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

מִי יִתֵּן, שְׁתַּהַיֶּה רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ וְתִבְרַךְ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם,
אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּדַבְּרֵי
זֶה, וְאָז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצַּח נְצַחִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשעט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבְּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

בְּזֶה שְׂאֵתָה כָּל-כָּף דוֹחֵק אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵתָה נוֹפֵל בְּכֹל פְּעַם
לְעֲצָבוֹת וְלִמְרָה שְׁחוּרָה, תִּאֲמִין לִי, שֶׁהַכֹּל מֵצַד הַיֵּצֵר הָרָע, כִּי רַבְּנוּ
ז"ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר עָלִינוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה
שֵׁשׁ בָּנוּ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנוֹפְּלֵת עַל הָאָדָם אִיזוֹ מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, סִימָן
שֶׁזֶה מֵהַיֵּצֵר הָרָע. וְלָכֵן רָאֵה לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה
טוֹבָה שֵׁשׁ בָּךְ, וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתְּךָ כָּלֵל.

כִּי זֶה עֵקֶר הַצְּלָחַת הָאָדָם — כְּשֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה,
וּמְחַפֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ רַק נִקְדוֹת טוֹבוֹת. וְזֶה עֵקֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי — לֹא לְחַפֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ רַק מוּמִים וְחִסְרוֹנוֹת, אֲלֵא לְרֹאוֹת
תָּמִיד אֵיךְ לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הָאָדָם הוּא מְלֵא דְכָאוֹן, מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹן, וְעָלִיו
לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהַשְׁקִיט וּלְהַסִּיר אֶת הַמְרִירוֹת
וְהָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, וּבְאִפֵּן הַזֶּה יִבְטַל אֶת הַדְּכָאוֹן וְהָעֲצָבוֹת, כִּי רַב

קטז אֲשֶׁר ח' תשפ בְּנַחַל

רַבִּים שָׁל אֲנָשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ בְּפַח יְקוּשׁ, הָיָה זֶה רַק עַל-יְדֵי שְׁלֹא שָׁמְרוּ
אֶת עֲצָמָם, וְהִמְשִׁיכוּ עַל עֲצָמָם מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, וְזֶה הָרַס אֶת הַחַיִּים
שֶׁלָּהֶם.

עַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַחֲיוֹת אֶת
עֲצָמָךְ, וְאֵז תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּחַיֶּיךָ.

זְכוֹר תִּזְכֹּר, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה כָּלֵל לִפְּלֵ כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, עֲקַר הָעֲצָה
הִיא אֵיךְ לְהַפְּךָ אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה אֶל תוֹף הַשְּׂמֵחָה (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן כג), וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לָזֶה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ
שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וּבְכָל
אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר תְּצִנָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשפ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נְרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלֵל.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׁזוֹכִיתָ כְּבָר לְמָה שְׁזוֹכִיתָ, וְכֵן יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכָּה לַעֲיִן לֹא רְאֵתָה אֱלֹקִים זולָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

הַעֲקַר רְאֵה לְשַׂמַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מָה שֶׁאֲתָה יְכוּל, כִּי הַשְּׂמֵחָה
הִיא יְסוּד גְּדוֹל בְּחַיִּים. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ: עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה
מְצַלִּיחִים תְּמִיד.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
גְּדוֹלָה, כִּי כָל דְּבִיבּוֹר וְדְבִיבּוֹר הוּא הַצֹּלְחָה נְצַחִית, וְאֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה

אָשׁר ח' תשפא – ח' תשפב בַּנְחַל קיז

לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וְאָז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכַּא לְנִצַּח נְצַחִים.
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מָה שֶׁתּוֹכְלִי, כִּי הַשְּׂמִיחָה רְפוּאָה
לְעַצְבִּים.

שְׁמְרֵי מְאֹד אֶת הַשְּׁבֵת-קִדְשׁ לְבָלִי לְחִלְלָהּ, חֵס וְשְׁלוֹם,
וּכְשֶׁתִּשְׁמְרֵי אֶת הַשְּׁבֵת, הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ.

רְאִי לְהִתְחַתֵּן וְלֹא לְבָרֵךְ כָּל-כֶּף, כִּי טָבַע שֶׁל בְּחוּר אוֹ בְּחוּרָה
שְׁבוּרָרִים הִרְבֵּה, וְאָז יֵשׁ לָהֶם הִרְבֵּה בְּעִוֹת. עַל-כֵּן, לְדַעְתִּי, אֵל
תְּבָרְרֵי כָּלֵל, וְתִרְאֵי יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְּאַחַח לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה...

ח' תשפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׂאֵתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְאֲרִיךָ יְמֶיךָ וְשְׁנוֹתֶיךָ בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים,
וְשִׁתְּזַכֶּה לְעֲשׂוֹת תְּמִיד רַק טוֹב וְחֶסֶד עִם זוּלָתְךָ, כִּי רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה

קִיחַ אֲשֶׁר ח' תשפג בַּנְחַל

יִרְדְּנוּ לְזֶה הָעוֹלָם — לְעֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּזְהַר לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר לָנוּ רַק הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁאֵנוּ זֹכִים לְחַטֵּף בְּחַיֵּינוּ וּנְקֻדַּת יְהוּדֵינוּ. וְכֵן רְאֵה לְשֹׁמֵר שְׁבֶת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשְּׁבֶת תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

הַתְּפִלִּין מִמְּשִׁיף לְאָדָם אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, הַשְּׁבֶת מְעַשְׂרֵת אֶת הָאָדָם בְּעִשְׂרֵי שָׁמַיִת וְרוּחַנִית גַּם יַחַד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר תְּצִיָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

אֶת מַכְתְּבְּךָ בְּתוֹךְ מַכְתָּב בְּעֵלְךָ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִזְכּוּ לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּנִקְלָה.

וּרְאֵי לְהִזְהַר מְאֹד בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, לְבַקֵּשׁ אֶז הַרְבֵּה עַל בְּעֵלְךָ וְעַל הַיְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְתַפְּלֶלֶת בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, מְסַגֵּלֶת מְאֹד מְאֹד, כִּי אִזּוֹ הוּא לְאִשָּׁה יַעַת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם. אִשְׁרֵי הָאִשָּׁה הַמְּתַפְּלֶלֶת בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, וּמְבַקֶּשֶׁת כָּל מֵה שֶׁהִיא צְרִיכָה.

מוֹהֲרֵנִי ז"ל, תְּלַמֵּיד רַבְּנוּ ז"ל, הִזְהִיר אֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ וְאֶת בְּתוֹ חֲנָה צִירֵל, שֶׁבְּשַׁעַת שֶׁהֵן מְדַלִּיקוֹת אֶת הַנְּרוֹת, שֶׁתְּבַקֵּשְׁנָה אֶז הַרְבֵּה, שְׁאוֹר רַבְּנוּ ז"ל יִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְאָמַר לָהֶן, שֶׁתֵּאֱמַרְנָה בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה שֶׁלָּהֶן אֶת זֶה הַלְּשׁוֹן: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ

אֲשֶׁר   ח' תשפד   בַּנְחַל   קיט

שְׁהַדְלֵקְתִּי עֶכְשָׁו גְרוֹת שַׁבָּת, בֵּן תְּדַלֵּק וְתֹאִיר אֶת אֹר   רַבְּנוּ וְ"ל
בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ".

רְאֵי לַהֲיוֹת שְׁמִחָה וְעֲלִיזָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל.
הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּכָל
אִיְבָרֶיךָ וּבְכָל גִּידֶיךָ וּבְכָל טְפֵי דַמֶיךָ, וְשִׁלָּא תִצְטָרְכִי עוֹד לְהַגִּיעַ אֶל
רוּפְאִים.

רְאֵי לְלַכֵּת עִם ... בְּקִלּוֹת, וְאֵל תִּדְחֲקֵי עֲלִיו, כִּי רַק בְּדֶרֶךְ אֶהְיֶה
תִּזְכְּרֵי לְקִנּוּת אוֹתוֹ, כִּי זֶה טָבֵעַ שֶׁל גְּאוּתָן וְעֵקֶשׁן, אִם הוֹלְכִים עִמוֹ
רַק בְּטוֹב, נִשְׁבֶּרֶת הַגְּאוּת וְהַעֲקֻשְׁנוּת שְׁלוֹ. וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁלַעַת
עִתָּה זֶה קֶשֶׁה וְכָבֵד לָךְ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּךְ,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנִדְאֵי יַעֲזֹר לָךְ עוֹד לְרִאוֹת רַב גִּחַת.

רְאֵי לְהַדְלִיק שְׁנֵי גְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת נוֹסֵף עַל הַגְּרוֹת שְׁאֵת
מִדְּלֻקַּת כְּבוֹד עַד עֶכְשָׁו לְכָבוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ, וּבִשְׁעַת הַדְּלֻקַּת הַגְּרוֹת
לְבַקֵּשׁ אֶז הַרְּבֵה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁתַּהֲיֶה הַצְּלִיחָה רַבָּה בְּבִיתְכֶם,
וְשִׁיְהֶיָה טוֹב לָךְ וּלְבַעֲלֶךָ וּלְיֻלְדֶיךָ, כִּי הַתְּפִלוֹת שֶׁהָאִשָּׁה מֵתְפַלֵּלַת
בְּעֵת הַדְּלֻקַּת הַגְּרוֹת מְאֹד רְצוּיּוֹת וּמְקַבְּלוֹת בַּשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

קב אֲשֶׁר ח' תשפה — ח' תשפו בַּנְחַל
ח' תשפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִיָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ, אֵיךְ
שָׂאֲתָה מְחֻזָּק אֵת עֲצָמְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם שְׂעוֹבֵר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל
נַעַם חֲלֻקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ וְחֲלֻקְנוּ, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי
עֲצוּתָיו שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, עַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּמְאֹד מְאֹד.

וְאִם אָמְנָם דְּבָרֵי רִיבוֹת בְּשַׁעֲרֵינוּ, וְהַבְּעַל-דָּבָר מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט
מְאֹד מְאֹד מִבֵּית וּמְחוּץ, עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׂבָעוֹלָם רַק לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר.

וּבִכְפָּרְט אֲתָה, יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד! שְׂכָבָר עָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מָה
שְׂעָבָר, עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הִיא שְׂמִיחָה,
לְשִׂמְחָה אֵת עֲצָמוֹ עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וּמָה שְׂזוֹכָה לְחֻטֵּי
בְּכָל יוֹם מְאֹה בְּרָכוֹת. וְרְאוּי לוֹמַר אֵת הַבְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם בְּהִתְחַדְּשׁוֹת
חֲדָשָׁה, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת זֶהִיר בְּכָל יוֹם בְּבְרָכוֹת.

רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֵת כָּל שִׂיחַתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֲזֻכָּה לְבוֹא וּלְהִתְיַשֵּׁב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִיָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֲשֶׁר   ח' תשפו   בְּנַחֵל   ככא

מָאד מָאד אָנִי שְׂמַח לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה מְשֻׁמַּחַת, שְׂאֵתָה זֹכָה
וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבֵּים בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵין מְלִים בְּפִי מְכַל שְׁכֵן בְּכַתָּב
לְהַסְבִּיר לָךְ אֶת מַעֲלַת הָעֲנָן הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם
לְאַחֲנֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל הַהִתְגַּלוֹת
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיא הַהִתְגַּלוֹת שְׁיִגְלָה מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ.

כִּי סוּף כָּל סוּף עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מָה מְגַלָּה רַבְּנוּ ז"ל? רַק
דְּבַר אֶחָד — שְׁנִדַּע שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין
שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יְתִבְרָךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ
שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי אֲפִלוּ שְׂאָדָם מִנַּח
כָּבֵד בְּעַמְקֵי עַמְקִים בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו, גַּם מִשָּׁם עֲדִין יְכוּלִים
לְצֵאת, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יְתִבְרָךְ כָּלֵל.

וְכֵן כְּשֵׂאָדָם מְכַנִּיס בְּעַצְמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרָךְ, אֲזוֹ נִפְתַּח
פִּיו, וּמְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וּמְסַפֵּר לוֹ
יְתִבְרָךְ אֶת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

וּבְזֶה תְּלוּיָהּ גְּאֵלַת נַפְשֵׁנוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי עַקֵּר הַגְּלוֹת
הוּא רַק מִחַמַּת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן ז'); וְלִהְפֹּךְ כָּל מָה שְׂמֵאִירִים וּמְכַנִּיסִים אֲמוּנָה בֵּין אַחֲנֵנוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, זֶה עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֵלָה, כִּי הַגְּאֵלָה תְּהִיָּה רַק עַל-יְדֵי
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂמֵשִׁיחַ צְדָקְנוּ יְגַלָּה וּיְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
יְתִבְרָךְ, עַד שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרָךְ. וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאָנוּ
מְזַרְזִים אֶת עַצְמָנוּ עוֹד עֲכָשׁוּ, וּמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת לְמוּד רַבְּנוּ
ז"ל, בְּזֶה נִזְכָּה לְמַהֵר אֶת גְּאֵלַת נַפְשֵׁנוּ.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם תְּפִיץ
אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלֶת בְּרוּרָה מְסַפְרֵי ה"לְקוּטֵי-
הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה גַם יְבִיא לָךְ פְּרִנְסָה בְּגִשְׁמִיּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לָךְ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְתִהְיֶה כְּלָכֶם
בְּרִיאִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִיגָה, י"א אֲדֹרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, נָר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נָרוּ
יָאִיר.

חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם,
הַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ אֶת מַעֲלַת הָאָדָם
הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

הֵן אָמַת אָנִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת,
שֶׁאֲתָה נִשְׁבֵּר בְּכָל פַּעַם, וְאֲתָה רוֹצֵה לְהַתְּעַלּוֹת בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת
וּבְכָל פַּעַם אֲתָה נוֹפֵל אַחֲרוֹר, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ו"ל
גְּלָה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ לְחִזְק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּכָל מַה
שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ וְנַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִשְׁבֵּר אוֹתָנוּ.

עַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְאַחֵז אֶת עֲצָמֵנוּ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּדוּלָה; הֵן לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה אֵין סוּפִית, שֶׁאָנוּ
זוֹכִים לִידַע מִמֶּנּוּ, וְהֵן לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר
וְדִבּוֹר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק
בָּזֶה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁרִי
לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ!

רְאֵה לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל יוֹם וְיוֹם כִּי אֵין לָךְ עוֹד
תְּקוּן גְּדוֹל לְנִשְׁמָה כְּמוֹ דְּבָר זֶה, שֶׁזּוֹכִים לְקָרֵב עוֹד יְהוּדֵי אֱלֹוִ
יִתְבָּרַךְ, וְלְהֵאִיר בּוֹ גַם-כֵּן אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה נַעֲשֶׂה

אֲשֶׁר ח' תשפח בנחל קכג

על-ידי הפצת הקונטרסים החדשים, שהם תמצית מה"לקוטי-הלכות" הקדושים.

נא ונא ראה להיות בשלום ובאהבה עם אשתך ועם ילדיך ותשמחם תמיד, כי בבית שיש שם שמחה, שם שורה השכינה, וכשהשכינה שורה בבית, אז כל הברכות מצויות בבית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשפח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'יקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך, איך שאתה מחזק את עצמך בכל יום ללכת בדרכי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי ה'יקר! בזה העולם עוברים על כל אחד ואחד בכל יום נסיונות חדשים, ועקר הנסיונות — שנכנסים לאדם קשיות וספקות על רבנו ז"ל ועל התורה הקדושה ועל האמונה הקדושה, ועלינו לשוב בתשובה אמתית אליו יתברך, באפן שנוריד מעצמנו את כל מיני קשיות וספקות ובלבולים אשר נמשכים בעוונותינו הרבים.

כי באמת כשאדם זוכה לעשות תשובה אמתית ושב אליו יתברך, אז אין לו שום קשיות וספקות עליו יתברך כלל, רק אדרבה, זוכה לראות את אמתת מציאותו יתברך עין בעין, ומכל דבר רואה רק את אמתת מציאותו יתברך, וכן מרגיש את נעימות זיו חיות ההתקרבות לרבנו ז"ל, ואף פעם כבר לא יתרחק.

על-כן עלינו לשוב בתשובה אמתית בכל יום ויום מחדש ובכל שעה ושעה. ועקר התשובה הוא להתודות אליו יתברך, ולפרש את

קכד אָשֶׁר ח' תשפט בנחל

כָּל שִׁיחַתְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל מַעֲשֵׂינוּ וְאֶת דְּבוּרֵינוּ
וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ, וְעַל-יְדֵי שְׁנוּזָה לְתַקֵּן אֶת הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה,
יְהִיוּ לָנוּ כְּלִים לְקַבֵּל אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקֶךָ, אֲשֶׁר בְּנַחַל גּוֹרְלֶךָ,
וּתְשִׂימַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, כִּי הַשְׂמִיחָה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשפט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּוּוֹת, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד .... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְגִדְלִי שְׂמִיחָתִי לְשִׂמְעַי הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ
שְׂזַכִּיתָ לְסִיּוֹת אֶת הַשָּׁמַיִם כְּלוֹ — אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִיךְ
וְאֲשֶׁרִי חֻלְקֶךָ, שְׂאִתָּה זוֹכָה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי הַשְׂמִיחָה מֵרַחֲבֵת לְאָדָם אֶת
דַּעְתּוֹ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה לְהֵרַחֲבֵת הַדַּעַת, אִזּוֹ בְּנִקְלָלוֹ לְקַבֵּל הַשְּׂגִיטָה
אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי בְּאֵמֶת הוּא יִתְבָּרֵךְ אֵינִי סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְקִשְׁיָה
לְקַבְּלוֹ, וְעַקֵּר הַכְּלִי הוּא שְׂמִיחָה. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר
בְּנִקְלָלוֹ לְקַבֵּל אֶת אֵמֶתת זֵיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלְשִׂימַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת
יְלָדֶיךָ, וְרְאֵה שְׂבִיבֵיתְךָ תְּשֻׁרָה תָּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִיחָה, וְאִזּוֹ תִּצְלִיחַ
בְּדַרְכֶּךָ תָּמִיד.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּמִקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמִרָא, מְדַרְשֵׁי, וְאֵל יִחְסֵר
לְךָ יוֹם מִבְּלֵי הַלְמוּדִים הָאֵלֶּה, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ לְנַצַּח נְצַחִים.

אָשֶׁר   ח' תשצ   בַּנְחַל   קכה
רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אָנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מְעַצּוֹתַי
הַקְדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשצ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, י"א אָדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַ אִיף שְׂאֲתָה
מִחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ — אֵינְךָ לְתֵאֵר וְאֵינְךָ לְשַׁעַר, כִּי זֶה חֲלָקִי מִכָּל עֲמָלִי,
אַחֲרֵי שְׂעוּבֵר עָלֵי מָה שְׂעוּבֵר, וְאֲנִי זוֹכֶה לְהֵאִיר בְּאַחֲרִים אֶת דַּעְתּוֹ
שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמִקְבָּלִים אֶת זֶה, זוֹ כֹּל חֵיּוֹתִי וְתַקְנֹתִי. וּמִי יִתֵּן,
שִׁיתְּרְבוּ הַבְּתִים, עַד שְׁנִזְכֶּה לְמֵלֵא אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים.

מָה אִמַּר לָךְ יְדֵי הַיְקָר! הַבְּעַל-דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וּמִתְפַּשֵּׁט בְּכָל
יוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עִם חֲכָמוֹת וְהַבָּלִים, עַל אִף שְׂאֲנוּ רוֹאִים מָה
שְׂקוּרָה, שְׂהַמְסִיזוֹ, יִמַּח שְׂמֵם וְזַכָּרָם, בְּרִשׁוֹת הָעַרְב-רַב, מִתְפַּשֵּׁטִים
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהֵם מְפִיִּצִים אֶת קְרַחֲיָהֶם וְסִפְרֵי פְּסִילֵיהֶם, כְּמוֹ
שְׂאֲתָה מוֹצֵא בְּבִתִּים סִפְרֵי הַנּוֹצְרִים, יִמַּח שְׂמֵם וְזַכָּרָם וְכוּ' וְכוּ'.
וּכְנִגְד זֶה עָלֵינוּ לְהַזְרִים אֶת אֹר הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, הַקּוֹנְטְרַסִּים
הַקְדוּשִׁים, שֶׁהֵם תְּמִצִּית הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְנִגְתְּבוּ בְּלִשׁוֹן קְלָה
מְאֹד, בְּאִפְסָן שִׁיְהִיָּה סְמוּךְ לְהַמּוֹן הָעַם.

חֲמִדַּת לְבָבִי! רָאָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּתְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה עָלֵי, שְׂאֲזַכֶּה גַם-כֵּן לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית. וּכְשֶׁאֲנִי אָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה, אֲזִי יִהְיֶה טוֹב לָךְ וּלְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ.

רָאָה לְשִׂמַּח מְאֹד, שְׂאֲתָה זוֹכֶה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד אֶת הַיְלָדִים בַּחֲדָר,
וּתְדַבֵּר עִמָּם תְּמִיד דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וּתְשִׂמְחֵם. וּכְשֶׁתְּהִיָּה שְׂמֵחָה בַּחֲדָר,
אֲזוֹ בְּנִגְל יִקְבְּלוּ הַתְּלָמִידִים.

קבו אָשר ח' תשצא בנחל

נא ונא אל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע. ובפרט שאנו יודעים מהעצה הנוראה והנפלאה הזו של תפלה והתבודדות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תשצא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצנה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

עליך לדעת, פי החיים של האדם מלאים נסיונות, ואשרי מי שזוכה לעבר על כל הנסיונות.

והנה כמו שכל העולם כלו מלא מלקמות ומריבות וקטטות וכו' וכו', כמו-כן האדם הוא עולם קטן, וביתו תמיד מלא מריבות וקטטות וכו' וכו'. וכמו שרוצים להשרות שלום בעולם, כן צריכים להקדים להשרות שלום בתוכו בעצמו, ובתוכו — זו ביתו, הינו אשתו.

עליך לדעת, פי שלום הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת י'), וכשאדם משים שלום בינו לבין אשתו, ובינו לבין עצמו, ובינו לבין קונו, ובינו לבין אחינו בני ישראל, הרי זה משרה שכינתו בעולם.

ועל-כן ראה לעשות שלום עם אשתך ותשלים עמה, ואז יבוא לך שפע גדול בפרנסה, כי עקר הממון בא לאדם רק בזכותה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים: תיקרו את נשותיכם, כדי שתהיו נעשים עשירים (עין בבא מציעא נט.).: אוקירו לנשייכו, פי היכי דתתעתרו; וכן רבנו ז"ל הקפיד מאד על אנשיו שיכבדו את נשותיהם, וזה עקר גדול בחדרו של רבנו ז"ל (עין שיחות-הרב"ן, סימן רסג, רסד).

אֲשֶׁר   ח' תשצב   בַּנְחָל   קכז

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשָׁלוֹם עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְאִז תִּרְאוּ יִשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּבְּדִקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת,
כִּי רַב רַבֵּן שֶׁל הַצָּרוֹת בְּבֵית שְׂעוּבָרוֹת עַל הָאָדָם, וְהַצָּרוֹת שֶׁהוּא
סוֹבֵל, הֵן רַק מִפְּנֵי שֵׁישׁ לוֹ מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֵׁישְׁפַע עֲלֶיךָ שְׂפַע בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה
וּפְרִינָסָה בְּהַרְחֵבָה.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִיָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מֵה שֶׁקָּרָה לְךָ,
שֶׁהִפְסַדְתָּ אֶת כָּל כְּסָפְךָ.

מָה אִמַּר לְךָ! כְּתוּב בַּזְהַר הַקְּדוֹשׁ (עֵינֵי תִקְוֵי זֶהר קמג): יֵשׁ אֶחָד
שֶׁצָּרִיךָ לְשָׁלֵם עִם נַפְשׁוֹת, וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁצָּרִיךָ לְשָׁלֵם עִם כְּסָפוֹ. לְדַעְתִּי,
אִם הָיוּ נוֹתְנִים לְאָדָם בְּחִירָה מָה הָיָה רוּצָה — הָאֵם לְאָבָד, חֵס
וְשָׁלוֹם, אֵילוּ נַפְשׁוֹת, אוֹ לְאָבָד אֶת כְּסָפוֹ, בְּוַדַּאי הָיָה בּוֹחֵר לְאָבָד
אֶת כְּסָפוֹ.

עַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מֵה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא רוּצָה מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל עָרֵב וּבֹקֵר בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת דִּיקָא, וְתִהְיֶה זְהִיר בְּכָל
יוֹם בְּדַבָּר זֶה מְאֹד, וְאִז יִתְבַּטְּלוּ לְפָנֶיךָ כָּל שׁוֹנְאָיִךָ, כִּי מִי שֶׁמְשַׁפֵּים
וּמַעֲרִיב לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, יִתְבַּטְּלוּ לוֹ שׁוֹנְאָיו (עֵינֵי גִטִּין ז).

הָיָה רְאוּי מְאֹד, שְׁתַּבְּדִק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ וְאֶת הַמְּזוּזוֹת אִם הֵן

קכח אֲשֶׁר ח' תשצג בַּנְחָל

כְּשֵׁרוֹת, כִּי רַב הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם, כְּשֵׁישׁ לוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת בְּבֵיתוֹ וּתְפִלִּין פְּסוּלִים.

רְאוּ לְשִׁמּוֹר אֶת הַשִּׁבְת־קִדְשׁ, וְאִז הַשִּׁבְת תִּשְׁמַר עֲלֵיכֶם.

חֹזֵק וְאַמֵּץ בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה. הֶעֱקַר תִּהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזֻכִּית לְבָא וּלְהַתְגוֹרֵר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׂנֻזְכָּה כָּבֵד לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפְרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּנּוּחַ, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֲנִי רוֹאָה עֵינַי בְּעֵינַי אֵיךְ שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם הִתְפַּשֵּׁט עֲצָמוֹ עֲכָשׁוּ עֲלֵינוּ בְּבִלְבוּלִים וּבְלִשׁוֹן-הֶרֶעַ וּבְלִיצֵי לִיצְנוּת וְכוּ' וְכוּ', אֵיךְ זֶה נִחְמָתִי, שֶׁבְּרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עַז אֶת הַקְּדוּשָׁה, וּמְפִיִצִים סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה תְּרוּפָה עַל הַכֹּל.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַמְּסִיוֹן, יִמַח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, לוֹכֵד בְּכָל יוֹם נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְצָדִים אוֹתָם בְּמַלְכָּדַת שְׁלָהֶם, וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁנוּ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְנוּ ז"ל, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֵיךְ שֶׁהַמְּלַחְמָה עֲלֵינוּ פָּנִים וְאַחֲזוֹר מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, עִם כָּל זֹאת אֲשֶׁרֵי הַחֵלַל שֵׁישׁ לוֹ אִמָּץ לֵב,

אֲשֶׁר   ח' תשצד   בְּנַחֵל   קכט

וְאֵינוּ מִתְפַּעֵל מֵהַשׁוֹנֵא, רַק נִכְנָס בְּתוֹךְ הַחֲזִית הַרְאִשׁוֹנָה וּבְתוֹךְ הָאֵשׁ, וְהוֹרֵג שָׁם מַה שְּׁיִכּוֹל.

עַל-כֵּן גַּם עָלִינוּ לְהִיּוֹת חִילִים, לְהִכָּנֵס בְּתוֹךְ אֵשׁ הַטְּמֵאָה וּלְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם שָׁם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְרֵס כָּל מַה שְּׁבָנוּ הַמְּסִיוֹן, יַמַּח שְׂמֵם וְזָכָר, הִינּוּ שְׁהֵם מְפִיִּצִים כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְזִהְמָה וְכוּ' וְכוּ', וְעָלִינוּ לְהִזְרִים אֶת זֶרֶם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּלִבּוֹת אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרֹט אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרְדִים הַתְּמִימִים, שְׁעֲלִיָּהֶם בְּיוֹתֵר לְקַח אֶת עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּעֵתִים הַלְלוּ, וְעָלִינוּ לְהַשְׁרִישׁ בָּהֶם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּהַפְצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִזֶּה, וְגַם יָבֵא עֲלֶיךָ עַל-יְדֵי-זֶה שְׂפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְתִזְכֶּה לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרַמ"ח אֵיבָרֶיךָ וְשֵׁס"ה גִּידֶיךָ וּבְכָל טְפֵי דָמֶיךָ, וְלֹא תִדַּע כְּכֹר מְשׁוּם צָרָה וּמְרָה.

רְאֵה לְהִיּוֹת זֶהִיר בְּכָל יוֹם לִילְךָ לְמַקְנָה, כִּי הַמַּקְנָה הוּא רְפוּאָה גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כָּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכג).

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי, כִּי אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתֶיךָ.

ח' תשצד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְּתָבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד אָנִי שְׂמַח לְשִׁמְעַע אִיךָ שְׂאֵתָה מִחֲזִק אֶת עֲצָמְךָ בְּמִקּוֹם קִדְּשׁ גְּדָשִׁים צִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבֵּי שְׂמַעוֹן בֵּר יוֹחָאִי, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ. עִם כָּל זֹאת הֵייתִי מִיַּעַץ לָךְ, שְׂתִשְׁמֹר

קל אֲשֶׁר ח' תשצד בַּנְחָל

אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד לִילֶךְ בְּמִנְחַת הַצְּמָצוּם, כִּי עַל-פִּי-רֹב כְּשֶׁאָדָם
רוֹצֵה הַרְבֵּה דְבָרִים בְּפַעַם אַחַת, לְבִסּוֹף נִתְבַטַּל לְגַמְרִי, כִּי רַבּוּי
הָאוֹר גּוֹרֵם לְשִׁבְיַת הַכְּלִים, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד
מְאֹד, כִּי הֵן אֵמֶת מִצַּד אֶחָד לֵיִשֵׁב חוּץ לְיִשׁוּב — זֶה טוֹב מְאֹד
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ מִצַּד שֵׁנִי אִם אֵין לוֹ הַתְּחַזְקוֹת כְּמוֹ
שֶׁצָּרִיךְ, אֲזוּ יְכוּל לְהִשְׁתַּגֵּעַ, חֵס וְשָׁלוֹם.

עַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל עֲצָמָךְ, הֵן שְׁלֵא יִהְיֶה רַבּוּי
אוֹר, שֶׁתַּתֵּן נִיחָא לְמַחֲיִן; בְּשַׁעַה שְׁאַתָּה צָרִיךְ לְאָכַל — לֶךְ לְאָכַל,
וְאַל תִּסְגֵּף אֶת עֲצָמָךְ, וּבְשַׁעַה שְׁאַתָּה צָרִיךְ לִישׁוֹן — לֶךְ לִישׁוֹן, כִּי
צָרִיכִים לְנוּחַ מְאֹד, וְאֲזוּ דִיִּקָּא מְצַלִּיחִים.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אֶחִי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ לְלַמַּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ
וּרְשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְכֵן תִּתְמַיֵּד מְאֹד בְּלַמוּד מְשֻׁנִיּוֹת, אִם תִּזְכֶּה
לְלַמַּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים — אֵין לְמַעַלָּה מְזִה בְּזַכּוּף הַנְּשֻׁמָּה. וְכֵן
תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוֹר כְּסִדְרָן בְּגַמְרָא, וְכֵן תִּרְאֶה לְסִיִּים אֶת הַמְּדַרְשׁ
עַל פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ. וְעַל כָּלֵם — שֶׁתִּהְיֶה קְבוּעַ בְּשְׁעוֹר בְּזוּהַר
וּבִתְקוּנִים.

רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב, תְּחִלוֹת,
מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיִּקָּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהַתְּפַלֵּל בְּלִי שׁוּם מַחְשְׁבוֹת
זְרוֹת.

אוֹדוֹת הַמַּחְלָקַת שֵׁישׁ עָלִי, אַל תִּסְתַּכַּל עַל זֶה כָּלֵל, כִּי כֹף צָרִיךְ
לְהִיוֹת, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַקְּדוּשִׁים רְגִילִים לוֹמְרִ: כֹּף דְּבַר שְׁהוּלֶךְ
בְּקַלוֹת בְּלִי מַחְלָקַת, צָרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ עַל זֶה.

אוֹדוֹת עֵינָה יְבִנְאֵל, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲנִי אֶפְנֵס לְשֵׁם, וְאַכְנֶה
בֵּית-מְדַרְשׁ וְדִירָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְנוּ, שְׁנַהֲפֹךְ אֶת הַיִּשׁוּב
לְיִשׁוּב תְּרַדִּי עִיר בְּרִסְלָב.

הַמְּאַחַל לֶךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר ח' תשצה — ח' תשצו בנחל קלא

ח' תשצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִנָּה, י"א אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְנִיק וְחַפִּים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹת אֶת תְּשׁוּקַת
לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַצְלִיחַ בְּלְמוּדֶיךָ, וְתַעֲלֶה תְּמִיד
מִעֲלֶה מִעֲלָה.

הַעֲקֹר רְאֵה לְקַיִם בְּשִׁלְמוֹת מְצֻנָת כְּבוֹד אָב וְאָם, וְתַעֲזֹר בְּבֵית
בְּזִמְנֵן הַפְּנוּי שְׁלֹךְ, וְכֵן תִּלְמַד עִם אַחֶיךָ הַקְּטָנִים וְתִחְזַקְמָם וְתִשְׁמַחְמָם.
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ לַעֲשׂוֹת חֵיל בְּלְמוּדֶיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִנָּה, י"א אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְהַנְּנִי מְבָרְכְךָ בְּכִרְפַת מִזֵּל טוֹב עַל
הַלְדָת בְּנֶךָ. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַצְלֶנְךָ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ
שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּעַתּוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְתִגְדְּלוֹ לְתוֹרָה וּלְחִפָּה וּלְמַעֲשִׂים
טוֹבִים. וְזֶה הַקְּטָן גָּדוֹל יִהְיֶה, וְיִזְכֶּנְךָ לְהַאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ
יִתְבָּרַךְ.

עֲלֶיךָ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְךָ, אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלֶךָ,
וְשִׂאתָהּ זוֹכָה לְרַעַת מִרְבֵּנוּ ז"ל, כִּי מָה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה מָה שְׂעֵבֵר עֲלֶיךָ בְּיָמֵים אֵלֶּה, שְׂהַחֲלִפְתָּ פְּרִנְסָתְךָ כְּמָה
פְּעָמִים, עִם כָּל זֹאת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא עֲזָב אוֹתְךָ, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ
תְּמִיד וְלֹא יַעֲזָב אוֹתְךָ.

קִלְבֵּךְ אֲשֶׁר ח' תשצז בַּנְחָל

הֲרַגְלֵךְ אֶת עֲצָמֶיךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּשִׁעָה שְׂאֵתָה נּוֹסֵעַ בְּדַרְךָ,
כִּי כָּל דְּבִיבּוֹר וְדְבִיבּוֹר שְׂאֵדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית,
וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמִנּוֹ הִיקָרִים הָיוּ רְגִילִים לוֹמֵר: אֶלְמָלָא לֹא הִתְקַרְבְּנוּ
לְרַבְנּוֹ ז"ל רַק לְהִתְוַדַּע מֵעֲנִין הַתְּבוּדָּוּת — גַּם־כֵּן כְּדָא.
הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תשצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּנּוּה, י"א אָדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

הֲנִי מְבַרְךָ אוֹתָךְ בְּבִרְכַּת מְזֹל טוֹב עַל הַלְּדוּת הַבֵּן, יַעֲזֹר לְךָ
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְגַדְלוֹ וְלַחְנֹכוֹ לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים,
וְתָרוּו רַב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמְכַל הַיְלָדִים, וְיִהְיוּ לָכֶם בְּבֵית תְּמִיד שְׂמֵחוֹת
וּפְרִנּוֹסָה בְּרוּחַ וּבְשִׁפְעַע, כְּדִי שְׂתוּכְלוּ לְחַלֵּק לְאַחֵרִים.

רְאֵי לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שְׂאֵת צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה
שְׂהֵאֵשָׁה מִתְּפִלָּלָת, מְאֹד רְצוּיָה בְּשָׁמַיִם.

אֵל תְּדַאֲגֵי אוֹדוֹת הַתְּפִתְחוֹת הַיְלָדִים, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
יַעֲזֹר לְךָ שְׂהַכֵּל יַעֲבֹר.

רְאֵי לְהִיּוֹת סְבָלְנִית, כִּי הַסְּבָלְנוֹת הֵיא עֶקֶר בְּחַיִּים, וּמִי שְׂהוּא
סְבָלָן זוֹכֵה לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר   ח' תשצח   בְּנַחֵל   קלג
ח' תשצח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו
יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לראות איך שאתה
מחזק את עצמך — אין לתאר ואין לשער כלל, בן יעזר
הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תחזק את עצמך.

ראה, אהובי, אחי! להכניס בך אמונה פשוטה בו יתברך, לידע
שהוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות
בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ועל-ידי-זה תזכה
להיות תמיד סבלן, כי סבלנות הינו אריכת אפים תלויה כפי
האמונה שהאדם זוכה, פמוכא באריכות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
קנה).

ראה להרגיל את עצמך לדבר הרבה עמו יתברך בכל יום ויום,
ותפרש את כל שיחתך וכל מה שמעיק לך לפניו יתברך, ואז תצליח
דרכך, כי העקר תלוי כפי הדבור שהאדם מדבר עמו יתברך.

ראה לקדש את דבורך לא לדבר שטיות, כי אם דבורי אמונה
והשגחה פרטית, ובפרט עם אשתך אל תצא לריב עמה, כי סוף כל
סוף היא סובלת הרבה מאד, ובזה שתחזק אותה תצליח גם אתה.

אודות המשרה בשביל אשתך, איני רואה למה לא תקח את
המשרה הזו, אדרבה על-ידי-זה תהיה לה הזכות גם לזכות את בנות
ישראל ולדבר עמהן דבורי אמונה והשגחה פרטית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קלד אֲשֶׁר ח' תשצט בַּנְחַל
ח' תשצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּוְיָה, י"א אֲדֹרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָרֵב ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ שְׂאֲתָם לּוֹמְדִים
אֵת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אוֹדוֹת מֵה שֶׁשָּׂאֲלָתָּ וְקָשָׁה לְךָ וְכֵן לְשֶׁאֵר תִּלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה, מֵה
שֶׁכָּתוּב בְּקוּנְטָרֵס "טְהֵרַת הַבְּרִית", סְעִיף י"א, שְׁמִבְּאֵר שֵׁם, שֶׁעָקַר
הַצְּדָקָה צָרִיף לְהִיּוֹת רַק בְּעֵבּוֹר הַדְּפָסֶת וְהַפְּצַת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם, וְאִם יִתְּנוּ צְדָקָה לְמוֹסְדוֹת וְכוּלְלִים שֶׁל יְשִׁיבוֹת אַחֲרוֹת,
הֵאֵם אֵין זֶה תַּקּוּן הַבְּרִית? וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ, לְדַעְתִּי, תְּשׁוּבָתְךָ בְּצֵדוֹ,
כִּי שֵׁם בְּאוֹתָהּ הָאוֹת מוּבָא, שֶׁעַל-יְדֵי שִׁפְיָצוֹ אֵת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא יִתְעוֹרְרוּ בְּתְשׁוּבָה אֲנָשִׁים, וְהֵם כְּבָר
גַּם-כֵּן יִתְּרָמוּ לְיְשִׁיבוֹת וְכוּלְלִים אַחֲרֵים; הֵינּוּ כִּי בְּאֲמַת עָלֶיךָ לְדַעַת,
אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים, מִחֲמַת כְּפָה וְכַמָּה סְבוֹת וְכוּ', וְהַעֲקָר
בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, יֵשׁ שֵׁם רַע עַל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרְנִי לְהַדְּפִיס עֲכָשׁוּ אֵת הַקּוּנְטָרִים הַחֲדָשִׁים,
שֶׁהֵם סֵלֶת בְּרוּרָה מֵה"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים, וְנִכְתְּבוּ בְּלִשׁוֹן
עֲמֻמִּית, בְּאִפְּן שֶׁיִּהְיֶה מְצוּי בְּיַדֵּי כָל, וְכֹל אֶחָד אֲשֶׁר יִסְתַּכַּל בָּהֶם,
יִמְשֹׁף לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל מְאֹד.

וַיַּעַן שֶׁעַל הַכֹּל יִמְצְאוּ גְּדָבָנִים וַיַּעֲזְרוּ, רַק לֹא לְהַדְּפִיס אֵת סְפָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן מִי שֶׁכָּבַר טַעַם טַעַם רַבְּנוּ ז"ל, וַיּוֹדַע אֵיךְ שֶׁדְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל הֵם הַתְּרוּפוֹת שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, כִּי כִּנְגַד שֵׁיִשׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם
כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְאִפְּיִקוּרְסוֹת, וּמִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּרִישׁ גְּלִי,
בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה וְחֲרָפָה כָּלֵל, וְכֵן יוֹצְאִים בְּכֹל יוֹם קוּנְטָרִים
וְעֲתוּנִים רְעִים מְלֵאִים גְּאוּף וְשַׁחַץ, וְאֵין פּוֹצֵה פֶּה וּמְצַפְצֵף, וְזֶה
יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּכֹל הֶרְחֻבוֹת בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה כָּלֵל, וְאֵין מִי שֶׁיִּלְחַם
נִגְדָם.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, לְאַחֲרוּנָה כָּל הַעֲזֵרוֹת מוּפְצוֹת בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם

אֲשֶׁר   ח' תשצט   בַּנְחַל   קלה

על-ידי כל מיני ספרי פסולים של המסיון, ימח שמו וזכרו, ש'ל כל מיני כתות, והם עובדים חזק מאד מאד להכניס את השמך שלהם, ואין מי שיפצה פה נגד זה כלל, כותבים קצת מזה ומוחים על זה קצת וזה הכל.

אבל כנגד זה אנשי שלומנו היקרים מדפיסים וחוזרים ומדפיסים קונטרסים החדשים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל בלשון קלה, אשר בהם מתגלה האמונה הפשוטה בו 'תברך, ואשר אין שום מציאות בלעדיו 'תברך כלל, ואין שום יאוש בעולם כלל, וכל אחד יכול להתקרב אליו 'תברך, וכל מיני עצות טובות ויקרות והתחזקות עצומה איך להתקרב אליו 'תברך, ובחסדו 'תברך הקונטרסים האלו מועילים, כי אנו מקבלים בכל יום ויום גזמאות של מכתבים, שכל אחד שופך בהם את שברון לבו וכל מה שעובר עליו, ורבים חוזרים בתשובה, ועל-כן בודאי מי שחטא ופגם ורוצה לתקן, עקר תקונו — שיתן רק בעבור הדפסת והפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, כי על-ידי-זה זוכים ומזפים את הרבים, אשר זכות הרבים תלויה בידם.

ובודאי מי שרוצה לתרם לישיבות ולכוללים, תבוא עליו ברכה, אבל המציאות מראה, כי להדפיס את ספרי רבנו ז"ל בפרט הקונטרסים החדשים, על זה אין שום מנדבים, ועל-כן דעת לנכון, כי מי שרוצה לזכות לתקון, עליו לעזור ולהדפיס ולהפיץ את הספרים.

אם הייתם רואים, איך שבמשך התקוממות שלטון הרשע מדינה של גיהנום, איך שעברו יותר משני מליון יהודים שואה רוחנית, שעשו להם שטיפת מח, והכניסו בהם כפירות ואפיקורסות לכפר בריש גלי בבוא 'תברך שמו, רחמנא לצלן, וכן בכל יום לומדים מליון וחצי ילדים בבתי ספר כפירות ואפיקורסות, ואין מזכירים להם את שם השם, ואין מי שמבכה את צערם.

ועכשו אחרי ידיעות אלו, בודאי כבר לא קשה כלל מה שכתוב: מי שפגם בפגם הברית בהוצאת זרע לבטלה, שיראה לתן

קלו אשר ח' תת בנחל

תמיד צדקה רק בעבור הדפסת והפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, כי רק זה יחזיר בתשובה את המון עם, ויכניס בהם את האמונה הפשוטה.

ועל-כן, לדעתי, אין שום קשיה כלל, כי לא כתוב שם, שאסור לתן צדקה לאחרים, רק עצה טובה למי שחטא ופגם, שיתן בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל. ובאמת מי שרוצה לשוב בתשובה, עליו לדעת, כי פשהוא חטא, גרם לחטא לעוד אלפים ורבות נשמות ישראל, כי ישראל ערבים זה לזה (סנהדרין כו:), ועל-כן עכשו פשוטה לשוב בתשובה, עליו לתן צדקה באפן כזה, שיחזרו גם אחרים בתשובה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שנוזכה להכניס בעצמנו אמונה פשוטה בו ותברך, ויאיר בנו אורו ותברך בהארה נוראה ונפלאה, עד שנפתח את פינו לדבר עמו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ונוזכה לראות את גאלתנו והשלמה, על-ידי משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תת.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר תצנה, י"א אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הַקָּר לִי
מאד ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
איך שאתה מחזק את עצמך.

ראה להיות בשמחה עצומה, כי השמחה מרחבת דעת האדם
בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות.

נא ונא ראה שיהיה שלום בביתך, ואל תצא לריב עם אשתך,

אֲשֶׁר   ח' תתא   בַּנְחַל   קלז

רָאָה לְרַחֵם עָלֶיָּהּ, כִּי מָאֵד מָאֵד הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ו"ל עַל עֲנָנָן זֶה, הִינּוּ עַל שְׁלוֹם-בֵּית (עִין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסג, רסד).

רָאָה לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁךְ לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוּנְטְרָסִים בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּכְדָאֵי לָךְ לְנִסְעַ פְּמָה פְּעָמִים אֶל מְעַרַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְשֵׁם בָּאִים מִכָּל הָעוֹלָם מְבַקְרִים, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַפְיֵץ שֵׁם אֶת הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דְּרַפְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

נָא וְנָא רָאָה לְצִיַּת אוֹתִי, שְׁלַבֵּל תְּבַזְבוּ אֶת מַעוֹת הַהַדְפָּסָה לְהַבֵּל וְלָרִיק, שֶׁהֵם מַעוֹת רַבְּנוּ ו"ל.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִנָּה, י"א אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמָאֵד אֲנִי מַצְטַעַר לְשִׁמְעַ מִמָּה שְׁעָבַר עָלֶיכֶם.

לְדַעֲתִי, רָאוּ לְהַתְחַתֵּן תַּכְּף-וּמִיד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרַפְּכֶם, וְתִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית גְּאָמֵן בְּיִשְׂרָאֵל. יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים גְּפִלְאִים בְּזֶה הָעוֹלָם שְׂיִכּוּלִים לְהַקְשׁוֹת קִשְׁיוֹת, אֲבָל הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הִזְהִירוּנוּ, שְׁלַבֵּל יִהְיוּ לָנוּ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת כָּלֵל, כִּי הַכֹּל גֵּעֵלֵם וְנִסְתָּר מֵאֵתָנוּ, וּבַפְּרָט כְּפִי דְּבָרֵי רַבְּנוּ הָאֲרִיז"ל הַכֹּל הֵם גְּלִגּוּלֵי גִשְׁמוֹת, וּבְדְּבָרִים אֵלוֹ אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה וּמִי וְהִיכֵן וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן אֲסוּר לְהַקְשׁוֹת שׁוּם קִשְׁיוֹת עַל כָּל מַה שְׁעָבַר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ אֶת דְּרַפְּכֶם, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְּנוּ תִּשְׁכִּילוּ וְתַצְלִיחוּ.

קלח אָשֶׁר ח' תתב בַּנְּחָל

רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל עָרֵב וּבִקְרָה בְּבֵית-כְּנָסֶת, וְתַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם.
הִיָּה טוֹב מְאֹד אִם תִּבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

גַּם טוֹב שֶׁתִּבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ וּבְבֵית הַנֶּעְרָה אִם הֵן
כְּשֵׁרוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ מֵעַתָּה לְשִׁמְעַ רַק בְּשׁוֹרוֹת
טוֹבוֹת, בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתב.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר תְּצַנְהָ, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ זְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְאִם מִצַּד אַחַד אָנִי שֹׁמֵחַ, שֶׁאַתָּה מִחֲזִיק אֶת עֵצְמֶךָ, אֲכַל מִצַּד
שְׁנֵי אָנִי מְאֹד שָׁבוּר, לְמָה אוֹמְרִים לָךְ שֶׁאַשְׁתָּךְ אֵינָה הַמְּזֹל שֶׁלָּךְ,
וּמְיַעֲצִים לָךְ לְהַתְּגַרֵּשׁ, לְדַעַתִּי, אֵל תַּתֵּן גֹּט, כִּי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּף
הַכֹּל לְטוֹבָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְשֹׁמֵחַ אֶת עֵצְמֶךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְאֵל
תַּנִּיחַ אֶת הָעֵצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת אֲצִלָּךְ, כִּי עִקַּר הַצְּלַחַת הָאָדָם, הוּא רַק
עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, עַל-כֵּן, לְדַעַתִּי, רְאֵה לְהַכְנִיֵס כְּלֵי זְמַר בְּתוֹךְ הַנְּגִירָה
שֶׁלָּךְ, הֵינּוּ טֵיִפ קַסְטָה, וְתִשְׁמַע קוֹל זְמַר, וְתִמִּיד יִנְגֵן אֲצִלָּךְ אֵיזָה
תְּקַלִּיט יָפָה מְאִיזָה בַּעַל מִנְגֵן טוֹב, וְתִשְׁמַח אֶת אַחֲרִים.

וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְיִתְחַיֵּל
לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֶיךָ שִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ, וְתִהְיֶה לָּךְ
פְּרָנְסָה לְפָרְנֶס אֶת בֵּיתְךָ — זוֹ אֲשַׁתְּךָ, וְהִילָדִים.

אֲשֶׁר ח' תתג — ח' תתד בנחל קלט

נא ונא אל תגַרֵשׁ אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים.

ראה לכתוב לי מכתב, וממש חיים חדשים תכניס בי, כי אני מאד מעונין לדעת מה קרה אִתְּךָ.

ח' תתג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אֵל ... נרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע, שהחלפת את המזוזות, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שימשכו בביתך ברכה והצלחה מן השמים.

אודות לתקן את העבר, עליכם לעסק בצרכי צבור, ולעשות רק טובות לאחינו בני ישראל. ועקר הטובות — לזכותם במצוות ומעשים טובים, וזה יהיה תקון על העבר שלכם, כי בזה שמקורבים אחרים בתשובה, בזה זוכים לתקן את העבר.

נא ונא ראו להיות שמחים ועליזים על נעם חלקכם, שזכותם לחזור בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא יעזור לכם שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אֵל ... נרו ואיר.

קמ אָשֶׁר ח' תתה בַּנְחֵל

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֲנִי רוֹאָה כְּשָׂבָא הַזְּמַן שְׁרוּצִים
מִהַשְּׁמַיִם לְפָרְסֵם אֵיזָה אָדָם, יֵשׁ הַרְבֵּה דְרָכִים לְמָקוֹם, וְאֵף שְׁמַצֵּד
אֶחָד יֵשׁ לִי צֶעַר גְּדוֹל מְכֹל זֶה, עִם כָּל זֹאת מֵצֵד שְׁנֵי גֻחִלִים נִפְלוּ
עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאֵי, כִּי הֵם חָשְׁבוּ לְהִבְאִישׁנִי בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבֵינֵי כָּךְ
נִתְגַּדְּלֹתִי וְנִתְפָּרְסְמֹתִי בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ...

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת בֵּית זַוְיָגָךְ, וְתִכְנֶה
בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִמְשִׁיךְ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

ח' תתה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּוּוּה, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מֵצִטְעַר מְכֹל מָה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ.

רְאִי לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵף
רְגִילָה בָּהּ, כִּי הִתְפַּלֵּה יְכוּלָה לְשַׁנּוֹת אֶת הַטֵּבַע, וְכָל מָה שְׁמַעִיק לְךָ
תְּסַפְּרִי לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כִּי רַק הוּא יְכוּל לְעֹזֵר לְךָ.

אוֹדוֹת הַכְּשׁוּף — הַכֹּל שְׁטִיּוֹת, וְהִתְפַּלֵּה מִבְּטֻלַת אֶת הַכֹּל.
עַל-כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל
שִׁיחַתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ הַצְּלָחָה, שְׁתַּזְכֶּי לְצֵאת מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ
שְׁנַפְּלֹת בּוֹ, וְגַם יִשְׁלַח הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְאִמָּא שְׁלֵךְ,
וְתִזְכֶּי לְעוֹד הַרְבֵּה שְׂמִחָה בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

אָשֶׁר   ח' תתו   בַּנְחָל   קמא

ח' תתו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנְחָה, י"א אָדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְשִׂמְחָתִי בּוֹ כָּעַל כָּל הַיּוֹם.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינְךָ יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, שְׂאֵתָה מִפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מָה נַעֲשֶׂה מִכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ לְהַפִּיץ, הָיִיתָ רוֹקֵד מְרַב שִׂמְחָה. רַבְּנוּ ו"ל אָמַר: מִכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׂבָאִים אֵלָיו — נִבְרָא מִלְּאָדָּה. וְשָׂאֵלוּ מוֹהֲרַנְיָת ו"ל: הֲרֵי עַד שְׂאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְחַפֵּשׂ סוֹס וּבַעַל עֲגֻלָּה, וְעַד שְׂמוֹצְאִים אוֹתוֹ, וְעַד שְׂמַתְמַקְחִים עַל הַמְּחִיר, לֹקֵחַ זְמַן הַרְבֵּה, אָמַר רַבְּנוּ ו"ל, שְׂגַם מְזָה, הֵינּוּ מִכָּל יִגִּיעָה וְטִרְחָה שָׂרָק יִגְעִים וְטוֹרְחִים לְתַכְלִית הַזֶּה — לְבוֹא אֵלַי, מְזָה נִבְרָאִים מִלְּאָכִים.

אֲזַ תְּתַאֵר לְעֶצְמְךָ, יְהוּדֵי הוֹלֵךְ וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כַּמָּה מִלְּאָכִים נִבְרָאִים מִכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה. וְהִנֵּה אֵתָה מִפִּיץ לִיהוּדֵי סֹפֵר, וְהוּא רוֹצֵה בְּדִיוֹק עֲכָשׁוּ לְאַבֵּד עֲצָמוֹ לְדַעַת, וְהִבְאֵתָ לוֹ קוּנְטֵרַס "לְמָה לְהַתְּאַבֵּד", וְהִצַּלְתָּ אוֹתוֹ, אֲזַי קִיַּמְתָּ עוֹלָם מְלֵא מַפָּשׁ, פְּשׁוּטוֹ כַּמִּשְׁמַעוֹ, וְכֵן אָדָם רוֹצֵה לְהַתְּגַרֵּשׁ, וְהִנֵּה מְקַבֵּל קוּנְטֵרַס "לְמָה לְהַתְּגַרֵּשׁ", וְנִמְנַע מִמְּחַשְׁבָּתוֹ הַרְעָה, הֲרֵי הִצַּלְתָּ לוֹ אֶת הַשְּׁלוֹם־בֵּית. אוֹ אֲנָשִׁים רַבִּים בֵּינֵיהֶם, וְהִנֵּה מְקַבְּלִים קוּנְטֵרַס "לְמָה לְרִיב", וְחֻדְלִים מִמְּרִיבָתָם, אוֹ אָדָם מְסֻתָּבֵב בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת, וְנוֹתְנִים לוֹ קוּנְטֵרַס "תַּהֲיֶה שְׂמֵחַ", הֲרֵי נִשְׁתַּנּוּ כָּל חַיֵּינוּ. אוֹ אָדָם מְסֻתָּבֵב וּמְדַמֵּינ, שְׂיִהֲיֶה עֲשִׂיר גְּדוֹל וַיְרִוּחַ בְּלוֹטוֹ מְלִיוֹנִים, וְהִנֵּה מְקַבֵּל קוּנְטֵרַס: "צֵא מִהַדְּמִיוֹן", "קִבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת" וְכוּ', וְחֻדְלֵי מְדַמֵּינּוֹתָיו וְשִׂטְיֹתָיו. נִמְצָא מִכָּל זֶה, שְׂפָל סֹפֵר וְסֹפֵר יֵשׁ לוֹ כְּתֹבָת, וְזְכוּת הַמִּפְּיץ גְּדוֹלָה בְּמֵאֵד מְאֹד.

וְלִכֵּן רְאֵה לְהַפִּיץ בְּמֶרֶץ גְּדוֹל, וּבַפֶּרֶט בֵּין הַבַּחֲוָרִים רְאֵה

קמב אָשֶׁר ח' תתז בַּנְחַל

לְהַפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מִקְדָּשָׁה וְטְהָרָה וְשְׁמִירַת הַבְּרִית, וְכֵן הַסְּפָר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

לְזֹאת, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, הַהֶכְרַח לָךְ לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאַף שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וּבְזָכוֹת הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת תְּהִיָּה לְאִשְׁתְּךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה עַל הַרְגָלִים, וְגַם הִיא תִלְךָ לְהַפְיֵץ, אַתָּה תַפְיֵץ בֵּין הַגְּבָרִים וְהִיא בֵּין הַנְּשִׁים, וְלִבְסוּף תִּזְכּוּ לְבֵן חֻמֵּד שְׂיִקְרָא עַל שֵׁם הַצַּדִּיק.

רַק תְּהִיָּה חֻזַק וְתַחֲזִק אֶת אִשְׁתְּךָ וְתִשְׁמְחָהּ, וְאַזּוֹ תִרְאֶה אֵילוּ חַיִּים נְעִימִים וְעַרְבִים תַּחֲיוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרוֹךְ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכו', זֹאת עָלֶיךָ לְזָכֹר, מֵה שְׁסַפֵּר רַבְּנוּ ז"ל בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת (מִהַחֲגוֹר, מַעֲשֵׂה ג'), כִּי הֶחֱכַם הוֹצִיא אֲנָשָׁיו חוּץ לְיִשְׂרָאֵל, אָבֵל עָשָׂה סְבִיבוֹ עֲגוּל, שְׁלֵא יִכְנַס שָׁם הַסֵּמ"ך-מ"ם. וְהִנֵּה הִגִּיעַ הַסֵּמ"ך-מ"ם וְרָצָה דִּיקָא לְהַכְנִס, וְהֶחֱכַם לֹא נָתַן לוֹ. פָּתַח פִּיו וְצָעַק: אֲנִי בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ. אָמַר הֶחֱכַם: אֵינִי מִפְחָד מִמֶּךָ. וְצָעַק הוּא: מַה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּמָקוֹם שְׁלִי? אָמַר הֶחֱכַם: אֵין זֶה מָקוֹם שְׁלֶךָ. וְצָעַק הוּא: אֵינְךָ מִפְחָד מִמֶּנִּי?! וְעָנָה הֶחֱכַם: לֹאוּ, אִם אַתָּה רוֹצֵה, אֶעֱשֶׂה דְבָר שְׂאֵתָה תִפְחָד מִמֶּנִּי. וְהַחֵל לְהַתְפַּלֵּל, וְהַחֵל לְבוֹא רְעֵמִים, וּמִזֶּה הַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת וְהַקְּלָפוֹת מִפְחָדִים מְאֹד. וְכִמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), שְׁעַל-יְדֵי תַפְלָה בְּכַח, מִזֶּה נַעֲשֶׂה רְעֵמִים; נִמְצָא, שְׂתַפְלָה בְּכַח אֵלוּ הַרְעֵמִים, שְׂהַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת

אֲשֶׁר   ח' תתז   בַּנְּחָל   קמג

שְׁאֵדָם בָּרָא בַּעֲוֹנוֹתָיו — בּוֹרְחִים מֵהֶם. וְלִכְּן הֶעֱקָר לְהַחְדִּיר בְּכֻלָּם
חַיּוֹת שֶׁל תַּפְלָה, וְלֹא לְהַתְפַּחַד כָּלֵל.

רָאָה לְחִזָּק עֲצָמָךְ וְאֵת אַחֲרִים, וּתְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד דְּבוּרֵי
אֲמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, מִי שֶׁרַק תִּמְצָא וְתַפְגֵּשׁ, תִּחְזָקוּ בְּדִבּוּרֵי
הַשְׁגָּחָה וּבִטְחוֹן, וְזוֹ הַצְּלָחָה נִצְחִית, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל,
אֲשֶׁר מְגַלֶּה לָנוּ סוּדוֹת כְּאֵלוֹ, וְעֲלִינוּ לְרִקְדַּעַל כֶּךָ מֵרַב שִׁמְחָה. וְכֶךָ
אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (שִׁיחוֹת־הַרְ"ן, סִימָן קעז), שְׁאֲנוּ צְרִיכִים לְשִׂמְחָה בְּמֵאֹד
מְאֹד, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה. וְדַבֵּר זֶה צְרִיף לְהַחְדִּיר בְּכֻלָּם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ;
וְאֵל תִּחְשַׁב שֶׁהַדְּבוּרִים הוֹלְכִים לְרִיק, רַבְּנוּ וְ"ל הִזְהִיר אֶת מוֹהֲרַנְ"ת
וְ"ל, שֶׁיִּדְבֹּר בְּכֻל־יּוֹם עִם אֲנָשִׁים, וְעֵנָה מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל: רַבֵּי, אֲבָל
אֵינִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם. עֵנָה וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ וְ"ל: וּמָה בְּכֶךָ?!
אֶתָּה תְּדַבֵּר. וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל, שֶׁהַבֵּין אֲזַ מְרַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהַדְּבוּרִים
פּוֹעֲלִים, אִם מְדַבְּרִים עִם אֲנָשִׁים בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם וְתַבְרֹךְ, פּוֹעֲלִים
אֲצִלָּם. כִּי כָּל נֶפֶשׁ בַּר יִשְׂרָאֵל חֲשׂוּבָה בְּמֵאֹד בְּמֵאֹד בְּשָׂמִים.

וְלִכְּן אֵימַתִּי שֶׁתַּפְגֵּשׁ אֵיזָה יְהוּדִי, אֵל תִּפְגַּס עִמּוֹ בּוֹכּוּחִים, אֲלָא
תִּכְתֹּף-וּמְיָד תְּדַבֵּר עִמּוֹ מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

פַּעַם בָּא אֵיזָה מִשְׁפִּיל לְהַתּוֹפֵחַ עִם הָרַב הַקְדוּשׁ רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ
מִבְּעֵלְזוּי"ע, וְלֹא רָצָה לְהַתּוֹפֵחַ עִמּוֹ. שְׁאֵלוּ הַחֲסִידִים אֶת רַבֵּם: אָדָם
זֶה מְלַמֵּד, וּמַדּוּעַ לֹא תַעֲנוּ לוֹ עַל שְׂאֵלוֹתָיו? עֵנָה וְאָמַר: יֵשׁ לְאָדָם
רַמְ"ח אֵיבָרִים וְשִׁסָּה גִידִים, הִרְאָה הִיא נִגְדַּת הָאֲמוּנָה, כִּי אֲמוּנָה
תְּלוּיָה בְּרֵאוֹת, מִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה הִרְאָה שְׁלוֹ מְקַלְקֶלֶת. וּמַחֲלַת
הִרְאָה הִיא מַחֲלָה מְדַבְּקָת, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד מֵאֵלוֹ
שֶׁאֵין לָהֶם אֲמוּנָה. וְצְרִיכִים לְזַכֵּר הַיֵּטִב דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עִין
חֲלִין קי:): אֵינִי דֹטְרִיד לְמִיפְלֵט לֹא בְּלַע, הֵיזוֹת וְהוּא טְרוּד לְפִלְט
הַחוּצָה, אֵינִי בּוֹלֵעַ פְּנִימָה; וּכְמוֹ-כֵן כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה
וּפּוֹלֵט אֲמוּנָה, אֵין לוֹ אֶפְשָׁרוּת לְבַלֵּעַ אֶת אָרֶס הַכִּפּוּרוֹת שֶׁנִּדְבַּק
בְּכַנִּי-אָדָם.

וְלִכְּן אֵל תִּהְיֶה בִּטְלָן! קַח עֲצָמָךְ בְּיָדֶיךָ, וּתְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי

קמד אָשר ח' תתח — ח' תתט **בנחל**

אָמוּנָה, וְתִרְאָה אֶת הַנְּסִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה, וּמִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַכִּי
מְאֹשֵׁר בְּחַיִּים. וְחֻבֵּל שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֵינָם יוֹדְעִים מִכּוֹחַ הַתְּפִלָּה, כִּי
אִם הָיוּ יוֹדְעִים מִמַּעַלְתַּת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, תָּמִיד תָּמִיד הָיוּ
מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן הִתְחַל אִתָּה לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ בֵּינְךָ לְבֵין
קוֹנֶךָ, וּתְחַזֵּק אֶת שְׂאֵר הַתְּלֻמִּידִים שְׂיִרְבוּ מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּשִׂיחָה
זוֹ תְּפִלָּה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, כִּי כָּל הַיְּשׁוּעָה תְּלוּיָה אִף וְרַק בַּתְּפִלָּה.

וּמִפְּאֵת טְרַדוֹתֵי הַרְּבּוֹת — הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהֵיוֹת חֹזֵק מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמַגְנֵן: שְׁחֵרִית,
מְנַחֶה, עֲרַבִּית. וּמִי שֶׁמְתַפַּלֵּל בְּמַגְנֵן, יֵשׁ לוֹ דָּבָר שֶׁבְּמַגְנֵן — פְּרֻנְסָה
בְּשִׁפְעַ, וְזֶה בְּדוּק וּמְגֻנָּה. וְכֵן תְּבָרַךְ בְּרִכְתֵּ-הַמְּזוּן מֵתוֹף הַסְּדוּר

אֲשֶׁר   ח' תתט   בְּנַחֵל   קמה

דִּיקָא, אֲשֶׁר אַנְשִׁים אֵינָם יוֹדְעִים מְזָה, כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת
בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר וּבִשְׂמִיחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיגִים פְּרֻנְסָה,
תָּמִיד הָיוּ מְבָרְכִים בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן בְּכֹנְנָה גְּדוּלָּה וּבִשְׂמִיחָה.

רְאֵה לְצִיַּת לְדַבְּרֵי אֱלוֹ, וְאַל תִּהְיֶה בִּטְלָן כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ עִם אִשְׁתְּ חַיִּל, שְׁלֹא תֵאָרֶת
וְשַׁעֲרָתְךָ כָּלֵל, עַל-כֵּן זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו (תְּהִלִּים קה, ה), זָכַר תָּמִיד אֶת
הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאַנִּי בְּטוֹחַ שָׂאֵם
תִּתְחַזַּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתוֹדָה וְתִהְלֵל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, עוֹד תִּרְאֶה הַרְבֵּה נִסִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ, יִהְיֶה לְךָ
פְּרִי בָטָן, זֶרַע שֶׁל קִימָא, פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, דִּירָה מְשֻׁלָּךְ, הַרְבֵּה דְבָרִים
שְׁלֹא שַׁעֲרָתְךָ כָּלֵל. עַל-כֵּן אַל תִּהְיֶה בִּטְלָן, קַח עִצְמָךְ בְּיַדְךָ, וְתִשְׁמַר
עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָךְ, וְתִכְבֵּד וְתִיַקֵּר אֶת אִשְׁתְּךָ, אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ
מִתְנָה נִתֵּן לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. תִּהְיֶה וְתִתֵּן בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאַז
תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

נָא וְנָא הִיָּה חֲזַק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, כְּדִי
שְׁתַּסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם עִם
פְּרוּשׁ רִשְׁ"י, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֻכּוֹת ח:): לְעוֹלָם יִשְׁלָמִים
אָדָם פְּרֻשִׁיתוֹ עִם הַצְּבוּר, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים פְּרֻשִׁיתוֹ עִם הַצְּבוּר,
מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו וְשִׁנּוּתוֹ; זֶה מְזַכֵּה אֶת הָאָדָם לְאַרְיֻכּוֹת יָמִים
וְשָׁנִים, שׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם מִקְרָיִם מְזַעְזְעִים, אֲסוּנוֹת וְטְרַגְדִּיּוֹת, אֲבָל
אִם אָדָם מְקַיֵּם דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּפִשׁוּטָם — מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו
וְשִׁנּוּתוֹ. כֵּן גַּם רְאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה הֶלְכָה, כְּפִי שְׁלֵמֶדֶת בְּהִיוֹתְךָ
אֲצִלִּי, וְאַל תִּשְׁנֶה מְנַהֵג אֲבוֹתֶיךָ כָּלֵל וּכְלָל, וְרַק זֶה מַה שִׁישְׂאָר
מִמֶּךָ. וְחָבֵל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לַמּוֹד תּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא טוֹב,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ד, ב): "כִּי לִקַּח טוֹב נִתַּתִּי לָכֶם, תּוֹרַתִּי אֵל
תַּעֲזוּבוּ", אִם תַּעֲשֶׂה כֵן, אֲשַׁרְיֶךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לְךָ לְעוֹלָם הַבָּא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קמו אשר ח' תתי בנחל
ח' תתי.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, י"א אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות וכו', יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה לך דירה משלך, ולא תצטרך לגור בשכירות. וכך אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי מועד קטן ט:): שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו; כשיש לאדם בית משלו, זו השמחה הגדולה ביותר. למה לשלם שכר דירה לרוח, בשעה שיכולים לשלם משפנתא, ומשלמים בין כף את הקרן של עצמו, והדירה נשארת אצלו.

ולכן אני רוצה מאד מאד, שכל אחד ואחד מאנשי שלומנו יקנה בית, ולא יגור בשכירות, אף צריכים על זה אמץ לב ולא להתפחד כלל.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתבנה בית נפלא מאד, רק שיהיה לך חשק ורצון להוציא מהכח אל הפעל.

והעקר תזכר לכבוד את אשףך, אשר חננך הבורא יתברך שמו באשה מיחדת במינה, עליך לשמר מאד מאד בכבודה, לחזקה, לעודדה ולשמחה, פי חכמינו הקדושים אומרים (ראש השנה ו:): אשה — בעלה משמחה. ורבנו ז"ל הקפיד מאד על שלום-בית ואמר (עין שיחות-הר"ן, סימן רסג, רסד), שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם לשבור את הבתים שיהיו גרושין, חס ושלום, ולכן עלינו לעסוק רק בשלום-בית. ואלו האברכים שהם אנשי בליעל, ומבזים את נשותיהם ומזלזלים בהן, מה קורה לבסוף? שהאשה בורחת, ונותרים קרחים מכאן ומכאן, ואחר-כך תולים את הקולר בזולת, בשעה שדמם בראשם, והם חפרו לעצמם את הבור הגדול, מאחר שנבלו פיהם על נשותיהם, על-כן עזבו את הבית, או מי שמעז להרים ידיו על אשתו, בודאי היא תברח ממנו לבסוף.

אֲשֶׁר   ח' תתיא   בנחל   קמו

וְלִכְּנָן רְאָה לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּכַבּוּד אֲשֶׁתֶּף וּלְיִקְרָה מְאֹד, וְכֵן תְּדַבֵּר עִם הַחֲבָרִים בְּעִנְיַן שְׁלוֹם-בַּיִת, שְׁנֵה הָיָה הַיְסוּד אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל. וּבִפְרָט מִי שְׁרוּצָה לְבָנוֹת בַּיִת, הוּא צָרִיף לְהַכְנִיֵס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹכוֹ, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת י.); שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם, וְאִם מְחַבְּרִים שְׁלוֹם עִם בַּיִת נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם-בַּיִת. אִם מְחַבְּרִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹף תּוֹכְנוּ — זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת.

אֲנִי מְקַוֶּה מְאֹד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּלַּף בְּצוּרָה כְּזוֹ, וְאִז תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתיא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, י"א אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רלז), שְׁצַרִּיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַדְּבּוּר, לֹא לְהוֹצִיא מִפִּי דְּבּוּר רַע — לֹא נִגְדַּע עֲצָמוֹ, לֹא נִגְדַּע הַזּוּלָת, וּבִפְרָט כְּבִיכּוֹל נִגְדַּע הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִפְלוּ אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ מְאִמִּין בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל אֲסוּר לוֹ לְחַזֵּר וְלוֹמֵר דְּבָרֵי שְׁטוּת מֵהַשְּׁבִיגֵי-אָדָם מְדַבְּרִים נִגְדוּ? תְּבַרַךְ, אִף אִם הוּא אוֹמֵר אוֹתָם בְּשֵׁם מִי שְׁאֵמְרָם, כִּי עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא מְתַלּוֹצְצִים, וְצַרִּיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַדְּבּוּר, כִּי הַדְּבּוּר מְכַרִּיחַ אַחֲרֵי-כֵן לַעֲשׂוֹת אֶת הַבְּלָתִי רְצוּי. וְלִכְּנָן צַרִּיכִים לְהִזְהַר בְּמְאֹד מְאֹד לְהוֹצִיא מִהַפֶּה רַק דְּבּוּרִים קְדוּשִׁים, דְּבּוּרִים שֶׁל אֲמוּנָה, דְּבּוּרִים שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת, לְחַזֵּק אֶת הַזּוּלָת, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם, לְדַבֵּר נִגְדַּע הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹ נִגְדַּע הַצְּדִיק.

יִשְׁנֶם הַרְבֵּה דְבָרִים שְׂאִינְנוּ מְבִינִים, וְאִי אֶפְשֶׁר לָנוּ לְהִבְינֶם, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֵין סוּף, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִיָּה וְנִמְצָא וַיְהִיָּה. וְלִכֵּן אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת, שְׂאִנְחָנוּ אֲנָשִׁים קִטְנֵי עֲרָף, מְצַמְצָמִים בְּדַעַת וּבְשִׁכְלָה, אֵיךְ נִבִּין אֶת דְּרָכֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא? ! הֲרִי מִי שְׂאוּמֵר שֶׁהוּא מִבֵּין אֶת דְּרָכֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא שׁוֹטֵה וְטַפֵּשׁ, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהִבֵּין דְּרָכָיו יִתְבָּרֵךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוּמְרִים (בְּרִכּוֹת ז.), שְׂמִשָּׁה רַבָּנוּ יִגַע וְטָרַח לְהִבֵּין לְמָה צְדִיק וָרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ. יֵשׁ צְדִיקִים שְׂשִׁלְוָה וְנַחַת לָהֶם, וְאֵינֶם חֲסֵרִים דְּבַר, יִשְׁנֶם צְדִיקִים מְלֵאֵי צָרוֹת וְיִסוּרִים, יִשְׁנֶם רָשָׁעִים אַרְוֵרִים שְׂאֵינֶם חֲסֵרִים דְּבַר, וְיֵשׁ רָשָׁעִים אַרְוֵרִים מְלֵאֵי צַעַר וְיִסוּרִים, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וּמִשָּׁה רַבָּנוּ לֹא הִיָּה יָכוֹל לְהִבֵּין זֹאת. וְאִם מִשָּׁה רַבָּנוּ, בְּחִיר הַמִּין הַאֲנוּשִׁי לֹא הִבֵּין דְּבַר זֶה, אֵיךְ אָנוּ בְּשִׁכְלָה הַמְצַמְצָם שְׁלָנוּ פֶּן נִבִּין? ! וְלִכֵּן אֶסוּר לְדַבֵּר נֶגֶד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹם דְּבַר, כִּי אָנוּ קִטְנֵי עֲרָף. מִסְתּוֹבְבִים פֶּאֶן אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר כָּל אָדָם הוּא עוֹלָם מְלֵא. יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהֲרַנְיָתָ וְ"ל שְׂאֵמֵר: זֶה עוֹלָם גְּדוֹל עִם הַרְבֵּה עוֹלָמוֹת קִטְנִים. הֵינּוּ הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא עוֹלָם גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲבָל כָּל אָדָם זֶה עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ. כָּל אָדָם שְׂמִסְתּוֹבֵב, הוּא מְדַמֵּין לְעֲצָמוֹ שְׂכֵלֵם מִסְתַּפְלִים עָלָיו, כֵּלֵם מִחֲשִׁיבִים אוֹתוֹ, כֵּלֵם מְבִזִּים אוֹתוֹ, הוֹלֵךְ עִם תְּכַנְיּוֹת, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, וְלִכֵּן הוּא מִפְקִיר אֶת הַדְּבוּר, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ. וְאֵינוּ חוֹשֵׁב שְׂיִשְׁלֵם עַל כֶּף בְּאִפְסָן קֶשֶׁה מְאֹד, וּמְכַל שְׂכָן כְּשׂוֹבָא לְדַבֵּר עַל אַחֲרִים.

כְּשׂוֹבָא לְדַבֵּר שְׂלַחַה אֶת הָאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּהִסְטוֹרִיָּה מְאֹד בְּרִיאַת הָעוֹלָם לְנַחֲוֹת עַל הַלְבָנָה, כְּשִׁחְזוֹר סִפֵּר אֶת הַחַוִּיּוֹת שְׂעָבְרוּ עָלָיו, וּמַה הוּא רָאָה. וְאַחַת מִהַשְּׂאֵלוֹת שְׂשְׂאָלוּהוּ: הֲרִי הִיָּיתָ בְּלִבָּנָה, מַה וְאֵיךְ נִרְאָה הִיָּה כְּדוּר הָאֲרָץ? וְהַחֵל לְשַׁחֵק, וְאָמַר: מְלַמְעָלָה הַסְתַּפְלֵתִי לְמִטָּה, וְנִרְאִיתִי כְּדוּר קִטְנֵי מְאֹד. וְחֲשַׁבְתִּי לְעֲצָמִי — בְּכְדוּר הַקִּטְנֵי הַזֶּה נִמְצָאִים מְלִיוֹנֵי אֲנָשִׁים, רַבִּים אֶחָד עִם הַשְּׂנִי, נִלְחָמִים, שׁוֹפְכִים דָּם הַזּוֹלָת בְּחִנָּם וְכוּ' וְכוּ'. וְהִנֵּה מַה אָנוּ כְּלָנוּ בְּיַחַד? כְּדוּר קִטְנֵי בְּלָבָד. וְזֶה דְּבַר מְאֹד מְאֹד מְעַנֵּן, אָדָם מִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, מַה הוּא חוֹשֵׁב? אֲנִי, אֲנִי, אֲנִי, כָּל רַגַע אֲנִי וְאֲנִי, כְּאֵלוֹ

כל העולם זה שלו. וממילא הוא מלא כעס, מלא קנאה, מלא שנאה — למה אין מכבדים אותי, למה לפלוגי יש כסף ולי לאו?! למה זה עושה כף, וזה הוא כף וכו'. מה אכפת לך?! והוא עונה: מה זאת אומרת מה אכפת לי?! הלא אני ואני וכו', והוא מנפח כבלון, ואינו יודע שחור אחד עושים בו, והכל מתפוצץ, ועל-כן מה לו להתנפח בישות ובגאות, מה הוא יודע מתי יקראוהו בתורה?! אבל אף אחד אינו רוצה לחשב מזה. וחושב רק — אני ואני. וממילא מדבר על הזולת, תוחב אפו במה שאינו שייך אליו וכו', וכך נעשות מריבות וכל אחד נכנס לתחום חברו, ומנתח את זולתו לארץ ולרחב, משפחה זו כף וזו כף וכו', ומרבים בלשון הרע ורכילות וכו' וכו', מה אכפת לכם?! זה נובע מאדם שחושב שהכל שלו, והוא בעל-הבית של העולם ועליו לתקן את כלם, זה נובע מגאון סרוחה. אבל הקדוש-ברוך-הוא אמר (ישעיה נז, טו): "אשפון את דפא", הקדוש-ברוך-הוא שוכן אצל אדם שמחשיב עצמו ללא כלום; פי אם אדם גאה בעצמו, הוא דוחה את השכינה, ואינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, פי אין אני והוא יכולים לדור ביחד (עין סוטה ה.).

ובאמת אם היה אדם ענו ומשפיל עצמו, היו חיינו נפלאים ביותר, פי מה יש לו להתגאות, הלא הקדוש-ברוך-הוא פה! חכמינו הקדושים אומרים (עין בבא בתרא ס.), שרצה בלעם לקלל את ישראל, אבל ראה שאין פתחיהם זה מול זה, אזי פתח ואמר (במדבר כד, ה): "מה טבו אהליך יעקב" וכו', ובמקום קללות יצאו לו ברכות. ברגע שאין אדם מסתפל על זולתו, אזי שורה הברכה, אף כיון שאדם תוחב אפו לאהלו של חברו, אז שורה קללה. חכמינו הקדושים אומרים (בבא בתרא ב:), שישנו הזק ראייה, כשבונים בית אסור לבנותו באופן שחלונות פלוגי יביטו לחלונות אלמוני, הינו כאן מנח יסוד של שמירת הלשון, פי אם אין מסתפלים מה שקורה אצל הזולת, אז אין מדברים ממנו. הלואי שנזכה לתקן מה שיש אצלנו, ולמה צריכים ללכת ולבדק את הזולת — מה הם פגמיו וחסרונותיו. ואם כל אחד היה חושב כף, היו חיים חיי אשר ושלנה.

אף דא עקא, שרוב בני-אדם המממרים, זה רק מפני שחושבים מהזולת, ונדמה להם שהדשא של השני יותר ירק, לזה יש ילדים מצלחים יותר, לזה יש פרנסה ברוח וכו' וכו', כל אחד חושב רק מהשני, וממילא אין לו זמן לחשב מעצמו. וכמאמר הפתגם העממי: סוס השוטה מים מן האגם, בועט ברגליו אחרנית, כי רואה למולו עוד סוס שוטה, ואינו מפרגן לסוס השני שנוטל לו כביכול את המים, על-כן מנסה לבעט בו. ולצערנו הרב, דבר זה מצוי גם בין בני-אדם, שאנשים חושבים שהזולת אוכל להם את כל האכל, נושם את כל האויר וכו', ובעבור זה בני-אדם מדברים זה על זה.

הנה צדיק קדוש בשם רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זי"ע, בעל ה'צמח צדק'. פעם בא אליו יהודי ואמר — איני יכול לילך לבית-הכנסת, ומדוע? כי תכף פשאני נכנס לבית-הכנסת כלם דורכים עלי. ענה לו הצדיק: מי אומר שאתה צריך להתפשט לארץ ולרחב בית-הכנסת שידרך עליך, תעמד בפנה שלך, ואז יהיה מקום לכלם, ואף אחד לא ידרך עליך. נמצא מזה, אם אדם יושב בקרן זוית, ומתפלל מתוך סדורו, ועובד את הקדוש-ברוך-הוא, ואין לו עסק עם אף אחד, חי חיים טובים ונעימים. אף דא עקא, שטבעו של אדם שצריך לתחב אפו בעסקי הזולת, ועל-ידי-זה ממרר לעצמו את החיים, עד שמתחיל לדבר נגד הקדוש-ברוך-הוא, בר מינן, ויש לו קשיות וטענות עליו ותברך. אוי טפה סרוחה, אתה פחות מנמלה, ואיך תעז לדבר נגד הקדוש-ברוך-הוא?!

כמו-כן הצדיק — מהי מעלתו? הוא כלום בעיני עצמו, אשר אין אנו יכולים להבין דבר זה, כי בנו יש נקדה של אנ"י אנ"י, אף הצדיק הפך אותיות אנ"י לאי"ן, שבטל עצמו לגמרי לגבי הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): כשם שיש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כי איננו מסגלים להבין אותו ותברך, כמו-כן איננו יכולים להבין את הצדיק עם הראש המצמצם שלנו, ולכן יש לנו קשיות על הצדיק. הצדיק עבד את הקדוש-ברוך-הוא יום ולילה, לילה ויום, שבוע אחר שבוע,

אֲשֶׁר   ח' תתיא   בַּנְחַל   קנא

חֲדָשׁ אַחֵר חֲדָשׁ, שָׁנָה אַחֵר שָׁנָה, וְנִתְקַ עֲצָמוּ לְגַמְרֵי מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְדַבֵּק עֲצָמוּ וּמַחֲוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְאִיךָ אָנוּ מְלֵאֵי שְׁטִיּוֹת, חוֹשְׁבִים כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת רַעוֹת וְהִרְהוּרִים מְגַנִּים, מִתְכַּנְנִים כָּל מִינֵי עוֹלוֹת וּשְׁחִיתוֹת, אִיךָ נִבִּין אֶת הַצְּדִיק? ! וְלִכֵּן הַזֶּהִיר רַבְּנוּ ז"ל לֹא לְדַבֵּר נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא נֶגֶד הַצְּדִיק.

וְרַבְּנוּ ז"ל הֵבִיא דְגָמָא, יְהוּא הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר מָסַר נַפְשׁוֹ לְעַקֵּר מַעַם יִשְׂרָאֵל אֶת עוֹבְדֵי הַבַּעַל, כִּי אַז הָיְתָה קְלָפָה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ לְאַלִּיל וְכוּ', וְכָל אֱלוֹ שֶׁעֲבָדוּ אֶת הַבַּעַל פָּחַדּוּ מִמֶּנּוּ וְהִתְחַבְּאוּ, כִּי רָצָה לְהַרְגֵּן אֶת כָּלָם. וְכִיּוֹן שֶׁרָצָה לְמַצֵּא אֶת הַמִּתְחַבְּאִים — הוֹצִיא כְּרוֹז: "אֲחָאָב עֲבַד אֶת הַבַּעַל מַעַט, יְהוּא יַעֲבֹדֵנוּ הַרְבֵּה" (מְלָכִים-ב' י, יח). אָמַר זֹאת בְּדֶרֶךְ לִיְצַנּוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּכְבְּאוּ אֵלָיו וְיִהְרָגֵם, אַךְ מֵאַחֵר שֶׁהוֹצִיא מִפִּי מַלְאִים אֱלוֹ, לְבַסּוֹף הוּא עֲבַד עֲבוּדָה זָרָה, וּמִזֶּה לְמַד רַבְּנוּ ז"ל עַד כִּפְּהָ צָרִיךְ אָדָם לְשָׁמֵר עַל דְּבוּרוֹ, לֹא לְהוֹצִיא מִפִּי דְבַר אֶפְלוּ בְּדֶרֶךְ לִיְצַנּוֹת.

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (קִהְלֵת ה, א): "אֵל תִּבְהַל עַל פִּיךָ וְלִבְךָ אֵל יִמְהַר לְהוֹצִיא דְבַר לְפָנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, עַל-כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעֻשִׂים"; הוּא מְזַהֵרֵנוּ שֶׁלֹּא נִבְהַל תִּכְףּ-וּמִיד לְהוֹצִיא דְבוּרִים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַש"י: לְהוֹצִיא דְבַר לְפָנֵי הָאֱלֹקִים — לְהוֹצִיא קִשְׂיָה כְּלַפֵּי מַעֲלָה, כִּי הָאֱלֹקִים לְמַעֲלָה וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, מִי שֶׁעוֹמֵד לְמַעֲלָה תָּמִיד מְנַצֵּחַ, וּמִכָּל שָׁכֵן גְּבוּר לְמַעֲלָה וְחַלֵּשׁ לְמַטָּה, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבוּר לֹא לְדַבֵּר נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּקְד): מִה שֶׁיֵּךְ אָדָם, אִם רַק נוֹטֵה עִם הַיָּד לְצַד יְמִין, נַעֲשֶׂה כָּךְ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאִם עוֹשֶׂה כָּךְ עִם הַיָּד, נַעֲשֶׂה כָּךְ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. אָדָם מְקַשֵּׁר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם בְּרָצוֹנוֹ אוֹ שְׁלֵא בְּרָצוֹנוֹ, אָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת הַסְּגֻלוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ. כָּל יְהוּדֵי מְקַשֵּׁר לְכָל הָעוֹלָמוֹת, כָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁעוֹשֶׂה מְקַשֶּׁר לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֹאת, הָיוּ מְפַחְדִּים לְזוּז, הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה, וְרוֹאֶה כָּל

מה שאני עושה, מכל מצוה ומצוה בוראים מלאכים. ובאמת אנו כל-כף עצובים, כי איננו יודעים את זאת. יש לנו כל-כף הרבה מצוות טוב, ואיננו משיגים את הטוב שיש בנו, מהרגע שאנו פוקחים את העינים כשקמים, עד הרגע שעוזמים אותן והולכים לישן, ישנן כל-כף הרבה מצוות, ואיננו שמים לב על זה, ולכן אנו מזלזלים בהן. ולא זו בלבד, אלא יש לנו טענות וקשיות על הקדוש-ברוך-הוא — למה נפלתי בפח כזה, למה אני צריך לסבל סבל כזה? ! אף אסור לשאל למה, ואסור לחקר אחר דרכי המקום ברוך הוא וברוך שמו. וכמו-כן על הצדיק, אדם צריך להזהר מאד מאד, לא להפליט מפיו דבורים שאינם צריכים, כי מכל דבור רע גורמים קלפות ומשחיתים.

הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע שמע שני אנשים רבים ביניהם, ואחד הפליט מפיו משפט: אם הייתי יכול, הייתי קורע אותך כדג, הבעל-שם-טוב הקדוש החור פסיד בשמעו דבר זה, ושם את ידו על פני האדם שאמר כן, וההוא החל לצעק ולצווח — אוי אוי וכו', ופחד כל-כף, כשהסיר הצדיק ידו — שאלו: מה צעקת? וענה: ראיתי פה אדם חתוף לחתיכות כדג. בזאת הראה לו הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שלא מדברים כן, כי בזה גורמים שיהיה קטרוג בשמים על האדם. מכל שכן כשאדם מעז פניו לדבר נגד הצדיק, הוא גורם לעצמו קטרוג גדול מאד בשמים.

וזה לעצמת זה פשיהודי מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, איזה גחתי רוח גורם בכל העולמות, כי מכל דבור ודבור נברא מלאך, ואין יכולים להסביר דבר זה. ואם בני-אדם היו יודעים מעלת הענין, היו מרבים בדבורים אליו? תברך, והיו חוטפים שם חמש דקות ופה חמש דקות, ומשיחים הרבה מאד בינם לבין קונם. האם נסיתם דבר כזה? לילך למקום פנוי, לאיזו פנה שאין שם בני-אדם, ולשפוף את הלב לפניו יתברך, כל אשר מעיק על לבכם, ומה שמציק לכם וכו', אם היו בני-אדם יודעים מה גורם למעלה כל דבור ודבור, היו מתמידים בזה מאד. אבל אין אדם יודע ממעלת זה הענין, ואינו שם על לב איזה רשם גדול עושה כל דבור ודבור טוב שמדבר,

וּלְהַפְּךָ אֵיזָה רָשָׁם רַע עוֹשֶׂה כָּל דְּבוּר רַע, וּמִכָּל שָׁפֵן כְּשֶׁאָדָם
 מִתְעַרֵב בְּעַנְיָנִים שְׂאִינָם שְׂיָכִים לוֹ. וְהַדְּבָר הַמְּגַנֶּה וְהַנְּכֹזֶה בְּיוֹתֵר,
 כְּשֶׁמִתְלַקְטִים קְבוּצַת אַנְשִׁים עַל אָדָם אֶחָד, אוֹ כִּתְּהָ שְׁלֵמָה
 מִתְלַקְטָה עַל תְּלִמִיד אֶחָד, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר בְּזָה עֲלוּלִים לְאִמְלֵל
 אֶת הַיָּלֵד לְכָל הַחַיִּים, יְכוּלִים לְאִמְלֵל אֶת הָאָדָם בְּמֵאֵד מְאֹד. וְלִמָּה
 צְרִיכִים לְהִתְעַרֵב בְּעַנְיָנֵי אֲחֵרִים? לָמָּה צְרִיכִים לְהִרְבּוֹת רִיב
 וּמַחְלָקֶת? לָמָּה צְרִיכִים לְדַבֵּר דְּבוּרֵי הֶבֶל וּשְׁטוֹת?!

עַל זֶה צוּעַק שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ: "אֵל תִּבְהַל עַל פִּיךָ, וּלְכַף אֵל יִמְהַר
 לְהוֹצִיא דְבָר לְפָנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי אֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם וְאֶתָּה עַל הָאָרֶץ,
 עַל-כֵּן יִהְיֶה דְבָרֶיךָ מְעֻטִים"; לְהוֹצִיא דְבָר נֶגֶד הָאֱלֹקִים, לְדַבֵּר קִשָּׁה
 כְּלַפֵּי מַעְלָה, אוֹי לוֹ לְאָדָם הָעוֹשֶׂה כֵּן. כִּי אָסוּר לְהִתְרִיס, חֵס וְשְׁלוֹם,
 כְּלַפֵּי הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שָׁמוּ! בְּחֹר נוֹסֵעַ לִישִׁיבָה, אֲשֶׁה יוֹצֵאת לְעֶרְוָה
 קְנִיּוֹת, בֵּת נוֹסֵעַת לְבַקֵּר אֶת אִמָּהּ, וְהִנֵּה נֶאֱרַע אָסוּן, וְאִין שְׂבִים
 לְבֵיתָם. הוֹרִים אֵינָם יְכוּלִים לְסַלַח לְעֲצָמָם — אֵיךְ נִתְּנוּ לְבַחֲרוֹר
 לִילָף לִישִׁיבָה עֲכָשׁוּ, הַבְּעַל אֵינּוּ מוֹחֵל לְעֲצָמוֹ עַל שְׁנֵתָן לְאִשְׁתּוֹ
 לְצֵאת לְקְנִיּוֹת וְכוּ', וְכַדּוּמָה אֵינּוּ סֹפֵר מְקָרִים מְזוּעָזְעִים לֹא תְקוּם צָרָה
 פְּעַמִּים, אַנְשִׁים עַד הַיּוֹם נוֹתְרוּ נְכִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, זֶה אֲבֵד רַגְלֵי,
 וְזֶה יָד, זֶה נִכְוָה בְּרַב גּוּפוֹ וְכוּ', הָאֵם שִׁיף לְשָׂאל שְׂאֵלוֹת עַל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — לָמָּה בְּדִיוֹק אָנִי וְלֹא הַזּוּלָת? הָאֵם יְכוּלִים
 לְהִבִּין דְּבָר כֵּזֶה? הֲלֹא זֶה בְּלִתי אֶפְשָׁרִי לְהִבִּין. צְרִיכִים לְהִאֲמִין
 שֶׁ"צִדִּיק הַיּוֹי"ה בְּכָל דְּרָכָיו" (תְּהִלִּים קמ"ה, יז), "אֵל אֱמוּנָה וְאִין עֲוֹל,
 צִדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא" (דְּבָרִים לב, ד).

נָא וְנָא רְאוּ לְצִיַת אוֹתִי, וְאֵלוֹ שְׂרוּצִים לְמַחֲזוֹת עַל שָׁמַי, אֶתָּם
 פְּשׁוּט מְצַעְרִים אוֹתִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר, דְּמִי נִשְׁפָּךְ כַּמִּים, הָאָרֶץ מְלֵאָה
 מִדְּמֵעוֹתִי, אַחַר יַגַע וְיַזַע שֶׁל שָׁנִים שֶׁהִקְמַתִי אֶת הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ, יִתְכַּן
 שְׂאֵנְשִׁים יִתְעַרְבוּ בְּעַסְקֵי הַזּוּלָת? אֵף אֶחָד שְׁלֵא יִתְעַרֵב בְּמָה שְׂאִינוּ
 שִׁיף אֵלָיו. הַעֲקֵר מַה שָׁפֵן תִּרְאוּ זֶה — לְעֹזֵר זֶה לְזֶה.

הִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עֲנִי מְרוּד מְאֹד. הַגִּיעַ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
 וְהִתְיַשֵּׁב עַל אֶחָד הַסְּפָסְלִים, הִיָּה זֶה בְּיוֹם שְׁשִׁי, וְאִין פְּרוּטָה בְּכִיסוֹ

לְקָנוֹת לְצָרְכֵי שַׁבָּת, עֲדִין לֹא הִתְפַּלֵּל, וְהוּא יוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁב וְחוֹלֵם. נִגְשׁ אֵלָיו אֶחָד וְאָמַר לוֹ — נוּ, מִדּוּעַ אֵינְךָ מִתְפַּלֵּל? ! נוּ, לָמָּה לֹא בָאתָ לְמַנְיָן וְכוּ'?! וְכָל אֶחָד עִם הַדְּקִירָה שְׁלוֹ, וְכֻלָּם מְכוֹנִים 'לְשֵׁם שְׁמַיִם', וְאָדָם זֶה נִשְׁפָּף לְבוֹ פְּמִים, יֵשׁ לוֹ שְׂבָעָה יְלָדִים, כָּבֵר עֶשֶׂר בְּבָקָר, אֲשֶׁתוֹ צְוֹחָה וְצַעֲקָה שְׂאִין חִלּוֹת, אֵין דְּגִים, אֵין עוֹף, אֵין יְרָקוֹת, אֵין מְאוּם בְּבֵית לְהִכִּין בְּעֵבוֹר צָרְכֵי שַׁבָּת. מֶה יַעֲשֶׂה אָדָם זֶה?! בְּבֵית אֲשֶׁתוֹ כְּנַגְדּוֹ, הַיְלָדִים רַעֲבִים לֶפֶת לֶחֶם, הַשַּׁבָּת קָרְבָּה וּבָאָה, וְהִשְׁעוֹן זֶו בְּמַהִירוֹת הַבְּזֵק, וְהוּא צָרִיף לְהִתְעַטֵּר בַּתְּפִלִּין וּלְהִתְעַטֵּף בְּטִלִּית וּלְהִתְפַּלֵּל, וְהָעוֹלָם חָרַב וְנִחְרַב לְפָנָיו. וְהִנֵּה כָּל אֶחָד לִפְתַּע דּוֹאֵג עַל הַרוּחָנִיּוֹת שְׁלוֹ: "לָמָּה בָאתָ מְאָחַר, לָמָּה אֵינְךָ מִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל, לָמָּה אֵינְךָ מְנִיחַ תְּפִלִּין" וְכוּ', וְהִתְפַּרֵץ אוֹתוֹ אֶחָד בְּכִי וְאָמַר: "אָמַר נָא לִי, אַתָּה דּוֹאֵג שְׂיִהְיֶה לִי חִלּוֹת, אוּ דְגִים, אוּ לְכָל הַפְּחוֹת בֵּי צִים וְכוּ', מֶה רוֹצֶה אַתָּה מִמֶּנִּי?! " אִם יֵשׁ לְאָדָם שְׂכָל, הוּא רֵץ תְּכַף-וּמֵיד וְעוֹזֵר לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת לְצָרְכֵי שַׁבָּת. אִם אֵין לְאָדָם שְׂכָל, הוּא מִמְשִׁיף וּפּוֹגֵעַ, חָס וְשָׁלוֹם. וְלָכֵן כָּל אֶחָד שְׂיִדְאָג לְרוּחָנִיּוֹת שֶׁל עַצְמוֹ, וְלִגְשָׁמִיּוֹת שֶׁל זולתו.

אֲבָקֵשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, אֵל תִּתְעַרְבוּ בְּמַעֲשֵׂה הַזּוּלָת, כִּי זֶה לֹא עֲנִינְכֶם, וְרֵאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַפֶּה. וּמִי שְׂאוּמֵר: "אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיב בְּרֵאוּתִי אֵיזָה דְּבַר" וְכוּ', הוּא נִדְּמָה כְּאָדָם הָעוֹמֵד מוּל מְרָאָה וּפְרָצוּפוֹ חָמוּץ, וּבְכִידוֹ מְקַל, וּכְרַב עֲצָבִים הוּא מְנַתֵּץ אֶת הַמְרָאָה, וְנַעֲשׂוֹת אֵלָּהּ חֲתִיכוֹת, וְרוֹאִים אֵלָּהּ פְּרָצוּפִים חָמוּצִים וְעֲצָבָנִים. לָמָּה צְרִיכִים לְהִתְעַרֵּב בְּמָה שְׂאִינוּ שִׁיף לְכֶם?! !

הַחֲפִץ-חַיִּים סִפֵּר, שֶׁפָּעַם אַחַת הֵלֵךְ אָדָם לְבֵית-חֲרָשֶׁת עֲנָקִי, וְרָאָה מְכוֹנוֹת קִטְנוֹת, שְׁעוּבָדוֹת בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, אֲזִי הִחֵל לְסַפֵּר כָּל מְכוֹנָה, וְרָאָה שְׂכָל אַחַת עוֹבְדָת בְּאִפְן אַחַר לְגַמְרִי, וְסִפֵּר מְאִתִּים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מְכוֹנוֹת, וְכָל מְכוֹנָה שׁוֹנָה מִרְעוּתָהּ, וְהִתְפַּלֵּא מְאֹד מְאֹד. וּלְפַתַּע הוּא רוֹאָה גִּנְרָטוֹר גְּדוֹל הַמְּסַבֵּב בְּגֶדֶר תֵּיל, וְעַל זֶה פְּרָצוּף שֶׁל גְּלַגְלַת וְאִיקָס, וְכָתוּב — זֵהִירוֹת לֹא לְגִשְׁתָּ. וְנִבְהַל וְהִתְפַּלֵּא מְאֹד — מֶה זֶה?! וְהֵלֵךְ וְשָׂאֵל אֶת בַּעַל-הַבַּיִת, אוּלִי תְּסַבִּירוּ לִי, הִנֵּה כָּל מְכוֹנָה מִמְצִיאָה דְּבָרִים אַחֲרִים, וּמֶה זֶה שֵׁם,

אֲשֶׁר   ח' תתיא   בַּנְחָל   קנה

שֵׁישְׁנוּ כְּלִי גְדוֹל מְאֹד וְעָלְיוֹ גְּלִגְלַת וְכוּ', וְכָתוּב: זְהִירוֹת אָסוּר לְגַעַת? אָמַר לוֹ: אֲוִיל, כְּסִיל, הַיּוֹדֵעַ אֶתָּה, שְׁכַל כַּח הַחֲשָׁמַל לְמֵאתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מְכוֹנוֹת נִלְקַח מִכָּאן, אֲבָל אִם נוֹגְעִים כָּאן — מִתְחַשְׁמְלִים וְנִהְרָגִים בְּמָקוֹם. עֲנֵה וְאָמַר הַחֲפִץ חַיִּים: אֵלֹה הַמֵּאתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרִים שֶׁבְּאָדָם, שְׁכַל אֶבֶר וְאָבֶר מוֹצִיא מַצְוֶה אַחֲרָת. אֲבָל הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הָאֵיבָרִים מְקַבְּלִים הֶרֶף הַפֶּה, וְלִכְן שָׁם צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, כִּי שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ אוֹמַר (מְשָׁלִי יח, כא): "מִוֹת וְחַיִּים בֵּיד לְשׁוֹן", וְעַל זֶה יֵשׁ גְּלִגְלַת וְאִיקָס — זְהִירוֹת, תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד וְאַל תִּדְבֹּר מֵה שְׁאִינְךָ צְרִיף. אָדָם צְרִיף לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל פִּיו, לֹא לְדַבֵּר נֶגְדַּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא לְדַבֵּר נֶגְדַּ הַצְּדִיק. וּמִי שֶׁכֵּן מְדַבֵּר נֶגְדַּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִקְבַּל אֶת עֲנֹשׁוֹ בְּמַקְדָּם אוֹ בְּמֵאָחֶר, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ צְרִיף שׁוֹטְרִים, הוּא בְּעֶצְמוֹ מְטַפֵּל בְּזֶה, כְּמוֹ-כֵן הַצְּדִיק אֵינוֹ צְרִיף אֶת הַשׁוֹטְרִים, מִי שֶׁיִּדְבֹּר נֶגְדַּ הַצְּדִיק, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְטַפֵּל בּוֹ בְּמַקְדָּם אוֹ בְּמֵאָחֶר. אֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּעֲשׂוּ מִצְוֹת עִם הָאֵיבָרִים שְׁלַכְכֶם, תַּעֲזְרוּ זֶה לְזֶה, וְהַפֶּה שְׁלַכְכֶם שִׁיְהִי סָגוּר, לֹא לְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת זֶה עַל זֶה, אֲלֵא לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁבֵּאתִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵייתִי בְּעִיר בְּנֵי-בְּרַק, וְלִפְתַּע הִגִּיעַ נְגִדֵי יְהוּדִי, וְנָתַן לִי שְׁלוֹם, וְהַחֵל לְנַשְׁקֵנִי וְלַחֲבַקֵּנִי וְכוּ', וְאָמַר לִי: שְׁמִי ר' חַיִּים בְּנֵימִין, אַתֶּם מְדַפְּסִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל?! אַתֶּם מְחַיִּים אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאִיךָ לֹא אֶתְרַגַּשׁ בְּרֵאוֹתֵי אַתְּכֶם?! הֲיֵה זֶה חֲסִיד בְּרִסְלָב שֶׁהִגִּיעַ מְרוֹסְיָה, וַיֵּשֶׁב שָׁם שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים בְּסַבִּיר, וְלֹא רָאָה נֶפֶשׁ יְהוּדִית. וְעָלְיוֹ מְסַפְּרִים סִפּוּר מְעִינֵן מְאֹד, שְׁכַל יוֹם הֵלֶךְ מִבֵּית-הַכְּנֶסֶת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְהִתְיָשֵׁב שָׁם, וְאָמַר קִדְשָׁה וּבְרַכּוּ וְאָמֵן? הֵיא שְׁמָה רַבָּה', וְכֵף יֵשֶׁב זְמַן מֵה בְּכַל בֵּית-מִדְרָשׁ, וְלֹא הִבִּינוּ פֶּשֶׁר הַדְּבָר. כְּשֶׁהַחֵלוּ לַחֲקוֹר אֲצִלוּ, עֲנֵה וְאָמַר: יֵשֶׁבְתִי בְּסַבִּיר כָּל-כֵּף הַרְבֵּה שָׁנִים לְבַד, וְהַפְּסַדְתִּי הַרְבֵּה 'אָמֵן? הֵיא שְׁמָה רַבָּה', וְעַל-כֵּן רָצָה לְהַשְׁלִים אֶת מְנִינֵי הַקְּדִישִׁים, וּבְרַכּוּ וְהַקְּדָשׁוֹת שֶׁהַחֲסִיר, אֲזִי הִיָּה הוֹלֵךְ מִבֵּית-הַכְּנֶסֶת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהַשְׁלִים אֶת אֲשֶׁר הֶחֱסִיר מִשָּׁף שָׁנִים. זֶהוּ יְהוּדִי עוֹבֵד ה' קְדוֹשׁ.

לנו היום יש בית-הכנסת, ויש לנו כל האפשרויות שבְּעוֹלָם לילך לבית-הכנסת, ועם כל זאת אנו מחסרים תפלה בבית-הכנסת. חכמינו הקדושים מספרים (סוטה כב.), שהיתה אלמנה שהיה בית-הכנסת בשכנותה, בכל יום היתה באה ומתפללת בבית-המדרש של רבי יוחנן, אמר לה: בתי, וכי אין בית-הכנסת בשכנותך? אמרה לו: רבי, ולא שכר פסיעות יש לי? ! כי הלא נכרא מכל פסיעה מלאך, והיא רצתה להרבות במלאכים, על-כן היתה פוסעת הרבה פסיעות עד בית-הכנסת של הצדיק. תתארו לעצמכם מהן שאיפותיה של יהודיה אלמנה!

פגשתי ביהודי מחבר העמים, שהיה הולך על קבים, פי היה משתק ברגל אחת, רחמנא לצלן, וכל יהודי שהוא ראה, היה מנשקו ומחבקו — אפה גם-כן יהודי? ! וחסבוהו לחסר דעת. ושאלוהו: מה זה? ! וענה: הייתי בסביר חמש-עשרה שנים, ולא ראיתי יהודים, וקפאו רגלי באותן שנים, והנה עתה, כשאני זוכה לראות כל-כף הרבה יהודים, אני שמח מאד, ואוהב את כל אחד ואחד, זו נקראת אהבת ישראל אמיתית. זה מה שאני רוצה שיהיה בין אנשי שלומנו, שיאהבו אחד את השני, ולא יתקוטטו זה עם זה.

היה יהודי חסיד ברסלב, הוא בא פעם לבית-הכנסת, וכו' היו כמה ליצנים שאהבו לעשות מריבות וקטטות. והחל אחד לדבר על רבנו ז"ל, וזה מאנשי שלומנו שתק. אזי נגש אליו אחד הליצנים ואמר לו: אם זה היה הרבי שלי, הייתי חותך את המדבר לחתיכות ומשליכן לים. בא אחר ואמר: מדברים על הרבי שלך ואתה שותק? ! הלא אם היה זה הרבי שלי, הייתי משליך את המדבר לבור וכו'. וההוא אינו עונה ושותק ושותק. אחר זמן מה ענה ואמר: ראו, את הרבי שלכם אין מפירים בשמים, לכן אתה צריך לחתך אותו ולהשליכו לים, ואתה צריך להשליכו לבור וכו'. אבל את הרבי שלי מפירים בשמים, אז מהשמים כבר יטפלו בו.

וזה מה שאני אומר לכם — אותי מפירים בשמים, הקדוש-ברוך-הוא עזר לי ועוזר לי ויעזר לי. ולכן אינני צריך עזרה מאף

אָחַד, וְאֶף אָחַד שְׁלֹא יִקַּח מוֹדָד, וַיִּתְחִיל לְמַדֵּד בְּמֵה אֲמוֹנַת חַכְמִים יֵשׁ לְפָלוּנִי וְלְאֵלְמוֹנֵי, תִּמְדְּדוּ אֶת עֲצָמְכֶם, כִּי כָל אֵלֹה שְׂאוּמְרִים: אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְמַחֹת עַל קִדְשַׁת הַצְּדִיק, אֲנִי מְאֹד מְסַפֵּק בְּאֲמוֹנַת הַחַכְמִים שְׁלֵהֶם. אֵלֹה שְׁנִלְחָמִים בְּשִׁבִיל הַצְּדִיק, לְבִסּוּף גִּלְחָמִים נִגְדַּד הַצְּדִיק.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, מוֹטָב שֶׁתִּדְאַגּוּ לְעֲצָמְכֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיכֶם. יֵשׁ לְכֶם פֶּה, אִזּוּ תִדְעוּ: "מִנְת וְחַיִּים בְּיַד הַלְשׁוֹן", תִּשְׁמְרוּ עַל הַפֶּה בְּמֵאֹד מְאֹד, כִּי יִכּוּלִים עִם הַפֶּה גַם לְהִרְגֵ אָדָם — מַחֲד, וְלַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מַצּוּת — מֵאִידֶךָ.

מְסַפֵּר עַל הַצְּדִיק מִמֵּאֲכָאנוּבְקָא, שֶׁהִיָּה זָקֵן מְפֻלָּג. הוּא גַם-כֵּן בְּלֵה שָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים בְּסִבִּיר עִם אִשְׁתּוֹ הַרְבֵּנִית. לֹא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים, וְאֲנָשִׁים נוֹכְחוּ לְרֵאוֹת שְׁזָה צְדִיק, וּבָנוּ לוֹ בֵּית-הַפְּנִסֵּת קָטָן, וּבָאוּ רַבִּים לְהִתְבָּרֵךְ מִמֶּנּוּ. וּמָה הֵם רָאוּ? דְּבַר פֶּלֶא! לְפָנָי הִתְפָּלָה עֲמֵד נִגְדַד הַיִּלּוֹן שֶׁל עֲזַרְת הַנָּשִׁים, וְהַחֵל לֹאמַר אֶת הַבְּרָכוֹת בְּקוֹל, וְהַרְבֵּנִית הִיָּתָה עוֹנָה "אָמֵן", וְהִיָּה זֶה פֶּלֶא גְדוֹל מְאֹד. וּכְשֵׁסִים אֶת הַבְּרָכוֹת, הִחֲלָה הַרְבֵּנִית לֹאמַר אֶת הַבְּרָכוֹת, וְהַרְבִּי עָנָה אָמֵן, מַחֲזָה כְּזֶה אֶף אָחַד לֹא רָאָה, וְהִיָּה מִמֶּשׁ תַּמָּה — מָה קוֹרָה פֶּה?! אֶף עַל רַבִּי אֵין שׁוֹאֲלִים קִשְׁיוֹת. אַחַר הִתְפָּלָה נִגַּשׁ אָדָם אָחַד, וְשָׂאל אֶת הַרְבִּי: רַבִּי, אֲבַקֵּשׁ אֶת סְלִיחַתְכֶם, זֶה לֹא נִהוּג כִּפֶּן בֵּין הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', אֲפִלוּ סֵתֶם אָדָם שִׁיִּגַּשׁ אֶל עֲזַרְת הַנָּשִׁים לֹאמַר אֶת הַבְּרָכוֹת, וְאִשְׁתּוֹ תִעֲנֶה בְּקוֹל אָמֵן, וְאַחַר-כֵּן לְהַפִּיף וְכוּ', וּמִפֶּל שְׁכֵן רַבִּי. אִזִּי עָנָה וְאָמַר הַרְבִּי: יְדַעְתִּי, בְּנִי, יְדַעְתִּי, מָה שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל, הִבָּה וְאַסְבִּיר לְךָ פֶּשֶׁר הַדְּבַר; אֲנִי הִיָּתִי בְּסִבִּיר, בֵּין גּוֹיִים, רְאִיתִי לְפָנָי יוֹם יוֹם מֵאוֹת אֲנָשִׁים קוֹפְאִים מְקוֹר וּמֵתִים, וְאֲנִי הִיָּתִי הִיָּהוּדִי הִיָּתִידִי, וּבְדַרְךָ גַם לֹא גּוֹעַתִּי, אַתָּה רוֹאָה אוֹתִי, אֵינֶנִּי אָדָם גְּבוּר אֵלָא חֲלָשׁ מְאֹד, הָיוּ גּוֹיִים גְּבוּרִים וְחֲסוּנִים וְקִפְאוּ וּמֵתוּ, וְלִי עֲזַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַק דְּבַר אָחַד הִיָּה חֲסַר לִי, שְׂאוּכַל לֹאמַר "אָמֵן". אִזּוּ פִּעֲלָנוּ, שְׂאִשְׁתִּי תְּבוּא לְגוּר שָׁם, וְנִתְּנָנוּ לִי אִיזוּ בְּקַתָּה, בִּיּוֹם עֲבַדְתִּי וּבְעַרְבִי שְׁבַתִּי, וְהִיָּה זֶה גַם, וְהִיָּתִי כָּל-כֶּף שְׂמִחַת, שְׁלָכַל הַפְּחוֹת עֲכָשׁוּ אֲנִי אוֹמַר בְּרָכָה, וְהִיא תוּכַל לַעֲנוֹת "אָמֵן", וְהִיא

אוֹמְרַת בְּרָכוֹת, וְאֲנִי יָכוֹל לֹאמַר "אָמֵן", וְכֵן הִחַלְפָנוּ בִּיגִינוּ "אָמֵן".
 בַּעַת צָרָה זֶה הָיָה טוֹב, וְעַכְשָׁיו כְּשֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם
 וְהִגְעָנוּ לְאָרֶץ, וְיִשָּׁנֶם פֹּה כָּל-כֹּף הַרְבֵּה יְהוּדִים חֲרָדִים לְדַבֵּר ה',
 וּבְתִי כְּגִסִּיּוֹת וּבְתִי מְדַרְשׁוֹת, וּפְתָאֵם נְפֻסִיק, מִדּוּעַ? כִּי בְּנֵי-אָדָם
 צוֹחֲקִים?! שְׂיִצְחָקוּ... רואים מֵה זֶה תְּמִימוֹת דְּקַדְשָׁה, שְׂאִין שׁוֹכְחִים
 מֵה הָיָה בַּעַת צָרָה.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם גַּם-כֵּן, אֵת כָּלֶם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, תִּזְכְּרוּ
 בְּאִיזָה מִצַּב הַיִּיְתֵם פְּעַם, וּמִי עֶזֶר לָכֶם?! כְּשֶׁהֵייתֶם בְּאֶמֶת בְּצָרָה,
 מִי סִיעַ בְּיָדְכֶם?! וְאִיךָ תִשְׁפָּחוּ עַכְשָׁיו אֵת כָּל הַטּוֹבוֹת הַלְלוּ שְׁעָשָׂה
 לָכֶם הַצְּדִיק? זֹאת אֵינֶעֶן לְכָלְכֶם, לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל פִּיכֶם, כִּי
 מִי שְׂיִדְבֵר עַל הַצְּדִיק, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יֵאבֶה סֹלַח לוֹ, וְיִקְבַּל
 עָנְשׁוֹ בְּמִקְדָּם אוֹ בְּמֵאָחֵר. רְאוּ לְהִתְאַחֵד יַחַד בְּאַחֲדוֹת אַחַת עִם
 הַצְּדִיק הָאֶמֶת, וְהִתְחִילוּ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, אֲשֶׁר "מִימֵינִי מִיכָאֵל
 וּמִשְׁמֵאֵלִי גְבֻרִיאֵל וּמִלְפָּנֵי אוּרִיאֵל וּמֵאֲחוּרֵי רְפָאֵל וְעַל רֵאשֵׁי שְׂכִינַת
 אֵל", מְסוֹבְבִים אֶתְכֶם אַרְבַּעַת מְלֶאכֵי שְׁמִירָה, וְלִכֵּן רְאוּ לְהִיּוֹת
 דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְהִתְעַרֵב בְּמַחְלֶקֶת וּבְמַרְיבוֹת.

רְאוּ לְהַחֲיוֹת אוֹתִי, וְכִי־צַד? מִי מְחַיֶּה אוֹתִי? מִי שְׁמַדְבֵּר דְּבוּרֵי
 אֱמוּנָה, מִי שְׁמַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, מִי שְׁמַקְפִּיד עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן
 בְּכּוֹנֵת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, מִתּוֹךְ הַסְּדוּר וְכוּ', מִי שְׁמַקְפִּיד עַל קְלָה
 כְּבַחַמּוּרָה, מִי שְׁמַקְפִּיד עַל צְנִיעוּת, שְׁבֵת וְכִשְׁרוּת, מִי שְׁנִזְהָר בְּחַנוּךְ
 יְלָדָיו. הַכוֹלֵל זֶה הַפְּנִנָה שְׁלִי, שׁוֹמְעִים שָׁם קוֹל תּוֹרָה, זֶה הַחֲיוֹת
 שְׁלִי! הִי־שִׁיבָה — זֶה הַפְּנִת יְקָרַת שְׁלִי, שְׁבַחוּרֵי חֻמֵּד מִתְּמִידִים שָׁם
 בְּהַתְּמַדָּה גְּדוּלָה מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הַתְּלִמוּד תּוֹרָה —
 זֶה הַפְּנִת חֻמֵּד שְׁלִי, בֵּית-הַסֵּפֶר לְבָנוֹת — זֶה הַיְהִלּוּם שְׁלִי. וּמִי
 שְׁמַסִּיעַ בְּיָדָם — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ! כָּל אֵלוֹ שְׁעוֹזְרִים לִי לְהַגְדִּיל
 תּוֹרָה וְלְהַאֲדִירָה — זֶה הַחֲיוֹת שְׁלִי, אֵלוֹ שְׁעוֹבְדִים אֵת הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּתִמְימוֹת וּבְדַבְּקוֹת, הֵם הָאוֹהֲבִים הָאֲמִתִּים שְׁלִי, הֵם
 הַחֲיוֹת שְׁלִי!

הִנֵּה אָנוּ קְרוֹבִים מְאֹד לְגֵאֲלָה, יִשָּׁנֶם דְּבָרִים שְׁנַעֲלָמִים וְנִסְתָּרִים

אֲשֶׁר   ח' תתיא   בְּנַחֵל   קנט

מִכָּלְכֶם, וּמִכָּל הָעוֹלָם. הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַפֵּה שְׂיֵהִיָּה לּוֹ בֵּית-
הַכְּנֶסֶת אֶחָד, קִהְלָה אַחַת שְׂיִחְזִיקוּ עֲצָמָם בְּיַחַד, שְׂיֵאָהֲבוּ אֶחָד אֶת
הַשֵּׁנִי, שְׂיֵאָמְרוּ בְּרַכָּה בְּכַנְנָה, שְׂיֵאָמְרוּ מִזְמֹר תְּהִלִּים בְּכַנְנָה, אִם
אַתֶּם רוֹצִים לְעֹזֵר לִי, הַתְּפַלְלוּ עוֹד תְּפַלְּהוּ וְעוֹד תְּפַלְּהוּ, אֵינְכֶם יוֹדְעִים
בְּאִיזוֹ סַכְּנָה אָנִי נֹמֵץ. בְּמָקוֹם לְהִרְבוֹת בְּרִיב וּמַחְלָקָת, רְאוּ לְהִרְבוֹת
בְּתַפְלוּת, אֵינְכֶם יְכוֹלִים לְתַאֵר מַה תְּפִלוּתֵיכֶם עוֹשׂוֹת בְּשָׂמִים.
הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְפַחַד מִזֶּה, וְלִכֵּן מוֹצֵא כָּל מִינֵי נְכֹלֵי עַרְמוּמִיּוֹת.
רְאוּ לְדַבֵּר רַק אֲמוּנָה, רַק הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, רַק מַה שְׂאָנִי מְלַמֵּד
אַתֶּכֶם. הַבְּעַל הַתְּנַיָּא זי"ע אָמַר: הֲלֹא כְּתִיב (וְעַיִן יְרוּשָׁלַיִם נְדָרִים ט'):
"זְכוֹר וְשִׁמֹּר בְּדַבּוּר אֶחָד", וּפְרַשׁ כָּף: תִּזְכֹּר וְתִשְׁמַר עַל הַדְּבָר
כְּשֶׁאַתָּה מְדַבֵּר, כִּי אֶחָד — יֵשׁ פֹּה אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

לְמַה שֶּׁכָּל אִשָּׁה לֹא תִקְפִּיד לְהִסִּיר שְׁעֵרוֹתֶיהָ, אֲשֶׁר כְּתוּב בְּזוֹהַר
(נְשֵׂא קַכָּה): קִלְלָה תְּבוֹא עַל בְּעַל שְׁנוֹתָן לְאַשְׁתּוֹ שְׂיִתְגַּלוּ שְׁעֵרוֹתֶיהָ,
וְזֶה אֶחָד מִיִּסּוּדוֹת הַצְּנִיעוּת שֶׁל הַבַּיִת. וְאִשָּׁה שְׁנִתְגַּלוֹת שְׁעֵרוֹתֶיהָ
כְּדִי לְהַתְגַּאוֹת בְּהֶן, גּוֹרְמַת עֲנִיּוֹת בְּבֵית, וְגוֹרְמַת לְבִנְיָה שְׁלֹא יִהְיוּ
חֲשׂוּבִים בְּדוֹר, וְיִדְרְדְרוּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְגוֹרְמַת לְמַרְיבוֹת בְּבֵית, וּמַה
גּוֹרֵם כָּל זֹאת? אֵלּוּ הַשְּׁעֵרוֹת שֶׁהָאִשָּׁה מוֹצִיָּאָה וְנִתְגַּלוֹת בַּחוּץ, וּמַה
בְּבֵיתָהּ כָּף, שֶׁתְּסַבֵּל סִבְל גְּדוֹל, מִכָּל שֶׁכֶּן כְּשֶׁתִּצָּא בַּחוּץ וְכוּ', וְלִכֵּן
עַל הָאִשָּׁה לְהִקְפִּיד בְּדַבֵּר זֶה בְּמֵאֹד מְאֹד. וְכֵן תִּשְׁמַר הָאִשָּׁה עַל
צְנִיעוּת הַלְבוּשׁ, וְעַל צְנִיעוּת הַדְּבָר, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה חֲשׂוּב מְאֹד
בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ.

נָא וְנָא הַקְפִּידוּ שְׂתִּהְיֶה חֲשׂוּבָה לְכֶם כָּל מִצְוָה שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים.
וְתִדְאָגוּ עַל חֲנוּף הַיְלָדִים, הָאֵב צְרִיף לְדָאג שְׁבָנוּ יִהְיֶה עִמּוֹ בְּבֵית
הַכְּנֶסֶת, וַיֹּאמֶר "אֲמֵן יְיָהּ שְׁמָה רַבָּה", וְיִתְפַּלֵּל עִמּוֹ. הָאֵם צְרִיכָה
לְהִקְפִּיד שְׂהִילָדִים בְּבֵית יֵאָמְרוּ בְּרַכּוֹת וַיַּעֲנוּ אֲמֵן. וְאִסּוּר לְהַכּוֹת אֶת
הַיְלָדִים, כִּי אִזּוּ מִמְרִידִים אוֹתָם, אֲלֵא לִילֵף עִמָּהֶם רַק בְּנִחַת וּבְנֵעָם.
אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים כְּמָה חֲשׂוּבוֹת הַמִּצְוֹת לְמַעְלָה, הֵייתֶם מְרַבִּים
בָּהֶם מְאֹד.

וְלִכֵּן כָּל מִי שְׂרוּצָה לְדָאג לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, כָּל מִי שְׂרוּצָה

לַעֲשׂוֹת לוֹ נַחַת רוּחַ, בְּמָקוֹם לְהִתְעַרֵב מֵה שְׂקוּרָה בְּמִשְׁפָּחָה שֶׁל פְּלוֹנֵי אוֹ אֲלֵמוֹנֵי, שְׂיִרְאָה לְהִרְבּוֹת בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, לְאַרְגֵּן פְּעִילוֹת לְבָנִים וּלְבָנוֹת, שְׁלֹא יִסְתַּכְּבוּ בְּטַל אַחַר הַצְּהָרִים. מֵה הַצְּדִיק מְלַמֵּד אֶתְכֶם? שֶׁהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אֶתְנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְּלָנוּ, וְהִתְכַלִּית הִיא רַק לְקִים אֶת הַמִּצְוֹת, לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְיוֹת שֶׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ עוֹלָם מְאֹד מְאֹד יְפֵה, וְצָרִיכִים לְהִסְתַּכַּל רַק עַל הַיְפֵי שֶׁל הַחַיִּים, וְלַעֲזוֹר זֶה לְזֶה, וְלִקְדֵשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים, כְּשֵׁי שׁ בִּינֵינוּ אֶהְבֵּה וְאַחֲדוֹת וְשִׁמְחָה, הִנֵּה עוֹד בֵּר מִצְוֵה, וְהִנֵּה עוֹד חֲתָנָה, וְהִנֵּה עוֹד בְּרִית וְכוּ', זֶה שׁוֹרֵף אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם.

מְסַפֵּר עַל רַבֵּי יִשְׂרָאֵל סְלַנְטֵר, שֶׁהָיָה אָבִי הַמוֹסֵר, וְהָיָה נוֹסֵעַ בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים. פֵּעַם אַחַת הָיָה צָרִיף לְפָגֵשׁ אֵיזָה אָדָם מְכַבֵּד מְאֹד, אֲזֵי סְכָמוּ, שֶׁבְּרַחוּב פְּלוֹנֵי וּבְמִסְעָדָה פְּלוֹנֵי יִפְגְּשׁוּ. אוֹתוֹ אָדָם הָיָה עֲשִׂיר גְּדוֹל, וְהִזְמִין לַעֲצֵמוֹ כּוֹס תֵּה, הַמְּלַצֵּר הַגִּיעַ לְבוֹשׁ בְּחִלְיָפָה, וְהִבִּיא אֶת הַכּוֹס, וּבִקֵּשׁ עֲשֶׂרָה דוֹלָר בְּעֵבֹר זֶה. וְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל סְלַנְטֵר לֹא יָכוֹל הָיָה לְהִתְאַפֵּק וְשָׂאֵל: אָמַר נָא לִי, הֲלֹא שְׁמַתָּם פֹּה מְעַט מִים, וְשִׁקִּית תֵּה וּמְעַט סֶכֶר, וְזֶה עוֹלָה עֲשֶׂרָה דוֹלָר? וְעָנָה לוֹ הַמְּלַצֵּר: הֵן אָמַת שֶׁהַמְעַט מִים וְכוּ' עוֹלִים רַק אֲגוֹרָה אַחַת, אֲבָל זֶה בְּבִיתְכֶם, אִף כָּאֵן מִסְתַּכְּבִים מְלַצְרִים מְלַבְּשִׁים, וּמְנִיחִים אֶת הַכּוֹס תֵּה עַל מִגָּשׁ מְפֹאֵר, וְיִשְׁנֵם אוֹרוֹת דְּלוּקִים לְתַפְאָרָה וְכוּ', עַל זֶה מְשֻׁלְּמִים, לֹא עַל הַכּוֹס תֵּה... עָנָה וְאָמַר רַבֵּי יִשְׂרָאֵל סְלַנְטֵר: אֲנִי רְצִיתִי לְדַבֵּר עִמָּךְ עַל עֲנִינִים אַחֲרִים, אִף מִן הַשָּׁמַיִם יֵצֵא כֶּף שְׂאֲגִיעַ לְכָאֵן, וְאַרְאָה מֵה שְׂאֲרָאָה וְכוּ'. וְהִלֵּךְ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּבִקֵּשׁוּהוּ שֵׁם לוֹמַר דְּרִשָּׁה, וְסַפֵּר לָהֶם אֶת כָּל הַסְּפוּר: רַבּוֹתֵי, נִפְגְּשֵׁתִי עִם יְהוּדֵי בְּמִסְעָדָה, וְקִבַּל שֵׁם כּוֹס תֵּה, וְשָׁלַם בְּעֵדוֹ עֲשֶׂרָה דוֹלָר, וְהִתְפַּלְאֵתִי מְאֹד, וְהִשִּׁיב לִי, שֶׁמְשֻׁלְּמִים עַל הַכֵּלִים הַנָּאִים, עַל הַנְּבִרְשׁוֹת וְכוּ', אֲזִ תְּדַעוּ לָכֵם, רַבּוֹתֵי, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בְּעַל-הַבֵּית שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁתִּלְהֵ נְבִרְשׁוֹת יְפוֹת כָּאֵן בְּעוֹלָם: הַשְּׁמֵשׁ, הַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים, צִיּוּרִים יְפִים: פְּרָחִים, עֲצִים, תַּפְּאוּרָה מְשֻׁלְּמֵת: צִפְרִים, פְּרָפְרִים,

עולם כָּל-כֶּף יָפֶה, וְנוֹתְנִים לָנוּ כּוֹס תֵּה, וְאָנוּ מְבָרְכִים: "שֶׁהַכֵּל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ", עַל זֶה אָנוּ מְשַׁלְּמִים, זֶה הַשָּׂכָר שֶׁלָּנוּ בַשָּׂמַיִם.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, זֶה מֵה שְׂאֵנֵי לוֹמְדֵי עִמְכֶם, וְאִם יֵשׁ אִיזָה רִיק וּפּוֹחֵז שְׁמֵדְבָר עַל הַצַּדִּיק — תִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שִׁבְתֵּי ל.ב.): שְׁבִקִּיה לְרוּיָא דְמִנְפְּשִׂיה נְפִיל [עֲזֹבוּ אֶת הַשְּׂפוֹר שְׁמַעְצֵמוּ יִפֹּל]; כְּמוֹ-כֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, אִם אַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת לִי נִחַת רוּחַ, אֵל תִּחְלִיפוּ עִקָר בְּטַפֵּל, וְכֵן תִּתְפַּלְלוּ בְּעִבּוּרֵי, אֲנִי נִמְצָא בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה, אֲנִי זָקוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם, וְאִם אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם אֶת זֹאת, אֲנִי יוֹדֵעַ מֵה שְׂאֵנֵי מְדַבֵּר, אֲנִי זָקוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים, עֲזֹבוּ אֶת שְׁטוּת הַמַּחְלֶקֶת, אַתֶּם דוֹקְרִים סַפְיָנִים בְּלִבֵּי, אִם אַתֶּם רוֹצִים לַעֲזוֹר לִי, תִרְבּוּ בַתְּפִלָּה בְּעִבּוּרֵי, וְתַעֲשׂוּ חֶסֶד אַחַד עִם הַשָּׁנִי, וְתִרְגְּלוּ אֶת יְלַדֵּיכֶם שְׁלֵא יֵאָכְלוּ שׁוֹם מֵאֶכֶל בְּלִי בְרָכָה, וְתִתְּנוּ לָהֶם פְּרָסִים בְּעִבּוּר זֶה. תִּרְגְּלוּ אוֹתָם בְּבִרְכַת "אֲשֶׁר יִצַּר" אַחַר עֲשִׂית צְרִכֵיהֶם. מְסַפְּרִים מֵהַחֲזוֹן-אִישׁ, כְּשֶׁבִרָךְ "אֲשֶׁר יִצַּר", כָּל כְּלוֹ רָעַד, וְהִיָּה בְּפִיחַד גְּדוֹל מְאֹד, שְׁעֵכֶשׁוּ מְבָרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

מוֹהַרְנ"ת ז"ל אַחַר שְׁנַפְטָרָה אִמּוֹ, בָּא אֶל רַבֵּנוּ ז"ל וּשְׁאַלּוּ: מֵה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל אִמִּי בַשָּׂמַיִם? עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: אֲמַר בְּרַכַּת "אֲשֶׁר יִצַּר" בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה מְאֹד. אָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף מֵה זֶה בְּרִיאוּת. בְּעִבּוּר זֶה אֲנִי תְּמִיד אוֹמֵר, לָכוּ לְבֵית-חוֹלִים, וְתִרְאוּ אֲנָשִׁים חוֹלִים, זְקֵנִים וְזִקְנוֹת, צְעִירִים וְצְעִירוֹת, יְלָדִים מִתְּפִלָּים מִיִּסּוּרִים, וְאַנְחָנוּ בְּרוּךְ הַשָּׁם, יֵשׁ לָנוּ כָּל הָאֵיבָרִים בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים, לָמָּה שְׁלֵא נִשְׁמַח?! לָמָּה שְׁלֵא נֵאמַר בְּכּוֹנֵה אֶת הַבְּרָכָה: "אֲשֶׁר יִצַּר אֶת הָאָדָם בְּחֶכְמָה וּבְרָא בּוֹ נְקֻבִים וְנְקֻבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים" וְכוּ', הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה אוֹתָנוּ, בְּרָכָה זוֹ עֲלֵינוּ לְהַחֲדִיר בְּיַלְדִים שְׁלָנוּ, שֶׁהֵם יֹאמְרוּ כָּל בְּרָכָה בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה, וּבְזֶה אַתֶּם עוֹשִׂים לִי נִחַת רוּחַ. "אֵל תְּבַהֵל עַל פִּיךָ וְלִבְךָ אֵל יִמְהַר לְהוֹצִיא דְבָר לִפְנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי הָאֱלֹקִים בַּשָּׂמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, עַל-כֵּן יְהִי דְבָרֶיךָ מְעֻשִׂים". תִּשְׁמַר עַל פִּיךָ, וְאֵל תְּדַבֵּר נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵל תְּדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק, וְאַתֶּם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂאֵתֶם חֲשׂוּבִים

קסב אֲשֶׁר ח' תתיב בַּנְחַל

אֲצִלִי כִילָדִים, כִּי כָל הַמְלַמֵּד אֶת בֶּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלוֹ יִלְדוּ (סנהדרין צט:), קִבְּלִתֶם מִמֶּנִּי כִּכָּר הַמּוֹן טוֹבוֹת, מַה שְּׂאִתֶּם יוֹדְעִים וּמַה שְּׂאִינְכֶם יוֹדְעִים, אִם רְצוֹנְכֶם לַעֲשׂוֹת לִי נַחַת רוּחַ, תִּרְבּוּ בְּמַצּוֹת וּבִגְמִילוֹת חֻסְדִים, וְתִהְיֶה רַעֲיוֹנוֹת חֻדְשִׁים אִיךְ לְשִׁמְחָנִי, אִיךְ לְחַזֵּק אֶת הַחֲנוּף וְאֶת עֲבוֹדַת ה', אֶת הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, אִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּאַהֲדוֹת וּבְאַהֲבָה, וְאֵל תִּתְעַרְבוּ בְּעִנְיֵי הַזּוּלָת. חֲכַמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים עַל רֵבָא (בְּרַכּוֹת נו), שֶׁרָאָה שְׁנֵי סוּמִים מְכִים זֶה אֶת זֶה. וּבִכֵּן מַה עָשָׂה? הֲלֵךְ לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, אִךְ מִפְּאֵת שֶׁהָיוּ סוּמִים וְהָיוּ נִמְרָצוֹת, נִתְּנוּ שְׁנֵיהֶם לְרֵבָא מְכוּת, וּבְקִשֵׁי הַצְּלִיחַ לְהִתְחַמֵּק מִיָּדֵיהֶם. כְּמוֹ-כֵן נִדְמִים אֵלֶּי הַרוֹצִים לְהִתְעַרֵב בְּדַבְּרִים שְׂאִינֶם שִׁיכִים אֲלֵיהֶם.

אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם יִכְנַס עִמָּכֶם בְּלִבְכֶם, וְתִלְמְדוּ מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל, וְתִקְיְמוּ הַלְכָה לְמַעֲשֵׂהָ.

וְזֹאת אֲנִי אוֹמֵר לְכֵלֶם, מִי שְׂצוֹעֵק שְׂאִין לוֹ פְּרִנְסָה, שְׂיִלְךְ לְהַפְצִיָּה וְיִרְאָה אִיךְ שְׂלֵא יִחַסֵּר דְּבָר, תִּנְסוּ וְתוֹכְחוּ. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂשִׁמּוּ יִכְנַס בֵּינֵינוּ, כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי הַמְּחִזִּיק בְּרַכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם (עֲקָצִין פָּרָק ג'), שְׁלוֹם זֶה הַשְּׁלָמוֹת, זֶה הַכְּלִי. חֲכַמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (אֲבוֹת דְּרַבִּי נֶתַן, פָּרָק כח): כָּל הַמְּשִׁים שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלוֹ מְשִׁים שְׁלוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָל אֶחָד מְלַךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; וְעוֹד אוֹמְרִים חֲכַמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): גְּדוּל הַשְּׁלוֹם, שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַשֵּׂר אֶת יִשְׂרָאֵל שְׂיִהְיוּ נִגְאָלִים אֲלֵא בְּשְׁלוֹם.

הַמְּאַחַל לְכֵם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשְּׂמִים...

ח' תתיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַנְהָ, י"א אֲדַרְ"א ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּלִיּוֹת אֲנָשִׁי

שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", הַגּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתוֹ תָּמִיד.

נָא וְנָא אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת כָּלֵל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, תִּדְעוּ לָכֶם, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן לְהִבִּין אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", "סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וַיִּת", "סִפְרֵי-הַמְּדוּת", וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת: "שִׁיחוֹת-הַרְ"ן" וְ"תֵי-מוֹהֲרָן", בְּלִי לְמוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שֶׁל מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל. כִּי מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל הוּא הַתְּלַמִּיד הַיְחִיד, שֶׁרַבְּנֵנוּ ו"ל הַעִיד עָלָיו, אֲשֶׁר מְמַנֵּי יוֹדְעִים רַק ר' גִּתָּן, וְר' נִפְתָּלִי קָצֵת, נִמְצָא, שֶׁעַל מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל הַעִיד רַבְּנֵנוּ שֶׁהוּא מְבִין אוֹתוֹ. וְלִכְּן כְּדֵי שְׂנַבִּין דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, הַהֲכָרַח לָנוּ לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת". הִבָּה וְנִהְיֶה כְּנִים, מִי מִכֶּם יֵשׁ לוֹ סֵפֶר "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"? ! וְאִיךָ אֶפְשָׁר לְלַמֵּד סֵפֶר, כְּשֶׁאֵינָנוּ בְּנִמְצָא אֲצֻלְכֶם? ! הַנִּרְאָה שֶׁלֹּא מְעַנִּין אֶתְכֶם דְּבַר רַבְּנֵנוּ ו"ל, אִם אֵין בְּבֵיתְכֶם סִפְרֵי הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הַמְּחַיִּים נִפְשׁוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זְכַנִּי לְהַדְפִּיס עֲכָשׁוּ מִחֲדָשׁ "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּמְאִירוֹת עֵינַיִם, וְלִכְּן רָצִיתִי, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּל יִקְנֶה סֵט כְּזֶה, וְיִהְיֶה מְצוּי בְּבֵיתוֹ, אֲשֶׁר הוּא בְּהַדְפָּסָה מְהֻדָּרֶת מְאֹד, וְכָךְ יוּכַל לְלַמֵּד כָּל יוֹם כַּמָּה דְּפִים. אֵינְנִי מְבִין אִיךָ אָדָם יְכוּל לְקַרְא לְעֲצָמוֹ 'חֲסִיד בְּרֶסֶלֶב', כְּשֶׁלֹּא לְלַמֵּד לְפָחוֹת פַּעַם אַחַת "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הֲרִי כָּל דַּעַת רַבְּנֵנוּ ו"ל מְנַחֵת רַק אֲצֵל מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל !

יְדוּעַ, שֶׁעַל מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל הֵיטָה הַרְבֵּה מִחֻלְקָת. כָּל תְּלַמִּידֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל חֻלְקוּ עָלָיו, כְּשֶׁנִּפְטַר בְּעָרֵב שַׁבָּת, פָּרַשְׁתָּ וַיִּגַּשׁ תַּר"ה, הֵיטָה זֶה שְׁעֵתִים לְפָנָי זְמַן כְּנִיסַת שַׁבָּת, אֲבָל אֲצֵל מוֹהֲרָנִי תְּ כָּבֵד הַדְּלִיקוּ אֶת הַנְּרוֹת לְכַבּוֹד שַׁבָּת. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אוֹמְרִים, שֶׁהֵיוּ יְכוּלִים לְקַבְּרוּ עוֹד לְפָנָי שַׁבָּת, כִּי בֵּית הָעֵלְמִין לֹא הֵיטָה רְחוּק, אֲלֹא כְּעֶשֶׂר דַּקּוֹת הַלִּיכָה, וּמִדּוּעַ לֹא קָבְרוּהוּ בְּעָרֵב שַׁבָּת, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (כְּתוּבוֹת קג:): מֵת בְּעָרֵב שַׁבָּת — סִימָן טוֹב לוֹ? אֲלֹא שָׁמְעוּ מִפִּי מוֹהֲרָנִי תְּ ו"ל שֶׁאָמַר, כִּי לְפָנָי שְׁאֵנִי עוֹלָה לְמַעְלָה,

אני רוצה להשאיר עוד לילה אחד בזה העולם; ובשכיל הדבור הזה השאירו אותו, ושכב על הארץ מעטף בתכריכים בחדר אחד, ובחדר השני התפללו כלם כל השבת. בליל שבת כשסימו את התפלה, ועברו דרך החדר של מוהרנ"ת ז"ל ששכב שם, עבר שם הרב הקדוש רבי אהרן מברסלב זי"ע (שהיה ממבכרי תלמידי רבנו ז"ל, בעל מקבל גדול, ובעל השגה נפלא, והיה מיחד יחודים וכו'), ופרץ בבכי מר, ולא יכול היה לעצור עצמו, אף שהיה שבת, וצעק: ר' נתן, כל הארגז של אור רבנו ז"ל נמצא אצלכם. וכשהתלמיד של מוהרנ"ת ז"ל — ר' נחמן טולטשינער ז"ל, ספר את זאת לבנו ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, בעל מחבר ספר 'באור הלכותים', ענה ואמר: היו צריכים לדעת זאת בחיים חיותו של מוהרנ"ת ז"ל, כי על מוהרנ"ת ז"ל היתה הרבה מאד מחלקת, ובוויהו וחרפוהו בחייו, ורק כשנפטר ידעו כלם, שאור רבנו ז"ל היה מנח אצלו.

ולכן כדי להקרא 'חסיד ברסלב', ההכרח ללמד את הספר הקדוש "לקוטי-הלכות".

אני נותן תמיד תודה להקדוש-ברוך-הוא, שכשהתקרבותי לרבנו ז"ל, לא הפרתי אף אחד, וזה חסד נפלא מאתו יתברך, כי אם הייתי מפיר מישהו, בנדאי הייתי מתרחק וכו', וכו', כי ישנם כל-כף הרבה בעלי שגיונות ודמיונות, שקוראים עצמם 'חסידי ברסלב', ובאמת הם חיים בדמיונות ובהבלי הבלים.

ובזמני היה קשה מאוד להשיג ספרי רבנו ז"ל, וכשנסיתי להשיג "לקוטי-הלכות", היה לי קשה במאד מאד, חפשתי הרבה מאוד בחניות הספרים, עד שמצאתי עוד כרך ועוד כרך, ואז קבלתי על עצמי — שכשאתחתן, אדפיס ספרי רבנו ז"ל ואפיצם, כדי שידו של כל יהודי תהיה משגת לקחתם, ויהיו מצויים בכל מקום. והעקר מה שהכנסתי את עצמי בלמוד ספרי רבנו ז"ל, היה ספרי "לקוטי-הלכות", והיתה תקופה שסימתי בכל חדש, שלשים פעם רצופות את ה"לקוטי-הלכות" במשך כשנתיים וחצי. ועל-כן זה לא פלא, שאני ברוך השם, מחזיק מעמד על אף כל המשברים והגלים,

אֲשֶׁר   ח' תתיב   בְּנַחֵל   קסה

החרופין והבזיונות, שהם מנת חלקי. ואני זוכר, כשעברו עלי צרות ויסורים, אמרתי לעצמי: אני בורח עכשו לר' נתן וכו', הינו ל"לקוטי-הלכות" שלו.

ולכן ראו לרכש סט "לקוטי-הלכות", ותלמדו בו בכל יום, עד שיכנסו בלבכם דבורי מוהרנ"ת ז"ל.

מלבד זאת אבקש מאד את אנשי שלומנו היקרים! הלא כלנו חטאנו, עשינו שטיות בחיים, והנה אנו חוזרים בתשובה, ומי אומר שאנו חוזרים בתשובה? אלא אם אנו מקבלים על עצמנו, שאיננו נחים עד שנפיץ לכל אחד ואחד ספרי רבנו ז"ל, זה סימן שאנו מקרבים לרבנו ז"ל, כי אם אנו יודעים מאור פנה, מגלוי פנה, עלינו לגלותו לכלם. רבנו ז"ל הוא מתנה לכל עם ישראל ולכל אמות העולם, פל הקונטרסים הם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ובנדאי מי שלא למד "לקוטי-הלכות", ואינו יודע בין ימינו לשמאלו יכחיש את הדבר, ויאמר שאינו פן. ולכן פשאני מזכיר איזה דבור מרבנו ז"ל, אני מזכיר מראה מקום, מהיכן לקחתי את הדבורים. כי כהיום ישנם שקרנים, רמאים, צ'בועים, שר"ץ השורץ על הארץ, אדם עבר על כל עברות שבתורה, שחייבים עליהם ארבע מיתות בית-דין, רחמנא לצלן: סקילה, שרפה, הרג וחנוק, ופתאם נעשה בעל מופת, בעל מקבל, נותן תקונים... כל-כף יכולים לעבד עליכם?! מה אתכם?! מפני שהוא קופץ וצוהל, מפלבל בעינים וכו', סימן שהוא בעל מדרגה?!...

ולכן אומרים חכמינו הקדושים (אבות ב, ה): לא עם הארץ חסיד, מי שהוא עם הארץ, איננו יכול להיות חסיד. אבל מי שלומד, רואה אמתותם של דברים, ואין יכולים לעבד עליו בכל מיני תקוני שוא והבל, אין יכולים לבוא אליו כל מיני נותני תקונים, שאינם יכולים לעזור לעצמם. כי כף אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), הלא אדם אינו יכול להנהיג עצמו, ואיך ינהיג אחרים?! בא ונראה, אם ינסו אותך באלף טעמי מיתה בכל יום ותחזיק מעמד, זה סימן שאתה מקרב לרבנו ז"ל. מנסים את כל

אחד בנסיונות קשים, אבל בלי למוד "לקוטי-הלכות", לא יחזיק מעמד. וכך היו אנשי שלומנו הזקנים רגילים לומר: מי שלמד יותר "לקוטי-הלכות, התחזק יותר יפה, ער האט זיך שיין דער האלטיין. ולכן תקחו עצמכם בינכם, תראו להפיץ אור רבנו ז"ל, ותמסרו נפשכם לגלות ולפרסם את אורו הנפלא, ותהיו שמחים ועליזים, שאתם זוכים לידיע מרבי אמת כזה, רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קעז), שאתם צריכים מאד לשמח שיש לכם רבי כזה, ואמרו על זה אנשי שלומנו: אם לא שמחים בזה, סימן שאיננו מקרבים לרבנו ז"ל. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד, זו לא סתם עצה להיות בשמחה, אלא זו מצנה גדולה.

באו נתחיל להיות בשמחה, שיש לנו רבי כזה, אשרינו ואשרי חלקנו! כמה עלינו לרקוד ולשמח, שזכינו להתקרב לרבנו ז"ל, ואם איננו רוקדים ושמחים עם רבנו ז"ל, סימן שאנו רחוקים מרבנו ז"ל. כך רבנו נגילה, כך רבנו נשמחה, מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל? ! מה היינו עושים בלי אומן? ! רבנו ז"ל הבטיח (שיחות-הר"ן, סימן קמא), שמי שיהיה על הציון שלו, ויאמר שם העשרה מזמורי תהלים, ויתן פרוטה לצדקה, יעשה לו תקון בעולם העליון. והעולה על הכל — מי שזכה להיות בראש השנה בציון רבנו ז"ל, רבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן, גדלת ראש השנה), שצריך לשמח על כך כל השנה. והנה כבר שכחנו מזה, הלא עלינו להזכיר לעצמנו דבר זה. אשרינו מה טוב חלקנו, שיש לנו רבי כזה, ואם איננו שמחים עם רבנו ז"ל ועם אומן — משהו חסר לנו.

ולכן עלינו לצאת בחוץ, ולצעק לפניו יתברך: "רבנו של עולם, עזרנו לשמח ברבנו ז"ל"!

הבה נקבל על עצמנו שחדש אדר הזה, אנו נגלה את אור רבנו ז"ל לכל העולם כלו, נרתם עצמנו להפיץ את ספרי רבנו ז"ל לכל באי עולם, ובזה נביא את משיח צדקנו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתיג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר תצוה, י"ב אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

מאד מאד אני משתוקק לשמע הטוב ממך, ואיך שאתה מחזק
את עצמך, כי זה כמה שלא שמעתי ממך, ואהבתך תקועה בנפשי,
ועל כן ראה לזרו עצמך לכתב לי על-כל-פנים שורותים באפן
שתחיה ותחזק אותי.

ראה, אהובי, אחי היקר! להיות בשמחה תמיד, כי השמחה
היא רפואה לאדם ברוחניות ובגשמיות, וכל הצרות שאדם סובל
הן רק כשמשויך את עצמו במרירות ובדכאון.

אל תניח שיסורי האשמה, יסורי המצפון יחרסו אותך, ראה
לחפש ולבקש ולמצא בעצמך תמיד רק נקודות טובות. ועל זה
הזהירנו רבנו ז"ל יותר מהכל — לחפש בעצמו תמיד נקודות
טובות, ולדון את עצמו לכף זכות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב).

עליך לדעת, כי כמו שאסור לשנא את חברו, כן אסור לשנא
את עצמו, וכמו שצריך לאהב את חברו, כן צריך לאהב את עצמו,
וגם הוא בעצמו חלק אלוה ממעל, ואשרי מי שבא לידיעה זו, ואז
תמיד טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

הכפל הדבר, ראה לכתב לי.

ח' תתיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י"ב אֲדִרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהִצְדִיק נַחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גַּרֹּו יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד הַצֵּטְעָרְתִּי שֶׁלֹּא זָכִיתִי לְרֵאוֹת אוֹתָךְ פְּנִים אֶל פְּנִים
לְפָנַי שְׁנִסְעָתָ, עִם כָּל זֹאת אֲנִי דֵּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, וּמֵאֵת ה' הִיִּתָּה
זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינַיִנוּ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! בּוֹדְאֵי שְׂמֵעֶת מָה שֶׁעֲבַר עָלַי מֵאִינְשֵׁי
דְּלֹא מְעִלִי, וְרֵאָה אֵיךְ מָסְרוּ פִּחוֹת לְסִמְ"ךְ-מ"ם בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה,
שְׂאֲנָשִׁים לֹא יִתְבַּיְשׁוּ כָּלֵל לְהִשְׁחִית דְּרָכָם, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל גָּנַב
כְּשֶׁעוֹשֶׂה מְלֹאכְתּוֹ, הוּא עוֹשֶׂה אֵת זֹאת בְּהִצְנֵעַ, כִּי מִתְבַּיֵּשׁ בְּרַבִּים,
כִּי בִשֵׁת הַגָּנָב מְרַבֵּה כְּשִׁמוּצָאִים וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ, וְהֵם אֵינָם
מִתְבַּיְשִׁים כָּלֵל לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂיהֶם בְּרִישׁ גְּלִי...

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְהִתְרַחֵק מֵהֶם וּמִהַמוֹנִיָּהֶם, וּבָרַח לָךְ רַק
אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּעֵתִים הַלְלוּ אֵין שׁוֹם עֲצָה, רַק לְבָרַח אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ,
וּלְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע שְׂאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל
לַעֲזֹר לָנוּ, וְאֵף שֶׁהִירָאִים וְהַכְּשָׁרִים הֵם מַעֲוֹט דְּמַעֲוֹט עֲכָשׁוּ, וּמְבַזִּים
אוֹתָם וְשׁוֹפְכִים אֵת דָּמָם כַּמִּים, עִם כָּל זֹאת אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן,
אֲלֹא עַל אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, וְהוּא בּוֹדְאֵי יְחוּס וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, כִּי סוּף
כָּל סוּף תִּתְגַּלֶּה הָאֱמֶת בְּעוֹלָם.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחִי הַיָּקָר! לְשִׁמֹּר אֵת עֲצָמְךָ שֶׁלֹּא יִתְפָּסוּ אוֹתָךְ
בְּרִשְׁתָּם הַרְשָׁעָה, כִּי הֵם אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וַיֵּשׁ לָהֶם דִּין 'מוֹסֵר', אֲשֶׁר
הִתְלַכָּה הִיא 'מוֹרִידִים אוֹתָם וְלֹא מְעִלִים', וּבּוֹדְאֵי בּוֹא יְבוֹאוּ עַל
עַנְשָׁם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּתְגַּלֶּה קְלוֹנָם בְּרַבִּים.

רֵאָה, אֶהוּבִי הַיָּקָר! לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, וְתִתְפַּלֵּל
מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא: שְׁחֵרִית, מְנַחָה, מְעַרִיב, וּתְקַשֵּׁר מִחֲשַׁבְתְּךָ אֶל

אָשֶׁר   ח' תתטו   בַּנְחָל   קסט

דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, שְׁזָה עֵקֶר פְּנֵי הַתְּפִלָּה — לְשִׁפְךָ נִפְשְׁךָ מִתּוֹךְ
הַסְדּוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְנוּ
וְיִקְבַּל אֶת בְּקָשְׁתְּנוּ, וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תַּכְנִיֵּס בִּי.

ח' תתטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, י"ב אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ אֵיךְ
שְׂאֵתָה מִסִּתְדֵּר.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל
יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, כְּפִי הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד.

רְאֵה לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת הַקּוֹנְטְרָסִים
הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלֶת בְּרוּרָה מִה"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים,
וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ, אֲשֶׁר הַמְּסִיּוֹן עוֹבֵד מְאֹד מְאֹד חֲזָק עַל נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וּמְפִיצִים אֶת קְרַחֲיָהֶם וְסִפְרֵי פְּסִילֵיהֶם, וְכֵן בְּכָל יוֹם יוֹצְאִים
עֲתוּנִים רְעִים הַמְּלָאִים כְּפִיָּה וְנֵאוּף וְשַׁחַץ, וּבִפְרָט כָּל מִינֵי
מֵאֲגָאזִינְעֵן שֶׁל נֵאוּף בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה וְחֲרָפָה, וּמִכְנִיסִים בְּנִעָרֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל יִצְרָא דְנֵאוּף וְכו', וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לְעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת.
וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַפִּיץ נִגְדָם זֶה לְעַמֵּת זֶה סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וּבִפְרָט הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְזוֹ מִצְוָה הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי

על-ידי-זה מצילים את נשמות ישראל מחטאים ומעוונות ומפשעים, ומחזירים בהם את האמונה הפשוטה.

ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק מאד ללמד בכל יום דף גמרא ומפרשים, ותכניס את מחך בתוך הדף הזה, ותחזר על הדף הזה כמה פעמים. ומלבד זאת תהיה חזק מאד ללמד בכל יום חמש ורש"י, באפן שתסיים בכל שבוע פרשת השבוע חמש ורש"י והתרגום, אשר הוא תקון גדול לפגם הברית. ואשרי מי שזוכה ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר הוא זכוף הנפש עד מאד, ואשרי לו ואשרי חלקו למי שזוכה לסיים ששה סדרי משנה בכל חודש. ומלבד זאת, מה טוב ומה נעים לסיים בכל שבוע את ספר התהלים, כי תהלים מסגל לתשובה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג).

הרגל את עצמך לומר בכל יום 'יום של תהלים', באפן שתסיים בכל שבוע את ספר התהלים, ותהלים מסגל לעשות נסים.

ראה לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ואל תפל בנדעתך קלל יהיה איך שיהיה, כי סוף כל סוף הכל יתהפך לטובה.

זכור גם זכור, אהובי, אחי! את גדל הנסים והנפלאות שעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. ואם תזכור את הנסים, אזי יעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא עוד נסים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתטז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר תצוה, "כ אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח, שאתה כותב לי

אָשֶׁר   ח' תתטז   בְּנַחֵל   קעא

מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ אַתָּה מְחַיֶּה אוֹתִי, בְּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּבַשְׂרֵנִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ, וְתִכְתֵּב לִי בְּפִרְטוּיֹת מְכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלַיךָ, בְּאִפְּן שֶׁתְּחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ עַל-יְדֵי-זֶה.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּנִקְדַת הַחֶבֶר, כִּי בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיכִים מְאֹד חֶבֶר טוֹב, לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּכָל יוֹם מִדַּרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, הָיִי כְּאִלוֹ אַתָּה מְדַבֵּר עִם חֶבֶר. וְדוֹד הַמְּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים קיט, סג): "חֶבֶר אָנִי לְכֹל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ וְלִשְׁמוֹרֵי פִקּוּדֶיךָ", הִינּוּ שֶׁאַדָּם צָרִיךְ לְמַצֵּא חֶבֶר טוֹב הַיָּרֵא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוֹמֵר אֶת הַמִּצְוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֶבֶר — כְּשֶׁהוּא יִרְא שָׁמַיִם וְשׁוֹמֵר פִּקּוּדָיו יִתְבָּרֵךְ. כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ עִם מִי מִתְחַבְּרִים, וְיָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁחוֹשְׁבִים שֶׁמִּתְחַבְּרִים לִירֵא שָׁמַיִם, וְלִבְסוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא קָל שֶׁבַקְלִים, ה' יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל רָע.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִשְׁפֹּר אוֹתְךָ וְלֹא יִפִּיל אוֹתְךָ. סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטוֹב, וְתִזְכֶּה לְכֹל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּזֶה וּבְכָּא לְנִצְחַת.

רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאַדָּם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הָרִי הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ! וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזֶּה, הַזִּזְכָּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָּא לְנִצְחַת נִצְחִים.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קעב אַשר ח' תתיז — ח' תתיח בנחל

ח' תתיז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר תצוה, י"ב אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אַתּ מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מִצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, וַיִּשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּרַמ"ח אַיְבָרֶיךָ וּבְשֵׁס"ה גִּידֶיךָ וּבְכָל טְפֵי דְמִיךָ, וְתִזְכֶּה לַעֲבוֹר עַל כָּל הַצְּרוּת שְׁפָקְדוֹ אוֹתְךָ, וְשִׁמְשֵׁף לְךָ שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתיח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר תצוה, י"ב אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אַתּ מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעָה, אֵיךְ שְׂאֲתָה מִחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִהְיֶה חֲזֵק בְּעֲצָמְךָ תָּמִיד, כִּי זֶה הָעֵקֶר.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי הַסְּבָלָנוּת הִיא עֵקֶר בְּחַיִּים, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל יוֹתֵר — יוֹתֵר מִצְּלִיחַ.

הָעֵקֶר רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְכַעַס וְלֹא לְהַקְפִּיד עַל שׁוּם דָּבָר, כִּי הַכַּעַס וְהַקְפָּדוּת הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתִזְכֶּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל רְצוֹנָה, וְסוּף כָּל סוּף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲזִיק מִעַמָּד, כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שְׂאֵף שְׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שְּׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת הוּא יָכוֹל לְהַתְחַזֵּק.

אֲשֶׁר ח' תתיט בנחל קעג

הקדוש־ברוך־הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפנה —
תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתיט.

בעזרת השם ותפוך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר תצוה ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל מה שעבר
עליך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם. ועליך לדעת,
כי בתחלת התשובה עובר על האדם מה שעובר, ואשרי הזוכה
להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, כי סוף כל סוף אחר הרע
יבוא הטוב.

הקדוש־ברוך־הוא ישלח לך רפואה שלמה מן השמים ברמ"ח
איבריך ובשס"ה גידיך ובכל טפי דמיה, ותזכה להיות בריא ושלם.

ראה להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפחד
משום דבר, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתצליח דרכך, ובכל אשר תפנה
— תשכיל ותצליח.

ראה להזהר מאד לאכל רק מאכלים כשרים, אשר אין בהם
שום פקפוק כלל, ובזכות זה תהיה לך רפואה שלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קעד אָשר ח' תתכ — ח' תתכא בַּנְחַל

ח' תתכ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תְּצִוָּה ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד אָנִי מְצַטְעֵר מִכָּל מַה שֶּׁעָבַר
עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ.

רְאֵי לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְאֲזוּ יִמְחַל לְךָ
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי חֲנוּן וְרַחוּם הוּא, וּבְיָדָיו לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

לְדַעֲתִי, הַקְּבֵלָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת — שְׁמִירַת שַׁבַּת כְּהַלְכָתָה,
שְׁתִּשְׁמְרֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאֲזוּ יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וַיִּמְחַל לְךָ עַל
כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, כִּי הַשׁוֹמֵר שַׁבַּת — מוֹחְלִים לוֹ (שַׁבַּת קִיח).

רְאֵי לְשַׁכַּח אֶת הָעָבֵר, וְתַתְּחִילִי דָּף חֲדָשׁ בְּחַיֶּיךָ, וְהַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא בְּיָדָיו יַעֲזֹר לְךָ בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת, שֶׁתִּזְכְּי לְמִצַּא אֶת
בֶּן זִוְגָךָ, וְתִבְנֶי בֵּית גַּאֲמֵן בְּיִשְׂרָאֵל עַל טְהָרַת הַקֹּדֶשׁ.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תְּצִוָּה, י"ב אֲדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גַּר וְיָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׂמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׁאַתָּה מְשַׁתְּוֵקֵק אֵל הַקְּדוֹשָׁה, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ
לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל חֲשָׁקְךָ וְכִסּוּפְךָ.

הָעֵקֶר רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּשְׁבֵּר
מִשׁוֹם דָּבָר, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

אָשֶׁר   ח' תתכב   בְּנַחַל   קעה

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיוונוֹת קָשִׁים וּמָרִים,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. וְזֶה לְמַדְנֹו
אֶצֶּל רַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׁאֵסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁפָעוּלָם, וְאִף שְׁעוֹבְרִים
עַל הָאָדָם מְשֻׁבְּרִים וְגַלִּים, עִם כָּל זֹאת צָרִיף לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד וּלְחִזֵּק
אֶת עֲצָמוֹ.

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂיִהְיֶה לָךְ כַּחוֹת לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד,
וְשׁוּם דְּבָר שְׁפָעוּלָם לֹא יִשְׁבֵּר אוֹתָךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמְמַשׁ תַּחֲיִינִי, כִּי אִתָּה
קָשׁוּר בְּנַפְשִׁי בְּקֶשֶׁר חִזֵּק עַד מְאֹד.

ח' תתכב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תְּצַנֶּה, י"ב אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיף שְׂאִתָּה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ. יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד
תְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ, וְתַעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה.

רְאֵה, אָהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף כְּבָר הַבְּנֵת בְּמִשְׁפַּח הַשָּׁנִים הָאֵלוּ שְׁזוֹכֵת
לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי כִּף הֵם הַחַיִּים, וְצָרִיכִים לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׁפָעוּלָם לְעִבּוֹר אֶת הַחַיִּים בְּשְׁלוֹם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה
לְהִמְתִּיק אֶת הַמְּרִירוֹת עַל-יְדֵי הַמְּלַח שֶׁהוּא צָדִיק יְסוּד עוֹלָם (עֵין
זֶהר חֵלֶק א' רמא: וְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג), וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא
לְנַצַּח.

אין זו מעלה למשף את עצמו אל הצער, פי כבר אמרו חכמינו הקדושים (עין רש"י מועד קטן כז: דבור המתחיל: 'על מת אחר'): כל הנמשף אחר צערו יותר מדאי, הצער נמשף אחריו (עין ספר-המדות, אות עצבות, חלק א', סימן לד); על-כן אשרי מי שבורח מכל מיני צרות, ועל-ידי-זה יצליח את דרכו.

ועקר הבריחה מהצרה הוא לא לחשב מזה, ולא לשים לב על כל מה שעובר עליו, ותמיד להסתפל רק קדימה ולא אחורנית, ואז יצליח.

ובזה פרשתי מה שאמרו חכמינו הקדושים (עין מגלה י:): כל מקום שנאמר "ויהי" — הוא לשון צער, "והיה" — הוא לשון שמחה, הינו כשאדם מסתפל על העבר — "ויהי" זה לשון צער, פי הוא נזכר מהצרות שלו, אבל כשאדם מסתפל על העתיד, שזה "והיה" — והיה ביום ההוא, אז לשון שמחה, פי העתיד הוא תמיד שמח.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שיהיו לך תמיד שמחות בחיך, וראה לנחם את עצמך בכל אשר תוכל, ואל תהיה שבור.

אשריך ואשרי חלקך, שזכית להתנדע מרבנו ו"ל, ואפה אוזו בדרכו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתכג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אודות המניעות שיש לך, עליך לדעת, פי ההכרח בכל דבר שבקדשה שיהיו מניעות, ואדרבה ככל שהמניעות יותר גדולות,

אֲשֶׁר   ח' תתכד   בְּנַחֵל   קעז

בְּיָדָי הַנְּחָשֶׁק יוֹתֵר גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן 10). כְּמוֹ-כֵן אֲנִי רוֹאֶה בְּעֵינַי שְׁלִי, לְבוֹא וּלְהִתְגַּוֵּר, בְּעֵינֶיהָ יִבְנֶאֱל, אֲשֶׁר יֵשׁ עַל זֶה מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת כְּחוֹמַת בְּרִזָּל, עַד שֶׁכָּל אֶחָד מִפְּחִיד אוֹתִי, כְּאֵלוֹ כְּבָר אֵין שׁוּם תְּקוּנָה לְבוֹא לְשָׂם, וְהַמְּנִיעוֹת מִתְּגַבְּרוֹת וּמִתְּפַשְׁטוֹת כְּחוֹמַת בְּרִזָּל מִמָּשׁ, עִם כָּל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁבְּיָדָי בְּמָקוֹם שֶׁהַמְּנִיעוֹת שָׂם, שָׂם צְרִיכִים לְשֹׁבֵר אֶת הַמְּנִיעוֹת.

עַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה שְׁבוּר מִכָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַבְּלוּבִילִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, כִּי כֵן עֵבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כָּל מֵה שֶׁהִיָּה תְלוּי בְּדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל, הִיָּה כְּרוּף בְּמְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת, וְאֲשֶׁרֵי אֵלוֹ שֶׁזָּכוּ לְשֹׁבֵר אֶת הַמְּנִיעוֹת.

מוֹהַר"ן ז"ל אָמַר פְּעַם לְבָנוּ ר' יִצְחָק: יוֹתֵר טוֹב לִי שֶׁתְּבוֹא פְּעַם אַחַת אֵלַי עִם הַמּוֹן מְנִיעוֹת, מִמֵּה שֶׁתְּבוֹא אֵלַי הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּלֵי מְנִיעוֹת.

עַל-כֵּן רֵאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְאֵל תְּשִׂים לֵב אֶל הַמְּנִיעוֹת, וְאַתָּה הַפֶּךָ אֶת הַמְּנִיעוֹת לְנַעֲימוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לְךָ וַיִּשְׁלַח לְךָ שִׁפְע מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתכד.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר תְּצוּנָה, י"ב אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת אֶת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ אֶל הַקְּדוֹשֶׁה. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל חֻשְׁקֶךָ.

רֵאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים

קעח   אָשֶׁר   ח' תתכה   בַּנְחַל

שְׁבַע עוֹלָם, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק, וְעָקַר הַחֲזוּק צְרִיכִים
בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹקֵק
בְּדַעְתּוֹ, שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וְכִשְׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת
עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — אֲזִי מִצְּלִיחַ.

רְאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתְךָ.

בְּעֵינֵי שְׂדוּכִים, הִיָּה רְצוּי מְאֹד שֶׁתִּקַּח אֶת הַשְּׂדוּף הָרֵאשׁוֹן, וְאֵל
תִּבְחַר כָּל-כָּף. וְהַעֲקַר לְהִתְחַתֵּן הוּא לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִדִּי
לְהַנְצִל מִמַּעֲבְרוֹת, וְגַם לְקַיֵּם מִצְוֹת "פָּרוּ וּרְבוּ" (בְּרֵאשִׁית א, כב).

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תִשְׁכִּיל
וְתִצְּלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתכה.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא (פּוּרִים קָטָן) ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְל-הַקְּדוּשׁ", "חֲסִידֵי בְּרֵסֶלֶב" דֵּי בְּכָל
אֲתֵר וְאֲתֵר, הַיְוֵ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְכֶם בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, כִּי הַשְּׂמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הָאָדָם
בְּדַעְתּוֹ, וְכִשְׁאָדָם זוֹכֶה לְהִרְחִיב הַדַּעַת, אֲזִי בְּנִקְל מְקַבֵּל הַכֹּל, וְאֵינוֹ
מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם.

רְאוּ מָה שֶׁעָבַר עֲלֵינוּ בְּשָׁנִים אֵלּוּ, אִיךָ הַסְּמ"ך-מ"ם בְּעַצְמוֹ
לוחם אֲתָנוּ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל

אֲשֶׁר   ח' תתכה   בְּנַחֵל   קַעַט

אוֹתָנוּ, רַק מִטַּעַם וְסִבָּה אַחַת — מִפְּנֵי שְׁאֲנוּ עוֹסְקִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה וְהַתְּפַעְלוֹת מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִשְׁבִיל זֶה הוּא יוֹצֵא כְּנַגְדָּנוּ בְּכָל מִיַּי לְבוֹשִׁים וּבְרִצִּיחָה כְּזוֹ, שְׂעֵדִין לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וּמִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִי שְׁמִלְבִּישׁ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וּבַחֲסֵדוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵין אָנוּ מִתְּפַעְלִים מִמֶּנּוּ כָּלֵל, רַק כָּל עוֹד נִפְשָׁנוּ בְּאַפְנוּ נִזְכָּה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה.

וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַע שְׁאֲנִי כְּקוֹץ בְּעֵינַי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כִּי בְּאַמַּת הוּא שׁוֹנֵא מְאֹד מְאֹד אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְרוֹצֵה לְהַסְתִּירוֹ מִכָּל הָעוֹלָם, וְאֲנִי עוֹסֵק לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב, וְאֵינִי מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַתְּלַבְּשׁוֹתוֹ שְׁמִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ הִיא בְּאַפֵּן צְבוּעַ עַד מְאֹד, כִּי הוּא בָּא מִבְּפָנִים, כְּאֵלוֹ הוּא רוֹצֵה אֶת כְּבוֹד רַבְּנוּ ז"ל ... וּכְאֵלוֹ אֲנִי עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמִי אֲדַמּוּ"ר ... וְכַדּוּמָה פְּתוּיִים וּשְׁטִיּוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר כָּל מִי שְׁקָרוֹב אֵלַי יוֹדַע, שְׁלֹא מִנִּיָּה וְלֹא מִקְצָתֶיהָ, רַק כִּפְמָה לְצִיִּם מִבְּפָנִים עוֹשִׂים וְגוֹרָמִים אֶת הַרִיחַ הַרַע הַזֶּה וְכוּ'.

וּבְאַמַּת כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שְׁבָא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּלְבוֹשׁ אַחֵר, אֵיךְ לְהַסְתִּיר אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל מִיַּי הַסְתֵּרוֹת וְלִיצְנוֹת מִבֵּית וּמִבְּפָנִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹא פָּחַד כָּלֵל, רַק גָּלָה אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי עֲצוּמָה, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ!

עַל-כֵּן כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֵיךְ שְׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לוֹכֵד וְאוֹרֵב עָלַי בְּכָל יוֹם, וְשׁוֹפֵף כָּל מִיַּי זָבֵל וְלִכְלוּף עָלַי לְהַבְּאִישְׁנִי בְּעֵינַי כָּל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאֲנִי יוֹדַע בְּדִיוֹק מֵהֵיכֵן נִצְמַח כָּל הַרַע הַזֶּה (אֲשֶׁר לָעַת עֲתָה הַשְּׁתִּיקָה יָפָה, לֹא לְגַלוֹת אֶת מְקוֹר מִחְצָבָתָם), עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹאֶה שְׁהִלִּיצְנוֹת וְהַחְרוּפִים וְהַגְּדוּפִים הָאֵלוֹ מִתְּגַבְּרִים וּמִתְּפַשְׁטִים בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּלִי הַפְּסֵק.

לְזֹאת אֲנִי מִכְרַח לְבוֹא אֲלֵיכֶם בְּבִקְשָׁה חֲזָקָה, נָא וְנָא רְאוּ לְזִכְרֵי אֶת כָּל לְמוֹדֵינוּ אֲשֶׁר לְמִדְתֵּי אֲתָכֶם בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל זֶה יָמִים וְשָׁנִים, אֲשֶׁר דָּבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְרַק זֶה יִשְׁאָר עִמָּכֶם לְעַד וְלְנֶצַח, וּכְשֶׁתְּבוֹאוּ לְעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, אֲזֵי תִתְבַּרֵּר לָכֶם מַעַלְתֵּי הָאָדָם

שְׁזָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַחְזִיק מֵעַמֶּד, וְלֹא הִטְעָה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל. כִּי כֵן מוּבָא בַּזֶּהר הַקְדוּשׁ (חֶלֶק ב' סג:), אֲשֶׁר כִּנְגַד כָּל יוֹם וַיּוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם, יֵשׁ כִּנְגָדוֹ יוֹם לְמַעְלָה, וּמָה שְׁזָכוּ לַחֲטֹף בַּיּוֹם הַזֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן יִירָשׁ בְּהַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא.

על-כֵּן רָאוּ לֹא לְהִיּוֹת בְּטַלְנִים כָּלֵל, רַק לְבַלּוֹת אֶת זְמַנְכֶם הַיְקָר בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם. וְכֵן תִּתְפַּלְלוּ אֶת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת, בְּכֻנָּה וּבִפְרוּשׁ הַמְּלוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְחִיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת אֲמִתִּית, לְדַבֵּק אֶת עַצְמְכֶם בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה יִמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, הָאֲרַת זְכוּת הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וְתִהְיוּ מְכֻסִּים בְּצֵלָא דְמַהִּימְנוּתָא, צֵל אֲשֶׁר יִסְתִּיר אֶתְכֶם מִכָּל עֵינַי רָעָה (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה).

וְכֵן רָאוּ לְהִתְמִיד בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד בְּמִקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, זֶהר וְתַקּוּנִים וְכוּ' וְכוּ', לְעֲשׂוֹת מִכָּל לַמּוֹד שְׁעוֹר אֶחָד, וְלְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּעִקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, וְסוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר לָכֶם רַק הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ, וְעַל כָּל פְּסוּק, אוֹ מְשֻׁנָּה, אוֹ אִיזוֹ מִימְרָא בְּגְמָרָא, אוֹ פְּסָקָא בְּמְדֻרָשׁ אוֹ הִלְכָה וְכוּ', שְׁתִּזְכּוּ לְלַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיכוּ עֲלֵיכֶם אֹר נוֹרָא בְּעַרְבוֹת זֵיו יְדִידוֹת חִיּוֹת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה.

נָא וְנָא זְכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב, כִּי רַק זֶה דְּבַר רַבְּנּוּ ו"ל — לְהַזְכִּירָנוּ מִתְּכַלִּיתָנוּ הַנְּצָחִית, וְלְעוֹרְרָנוּ מִשְׁנִתָּנוּ הַעֲמֻקָּה שְׁאָנוּ יִשְׁנִים זֶה כְּמָה שְׁנִים. וְלָכֵן כָּל מִי שְׁזָכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנּוּ ו"ל יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יוֹתֵר, וְזוֹכָה לְהִתְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה עַל יְדוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַדְבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּלַמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַגְלָה וּמְפָרְסֵם אֶת לַמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל בְּעוֹלָם, שְׁאֵז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָּא.

אֲחִי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִיּוֹת שְׁהַיּוֹם פּוּרִים קָטָן, מוּבָא בְּדַבְּרֵי מוֹהֲרַנ"ת ו"ל (לְקוּיטִי-הִלְכוֹת, דִּינִים, הִלְכָה ג', אוֹת יט), אֲשֶׁר כָּל סוּד חֲדָשׁ

אָשֶׁר   ח' תתכה   בְּנַחֵל   קפא

העבור, שְׂאֵז דִּיקָא בְּשַׁעָה שְׁמַעְבְּרִים אֶת הַשָּׁנָה, עוֹשִׂים פּוּרִים קָטָן, כִּי אֲדִר' רָאשֵׁי תְבוֹת: ר' אֵש ד' בְּרַךְ אֲמַת (תְּהִלִּים קִיט, ס), כִּי זֶה עָקֵר הָאֲמַת, כְּשִׁזְכִּים לִיחַד וּלְחַבֵּר אֶת הַחֲמָה וְהַלְבְּנָה, שְׁכָל זֶה הוּא סוּד חֲדָשׁ הָעֵבּוֹר, שְׁמַעְבְּרִים אֶת הַשָּׁנָה, כְּדִי לְהַשְׁוֹת אֶת יְמֵי הַחֲמָה לְיְמֵי הַלְבְּנָה כִּיְדוּעַ, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר הָאֲמַת, שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֹר הַלְבְּנָה כְּאֹר הַחֲמָה, שְׂיִהְיֶה שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת שְׁוִים, שְׂתֵּאִיר לְאָדָם תְּמִיד אֲמַת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, תְּמִיד יִרְגִישׁ אֶת אֲמַת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם. מֵה שְׂאֵזִין בֵּן הַמֶּן-עַמְלָק מְכַנִּים סְפָקוֹת בְּאָדָם וְשׁוֹבְרוֹ לְגַמְרִי, וּמְכַנִּים בּוֹ יֹאִישׁ וְקִרְיֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָּה, כְּדִי לְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרִי, וְלַעֲשׂוֹת סוּף וְקֶץ מִהָאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם.

אָבֵל מְרַדְכִי, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמַת, הַיּוֹדֵעַ לַעֲבֹר אֶת הַשָּׁנָה, הוּא זוֹכֵה לְהַשְׁוֹת אֶת הַחֲמָה וְהַלְבְּנָה גַם יַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלָת קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלָק לְגַמְרִי, כִּי הוּא זוֹכֵה לְפַתַּח אֶת אֹר הָאֲמַת בְּכָל מְקַרְבָּיו, שְׁגַם לָהֶם תֵּאִיר אֲמַת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּחֲיוֹ אֶת עַצְמָם עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֵׁישׁ בָּהֶם, וַיִּזְכּוּ לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַקְוָה קְטַנוּתָם וִירִידָתָם.

אִךְ דָּא עָקָא, שְׁעַל זֶה בְּעַצְמוֹ מִתְפַּשֵּׁט וּמִתְגַּבֵּר הַמֶּן-עַמְלָק, שְׁמְכַנִּים סְפָקוֹת וְקִשְׁיוֹת עַל מְרַדְכִי הַצַּדִּיק וְאֲנָשָׁיו, וּמַחְלִיף אֶת הָרַע בְּטוֹב וְהַטּוֹב בְּרַע, עַד שְׂאֵזִין יוֹדְעִים הֵיכָן מִשֶּׁה שְׁרוּי וְהֵיכָן אֲהָרִן שְׁרוּי (מְכִילְתָא בֵּא יג), וְזֶה קִשְׁיָה מִהַכֹּל. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא יִטְעֶה אוֹתוֹ הָעוֹלָם (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן נא), וְכִי יִזְכֶּה לְדַעַת אֶת הָאֲמַת לְאֲמַתָּה.

וּבְיַדָּאֵי מִי שְׁחָטָא וּפְגָם בְּפָגָם הַבְּרִית, שְׂאֵז מִתְלַבֵּשׁ בּוֹ הַמֶּן עַמְלָק, שֶׁהוּא עָקֵר זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שְׁמְכַנִּים סְפָקוֹת בְּאָדָם — "הַיֵּשׁ הַנּוֹר" הַבְּקִרְבָּנוֹ אִם אֵינִי" (שְׁמוֹת יז, ז), וּמַעֲקָם אֶת לְבַב כָּל אֶחָד לְגַמְרִי, עַד שְׁהַעֲנֵן פּוֹלְטוֹ בַּחוּץ, וְקִשְׁיָה וְכַבֵּד לוֹ לְמַצָּא אֶת הָאֲמַת, כִּי מְרַב חָטָאִים וְעוֹנוֹת, מִחֲשַׁבְתּוֹ מְבַהֲלָת וּמְבַלְבְּלָת.

וְעַל-כֵּן עַל זֶה צְרִיכִים לְהַקְדִּים תְּפִלוֹת וּבְקִשׁוֹת, שִׁיחֹת

קפב אֲשֶׁר ח' תתכה בַּנְחָל

וּצְעָקוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁנֵה סוּד הַתַּעֲנִיית שְׁקָדִים הַפּוֹרִים, הִינוּ קָדָם שְׁזוֹכִים לְשִׁמְחַת פּוֹרִים, שֶׁהוּא הַכְּנַעַת הַמֶּן-עַמְלָק וּמְחִיקָתוֹ לְגַמְרֵי, עַל-יְדֵי מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְאֲנָשָׁיו, קָדָם לְזֶה צְרִיכִים לְהַקְדִּים הַרְבֵּה בַתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְלִבְכוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שֶׁלֹּא יִטְעוּ אוֹתוֹ הַמֶּן-עַמְלָק בְּעֲצָמוֹ, שֶׁיִּחָשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מְקַרֵּב אֶל מְקוֹם טוֹב, וְלִבְסוּף הוּא בְּמְקוֹם חֲשָׁף וְרַע. כִּי בְּאֵמֶת בְּעַמְק הָאֲפֵלָה וְהַחֲשָׁף רוֹאִים לְפַעֲמִים נְצוּצֵי אוֹר, וְהֵם רַק זְבוּבֵי לִילָה הַמְּאִירִים... וּמִי שְׁאִינוּ יוֹדְעֵי זֹאת, חוֹשֵׁב שֶׁרוֹאֶה כְּבָר אוֹר, וּבְאֵמֶת הוּא עֲדִין רְחוּק לְגַמְרֵי מִהַקְדָּשָׁה.

אֲשֶׁר זֶה סוּד שְׁמִתְחַפְּשִׁים בְּפוֹרִים, וּמְחַלִּיפִים לְבוֹשִׁים בְּדַרְךְ שְׁחוּק, וְהַכֹּל — לְרַמֵּז לְאֲדָם, שֶׁאֵף שֶׁכְּבָר הִגִּיעַ חַג הַפּוֹרִים, וּמְכַנְיַעִים אֶת הַמֶּן וְעַמְלָק, עֲדִין צְרִיכִים לְרַחֲמִים גְּדוּלִים יוֹם קָדָם לְפָנֵי פּוֹרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי הַתְּמוּרוֹת וְהַחֲלוּפִים, שֶׁמְמִירִים רַע בְּטוֹב וְטוֹב בְּרַע, וְאוֹמְרִים עַל הָאֵמֶת שֶׁקָר וְעַל הַשְּׁקָר אֵמֶת, אֲשֶׁר עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה.

עַל-כֵּן, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַרְבוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁתִּדְעוּ הֵיכָן הָאֵמֶת, וְאַצֵּל מִי לְהַשְׁאֵר, וְאַצֵּל מִי לְהַתְּחַזֵּק, וְאַצֵּל מִי לְהַתְּקִים, וּכְשֶׁמְבַקְשִׁים אֶת הָאֵמֶת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן וְשׁוֹלַח מְלֶאכֶּה שֶׁל אֵמֶת.

נָא וְנָא זְכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב, שֶׁאַפְלוּ בַיּוֹם הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, יוֹם הַפּוֹרִים, מִתְחַלְּפִים וּמִתְחַפְּשִׁים בְּכַגְדִּים וּבְלְבוּשִׁים, לְהוֹרוֹת שֶׁאַפְלוּ בַיּוֹם הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, שֶׁהוּא יוֹם כְּפוֹרִים, גַּם שֵׁם צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, לִידַע שְׁנֵה בְּעֲצָמוֹ סוּד הַמֶּן-עַמְלָק, שֶׁבִקְדָשׁ הַקְדָּשִׁים, בַּיּוֹם הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, הוּא מְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ וּמִתְחַפֵּשׂ בְּלְבוּשִׁים שׁוֹנִים.

וְכָל זֶה קוֹרָה עֲכָשׁוֹ בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁר הַשְּׁקָרִים וְהַרְשָׁעוֹת וְהַצְּבִיעוֹת חִדְרוֹ גַּם בְּנוֹ, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ חַיִּים בְּלַעֲזוֹ (אָבוֹת ג, ב), וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל כְּסָף וְכָבוֹד וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה יִשְׁפָּךְ זָבַל עַל הַשְּׁנִי, וּבְפִרְטוּיֹת עָלֶי, הַעֲנֵי וְהַשְׁבוֹר וְהַנְדָּכָא, שׁוֹפְכִים עָלֶי כָּל מִינֵי זָבָלִים,

אָשֶׁר   ח' תתכו   בְּנִחַל   קפג

ומוציאים עלי כל מיני לשון הרע וליצנות ושם רע, והכל פְּדִי להשפילני וכו' וכו'. ומי עושה זאת? אם תסתכלו ותעינו היטב, ותחקרו אחר מעשיהם, יתנדע לכם מי ומה ואימת (אשר לעת עתה השתיקה יפה מהם פנ"ל).

ועל-כן בשנת העבור, שאז צריכים להשוות את ימי החמה וימי הלבנה, שנה עקר היחוד, שיתחדו העולם הזה והעולם הבא, לגלות את האמת, ולבטל את השקר, על-כן מוסיפים עוד חדש, ומעברים את השנה, ועושים פורים קטן לפני הפורים הגדול, שכל זה הוא סוד התמורות והחלופים שיש בין הקטנים ובין הגדולים, הכל פְּדִי להסתיר את האמת, עד שנתפרסמים שקרים קטנים ושקרים גדולים, פְּדִי להסתיר את אור הצדיק האמת ואנשיו האמתיים.

על-כן צריכים להקדים יום של תפלה ובקשה בתענית לפני הפורים הקטן והגדול, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שלבל יטעו אותו השקרים הקטנים והשקרים הגדולים, שהם כלל ההזיות והדמיונות והפתויים שמסתובבים עכשו — הן בפנים והן בחוץ.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שנוזכה להרבות בתפלה בכל יום ויום, ולהקדים תפלה לפני הצרה, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שלא נפל בהיכלי התמורות, ושנוזכה להשיג אורו יתברך.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתכו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, איך

שֶׁאֲתָהּ מִחֶזֶק אֶת עֲצָמָךְ בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ו"ל — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְחֶזֶק אֶת עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַשְׂמֵחָה מִרְחֻבַת אֶת הַמֶּחַ וְהַדַּעַת, וְכִשְׂיֵשׁ לְאָדָם הַרְחֻבַת הַדַּעַת וּמֶחַ מִיֵּשֶׁב, אִזְ עוֹבֵר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּרִירוֹת וְהַעֲכוּבִים שְׁעוּמָדִים לוֹ בְּדַרְכּוֹ.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂרָאוֹי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׂם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ. וְאֵף שֶׁהִבְעַל-דְּבָר אֹרֵב עָלֵינוּ מִכָּל מִיָּנִי בְּחִינּוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, עַל-יְדֵי מַחְלָקָת וְלִיצְנוֹת וְסִכְסוּכִים, וּמַחְלִישׁ אֶת דַּעְתָּנוּ, עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף עָלֵינוּ לְהִזְכִּיר אֶת עֲצָמָנוּ בְּאֵילוּ פָּנִים הֵינּוּ עַד עַכְשָׁיו, עַד שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְנוּ ו"ל, וְעַכְשָׁיו עַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְנוּ ו"ל, אֲנַחְנוּ זֹכְרִים לְחֻטֵּי כָּל-כָּף הַרְבֵּה טוֹב, וּבְזֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוֹי לָנוּ לְהִתְחַזֵּק וְלַעֲמֹד עַל עַמְדָנוּ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלָךְ, וְאֲתָהּ יְכוּל לְלַמֵּד הַרְבֵּה גְּמָרָא בְּגֵרְסָא, כִּי בְּוֹדָאֵי זֶה נִקְרָא גַם-כֵּן לַמּוֹד, וְסוּף כָּל סוּף עַל-יְדֵי רַבּוּי הַגֵּרְסָא בְּגְמָרָא תִּזְכֶּה שְׂתַּהֲיֶה בְּקִי בְּכָל מַאֲמְרֵי חַז"ל.

וְהַעֲקֹר שְׁלֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוּם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְגַם מִעֲצָמָךְ לֹא תִּהְיֶה לָךְ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, תַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה, וְאִזְ תַּצְלִיחַ אֶת דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתכז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי.

רְאֵי לְהִתְחַתֵּן עִם הַגְּרוּשׁ וְכוּ', וּבְוֹדָאֵי יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיוּ לָכֶם יְלָדִים, כִּי מִפְּתַח שַׁל יְלָדִים הוּא רַק בְּיַד

אָשֶׁר   ח' תתכח   בְּנַחֵל   קפה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא נִתְּנָנוּ לְרוּפָא רְשׁוּת לְיֵאֵשׁ אֱלֹא לְרַפְאוֹת,
וְעַל-כֵּן אֵל תְּדַאֲגֵי כָּלֵל, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂיִהְיֶה לָךְ
יְלָדִים מְמֻנִי.

נָא וְנָא לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶיךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הָעֶבֶר אֵין וְהַעֲתִיד
עֲדִין, וְעַל-כֵּן תִּשְׁפָּחֵי אֶת הָעֶבֶר הָרַע וְהַמָּר שְׁלָךְ, וְתִתְחִילֵי עֲכָשׁוּ
לְחִיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים.

רְאֵי לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת מְצֻנָת כַּבוּד אָב וְלַעֲזֹר לְאַבָּא, לְשִׁמְחוּ
וּלְחִזְקוּ וּלְשִׁמְשׁוּ וְלַעֲזֹר לוֹ, וּבְזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתִּמְצָאֵי אֶת בֶּן זִוְגֶיךָ הָאֲמֵתִי וְתִתְחַתְּנִי, וְיִהְיֶה לָךְ יְלָדִים בְּרִיאִים.

רְאֵי לְשִׁמֹר אֶת הַשַּׁבַּת-קִדְשׁ, וְאֲזוּ הַשַּׁבַּת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ.

הַמֵּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתכח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו.

אֶת מְכַתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי.

מָה אִמַּר לָכֶם! לְדַעֲתִי, אַתֶּם רַק דּוֹחֲקִים אֶת הַשְּׁעָה, וְגוֹרְמִים
לְעֲצָמְכֶם מְתַחִים וּמְרִיבוֹת בְּבֵית בְּחַנָּם. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לָכֶם, וְעוֹד תִּזְכּוּ לְרֵאוֹת בָּנִים וּבָנֵי בָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים. הָעֶקֶר רְאוּ
לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים וְעֵלְיִזִּים, וְתִשְׁמְרוּ עַל טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְאֲזוּ בְּנֵדֵאֵי
לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּבַדְּקוּ אֶת הַמְזֻזוֹת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת. גַּם טוֹב
מְאֹד, שֶׁתִּזְהָר לְהִנָּיֵחַ תְּפִלִּין בְּכֹל יוֹם. גַּם טוֹב מְאֹד לְאַרְחַת אֵיזָה
אוֹרַח לְכַבוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ, אֲשֶׁר הַכִּנְסַת אוֹרְחִים מְזַכֶּה אֶת הָאִשָּׁה
לְבָנִים (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַכִּנְסַת אוֹרְחִים, סִימָן ג').

ומה טוב ומה נעים, שתדליקו ארבעה גרות של חלב, ונוסף לזה שני גרות של שמן זית, ואז בשעת הדלקת גרות לכבוד שבת-קדש, לבקש ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליכם, ושייתן לכם בנים, כי התפלה שהאשה מתפללת בעת הדלקת גרות, היא מאד מסגלת ומרצה בשמים.

הכפל הדבר, נא ונא לא להתנאש ולא לדאג כלל, כי הקדוש-ברוך הוא יעזר לכם בבנים חיים וקיימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתכט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בדרך רבנו ז"ל, אין לתאר ואין לשער כלל. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תבשר לי בשורות טובות, וממש חיים חדשים תנפח בי.

מה אמר לך! אין לתאר ואין לשער בפה ומכל שכן בכתב את גדל הענין של הפצת הקונטרסים, כמו שאתה בעצמך כתבת לי, איך שנוחטפים אצל אחינו בני ישראל, ובפרטיות קונטרס "מציאת-הזיווג", שזה ממש הצלה לרנקים ולרנקות. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזקה להפיצם בכל העולם כלו, ולחזק ולאמץ את כל הרנקים והרנקות, עד שיזכו למצא את זיווגם ויתחתנו, ויבנו בית נאמן בישראל.

מה טוב ומה נעים, אם תקח את עצמך באמת בידיים אתה וחברך, ותתחילו להפיץ חזק מאד ספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות את הקונטרסים החדשים, שהם סלת ברורה מה"לקוטי-הלכות"

אֲשֶׁר   ח' תתל   בְּנַחֵל   קפז

הַקְדוּשִׁים, וּבִשְׂכַר זֶה יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ פְּרָגְסָה בְּשִׁפְעוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזְקֵךָ אֶת עֲצָמֶיךָ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאַתָּה תְּמִיד בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְשֶׁתִּכְנִיס בְּעֲצָמֶיךָ יְדִיעָה זוֹ, אַז הַכֵּל יַעֲבֹר בְּנִקְלָה.

אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֲלָקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֲמֵת כְּזֶה, רַבִּי תְּמִים כְּזֶה, הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתל.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבֶיךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּיךָ. יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְבִשְׂרָנִי תְּמִיד בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת, וּבְכַרְטֵט שְׂאֵתָה זוֹכָה לְעֶסֶק בְּהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, פִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִיּוֹת חִזְק מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַקֵּר הָעִבּוּדָה צְרִיף לְהִיּוֹת בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׂמִחָה, וְאֵף שֶׁהִיא הָעִבּוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם, פִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, וְהִיא הַקְּדוּשָׁה בְּעֲצָמָה, עִם כָּל זֹאת לְפּוֹם צִעְרָא אֲגֵרָא (אֲבוֹת ה, כב), כְּפִי הַצְּעַר שֶׁבְּדַבָּר לְהִגִּיעַ אֶל הַשְּׂמִחָה — כִּי הַשְּׂכָר בְּדַבָּר. עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְעַבֵּד עַל עֲצָמֶיךָ מְאֹד, שְׁתִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְּׂמִחָה.

נָא וְנָא אֵל תִּשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי בְּוִדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְךָ לְטוֹבָה.

רֵאָה לְהַחְזִיק מֵעַמְד בְּכָל מַה שְׁעוּבָר עָלֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים
נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. חֲזֹק וְאַמֵּץ, וְסוּף הַכְּבוֹד
לְבוֹא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ וְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד שָׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמָּךְ, שְׂאִתָּה מַחְזִק אֶת עֲצָמְךָ,
וְתַרְמֶתָ לְמַעַן הַפְּצַת סִפְרֵי רִבְנוּ ז"ל, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁבִיחוֹת הַצְּדָקָה יִתְרַחֵב לְכֶם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד, וְתִתְבַּרְכוּ
בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַחְזִיק מֵעַמְד וְלֹא לְהִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דְּבַר, כִּי זֶה עֵקֶר
גְּדֻלַּת הָאָדָם, שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמְד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דְּבַר
שְׁבַעוּלָם, וּמַחְזִק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מַה שְׁעוּבָר עָלָיו.

הָעֵקֶר לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ, לִידַע
שֶׁהוּא יִתְבַּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וּמַחְיָה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה.
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַכְנִיס אֶת הָאֵמוּנָה הַפְּשוּטָה הַזֹּאת בְּלִבּוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה
וּבְכָּא לְנִצָּח נְצָחִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר   ח' תתלב   בַּנְחָל   קפ"ט

ח' תתלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּשְׁמַר לֹא לְהִדְפִּיס דְּבָרִים מְגֻזְמִים
עָלַי, כִּי עַל הָרֵאשׁוֹנִים אֲנִי מְצֻטָּעַר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא תִבֵּא לְגַלְגֵּל
עָלַי, חֵס וְשְׁלוֹם, חֲדָשׁוֹת. אֶתְּךָ רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב עָלַי
בְּכָל מִינֵי עֲרֻמוּמִיּוֹת לְשִׁבְרָנִי, עַל-יְדֵי כָּל מִינֵי צְבוּעִים וְשִׁקְרָנִים,
וְעַל-כֵּן רְאֵה מְאֹד לְהִזָּהֵר לֹא לִתֵּן כַּח בְּיָדְךָ, שִׁיּוֹכְלוּ לְשִׁבֵּר אוֹתִי.

נָא וְנָא אֵל תִּקְרָא אוֹתִי אֲדַמוּר וְכו', כִּי זֶה בְּנִגּוּד לְרְצוֹנִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזַה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק חֲדָשׁ בְּכָל
יוֹם מִחֲדָשׁ, כְּפִי הַמְרִירוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַבְּלוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל מִי שֶׁרוֹצֵה לְגַלוֹת וּלְפָרֵס אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל,
עָלָיו הַמַּחְלָקַת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ. וְאֲנִי רוֹאֶה, אֲשֶׁר הִרְשָׁעִים בָּיָם נִגְרָשׁ
הַשְּׁקֵט לֹא יוֹכֵל וְכו' (יְשַׁעְיָה נז, כ), עַל-כֵּן אֵין לִי עֲצָה עֲכָשׁוּ, אֶלָּא
לְמַסָּר אֶת עֲצָמֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה כְּפִי רְצוֹנוֹ, וְשֵׁלֵם
יְשֵׁלֵם הַמְּבַעִיר אֶת הַבְּעֵרָה.

נָא וְנָא רְאֵה לֹא לִתֵּן חֶרֶב וְחַנְיִת בְּיַדֵּיהֶם, שְׁלֹא יִדְקְרוּ אוֹתִי
בְּזַה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מָה שֶׁמְדַפְּסִים בְּשָׂמִי, וּלְדַיֵּק
בְּזַה מְאֹד מְאֹד.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּפוּרִים אֲזוּ מְכַנְיָעִים אֶת הַמֶּן-עַמְלָק,
שֶׁהוּא כָּלֵל הַסְּפָקוֹת וְהַקְרִירוֹת שֶׁמְכַנְיָס בְּאָדָם, שִׁיְהִיָּה הָאָדָם מְסַפֵּק
— "הִישׁ הַיּוֹנִי" הַבְּקָרְבָנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז), וּמְקַרֵּר אוֹתוֹ. וְכָל זֶה
נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא לוֹחֵם עִם הַמֶּן-עַמְלָק.
וְאִמְרָתִי טַעַם — לָמָּה מִתְחַפְּשִׁים וּמְחַלִּיפִים אֶת הַבְּגָדִים דִּיקָא בְּחַג
הַפוּרִים? לְהוֹרוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד, שֶׁאֵף שֶׁמִּגִּיעַ כְּבָר
הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא יוֹם הַפוּרִים, הוּא יוֹם כְּפוּרִים, שֶׁאֲזוּ מוֹחֲקִים

את המן-עמלק, דיקא אז צריכים להזהר ולידע, שבתוך הקדשה גם שם מתחפש עצמו הבעל-דבר בכל מיני לבושים, לזאת צריכים להקדים יום לפני פורים לעשות תענית ותפלה, ובקשה וצעקה וצעקה אליו יתברך, שירחם עלינו, שלא נטעה את עצמנו בפורים, על-ידי ההתחפשות והתמורות שמלבישים עצמם הסטרא אחרא.

כי באמת הדבר נפלא מאד מאד, דיקא ביום פורים, שאז מאירה הארה עצומה בלי לבושים והגבלות, עד שהאור כל-כף פתוח, שהאדם בא אל האהבה למעלה מדעת ולמעלה מהימים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג), עד שאין הפרש בין אור המן לברוך מרדכי וכו', איך דיקא ביום הזה מתחפשים ומחליפים לבושים? אלא להורות, שאפלו ביום קדוש ונורא כזה, גם-כן צריכים להזהר מאד איך שהבעל-דבר מלביש את עצמו בכל מיני לבושים. ואי אפשר בשום אופן להנצל מזה, כי אם כשמקדימים יום לפני זה, שהוא תענית אסתר, שאז מתחננים ומבקשים ממנו יתברך, שכשיבוא היום הנורא של פורים, שלא נחליף את השקר באמת ואמת בשקר.

ודבר זה טובב גם בהתקרבות לרבנו ז"ל, כי קדם צריכים הרבה רחמים, שאדם יזכה להתקרב אל רבנו ז"ל, ואחר-כך כשזוכים להתקרב אל רבנו ז"ל, צריכים הרבה מאד לבקש ממנו יתברך, שלא יפל בהיכלי התמורות, שהם כלל התחפשות, שמחפשים את עצמם ומחליפים בגדים, אשר זה מה שנארע עכשו בדורנו זה ובכל דור ודור, שקרנים וגזלנים כאלו, שהלכו בשם רבנו ז"ל, והאמת ידועה לכל, אשר אין להם שום שיכות לרבנו ז"ל, ועל זה צריכים רחמים רבים לבקש ממנו יתברך.

ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להזהר ולהשמר לא לתן להם פתחון פה שהם יחלקו עלי, על-ידי שיראו שכתבו והדפיסו משהו עלי, אילו גזמאות או הגזמות או תארים כמו אדמו"ר וכו' וכו'.

נא ונא ראה לדבר הרבה עמו יתברך, כי סוף כל סוף ישארו לך רק הדבורים האלה שאמה זוכה לדבר עמו יתברך, ויראה

אֲשֶׁר   ח' תתלג   בְּנַחֵל   קצא

לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי יֵקַם זֶה יִשְׂאָר לָךְ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצְחָה.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הַכּוֹפֵל הַדְּבָר, רְאֵה לְצִיַּת אוֹתִי, וְאֵל תְּדַפְּסִים שׁוּם דְּבָר בְּשָׁמַי, עַד שֶׁתִּרְאֶה לִי אֶת זֶה.

ח' תתלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבִנְךָ בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו וּבְשֵׁס"ה גִּידָיו וּבְכָל טַפֵּי דָמָיו, וְשִׁלָּא תִדְעִי כְּכָר מִשׁוּם צָרָה.

רְאֵי לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבֵת-קִדְשׁ שְׁבָעָה גֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב, וְשִׁנֵּי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְאִזּוּ בְשִׁעַת הַדְּלָקָה הַגֵּרוֹת רְאֵי לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל רְפוּאָת בְּנֵךְ, וְשִׁהְרוּפָאִים לֹא יִקְלָקְלוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִלְאָךְ רְפָאֵל יַעֲמֵד עַל יְמִינֵם.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם הֵייתֶם בּוֹדְקִים אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְכֵן לְדַקְדֵּק מָה אַתֶּם אוֹכְלִים, שְׁיִהְיוּ הַמְּאַכְלִים כְּשָׂרִים בְּתַכְלִית הַכְּשָׁרוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּכָל עֲנִינֵיכֶם, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם.

הַמְּאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְלִי שְׂמִיחָתִי לְשִׂמְעֵי הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ
שָׂאָתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־פִּי דְרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל
— אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי כָּל שְׂמִיחָתִי וְחִדּוֹתִי, כְּשֶׁאֲנִי זוֹכֵה
לְרֵאוֹת וְלִשְׂמֵעֵי אֵיךְ שְׂדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל עוֹשִׂים רָשָׁם בְּאַחֵר.

אוֹדוֹת שְׂפִתְכֶתָּה, שְׂיִישׁ עָלַי מִחֲלֶקֶת וְכוּ', מָה אֶמַר לָךְ, וּמָה
אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ, מֵאֲזוּ שְׂחֻטָּא אָדָם הִרְאִישׁוֹן וְקִיֵּן הִרְגֵּ אֶת הַבֵּל וְכוּ', וְכוּ',
מֵאֲזוּ נִמְשָׁכָה הַמִּהְפָּכָה בְּעוֹלָם, עַד שְׂאֶחָד רוֹצֵה לְהִרְגֵּ אֶת הַשֵּׁנִי עַל
לֹא דָבָר. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַבְּנִים
שְׂנַחֲלָפוּ (מַעֲשֵׂה י"א), אֵיךְ שְׂנַתְחַלְפוּ הֵבֶן מִלֶּךְ לְכֵן שְׂפָחָה וְהֵבֶן
שְׂפָחָה לְכֵן מִלֶּךְ, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַפִּיר כָּלֵל. וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ
הַיּוֹם, לוֹמְדִים לְמוֹדִים פְּגוּמִים עִם מַחּוֹת מְבַלְבְּלִים — הַפֶּךָ הָאֵמֶת,
וְעַל זֶה אוֹמְרִים טוֹב, וְלִהְיוֹךְ — עַל גְּלוּי אֱלָקוֹת וְיִשׁוּב הַדַּעַת
וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא, אוֹמְרִים עַל זֶה שְׁזָה רַע. וּבְעִוּוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים, מְסֵרוּ
כַּחוֹת עֲצוּמִים לְסֻטְרָא אַחֲרָא, עַל־כֵּן לַעֲתָה עֲתָה אֵין לָנוּ שׁוּם עֲצָה,
רַק לְבָרַח אֶל אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וְיִרְחַם
כְּבָר עַל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעְעוֹלָם, וְהַעֲקֵר רָאָה
לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כְּשִׂישׁ שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּבֵית,
אֲזוּ הַשְׂכִּינָה בְּבֵית, וְכִשְׂהַשְׂכִּינָה בְּבֵית, אֲזוּ כְּבָר יֵשׁ לְאָדָם הַכֹּל.
עַל־כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׂבַעְעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשָׁלוֹם עִם
אֲשֶׁתְּךָ, וְתַתִּיעֵץ עִמָּה בְּכָל דָּבָר.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְהַשְׂמִיחָה תּוֹרִיד

אֲשֶׁר   ח' תתלה   בנחל   קצג

ממך את כל המתחים והפחדים יתרים, ותזכה לרפואת הנפש
ורפואת הגוף.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתלה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

את מכתבך בצרוף ההמחאה של המאה דולר — לנכון
קבלתי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להפיץ את אור ודעת
רבנו ז"ל, שהוא אמונה פשוטה בו יתברך, ונזכה להחזיר את עצמנו
בתשובה, ולהחזיר גם אחרים בתשובה, שזה עקר תשובתנו —
להחזיר גם אחרים בתשובה.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים
שבעולם, ותמיד תחקק בדעתך, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך,
והכל לכל אלקות גמור הוא. ותמיד ראה לצייר לפניך, כאלו האור
אין סוף מסובב אותך, ואינך רואה רק את עצמיות אלקותו יתברך,
וכל מה שתחשב בזה ותיציר לעצמך דבר זה, כן תזדכך נפשך מאד
מאד, עד שתשתוקק אליו יתברך בהשתוקקות נוראה ונפלאה מאד.

העקר ראה לחזק את עצמך, שהאור הזה יביא לך שמחה
אמתית וספוק הנפש, ותזכה להשרות שכינתו יתברך בתוכך ובתוף
אשתך ובתוף הילדים ובתוף הבית, ולעשות לו יתברך דירה
בתחתונים (עין תנחומא נשא). וזה עקר השלמות שאדם צריך לזכות
בזה העולם — להוריד, כפיכול, את הקדוש-ברוך-הוא בזה
העולם, ולהודיע ולהתודע לכלם אמתת מציאותו יתברך, ויחיה עמו
יתברך, ותמיד ירגישו על פניו אורו יתברך, ואל כל זה זוכים

על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, שהאדם יהיה רגיל לדבר הרבה עמו יתברך, ואשרי מי שמחזיק בזה, ואשרי מי שמתמיד בזה.

שלחתי לך חבילה קונטרסים: "תן חיוף", ועוד חבילה: "שלום בבייתך", ועוד חבילה: "יהיה טוב", והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להפיצם בין נשמות ישראל, וכלם ירגישו את אמתת מציאותו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתלו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! חכמינו הקדושים אומרים (בראשית רבה, פרשה נח, סימן ג'): רבי עקיבא היה יושב ודורש, והצבור מתנמנם, בקש לעוררם, אמר: מה ראתה אסתר, שתמלך על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא תבוא אסתר, שהיתה בת בתה של שרה, שחיתה מאה ועשרים ושבע שנים, ותמלך על מאה ועשרים ושבע מדינות. וכך התעוררו כלם. נשאלת השאלה: מה הקשר בזה? אלא רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ס'): יש בני-אדם שישנים את ימיהם, אף שהם ערים והולכים אבל מחם ישן, הינו יכולים להסתובב בזה העולם, ואפלו ללמד ולהתפלל, אבל הפל בחינת שנה, כי אם אדם אינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא — הפל בחינת שנה, המחם ישן, והצדיק הוא מעורר מהשנה. מאין יודעים שאדם ישן, שמחו ישן? אלא אם הוא אינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, סימן שמחו ישן. וזה מה שאנו רואים, אנשים מסתובבים בזה העולם, אינם יודעים מכל הענין של תפלה והתבודדות, אינם יודעים מהענין של לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולכן מחם ישן. כי

אֲשֶׁר   ח' תתלו   בַּנְּחָל   קצה

אם אדם הֵיזָה מְרַגֵּישׁ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִמְצָא, וְאִין בִּלְעֲדִיו נִמְצָא, אִז תְּמִיד הֵיזָה מְדַבֵּר אֵלָיו. כִּי לָמָּה אֶחָד מְדַבֵּר עִם הַשָּׁנִי? כִּי הוּא רוֹאֶה אוֹתוֹ. רְאוּבֵן מְטִיל עִם שְׁמֵעוֹן, וְשִׁנְיָהֶם מִחֲלִיפִים שִׁיחָה, רְאוּבֵן מְדַבֵּר, וְשְׁמֵעוֹן עוֹנֶה לוֹ, וְכֹף יְכוּלִים לְדַבֵּר שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת. לָמָּה כְּשֶׁמְגִיעַ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פֶּתְאִם מִפְּסִיקִים? מְדַבְּרִים דְּקָה, שְׁתִּים, חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְזֶה כָּבֵר הִרְבֵּה? לָמָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִין יְכוּלִים לְסַפֵּר לְפָנָיו כֹּל אֲשֶׁר כּוֹאֵב וּמְצִיק לָנוּ וְעוֹבֵר עָלֵינוּ, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵבֵא שְׁלָנוּ? ! לָמָּה שְׁלֹא נְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ הַכֹּל, כֹּל מַה שֵּׁיֵשׁ לָנוּ בְּלֵב? אֵלֹא הַמַּחֲזִין יִשְׁנִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, אֲפֹשֶׁר לְלַכֵּת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, לְהַחֲטִיף בְּצִיצִית, לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל, אִף אִם אִין מְרַגֵּישִׁים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶה אִתּוֹ, עֲמוּ וְאֶצְלוּ, סִימָן שְׂמַחוּ יִשָּׁן. אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת עֲרָנִי, לְהַרְגִישׁ שֶׁהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶה נִמְצָא.

כְּשֶׁאֲנִי לְמִדְתִּי עִם תְּלַמִּידִים, הֵם הֵיוּ עֲדִין צְעִירִים, וְחִבְרָתִי לָהֶם שִׁיר, כְּדִי לְהַחֲדִיר בְּתוֹכָם שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶה: "הִנֵּה הוּא פֶה, הִנֵּה הוּא שֵׁם, הִנֵּה הוּא בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ", וְהַתְּלַמִּידִים שָׂרוּ בְּמִנְגִּינָה אֶת הַשִּׁיר, לְהַחֲדִיר בָּנוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶה אִתּוֹ, וְנִמְצָא בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ. כֹּף הַצְּדִיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן סב): אִם אָדָם הֵיזָה יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֶה אִתּוֹ, עֲמוּ וְאֶצְלוּ, תְּמִיד הֵיזָה מְדַבֵּר אֵלָיו, אֲבָל אָדָם אִין לוֹ הַדְּעַת וְהַשְׁכָּל הַזֶּה, וְלִכֵּן אִינוּ מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֹו נִקְרָאת שָׁנָה, שֶׁהַמַּחֲזִין שֶׁל הָאָדָם יִשְׁנִים. הַכֹּל הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אִם אִינוּ מְרַגֵּישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה בְּחִינַת שָׁנָה.

רַבִּי עֲקִיבָא הֵיזָה צְדִיק בְּדוֹרוֹ, רַבִּי עֲקִיבָא הָקִים עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלָף תְּלַמִּידִים, וְלֹא הִחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד, וּמִדּוּעַ? כִּי לֹא כִּבְדוּ זֶה אֶת זֶה. בְּרַגְעַ שְׁמָקִלִים בְּכַבּוּד הַזּוּלָת, וְאֶחָד חוֹתֵר תַּחַת הַשָּׁנִי — הַכֹּל נוֹפֵל, וּמִסְכָּנִים נִפְטָרוּ בָּלָם (יְבָמוֹת סב:). רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר דְּרָשָׁה לְתַלְמִידָיו, הַצְּבוּר מִתְּנַמְנֵם, אִיף יְכוּל לְהִיּוֹת דְּבָר כְּזֶה, הַרְבֵּי מְדַבֵּר וְאִתָּה יִשָּׁן? אֵלֹא שְׁלֹא כִּבְדוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְזִלְזְלוּ זֶה בְּזֶה, וּמִזֶּה כָּא שְׂמֻזְלָלִים גַּם בְּרַב. אִם יֵשׁ זִלְזוּל בֵּין תְּלַמִּידִים, הֲרִי שְׁלֵב־סוּף

מזלזלים גם בצדיק, כי היא בְּהָא תְּלִיא. רבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קמט): ההתנגדות על הצדיקים, זה בא מהתנגדות שבין הצדיקים בעצמם. הינו תלמידי הצדיק, אם הם רבים ביניהם, מזה בא אחר-כך שרבים על הצדיק, כי אין אהבה ואחווה. ולכן תלמידי רבי עקיבא, כשאמר להם דרשה, כלם היו מתנמנמים, איך יכול להיות דבר כזה, שהרבי מדבר ולא מקשיבים? ! מה עשה רבי עקיבא? אמר: מה ראתה אסתר למלך על מאה עשרים ושבע מדינות? אלא תבוא בת בתה של שרה, שחיה מאה ועשרים ושבע שנים, ותמלך על מאה עשרים ושבע מדינות, וכך נתעוררו כלם, מה הקשר בזה? אלא רש"י מקשה על הפסוק (בראשית כג, א): "ויהיו שני ימי חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים", למה פרט כל שנה וכו'? אלא לומר לה, שבת מאה כבת עשרים לחטא, הינו בגיל מאה היתה טהורה מחטא. בת עשרים היתה כבת שבע ליפי, ולכן פרט: מאה שנה, ועשרים שנה, ושבע שנים — שני ימי שרה. שרה אמנו נצלה מאד את חיייה בטוב ובנעימים, מאה ועשרים ושבע השנים היו מלאי חיות, תמיד היתה ערנית לקיים מצוות, להיות לעזר לבעלה, להכניס אורחים, לקרב יהודים תחת כנפי השכינה, תמיד התחילה מחדש. כי למה נופלת על האדם שנה? מפני שחושב — מפני כפר לא יצא מאומה, אף שרה אמנו אף שהיתה בת מאה, הרגישה עצמה צעירה כבת עשרים, ובהיותה בת עשרים, הרגישה עצמה צעירה כבת שבע, שתמיד התחילה התחלה חדשה. אשר זה מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שצריך להתחיל בכל יום מחדש, וכך הצדיק מעורר מהשנה.

רבי עקיבא ראה שתלמידיו מתנמנמים, אז הבין שיש זלזול ברבי, כי אם הרבי מדבר, לא מתנמנמים, ולא מדברים, ולא מסיחים דעת כרגע. והיות שרצה לעוררם, אמר: מה ראתה אסתר למלך על מאה עשרים ושבע מדינות, כי היתה בת בתה של שרה אמנו, שחיה מאה עשרים ושבע שנים, ולכן זכתה להיות מלכה על מאה עשרים ושבע מדינות, מה הקשר בין הדברים? אלא מובא מהמקבילים, ששרה אמנו חיה חיי צניעות, חיי קדשה, עד

שְׁהַמְלֵאכִים שְׁאָלוּ אֶת אַבְרָהָם: אֵיךְ אֲשַׁתְּךָ, כִּי הִחְבִּיאָה עִצְמָהּ
 בְּבֵיתָ, וְלֹא הִסְתַּוְבְּכָה בְּרַחֲמוֹת וְכַדוּמָה. וְלָכֵן כָּתוּב פְּעַמִּים חַיִּי
 שָׂרָה, כִּי חִיָּה רַק עִם אֱלֻקוֹת, דְּבָרָה רַק מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם
 הַנְּשִׁים וְכוּ', כִּי כֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית וַבָּה, פָּרָשָׁה לט,
 סִימָן יד): אַבְרָהָם מְגִיר אֶת הָאֲנָשִׁים וְשָׂרָה אֶת הַנְּשִׁים, וְאִם-כֵּן הִיָּתָה
 מְנַצֵּלֶת כָּל דְּקָה מַחֲיִיָּה, וּבְזָכוֹת זֶה זָכָתָה הַנִּכְדָּה שְׁלָה — אֶסְתֵּר
 הַמְּלָכָה, לְמַלְךְ עַל מֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת מְדִינוֹת. וְאִם נַעֲשֶׂה אֶת
 הַחֲשׁוֹב כַּמָּה יָמִים יֵשׁ בְּמֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת שָׁנִים, יֵצֵא לָנוּ יוֹתֵר
 מִחַמְשִׁים אֶלֶף יָמִים, אִם נִחְלַק אֶת הַחַמְשִׁים אֶלֶף יָמִים לְשָׁעוֹת,
 יִהְיוּ לָנוּ יוֹתֵר מִמְלִיּוֹן שָׁעוֹת, אִם נִחְלַק לְדַקּוֹת, יִהְיוּ לָנוּ כַּמָּה מְלִיּוֹנֵי
 דַּקּוֹת. וְאִם-כֵּן נִקַּח מֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת מְדִינוֹת, וְנִתְחִיל לְמַדֵּד כַּמָּה
 מְטָרִים יִשָּׁנִם, נִמְצָא מְלִיּוֹנֵי מְטָרִים, נִמְצָא, שְׁעַל כָּל דְּקָה שְׁשָׂרָה
 אֲמֵנוּ הַקְּדִישָׁה לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדְבָרָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְקִיָּמָה
 מְצוּוֹת, וְעֲזָרָה לְזוּלָתָה, עַל כָּל דְּקָה שְׁנֹצְלָה לְקַדְשָׁהּ, הַנִּכְדָּה שְׁלָה
 אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה זָכָתָה לְמַלְךְ עַל מְלִיּוֹנֵי מְטָרִים. נִמְצָא, שְׁכָל דְּקָה
 כָּל-כָּף יִקְרָה, שְׁקוֹנִים בְּזֶה מְטָר אֲדָמָה. כְּשִׁשְׁמַעוּ כֵּן כָּלֵם, תִּכְף-וּמִיד
 נִתְעוֹרְרוּ, כִּי חָבַל עַל הַזְּמַן הִיָּקֵר לְבִטְלוֹ בְּהֶבֶל וְרִיק, וְזֶה הַקָּשֶׁר.

רַבֵּי עַקִּיבָא יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ, וְתַלְמִידָיו מִתְנַמְנָמִים, בִּקְשׁ לְעוֹרְרָם
 וְאָמַר: מָה רָאִתָּה אֶסְתֵּר לְמַלְךְ עַל מֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת מְדִינוֹת, אֶלָּא
 תְּבוּאָה אֶסְתֵּר שְׁהִיָּתָה בַּת בֵּתָה שֶׁל שָׂרָה, שְׁחִיָּה מֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, וְתַמְלֵךְ עַל מֵאָה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת מְדִינוֹת; נִמְצָא מְכַל זֶה מַעֲלַת
 דְּקָה שְׁאֲשֶׁה מְנַצֵּלֶת כְּרֵאוּי, יִהְיֶה לָּהּ עַל זֶה מְטָר אֲדָמָה וְכֵן הִלָּאָה.
 כִּי דְבַר זֶה צְרִיכִים לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, שְׁכָל דְּקָה שְׁמְנֹצְלִים לְדְבָרִים
 קְדוּשִׁים, זוֹכִים לְמְטָר רוּחַנִי בְּשָׂמִים.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד שָׂמַח, שְׁאַתֶּם מִתְקַבְּצִים פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, וְהָעֵקֶר
 מֵהַ שְׁעֲלִיכֶם לְדַבֵּר בֵּינֵיכֶם — רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, לְדַבֵּר רַק
 מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן לג):
 עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; מָה
 מוֹנֵעַ אֲמוּנָה? לְשׁוֹן הָרַע, שְׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַשָּׁנִי, בְּרַגַע שְׁמִדְבָרִים
 אִישׁ עַל רַעְהוּ, זֶה גוֹרֵם סְלוּק שְׁכִינָה, שְׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר:

קצח   אֲשֶׁר   ח' תתלו   בַּנְחַל

אינני יכול לגור אתך ביחד. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ערכין טו:): כל המדבר לשון-הרע, פאלו כופר בעקר. למה צריך לדבר מאחרים?! זו עבודה של הסמ"ך-מ"ם, שרוכב על הנחש, ונושף כל הזמן פה ושם וכו'.

לכן אבקש אתכם מאד מאד, מהיום והלאה אל תקבלו שום לשון-הרע בשמי, כי עדין אני חי, ואין החי מכחיש את החי (ברכות כז:); כל זמן שאני חי, תדעו לכם, שיכולים לשאל אותי. אבל אפלו פשיגייע הזמן שאצא מזה העולם, כל מה שיש לי לומר, הפל פתוב — או ב"אשר בנחל", או ב"אוצר הקונטרסים", או מה שמוכא בספרי השיחות שכתבו התלמידים, אשר שם פתוב מה שאמרת. ולכן תשמרו מאד מאד בדבר זה — לא לקבל לשון-הרע, ובפרט פשנוגע למחלקת, אין לה חמור יותר מזה. הסמ"ך-מ"ם שרוכב על הנחש אינו נח ואינו שקט, ורוצה רק לעשות פרודים. ומי זה הסמ"ך-מ"ם? שרו של עשו, ומי זה עשו? סבו של עמלק, ומי זה עמלק? סבו של המן. המן רצה לעשות פרודים בעם ישראל, והלך לאחשורוש ואמר: "ישנו עם מפנר ומפרד", זה עם שיש בתוכו מחלוקות, אינם יכולים להיות באחדות. רואים מהי הטמאה של הסמ"ך-מ"ם, שרוצה לכלותנו. ומי הצילנו מהמן? אסתר המלכה. חכמינו הקדושים אומרים (עין ילקוט בראשית קכה): בשכר הצניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצא ממנה שאול המלך, ובשכר הצניעות שהיתה בשאול המלך, זכה ויצאה ממנו אסתר, שהיתה צנועה מאד. אשה שהולכת בצניעות, זה אשר מציל אותנו מהמן, נכדו של עמלק.

ראו להחזיק עצמכם ביחד, ואם יש, חס ושלום, אי תבנות, תכף-ומיד נישב הכל, ואז נצליח. וזו השמחה הכי גדולה, שאתם מתקבצים יחד פעם בשבוע ומדברים יחד, מתחזקים ומתעוררים בצותא.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבזכות זה שתחזיקו עצמכם ביחד, תלכו בדרכה של אסתר המלכה, שהיא הלכה בדרכה של שרה

אֲשֶׁר   ח' תתלוז   בְּנַחֵל   קצט

אֲמֵנוּ, וְלִכְּנֵן מַה שְּׁרָה אֲמֵנוּ חִיָּה מְאֹה וְעֲשָׂרִים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים, וְכַתּוּב פְּעָמִים: חִיָּי שְׁרָה, כִּי כָּלֵן שְׁוִין לְטוֹבָה, כִּי כָּל הַחַיִּים הִלְלוּ חִיָּה חַיִּים דִּקְדֻשָּׁה, אֲזִי וְכַתָּה גְּכַדְתָּה לְמַלְךְ עַל מְאֹה עֲשָׂרִים וְשִׁבְעֵי מְדִינֹת, שִׁישׁ בְּזָה מְלִיוֹנִים דּוֹנָמִים אֲדָמָה, הִינּוּ שְׁכָל דְּקָה וְכַתָּה לְמִטָּר. הִבָּה נִיגָר אֶת הַדְּקוֹת שְׁלָנוּ לְעֲשׂוֹת בְּהֵן מְצוּוֹת, וּבְזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְמִטָּרִים שְׁלָמִים שֶׁל רוֹחַ חַיִּיּוֹת וְדְבָרָהּ וְדְבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא וְנָא רְאוּ לְהַזְהִיר מְאֹד בְּכַבוֹד אָב וְאָם, אֲשֶׁר זֶה הַמְצָנָה הַכִּי גְדוֹלָה, לְצַלְצַל אֲלֵיהֶם יוֹם יוֹם, לְשָׂאֵל בְּשִׁלּוּמָם, וְכֵן לְהִיּוֹת בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה עִם חַמִּיכֶם וְחַמוּתְכֶם, הֵן הַהוֹרִים שְׁלוֹ, הֵן הַהוֹרִים שְׁלָה, אֲשֶׁר זֶה בְּכָלֵל כְּבוֹד אָב וְאָם, וּבְזִכּוֹת מְצָנָה זֶה תִּזְכּוּ לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתלוז.

בְּעֲזֶרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָעוּ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרְבֵּי, וּמִפָּאֵת טְרִדוֹתִי לֹא הִיָּה הַזְּמַן לְהַשִּׁיבְךָ תְּכִיף-וּמִיד.

זֹאת תִּדְעַ, אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה וּבְכָל רִגְעַ וְרִגְעַ צָרִיכִים לְהִיּוֹת חֲדָשִׁים. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל עֲצָמוֹ, שְׁבַעֲנִין זֶה הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל מְאֹד, כִּי כָּל הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — רַק לְהִתְחַדֵּשׁ, אֵין לִי עֵבֶר כָּלֵל, אֲנִי מִתְחִיל מִחֲדָשׁ. אָבֵל צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא לְנַצֵּל אֶת הַרְגָעִים

הטובים שִׁישׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבְּרִים טוֹבִים, וְלִסְתַּם אֶת הַפֶּה
לֹא לְדַבֵּר עַל צְדִיקִים, כִּי אַחֲר־כֵּן מְקַבְּלִים סוּף רַע וְנֹמֵר מְאֹד.

וְלָכֵן עָלִינוּ לְנַצֵּל כָּל דְּקָה שִׁישׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלַעֲזֹר אֶחָד לַשָּׁנִי, וְזוֹ הַהֲצֵלָחָה
שְׁלָנוּ.

וְעַל כֵּלָּם — מִי שְׂזוּכָה לְהַפְיֵץ אֶת אֹר רַבָּנוּ ו"ל, וּמְכַל שְׁכָן
וְכָל שְׁכָן מִי שְׂזוּכָה לְעוֹרֵר אַחֲרֵים לְהַפְיֵץ, אֵינן לְמַעַלָּה מִהֲזָכוֹת הַזֶּה,
כִּי לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, עִם יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ מִמֶּשׁ שׂוֹאָה רוּחַנִית,
זֶה כְּבָר, רַחֲמָנָא לִישְׁזוֹכֵן, שְׁנִים עַל גְּבֵי שְׁנִים, שְׁעוֹקְרִים אֶת הָאֲמוּנָה
מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֲנָשִׁים חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וְרוֹצִים לְתַקֵּן מֶה
שְׁקָלְקָלוֹ, וְאֵינָם יוֹדְעִים כִּיצַד, בָּא רַבָּנוּ ו"ל וְאוֹמֵר תִּקּוֹן קַל מְאֹד
(סִפְר־הַמְּדוּת, אוֹת גְּאוּף, סִימָן מֵא): תִּקּוֹן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה —
שְׁיִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה; וְלָכֵן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁעוֹשֶׂה
הַתְּעוֹרְרוֹת גַּם אֲצֵל אַחֲרֵים, לְהַפְיֵץ כְּמֶה שְׁיִוְתֵר חוֹבְרוֹת וְקוֹנְטְרָסִים,
זֶה הַתִּקּוֹן הַכִּי גָדוֹל. כִּי לְמַעֲשֶׂה, זֶה מִחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה. וְשׁוּמְעִים בֵּינָן
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ כָּל-כֵּן הַרְבֵּה סְפוּרִים מְאֲנָשִׁים שְׁחֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה בְּזָכוֹת
הַקּוֹנְטְרָסִים, שְׁנֵה בְּעֵצָמוֹ סְפוּרֵי צְדִיקִים, כִּי כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ס, כֵּא):
"וְעַמְּךָ כֵּלָּם צְדִיקִים", כָּל יְהוּדֵי הוּא צְדִיק, אִף בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים,
הַעֲרַב-רַב לְכַדוֹ אוֹתוֹ וְנִתְרַחַק. וְהִנֵּה זָכָה לְהַתְקַרֵּב חֲזָרָה אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְסַפֵּר אִיף נִתְקַרַּב, זֶה סְפוּרֵי מַעֲשִׂיֹת שֶׁל
צְדִיקִים. וְלָכֵן צְרִיכִים לְעוֹרֵר אֶת אַחֲרֵים גַּם-כֵּן לְהַפְיֵץ, וְכָל רֵאשֻׁנוּ
וּמַעֲנִינוּ צְרִיף לְהִיּוֹת — אִיף יְכוּלִים יוֹתֵר לְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק
בְּעוֹלָם! רַבָּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן סו): כְּשֶׁהַצְּדִיק
מִתְּפָרֵס בְּעוֹלָם, שֶׁם הַשֵּׁם מִתְּפָרֵס בְּעוֹלָם; וְכֵן אוֹמֵר רַבָּנוּ ו"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׁעַל-יָדֵי שְׂבַח הַצְּדִיקִים זוֹכִים לְתִקּוֹן
הַמַּחֲזִין, וְכִשְׁשִׁישׁ לְאָדָם תִּקּוֹן הַמַּחֲזִין — יֵשׁ לוֹ הַכֵּל.

וְלָכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזוֹק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאִם תִּהְיֶה חֲזוֹק בְּזֶה,
תִּהְיֶה הַמְּאֲשֵׁר בְּיִוְתֵר בְּחַיִּיד.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ יִלְמְדוּ הַרְבֵּה אֶת הַלְּקוּטֵי-

אָשֶׁר   ח' תתלח   בנחל   רא

הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הֶלְכָה ה', שֵׁשׁ מוֹהֲרַנ"ת ו"ל מְרַבָּה לְדַבֵּר בְּעֵנִין שְׂרַבְנוּ הַשָּׂאִיר לְנוּ צְנֹאָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצְדִּיק, וּמוֹהֲרַנ"ת ו"ל מְסַבֵּיר שֵׁם בְּהֶלְכָה — מֵה זֶה לְחַפֵּשׂ אֶת הַצְדִּיק, לְחַפֵּשׂ אֶת הַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצְדִּיק בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים שָׁלוּ, כִּי הַצְדִּיק נִמְצָא בְּתוֹךְ סְפָרָיו, כִּי הַמֶּחֱ וְהַשְּׂכָל שֶׁל הַצְדִּיק הוּא בְּכֹתֵב שָׁלוּ, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג, קצב), וְכֵדָאִי לְלַמֵּד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה סְפָרֵי הַצְדִּיק, עַד שְׂיַחְזֹקוּ אוֹתוֹ בְּמָאֵד מְאֹד. וְזֶה הִיְסוּד בְּלַחֲפֵשׂ אֶת הַצְדִּיק.

הַמֵּאחֵל לָהּ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתלח.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמו"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיָּקָר ... גְּרוּ יָאִיר וַיְזַרְח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אָשֶׁר אִם אָדָם מְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-כָּל-פָּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה, שְׂאִין יְכוּלִים לְתַאֵר. אֲצֹל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל הִיָּה חֲמֵשׁ דְּקוֹת דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְאָמַר פַּעַם: גְּרוּיֶסַע פִּינָף מִינוּט [חֲמֵשׁ דְּקוֹת גְּדוּלוֹת]. כְּאֲשֶׁר מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מְדַבֵּק אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה מְזַבֵּף אוֹתוֹ, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, זֶה מְכַנֵּס לוֹ עֲתִיד, שְׂאָדָם תְּמִיד מְרַגִּישׁ שְׂיֵשׁ לוֹ אֶל מִי לְפָנוֹת בְּעַת צְרָה.

וְאִף שְׂבִהַתְחִלָּה זֶה בָּא קִשָּׁה מְאֹד, רַבְּנוּ ו"ל מְסַבֵּיר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׂהַקְשִׁי בָּא מִחֲמַת חֶסְרוֹן אָמוּנָה, כִּי אִם הִיָּה אָדָם מְאָמִין, שְׂהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ וְאֲצֹלוֹ, תְּמִיד הִיָּה מְדַבֵּר אֵלָיו, כְּדַגְמַת שְׁנֵי חֲבָרִים שְׂמְשׁוּחֲחִים בֵּינֵיהֶם, כִּי רוּאִים בְּעֵינֵיהֶם אִישׁ אֶת רַעְהוּ. אִם אָדָם הִיָּה יוֹדֵעַ שְׂהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה אִתּוֹ עַל

ידו וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרָיו, בְּנֹדָאֵי הָיָה מִתְּלֵהָב וּמִדְּבַר אֱלֹוֹי יִתְבָּרֵךְ, אִף מִפְּנֵי שְׂאִין לְאָדָם הָאָמוּנָה הַזֹּה, אֲזִי מִתְּרַשֵׁל.

וְלִכֵּן רָאָה לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ חֲמֵשׁ דְּקוֹת קְבִיעוֹת לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲזִי תִרְאֶה אֵילוּ טוֹבוֹת זֶה יָבִיא לָךְ.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁתַּתְּמִיד גַּם הַרְבֵּה בְּמִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה מִזְכֶּךָ אֶת הַנֶּפֶשׁ. בְּגִי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מָה זֶה מִשְׁנֵיּוֹת, וְחוֹשְׁבִים שֶׁזֶה בְּעִבּוֹר זְקֵנִים, אִף אִם אָדָם גּוֹרֵס הַרְבֵּה פְּרָקִי מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם, זֶהוּ זְכוּךְ הַנֶּפֶשׁ, שְׂאִין יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

אֲנִי מְקַוֶּה שְׁתַּצִּיחַ אוֹתִי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתלט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂתִהְיֶה שְׂמִיחַ. כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שְׂמִצִּיל אֶת הָאָדָם כְּמוֹ שִׂמְחָה. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד), שְׂמִצּוֹה גְּדוּלָה לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְצָרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. כִּי הַשְׂמִיחָה בָּאָה לְאָדָם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי מְרַב צָרוֹת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד — עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת מְרַב עוֹנוֹת, הוּא נִמְשָׁף אַחַר עֲצָבוֹת. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אֲזִי תִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּים. וְלִכֵּן תִּתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, וַנְּכַנֵּי לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד", וְאִם תַּעֲשֶׂה כֵּן — תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת.

צָרִיכִים רַק לְרֵאוֹת שְׁבִיבִית תְּהִיָּה אַוִּירָה שֶׁל שְׂמֻחָה, וּלְשֻׂמֵחַ אֶת הַיְלָדִים, וְאִז הַיְלָדִים יִגְדְּלוּ בְּבְרִיאוֹת הַנֶּפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד. וְכִי אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן קז): הַבָּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיהֶם כְּעֶסֶן; אִם הָאָבִא אוֹ הָאֵמָא רַגְזָנִים, הַיְלָדִים אַוִּילִים מְאֹד; לְכֵן צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד לֹא לְהַקְפִּיד הַרְבֵּה עַל הַיְלָדִים, וְשִׁתְּהִיָּה אַוִּירָה שֶׁל שְׂמֻחָה, וְלִשְׂמַע כְּלֵי זֶמֶר וּמוֹסִיקָה, וּלְהַסִּיר כָּל מִינֵי מַתַּח וְלַחֵץ בְּבִיטָה, וְאִז הַיְלָדִים מִתְּפַתְּחִים כְּרְאוּי, וְזוֹכִים לְרוֹת מֵהֶם נַחַת הַרְבֵּה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק וְלִשְׂמַח בְּמֵאֵד מְאֹד עַל הַמְּתַנֶּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ. הִיָּה זֶה לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטָּבַע, הַרוֹפְאִים כְּבָר הַתִּיאָשׁוּ, וְהִנֵּה עֲזַרְכֶם הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ. עַל-כֵּן רְאוּ לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ לָכֶם עוֹד יְשׁוּעוֹת.

רְאוּ לְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה וְחֶסֶד עִם אַחֲרִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

כי לעזור לעניים ואביונים, אין מצוה גדולה מזו, ואשרי הנותן בכל יום ניום מזון לחסרי כל, כי זה הקשוב ביותר, כי כף יש פֶּכֶר לעני מה לאֵאָכֵל. ולכן פֶּעֲלֵכֶם הגדול שאתם עושים לעניי אנשי שלומנו לתן להם בכל שבוע — זהו חסד עצום, והקדוש־ברוך־הוא ישלם לכם בחזרה, כמו שכתוב (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע".

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתמב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום רב אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד נצטערתי לשמע כל העובר עליכם.

העקר תשתדל מאד, שתהיה אהבה ביניך לבין אשתך, ותראה לכבדה מאד מאד, כי זהו רצון הקדוש־ברוך־הוא, כמאמרם ז"ל (יבמות סב:): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך"; מאחר שעבר עליך כבר מה שעבר, שנתגרשת וכו', והצרות שהיו מנת חלקך, ראה מעכשו לבנות את ביתך מחדש, ולכבד את אשתך החדשה, והקדוש־ברוך־הוא יתן לך בנים זכרים צדיקים קדושים.

העקר ראה לגרס הרבה מאד פרקי משניות בכל יום, ואם תזכה לסיים בכל יום ח"י פרקים משניות, אין למעלה מזה. ואם תהיה חזק בדבר זה, תזכה לזכוף הנשמה ולטהרתה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

אָשֶׁר ח' תתמג — ח' תתמד בַּנְחַל רה

ח' תתמג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

בְּאֵתִי לְאַחַל בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב" לְהִלָּדֵת הַבֵּן, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַבְּרִית יִהְיֶה בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְתִרְאוּ לְתֵן לוֹ שֵׁם — עַל
שֵׁם צְדִיק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאִז תִּהְיוּ בְּטוֹחִים שְׂיִהְיֶה צְדִיק.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם אֲמוּנַת
חֻכְמִים, וְתָמִיד תִּזְכְּרוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִסִּיחַ דַּעַת כְּרָגַע מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּהְיוּ הִכִּי מְאֹשְׁרִים בְּחַיֵּיכֶם.

בְּרִית עוֹשִׂים בְּדֶרֶךְ כָּלל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי יד,
כח): "בְּרַב עִם הַדָּרַת מְלֶךְ". סְעֵדָה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת גַּם בְּבֵית פְּרָטִי,
כִּי לֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לְהִרְשׁוֹת לַעֲצֹמוֹ לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה לְקַהֵל רַב. אֲבָל
אֶת הַבְּרִית בְּעֲצֹמוֹ עוֹשִׂים בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, כִּי שֵׁם מִשְׁכַּן הַשְּׂכִינָה, וְזֶה
כְּדָגְמַת קִרְבָּן.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּבְשְׂרוּ לִי תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצְּדִיק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֵיכֵן הַצְּדִיק

שִׁיכוֹל לְתַקֵּן אוֹתִי, הֵיכֵן הַצַּדִּיק שִׁיכוֹל לְקַרְבְּנֵי אֱלֹהִים. וְכִּי לְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵךְ: "הֵיכֵן אַתָּה, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לָמָּה אַתָּה מְסַתֵּיר
אֶת עֲצָמְךָ מִמֶּנִּי". כִּי בְּאַמֶּת אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם נִפְלַ בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתֵּיו, אֲסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ,
אֲלֵא לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ "אֵיפֹה אַתָּה, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵינִי מְקוֹם
כְּבוֹדְךָ, הֵיכֵן הַמְּקוֹם שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתְךָ", וְכֶשֶׁאָדָם זוֹכֶה
וּמְחַפֵּשׁ אַחַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבִסוּף יִתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא.

אָבֵל עַל-יְדֵי מִי זוֹכִים לָזֶה? רַק עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ
ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצַּרִּיכִים לְחַפֵּשׁ אַחַר הַצַּדִּיק,
וְהֵיכֵן מְחַפְּשִׁים אוֹתוֹ? בְּתוֹךְ סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשָּׂם טְמוּנָה
רוּח־הַקְּדוֹשׁ שְׁלוֹ. וְלָכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם "אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרָסִים", וְאִם
תִּסְיִם בְּכָל יוֹם קוֹנְטְרָס כְּסֻדְרָן, אֲנִי מְבַטֵּיחְךָ, שֶׁאֵף פֶּעַם לֹא תִהְיֶה
שְׁבוּר. כְּמוֹ-כֵן בְּכָל יוֹם תַּעֲיִן בְּכַמָּה מְכַתְּבִים בְּ"אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְתִהְיֶה
לְךָ הַתְּחַזְּקוֹת תָּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לְךָ דַּעַת וְשִׂכָּל, וְתַצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֵל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶיךָ.

הַעֲקֵר תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל דְּבַר בְּעוֹלָם,
וְעַלֶּיךָ לְשִׂמַּח אֶת כָּל בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה, וְלִרְאוֹת שְׂפָלָם יְהִיו שְׂמִיחִים
וְעַלְיָזִים, וְכִּי תִקְרָבְם אֵל הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׂמוֹ, וְתַעֲשֶׂה קְדוּשָׁה ה' גְּדוֹל
מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד, וְאִזּוּ יִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בְּחַיִּים. הַרְגֵּל

עצמך ללמד בכל יום כסדר ב"אוצר הקונטרסים", ושם תמצא מרגוע לנפשך. אשרי העושה כן, ואז יהיה בטוח שאף פעם לא יפל, אלא תמיד יעשה התחלה חדשה.

העקר לא להתיאש ולא לפל בדכאון, אשר זה הגרוע מכל. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; והשמחה מביאה לכל הברכות שבעולם, כי כל הצרות שיש לאדם נובעות מחמת שהוא בדכדוך ובמרה שחורה, עד שנדמה לו שזהו סוף העולם. על-כן ראה להיות בשמחה גדולה, ואז לא יחסר לך מאומה.

ותבקש בכל יום מלפניו יתברך, שתשאר אצל הצדיק, כי הסמ"ך-מ"ם אורב מאד מאד על כל אלו המקרבים אל הצדיק, וביום מן הימים עלולים להתהפך, ואם מתהפכים על הצדיק, הקדוש-ברוך-הוא תובע דם הצדיק שנשפך פנים, וכל אלו שרודפים את הצדיק, יהיה להם סוף מר מאד. ולכן עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שאף פעם לא נחלק על הצדיק, וכל זמן שנחזיק בצדיק, לא יחסר לנו דבר. ועל זה עלינו להתפלל תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתמו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שיהיה לך הרבה נחת מכל יוצאי חלציה. וראה אתה ואשתך להתפלל הרבה על רפואת הילדים, כי מה שמהורים מתפללים על ילדים — אלו התפלות מתקבלות מאד בשמים. ולכן אל תהיו בטלנים, ותעתירו הרבה לפניו יתברך, ויהיו

לְכֶם יִלְדִים בְּרִיאִים תָּמִיד, וְעוֹד תִּזְכּוּ לְרֹאוֹת נְכָדִים מִהַבֵּן הַזֶּה. רַק אַל תִּתְיַאֲשׁוּ, כִּי מֵה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֲלֶת, שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לִפְעַל.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמוז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמֵנוּ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נִרְוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִוֵּדוֹת שֶׁאֶלְתֶּךָ וְכוּ', מֵה שֶׁרַבְּנוּ ו"ל הַזֶּהִיר לֹא לְאָכַל בְּצָלִים (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסה), אִו אִשָּׁה מְעַבְּרַת שְׁלֹא תֹאכַל שׁוֹם וּבְצָלִים (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַרְיִוֵן, סִימָן ד'), מְדַבֵּר כָּאֵן עַל יִרְק כִּשְׁהוּא חִי, וְלִכְּן אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיּוּ מִבְּשָׁלִים אֶת זֶה. כִּי עַקֵּר הָאָרֶס שִׁישׁ בְּבָצֵל זֶה כִּשְׁהוּא חִי, וְלִכְּן רַבְּנוּ ו"ל הַקַּפִּיד שְׁלֹא לְאָכַל בְּצָל חִי, אֲבָל אַחַר בְּשׁוֹל יְכוּלִים לְאָכְלוּ, כִּי זֶה מוֹצִיא אֶת הָאָרֶס.

וּבְאֵמַת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ אָמְרוּ, בְּזֶה יְכוּלִים לְכַחֵן אֶת הָאָדָם, אִם מְקִיִּים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל אִם לָאוּ — אִם נִזְהָר שְׁלֹא לְאָכַל בְּצָל, אֲשֶׁר לְכַאוֹרָה זֶה דְּבַר פְּשׁוּט וְקִטָּן, וּבְזֶה יוֹדְעִים שְׁמַצִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל. אֲבָל אִם אָדָם אוֹמֵר: מֵה יִהְיֶה אִם אֲכַל בְּצָל, וּמֵה בְּכָךְ?! זֶה סִימָן שֶׁגַּם בְּדְבָרִים גְּדוֹלִים יִזְלֹל.

וְלִכְּן עֲלִינוּ לְקַיֵּם כָּל שִׁיחָה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת. וְזוֹ הִיִּתָּה הַהַצְּלָחָה שְׁלִי, מֵה שֶׁרַבְּנוּ ו"ל אָמַר — זֶהוּ זֶה! וּמֵה שֶׁרַבְּנוּ ו"ל אָמַר כְּתוּב רַק בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן", שְׁאֵר הַשִּׁיחוֹת לָאוּ מֵרַב רַב אִשִּׁי חֲתוּם עֲלֵיהֶם; מִיֵּלָא, שִׁיחָה שְׁמַקְרַבֶּת אֶת הָאָדָם לְעַבּוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, זֶה כְּדָאי לְשַׁמֵּעַ, וּבְכָלֵל כְּדָאי לְקַבֵּל מִכָּל הַסְּפָרִים סְפוּרִים וְשִׁיחוֹת אֲשֶׁר מְקַרְבִּים לְבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֲבָל כְּשֶׁבֵּא לִיְדֵי פֶסֶק הַלְכָה וְכַדוּמָה,

צָרִיכִים לְהִזְהָר בְּמָאד מְאֹד בְּזֶה, יֵקָם מֵהַשְׂמוּהָרֵנִי וְלֹא כָּתֹב — זֶהוּ זֶה! דְּבָרִים אַחֲרַיִם מֵהֵיכָא תִּיתִי, וְיִשְׁנֶן הַיּוֹם שִׁיחֹת שְׁהַדְפִּיסוּ, שֶׁהֵן מִמֶּשׁ אֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְצָרִיכִים לְקַרֵּעַ קְרִיעָה עַל זֶה. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד וְלִידַע — אֵילוּ שִׁיחֹת הֵן מִרְבֵּנוּ וְלֹא אוֹ מִמּוֹהָרֵנִי וְלֹא, וְאִם הֵן אֲמִתִּיּוֹת, וְצָרִיכִים מְאֹד לְדַקְדֵּק בְּזֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ וְלֹא: "לְקוּטֵי-מוֹהָרֵנִי", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", "סִפְרֵי-מַעֲשֵׂיּוֹת", "חֵי-מוֹהָרֵנִי", "שִׁיחֹת-הַרֵנִי", וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כֹּל יוֹם יוֹם תִּלְמַד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִז תִּרְגִּישׁ אֶת הַטַּעַם שֶׁל רַבֵּנוּ וְלֹא.

וְעַל כֵּן צָרִיכִים לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, תְּהִיָּה בְּשִׂמְחָה וּתְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו:): אִשָּׁה — בְּעֹלָה מְשִׂמְחָה; וְהָאִשָּׁה צָרִיכָה תָּמִיד שִׂישְׂמַחוּהָ, כִּי בְּטַבְעָה נִמְשָׁכֶת אַחַר הָעֲצָבוֹת, וְצָרִיכִים לְשַׁחֵק מְכֹל הָעוֹלָם, כִּי מֵהַיֵּשׁ לָנוּ עִמָּהֶם?! וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ אָמַר: "עוֹלָם עוֹלָם, אוֹי לְמִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחֲרָיִךְ. עוֹלָם, עוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁבוֹרַח מִמֶּךָ". אֲשֶׁרֵינוּ, שִׂישׁ לָנוּ רַבֵּי בְּזֶה!

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לַיּוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ', הֲלֹא כְּתִיב (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֵּאֱמִינוּ בַּהֲוִיָּהּ וּבַמִּשָּׁה עַבְדוֹ", אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשִׁלַּח): אִם בְּמִשָּׁה הָאֱמִינוּ, בַּהֲוִיָּהּ לֹא כָּל שְׂכָן? אֵלָּא אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאִמוּנָהּ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵלָּא עַל-יְדֵי מִשָּׁה, שֶׁהוּא הַצְּדִיק. כְּמוֹ

שְׁאֵנוּ רוֹאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, מִי מְזוּנֵג רֶנֶק וְרוֹנְקָה? שְׂדֵכָן, הוּא מְכִיר בְּחֹר וּבְחֹרָה וּמְקַשְׂרָם יַחַד. וּבְלִעְדֵּי לֹא הָיוּ מוֹצְאִים זֶה אֶת זֶה, אוֹ שְׁהָיוּ מוֹצְאִים חֲסֵרוֹנוֹת זֶה בְּזֶה, וְאוֹמְרִים שְׁזֶה לֹא בְּשִׁבְלֵי וְכוּ' וְכוּ'. בָּא הַשְׂדֵכָן וּמִשְׁפִּיעַ עַל הַבְּחֹר — תִּקַּח אֶת הַהֲצָעָה הַזֹּאת וְכוּ', וְכֵן מִשְׁפִּיעַ עַל הַצֵּד הַשְּׂנִי, שְׂיִקְחוּ אֶת הַשְּׂדוּף הַזֶּה וְכוּ', וּמְחַבְּרִים יַחַד, וּמְתַחַתְּנִים וְחַיִּים חַיִּים מְאֹשְׂרִים, וְיוֹצְאִים מֵהֶם דְּוָרֵי דְּוֹרוֹת. כְּמוֹ-כֵן בְּרֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, שְׂכָבֵל דְּוֹר וְדְוֹר יֵשׁ צְדִיק הַמְּגַלֶּה אֶת הַבּוֹרָא יְתִבְרַךְ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, מֵאֲז אָבִינוּ אֲבָרְהָם שְׁהָיָה הַיְהוּדִי הָרֵאשׁוֹן, אֲשֶׁר גָּלָה וּפְרָסָם לְכָל־אֲמַת־מִצְרַיִם וְתִבְרַךְ, וּבְלִעְדֵּי אֲבָרְהָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרֵא אֶת הָעוֹלָם, וְכִמוֹ שְׂחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּעֲצָמָם אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה מִג, סִימָן ז'): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֲבָרְהָם: עַד שְׁלֹא בָּאתָ לְעוֹלָם, לֹא הָיָה שְׂמִי נִכְרָ לְבְרִיּוֹתֵי, מִשְׁבָּאתָ לְעוֹלָם הַפְּרַתָּ אֶת שְׂמִי בְּעוֹלָם; וְכֵן אוֹמְרִים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן ב'): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֲבָרְהָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּ שְׂמִי בְּעוֹלָם, חַיִּיךָ שְׂאֲנִי מְקַנֶּה אוֹתְךָ עֲלֵיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים. אֲבָרְהָם אָבִינוּ הָיָה הָרֵאשׁוֹן שְׂגָלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הוּא נִעְשָׂה שְׂתָף כְּכֹחַ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה יִצְחָק, וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה יַעֲקֹב וְהַשְּׂבָטִים, וְאַחֲרֵי-כֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּמִמָּשָׁה עַד הַדְּוֹר הַזֶּה יִשְׁנִם צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אִךָ זֶה לְעַמַּת זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַקִּים רַמָּאִים וְצְבוּעִים שְׂעוּבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן צְרִיכִים תָּמִיד לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רִנָּה), שְׂאֲמוּנַת חַכְמִים צְרִיף לְהִיּוֹת עִם דַּעַת, הַיְנוּ לֹא לְעֲשׂוֹת מֵהַחֲכָם עֲקָר, וְלִשְׁכַּח מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא צְרִיכִים תָּמִיד לְזָכֹר, שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַמְּשַׁדֵּף בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׂבִשְׂמִים. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פֹּט), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדֵכָן, הַמְּשַׁדֵּף כָּל הַשְּׂדוּכִים, וּמְשַׁדֵּף נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְלֵי הַצְּדִיק אִי אֶפְשָׁר לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא

יתברך בשום פנים ואפן. ולכן צריכים להתחזק מאד באמונת חכמים.

ובנדאי צריכים לזכות לדעת מיהו החכם, ולבקש על זה הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, ולחפש ולבדק היכן הצדיק האמת. ואיך באמת אנחנו יכולים לדעת מיהו החכם האמת? אלא אדם תמיד צריך לראות מה יש לו ביד. וכך אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ו'): היצר הרע דומה כמי שרץ עם יד סגורה, וכלם רצים אחריו, ולבסוף פותח ידו, ורואים שאין בה מאומה. כמו-כן ישנם מפרסמים של שקר, שהסמ"ך-מ"ם מפרסם אותם, וכלם אוהזים מהם, ואת הצדיק האמת הוא מעלים ומכסה. ומה קורה? אנשים רצים אחר הבל וריק, ומאומה אין בידם, ולבסוף נפטרים, וסוחבים אותם כפגרים מתים, ואף פעם בחייהם לא סימו חמשה חמשי תורה, ששה סדרי משנה, ש"ס — בבלי, ירושלמי ותוספתא, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, וכבר אין מדברים מכל המדרשים וספרי זהר והתקונים, שלא למדו ולא עינו בזה כלל, אלא סתם חיו בדמיון אחד גדול, ונהרו אחר מישוהו, מפני שפלוגי אמר עליו שהוא צדיק, ואלמוני אמר שהוא בעל מופת, והוא אמר שהוא בשמים, והוא אמר שמטיל מעל העננים, וכדומה כל מיני שקרנים שעובדים על בני-אדם, ובאמת הכל דמיון והבל.

אבל אם יש צדיק, שמזכה את אנשיו, שילמדו כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, וזוכים לסיים על ידו כל שנה חמשה חמשי תורה, ומלמד אותם איך ללמד משניות, עד שמסיימים פעם בשנה ששה סדרי משנה, ואין צריך לומר אם זוכים לגמר בכל חדש ששה סדרי משנה, וכן מלמדם איך להתמיד בבבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ספרי הזהר והתקונים וכל המדרשים כלם, ואז כשאדם יוצא מזה העולם — יש לו משהו ביד, זה הצדיק האמת, ועל זה צריכים אמונת חכמים.

ומה עושה הסמ"ך-מ"ם? מחליף את האמת בשקר. שזה הספור שרבנו ז"ל ספר לנו (ספורי-מעשיות, מעשה י"א), מהבן מלך

והבן שפחה שנחלפו. מה רואים בספור הארוך ההוא? שהסמ"ך-
מ"ם מחליף, ומפרסם את בן השפחה, ומעלים את בן המלך, ואי
אפשר לדבר מזה רק בחשאי, כי כל-כך גדולה הטמאה, שאין
יכולים בשום אופן לפרסם את הדבר. ולכן צריכים הרבה לבקש את
הקדוש-ברוך-הוא על אמונת חכמים, ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן,
חלק ב', סימן ח'), שצריכים הרבה לבקש אותו יתברך לחפש ולמצא
את הצדיק הגדול במעלה נפלאה מאד, שיכול להוציא אותי
מהגבל, שיכול לעורר אותי אל הקדוש-ברוך-הוא, שיכול לדבק
אותי אל האמונה.

ולכן צריכים מאד מאד לשמר על צדיק שקרב אותי אל
הקדוש-ברוך-הוא, צדיק שחתן אותי, צדיק שזכה אותי לסיים
מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, ואסור לדבר עליו, כי
אם מדברים עליו, מקבלים ענש מר, רחמנא לישזבן, כאשר בעינינו
ראינו ובאזנינו שמענו, אנשים שהצדיק קרב, ואחר-כך פּערו פיהם
נגדו, ולבסוף נעקרו מן העולם. ואפלו אלו שעדין לא נעקרו, זהו
החשבון של הקדוש-ברוך-הוא — למה מחזיקם, אף לבסוף יקבלו
ענשם משלם.

ולכן עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לנו
אמונת חכמים תמימה, ולא יהיו לנו ספקות. וזאת תמסור לחברך,
כי זו מצוה גדולה מאד לפרסם לכלם את הצדיק שקרב אותי
להקדוש-ברוך-הוא, הצדיק שחזק אותי בהיותי בעת צרה, הצדיק
שמצא לי שדוף, הצדיק שזכה אותי ללמד תורה, וזכיתי ללמד
כל-כך הרבה תורה הקדושה על-ידי הצדיק הזה, אז עלי להתחזק
יותר ויותר באמונת חכמים, ולפרסם ולגלות את הצדיק הזה לכל
באי עולם, ובנדאי להשמר ולהזהר מאד שלא לדבר עליו.

אני מקווה מאד, שאתה מבין דבר מתוך דבר, ותפרסם את
הדברים לכל אנשי שלומנו.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז): בכל דור נדור
יש ראש בית, זה שמגלה את רבנו ז"ל, הוא נקרא ראש בית;

אֲשֶׁר   ח' תתמט   בְּנַחַל   ריג

אֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חָלְקָנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁאָנוּ מְקַרְבִּים אֶל הָרֹאשׁ בֵּית הַזֶּה.

וְכָל זְמַן שְׂאָדָם חַי, יֵשׁ לוֹ נִסְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד לְהַחְזִיק בַּצְדִּיק אוֹ לְעֲזֹבוֹ, וְזֶה מַחְקֵי הַבְּחִירָה. וּמוֹהַרְנֵ"ת ז"ל אָמַר, שְׂזֵה נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעֵים, אֵיךְ נִתְּנוּ כַּחוֹת לְסִמְ"ךְ-מ"ם, שְׂיִחְלִיף אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעַגְלָה, בְּשׂוֹר אוֹכֵל עֶשֶׂב, אֲשֶׁר זֶה דְּבַר שְׂאִין יְכוּלִים לְהַבִּין. הַצְדִּיק עֲזַר לָךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה, וְהִנֵּה בָּא חֲדַל אִישִׁים, רִיק וּפְוָחוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל דְּבַר רַע עַל הַצְדִּיק, וְאִתָּה עוֹזֵב אֶת הַצְדִּיק שְׂמָסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבְוֹרָךְ, וּמִתְחַבֵּר אֶל הַבֶּן בְּלִיעַל הַזֶּה, זֹאת אֵין יְכוּלִים לְהַבִּין... וּתְפַרְסֵם אֶת זֹאת בֵּין כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׂיִחְיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם הָאֶרֶץ.

קִדְּם כָּל שְׂנִיכֶם צְרִיכִים לְהִיּוֹת שְׂמִיחִים בְּמֵאֹד מְאֹד, שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָכֶם בְּמִתְנָה בֵּן. וְאַחַר-כֵּן אִם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, תִּהְיֶה לָכֶם הַרְחַבַת הַדַּעַת, וְאִז תִּזְכּוּ לְשַׁפַּע גָּדוֹל מִן הַשָּׁמַיִם, שְׂלֹא יִחְסַר לָכֶם מְאוּמָה. כִּי כָּל צְרוּתֵיכֶם, מִחֲמַת שְׂאִתֶּם כָּל-כֶּף שְׂבוּרִים וּרְצוּצִים. תִּתְחִילוּ לְפָרְסֵם אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז לֹא תִחְסְרוּ דְבַר. כִּי מִי שְׂזוֹרֵעַ רוּחָנִי, צוֹמַח לוֹ גְּשָׁמִי. שְׂזֵה מַה שְׂאוּמְרִים בְּתַפְלָה: "מְשִׁיב הַרוּחַ" — הִינּוּ מְשִׁיבִים אֶת הַרוּחָנִיּוֹת, וְנִעֲשֶׂה "וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם", שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹרִיד לָנוּ אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת.

רְאוּ לְהַתְחַזֵּק אִתָּה וְאַשְׁתֵּךְ, וּלְקַרֵּב יְהוּדִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

ריד אשר ח' תתנ בנחל

הוא שנה הפצה, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם שפע, שלא תצטרכו לטובות מאף אחד, אלא תשפיעו על אחרים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתנ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום ובכרחה אל הבחור היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא ראה להרגיל עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו חמש דקות, אשר כל דבור ודבור עולה למעלה בשמים. אבל על זה צריכים אמונה. רבנו ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): אם אדם היה מאמין שהקדוש-ברוך-הוא נמצא עמו, אתו ואצלו, תמיד היה מדבר אליו יתברך, אף מפני שאדם אינו מאמין, או שאין אמונתו שלמה, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה, לכן מתרשל בתפלה, כי באמת אם היה אדם יודע שהקדוש-ברוך-הוא שוקד על שפתיו, וכל מלה שמוציא מפיו הקדוש-ברוך-הוא שומע, תמיד היה מדבר אליו יתברך.

והצדיקים כל-כך דבוקים בו יתברך, שאפלו כשמדברים עם בני-אדם, מדברים אז עם הבורא יתברך שמו, בני-אדם חושבים שהצדיק מדבר אליהם, ובאמת הוא מדבר אז אל הקדוש-ברוך-הוא. אבל זו מדרגה של צדיקים.

ואנחנו צריכים, פשוטו כמשמעו, 'לגנוב' פה חמש דקות לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ופה חמש-דקות לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכך מצטרף במקוץ היום שעה התבודדות, שרבנו ו"ל רצה מאתנו. ואם אדם זוכה תמיד לשיח בינו לבין קונו, כל חייו נשתנים לגמרי, ורואה רק רוחניות אלקות, ושום דבר בעולם אינו יכול לשברו.

וְלָכֵן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְרָאָה לְהִרְבּוֹת לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רָאָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, כִּי הַשְּׂמֵחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל. אֲסוּר לְהִיּוֹת בְּדַכְאוֹן, אֲשֶׁר זֶה בָּא מִפְּגַם הַבְּרִית, כִּי כָּף אוֹמֵר רַבְּנוּ ו' (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קסט): כְּשֶׁאֲדָם שְׂמֵחַ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ שׁוֹמְרוֹ שְׁלֵא יִפְגֹּם. וְלָכֵן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, תְּהִיָּה שְׂמֵחַ וּתְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאִם תּוּכַל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח' פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. חוֹשְׁבִים שֶׁזֶה קָשָׁה, אֲבָל אִם לומדים שְׁשֵׁה פְּרָקִים קִדְּם הַצְּהָרִים, שְׁשֵׁה פְּרָקִים אַחַר הַצְּהָרִים, וְשְׁשֵׁה פְּרָקִים בְּעֶרְב, כְּכַר זְכוּ לְסִיּוֹם ח' פְּרָקִים בְּמִשְׁפַּח הַיּוֹם, וְזֶה כָּל-כֶּף מְזוּכָּר אֶת הַנִּפְשׁ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו' (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט): אֲפִלּוּ אֵלּוּ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, וְעַדִּין שְׁקוּעִים בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, אֲבָל אִם יִקְחוּ עַל עֶצְמָם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כֶּף וְכָף, הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתָם מִהַשְּׂאוֹל תַּחַתִּית. לָכֵן רָאָה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּאֲמִירַת ח' פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת בְּכָל יוֹם.

וַיַּעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּמְצָא זְוִיג טוֹב, וְתִכְנֶה בֵּית גִּאָּמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי תִזְכֶּה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתנא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֻדָּר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גִּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר חֲשׁוֹב יוֹתֵר מִזֶּה. וְאֵל תְּחַסֵּר יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם

הַתְּרַגּוּם, וְכֵן תִּרְאֶה לְלַמֵּד בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.
וְיִכּוּלִים לְחַלְקֵם לְשֵׁשׁ פְּעָמִים: שְׁשֵׁה פְּרָקִים קִדְם הַצְּהָרִים, שְׁשֵׁה
פְּרָקִים אַחַר הַצְּהָרִים וְשְׁשֵׁה פְּרָקִים בְּעֶרְב.

וְעַל כָּלֵם — תִּלְמַד הַרְבֵּה גְּמָרָא, וְכֵן מְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ
תַּנְחוּמָא מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבֻעַ, וְאִזּוּ תִּרְאֶה אִיזוּ הַרְגָּשָׁה נִפְלְאָה תִּהְיֶה לָּךְ.
כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד בְּכָל יוֹם מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הוּא מְמַשִּׁיף
עַל עֲצָמוֹ אוֹר מְהֻאֲרָבָעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה.

וְכֵן תִּרְאֶה לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, 'תַּגְּנַב' פַּה חֲמֵשׁ
דְּקוֹת, וְשֵׁם חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְשׁוֹב חֲמֵשׁ דְּקוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּזֵה שְׁאָדָם
מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֵין דְּבַר חָשׁוֹב יוֹתֵר מִזֵּה.

וְרִאָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה מְאֹד, שְׂיִהְיֶה תְּמִיד חִיוּף עַל פְּנֵיךְ.
רַבְּנֵי ז"ל אוֹמְרִים (לְקוּטִי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ג): אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ חִיוּף
עַל פְּנָיו, רוֹאִים אֶת פְּנֵי הַצְּדִיק עַל פְּנָיו.

וְכֵן תִּתְפַּלֵּל גַּם בְּעִבּוּרֵי הַרְבֵּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר,
שְׂהִתְפַּלּוֹת שְׁלֵף וְשְׁלֵי וְשָׁל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל יִתְקַבְּלוּ לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן
לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתנב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרָא כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ
הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

מָה אִמַּר לָךְ! אָדָם צָרִיף תְּמִיד לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחֶלְקוֹ, וְאָסוּר לוֹ
לוֹמַר מְלָה כְּזוֹ: שְׂהִיָּה יְכוּל לְהִיּוֹת יוֹתֵר טוֹב, אֶלָּא צָרִיף לְשִׂמְחָה
בְּמָה שְׂיֵשׁ לוֹ, וְזוֹ הַשְּׁלָמוֹת שְׁעֲלִיו לְהַגִּיעַ אֵלָיָה. אַף פַּעַם אָסוּר

להיות שָׁבוּר וּלְהִתְלוֹנֵן: "אֵינִי שָׁוָה מֵאוֹמָה", "אֵינִי בְטָלָן, אֲנִי שְׁלוֹמֵי־אֵל" וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁאֲסוּר לְהִשְׁפִּיל אֶת הַזּוּלָּת וּלְבַזּוֹתוֹ, כִּף אֲסוּר לְבַזּוֹת אֶת עַצְמוֹ. וְצָרִיכִים לִהְיוֹת שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ תְּמִיד, שָׁוָה רָאשֵׁי תַבּוֹת שְׁבִ"ת.

וְלִכֵּן אִף פַּעַם אֵל תֹּאמַר דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, שְׂאִינְךָ שָׁוָה כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה תְּשִׁמַּח עִם הַנְּקֻדָּה שְׁלֶךְ. וְאִם תִּלְךָ בַּדְּרוֹךְ הַזֶּה, תְּמִיד תִּהְיֶה שְׂמִיחַ, וְתִרְגֵּישׁ עוֹלָם הַחַרוּת. כְּתוּב בְּזֵהָר (עֵינַי חִלַּק ב' פח): שְׁבִת — שְׂמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָאָה וְתַתָּא (וְעֵינַי חִלַּק ג' פב), עֲצָם הַשְּׁבִת זֶה הַשֵּׁם שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַחֲיָה אֶת הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, כִּי בְשִׁבְתָּ מִתְגַּלֶּה רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן שְׁבִ"ת רָאשֵׁי תַבּוֹת: שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ תְּמִיד, מִי שְׂמִיחַ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין בְּלִעְדֵּי וְיִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר, אִזּוֹ הוּא תְּמִיד שְׂמִיחַ. וְאִפְלוּ שֵׁישׁ לוֹ רַק נִקְּדָה אַחַת, הוּא שְׂמִיחַ עִם הַנְּקֻדָּה הַזֶּה, שֶׁהוּלֵךְ בְּכָל יוֹם עִם צִיצִית, עִם תְּפִלִּין, עִם זָקֵן וּפְאוֹת, מְכַל שְׁפָן כְּשִׁזּוּכָה לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִיחַ בְּרִיךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשִׁמְתַּפְּלִלִים שְׁחָרִית, מְנַחֵה וְעֶרְבִית בְּמִנְיָן, מְזַהֵם נְבִנִים עוֹלָמוֹת. הָאֲרִיז"ל אוֹמֵר, שְׁבִכָּל יוֹם וְיוֹם, עַל-יְדֵי כָּל יְהוּדֵי וְיְהוּדֵי שְׂמִיחַ לְכָל הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, הוּא בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, וּבְנֵי-אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מְזַהֵם, וְלִכֵּן מְזַלְזָלִים בַּדְּבָר. וְכִמְאָמְרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת ו'): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים יב, ט): "כִּרְם זֵלַת לְבַנְי-אָדָם", אֵלוֹ דְּבָרִים שְׁעוֹמְדִים בְּרוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי-אָדָם מְזַלְזָלִים בָּהֶם, וּמֵאִי נִיְהוּ? תְּפִלָּה.

וְלִכֵּן תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאִף פַּעַם אֵל תֹּאמַר שְׁהִיָּה יָכוֹל לִהְיוֹת יוֹתֵר טוֹב. כִּי אִם הִיָּה יָכוֹל לִהְיוֹת טוֹב יוֹתֵר, לֹא הִיָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתְךָ. הוּא בְּרָא אוֹתְךָ עִם הַיְרִידוֹת שְׁלֶךְ, עִם הַנְּפִילוֹת שְׁלֶךְ, עִם הַחֲלִישוֹת הַדַּעַת שְׁלֶךְ, עִם הַצָּרוֹת שְׁלֶךְ, כְּדֵי

ריח אֲשֶׁר ח' תתנג בנחל

שגם משם תתחזק, ותברח משם להקדוש-ברוך-הוא, ותשמח עם המצוות שיש בך.

ואם תקח את דברי אלו, יהיה לך חזוק לְכָל הַחַיִּים.

אבקש אותך במאד מאד, שבכל יום תעין בכמה מכתבים משאלות ותשובות "אשר בנחל", ומשם תקח הרבה חיות, כי כל המכתבים נכתבו רק בעבורך.

אני מקנה מאד להקדוש-ברוך-הוא, שתצית אותי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתנג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא ראה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, ולבקש מלפניו כל מה שאתה צריך, כי רק הוא יכול לעזורך במצוקתך. תראה מה שעובר עלי, ואני בורח רק אליו יתברך, ולכן גם אתה תברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ותדבר אליו ותבקשו כל צרכך, והוא יתברך ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויהיה לך הרבה נחת מכל יוצאי חלציה, ועוד תראה הרבה נחת מהבת הזו ומכל ילדיה.

על-כן ראה לשמח במאד מאד, והעקר לתפס בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, שזה ממשיך על האדם אור גדול מאד. מה יש לנו בחיים אם לא התורה הקדושה? ! חכמינו הקדושים אומרים (אבות ו, ג): אין טוב אלא תורה, שנאמר (משלי ד, ב): "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו". ולכן עלינו לעסוק הרבה בתורה הקדושה ולהחיות עצמנו.

אֲשֶׁר ח' תתנד — ח' תתנה בַּנְחָל ריט

יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכָּה כְּכֹר לְרֵאוֹת בְּגִלּוּי שְׂכִינָה.
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֵמַר לָךְ! אִם הָיִיתָ בְּדַרְשׁוֹת שְׁדַרְשָׁנוּ בְּרַבִּים, וְעַדִּין אַתָּה
צָרִיךְ הַתְחַזְּקוֹת, סִימָן שְׁעָלֶיךָ לְצַעֲקַת הַרְבֵּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שְׂיִפְתַּח לָךְ אֶת הַלֵּב, שְׂתִזְכָּה שְׂיִזְדַּכֶּךָ לְבָךְ, וְתִרְגִּישׁ אֶת אִוֵּר הַצְּדִיק,
וְתִהְיֶה לָךְ יְרֵאָה וְאַהֲבָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז).

וְהַעֲקֹר רֵאָה לְהַתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה, וְתִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּיָדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, כִּי כָּל דְּבוּר שְׂמִדְבָּרִים לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ, זֶה הַצְּלָחָה נְצָחִית. וְתִזְכֹּר אֶת זֹאת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאַל תִּטְעֶה
עֲצָמְךָ, כִּי אַף אֶחָד לֹא יִרְחַם עָלֶיךָ, אִם אַתָּה לֹא תִרְחַם עַל עֲצָמְךָ,
אִישׁ לֹא יִחַמַּל עָלֶיךָ. וְלִכֵּן רֵאָה לְהִרְגִיל עֲצָמְךָ כְּכֹר עֲכָשׁוּ לְבַקֵּשׁ:
"רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, זַכְּנֵי תָמִיד לְחַשֵּׁב מִמֶּךָ",
וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה תִזְכָּה לְשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי שִׂמְחָה תִזְכָּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת,
וְיִהְיֶה לָךְ כָּל טוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתנה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקֵר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לֵהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְהִסְתִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרַגַע, כִּי מִה יֵשׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם? רַק אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעֲלִינוּ לֵהִיּוֹת הֵכִי מְאֹשְׁרִים, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאָנוּ יוֹדְעִים מִדְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר זֶה צְרִיכָה לֵהִיּוֹת כָּל הַשְּׂמִיחָה שְׁלָנוּ.

וְעֲלֵיךְ לֵהִיּוֹת שְׂמִיחַ יוֹתֵר מִכֵּלָם, כִּי אַתָּה מְפִיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר מַעְלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְפָרְסָם אֹר רַבְּנוּ ז"ל.

אַתְמוֹל הָיוּ אֲצֵלֵי קְבוּצַת נַעַר, שְׂאִינָם יוֹדְעִים כָּלֵל וּכְלָל מִהִיִּהְדוּת, וְדַבְּרָתִי עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, וּמִמֶּשׁ הַתְּחִזְקוּ, וְקִבְּלוּ עַל עֲצָמָם עַל הַמְּצוּוֹת, וְשִׂאֲלֵתִי אוֹתָם: מִהֵיכֵן הֵם יוֹדְעִים לְבוֹא אֵלַי? מִה הֵם רוֹצִים מִמֶּנִּי? וְאָמְרוּ: הַקּוֹנְטְרָסִים הִלְלוּ — זֶה הַחֵיּוֹת שְׁלָנוּ, הַחוֹבְרוֹת הִלְלוּ — הֵן הִצִּילוּ אוֹתָנוּ. הֵם כָּבֵר הָיוּ בְּנִצְרוֹת וּבְכָל מִינֵי עֲבוּדָה וְזֶה שְׂבַעוֹלָם, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, וּמִצָּאוּ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, וְזֶה מִה שְׂמִיחָתָם וּמַעוֹדָדָם וּמִשְׂמִחָם, וְזֶה הַחִזְיָרָם לְשָׂרְשֵׁים.

וְלָכֵן רְאֵה לֵהִיּוֹת חִזְק בְּעֲצָמְךָ לְהַפִּיץ מִה שְׂיֹוֹתֵר, וּבִזְכוּת זֶה תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רְאֵה רַק לְהִתְחִזֵּק וְלֹא לְפָחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוֹלָם, זֶהוּ גַם בְּתוֹךְ גַּם מִה שְׂעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכְּנִיס בְּךָ שְׂכָל לְפָרְסָם אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְאֲנִי עֹשִׂיתִי אֶת זֹאת שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים, הִלְכֵתִי עִם שְׂקִיּוֹת בִּישִׁיבוֹת וּבְכִתִּי כְּנִסִּיּוֹת וּבְרַחוּבוֹת, וְהַפְּצֵתִי אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנִי כָּל-כֶּף שְׂמִיחַ, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַיּוֹם רוֹאִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׂמִתְקַרְבִּים אֵט אֵט אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּלְבִסוּף נִזְכָּה לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אָשֶׁר ח' תתנו — ח' תתנו בנחל רכא

ח' תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מְצַטְטֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלַיָּךְ מִבֵּית וּמִבְחוּץ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אִפְנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי זֶה עָקֵר גְּדֻלַּת הָאָדָם — כְּשִׁזּוּכָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ, וְאִינוּ מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלִי, עַל אֵף שְׁעוֹבָרִים עָלָיו כֹּל מִינֵי בִלְבוּלִים וְיִסוּרִים וְעִגְמַת גִּפְשׁ, עִם כֹּל זֹאת עָקֵר גְּדֻלַּת הָאָדָם — כְּשִׁזּוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד. וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּזְכָּה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד.

רְאֵה לְהִזְהָר לְהַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּזְכָּה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין, כִּי רַב הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל — כְּשִׁאִינוּ מְנִיחַ תְּפִלִּין, וְגַם חֵס וְשְׁלוֹם, אִם הַתְּפִלִּין שְׁלוֹ פְּסוּלוֹת, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְשִׁמּוֹר מֵאֵד בְּדַבָּר זֶה, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ וּלְאִשְׁתְּךָ וּלְבִתְךָ לְרַפּוּאָה וְלִישׁוּעָה, וְתִזְכּוּ לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם.

רכב אָשֶׁר ח' תתנח בנחל

ראו להחיות את עצמכם, ואל תניחו להתבלבל משום דבר, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואשרי מי שזוכה לחזק את עצמו בַּעֲתֵי־מָוֶת, כי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מִינֵי קְטָנוֹת וִירִידוֹת, וְאֲשֶׁר־מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְאִינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

המאחל לך בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נא ונא להיות בשלום, ואחד יעזר את חברו, וכשאיש ואשתו בשלום — השכינה שרויה בבית, וכשהשכינה בבית — הברכה מצויה.

ח' תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יום שני לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, לידע שהשם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחדש את העולם בכל רגע מחדש. ורבנו ו"ל אמר, שְׁבֻזָּה שְׁמִכְנִיסִים בְּעֲצָמוֹ אֲמוֹנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם, בְּזֶה זוֹכִים לְמַחַ נְקִי (עין לקוטי"מ ה"ו, חלק ב', סימן ח').

חמדת לבבי! עליך לדעת, כי לזכות להגיע אל אמונת חכמים, הוא דבר קשה מאד מאד, כי הבעל-דבר מטעה את האדם מאד מאד, שלא יגיע לחכמים אמתיים היכולים להכניס בו אמונת חדושי העולם, שהם בחינת משה. ועל-כֵּן צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שיחוס ויחמל עלינו, שנוזקה למצא את הצדיק האמת ואת אנשיו האמתיים — תלמידיו, שבכל דור ודור, שגם הם יכולים להכניס בנו את אמונת חדושי העולם.

אֲשֶׁר   ח' תתנט   בַּנְחָל   רכג

ומוהרנ"ף ז"ל מביא בלקוטי־הלכות (הלכות בית־כנסת, הלכה ו', אות יב), שמי היו הערב־רב? כל אלו שהיתה להם טינה בלבם על משה, והם נעשו הנביאי שקר המנחשים והקוסמים, עד שעשו את העגל.

כי משה רבנו הוא הצדיק האמת, המגלה ומפרסם את אמתת מציאותו ותברך בתכלית ההתגלות, ולהפוך — זה לעמת זה כל מי שיש לו איזו קנאה וטינה על משה ועל תלמידיו, על־ידי־זה נעשה לבסוף נביא שקר, שהוא מנחש וקוסם שקרים, עד שעושה את העגל, שהוא כלל הפפירות והאפיקורסות, שאינם מאמינים בו ותברך, רחמנא לצלן.

על־כן ראה לבקש תמיד את הקדוש־ברוך־הוא, שתזכה להשאר ולהיות יחד עם אנשי שלומנו היקרים, תלמידי "היכל־הקדש", וסוף הכבוד לבוא, שתזכה שיאיר עליך אורו ותברך בתכלית ההתגלות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתנט.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לראות איך שאת מחזקת את עצמך עם בעלך. הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתזכי להצליח תמיד.

ראי להיות תמיד שמחה ועליזה, כי עקר הבריאות וההצלחה בחיים הוא — כשאדם שמח. ואף שעובר עליו מה שעובר, עם כל זאת זה עקר גדלת האדם, שיכול להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, רק הוא תמיד שמח.

רְאֵי לְשִׁמְחָתְךָ אֶת בְּעֵלְךָ, וְגַם תְּדַבְּרֵי הַרְבֵּה עִם חֲבֵרוֹתֶיךָ מִרְבֵּנוּ
ו"ל וּמַעֲצוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת וּמִדְּבוּרֵי אַמּוּנָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי
בְּזֶה שְׂמֵדְבָרִים עִם אַחֵר מְאֻמּוּנָה, בְּזֶה מְקַבְּלִים אַחֲר־כֶּף שְׂכָר גְּדוֹל
מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִרְחִיב לָכֶם בְּפִרְנֹסְתְּכֶם, וְשָׁלֵא
יִחַסֵּר לָכֶם שׁוֹם דְּבָר אֶף פְּעַם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתס.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר וְיִזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמֶךָ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין טוֹב
מִזֶּה.

וּמָה מְאֹד גְּדֻלָּה שְׂמֵחָתִי, שְׂאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה זוֹכָה לְחֻדֵּשׁ בְּכָל
פְּעַם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי רַבֵּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), שְׂזֵה עֵקֶר תִּקּוֹן הַמַּחְשָׁבָה לְפִגְמָה, כִּי
כְּנֻגָד שְׂחֻשָׁב עַד עֲכָשׁוּ מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְהִרְהוּרִים רְעִים, כְּנֻגָד זֶה
יִכְנִיס אֶת מַח-מַחְשָׁבָתוֹ בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים. עַל-כֵּן רְאֵה לְחֻדֵּשׁ
תְּמִיד חֲדוּשִׁים, וְכָל חֲדוּשׁ וְחֲדוּשׁ יִהְיֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֶיךָ.

וּמָה מְאֹד גְּדֻלָּה שְׂמֵחָתִי, שְׂאֲנִי זוֹכָה לְשִׁמְעַת, אֵיךְ אֵתָה זוֹכָה
לְסִיִּים מְסֻכָּתָא אַחֵר מְסֻכָּתָא. מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵין לְמַעַלָּה
מִזֶּה, שְׂאֵדָם זוֹכָה לְעִשׂוֹת סִיּוֹם בְּכָל פְּעַם, כִּי עֵקֶר עֲבוּדַת
הַסֵּמ"ך-מ"ם — לְמִנֵּעַ אֶת הָאָדָם מִלְּמַד גְּמָרָא, כְּמוֹ שְׂגִלָּה לָנוּ
רַבֵּנוּ ו"ל בְּפִרוּשׁ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריד): תְּלַמוּד

אֲשֶׁר   ח' תתס   בַּנְחָל   רכה

גִּימְטְרִיָּה שָׁמָּה שֶׁל הַקְּלָפָה לִילִי"ת, הִינּוּ עַל-יְדֵי לַמּוֹד תְּלַמּוּד מְכַלִּים אוֹתָהּ, וְעַל-כֵּן מוֹבָא בְּסִפְרִים, שֶׁשְׁמוֹ סִמְךָ מִם אֶלְף לַמֶּד — רֵאשֵׁי תְבוּת: סִיּוּם מְסַכְתָּא אִינן לַעֲשׂוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוּדַת הַסֵּמֶן-דְּמ"ם — לְמַנַּע אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה סִיּוּם. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְסִיּוּם מְסַכְתָּא אַחַר מְסַכְתָּא, וְזוּכָה לַעֲשׂוֹת סִיּוּם, וּבְזֶה מְבַטֵּל אֶת הַסֵּמֶן-דְּמ"ם.

רָאָה לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמָךְ מִכָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וְתַכְנִיּוֹת בְּדַעְתְּךָ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה מְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְחוּץ, וְכָל מֵה שֶׁמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּזֶה מְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִבֵּית וּמִבְחוּץ.

אודות שאלתך בענין נפילת אפים, מנהגנו כמנהג האר"ל, לומר בעת נפילת אפים מזמור כ"ה, ונופלים על פניהם רק בפסוק הראשון בשעה שאומר: "לְדוֹד אֵלֶיךָ הַנְּיָ"ה נִפְשִׁי אֲשָׂא", ואז מכונים את הפונות (מי שזוכה לזה), ושאר המזמורים אומרים בישיבה ולא בנפילת אפים. ובזהר הקדוש (חלק ב' רב:) מפליג מאד מאד מענין המזמור הזה, ובפרטיות פשזוכים לעשות אז נפילת אפים, ואומרים: "לְדוֹד אֵלֶיךָ הַנְּיָ"ה נִפְשִׁי אֲשָׂא", שאז צריכים לכוון שמוסרים את עצמם לגמרי אליו יתברך, וכשהאדם מכוון שהוא מוסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, על-ידי-זה יתכפר לו עון מיתה שנגזר עליו בין בשמים ובין בגי-אדם. על-כֵּן מה טוב לכוון אז, שהוא מוסר את נפשו בתמימות ובפשטות גמורה, ומחמת שלא כל אחד זוכה לחשב מחשבה כזו, כי היא צריכה להיות עם אמת, על-כֵּן הקלו העולם בענין זה. אבל עלינו לצית את הזהר ואת האר"ל, ולמסור את נפשנו באמת אליו יתברך.

מה שכתבת בענין מאמרם ז"ל (שבת קיח.): כל המענג את השבת, נותנים לו נחלה ללא מצרים; יש לומר בפשיטות, כי יש שלשה דברים שמזדווגים באדם ביותר, והם בראשי תבות נג"ע: נ'אוף, ג'אות, ע'צבות, וזה מכניס את האדם לתוך מצרים, כי כשאדם נופל בתאות נאוף, אז רחמנא לצלן, הוא תמיד עצוב, ואינו

רכו אָשֶׁר ח' תתסא בְּנַחֵל

מוֹצֵא סְפוּק בְּנִפְשׁוֹ. וְכֹל זֶה מִחֶמֶת הַגָּאוֹת שֶׁנִּכְנְסָה בּוֹ, כִּי גָאוֹת וְנֶאֱדָרָה תְּלִיּוֹת זֶה בְּזוֹ, כַּמּוּבָא (בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא); וְעַל-כֵּן כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשֶּׁבֶת, נוֹתֵנִים לוֹ נַחֵלָה לְלֹא מְצָרִים, עַנְיָג הוּא אוֹתִיּוֹת נְגִ"ע, כִּי בְּזֶה שְׂזוּכָה לְשִׁמְחַ בְּשֶׁבֶת-קֶדֶשׁ, וּמְעַנֵּג אֶת הַשֶּׁבֶת, וְשִׁמְחַ שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַנֶּאֱדָרָה הַמְבִיא אוֹתוֹ לְעֲצָבוֹת וְלִידֵי גָאוֹת, וּמְמִילָא זוּכָה לְנַחֵלָה לְלֹא מְצָרִים, כִּי הוּא בְּעוֹלָם הַחַרוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לָזֶה לְצֵאת מֵהַמְצָרִים, וְנִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ אוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנִזְכָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ תָּמִיד.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי, כִּי אֶתְבַּרְךָ תְּקוּעָה בְּלִבִּי.

ח' תתסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְּלֵ שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוֹלָם, וּבְכַרְטִיּוֹת בְּעֵנִין הַבְּטָחוֹן, שֶׁתְּבַטַּח רַק בּוֹ יְתִבְרַךְ, וְתִדַּע שֶׁפְּרַנְסָתְךָ תְּלִוּיָה רַק בְּיָדוֹ יְתִבְרַךְ, וְלֹא בְּיַד בֶּשֶׁר וְדָם. וְכֹל מֵה שֶׁתְּכַנִּים בְּדַעְתְּךָ יְדִיעָה וְאֶמוּנָה זֶה, כַּמּוֹ-כֵן תִּהְיֶה לָךְ פְּרַנְסָה בְּנִקְלָה.

אָשֶׁר   ח' תתסב   בַּנְחָל   רכז

זְכוּר תזכור, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! מֵה שְׁעָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ כָּבֹד
בְּעֵנֵן הַפְּרִנָּסָה, בְּמֵה יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת כָּבֹד הָיוּ לְךָ, בְּמֵה עֲנִיּוֹת
וְדַחְקוֹת הָיוּ לְךָ כָּבֹד עַד עַכְשָׁו, וּבְזֵה שְׁהַכְנַסְתָּ אֶת עֲצָמְךָ בְּמַדַּת
הַהֲשָׁגָה, הַשְּׁפִיעַ עָלֶיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מִיְנֵי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת.

כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵעַכְשָׁו, שְׁיִשְׁפַע עָלֶיךָ עוֹד יוֹתֵר
וְיוֹתֵר הַשְּׁפָעָה בְּפְרִנָּסָה וְיִרְחִיב לְךָ. הַעֲקֹר רֵאָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ
בְּאֻמוֹנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, הִינּוּ שְׁתַּצִּיר בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעַדְיוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְאִז תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת
וּנְפִלְאוֹת שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

זְכֹר מֵה שְׁאָמַר הַחֶכֶם: "אֵין הָעֵשֶׂר תְּלוּי בְּכַחוֹ שֶׁל הָאָדָם וְלֹא
בְּשִׁכְלוֹ". וְאָמַר: "אֲסַפֵּת הָעֵשֶׂר אֵינוֹ תְּלוּי בִּיגִיעָה, וְלֹא בְּשִׁכְלוֹ שֶׁל
הָאָדָם", אֲלֵא הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּלִבְדּוֹ, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הָעֲשִׂירוֹת
וְהָעֲנִיּוֹת.

וְעַל-כֵּן הִרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ
כָּל מֵה שְׁאֵתָה צָרֶיךָ — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה
נִפְלְאָה. אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי
וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁתַּמִּיד אוֹחִז אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדַּת הַהֲשָׁגָה פְּרָטִית, וְיִמְשִׁיךְ
עָלָיו עֲשִׂירוֹת וּפְרִנָּסָה קְלָה.

רֵאָה לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטֵרַסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלַת בְּרוּחָה
מֵהַלְקוּטֵי-הַלְכוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתסב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׂמָ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת אֶת הַבְּשׂוּרָה

הטובה, שְׁעֶזֶר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא. כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַלְאָה, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם וְתִלְדִי בְּנֵקֶל.

רְאֵי לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ עֲכָשׁוּ בְּעֵת הַהֲרִיזוֹן לֹמֵר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ, שֶׁהַנֶּלֶד יֵצֵא בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְשֵׁלֵא יִחְסֹר לוֹ שׁוֹם חוּשׁ וְשׁוֹם אֵיבֹר, וְהַכֹּל יִהְיֶה בְּשָׁלוֹם וְכִשְׁוֹרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא בְּנִדְאֵי יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתְּפַלְתֶּךָ תִּתְקַבֵּל בְּשָׂמִים, וְהַנֶּלֶד יִהְיֶה בְּרִיא וְשָׁלֵם.

רְאֵי לְהִיּוֹת סְבֻלָּנִית גְּדוּלָה לְבַעֲלֶךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא סוּבֵל הַרְבֵּה, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לַעֲזֹר לוֹ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְהוֹצִיא מִהַפֶּחַח אֶל הַפַּעַל חֲשָׁקֵנוּ וּרְצוֹנֵנוּ, וְאֲזוּ נִזְכָּה לְבוֹא וְלִהְתִּישֵׁב בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה. אֲבָל לֵעֵת עֲתָה צְרִיכִים תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּיָדוֹ יְתַבְּרָךְ, וּכְפִי שְׁנִרְבֵּה בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, כֵּן יַעֲזֹרֵנוּ.

רְאֵי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וְתַחֲזִקֵי אֶת בְּעַלְךָ, וְאֲזוּ עַל-יְדֵי שְׁתַּהֲיֶה הַבְּנָה בֵּינֵיכֶם — תִּנְשְׁעוּ שְׁנֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתסג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְלֵ שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְאֹד חֲזָק בַּהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם כָּל מִינֵי חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וּבִלְבוּלִים לְהִתְרַחֵק מִשְׁרָשׁ חַיּוּתֵנוּ, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר מְלַבֵּישׁ אֶת עֲצָמוֹ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ הָעֶקֶר לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִהֵיכַל-הַקְדָּשׁ קְדָשִׁים.

אָשֶׁר   ח' תתסד   בְּנַחֵל   רכט

וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׂיִצְלִיחַ אֶת דְּרָכָיו, וּבְזֶה שְׂנוּזָה לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וּבְבִקְשָׁה, בְּזֶה נִזְכָּה לְהַשְׁאֵר דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מִהַדְּבִקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, כִּי הַשִּׂמְחָה מֵרַחֲבֵת אֶת דַּעַת הָאָדָם, וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתסד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְלֵ שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמֶךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל. וּכְבֹר אָמַר הַחֲכָם: "בְּשִׂמְחָה וּצְחוּק יִרְאֶה אָצְלָם הַזְּמַן קָצָר, וְלִדְוֹאָגִים וְלִמְצַטְעָרִים יִרְאֶה יוֹתֵר אַרְךָ"; הַיְנוּ כְּשִׂאָדָם שִׂמַח בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהוּא תָּמִיד רוֹקֵד וְקוֹפֵץ מֵרֵב שִׂמְחָה, אֲזוּ כָּל הַזְּמַן אָצְלוֹ קָצָר מְאֹד, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, וְאֵין לוֹ מָה לְדָאֵג, מָה שְׂאֵין כֵּן מִי שִׂתְמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׂחוּרָה, וּמְצַטְעָר וְדוֹאֵג, אָצְלוֹ מִתְאַרְךָ הַיּוֹם מְאֹד מְאֹד, וּבְבִקְרָ אֹמֵר: מִי יִתֵּן עָרֵב, וּבְעָרֵב אֹמֵר: מִי יִתֵּן בִּקְרָ, וְזֶה מְכַנֵּס בּוֹ דְּכָאוֹן פְּנִימִי, וְשׁוֹבֵר וְהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וּמִזֶּה בָּא אַחֲרֵי-כֵּן גַּם לְמַחְלוֹת גְּשָׁמִיּוֹת.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחִי! לְשִׂמַח אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׂבַע עוֹלָם, וְתִהְיֶה תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִצְחַק מְכָל הָעוֹלָם

רל אָשֶׁר ח' תתסה בנחל

כלו, כי סוף כל סוף אין לנו רק האמונה הקדושה, שאנו מאמינים בו ותברך, ואנו מוכנים למסור את נפשנו בכל רגע אליו ותברך. ועל-כן אין לנו מה לדאג, על אחת כמה וכמה, שאנו זוכים להאמין ברבנו ז"ל, ולקיים את עצותיו הקדושות. ועקר העצה היא שיחה בינו לבין קונו, אשר כל דבור ודבור שהאדם זוכה לדבר עמו ותברך — הוא הצלחה נצחית. אשרי מי שיהיה חזק בזה, ואז טוב לו לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתסה.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמח בשמחתך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי זה כל חיותי — כשאני רואה שאחד מתלמידי "היכל-הקדש" מחזק את עצמו על אף שעובר עליו מה שעובר.

עליך לדעת, כי ההכרח לעבור על כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו מה שעובר, כי סוף כל סוף הלמודים שאנו לומדים הם רק להכניס בנו את אמתת מציאותו ותברך, ושלא נבלבל את עצמנו משום דבר, רק נמשיך את עצמנו אליו ותברך. והבעל-דבר יודע מזה, ועל-כן הוא מתפשט לארץ ולרחב למנוע ולעכב דבר זה.

ועל-כן מי שרוצה להאחז ב"היכל-הקדש", צריך כחות עצומים, שיהיה חזק בזה, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק מאד מאד. ועקר ההתחזקות הוא על-ידי שמחה, כי השמחה תרחיב לך את הדעת,

אֲשֶׁר   ח' תתסו   בְּנַחֵל   רלא

וְתִרְאֶה שְׂאִין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַיּוֹם בְּכָאן וּלְמָחָר וַיִּבְרַח"; כִּי הַחַיִּים פּוֹרְחִים לְאָדָם, וּבּוֹרְחִים לוֹ מֵאֵד מְאֵד, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְתַפֵּס אוֹתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבוּרִים שְׂמֵדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֵרְבָה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ וְכָל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה — לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִזּוֹ יַעֲבֹר לְךָ הַיּוֹם בְּשָׁלוֹם.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתסו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָו.

שָׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מֵאֵד לְרְאוֹת אֶת הַשְּׂתוֹקָקוֹת לְבָבְךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מִשְׂתוֹקֵךְ עֲצָמְךָ לֵילֶךְ בְּדַרְכֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי עֲצוּמִי הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל.

הַעֲקֵר תְּדַע, כִּי אֲצַל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הַעֲנִין שֶׁל רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים גְּדוֹל מְאֹד, וְכָל מַה שְׂהֵאָדָם מִשְׂתוֹקֵךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמוֹצִיא אֶת הַכִּסּוּפִים מִפִּי, אִזּוֹ יִזְכֶּה לְהוֹצִיאָם מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל. וְעַל-כֵּן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהוֹצִיא מִפִּיךָ אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֵׁישׁ לְךָ, וּבְכַרְט לְזָכוֹת לְנִסְעַ אֶל הַצִּיּוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהִגִּיעַ לְשָׁם, רַק עַל-יְדֵי כִסּוּפִים עֲצוּמִים, שְׂאָדָם כּוֹסֵף וּמִשְׂתוֹקֵךְ לְנִסְעַ הַרְבֵּה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְהוֹצִיאָם מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל.

אוֹדוֹת לְמוֹד הַזֶּהֱרַר וְהַתְּקוּנִים — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מֵאֵד הִזְהִירָנוּ עַל זֶה, וְאָמַר שֶׁהִיא הַתְּעוּרָרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד

רלב אָשׁר ח' תתסז בַּנְחַל

לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הִלְשׁוֹן שֶׁל הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים בְּעֶצְמָהּ מְסַגֵּלֶת לְאָדָם לְעוֹרְרוֹ וּלְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ. וְרוֹאִים בְּחֹשׁ, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֶצְמוֹ לַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ, וּמִתְנַהֵג עַל-פִּי הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ, כָּל חַיָּיו כְּבָר מְאִירִים בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם זֶהָר וְתְּקוּנִים, וּמַעֲט גַם-כֵּן טוֹב, הֵינּוּ בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד עוֹד דָּף וְעוֹד דָּף, וְעוֹד עֲמוּד וְעוֹד עֲמוּד, עַד שֶׁבְּמִשְׁפָּךְ הַזְּמַן יִצְטַרֵּף לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל.

הַעֲקָר תְּצַמְצַם אֶת עֶצְמָךְ וְתִלְמַד מְעַט וְעוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, כִּי רְבוּי אֹר גּוֹרֵם לְשִׁבְיַת הַכְּלִים וְאִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט, תִּזְכֶּה לְהִתְחִיל אֶת הַזֵּהָר וְאֶת הַתְּקוּנִים וּלְסַיְמָם וּלְהִתְחִילָם עוֹד פְּעַם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁבְּזָכוֹת רַבִּי שֶׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי, וְהָאֲרִיז"ל, וְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, וְרַבֵּנוּ ו"ל, תִּזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִהְיֶה לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתסז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי כִּי תִשָּׂא, ט"ו אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבְכֶם לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי עִם הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַצְּלִיחַ בְּדַרְכְּכֶם תָּמִיד, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ — תִּשְׁפִּילוּ וְתִצְלַיְחוּ.

רְאוּ לְחַיּוֹת בְּשָׁלוֹם יַחַד, כִּי הַשָּׁלוֹם בְּבֵית הוּא הַצְּלָחָה בְּבֵית, וּבְבֵית שְׂיֵשׁ בּוֹ שְׁלוֹם, יֵשׁ בּוֹ הַצְּלָחָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר ח' תתסח — ח' תתסט בנחל רלג

ח' תתסח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

פה תקבל חזרה את ההמחאה, ואתו עמו הסליחה.

הנני שולח פה כמה קונטרסים שאף יצאו מבית הדפוס, אקנה
שתחיה את עצמך בזה, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מה שעובר
עליך, כי לכל אחד יש נסיונות אחרים, וצר ומר לו מאד. ועקר
גדלתו של האדם, שאינו מאבד את עצמו בשום אופן שבעולם מכל
מה שעובר עליו — בין ברוחניות ובין בגשמיות.

ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות חזק בדעתך, כי
סוף כל סוף תראה ישועה גדולה מן השמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתסט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא, ט"ו אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה
מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, עד שנתפסת בפלא
העכור הזה שאתה נמצא שם.

מה מאד עגמה נפשי, בראותי ובשמעי בכל יום מכל חלקי
העולם, שצועקים מרה אסירים שנכלאו בפלא, והכל מפני החנוף
הקלוקל שקבלו בצעירותם.

והנה העבר אין, ועליך לחשב מעכשו מה לעשות, באפן שתתקן את מעשיך.

עליך לדעת, כי רחום וחנון הקדוש־ברוך־הוא, ורחמיו על כל מעשיו, ובוודאי אם האדם שב בתשובה שלמה, הקדוש־ברוך־הוא מוחל לו על כל העבר שלו. ועקר התשובה הוא ודוי דברים, להתודות אליו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעבר עליו מעודו עד היום הזה. וזה עקר התשובה, על־פי דעת הרמב"ם ו"ל בהלכות תשובה — להתודות על כל מעשיו, ולקבל עליו קבלה חזקה, שלא ישוב עוד לכסלה.

אני שולח לך כמה חבילות ספרים מספרי רבנו ו"ל, למען החיותך ולהדריךך איך לשוב אליו יתברך. והעקר זכור תזכור, שאסור להתיאש, אפלו במצבים הכי גרועים וקשים, וגם מהבאר שחת הזו שגלפדת, גם משם אתה יכול לצאת, אם תבקש הרבה ממנו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי.

ח' תתע.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי.

היה מאד רצוי, שאחותך תבדק את המזוזות בבית, כי רב רבן של הצרות בבית, נגרמות על־ידי מזוזות פסולות.

גם שתהיה נזהרת מאד במאכלים, שיהיו מאכלים פשרים בלי שום פקפוק ושאלה כלל.

אָשֶׁר   ח' תתעא   בַּנְחָל   רלה

גַּם שְׁתַּדְּלִיק לְכַבוֹד שְׁבַת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה גֵּרוֹת שֶׁל חֶלֶב וּשְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבִשְׁעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת תִּבְקַשׁ הַרְּבֵה מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְהַרְיֹן וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְּפַלֶּלֶת בִּשְׁעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת מְאֹד מְסַגֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׂמִים.

וְאִם תִּזְכֶּה לְהַכְנִיס אִיזָה אֹרַח בְּשְׁבַת־קֹדֶשׁ — מַה טוֹב, כִּי הַכְּנַסַּת אֹרְחִים מְסַגֶּלֶת לְהַכְנִס לְהַרְיֹן.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְאַחוּתְךָ לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּמִּיד תַּחֲזִק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ', הִנֵּה אָנִי רוֹאָה, שֶׁהַרְשָׁעִים כְּיָם נִגְרָשׁ הַשֶּׁקֶט לֹא יוֹכֵל, וּבְכֹל פַּעַם קָמִים כָּל מִינֵי פְּסֻלָּת, וְרוֹצִים רַק לְהַחְנִיק אוֹתִי, וְזֶה נוֹתֵן לִי יוֹתֵר כַּחוֹת לְהַדְּפִיס וּלְהַפִּיץ וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ וְל' הָאֲמֵתִית, שֶׁהִיא תוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם תְּכָלִית אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק תוֹרָה וּתְפִלָּה. וְכֹל עוֹד שְׂאָדָם מְסֻתוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁשְׁפֹתוֹתָיו תִּדְבְּרֶנָּה רַק אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְיַעֲסֵק בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

עִם כָּל זֹאת אָנִי מִבְּקָשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, שֶׁלֵּבֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ

רלו אשר ח' תתעב בנחל

כָּלֵל, כִּי רַבְנוּ ו' ל אָמַר כָּבֵר: 'נִצְחָתִי וְאֲנִיח', אִיךְ אוֹיֵב אוֹיִם
גְּעַפִּירֵט אוֹן אִיךְ וְוַעַל אוֹיִם פִּירְעוֹן. וְכָל דָּבָר שְׁזָכִינוּ לְהַתְחִיל,
בְּחֶסֶד וְיִתְבָּרַךְ עֶזֶר לָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְגַמְרוֹ.

על-כֵּן אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם בְּדָבָר זֶה סוֹף כָּל
סוֹף נִזְכָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְלִבְנוֹת בְּאֲרָצֵנוּ הַקְדוּשָׁה עִיר
בְּרִסְלָב.

רָאָה, אֶהוֹבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזֹּק אֶת עֲצָמְךָ, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת
עֲצָמְךָ מִשׁוֹם דָּבָר שְׂפָעוּלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחֵר הָרַע יְבוֹא הַטּוֹב,
וְתִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת לְעוֹלָם. וְעַקֵּר הָאֱמֶת הוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. וְכָל
מֵה שְׂמִכְנִיָּסִים בְּעֲצָמָם יְדִיעָה זֹו, שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת
עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְטָהָר אֶת עֲצָמוֹ
מִבֵּית וּמִבְּחוּץ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְעֹזֵר, שְׁנִזְכָּה בְּאֱמֶת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
על-יְדֵי רַבְנוּ ו' ל, וְנִזְכָּה בְּאֱמֶת לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִטְוִיל
בְּכָל חֲלָקֶיהָ: מְקָרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, הַלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת
וְתוֹסְפּוֹת, וְנִזְכָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם תְּפִלוֹתֵינוּ בְּכוֹנֶה גְדוּלָה וּכְפִרוּשׁ
הַמְּלוֹת, הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב, חֲצוֹת, וְתַמִּיד
נְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַד הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע שְׁנִצָּא מִזֶּה הָעוֹלָם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵלַי ... שְׂיִחְיוּ.

אֶת מִכְתָּבְכֶם לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וּמֵאִד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמְּכֶם,
אִיךְ שְׂאִתֶּם מְחִזְקִים אֶת עֲצָמְכֶם.

אֲשֶׁר   ח' תתעג   בְּנַחֵל   רלז

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי זוּג צָעִיר שֶׁעֲכָשׁוּ הִתְחַתְּנוּ, צָרִיכִים הַדְרָכָה בְּחַיִּים, כִּי לוּלֵי זֹאת יְכוּלִים לְאַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי עַל דְּבָרֵי שְׁטִיּוֹת.

הַעֲקָר לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַבִּין זֶה אֶת זֶה וְזוֹ אֶת זֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף כְּשׁוֹזוּג מִתְחַתְּנִים, אַף שְׁמִכִּירִים אֶת עֲצָמָם מִקֶּדֶם, עִם כָּל זֹאת הֵם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת נִפְרָדִים לְגַמְרֵי, וְכִשְׁמֵתְאֲחָדִים, אֲזוּ נַעֲשִׂים חֲכוּכִים בֵּינֵיהֶם. עַל-כֵּן זֶה עָקָר מַעֲלַת הַשְּׁלוֹם — כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים לְגַמְרֵי מִשְׁתּוּיִם לְדָבָר אֶחָד (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן פ'). לְכֵן רְאוּ לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וְתִכְנַס שְׂמִחָה בְּבֵיתְכֶם.

הַיִּיתִי מַצִּיעַ, שֶׁהָאִשָּׁה תְּדַלִּיק אַרְבָּעָה גֵרוֹת שֶׁל חֶלֶב, וְלִהְיוּסִיף שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זֵית לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְלִבְקֹשׁ אֲזוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְזַכּוֹת לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְּפַלֵּלַת בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד רְצוּיָה וּמְקַבֵּלַת בַּשָּׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְגִדַּל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק הַיֵּטֵב בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַהֲכָרַח לְאָדָם לִפְלֵי תָמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה, מֵרַב הַנְּחָשִׁים וְהַעֲקָרָבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, הַקְּלָפוֹת וְהַטְּמָאוֹת שֶׁמִּתְעַרְבָּבִים בְּעוֹלָם. כִּי כֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו.), שֶׁאִם הִיְתָה רְשׁוּת לְעֵינַי לְרְאוֹת, לֹא הָיָה

רלח אָשֶׁר ח' תתעד בַּנְחַל

יכול לַעֲמַד מֵרַב הַקְּלָפוֹת שֶׁמְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ, וְאֵלּוּ הַקְּלָפוֹת הֵם עֲוֹנוֹתָיו שֶׁחָטָא, שֶׁדָּבַר זֶה מְכַנֵּס בּוֹ תְּמִיד מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲדָם רוֹאֶה, שֶׁנוֹפְּלֵת עָלָיו פְּתָאִם אֵיזוֹ מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, שֶׁיִּדַע שֶׁכֵּל זֶה מִחֻטְאָיו הַמְּרַבִּים. וְעַקֵּר הַעֲצָה לְזֶה הוּא רַק לְשִׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּאוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִידַע אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גְּמוּרָה, וְכָל מַה שֶׁיִּכְנִיס בְּעֲצָמוֹ יִדְעֶה זוֹ, אִזּוֹ יִתְפָּרְדּוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנִי (תְּהִלִּים צב, י), וְיִזְכֶּה שֶׁיֵּאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִבְעַר אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי הָאוֹר הָאֵין סוֹף מְבַעֵר אֶת הַקְּלָפוֹת. וְכֵּךְל שֶׁאֲדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ-כֵּן זוֹכֶה לְבִטֵּל אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת מִמֶּנּוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָהּ בְּתוֹךְ אֱלָקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִזְכֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם תִּהְיֶה חֲזֵק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד — לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִהְיֶה יָקָר בְּעֵינֶיהָ כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, וְהֵיכֵן שְׂאֵתָה רַק הוֹלֵךְ, רְאֵה לְדַבֵּר כְּמֵה מְלִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְזֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָהּ הָאֶרֶת אֵין סוֹף, וְיִתְבַּעֲרוּ כָּל הַקְּלָפוֹת מִמָּהּ, וְתִזְכֶּה לְשִׁמְחָה אֲמַתִּית. וְהַשְּׂמִחָה תֵּאִיר בָּהּ יֵשׁוּב הַדַּעַת, וְתִהְיֶה שְׂמִיחַ וְעֵלִיז כָּל הַחַיִּים.

הַמֵּאֲחֵל לָהּ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... תְּחִיָּה.

אֶת מִכְתָּבָהּ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמָּהּ, אֵיךְ שְׂאֵת מְחַזְּקָת אֶת עֲצָמָהּ.

רְאֵי לְהִתְחַתֵּן בְּמַהִירוֹת הָאֶפְשָׁרִית, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ

אֲשֶׁר ח' תתעה — ח' תתעו בַּנְּחַל רלט

אֶת דְּרָכָךָ. נָא וְנָא לֹא לְבַחַר הַרְבֵּה, רַק הַשְׁדוּף הָרָאוּן שְׂיָבוֹא לְךָ
תִּקְחִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחִי בְּחַיִּיךָ, כִּי לֹא טוֹב לְהִשְׁאֵר לְבַד.

הַמֵּאֲחַל בְּרָכָה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מִצְטַעַר מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ.

הַעֲקֹר רָאִי לְהוֹרִיד מִמֶּךָ כָּל מִינֵי רִגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה, וְשִׁלֵּא יִצִּיק
לְךָ הַמִּצְפּוֹן תְּמִיד. תִּתְחַלִּי הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאֵל תִּסְתַּכְּלִי אַחֲוֹרָנִית
כָּלֵל, וְאֵז תִּצְלִיחִי בְּחַיִּיךָ.

אִם רַע לְךָ בְּמִקּוֹם אֶחָד, תִּשְׁתַּדְּלִי לְלַכֵּת לְמִקּוֹם אֲחֵר, אֲכַל
לְמַעַן הַשֵּׁם, שְׁלִבֵל תִּמְשִׁיכִי עָלֶיךָ שׁוֹם מְתַחִים בְּחֻנָּם, כִּי לֹא כְּדָאִי
לְחִיּוֹת תַּחַת מְתַחִים, שְׂרַק מְבִיאִים אֶת הָאָדָם לְהַדְרִירוֹת וְדִכְאוֹן.

הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּצְלִיחִי בְּחַיִּים, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי
— תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחַל בְּרָכָה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדַר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי הַשִּׂמְחָה

רמ   אֲשֶׁר   ח' תתעז   בַּנְחָל

היא יסוד ועקר בְּחַיֵי הָאָדָם, וְאֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת בְּעֵצְמוֹ תָּמִיד, וְאִזּוּ יַעֲבֹר עַל כָּל מָה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו. וְאִם הָיָה בְּגִי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה, הָיָה תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְהָיָה מְבִיאִים כָּלֵי זֶמֶר, וְתָמִיד הָיָה שָׂרִים. כִּי מָה שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם, הוּא רַק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַמְרָה שְׁחוֹרָה שְׂנֹכְנָסִים בּוֹ מִפְּגַעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן. עַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעְוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, וְתִשְׁרֵי לַעֲצֹמָהּ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמֵחָה, וְתַחֲזֹק וְתִשְׁמַח אֶת הָאֲחֵרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם בָּהּ תִּכְנַס שְׂמֵחָה.

אֲנִי מְקַוֶּה, שְׁסוּף כָּל סוּף יָבֹוא גַם יוֹם שְׂמֵחָתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, "י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מְצִטְעֵר מִכָּל מָה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִיךָ שְׂאֲתָה מְצִטְעֵר בְּצִעֵר אֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּאֲמַת יֵשׁ מָה לְהַצְטָעֵר, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כָּלְנוּ בְּרַחְנוּ מִשְׂרָשְׁנוּ, וְעַכְשָׁו עֲלִינוּ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא שְׂרָשְׁנוּ, שְׂרָשׁ קִדְשָׁתְנוּ, וְכִשְׁנוֹכָה לְחֹזֵר אֵלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עֲלֵינוּ שְׂמֵחָה אֲמֵתִית, וְנֵאֱהָב אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְלֹא נִחַפֵּשׁ אֶצְלוֹ חֲסֵרוֹנוֹת.

מָה לַעֲשׂוֹת, הַמְּלַחֲמָה עֲלֵינוּ פְּנִים וְאֲחֹזֵר, מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְהַהֲכָרַח לָנוּ לְהַתְּגַוֵּן מִכָּל הַחֲצִים שְׂיֹרִים בְּנוּ.

רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצֹמָהּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְתַחֲזֹק אֶת אֲחִיךָ, שְׂגַם-כֵּן יִנִּיחַ תְּפִלִּין, שְׂמִמְשִׁיךְ חַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים לְאָדָם.

נָא וְנָא רָאָה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה מִרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמִי שְׂזוֹכָה לְשְׂמֵחָה, זוֹכָה לְחַיִּים אֲמֵתִיים וְנִצְחָיִים.

אֲשֶׁר   ח' תתעח   בְּנַחֵל   רמא

יְדוּעַ אֶצְלוֹנוּ, אֵיךְ שָׂרְבָנוּ וְ"ל בְּקֶשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
הַיְקָרִים, שִׁיְהִיו תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאָמַר: כְּשֵׁאתֶם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, יִהְיֶה
טוֹבָה לְעוֹלָם; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻצִית אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה
וּבְכָא לְנַצַּח נְצָחִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתעח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה וְגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵאִשְׁתְּךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָּהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף בְּכֹל אִיבּוּרֶיהָ וּבְכֹל גִּידֵיהָ וּבְכֹל טְפֵי דָמֶיהָ.

נָא וְנָא רְאוּ לַהֲיוֹת שְׂמֵחִים, וְאֵל תִּמְשִׁיכוּ אֶת עַצְמְכֶם אֵל
הַעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, שֶׁהוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי.

עֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים גְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד,
וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם,
אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ!

אֲנִי מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָת אִשְׁתְּךָ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ
תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע גַּם אֶת תְּפִלָּתִי, וְנִזְכָּה לְשִׁמְעַע וּלְהַשְׁמִיעַ
בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי בַּפְּרָטִיּוֹת, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

ח' תתעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא י"ו אֲדֹרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעַ אֵיךְ שָׂאתָ
מִחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

בְּאַמַּת מִי שֵׁיִשׁ לוֹ רַק קָצַת שְׂכָל וְדַעַת, וְרוּאָה מֵה שְׁעוֹבֵר בְּזֶה
הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵין שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂתִּהְיֶה נִצּוּלָה מִמְרִירוֹת
דְּמִירוֹת מִמֵּה שְׁעוֹבֵר וְכוּ' וְכוּ', וְזוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל
וְלִלְמַד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר מַעְלָתוֹ.

עַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד שְׂמֵחַ, שָׂאתָ מִתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרָט
בְּקוּנְטָרְסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלַת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה
— תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְעַבֵּד הַרְבֵּה עַל גְּנֻזַת הַשְּׂמִחָה, כִּי
הַשְּׂמִחָה הִיא הָעֵקֶר בְּחַיִּים. וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה דְּבַר הַכִּי קָשָׁה לְאָדָם
— לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה תְּמִיד, וְלִשְׂמֹחַ וְלִשְׂמֹחַ אֶת אִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו,
כִּי הַשְּׂמִיחָה בְּבֵית מִשְׁרָה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּבֵית, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּבֵית —
הַשְּׂפַע וְהַשְּׁלוֹם בְּבֵית, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂשִׂמַח תְּמִיד, וּמִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ
וְאֶת יִלְדָיו, וְהוּא תְּמִיד בְּשְׂמִיחָה, וּמִשְׂמַח אֶת שְׂכֵנָיו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתִּהְיֶה תְּמִיד בְּשְׂמִיחָה, וּבִפְרָט
בְּחֲדָשׁ אֲדָר, שֶׁהוּא חֲדָשׁ הַשְּׂמִיחָה, וְתִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת עַל
כָּל הַשָּׁנָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתפ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תשא, י"ז אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הַיָּקָר לי
מאד, שוּתָה מימי הנחל נובע מקור חֲכָמָה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, אין
לתאר ואין לשער כלל.

יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה לעבור על כל הקשיים ועל
כל המניעות, ותהפך את המניעות לנעימות, ואז תראה שפרגיש
חיים חדשים בחיך.

אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו זוכים לידע
מרבי אמת כזה, ותאמין לי שזה עקר חיותי, שאני מחיה את עצמי,
שבתקף קטנותנו וירידתנו זכינו להתודע מרבנו ז"ל, כי מה היינו
עושים בלעדיו?! בודאי צריכים עוד הרבה תפלות ובקשות ממנו
יתברך, שזוכה באמת להרגיש את נעם ערבות ההתקרבות לרבנו
ז"ל, כי לפעמים יכולים לשבת על יד הצדיק, ולא להרגיש את
אורו, פמוכא באריכות (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז); וכן מוכא
(בלקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה'), שמוהרנ"ת ז"ל מרבה לדבר שם
ברוח-הקדש נפלא, איך שצריכים לחפש תמיד אחר הצדיק, כי יכול
לישב ליד הצדיק, ולא להרגיש את אורו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו להתמיד בספריו הקדושים, אשר
שם גנוזים פניו, שכלו וחכמתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב).

נא ונא ראה להיות בשמחה עצומה, ואל תניח את העצבות
והמרירות אצלך כרגע, ואז תראה נוראות נפלאות אשר יעשה עמך
הקדוש-ברוך-הוא, כי מי שזוכה להיות תמיד בשמחה, ומשמח את
אחרים, עושה עמו הקדוש-ברוך-הוא נסים. אשרי המשמח את

רמד אָשֶׁר ח' תתפא — ח' תתפב בַּנְחַל

אָשְׁתּוֹ וַיִּלְדּוּ וְאֵת שְׂכֵנָיו וְאֵת כָּל הַמְּשֻׁפָּחָה, אָשְׁרֵי לוֹ וְאָשְׁרֵי חֶלְקוֹ!
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אם יש ביכלתך להפיץ את הקוונטרסים החדשים — מה טוב ומה נעים, כי בזה מקרבים את לבות אחינו בני ישראל לאביהם שבשמים.

ח' תתפא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תשא, י"ז אדר"א ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

את מכתבך לנכון קבלתי.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה באיבריך ובגידיך
ובכל טפי דמין, ותזכי את ובעלך לגדל את בנכם, ולרוות רב נחת
מצאצאיכם.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

היום שלחתי לך חבילה ספרים, ושם התנדעתי מהי חסידות
ברסלב.

ח' תתפב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תשא, י"ז אדר"א ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ זְאִיר.

מאד מאד אני מצטער מכל מה שעובר עליך מאז שזכית
להתודע מרבנו ז"ל.

אך מה אמר לך, ידידי היקר! עליך לדעת, כי כל הענין של רבנו ז"ל, הוא ענין עמק עמק מי ימצאנו, ודרכי רבנו ז"ל הוא דרך כללי מאוד, ועל-כן הכל תלוי איך מקבלים את דרכי רבנו ז"ל, כי להכנס אל רבנו ז"ל, יש הרבה פתחים, וכל אחד צועק שהפתח שלו אמת, עד שכבר אין יודעים היכן משה שרוי, שהם תלמידי הצדיק האמת.

הפתח של "היכל-הקדוש" להכנס אל רבנו ז"ל, הוא, לדעתי, פתח קל ונאה ונפלא מאוד, ומוליך את האדם אל שרש טוב, ואף שאני יודע שהרבה חולקים על הדרך ופתח זה ומתלוצצים מזה, עם כל זאת צריכים לעשות חשבון, כשעובר יום ולילה — במה עבר לי היום והלילה הזה, ומה יש לי ביד? ! אנחנו לומדים את דרכי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, להוריד את הקדוש-ברוך-הוא פה בזה העולם, ולחיות חיים אמתיים, ולהשתעשע בשעשוע דמלפא, לזכות לראות את אמתת מציאותו ותברך מפל דבר ודבר, כמו שאמר רבנו ז"ל בספרו הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן" (חלק א', סימן א'), שצריכים להסתכל על השכל והחיות שיש בכל דבר, הינו שאדם צריך להרגיל את עצמו לראות מפל דבר את אמתת מציאותו ותברך, וזה זוכים על-ידי למוד התורה הקדושה.

ואיך זוכים ללמוד התורה הקדושה? כבר מוכא באריכות בקונטרס סדר-דרך-הלמוד הבנוי על שיחות-הר"ן, שיחה ע"ו, באריכות גדולה — קחהו משם, ושם תמצא מרגוע לנפשך; אם תקימם בתמימות ובפשיטות, לקחת תנ"ך, ולהתחיל ללמוד פֶּרֶק אחר פֶּרֶק, עד שתסיים את כל התנ"ך, וכן ששה סדרי משנה, להתחיל מהתחלת המשניות, וללמוד פֶּרֶק אחר פֶּרֶק, ולסיים מסכתא אחר מסכתא, עד שיזכה לסיים את כל הששה סדרי משנה, וכן בגמרא וכן במדרש וכן ברמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו'. ותהלה לאל, יש ויש במה לבלות את הזמן היקר, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו!

ראה להחיות את עצמך, ולחזק את עצמך בדעת רבנו ז"ל

רמו אָשֶׁר ח' תתפג בַּנְחַל

בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשִּׁיטוֹת, כִּי דִבְרֵי נִבְנוּ וְ"ל הֵם לְהַחְיֹת אֶת הָאָדָם,
וְלַהֲגַבִּיהוּ וְלַהֲרִימוּ וְלַהֲחַיֹּתוֹ, וְלַהֲרֹאוֹת לוֹ דֶּרֶךְ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, אֲפִלּוֹ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה
שֶׁעוֹבֵר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וְאִז אֶכְתֵּב לָךְ בְּאַרְיִכוֹת.

ח' תתפג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, "י"ז אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲנִיחָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי, שְׁסוּף כָּל סוּף הַסִּפְמָת לְגַמֵּר אֶת הַשְּׂדוּף
בְּכִי טוֹב.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁהַזְּוֹג יַעֲלֶה יָפָה יָפָה, וְתִהְיֶה
מְאֻשְׂרִים כָּל הַחַיִּים, וְשִׁתְּכּוּ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְלַהוֹלִיד
בָּנִים וּבָנוֹת בְּרִיאִים וְקִיָּמִים.

אֵל תַּחֲשִׁשׁוּ מִשׁוּם דְּבָר, כִּי בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ הַתְּאֲרָסְתֶם קִדְּם
פּוּרִים, וְהַחֲתִנָּה תִהְיֶה בְּשַׁעַת טוֹבָה וּמְצַלַּחַת לְ"ג בְּעַמָּר. וּמוּבָא
בְּשִׁלְחַן עָרוּף (אֲרַח חַיִּים תַּכִּיח, א), כִּי פּוּרִים וְל"ג בְּעַמָּר — יֵשׁ לָזֶה
הַמְּשָׁךְ, וְהַסִּימָן הוּא: "פֶּל"ג אֱלֻקִּים מְלֵא מִים" (תְּהִלִּים סה, י), בְּיוֹם
שֶׁהוּא פּוּרִים, אִז יִהְיֶה לְ"ג בְּעַמָּר.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יְבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּבְרָכָה וְהַצְּלָחָה, וְתִרְאוּ רֹב
נַחַת זֶה מְזֶה, וְתִהְיֶה שְׂמִיחָה לְכָל הַמְּשַׁפָּחָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אָשֶׁר   ח' תתפד   בַּנְחַל   רמז

ח' תתפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ז אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדַּל שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכֹל מָה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, כִּפִּי
הַתְּגַבְּרוֹת הַיָּצָר, שְׂמִכְנִיס אֶת הָאָדָם בְּמִתְחִים וּבְכַעַס וּבְקִפְדוֹת, וְאִז
הוּא מוֹצִיא אֶת כַּעֲסוֹ וְהַקְּפָדָה שְׁלוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְכוּ'.

עַל-פֶּן רְאֵה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וְאֵל תּוֹצִיא אֶת כַּעֲסֶךָ עַל
אִשְׁתְּךָ, רַק רְאֵה לְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ אוֹתָהּ וּתְצַיְתָהּ, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ
לְאַשָׁה מְשֻׁפָּלָת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂיִהְיֶה לְךָ שְׂפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה,
וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַעֲקָר רְאֵה לְבָרַח מִכָּל הַפְּחָדִים שֶׁל הַבָּל שְׂאֵתָה מִפְּחָד, כִּי מִי
שְׂזוֹכָה לְקִצַּת יְשׁוּבַת הַדַּעַת, אִזִּי אֵינוֹ מִתְפַּחַד מִשׁוּם דְּבָר כָּלֵל.

הֵיךְ טוֹב מְאֹד, שְׂתִלְמַד בְּסִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת פְּחָד, וּתְקַיֵּם כָּל
הַנְּאָמַר שֵׁם, וְגַם תִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִסִּיר מִמֶּךָ כָּל הַפְּחָדִים שֶׁל
הַבָּל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים
תִּכְנִיס בִּי.

ח' תתפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַי אֵיךְ שֶׁאַתָּה
מַחִיָּה אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר
כָּלֵל.

יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תִּבְשָׂרְנִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת,
אֵיךְ אַתָּה מַחֲזִיק אֶת עֲצָמְךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׂאֵר מֵאַתָּנּוּ, רַק
הַשְּׂמִיחָה שֶׁאַנּוּ זוֹכִים לְשִׁמְחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָשֶׁר כָּל שְׂמִיחָה וְשִׂמְחָה
שֶׁאֲדָם זוֹכֶה לְשִׁמְחָה בְּנִקְדַת יְהוּדוּתוֹ וְשִׂמְחַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, זֶה
יִשָּׂאֵר לוֹ לְנִצָּח נְצָחִים.

אִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת גִּדְל הַנִּחְתָּ-רוּחַ וְהַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁעוֹשֶׂה
לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי שְׂמִיחָתוֹ שֶׁשִּׂמְחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיָּה בְּזֵה
זֹהִיר וּמְהִיר עַד מְאֹד. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשִּׂמְחָה תַּמִּיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֵז תִּמְשָׁךְ
עָלָיו שְׂמִיחָה עֲלִיוֹנָה, כַּמּוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (חֶלֶק ב' קפד:), אָשֶׁר
הַשְּׂמִיחָה שֶׁהָאָדָם שִׂמְחָה פֶּה לְמִטָּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, מִמְּשַׁכֵּת עָלָיו אוֹר
וְדַעַת וְחַיִּים רוּחָנִיִּים, חַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים.

עַל-פֶּן עֵקֶר תְּשׁוּבַת הַבַּעַל-עֲבָרָה, הִיא רַק שְׂמִיחָה, שִׁיְהִיָּה תַּמִּיד
שִׂמְחָה, וְיִשְׂמַח אֶת אַחֲרִים, וְיִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ וְיִלְדְּיוֹ, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא
רְפוּאָה וְסְלִיחָה וְכִפְּרָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ז אָדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מִתְפַּלֵּא עָלֶיךָ וְכוּ', אַחֲרֵי שֶׁלְּמִדַּת כָּל-כֶּף הַרְבֵּה
 "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן" וְשָׂאָר סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, אֵיךְ יֵשׁ כַּח לְמִתְנַגֵּד סְרוּחַ
 וְכוּ', אֲשֶׁר חֲטָאת נְעוּרָיו נוֹטְפִים מִמֶּנּוּ וְכוּ', לְהִסִּית אוֹתָךְ נֶגֶד אֲנָשִׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בְּכָל־ל, וְנֶגֶד סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּפָרֶט. אֵין זֶה
 אֶלָּא כְּפִי שְׂרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), אֲשֶׁר גַּם
 בַּהֲתַקְרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְלַמּוֹד תּוֹרָתוֹ, יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת זְכוּה —
 נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זְכוּה — נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם מְוֹת; כִּי יֵשׁ שְׁלוֹמֵי־דִים
 אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל עִם הַרְבֵּה גְּאוּת וְיִשׁוּת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא
 בַּחֲנָם שְׂאֵחֶר-כֶּף מִתְהַפְּכִים לְמִתְנַגְּדִים גְּדוּלִים. רַבְּנֵנוּ ז"ל אוֹמַר
 (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב), שְׁזֶה הַסִּימָן אִם מְקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק
 עִם אֵמֶת — כְּשֶׁנוֹפְלֵת עָלָיו שְׁפִלוּת, כִּי זֶה מֵה שֶׁהַצַּדִּיק מְשַׁפִּיעַ
 עַל אֲנָשָׁיו, שְׁיֵהִיו שְׁפִלִים בְּעֵינֵיהֶם, וְלֹא יִחַפְּשׂוּ אַחֵר כְּבוֹד הַמְדָּמָה,
 אֶלָּא אָדָם יִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ. וְכֵן מְבִיא רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן, חֶלֶק
 ב', סִימָן טז), שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתֵחַ אֶת הָעֵינַיִם, וְהַעֲקָר לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצוֹמוֹ,
 אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בְּמִדּוֹת שְׁלוֹ. וְכֹל זֶה סִימָן שֶׁהוּא מְקַרֵב אֶל הַצַּדִּיק
 הָאֵמֶת עִם אֵמֶת, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁמִּתְחִיל לְחַטֵּט וּלְחַפֵּשׂ עֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
 אֶצֶל זֶה אוֹ אֶצֶל זֶה, סִימָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בַּחוּץ, וְעַדִּין לֹא קִבֵּל כָּלוּם.
 וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), שְׁזֶה יֵצֵר הָרַע גְּדוּל
 לוֹמַר תִּלְמִיד חָכָם זֶה נָאָה וְתִלְמִיד חָכָם זֶה אֵינוֹ נָאָה. וּבְאֵמֶת כָּל
 זֶה תְּלוּי בְּיִשׁוּת וּבְגְאוּת. וְכֵן אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן יא), שְׂגָאוֹת וְנִאוּף תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
 מְרַבִּים עַל בְּטוּל הַגְּאוּת וְהַיִּשׁוּת "מֵעֲצוֹמוֹ" "וְלֹא מֵאַחֲרֵים" ... אֵף
 פְּעַם לֹא יְכוּלִים לְדַעַת מִי הֶעֱנֵנוּ וּמִי הִבְעֵל גְּאוּה, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְדַעַת
 לְבָשָׂר וְדָם בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן. וּכְבָר גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן קצז), אֲשֶׁר אֵין זוֹ מַעֲלַת הֶעֱנָוָה לְלַכֵּת עִם רֹאשׁ כְּפוּף

וכו', כי זו עננה פסולה. וכן מובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כב): בענין הכנעה הכל טועים, כי חושבים את זה למעלת עננה, שאדם הולך כפוף עם ראש למטה, זו חנפה שחונף בגי-אדם, והוא רוצה תשומת לב. ורואים בחוש איך בגי-אדם טועים ורצים אחרי מי שהוא כפוף וכו', או יש לו גבנת וכו', וחושבים זה בנדאי צדיק, ולבסוף זהו בעל דמיון גדול וחי בטעות, מטעה את עצמו ואחרים טועים בו.

ולכן עקר העננה האמתית הוא — להכליל באין סוף ברוך הוא, לידע שהכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ויהיה בטל ומבטל רק אליו יתברך, ואז יהיה לבו תמיד מבטל אל האין סוף ברוך הוא, וכבר לא ירצה שום התנשאות ושום ישות וגאון וכו', כי הלא הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה. ודבר זה לא יכולים להסביר לכן אדם מגשם עם חטאת נעורים, אשר כל הראש שלו מלא זבל של הרהורים רעים ורעיונות מגנים, וחושב תמיד רק זהמה וכו', ונאוף וכו', שקוץ, תעוב וזהום וכו', ועל זה ידו כל הדוויים, איך מטעים את האדם, רצים אחר נואף גמור וכו', רק מחמת שראשו כפוף וכו', אוי לעינים שפך רואות וכו'. ותאמין לי, שבשביל זה בעצמו כדאי להיות מקרב אל רבנו ז"ל, כדי שיחדיר בנו אורו יתברך, ונפתח את הפה לדבר אליו יתברך, אז נכלל במלוא הגדול (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), ואז ממילא נופלים תחתיו כל השקרנים ונתגלה שקרנותם. אשרינו, שיש לנו תורות ושיחות ודבורים כאלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתפז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַרְגִישׁ טַעַם בְּחַיִּיךָ, הַתְּמִד בְּסִפְרֵי "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", פִּי רַק מוֹהֲרֵנִי וְ"ל הַבֵּין אֶת רַבְּנוּ וְ"ל.

וּבְיַדָּאֵי מַה טוֹב וּמַה נָּעִים, שְׂאָדָם מְכַנִּיס עֵינָיו בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֲרֵנִי", וְחוֹתֵר בְּתוֹךְ עֲמָקוֹת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר דְּבוּרָיו הֵם עֲמָק עֲמָק מִי מְצַאֲנוּ, עֲמָקוֹת לְפָנִים מְעַמָּקוֹת, אֲשֶׁר לֹא יְכִילָהוּ הַרְעִיוֹן — גִּדְּל הַעֲמָקוֹת שֵׁשׁ בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ. וַיְכֻלִּים לְטִיל בְּכָל תוֹרָה מִבֵּית לְבֵית וּמִחֶדֶר לְחֶדֶר וְכוּ', מִמָּשׁ כְּמוֹ בְּאַרְמוֹן נִפְלָא, עִם כָּל זֹאת רָצָה רַבְּנוּ וְ"ל, שְׁנַלְךָ עִם דְּבָרָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, לְקַיֵּם אֶת כָּל מַה שֶּׁהִדְרִיךְ אוֹתָנוּ בְּכָל מְאָמֵר וּמְאָמֵר בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל. פִּי הָעֵקֶר הִנֵּה אֶצֶל רַבְּנוּ וְ"ל זִיךְ דְּעַרְהֵא לְטוֹן, לְהִתְחַזֵּק בְּהִתְחַזְּקוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת, אֶת זֶה צְרִיכִים לְכָל הַחַיִּים, וּבְלִי הִתְחַזְּקוֹת אָדָם אֲבוּד לְגַמְרֵי.

וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהִדְבָּר הָרִאשׁוֹן שֶׁמָּסַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ לִיהוֹשֵׁעַ אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוֹת מֹשֶׁה (יְהוֹשֻׁעַ א, ו-ט): "חֲזוּק וְאַמֵּץ" וְגו', "רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד" וְגו', "הֲלֹא צוּיִתִּיךָ חֲזוּק וְאַמֵּץ, אֵל תַּעֲרֹץ וְאֵל תַּחַת, פִּי עֲמָךְ הַיְי"ה אֱלֹקֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ", רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ שֶׁהָעֵקֶר הוּא הִתְחַזְּקוֹת, לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק כָּל הַחַיִּים, וְזֶה הִיסוּד בְּחַיֵּי הָאָדָם, פִּי אֵין עוֹד דְּבַר שֶׁנִּצְרָךְ לְאָדָם בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ כְּמוֹ הִתְחַזְּקוֹת, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה צְרִיכִים לְכָל הַחַיִּים.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ רְגִילִים לוֹמְרִ: הַתְּעוֹרְרוֹת אֲשֶׁר בָּאָה מֵצִד הַתְּחַזְּקוֹת, זֹה הַתְּעוֹרְרוֹת אַחֲרַת לְגַמְרֵי, וְיִתְחַזֵּק מְעַמֵּד תְּמִיד.

הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַד הַרְגַע הָאַחֲרוֹן שְׁלֶךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (קִהְלַת רַבֵּה, פֶּרֶשֶׁה א'): בְּשַׁעָה שְׂאָדָם נִפְטָר

מהעולם, הקדוש-ברוך-הוא אומר למלאכי השרת: ראו מה הבריות אומרות עליו, כִּשֶׁר הִיָּה, יֵרָא שָׁמַיִם הִיָּה, מִיָּד מִטָּתוֹ פּוֹרַחַת בְּאֵוִיר. כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּלֵּק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח אֶת מְלָאכָיו, שִׁישְׁמְעוּ מֵהַ הַבְּרִיּוֹת אֹמְרוֹת עָלָיו. וְכִי יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְצָרִיף לְשַׁלַּח אֶת מְלָאכָיו? אֵלָּא מְכַל מְצִיָּה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּחַיָּיו, מְכַל תְּפִלָּה, מְכַל לְמוֹד שֶׁאָדָם מִתְּפַלֵּל וְלוֹמֵד — נִבְרָא מֵאָדָם. וְלִכֵּן הוּא שׁוֹלַח אֶת מְלָאכָיו — רָאוּ מֵהַ הַבְּרִיּוֹת אֹמְרוֹת עָלָיו, שֶׁגַּם הֵם יַעֲדוּ, וְאִזּוּ מִיָּד מִטָּתוֹ פּוֹרַחַת בְּאֵוִיר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַעֲקֵר רְאֵה לְהַתְחַזֵּק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה. וְרַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ (שיחות-הר"ן, סימן כ'), אֲשֶׁר הַעֲבוּדָה הַכִּי קִשָּׂה לְאָדָם זֶה לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְצָרִיכִים לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְבֹא לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֹרֵב מְאֹד עַל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי לְהַפּוֹף, אִם אָדָם בְּשִׂמְחָה, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט).

וְלִכֵּן לֹא בְּחַנּוּם שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ רוֹצֵה שֶׁאָדָם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי הוּא מִפְּחָד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא תִהְיֶה לוֹ עָלָיו שׁוֹם שְׁלִיטָה. וְלִכֵּן רְאֵה לְהַכְרִיחַ עֲצָמְךָ לְהַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּשִׂמְחָה אוֹתִיוֹת מִחֻשְׁבֵּ"ה (תְּקוּנֵי-זִהַר, דָּף סז.), מִי שֶׁשִּׂמַּח אֲזִי יָכוֹל לְהוֹלִיף אֶת מִחֻשְׁבֵּתוֹ אֵיף שֶׁהוּא רוֹצֵה, וְזֶה עוֹלָם הַחַרוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מֵהַ שְׁבִנֵי אָדָם רְחוּקִים מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֻמַּת שְׂאִיִן לָהֶם יִשׁוּב הַדַּעַת,

וְלָמָּה אֵין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת? מִפְּנֵי שְׂאִינָם בְּשִׂמְחָה. וְלִהְגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂמוֹצָאִים בְּעֶצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתפט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר בִּי תִּשָּׂא, י"ז אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד, כִּי הָעֶקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַתְּחִזְקוֹת, לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד מִכָּל מָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו. אֵין טוֹב כְּמוֹ לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֵינוֹ חָפֵץ כְּבָר בְּשׁוֹם כֶּסֶף וְזָהָב וְיִהְיוּמִים, כִּי עַל הַתּוֹרָה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים יט, א): "הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָרֵי כֶּסֶף, וְרַבְּנוֹ ז"ל אָמַר לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוֹ: אִם הַתּוֹרָה תִּרְאֶה לָךְ פְּנִים, כְּבָר לֹא תִרְצֶה שׁוֹם דְּבָר, רַק אֶת הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ. וְתִאֶמֶן לִי, שְׂאִין זֶה דְּבָר כָּל-כָּף קֶשֶׁה כְּמוֹ שְׁחוֹשְׁבִים, אִם אָדָם מְסַדֵּר, הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ בְּקִלּוֹת מְאֹד. קִדְּם הַתְּפִלָּה אִם יֵשׁ עֲדִין פְּנָאִי, שְׂקָמִים קִדְּם אֹר הַיּוֹם, יְכוּלִים לְקַבֵּעַ לְעֶצְמוֹ כְּמָה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן. וְאִם לֹא, אֲזִי אַחַר הַתְּפִלָּה לּוֹמְדִים חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, פֶּרֶק מִשְׁנִיּוֹת, דָּף גְּמָרָא, וְכֵן בְּהַמְשָׁךְ הַיּוֹם קוֹבְעִים לְעֶצְמָם שְׁעוֹרִים הָעֶקֶר כְּסֻדְרָן, כְּמוֹבָא בְּאַרְיִכוֹת (בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְאֲזִי בְּשִׂקָּט וּבְנִיחוּתָא יְכוּלִים לְעַבֵּר וּלְטַיֵּל וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּמִי שֵׁשׁ לוֹ שִׁכָּל, חוּטֵף וְאוֹכֵל תּוֹרָה וְתְפִלָּה בְּכָל יוֹם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ז אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שִׁיחוֹת חֲדָשׁוֹת שְׂאֵתָה רוֹצֶה שְׂאֲדַפִּיס וְכוּ', מָה אָמַר לָךְ, לֹא פַעַם אַחַת הִתְלוֹנֵן לְפָנַי הַרְבֵּה הֶחְסִיד ר' לוי יצחק (גֵּרוֹ יָאִיר) [ו"ל], שָׁזוּ בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה, שְׁעַם אֵיזָה אֲבָרְךָ שֶׁהוּא מְדַבֵּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עִם בְּחוּר, אִף אֶחָד אֵינּוּ זוֹכֵר אֶפְלוּ שִׁיחָה אַחַת בְּשִׁלְמוֹת בְּחַי־מוֹהֲרָן וּבְשִׁיחוֹת-הַרְ"ן, וְהַעֲקָר מֵה שָׂרָק רוֹצִים — אֵיזוּ שִׁיחָה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר בְּאֶמֶת צְרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֹר מִי הַמְּשִׁיחַ וְהַמְּסַפֵּר, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁקְרִים וְגִזְמָאוֹת... וְהִיָּה אוֹמֵר לִי בְּכָאֵב — לְמָה שְׁלֹא יִזְכְּרוּ אֵיךְ רַבְּנוּ ו"ל מְפָרֵשׁ מְאֹד חֲזו"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן?! אוֹ אֵיךְ הוּא מְפָרֵשׁ אֶת הַמְּאֲמָרֵי רַבֵּה בַר בַּר חֲנָה?! אוֹ הַסְּבִי דְבֵי אֶתוֹנָא?! וּבְאֶמֶת הוּא צוֹדֵק, כִּי חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּשַׁעֲה שְׂאֵנִי הִתְקַרְבְּתִי, לֹא הִכְרַתִּי כְּמָה שְׁנִים אֶת אִף אֶחָד, רַק כָּל יְגִיעֵי וְהִתְמַדְתִּי הִיָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְהִשִּׁיחוֹת-הַרְ"ן וְהַחַי־מוֹהֲרָן הֵיוּ מְחַלְקִים אֶצְלִי לְגַמֹּר בְּכָל שָׁבוּעַ, וְכֵךְ הִצְלַחְתִּי, כִּי לֹא חִפְּשִׁיתִי שִׁיחוֹת, וְהוּא בּוֹדֵאֵי צוֹדֵק.

וְאֵנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָךְ, כִּי מָה שְׂאוּמְרִים בְּשָׂמוֹ עָלַי, הוּא כָּלוּ שֶׁקֶר, וְאֶפְלוּ אִם דִּבַּר, אָמַר לִי בְּפִרוּשׁ: דַּע לָךְ, אֲנִי צָרִיךְ כָּךְ לְדַבֵּר וְכוּ'. וְהַזְכִּיר אֶת הַמְּאָמֵר שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל עַל פְּנִיחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רמא); וְדַבֵּר זֶה סִפֵּר לִי כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים, אֲשֶׁר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נִצַּל בְּעֵבּוּרֵי הַרְבֵּה פְּעָמִים, כִּי הִיָּה רְגִיל לְבֹא אֵלָיו ... שֶׁהוּא מְפָרֵס בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְפָרָא אָדָם בְּעַל עֲזוֹת פָּנִים גְּדוֹל, הַדְּיוּט קוֹפֵץ בְּרֹאשׁ וְכוּ', וְהִסִּיתוּ. וְכֵדִי לְהַשְׁתִּיקוֹ הִיָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר עִמוֹ כָּךְ, וְכֵן עִם עוֹד כְּמָה עֲזֵי פָּנִים, אֲבָל הוּא, תְּהִלָּה לְאֵל, חִזַּק אוֹתִי כְּמָה פְּעָמִים, שְׁלֹא אֲשִׁים לֵב אֶל כָּל אֵלוֹ הַמְּדַבְּרִים "מֵאֵךְ זֵיךְ נִישֵׁט צוֹ טַהוֹן מִי דֵי מְדַבְּרִים", זֶה

אָשֶׁר   ח' תתצא   בַּנְחָל   רנה

הָיָה לְשׁוֹנוֹ. וְאָמַר לִי: אֲנִי רוֹאֶה שְׁהֵם מְחַפְּשִׁים אוֹתְךָ, אֵל תִּתֵּן לָהֶם אֶת הַהִזְדְּמָנוּת לְמִצָּא אֶצְלֶךָ.

אֲנִי אִישִׁית אִינִי מְעַנֵּן לְדַבֵּר מִזֶּה, אִךְ כָּדֵי לְסַתֵּם אֶת הַפִּיּוֹת — הַהִקְרַח לְכַתֵּב.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדִרָא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא וְסוֹעֵר וְכוּ'.

קִדְּם זָכַר, אֲשֶׁר הַפְּעַס וְהַרְגֵז לֹא יָבִיאוּ אוֹתְךָ אֶל מְאוּמָה. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (קדוּשִׁין מ.א.): רַגְזָן לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֲלֵא רַגְזוֹתָא; מִי שְׂבַכְעַס וּבְרַגְזוֹ, נִשְׁאָר לוֹ רַק הַפְּעַס וְהַרְגֵזוֹ, כִּי עִם זֶה אֵין פּוֹעֲלִים שׁוֹם דְּבָר, רַק הָאָדָם מִתְעַצֵּבֵן יוֹתֵר, וְנִכְנָס בְּלִחְצִים, וּמֵאֲבֵד אֶת עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו, וְאִינוֹ זוֹכֶה כְּבָר לְיִשׁוּב הַדַּעַת וּלְרַפּוּי וְכוּ', וְאִז מְרִים לוֹ הַחַיִּים כִּי מִתְהַפֵּךְ הַכֵּל וְכוּ', וְהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא כְּסֵדֶר, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): מִמָּה נּוֹבֵעַ שְׁלֵא כְּסֵדֶר? מֵאֲנָא אֶמְלִךְ; הָאָדָם רוֹצֶה לְשַׁלֵּט עַל הַזּוּלָּת, וּכְשֵׁרוּאָה שְׁזָה אִינוֹ הוֹלֵךְ לוֹ, אִזִּי נִכְנָס בְּכַעַס וּבְעַצְבִּים, וְנִעֲשֶׂה בְּרַגְזוֹ, וְכֵלּוֹ רוֹתַח, וְחִיּוֹ אִינָם חַיִּים, כְּמֵאמָרָם ז"ל (פְּסָחִים קיג): הִרְתַּחְנִין חַיִּיהֶם אִינָם חַיִּים.

וְלִכֵּן לָמָּה שְׁלֵא תִזְכָּה לְקִצָּת יִשׁוּב הַדַּעַת, וּלְהַתְחִיל לְהַסְתַּפֵּל עַל עֲצָמְךָ, וְתִרְאֶה אִיךָ עוֹבֵר עָלֶיךָ יוֹם אַחַר יוֹם, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדֶיךָ, כִּי זֶה שְׁהוּא תְּמִיד בְּכַעַס וּבְעַצְבִּים וּבְרַגְזוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ רַק טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת עַל הַזּוּלָּת, הוּא אִינוֹ פּוֹעֵל שׁוֹם דְּבָר, רַק מִתְעַצֵּבֵן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבֵינן כָּךְ עוֹבֵר עָלָיו יוֹם אַחַר יוֹם בְּלֵא כְּלוּם. לֹא-כֵן מִי שְׁזוֹכֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אִמְתִּי, רוֹאֶה אֶת הָאֲמֶת הַעֲרֻמָּה, הָאֲמֶת כְּמוֹת שְׁהִיא, שְׁלֵאָדָם

אין בְּנֵה העולם אף אֶחָד, עֵרֶם יֵצֵא מִבְּטֵן אָמוֹ, וְעֵרֶם יִחְזֹר אֶל בְּטֵן הָאֲדָמָה, מִהֵיכָן הַנְּשֻׁמָּה בָּאָה? מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִהֵיכָן הַנְּשֻׁמָּה חוֹזֶרֶת? אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם בֵּן מַדוּעַ כָּבָר עֲכָשׁוּ בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, כְּשֶׁמְסַתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, עוֹלָם הַחִלּוּמוֹת, עוֹלָם הַמְּלֵא מְרִיבוֹת, הַמְּלֵא קִנְיָה וְשִׁנְיָה וְכוּ', שְׁלֵא יִבְרַח תְּכַף-וּמְיָד אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְדַעַת שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהֵנָּה וּמִקָּיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְכָל מֵה שֶׁצָּרִיךְ בְּרוּחַנִיּוֹת אוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׂיִבְקֶשׁ אֶף וְרַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְתִמִּיד יִלָּךְ בְּמַחְשָׁבָה אַחַת — אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְאֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ מְלֵא אוֹר, וְהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הָאוֹר. וּבְאִפְנֵי הַזֶּה תִּזְכֶּה לְשַׁכֵּף אֶת הַכַּעַס וְהַרְגֵז מִמֶּךָ, כִּי הַשְׂכִּינָה תִשָּׁרָה עָלֶיךָ. וְחִכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים כב:): כָּל הַכּוֹעֵס אֶפְלוֹ שְׂכִינָה אֵינָה חֹשׁוּבָה בְּעֵינָיו; וְלִפִּי כָּל זֶה הַכּל מוּבָן.

וְאִם תִּצְיֵת אוֹתִי בְּזֶה, כָּל חַיִּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבֹרֵךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׂאֵלָתָּ בְּעֵינַי הַיְרָשָׁה וְכוּ', הִנֵּה רְאִיתִי אֶת זֶה כְּכָר פַּעַם בְּצוּאָת הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ ר' מֹשֶׁה דָּוִד אֲשֶׁכְּנִי זי"ע, (בְּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר הַקְדוּשׁ בְּאֵר שְׁבַע), חוֹתֵן הָרַב הַקְדוּשׁ הַבְּעַל 'יֵיטֵב לֵב' זי"ע, שֶׁמְנוּחָתוֹ כְּבוֹד בְּצַפָּת, שֶׁהֵנִיחַ צוּאָה, שְׂיַעֲזֵן כִּי כָּל נִכְסָיו הֵם מְעֻשֵׁי נַסִּים, וְאֵינּוּ רוּצָה לְהִנּוֹת מִמְעֻשָׁה נַסִּים, לְכֵן עָשָׂה כְּמָה תְּנָאִים בִּירֵשֶׁת נִכְסָיו, עֵינַי שָׁם בְּצוּאָתוֹ.

וְלָכֵן אֵל תִּכְתֹּב וְכוּ', לֹא רְאִינוּ אִינוּ רְאִיָּה וְכוּ', כָּל דְּבַר יֵשׁ לוֹ
מְקוֹר, אִם רַק לֹא מִתְעַצְּלִים, וּמְקַיְמִים אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל
(שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כח), שְׁרְאוּי לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אִם לּוֹמְדִים — יוֹדְעִים, אִם מְעִינִים בְּסִפְרֵים
רוֹאִים דְּבָרִים יָפִים, וּמְכַל שֵׁפֶן כְּשֶׁמְקַשְׂרִים הַכֹּל אֶל הַהַקְדָּמוֹת
הַנִּפְלְאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבֵּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ אֲלֵיהֶם, אֲזוּ יְכוּלִים
לְהִבִּין בְּכָל הַסִּפְרִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן וְכוּ'. יַעֲזֹר הַקְדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִמְתְּקוֹ הַדִּינִים מִמֶּךָ עַל־יָדַי פְּלֵא עֲלִיּוֹן.

לְדַעַת הַמְּפָרְשִׁים הַקְדָּמוֹנִים מִדַּת הַדִּי"ן הִיא הַנְּהַגַת הַקְדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא, עַל־פִּי טַב"ע שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּה שֵׁם אֱלֹקִי"ם, מִדַּת
הַרְחֻמִּים הִיא הַנְּהַגַת הַקְדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא עַל־פִּי דָרָךְ גַּס"י, וְזֶה
בְּתַחֲלָה עֲלֵתָהּ בְּמַחְשָׁבָה לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּי"ן, וְרָאָה שֶׁלֹּא
יֻכְלוּ לְעַמֵּד בְּזֶה, עָמַד וְשִׁתַּף אֶת מִדַּת הַרְחֻמִּי"ם, וְזֶה הַוִּי"ה הוּא
הָאֱלֹקִי"ם, לְהַכְנִיס אֶת הַנֶּסֶם בְּדָרָךְ הַטַּבֵּעַ. וְרַבֵּנוּ וְ"ל אָמַר (לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז), שֶׁבְּאֲמַת אֵין אָנוּ יוֹדְעִים מַהוּ טַב"ע וּמַהִי
הַשְּׂגָחָה, כִּי הַכֹּל אֶחָד, אֲבָל בְּאֲמַת זֶה שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ טַבֵּעַ,
מִקְרָה וּמִזָּל, זֶהוּ בְּעֶצְמוֹ מִדַּת הַדִּי"ן. וְלָכֵן עוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה
שֶׁעוֹבֵר — צָעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, אֲבָל תַּכְּף־וּמַיֵּד
כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁהַכֹּל הַשְּׂגָחָה, וְגַם הַטַּבֵּעַ כִּפְסָא לְהַשְּׂגָחָה, אֲזוּ נִמְתָּק
הַדִּי"ן, וְזֶה פְּשׁוּט.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רנח אֲשֶׁר ח' תתצד — ח' תתצה בנחל

ח' תתצד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפסוק להדפסה, ותשובות חן לך על זה.

חסדי השם יתברך, שמיים שנשאתי, השלכתי את עצמי אל תוף העבודה של הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ועד היום אני מדפיס ומפיץ בכל העולם כלו את ספרי רבנו ז"ל, ותהלה לאל, זה עושה פרות, ועוד יום יגיע ויראו מה פעלה החרישה והזריעה וכו', אף שביין כף העכברי שדה והיתושים והזבובים וכו' רוצים לכלות וכו', ומדברים עלי כל דבר אסור וכו', אבל כבר אמר רבנו ז"ל: נצחתי ואנצח; ובודאי רבנו ז"ל ינצח, כי מדתו נצח, ועל-ידי ספירת נצ"ח תהיה הגאולה, כי משי"ח ינצח את המלחמה, להחדיר בעולם אמתת מציאותו יתברך, לתקן עולם במלכות שד"י, וידע כל פעול פי אפה פעלתו, ויבין כל יצור כי אפה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו הוי"ה אלקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתצה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל אהובי ידידי ... גרו יאיר.

מוסר כתב זה הוא במצב מאד חמור וכו', והנני מכיר, ומעיד עליו שהוא נצרך גדול, וגם אני נתתי לו את תרומתי, ולכן ראו גם אתם להרים ידיכם לתרומה זו.

מה אמר לכם! עקר האדם הוא כשמרחם על הזולת, ובזה מגלה שהוא אדם השלם, כי בזה מגלה את טהר לבבו, ואיך שהוא

אָשֶׁר   ח' תתצו   בַּנְּחָל   רנט

נְכַלְל בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן יג), שְׁעַל-יְדֵי צְדָקָה מִמְּשִׁיכִים עַל עַצְמָם הַשְּׂגָחָה, כִּי בְּזֶה שְׁנוֹתֵן צְדָקָה, וְאִינוּ מַחְזִיק אֶת הַכֶּסֶף אֶצְלוֹ, בְּזֶה מְגַלֶּה שֶׁהוּא מֵאֲמִין אֲשֶׁר הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הֵם בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (חגי ב, ח): "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם הַיְיֹ"ה צְבָאוֹת"; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְרַבֶּה בְּצְדָקָה בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִז לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַק חֻזַק וְאַמֶּץ מְאֹד, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם; אוֹ תִלְמַד שְׁעוּרִים כְּסֵדֶרֶן: מְקַרָּא, מְשַׁנֶּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, זֶהר וְתַקוּנִים, אוֹ תַצֵּא לְהַפְצָה, וְתַפְיץ לְכָל עוֹבֵר וְשׁוֹב סְפָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, אוֹ תֹאכַל, אוֹ תִישֵׁן, אֲבָל לְהַסְתוֹבֵב וְלַעֲשׂוֹת כְּלוּם, זֶה הַעֲבֵרָה הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים לְאָדָם, כָּל הַעוֹנוֹת שֶׁאָדָם נִכְשָׁל, זֶה רַק מַחֲמַת שַׁיֵּשׁ לוֹ זְמַן פְּנוּי וּמְשַׁעֲמֵם לוֹ. וְכַמֵּאַמְרָם ו'ל (פְּתוּבוֹת נט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיְדֵי שְׁעֵמוּם וְלְיְדֵי זָמָה; וְכֵן אָמְרוּ (אֲבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פָּרָק יא): אִין אָדָם מֵת אֵלָא מִן הַבְּטָלָה; כִּי אָדָם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּטֵל, הוּא מְשַׁתְּגֵעַ, וְלִבְסוּף מִתְאַבֵּד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְלִכֵּן אִין דְּבַר כְּזֶה לְשַׁבֵּת, אֲפֹלוּ לְרַקֵּד וְלַשְׁמַע כְּלֵי זְמַר זֶה מְצָוָה, הַעֲקֹר לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן בְּדַבְּרִים בְּטֵלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יּוֹמָא יט), שְׁעוּבֵר בְּלֹאוּ וּבַעֲשָׂה. וְכֵן אָמְרוּ (אֲבוֹת ג, ב): שְׁנַיִם שְׁיוֹשְׁבִים וְאִין בֵּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה, הָרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִרְגַּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-כָּל-פָּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְזֶה לֹא קֶשֶׁה. קַח שְׁעוֹן וְתִסְתַּפֵּל חֲמֵשׁ דְּקוֹת וּתְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה כָּל אֶחָד יְכוּל, וְאַחַר עוֹד כַּמָּה שְׁעוֹת אוֹ שְׁעָה וְכוּ', עוֹד פְּעַם חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְזֶה כָּלל אֵינּוּ קֶשֶׁה, וְכִּי בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם תִּצְטָרֵךְ לָךְ שְׁעָה שְׁלֵמָה שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבַר זֶה, כִּי מִכָּל חֲמֵשׁ דְּקוֹת מִצְטָרֵךְ צְרוּף גְּדוֹל עַד מְאֹד. וְרַב רַבִּים שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַמְתַּרְחָקִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִפְּנֵי שְׂרוּצִים הִרְבָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם הִמְעֵט אֵינָם עוֹשִׂים. וְזֶה נוֹגֵעַ גַּם בְּעֵינֶיךָ לַמּוֹד, שְׂרוּצִים לְלַמֵּד כַּמָּה שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם, וְרוֹאִים שְׂאֵינָם יְכוּלִים, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינָם לוֹמְדִים כָּלל.

וּבִאֲמַת זֹו טְעוֹת גְּדוֹלָה, וְכִבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל לְמוֹתְהֵרְנִי" ו"ל: אֲבִיִּסָּל אִיז אוֹיֵךְ גּוּט (קֶצֶת גַּם-כֵּן טוֹב). וְהַחֲתָ"ם סוֹפֵר גְּלָה לְתַלְמִידוֹ, שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה גְּאוֹן בְּחֲמֵשׁ דְּקוֹת, הֵינּוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת שְׁכָל אֶחָד מְבֻזָּז עַל שְׂטִיּוֹת וּדְבָרִים בְּטָלִים, אֲבָל הוּא נִצָּל אֶת זֶה, וְכִּי גִדַּל בַּתּוֹרָה. רוֹאִים מִזֶּה מָה זֶה חֲמֵשׁ דְּקוֹת.

וְלִכֵּן רָאָה מְדֵי פְּעַם לְהִרְגִיל עֲצָמְךָ לִישֵׁב בְּמָקוֹם אֶחָד חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְלִלְמַד שְׁלֶחֶן עָרוּף סְעִיף אוֹ שְׁנֵי סְעִיפִים, וְכִּי תִרְאֶה שְׂיִמְשְׁכוּ עוֹד כַּמָּה דְּקוֹת, וְלִבְסוֹף תִּרְאֶה מָה יְהִיָּה נֶעֱשֶׂה מִהַחֲמֵשׁ דְּקוֹת הָאֵלוֹ, כִּי רַק כִּי יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים.

וּבִאֲמַת כְּתִיב (אִיּוֹב ז', יח): "לְרַגְעִים תִּבְחַנְנוּ", אָדָם נִבְחָן לְרַגְעִים, וְאִף אֶחָד אֵינּוּ שֵׁם לֵב אִיֵּךְ הַרְגָּעִים עָפִים וּפּוֹרְחִים; הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, הִנֵּה שְׂבוּעַ וְהִנֵּה חֹדֶשׁ וְהִנֵּה שָׁנָה, וְהִכַּל מִתְחִיל מִרְגָּעִים, מִי שֶׁקָּל בְּעֵינָיו רְגָעִים, אֲצִלוּ כְּבָר קַל שְׁעוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן קַל

אָצְלוּ יָמִים וְלֵילוֹת וְשָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים וְכוּ', וּפְתָאם מוֹצָא אֶת עֲצָמוֹ
 בְּבֵית עֲלָמִין, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ, עֵרָם בָּא וְעֵרָם יֵצֵא. אַבְל בְּזָה
 שְׂאָדָם שׁוֹמֵר עַל הַדְּקוֹת מִמָּשׁ, עַל-יְדֵי-זָה חֲשׁוּבָה אָצְלוּ כָּל שְׁעָה,
 וּכְשֶׁחֲשׁוּבָה לְפָנָיו כָּל שְׁעָה, נַעֲשֶׂה אָצְלוּ חֲשׁוּב כָּל יוֹם, וְכִף זׁזְכָה
 אַחֲר־כִּף לְהִשְׁלִים אֶת יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו.

מִסְפָּרִים עַל הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מְרֻדְכִי, בַּעַל ה'אֲמָרִי
 אֲמַת' מִגּוֹר זי"ע, שְׂאָצְלוּ רָאוּ מַה זֶה חֲשִׁיבוֹת שֶׁל דְּקוֹת, אֵיף שְׁמַר
 עֲלֵיהֶם. וְכֵן אָנִי זׁזְכָר בִּימֵי בְּחֻרוֹתֵי, שְׁהִתְפַּלְלֵתִי בְּבֵית-כְּנֶסֶת אַחַד
 עִם הַגָּאוֹן רַבִּי אֶהְרֹן קוֹטְלֵר זצ"ל, וְתָמִיד הָיָה בְּיָדוֹ מְשֻׁנָּה בְּרוּרָה,
 וּבְכָל פַּעַם עֵין בְּזָה, וְזָה הָיָה בְּקַבִּיעוֹת.

וְכָל זֶה אָנִי כוֹתֵב לְךָ תְּשׁוּבָה עַל דְּבָרֶיךָ, לֹא בַּחֲנָם שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ
 מַה שְׁעוֹבֵר, רַק מַחֲמַת שְׁהִזְמַן נַעֲשֶׂה מְזֻלָּל בְּעֵינֶיךָ, וְאַתָּה יְכוֹל
 לְפַטְפֹּט דְּבָרִים בְּטָלִים שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, הֵן עִם אֲשֶׁתְּךָ וְהֵן עִם
 יְדִידֶיךָ וְחֻבְרֵיךָ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּבוֹת נט.): הַבְּטָלָה
 מְבִיאָה לִידֵי שְׁעָמוּם וְלִידֵי זָמָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; אֵין עוֹד רַע בְּעוֹלָם
 כְּמִי שְׁמַבְטֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר; אוֹ צְרִיכִים לְלָמַד, אוֹ צְרִיכִים לִישֵׁן
 וְלֶאֱכֹל, אוֹ לַעֲבֹד, אוֹ לְהַפְיֵץ סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, אַבְל סִתָּם לְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת
 זֶה כְּבָר עֲבָרָה חֲמוּרָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ג, ב): שְׁנַיִם
 שְׂיוֹשְׁבִים וְאֵין בֵּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה, הֲרִי זֶה מוֹשֵׁב לִצִּים; נִמְצָא,
 שְׁשָׁנִי בְּנֵי-אָדָם יוֹשְׁבִים וּמְדַבְּרִים עַל דָּא וְעַל הָא, זֶה כְּבָר מוֹשֵׁב
 לִצִּים. וְלִכֵּן כָּל אַחַד צְרִיף לְדַבֵּר עִם הַזּוֹלָת רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה
 וְהִתְחַזְּקוֹת וְיִרְאַת שָׁמַיִם, דְּבוּרֵי שְׂמִחָה וְעֵדוּד, וְאִפְלוּ שְׂאִינוּ פּוֹעֵל
 אָצְל הַזּוֹלָת, יַפְעַל אָצְל עֲצָמוֹ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבָּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהָרֵן,
 חֶלֶק א', סִימָן קפד), שֵׁישׁ אֹר יֵשֶׁר וְיֵישׁ אֹר חוֹזֵר, לְפַעְמִים כְּשֶׁמְדַבֵּר,
 וְחֻבְרוּ אִינוּ מְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו, עַל-כָּל-פָּנִים הַדְּבוּרִים חוֹזְרִים אֵלָיו.

וְלִכֵּן בְּזָה שְׁתַּדְּבַר תָּמִיד דְּבוּרֵי אֲמוּנָה עִם הַזּוֹלָת, בְּזָה אַתָּה
 מְדַבֵּר עִם עֲצָמְךָ, וְלִכֵּן בְּכָל פַּעַם שְׂאֵתָה פּוֹגֵשׁ אֶת מִשְׁהוֹ, רְאֵה
 לְדַבֵּר עִמוֹ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה, וְעַל-יְדֵי-זָה אַתָּה מְדַבֵּר אֶז
 עִם עֲצָמְךָ, וְהוּא אִינוּ תּוֹפֵס וְאִינוּ קוֹלֵט כִּי אַתָּה מְדַבֵּר אֶז שִׁיחָה

רסב אָשֶׁר ח' תתצח בַּנְחָל

אַרְכָּה עִם נִשְׁמָתְךָ, וּמִסְבִּיר לְגוֹפֶךָ אֶת הַתְּכָלִית הַנִּצְחִית. אֲשֶׁר־מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל!

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שְׁמַעְתִּי מִהַמְצָב הַקָּשָׁה בּוֹ אַתָּה נִמְצָא וְכוּ' וְכוּ'. גַּא וְנָא רְאֵה לֹא לְאֵבֶד אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כְּרָגַע, כִּי הָאֲמוּנָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת נִקְיָה בְּלִי שׁוּם שְׁמִיץ שֶׁל הֶרְהוּר רַע, חֵס וְשְׁלוֹם, נִגְד הַנְּהַגוֹתֶיךָ יִתְבָּרַךְ. כִּי מִצָּה זֶה סוּד הָאֲמוּנָה, וְלִכֵּן מִצָּה בְּמִלּוּי כְּזֶה: מ"ם צַדִּיק ה"א — עוֹלָה גִימְטְרִיָּה כְּמוֹ מִלּוּי אֱלֻקִּים כְּזֶה: אָל"ף ל"מ"ד ה"א יו"ד מ"ם, שְׁאֵפְלוּ בְּתוֹךְ הַטֵּבַע שְׁעוֹלָה מְסַפֵּר אֱלֻקִּים — נִמְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא מִצָּה עִם הַכּוֹלֵל, אֲבָל חֲמ"ץ אֲסוּר בְּמִשְׁהוּ, אֲפִלּוּ מִחֲשֶׁבָה וְרָה אַחַת לְחֶשֶׁב שֵׁישׁ כָּאֵן טֵבַע, מְקַרְה וּמְזַל, זֶה מְסַפֵּן מְאֹד, וְעַבְרָה חֲכִי גְדוּלָה. וְלִכֵּן רְאֵה מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לְהִיּוֹת נִזְהָר מִמִּשְׁהוּ חֲמ"ץ, שֶׁהוּא הֶרְהוּר וְסִפְק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ. וְתִמִּיד יְכוּלִים לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְלִכֵּן חֲמ"ץ בְּמִלּוּי כְּזֶה: ח"ת מ"ם צַדִּיק — עוֹלָה כְּמִסְפֵּר תש"ב, הֵינּוּ מְכָל דְּבָר יְכוּלִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְזֶה גַם אוֹתִיּוֹת בִּשְׁ"ת, שְׁאֵדָם צְרִיף לְהַתְּבַיֵּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אִיף נִכְנָס בּוֹ הֶרְהוּר רַע וְסִפְקוֹת בְּאֲמוּנָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קח); אֲשֶׁר־יִנּוּ, שֵׁישׁ לְנוּ רַבִּי כְּזֶה!

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לַיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאָר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רְאֵה קִדְּם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה שֶׁלֹּא עֲשִׂנִי גוֹי, כִּי מָה הִיִּית עוֹשָׂה אִם הִיִּית נוֹלֵד סִינִי אוֹ תְּאִילֵנְדִי וְכוּ' וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, וּבִרְאֵת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ שְׂאִין לָךְ כְּלוּם, זֹו כְּבָר שִׂמְחָה, עֲצֹם הַעֲבָדָה שֶׁאַתָּה נוֹלְדָת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל — זֹו הַשִּׂמְחָה הַכִּי גְדוֹלָה. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂיִיש לָךְ מְצוּוֹת, וְאַתָּה הַכִּי מְאֲשֶׁר, כִּי אֲפֹלוּ שְׂאִין לְאָדָם אֲלֵא מְצוּוֹה אַחַת — כְּבָר אֲשֶׁרִיו, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נו.): אֲפֹלוּ רִיקָנִים שָׂבָף, מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן; וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵש בּוֹ הַמּוֹן מְצוּוֹת, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׂאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְעִשׂוֹת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר מְלֵאכִים וּשְׂרָפִים אֵינָם זוֹכִים לָזֶה, וְאֲנַחְנוּ גוֹשִׁי עֶפֶר קִטְנִי עֶרֶךְ בֵּן זוֹכִים, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד כָּל יְמֵינוּ. וְזֶה מָה שְׂרָצָה מְאַתָּנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

וּבְכָאֵת כְּשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל שְׂמַח עִם הַמְצוּוֹת שְׁלוֹ, זֶה הַיַּחּוּד הַחִיצוֹנִי וְהַפְּנִימִי יַחַד יוֹתֵר מִכָּל הַיַּחּוּדִים, כִּי בְּזֶה מְרָאָה שְׂכּוֹנָתוֹ עִם אָמֵת. וּכְמוֹ שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְר־הַמְּדוּת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשָׂה מְצוּוֹה בְּשִׂמְחָה, בְּזֶה מְגַלָּה שֶׁלְּבוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו; וּמָה צְרִיכִים יוֹתֵר מְזֶה!

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! רַבְּנוּ וַיֵּל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא):
עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים יְכוּלִים לְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְנִצּוּל מִצּוּאָה
וְעֵשְׂנִים שְׂמֻסְבָּבִים אֶת הַמַּח, וְהוֹרְסִים לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים.

מִסְפָּרִים עַל רַבְּנוּ אִישׁ הָאֱלָקִים הַמְהַרְשֵׁ"א זי"ע, שֶׁקֹּדֶם שֶׁהִלְךְ
לוֹמַר שְׁעוֹר לְפָנָי הַתְּלַמִּידִים, הִנֵּה נִכְנָס לְחֶדֶר וּמְסַתְּגָר שָׁם,
וְאַחַר-כֵּן הִנֵּה יוֹצֵא, וְהַתְּלַמִּידִים מְאֹד הַתְּפִלְאוּ — מָה זֶה וְעַל מָה
זֶה. וּפְעַם הַחֲלִיטוֹ לְשֵׁלֶם לְבַחֲוֹר, שִׁיחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ בְּחֶדֶר בְּאֶרֶז,
וְיִסְתַּכֵּל מִשָּׁם מָה הִרְבֵּי עוֹשֶׂה. וְהִנֵּה אַף נִכְנָס הַמְהַרְשֵׁ"א הַקְּדוֹשׁ,
וְהוֹצִיא סֵפֶר, וְאֵיךְ שֶׁפָּתַח אֶת הַסֵּפֶר לְהַבִּיט בּוֹ, יָצָא אִוֵּר וְאֵשׁ גְּדוֹל,
וְנִשְׂרָפָה רְאִיתוֹ שֶׁל הַבַּחֲוֹר, וְהַתְּחִיל לְבַכּוֹת: רַבִּי, תִּמְחַלּוּ לִי, נִכְנָסְתִּי
כָּאֵן שְׁלֹא בְרִשׁוֹת, וְעַכְשָׁו אֲבָדָה לִי הַרְּאִיָּה, וּמָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?! עֲנֵה
וְאָמַר לוֹ הַמְהַרְשֵׁ"א הַקְּדוֹשׁ: מִהַיּוֹם וְהַלָּאָה קַבֵּל עַל עֲצָמְךָ לֹא
לְהִסְתַּכֵּל עָלַי, וְלֹא לְהַרְהֵר אַחֲרַי, וְהַבְּטִיחַ. וְעֵשֶׂה הַמְהַרְשֵׁ"א הַקְּדוֹשׁ
עֲגוּל, וּפְתֹאֵם קַבֵּל הַתְּלַמִּיד אֶת הַרְּאִיָּה בְּחִזְרָה.

לְמִדִּים מִכָּאֵן מַעֲלַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְאֵיךְ שֶׁאֲסוּר לְהַרְהֵר
עֲלֵיהֶם כָּלֵל, אַחֲרַת מִי יוֹדֵעַ מָה יִקְרָה לְאָדָם הַזֶּה, כִּי עַל הַכֵּל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל, אֲבָל לֹא עַל בְּזִיוֹן תְּלַמִּיד חֲכָם, וְכָל שֶׁכֵּן
לֹא עַל בְּזִיוֹן צְדִיק הַדְּבּוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

יְדוּעַ, שֶׁהַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נִפְלְאָה מְאֹד לֹא פָּחַדוּ מֵאֵף
אַחַד, וְקִיְמוּ בְּשִׁלְמוֹת: "וְלֹא תִגּוּרוּ מִפָּנָי אִישׁ".

פְּעַם הִנֵּה בְּעִיר יְאִמְפְּלִי רֹאשׁ הַקֶּהֶל גָּבַר אֲלֵימ, וְהִיָּתָה אֲשֶׁתּוֹ
מִפְּקֶרֶת גְּדוֹלָה, רַחֲמָנָא לְצַלּוּן, וְכֻלָּם פָּחַדוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הִנֵּה קָרוֹב
לְמַלְכוּת, וְהַמְּלָכוֹת הַזֵּהִירָה, מִי שִׁיְהִיָּה לוֹ עֶסֶק עֲמוֹ, יִשְׁלַם קָנֶס

אָשֶׁר   ח' תתקא   בַּנְחָל   רסה

גְּדוּל, או יִקְבַּל עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ מַלְקוֹת מֵצָבָא הַמְּלָכוֹת. וְהִנֵּה קָמוּ
שְׁלֹשָׁה גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל וְעָמְדוּ עַל הַבִּמָּה: א. בַּעַל הַ"נּוֹדָע בִּיהוּדָה"
ב. בַּעַל הַ"מְאִיר נְתִיבִים" ג. רַבֵּי גְּרִשׁוֹן מְקִיטוֹב, וְהַכְרִיזוּ בְּלִי פֶחֶד,
שְׁהָאִשָּׁה הַזֹּאת מִפְּקָרָת. וְתַכְףּ-וּמְיָד תִּפְסוּ אוֹתָם. בַּעַל הַ"נּוֹדָע
בִּיהוּדָה" הָיָה לוֹ כֶּסֶף לְשֵׁלֶם אֶת הַקֶּנֶס וְנִפְטָר מִהַעֲנָשׁ, בַּעַל הַ"מְאִיר
נְתִיבִים" קָבַל אֶת הַמְּלָקוֹת, וְרַבֵּי גְּרִשׁוֹן מְקִיטוֹב בָּרַח בְּסִיוֵעַ גִּיסוֹ
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, וְהַכְרִיזוּ בְּשָׂמִים: בְּשֹׁכֵר זֶה, בַּעַל
הַ"נּוֹדָע בִּיהוּדָה" יְהִיָּה הָרַב בְּעִיר הַגְּדוּלָּה פְּרָאג, וּבַעַל הַ"מְאִיר
נְתִיבִים" יְהִיָּה הָרַב בְּעִיר הַגְּדוּלָּה אוֹסְטְרָאָה, וְרַבֵּי גְּרִשׁוֹן קִיטוֹבֶר
יִזְכֶּה לַעֲלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. רוֹאִים מַה זֶה כְּבוֹד חַכְמַיִם, כְּבוֹד
צַדִּיקִים, שְׂאִינָם מִפְּחָדִים לוֹמַר אֶת הָאֱמֶת.

הַעֲקָר לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, כִּי אָסוּר לְהַשְׁבֵּר.
תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, הַמְּעוֹרָר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ כָּל-כֶּף, זֶה
שֶׁמְחַתְּנוּ, זֶה נִחְמַתְּנוּ, אֲשֶׁר־יְנוּ מַה טוֹב חֲלַקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

עֲלִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר הִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל תְּלוּיָהּ אַף וְרִק
בְּלִמּוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא מַה שְּׁכָל רִיק וּפּוּחֹז, אֶפְרוּחַ שְׁלֹא
נִפְתָּחוּ עֵינָיו מִקְרָקֵר וְכו', כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ב,
ה): וְלֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד; מִי שְׂאָף פַּעַם לֹא לָמַד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
אִיךָ יָכוֹל לְדַבֵּר בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל?! וְלָכֵן אֵל תִּתְּבַלְּבַל מִשׁוּם בְּרִיָּה,
וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

ח' תתקא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵל תִּתְּיָאֵשׁ, הַרְּבֵה אֲנָשִׁים רְאוּ יְשׁוּעָה אֶפְלוּ בְּרַגְעַ הָאֲחֵרוֹן,

אָסוּר לִפְלֵי בְרוּחָךְ, בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר שָׁם גְּנוּזָה יְשׁוּעָתְךָ.

כַּמָּה פְּעָמִים מָצְאוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וּבְכָה בְּכִיּוֹת רַבּוֹת, וְעָלִינוּ לְחַקּוֹת אוֹתוֹ. מִי שֶׁצָּרִיךְ יְשׁוּעָה, שֶׁיִּזְרַק עֲצָמוֹ עַל הָרֶצֶפֶה, וַיִּבְקֶשׁ וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיַּחֲוֶם וַיַּחְמַל עָלָיו, וְאִזּוּ יֵרָאֶה לֹא רַק יְשׁוּעוֹת, אֲלָא גַם נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ. אֲבָל צָרִיכִים לְהֶאֱמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח לְפַעַל כָּל מַה שֶׁהוּא צָרִיךְ אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ מִמְּשִׁיךְ לוֹ הַיְשׁוּעָה. וְזֶה יְסוּד מוֹסֵד בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — לְהִיּוֹת עֲקֻשָׁן גְּדוֹל בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁפֹךְ נַפְשׁוֹ כַּמִּים עַד שֶׁיִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה' תִּשְׁמָעוּ.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאֵה לֹא לְהִתְאַכְזֵב כָּלֵל. אַכְזָּבָה זֶה כְּפִירָה, כְּאֵלּוֹ יְשׁוּעָתְךָ הִיְתָה תְּלוּיָה בִּיַּדֵי בְּשָׂר וָדָם, וְעַכְשָׁיו הוּא מִתְחַמֵּק מִמֶּךָ, וְלִכְּן אֵתָה מִתְאַכְזֵב. וּבְאֵמַת זֶה בְּעֲצָמוֹ כְּפִירָה, שֶׁשָּׂמִים אֶת בְּטַחְוֹנוֹ בְּבִשָּׂר וָדָם, אֲשֶׁר עַל זֶה קָלֵל יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא וְאָמַר (יִרְמְיָה יז, ה): "אֲרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם וְשֵׁם בְּשָׂר זְרוּעוֹ, וּמִן הַיַּיִן יִסּוּר לְבוֹ". כִּי זֶה קָלֵלָה לְהִיּוֹת תְּלוּי בִּיַּדֵי בְּשָׂר וָדָם, כִּי הוּא מְנַתֵּק עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכְּן הַמְּלָה מְאֻכְזָב זֶה מְלָה שֶׁל כְּפִירָה גְּמוּרָה. מַה חֲשַׁבְתָּ, שָׁבוֹן אָדָם יְכוּל לְעֹזֵר לָךְ בְּלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא??

וְאוֹדוֹת הַשְּׁתַדְּלוֹת וְכוּ', מְדַבְּרִים וְכוּ', אוֹמְרִים וְכוּ', הוֹלְכִים וְכוּ', וְנִגְמָר הַסְּפוּר, וְלֹא צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, רַק לִפְלֵי עַל פָּנָיו, וַיִּבְקֶשׁ וַיִּתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (שָׁם): "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח

בְּהַנְיָ"ה, וְהָיָה הַנְיָ"ה מְבֹטָחוֹ; רַק חֲזַק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִידַע אֲשֶׁר יִשׁוּעָתְךָ תְּלוּיָה וְעוֹמְדָת לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִין לְאַף אַחַד לְהִתְעַרֵב בְּעַנְיֵיךָ הַפְּרִטִיִּים, וְאִז אִם תַּחֲיָה כֶּךָ, כָּל חַיִּיךָ כְּבָר יִהְיוּ בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִז לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אִינִי מֵבִין אוֹתְךָ, אִז מָה אִם יֵשׁ לְךָ תְּפִיסָה קְשָׁה, אוּ רֵאשׁ קְשָׁה כְּמוֹ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב — מַה בְּכֶךָ? ! אֵתָה צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת יְהוּדֵי תְּמִים, יְהוּדֵי פְּשׁוּט בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, לְקוּם וְלִילֵךְ לְמַקְנָה, לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב בְּמַגֵּן דִּיקָא מְלָה בְּמָלָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְכֵן תְּבַרְךָ בְּרֶכֶת-הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְקִרְיַאת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְתֹאמַר אֶת הַיְּהוּדִי, כִּי הַשְּׁנָה הִיא אַחַד מִשָּׁשִׁים לְמִיתָה (בְּרִכּוֹת נז:). וְכֵן תֹּאמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תְּקוּן חֲצוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּר.

וְעַל כֵּלָם — תִּשְׁפָּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנֵנו וְאַמִּירַת יוֹם תְּהִלִּים, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרוּמוֹת, וְתֹאמַר בְּפִשְׁטוֹת הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת וְדַפִּים גְּמָרָא אֲפֵלוּ בְּלֹא פְּרוּשׁ רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת, וְתִלְמַד הַרְבֵּה מְדַרְשׁ וְעִין יַעֲקֹב, וְהַכֵּל בְּלֹא חֲכָמוֹת, כִּי מַה לְךָ עִם אַחֲרִים? ! אֵתָה צְרִיךְ לְרַחֵם עַל נִשְׁמָתְךָ. וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר מִהַזְיוֹלֵת בְּכָלֵל, אִף פְּעַם אֶל תִּזְכִּיר שֵׁם, וְאִז לֹא תֵבֵא לְיַדִּי לְשׁוֹן-הַרְעָה וְרִכִּילוּת, וּמַה שְּׂיִהְיָה לְךָ פְּחוֹת עֵסֶק עִם בְּנֵי-אָדָם, זֶה הֵכִי טוֹב, כִּי בְּנֵי-אָדָם הֵם סֵתָם חִיוֹת טָרֶף, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתְרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'): מִי

רסח   אָשֶׁר   ח' תתקד   בְּנַחֵל

שְׁאִינוּ דְבוּק בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְאִינוּ מְכַנִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ
בְּעֲצָמוֹ, הוּא כְּדִגְמַת חַיָּה. וְלִכְּנֵן בְּרַח לָךְ מְבִנֵי־אָדָם, הַדְּבִק עֲצָמָךְ
רַק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל תִּקְנֵא בְּשׁוּם בְּרִיָּה, רַק תְּצִיר תְּמִיד
בְּדַעְתָּךְ, אֵיךְ שְׁאִין בְּלַעַדְיוֹ יְתַבְרַךְ כָּלֵל.

וְתַהֲיֶה רְגִיל בְּאֲמִירַת הַרְבֵּה דְפִים זֶהר וְתִקְוִנִים בְּכָל יוֹם, שְׁזֶה
מְזַבֵּךְ אֶת הַנְּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְזֶה נִקְרָא יְהוּדֵי תְּמִים, יְהוּדֵי
פְּשׁוּט, שְׁעוֹבֵר אֶת יְמֵי חַיָּיו עִמּוֹ יְתַבְרַךְ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבֹרַח
תְּמִיד אֶל הַתּוֹרָה, וְאִינוּ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, וְאֵז אוֹיְבֵיו וְשׁוֹנְאָיו
יִפְלוּ תַחְתָּיו, וְלֹא יוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם רַע, אֲדַרְבָּה, יִרְאוּ אוֹיְבֵיו
וַיִּבְשׁוּ, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עֶזֶר לוֹ. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְנַהֵג כֶּף, וְאֵז
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תששמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

נָא וְנָא תְּכַנִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמָךְ, וְתִדַּע אֲשֶׁר דְּבָר
גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אִינוּ נִעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאַצִּיל הָעֶלְיוֹן,
אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה
(חֲלִין ז:): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת
בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ, אֶפְלוּ כְּמֵלָא נִימָה (יומָא ל.ח.), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא
מִן שְׁמַיָּא מוֹקְמִינָן לִיָּה (בְּרִכוֹת נח); וְאִם תַּחְדִּיר בְּעֲצָמָךְ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים,
כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרָת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(שיחות־הַר"ן, סִימָן קב), שְׁמַי שְׁיִישׁ לוֹ אֲמוּנָה — חַיָּיו חַיִּים אֲמַתָּיִים,

לא־כֵן מִי שְׁכּוֹפֵר בְּזֶה, חֲזִיו חַיִּים מְרוֹרִים עַד מְאֹד. וְלִכֵּן זָכַר כָּל
זֶה, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְצֵאת מִהֵיאוּשׁ וְהַדְּכָאוֹן שְׁלָךְ, מָה אֵתָּךְ? ! מִי
אוֹמֵר שְׁזֵהוּ זֶה, וְאִין לָךְ תִּקְנָה? ! כִּלְךָ מִדְּרָךְ זֹו. רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ
בְּפִרוּשׁ (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אֵתָּה מֵאַמִּין שְׁיִכּוּלִים
לְקַלְקֵל, תֵּאַמִּין שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ה.):
אִפְלוּ חֲרַב חֲדָה מִנְּחַת עַל צְוֹאֲרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן
הַרְחָמִים; וְלִכֵּן מָה אֵתָּךְ? ! חוּס עַל יָמֵי גְעוּרֶיךָ, חוּס עַל עֲצָמְךָ, אִין
מִי שְׁיִרְחֵם וְיַחּוּס עָלֶיךָ רַק אֵתָּה לְבַד, הָאִם לֹא שְׁמַעְתָּ מִמֶּנִּי לֹא
פַּעַם, שְׁאַדָם אִין לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא
אֶחָד וְאִין יְחִיד כְּמוֹתוֹ, וְלִכֵּן מָה אֵתָּךְ? ! לְמָה לֹא תִקַּח עֲצָמְךָ
בְּיָדִים? ! מָה אֵתָּה צְרִיךְ שְׁאַחֲרִים יִחְזְקוּ אוֹתָךְ? ! לְצַעֲרֵי הַרֵב,
אֲנָשִׁים מְאֹד מְאֹד אֲדִישִׁים, וְאִין לָהֶם שׁוּם רְגֵשׁ אֶל צַעַר הַזּוּלָת,
וְלִכֵּן שְׁמַע בְּקוֹל רַבְּנוּ ז"ל, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְעִשׂוֹת דְּרָכְךָ אֵלֵי וְלֹא תִתְחַרֵּט.

ער אָשר ח' תתקו – ח' תתקו בנחל

ח' תתקו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! הכל בהשגחה פרטית, ולכן אני לא יודע מה ולמה לך לדחק עצמך כל-כך? וכו' וכו'.

בענין למוד סתרי תורה, על זה אמרו חכמינו הקדושים (ספ"ה מט:): על הפסוק (שיר השירים ז, ב): "חמוקי רכבך", מה גרף בסתר אף דברי תורה בסתר, כי הלא מדברים מאיברים וכו', זויג וכו', והכל כביכול כלפי מעלה האומרים יחודי שמותיו יתברך, יחודי עולמות וכו'. וכשמדברים פתוח וחפשי וכו', זה ממש כמדבר נבול פה.

יודוע, אשר פעם באו לפני רבנו ז"ל שני אברכים חשובים, שדברו בלשונות של כתבי האריו"ל ביניהם. ענה ואמר להם רבנו ז"ל: תפסיקו לדבר נבול פה, כי ידע והבין בחכמתו, שהם רחוקים לגמרי מפל זה, ולכן הפסיקם וכו', ולכן דברים אלו צריכים להזהר לא לדבר ברבים בשום פנים ואפן רק בכלליות, כמו קבלת הרמ"ק, שמדבר ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין דברים הברורים, מזה כדאי תמיד לדבר, כי גלוי אלקות זו מצות עשה של אמונה ביחוד ה', אשר היא מצנה תדירית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִדַּע אֲשֶׁר דְּבַר גְּדוֹל וְדַבָּר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְאַתָּה מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגַּחַת פְּרִטִי פְּרִטִית רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ. וְכִמּוֹ שְׁגָלָה הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁאַפְלוּ עָלָה מִהָאֵילָן אֵינוֹ נוֹפֵל בְּלִי הַשְׁגָּחָה מְכֻנֶּנֶת, וְזֶה בְּרוּר. וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּר יִשְׂרָאֵל הַמְּקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא צָרִיךְ לְהִטּוֹת אֶזְנֵן קִשְׁבָת לְרַמְזִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַמֵּז לוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב), אֲשֶׁר מִכָּל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְקוֹרָא אוֹתוֹ לְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲבָל צָרִיכִים רַק לְהִטּוֹת אֶזְנֵן קִשְׁבָת אֶל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלוּ, וְאִזּוּ כָּל הַחַיִּים שֶׁלָּךְ יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרָת.

מָה אָמַר לָךְ! זוֹהִי הַבְּחִינָה, אִם תִּרְצֶה — תִּקְבֵּל, וְאִם לֹא תִרְצֶה — לֹא תִקְבֵּל. אֲנִי אֶת שְׁלִי צָרִיךְ לְהַגִּיד לָךְ.

הַמְּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִזּוּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים חֲזוּק תְּדָשׁ, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִשְׁבָּרִים תְּדָשִׁים, כִּי הַנְּשֻׁמָּה מִשְׁתוֹקֵקֶת תְּמִיד רַק לְחִזּוֹר אֶל שְׂרָשָׁה, וְהוּא — לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ. וּפְתָאם בָּא יִצְרוּ וּמִפִּילוּ בְּאִיזוֹ צָרָה, עַד שֶׁהָאָדָם שׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ כְּבִיכּוֹל. וּמִזֶּה בָּא שְׁנַחֲשֵׁף לוֹ הָאוֹר, וְנֶעֱשִׂים לוֹ מְרִים מְאֹד הַחַיִּים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם אֲשֶׁר נִשְׁאָרִים בְּנִפְּלָה וּכְבָר לֹא יְכוּלִים לְקוּם, וְאִזּוּ פּוֹעֲרִים פִּיָּהֶם וּמִדְּבָרִים כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָם. וּבְשִׁבִיל זֶה סוֹבְלִים מֵה שְׁסוּבְלִים.

עַרְב אֲשֶׁר ח' תַּתְקֹט בְּנַחֵל

וְכַמוּבָא בְזוּהַר (חֶלֶק ג' מֵא:): עַל הַפְּסוּק (קִהְלַת ו, ז): "כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהּ" — בְּגִין פִּיָּהּ דְּלֹא נָטִיר לִיָּהּ, כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק בְּשִׁבִיל הַפֶּה שְׁלוֹ, שְׂאִינוּ שׁוֹמְרֵי עֲלֵיו וּמְפַקְרֵיו. וּבְפָרְט בְּבֵית, אֵין עוֹד נִזְק לְאָדָם בְּשִׁלּוּם בֵּיתוֹ כְּמוֹ הַדְּבוּר, שְׂאִשְׁתּוֹ מְתוּנְפַחַת עִמּוֹ וְהוּא עוֹנֶה לָּהּ וְכוּ', וְכֵן בָּאִים לְיַד מְרִיבוֹת וְכוּ', עַד שֶׁנֶּשְׁפָּר הַבֵּית לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּשְׁמַר עַל פִּיָּהּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִשְׁמַר בֵּיתוֹ. לֹא צְרִיכִים לְעֲנוֹת עַל כָּל בְּזִיוֹן שֶׁמְקַבְּלִים, עַדִּיף לְשִׁתְּק מֵאֲשֶׁר לְהִגִּיב. וְאִם תִּצְיִית, אַז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תַּתְקֹט.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָאֲחִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... גַּרְם יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

הַהֶכְרַח לֹמַר לָכֶם, כִּי אֲנִי מְרַגֵּישׁ חֲלָשָׁה מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָּה וְכוּ', וְלִבִּי אוֹמֵר לִי וְכוּ', וְאֲנִי מְרַגֵּישׁ שֶׁהִגִּיעַ קֶצֶי. וְהִנֵּה מַה שֶּׁהָיָה הָיָה, תְּהִלָּה לְאֵל, כָּל הַשָּׁנִים שֶׁמִּשְׁתִּי אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְּדוּלָּה, וְרַבְּנוּ ו"ל הַחֲזִיר לִי מִתְּנוּת — כְּפֹה סְפָרִים יְקָרֵי עֲרָף, שֶׁנִּכְיִתִּי לְחֻדֶּשׁ בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, הַמְּחַיִּים נֶפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, שֶׁיִּדְפְּסוּ כָּלֶם וְיַפּוּצוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מַה שִּׁיּוֹתֵר וְיּוֹתֵר.

אֲבָל הַעוֹלָה עַל כָּל סְפָרֵי, הֵם סְפָרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", אֲשֶׁר זֶה נִכְתָּב בְּסִיעֵתָא דְשְׁמַיָּא, מֵרַב כְּסוּפִים שֶׁל בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים. וְלָכֵן לְסְפָרִים אֵלוּ יֵשׁ דִּין קְדִימָה, וּמִי שֶׁרַק יַעֲזוֹר לְהַדְפִּים אֲפִלּוּ כְּרֹף אֶחָד, תְּהִיָּה לוֹ יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה, בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶף שְׁלִי מְאֹד קָשָׁה, כִּי עוֹמְדִים עָלַי כָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים וּמְקַטְרָגִים וּמוֹנְעִים, אֲבָל "וְאֵתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה'" (תְּהִלִּים צב, ט), וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ

אֲשֶׁר   ח' תתקי   בְּנַחֵל   רעג

רש"י הקדוש: 'לעולם ידך על העליונה', הקדוש־ברוך־הוא לא יעזב אותי. ולכן אשרי מי שידפיס את כל המכתבים, כי כבר אבדו ממני המון מכתבים, וחבל שהמכתבים שיש לי העתק מהם — שלא ידפסו, אשר עוד יום יבוא, ויחיו רבבות רבבות נשמות ישראל.

מה אמר לך! עבר עלי בשנים אלו הרבה מחלוקות ומריבות וכו', הרבה שקרים וכזבים דברו עלי, אבל אני תמיד ברחתי רק אליו יתברך, ושפכתי שיח ותפלה לפניו יתברך, ורק בו יתברך תקנתי, ואני בוטח רק בו יתברך, שלא יעזבני בעולם הזה ובעולם הבא.

אודות שני הגיסים וכו', גם־כן צריכים לעשות שלום ביניהם. ובכלל כבר פדאי להיות ותרגים, ולקפץ ולדלג על הכל.

מה טוב, שתלמדו יחד דף גמרא בכל יום, שזה מציל ושומר מפל הפרעניות שבעולם, ואם היה האדם יודע מה זה דף גמרא ליום, לא היה מחסיר יום אחד מלמוד הגמרא.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקי.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין הזווגים וכו', רבנו ז"ל גלה לנו בפרוש (ת"י מוה"ר"ן, סימן תקצה), שיש לכל אחד כמה זווגים וכו', אחד בפעל שצריך להתגרש וכו' או להתאלמן וכו', ואחד בזה שרק מדברים שפלוני טוב לפלונית או להפוך, זה כבר זוג וכו'. ולכן אשרי מי שמתפלל תמיד, שלא יתחלפו הזווגים וכו', וכן שלא ידחה אחד מפני השני,

ואין מה להתבלבל מדברים כאלו, רק לזרק את עצמו על הארץ, ולבקש ברחמים ובתחנונים, שיזכה למצא את זוגו משרש נשמתו, ושלא יצטרכו, חס ושלום להתגרש, ויחיו חיים טובים ונעימים. את כל זה צריכים לבקש ולהתחנן רק ממנו: תברך. ויותר מזה אל תבלבל עצמך בשום פנים ואפן משום בריה שאומרת אחרת, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקיא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

השמר מאד, כי הסמ"ך-מ"ם אורב עליך לתפס אותך במצודתו, וצריכים רק לבקש רחמים ותחנונים. העקר זה תפלה, על כל דבר קטן רק לבקש ממנו יתברך, שזה יסוד כל האדם.

אני מאמין באמונה שלמה, שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, ובפרטיות כשתזכה לבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים לרצונך (אבות ב, ד), והבטול הזה צריך להיות בתמימות ובפשטות, בלי שום חכמות והשפלות כלל, רק לברח אליו יתברך, ולדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות, להשליך את שכל עצמו לגמרי, ולידע שאין לו שכל, ואז הכל ילך לו על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אָשׁר ח' תתקיב — ח' תתקיג **בַּנְחַל** ערה

ח' תתקיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רק לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת וְכוּ', עוֹד יָבוֹא יוֹם וְתִרְאֶה, שְׁפָל הָרַע הִיָּה כִּסָּא לְטוֹב, כִּי בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוּרָא (שְׁפַת עוֹז), קִדְּם תְּמִיד בָּא הַחֲשֵׁף וְהַמְּנִיעוֹת, וְאַחֲר־כֵּן הָאוֹר, בְּסוּד (בְּרִאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד", לְהִתְאַחַד בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָשׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

הָעֵקֶר רַק לְשִׁמּוֹחַ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בָּךְ, וְנָא וְנָא לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דְּף גְּמָרָא, שְׁמַטְהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. וְלַמּוֹד גְּמָרָא מְכַנִּיעַ אֶת הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן רִיד), שְׁזָהוּ עוֹן חֲמוֹר וְגַם מְגַנֵּה מְאֹד, וּמְקַלְקֵל אֶת מַחוֹ, וּמְחַלִּישׁ אֶת כַּחוֹ וּמְאוֹר עֵינָיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דְּף גְּמָרָא, חַק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר פי תשא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה טוֹר וּבֵית יוֹסֵף עִם הַבַּיִת, וְתִזְכֶּה לִירְאֵת שָׁמַיִם. וְכֵן אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַשֵּׁר רַבִּי שְׁלוֹם מְבַעֲלָא זִי"ע, שְׁהָעֵקֶר שְׁגָרָף חֲפָנִים יִרְאֵת שָׁמַיִם, זֶה רַק עַל-יְדֵי שְׁלַמֵּד הַרְבֵּה טוֹר וּבֵית יוֹסֵף עִם הַבַּיִת.

דַּע לָךְ, כִּי הַבַּיִת יוֹסֵף הָיָה עָנּוּ גְדוֹל מְאֹד, וְהַשִּׁיג מֵה שֶׁהַשִּׁיג
 מִגְדָּל עֲנֻתָנוּתוֹ. וְהַבַּיִת זָכָה לְהַשִּׁיג מֵה שֶׁהַשִּׁיג מִרַב דְּבִקּוּתוֹ בּוֹ
 יִתְבַרֵךְ, וְהָיָה תַמִּיד מִתְפַּלֵּל עַל הָרָשָׁעִים שֶׁיִּחְזְרוּ בְּתַשׁוּבָה, עַד
 שֶׁנִּסְתַּלַּק וְקָרְרוּ אֶת הַגִּיּוֹנוֹם שֶׁלְשִׁים יוֹם, וְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁהָיָה יָכוֹל
 לְהוֹצִיא, וְנִתְעַלּוּ עַל יָדוֹ אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת נְשָׁמוֹת עַרְטִילָאוֹת, רַחֲמָנָא
 לְצַלָן. וּבְחַיִּים חַיּוֹתוֹ שָׁלַח הַבַּיִת אֶת כְּתָב יָדוֹ אֶל בַּעַל 'מִגְלָה
 עֲמֻקּוֹת', שִׁיתֵן לוֹ הַסְפָּמָה וְלֹא עֲנָהוּ, וְהָיְתָה לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
 גְּדוֹלָה, וְנִחְלָה הַבֵּן שֶׁל הַ'מִּגְלָה עֲמֻקּוֹת' מִפְּנֵי חֲלִישׁוֹת דַּעַתוֹ שֶׁל
 הַבַּיִת, וְהִצְרִיכוֹ לְהִתְנַעֵד יָחֵד. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַבַּיִת: לְמָה אֵינְכֶם רוֹצִים
 לִּי הַסְפָּמָה עַל סַפְרִי, אֵיזָה פְּסוּל אוֹ טְעוֹת מְצַאתֶם שָׁם? וְלֹא
 עֲנָהוּ הַ'מִּגְלָה עֲמֻקּוֹת'. וּכְשֶׁהִתְעַקֵּשׁ הַבַּיִת, עֲנָה וְאָמַר לוֹ הַ'מִּגְלָה
 עֲמֻקּוֹת': תִּדְעַ, כִּי אִם תִּדְפִּיֶסוּ אֶת סַפְרֵיכֶם בֵּית-חֶדֶשׁ, תִּסְתַּלְּקוּ מִזֶּה
 הָעוֹלָם, וַיַּעַן שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אֶתְכֶם, לְכֵן אֵינִי נוֹתֵן לָכֶם הַסְפָּמָה, כִּי
 אַתֶּם נֹצְרָכִים לְהָיִית בְּעוֹלָם, כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת הָרָשָׁעִים. עֲנָה הַבַּיִת:
 אֲנִי מִכָּרַח לְהִדְפִּיֶסוֹ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאתִי לְעוֹלָם, לְחַבֵּר אֶת
 הַחֲבוּר הַזֶּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ. וְכֵן הָיָה, שֶׁבְּאִמְצַע
 הַדְּפוּס נִסְתַּלַּק. רוֹאִים מִזֶּה אֶת גְּדָל זְכוּתוֹ [זְכוּתוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְהָיִית אֲצֵל צִיוּנוֹ הַקְדוּשׁ בְּעִיר קְרֵאקָא, וְשָׁם טְמוּן וְגָנוּז גַּם הַבַּעַל
 'מִגְלָה עֲמֻקּוֹת', הֵם בְּבֵית עֲלָמִין אַחַד עַל יַד הַרְמֵ"א].

מֵה אָמַר לָךְ! רְאֵה לְהִתְחִיל לְלַמֵּד כְּסֵדֶר טוֹר בֵּית יוֹסֵף עִם
 הַבַּיִת כְּסֵדֶרֶן, כָּל יוֹם מְעַט, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם, אֲפִלּוּ שִׁיקַח לָךְ עֶשֶׂר
 שָׁנִים — מֵה בְּכַף?! לְכָל הַפְּחוֹת פֶּעַם אַחַת בְּחַיִּיךָ תִּזְכֶּה לְסִימוֹ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקיד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ זָאִיר.

אֲשֶׁר   ח' תתקיד   בַּנְחֹל   רעז

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא צְרוּת וְכוּ', וְכֵן סִפֵּר לִי הָאֲבִירָךְ
... גֵּרוּ יְאִיר, מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ'.

וְהִנֵּה הֶהְכַרְח לְהוֹכִיחַ אוֹתְךָ תוֹכְחָה מְגֵלָה וְאַהֲבָה מְסִתְרָת, וְאֲנִי
מְקַנֶּה שְׁלֵא תִקְפִּיד, וְאִם תִּקְפִּיד אֲנִי אֶת שְׁלִי עָשִׂיתִי, וְעָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת
אֶת שְׁלֶךְ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (פְּתוּבוֹת נט.): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדִי
שְׁעֵמוֹם וְלִיָּדִי זָמָה. בְּנֻדָּאֵי צְרִתְךָ הִיא צְרָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, אֲשֶׁר אִי
אֶפְשָׁר לְהִכְחִישׁ אֶת הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מְרַב יְאוּשׁ
וְדַפְאוֹן שְׁתַּקְּפוּ אוֹתְךָ, אַתָּה מְסִתּוֹכֵב בְּטֵל, וְזֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהַכֵּל,
כִּי זֶה יָבִיא אוֹתְךָ לַיָּדִי מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁל
הַתְּאֵבְדוֹת וְכוּ' וְכוּ'; כִּי פִשְׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מֵהַצְּרוּת שְׁלוֹ בַּיּוֹם
וּבְלִילָה וְכוּ', וְאִין לְאֵל יָדָיו לַעֲזוֹר לַעֲצָמוֹ, וְהוּא נִכְנָס בְּעַצְמוֹ בְּדַפְאוֹן
פְּנִימִי, זֶה לְאֵט לְאֵט הוֹרֵס לוֹ אֶת עֲצָבָיו, עַד שֶׁבָּא לַיָּדִי מַחְשָׁבוֹת
כְּאֵלוֹ כְּמוֹ שְׁאֵתָה כּוֹתֵב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁבָּא גַם לַיָּדִי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת
עַד מְאֹד, שְׁזָה עוֹד מְסַבֵּף אוֹתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אִין אָדָם עוֹבֵר
עֲבָרָה, אֲלֵא אִם-כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוּטָה ב.), וְכַפִּי רַבּוּי
עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ-כֵן חֲלָקֵי שְׁטוּת נִכְנָסִים בּוֹ, עַד שֶׁמְרַב עֲבֵרוֹת וְחֻטָּאִים
וְכוּ', אָדָם נֶעֱשֶׂה לְגַמְרֵי מְשַׁגֵּעַ וּמְטַרְף, וְכִבֵּר אִין לוֹ רַבּוּי וְיִשׁוּב
הַדַּעַת בְּכָלֵל, וְהוּא הָרוּס בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהָרוּס בְּרוּחָנִיּוֹת, עַד שֶׁפִּשְׁשׁוּט
כְּבָר אִינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְרַעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, אִינוֹ עוֹבֵד,
אִינוֹ לוֹמֵד, אִינוֹ מְתַפְּלֵל, וְאֶפְלוֹ כְּבָר אִינוֹ יִשָּׁן, כִּי מְרַב עֲצָבִים
שְׁבוּרִים וְכוּ', הוּא אִינוֹ יָכוֹל לִישָׁן בְּלִילָה. וְכֵן כְּבָר אִין לוֹ תַּאֲבוֹן
לְאֹכֵל וְכוּ', וְכֵן עוֹבֵר עָלָיו יוֹם אַחַר יוֹם, לִילָה אַחַר לִילָה, לֵא עוֹלָם
הַזֶּה וְלֵא עוֹלָם הַבָּא, רַק גִּיהֵנוּם עָלֵי אַדְמוֹת, מְקַלֵּל אֶת כָּלָם וְכוּ',
יֵשׁ לוֹ רַק טְעָנוֹת עַל אַחֲרִים וְכוּ', וְחִיּוֹ מְמַרְמְרִים לְגַמְרֵי, עַד
שֶׁמֵּאֲבֵד אֵט אֵט גַּם אֶת יָדֵידָיו הַטּוֹבִים וְכוּ'. וּמָה נִשְׁאָר? עִם כָּלֹּם,
זוֹ הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה.

לֵא-כֵן אִם הָיִיתָ מְצִיֵּת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, שְׁצַעֵק בְּקוֹל עַמֶּק:
"גִּיּוּוֹאֵלְד זַיִט אַיִף נִישְׁט מְיִיאַשׁ עִם אִיז גָּאָהַר קִיִּין יְאוּשׁ נִישְׁט

פארהגנדין", אין שום יאוש בעולם כָּלֵל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), הינו שאדם נמצא במצבים הכי קשים ומרים, אסור לו להתיאש כָּלֵל, רק לקיים: "מבטן שאול שועתי אליך" (יונה ב, ג); וכן פעם אחת הפליט רבנו ז"ל מפיו: העקר הוא "מבטן שאול שועתי אליך" (עין שיחות־הר"ן, סימן שב); הינו שאין עצה אחרת, רק להרגיל עצמו לדבר אֵל הקדוש־ברוך־הוא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, לקבל על עצמו לא להכנס בנפוחים עם שום בריה שבעולם, לא להתחיל לדבר עם אף אחד, זה הדבר הראשון. פי רב הצרות והיסורים של האדם, זה רק על־ידי הדבור, שַׁמְדַּבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רִחוּוּ, וְזֶה מֵה שֶׁמְלַחֵץ אוֹתוֹ. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לח) על הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", מה גורם לאדם רוח סערה במחו? זה הדבור שַׁמְפַּקְרוֹ. ולכן זה הדבר הראשון שאתה צריך לקבל על עצמך — להפסיק לדבר שטיות וכל העולה על רוחך וכו', ולא להתיאש בשום פנים ואפן, כי מכל צרה יכולים לצאת, אם רק לא עוזבים את עצמו.

ואחר־כֵּן ראה להרגיל עצמך לדבר תמיד עמו יתברך, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְלֹהֲאָמִין אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא בּוֹקֵעַ רְקִיעִים בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא כָּלֵל. וְעַל זֶה צְרִיכִים אֲמוּנָה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן סב). וּבְאֵמֶת אִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּידְעָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד עָלָיו בְּשַׁעַת תְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבָרָיו, בּוֹדָאי הִיָּה מְדַקְדֵּק עַל כָּל דְּבָרָיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמַחֲמַת שְׁאִין לוֹ אֵת זֶה בִּידְעָה בְּרוּךְהוּא, מַחֲמַת זֶה אֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל־כֵּן בְּזֶה, וְהָעֵלֶם וְהַסֵּתֵר זֶה נוֹבֵעַ מֵהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת שְׁלוֹ.

ולכן הדבר היחידי שיכול להציל אותך מלרדת אל השאול תחתית ומתחתיו (אפלו שלפי דעתך אתה כבר נמצא שם), הוא להרגיל עצמך לדבר הרבה עמו יתברך, ואף שבתחלה יהיה נדמה לך, שאין מי ששומע לך, ואין מי שצריך אותך, דע לך כי הכל דמיון גדול, הנובע מכפירות ואפיקורסות.

פי באמת הקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ובכל תנועה ותנועה — שם אלופו של עולם, ולכן אתה תדבר ותשיח ותספר את כל אשר עם לבבך עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותדע שהוא יתברך שומע ומקשיב לכל דבור ודבור שאתה מדבר עמו, ואל תבלבל את עצמך בעניני המחשבות הטורדות אותך, כאלו אבד מנוס ממך, וכאלו אין מי שישמע אותך, כל זה הוא מקורי העפביש, שהסמ"ך-מ"ם אורג סביבך, כדי להפילך ולעקרך מהעולם.

ולכן מספיק קברו אותך, מספיק זרקו אותך, הגיע הזמן שתקח את עצמך בידיך, ותרוץ אליו יתברך, שאוהב אותך מאד, ורוצה לשמע קולך, ומה שנדמה לך וכו' וכו' ההפוך וכו', כל זה מפני שפגמת בברית, בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, אשר חטא זה מציר לך את האור לרע, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), כי כל אדם הוא הציר של האור, וכפי שהוא מציר את האור, פמוכן נוצר לו, עין שם; ולכן דע לך, ידידי! שאין זה פמו שחשבת וכו', אדרבה, כל זמן שאדם חי, הוא צריך לדעת, שיש לו תקנה, ואפלו לראות נסים נגלים, ויראה בשונאיו ומציקיו, מה שהם רצו לראות בו.

העקר להיות עקשן גדול על דבר אחד — למעט בדבור עם בני-אדם, שלא רק שלא יכולים לעזר לו, אלא עלולים גם להזיק לו, וירבה לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור עמו יתברך — זה הצלחה נצחית, ובזה יטיל כל ימי חייו, בסוד (בראשית ו, ט): "את האלקים התהלך נח", שתמיד הלך עם הקדוש-ברוך-הוא, שזה היפי והנעם של החיים, אשרי מי שחזק בזה. וכל זה הדבר הראשון והיסוד לצאת ממצוקתך שבה אתה נמצא. והדבר השני — אל תסתכל על אחרים כלל, רק קח משניות, ותתחיל לגרס פרוק אחר פרוק, עד שתזכה לסיים מסכת אחר מסכת, עד שתזכה לסיים את כל הששה סדרי משנה, וכן תעשה עם גמרא, תתחיל ללמד מהתחלת ברכות, ותגרס דף אחר דף, עד שתזכה לסיים פרוק, ואחר-כך עוד

פָּרַק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיּוֹם מַסְכַּת שְׁלֵמָה. וְכֵן תְּסִיּוֹם מַסְכַּת אַחַר מַסְכַּת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיּוֹם אֶת כָּל הַשָּׁס.

וְאִיךָ שֶׁבִּהְתַּחֲלֶה יָבוֹא לָךְ דְּבַר זֶה מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עֹקֵשׁ בְּזוֹה, אֲפֹלוּ שֶׁבִּהְתַּחֲלֶה לֹא תִּבִּין, תִּלְמַד גְּמָרָא בְּלִי רַש"י וּבְלִי תוֹסֵפוֹת, וְאוֹר הַתְּלִמוּד שֶׁיִּזְכֶּךָ אֶת נַפְשְׁךָ, וְאִז לֹאט לֹאט תִּהְיֶה רְגִיל בְּגְמָרָא, עַד שֶׁלֹּא תִרְצֶה כְּבָר לְעֻזֹב אֶת הַגְּמָרָא וְתִתְחִיל לְהִבִּין, וְאִיךָ שֶׁזֶה קָשָׁה לְהִבִּין וְלְהִסְבִּיר, כִּי רַב בְּנֵי-אָדָם צוֹחֲקִים מִזֶּה, וְחוֹשְׁבִים מֵה שֶׁחוֹשְׁבִים וְכוּ' וְכוּ', וּבֵין כֶּף אֵינָם פּוֹתְחִים גְּמָרָא בְּכָלֵל, וּבְפִרְטוּיֹת אַחַר הַחֲתֻנָּה. אֲבָל בְּדֶרֶךְ זוֹ, כְּבָר לֹא תִרְצֶה לְהַפְרֹד מֵהַגְּמָרָא, וְתִלְמַד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ גְּמָרָא, שְׂיֵשׁ בָּהּ כָּל הַסְּגֻלוֹת וְכָל הַתְּקוּנִים. וּמִי שֶׁרְגִיל בְּלִמוּד גְּמָרָא, כְּבָר אֵינּוּ צָרִיךְ לְשׁוּם תְּקוּנִים. וְאֵת זֶה אִי אֲפָשֶׁר לְהִסְבִּיר לְאַחֵרִים כָּלֵל.

וְתִאֲמִין לִי, שְׂיֵשׁ בְּעֵטִי עוֹד הַרְבֵּה לְהֶאָרִיךְ וְלְהִסְבִּיר לָךְ מַעֲלַת הַגְּרָסָא בְּמִשְׁנֵיֹת וּבְגְמָרָא וּבִזְהַר וְכוּ', אֲבָל מִפְּנֵי הַטְּרַדָּה שֶׁנִּכְנָסָה לִי עִכְשָׁו — הַהֶכְרַח לְקַצֵּר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מֵהַשְּׂמַיִם...

ח' תתקטו.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

יְעֹזֵר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכָל דְּרָכֶךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ. וְיִשְׁמַר אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל רָע.

אוֹדוֹת נְטִילַת יְדִים, הַדְּבַר הוּא בְּתַמִּימוּת וּבְפִשְׁטוּת, צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּנְטִילַת יְדִים, וְזֶה יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רָע.

אֲשֶׁר   ח' תתקטז   בְּנַחֵל   רפא

רְאֵה לְהַתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּדִים, וְתִשְׁלִים אֶת עֲצֻמְךָ בְּמִקְרָא, מִשָּׁנָה, גְּמִרָא, מִדְּרָשׁ, הִלְכָה וְאַגְדָּה.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקטז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְגִדְל שְׂמִחְתִּי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

לְדַעֲתִי, עָלֶיךָ לְהִשָּׂאֵר בְּעִיר גְּבֻעָתִים, וְלִהְפִיץ שָׁם אֶת
הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מֵאַף אֶחָד.

רְאֵה לְהַתְנַהֵג בְּבֵית בְּצוּרָה יְפָה מְאֹד, וְאֵל תִּשְׁתַּלֵּל וְאֵל
תִּתְפַּרֵּעַ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵל תִּתְקוּטֵט, רַק לֶךְ בְּנִמּוּס, וְתִמְשִׁיךְ לְהַתְפַּלֵּל
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל הַמְשַׁפָּחָה יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר
הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאִשְׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהִפָּךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְהַאֲנָחָה
לְשִׂמְחָה, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם. וְזֶהוּ עֵקֶר גְּדֻלַּת הָאָדָם,
שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר.

רְאֵה לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת הוֹרִיף הַיְקָרִים וְאֶת אַחוֹתָךְ, וְעַל-יְדֵי
לְמוּד זְכוּת תִּזְכֶּה לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה, כִּי כֵן גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפכ), אֲשֶׁר הָעֲנִיָּן וְהַעֲצָה הַזֹּאת שָׁל לְמוּד
זְכוּת — לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְּדֶרֶךְ
זוֹ יְכוּלִים לְקַרֵּב אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל
לְהִבִּין אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא קָבְלוּ חֲנוּף טוֹב, אֲזִי מֵאֵין
יִדְעוּ שְׂאִסוּר ? ! וְאִדְרָבָה, כָּל מֵה שֶׁתִּלְךָ עִמָּהֶם בְּעִקְשָׁנוֹת וּבְכַח, הֵם

רַכַּב אֲשֶׁר ח' תתק"ז בַּנְּחָל

יַעֲשׂוּ כַּנְּגִדָּךְ. עַל-כֵּן לְדַעֲתִי, רְאֵה לְלַכֵּת אִתָּם רַק בְּדֶרֶךְ נַחַת, וְאַזּוּ תִרְאֶה סוּף כָּל סוּף יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי שְׁתַּשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן כַּמָּה שְׁיֹתֵר מֵהֵר, וְאַל תִּבְרַר הַרְבֵּה, הֶעֱקַר שְׁצָרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָוָה דְּבַר זֶה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

ח' תתק"ז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעַר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

וְהִנֵּה בְּנֻדָּי בְּשַׁעַה שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ, יְדַעַתְּ הֵיטֵב אֵת הַשְּׁקִפַת בְּעֵלְךָ, עַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לְמַה לְהִתְלוֹנֵן עִכְשָׁו.

אֵךְ לְדַעֲתִי, אִם כָּבֹד הִתְחַתַּנְתָּם, אֲסוּר לְךָ לְהִתְגַּרֵּשׁ, רַק תִּשְׁתַּדְּלִי בְּדַרְכֵי נֶעֱם וּבְאַהֲבָה לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשִׂיזְכָּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הֶעֱקַר רְאֵי לְלַכֵּת עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה וְכִבוּד.

וְעַל כָּל-כֵּן — לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, שֶׁבְּעֵלְךָ יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי לְאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְקַרֵּב אֵת בְּעֵלָהּ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אָשֶׁר   ח' תתק"ח   בַּנְּחָל   רַפְּג

אַל תַּתְיַאֲשִׁי, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם תִּרְבִּי בַתְּפִלָּה, תִּרְאִי גַם גְּלוּי
שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתק"ח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אַת מַכְתִּיבָךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמֵאֵד אָנִי מִצְטַעַר מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּדַכְּאוֹן וְכו' וְכו'.

רְאִי לְשָׁנוֹת אֶת הַלֶּךְ מִחֲשַׁבְתֶּךָ, כִּי חָבַל לַהֲרִס בֵּית נְחֻמָּד כְּזֶה.
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹר לֶךְ, וְנִתֵּן לֶךְ בְּמִתְנָה בְּעַל נִפְלָא, וְהַעוֹלָה עַל
הַכֹּל — מִתְנָה כְּפוּלָה, וְהוּא הַבֵּן שְׂיַחֲיָה, וְעַל-כֵּן רְאִי לַחֲיוֹת רַק
בְּשִׁבְלִים, כִּי בְּיָדָי הֵם אוֹהֲבִים אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאַתָּה עוֹד תִּרְאִי
אוֹר גְּדוֹל בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא אַל תַּיַאֲשִׁי אֶת עֲצָמֶךָ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, כִּי הַחַיִּים
מְלֵאִים נְסִינּוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִה שְּׁעוֹבֵר.
הַעֲקֹר מַה שְּׁצָרִיכִים לְעַבֵּד הוּא עַל נְקֻדַּת הַשְּׂמִחָה. עַל-כֵּן הַרְגִּילִי
אֶת עֲצָמֶךָ לְשִׂמְעַ כָּל הַיּוֹם כְּלִי זִמְרָה, וְאִם יֵשׁ לֶךְ בְּבֵית טִיִּיפ קֶסֶטָה,
מַה טוֹב וּמַה נָּעִים שְׂתַשְׁמְעֵי כָּל הַיּוֹם מוֹסִיקָה, שְׁזֶה מְרִים וּמְגַבִּיָּה
אֶת הַרוּחַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לֶךְ רְפוּאָה שְׁלָמָה בְּאַיְבּוּרֶיךָ וּבְגִידֶיךָ
וּבְכָל טְפֵי דְמִיךָ, וְתִהְיֶי תָּמִיד בְּמַצַּב רוּחַ טוֹב, וְתִרְצִי אֶת הַחַיִּים.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה גִּירוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גִּירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת
לְכַבּוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ, וְאִז תִּבְקָשִׁי עַל בְּרִיאוֹת הַגּוֹף, וְעַל הַצִּלְחַת הַבַּעַל
וְהַיָּלֵד, וְעַל פְּרִנְסָה, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂהַאֲשֶׁה מִתְּפַלְּלָת בְּעַת הַדְּלָקָה
גִּירוֹת, הִיא מְאֹד מְקַבֶּלֶת בְּשָׁמַיִם.

הַכֶּפֶל הַדִּבְרִי, נָא וְנָא לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְאִז תִּרְאֵי יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת.

הַמֵּאחַל בְּרִכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רָאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תִּהְיֶה
שְׁבוּר בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאִף שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ בְּבֵית מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת,
עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַכֹּל בְּשִׁבִּיל לְמָרְק אֶת עֲבָרְךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לְךָ, שְׂיֵאמֶר דִּי וְקִיץ לְצִרוּתֶיךָ, וְתִתְחִיל לְהַרְגִּישׁ נְעִימוֹת בְּחַיֶּיךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֶה
שְׁעוֹבֵר, וְלוֹלֵי הָעֲצוֹת הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הֵינּוּ נֹאבְדִים לְגַמְרֵי,
עַל-כֵּן רָאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם
הַתְּמַצִּית שֶׁל "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" הַקְדוּשִׁים.

וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — רָאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל שְׂזוּכִיתָ לְשִׂמְשׁ אֶת
רַבְּנוּ ז"ל בְּהַפְצַת הַקּוֹנְטְרָסִים, אֲשֶׁר הֵם הַכֶּנֶה לְגֵאֲלַתְנוּ, וּבּוֹדֵאֵי יֵשׁ
לְךָ חֵלֶק גָּדוֹל בְּזֶה, וְהַזְכוּת הַזֹּאת תַּעֲזֹר לְךָ, שֶׁבִּתְּךָ תִּתְרַפֵּא לְגַמְרֵי
בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רָאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ וּלְיָקָר אוֹתָהּ, כִּי הִיא סוֹבֶלֶת
הַרְבֵּה מְאֹד, וּיְכַבֵּר אָמַר הַחֶכֶם: "הַנְּשִׁים, לֹא יְכַבְּדֵן כִּי אִם נִכְבְּדוּ,
וְלֹא יִבְזֶה אוֹתָן כִּי אִם נִבְזֶה"; עַל-כֵּן רָאֵה לְכַבֵּד אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד,
וּבְזוּכוֹתֶיהָ יִשְׁפַע עָלֶיךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעוֹ, כִּי כֹּף גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל

אָשֶׁר   ח' תתקכ   בְּנַחֵל   רפה

(לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סט), שְׁהַפְרִינָסָה וְהַשְׁפַּע בָּא בְזָכוֹת הָאִשָּׁה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הִנֵּה פֶה תִקְבֵּל עֲשָׂרָה קוֹנְטְרָסִים, שָׂאָךְ יֵצְאוּ כָּאֵן מִבֵּית הַדְּפוּס, וְהִיָּקֵר וְהִנְעֵלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר, הוֹלֵךְ לְהַדְפִּיס עֲכָשׁוּ עֲשָׂרִים אֶלֶף קוֹנְטְרָסִים "רוֹפֵא חוֹלִים" לְזָכוֹת בְּתָךְ ... בַּת ... שְׁתִּהְיֶה לָּהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַפְיֵצֵם בְּכָל בְּתֵי הַחוֹלִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ח' תתקכ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַ, אֵיךְ שָׂאתָ מְחֻזָּקֶת אֶת עֲצָמֶיךָ.

הַעֲקָר רְאִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָר לְקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא רַק מִחֻמַּת חֲסָרוֹן הַשְׂמֵחָה. וְאִם בְּגִי-הָאָדָם הָיוּ יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַשְׂמֵחָה, הָיוּ שְׂמִיחִים כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, כִּי לְמַעַלָּה מִשְׂתַּעֲשָׂעִים מְאֹד מְאֹד עִם אָדָם שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, סְעִיף ג'): בְּרָבוֹת הַשְׂמֵחָה נִתְחַזַּק כּוֹחַ הַשְּׂכָלִי, וְהַמֵּאֲכֵל וְהַמְשַׁתֵּה הֵם סִבָּה גְדוֹלָה לְשִׂמְחַת הַלֵּב, וְלִהְרַחֵק הָעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת; עַל-כֵּן רְאִי לְשִׂמְחַ מְאֹד וּלְשִׂמְחַ אֶת בְּעֵלְךָ. וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם: "אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ כְּנֵר בְּבֵיתָ"; וְאָמַר: "הַטּוֹב שְׂבַעֲזוּרִים לְקִיּוּם הַדָּת הוּא הָאִשָּׁה הַטּוֹבָה"; עַל-כֵּן רְאִי לְהֵאִיר אוֹר הַשְׂמֵחָה לְבַעֲלְךָ, וּכְשֶׁבַעֲלְךָ יִהְיֶה שְׂמֵחַ, אֲזוּ בְּמִילָא תִּהְיֶה לוֹ סִבְלָנוֹת אֵלֶיךָ וּלְיָלְדִים.

גַּם רָאִי לְשִׁמַּח אֶת שְׂכֵנֶיךָ וְאֶת קְרוֹבֵי הַמְּשֻׁפָּחָה, כִּי זֶה עֵקֶר
שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה — לְשִׁמַּח אֶת כָּל הַשְּׂבוּרִים.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתקכ"א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר
יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי הַיָּקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אַפְגִּים
שְׁבָעוּלָם. וְעֵקֶר הַחִזּוֹק הוּא — עַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה. כִּי הַשְּׂמִיחָה
מִרְחֻבַת דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִרְחִיב הַדַּעַת, אֲנִי רוֹאֶה
וּמִבִּין וּמְרַגֵּשׁ, כִּי יְמֵי חַיֵּינוּ הַקָּל, הֵנָּה הָאָדָם כָּאֵן וְהֵנָּה הָאָדָם שָׁם,
וְהַכֹּל יַעֲבֹר בְּזִרְיוֹת כָּצֵל עוֹבֵר, וְאֵין לְדַאֵג דַּאֲגַת חַנּוּם כָּלֵל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! הָאָדָם נִדְמָה כְּמִי שְׁסוּחַב שֶׁק מְלֵא
אַבְנִים כְּבִדּוֹת עַל כְּתָפוֹ, וְכִמְעַט שְׁנִשְׁבָּר כְּתָפוֹ מֵרַב צָרוֹת וְיִסּוּרִים
וּמִכְאוּבִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו. וְכֹא רַבְנוּ ז"ל וְאוֹמֵר: מָה לָּךְ לְסַחֵב אֶת
הַשֶּׁק הַקָּשֶׁה מְלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מִכְאוּבִים וּמְרִירוֹת, תַּעֲזוּב אוֹתוֹ,
שִׁיפֵל מֵאֲחוֹרָיךָ, וְאִתָּה תִתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְקַיֵּם זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת,
וְתִזְרַק אַחֵר גּוֹף אֶת כָּל הָעֶבֶר שֶׁלָּךְ, וְאֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ מִהָעֶבֶר
כָּלֵל, וְאֵז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

הַעֵקֶר רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל תִּנְיַח אֶת הָעֲצָבוֹת
אֲצִלְךָ כְּרֹגַע, כִּי עֲצָבוֹת הֵיא עֲבוּדָה זָרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא

אֲשֶׁר ח' תתקכב בַּנְחַל רפז

אוֹתָהּ (לקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מח). וְצָרִיכִים לְעֵבֶד הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה לְזָכוֹת לָזֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתוֹנֶפֶה לְעֵבֶר עַל הַכֹּל, וְתִצְלִיחַ דְּרַכָּךְ, וְתִשָּׂא חַן בְּעֵינַי כָּל רוּאֶיךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי, שְׂאֵת מְחֻזְקַת אֶת עֲצֻמְךָ וּמְחֻזְקַת אֶת בְּעֵלְךָ, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תִּרְאִי לְחֻזַּק אֶת בְּעֵלְךָ. וְעֵקֶר הַחֻזוּק — לְשִׂמְחוֹ, כִּי כָּבֵר אָמַר הַחֶכֶם; "אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ כְּגַר בַּבַּיִת"; עַל-כֵּן רְאִי לְהַאִיר לְבַעֲלְךָ אֶת אוֹר הַשְּׂמִיחָה, וְאִם יִמָּצֵא אוֹתְךָ בְּשִׂמְחָה, גַּם הוּא יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

נָא וְנָא לְשִׁמְעַע כָּל הַיּוֹם כְּלִי זְמֵר שְׂמַרְחִיבִים אֶת הַדַּעַת, וּכְשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְיִשׁוּב וְהִרְחַבְתָּ הַדַּעַת, אֲזַי יֵשׁ לוֹ סְבֻלָּנוֹת, וּבִפְרֹט כְּשֶׁהָאִשָּׁה שְׂמִיחָה וְעֵלִיזָה, יֵשׁ לָהּ סְבֻלָּנוֹת לְבַעֲלָהּ וּלְיִלְדֶיהָ.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְנַהֵג עִם הַיִּלְדִים בְּחֹמֶר הַדִּין, רַק לְהִסִּיחַ דַּעַת מֵהֶם, כִּי אֶת צָרִיכָה לְדַעַת, אֲשֶׁר בְּנִכְסֵי עֲדִין קָטָן, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַפְחִידוֹ, כִּי זֶה יַעֲשֶׂה רָשָׁם רַע עַל כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ. תְּנִיחֵי אוֹתוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִתְפַּתְּחוּ חוּשָׁיו בְּמַהֲירוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂי דִידְכֶם, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ תִשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רפח אָשֶׁר ח' תתקכג — ח' תתקכד בַּנְחַל

ח' תתקכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מִצְטַעֵר מִכֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלַי בְּבֵיתְךָ — זֹו אֲשֶׁתְּךָ, עִם כָּל זֹאת אָנִי מַחֲיֶה וּמְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵי, שְׁבַתְּךָ דְחַקוּתְךָ וּבַחֲלִישוֹת דְעֵתְךָ, אֲתָה זֹוֹכָה וּמְזַכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה. יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּזַכֶּה לְעֶסֶק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְסוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא, שֶׁתְּזַכֶּה לְרְאוֹת יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה.

אוֹדוֹת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מִהַשּׁוֹנְאִים וְכוּ', אָסוּר לָנוּ לְהִסְתַּפֵּל כָּלֵל, וּכְבֹר אֱמֵר הַחֲכָם: "כָּל שִׁנְאָה יֵשׁ תִּקְוָה לְרַפּוֹאתָהּ, חוּץ מִשִּׁנְאָה מִמִּי שִׁיִּשְׁנָאֶךָ מִקְּנָאָה"; וְעַל־כֵּן מֵה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת? רַק לְהוֹסִיף וּלְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּכֹל קְצוֹת תַּבֵּל, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוֹשָׁה.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת דַּעַת הָאָדָם לְעֵבֵר עַל הַכֹּל.

הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׂמַח אוֹתְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אֲדָר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד .... גַּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר ח' תתקכה בנחל רפט

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרטיות שאתה זוכה ומזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה.

מה אמר לך, ידידי היקר! מאד מאד אני שמח בפעלתך שאתה פועל בהחזרת התשובה, ובנדאי בזכות זה תזכה גם אתה לשוב בתשובה.

חסדי השם יתברך, שאנו יודעים מרבי נורא ונפלא כזה, אשר מחזק אותנו ומאמץ אותנו להחזיק מעמד בצל העובר הזה.

ראה להיות בשמחה עצומה, כי השמחה היא עולם החרות, וצריכים למסור נפשו בכל יום ויום להיות בשמחה, ואף שזה דבר הכי קשה להגיע אליו בזה העולם, מרב צרות ויסורים שעוברים על כל אחד ואחד, אף זה עקר מעלת האדם, שאף שעובר עליו מה שעובר, הוא מחזיק מעמד, ואינו נשבר כלל.

וכבר ידוע אצלנו, שמוהרנ"ת ז"ל הקפיד מאד מאד על אנשי שלומנו שיהיו בשמחה, יותר משהיה בהתעוררות, כי אמר, שהתעוררות הבאה משמחה מחזקת מעמד יותר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

פה תקבל רצוף עשרה קונטרסים, שאף יצאו מבית הדפוס, ובקרוב ידפסו גם בארץ ישראל.

ח' תתקכה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פי תשא, י"ח אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר ... נרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל מה שעובר עליך.

רצ   אָשֶׁר   ח' תתקכו   בְּנַחֵל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂמִינְשֶׁךָ עֲלֶיךָ שְׁפַע בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה וּפְרֻנְסָה בְּרוּחַ, וְשִׁלָּא יַחְסְרוּ לְךָ אַף פְּעַם מְעוֹת.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת דַּעַת הָאָדָם, הַשִּׂמְחָה מְכַנְּסָה בְּטַחֲוֹן חֲזַק בְּלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְהַשִּׂמְחָה מְבִיאָה בְּרַכָּה וַיְשׁוּעָה, פְּרֻנְסָה וְכַלְכָּלָה לָאָדָם.

אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁמֹרֵב שְׂבִרוֹן לְבָבְךָ וּמְצַבְּךָ שְׂאֵתָה עוֹבֵר עֲכָשׁוּ מְשֻׁבְּרִים קָשִׁים בְּחַיֶּיךָ, קָשָׁה וְכָבֵד לְךָ לְשִׂמְחָה, עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשְׁךָ, וּתְשִׂימְחֵךְ אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, וּרְאֵה שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּשְׁרָה בֵּינֵיכֶם, וְאִז תִּנְכַּח אִיךָ שֶׁהַכָּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַעֲקֹר רְאֵה לְעַבֵּד בְּמָה שְׂמַצִּיעִים לְךָ, וְאַל תִּדְחָה שׁוּם דְּבָר.

הִיא טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבַיִת, וְכֵן הָאִשָּׁה תְּדַלֵּק אַרְבָּעָה גִירוֹת שֶׁל חֶלֶב וְשְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת לְכַבוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ, וּלְבַקֵּשׁ אֶזְעַל פְּרֻנְסָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ לָכֶם שְׁפַע בְּרַכָּה בְּפְרֻנְסָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ח אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזַנְּכָה לְשִׁמְעַת מִמֶּךָ תָּמִיד רַק בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׁוֹרוֹת מְשִׂמְחוֹת.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה בְּתַקְּךָ קִטְנוּתְךָ וְדַחְקוּתְךָ, וּרְאֵה לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בְּעֲצָמְךָ נִקְדוּת טוֹבוֹת, כִּי זֶה עֲקֹר

אָשׁר   ח' תתקכז   בַּנְחַל   רצא

מַעֲלַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁפַתְקָף קְטָנוּתוֹ וְדַחְקוֹתָיו הוּא זוֹכֵה לְלַקֵּט
נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב).

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמְח אֶת אֲשַׁתְךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, כִּי הַשְׂמֵחָה בְּבֵית
גוֹרְמַת הַרְחֵבָה בְּבֵית, וּמִמְשִׁיכָה רְפוּאוֹת וַיְשׁוּעוֹת. וְזֶה עָקֵר עֲבוֹדַתְנוּ
בְּזֶה הָעוֹלָם — לְעֵבֹד עַל נְקֻדַּת הַשְׂמֵחָה, לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחַ,
וּלְשִׁמְח אֶת אֲשֵׁתוֹ וְאֶת יְלָדָיו וְאֶת שְׂכֵנָיו, לְהִיּוֹת רוֹדֵף שְׁלוֹם וְאוֹהֵב
שְׁלוֹם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֵר כִּי תִשָּׂא, י"ט אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרִדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגִדַּל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי בְּכֹל פְּעַם מִכְתָּב, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי וּתְחַזְּקֵנִי בְּזֶה.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — שְׂמֵחָתִי שְׂנֹכְנִסְתָּ חֲזֵק בְּעֶסֶק הַפְּצָה. מָה
אָמַר לְךָ, וּמָה אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ, וּמָה אֲסַפֵּר לְפָנֶיךָ! כָּל אֵילֵי נְבִיּוֹת לֹא
יִסְפִּיקוּ לְרִשְׁם עֲלֵיהֶם אֶת מַעֲלַת הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוּ, כִּי סוּף
כָּל סוּף עוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר — קְטָנוּת
וַיְסוּרִים, צָרוֹת וּמְרִירוֹת, וְהַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוּ מְכַנְּסִים חַיּוֹת חֲדָשָׁה
בְּכָל הַהוֹגִים בָּהֶם, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׂזוֹכָה לְהַפְּיֵצֵם וּלְהַכְנִיֵס חַיִּים
חֲדָשִׁים בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים
שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תַּנִּיחַ אֶת הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת אֲצִלְךָ כְּרַגַע, כִּי כָל מָה

רצב אָשֶׁר ח' תתקכח בְּנַחַל

שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיִּיךָ, זֶה רַק מַחֲמַת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ, מִפְּנֵי פֶגֶם הַבְּרִית שְׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבוֹר עַד עַכְשָׁיו.

עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַשְׂמֵחָה תִּכְנִּיס בְּךָ זְרִיזוֹת אֲמִתִּית, שְׁתִּהְיֶה תָּמִיד זְרִיז. וְעַם זְרִיזוֹת יְכוּלִים לְפַעַל הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁקוֹנֶה לְעֲצָמוֹ מִדַּת הַזְּרִיזוֹת, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנַצַּח נְצָחִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַפֵּץ בְּכָל יוֹם מְרַב שִׁמְחָה, וְתִשְׁמַע כְּלֵי זִמְרָה, וְתִכְנִּיס בְּעֲצָמְךָ רוּחַ טוֹבָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב תָּמִיד, וְזֶה עֵקֶר תִּקְוֹנָךָ — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה וּלְשַׂמַּח אֶת אֲחֵרִים.

וּמִי יִתֵּן, שְׁתִּזְכֶּה לְגַיֵּס עוֹד אֲנָשִׁים לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, לְמַלֵּא אֶת כָּל אֲרָצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה עִם הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמִצִּית הַ"לְקוּוּטִי-הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסִדְרָה פִּי תִשָּׂא, כִּי אֲדַרְא' הִ'תַּשְׁמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מַחֲזִיק אֶת עֲצָמְךָ.

מָה אֵמַר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! כְּשֶׁרַק שׁוֹמְעִים אֶת הַצְּרוֹת וְאֶת הַבְּעִיּוֹת אֲשֶׁר עוֹבְרוֹת עַל אֲחֵרִים, אִז כְּבוֹר נוֹתְנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר בִּצְרָה הִרְחִיב לִי, כִּי מִי יוֹדֵעַ מָה הִיָּה יְכוּל לְעַבֵּר עָלַי — דְּבָרִים יוֹתֵר גְּרוּעִים מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלַי וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶה

אָשֶׁר   ח' תתקכט   בַּנְחָל   רצג

עָקַר נְחֻמָּתֵנוּ וְתַקְנֵתֵנוּ, שְׁאָנוּ זֹכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם אִיזוֹ הִרְחָבָה וְאִיזוֹ שְׁמָחָה, וְלֹא לִיָּאֵשׁ אֶת עֲצֵמֵנוּ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם. תֵּאֱמִין לִי, כִּי אֲצִלִי נִתְקִים בְּפִשְׁטוֹת הַפְּסוּק (יוֹנָה ב, ד): "כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיֶיךָ עָלַי עֲבֹרוּ", וְסִבְלָתִי כָּבֵד בְּזֵה הָעוֹלָם מִה שְׁסִבְלָתִי, וְעַדִּין אֲנִי סוֹבֵל מִה שְׁאֲנִי סוֹבֵל, וְלוֹלִי עֲצוּתֵי הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, לֹא הִנְיָה לִי קִיּוּם אֲפֵלוּ יוֹם אֶחָד, מִכָּל שָׁכֵן זְמַן אֲרוּךְ כָּל־כָּף וְכוּ' וְכוּ'.

זֶה עָקַר חִיּוּתִי, וְזֶה עָקַר תַּקְנֵתִי, שְׁאֲנִי זֹכֵה לְאַחֵז אֶת עֲצָמֵי בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבְעֲצוּתֵי הַקְּדוּשׁוֹת. וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתִבְרֶךָ.

עַל־כֵּן רְאֵה גַם אֶתְּהָ לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמֶךָ עִם הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמֶךָ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּקִנְטְרָס חֲדָשׁ, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִתְּפַלֵּל עָלֶיךָ, שְׁכַבְּרֵ יְרוּם קַרְנֶךָ, וְתִזְכֶּה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וְתִבּוֹא עָלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה וְשִׁפְעַ בְּרוּחֵי חַיִּים וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקכט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרֶךָ, מוֹצְאֵי־שֶׁבֶת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מָה אָמַר לְךָ! בְּזֵה הָעוֹלָם צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּפִי מְרִירוֹת הַצָּרוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְצָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה, וְלוֹלִי שְׁזַכֵּנוּ לִידַע מִרַבְּנוּ ז"ל, הִינְנוּ נֹאבְדִים לְגַמְרֵי.

רצד אָשֶׁר ח' תתקל בַּנְּחָל

על-פֶּן מֵאַחַר שְׁזָכִינוּ לִידַע מְרַבְּנוּ וְ"ל, עָלִינוּ לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה. וְהַעֲקָר — לְעַבֵּד
עַל נִקְיַת הַשְּׂמֻחָה. וּכְשֶׁאָדָם זֹכֶה לְשְׂמֻחָה, מִמִּילָא זֹכֶה שְׂיִתְרַחֵב
לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאָז יְכוּל לְעַבֵּר עַל הַכֹּל.

נָא וְנָא רְאֵי לְשֻׂמְחָה אֶת עֲצָמָךְ וְאֶת הַיְלָדִים וּבְכָרְט אֶת בְּעֻלְךָ,
כִּי פִשְׁהָאֲשָׁה מְחֻזְקַת וּמְשֻׂמַּחַת אֶת בְּעֻלָּהּ, אֲזַי בְּנִקְל לֹא לְנַהֵל אֶת
הַבֵּית. כִּי לְהַפּוֹף, פִּשְׁהָאֲשָׁה מְבִיאָה אוֹתוֹ אֶל מְרָה שְׁחֹרָה,
עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי.

הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתַּצְלִיחוּ דְרַכְכֶם, וּבְכָל אֲשֶׁר
תַּפְּנוּ תִשְׁכִּילוּ, וְתַעֲלוּ תְּמִיד מַעְלָה מַעְלָה.

נָא וְנָא לְרֵאוֹת לְחֻזַּק אֶת אַחֲרֵים, וּבְזָכוֹת זֶה גַם אַתֶּם תִּהְיוּ
חֻזְקִים.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקל.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שְׁבֵת-קִדְוֶה לְסִדְרָא כִּי תִשָּׂא, כִּי אֲדַרְא' הִתְשַׁמְּוּ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגִדְל שְׂמֻחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִפֶּךָ, אִיךְ
שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ — אִין לְתָאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּכָל יוֹם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְנִיעוֹת חֲדָשׁוֹת, וְלוּלֵי
הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂמַלְמָדִים אוֹתָנוּ אִיךְ
לְעַמֵּד עַל עַמְדָנוּ וּלְהַחֲזִיק מִעַמֵּד, הֵינּוּ נְאֻכָדִים לְגַמְרֵי.

על-פֶּן עָלִינוּ לְשֻׂמְחָה מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְּחָל שָׁם
גוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵהֶם וּמַעֲצוֹתֵיהֶם הַקְּדוּשׁוֹת. וְרֵאוּ לָנוּ לְחֻזֵּר

אֲשֶׁר   ח' תתקלא   בַּנְחַל   רצה

הַרְבֵּה בְּסִפְרֵיהֶם הַקְדוּשִׁים, וְלִהְיוֹת עֲלֵינוּ אֶת עֲצוּתֵיהֶם הַקְדוּשׁוֹת, וּבְנֵדָאֵי סוּף כָּל סוּף נִזְכָּה לְצֵאת מִן הַמִּצַּר.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יְתָרָךְ, וְתִבְטַח רַק בְּיָדוֹ יְתָרָךְ הַמְּלֵאָה וְהַרְחֵבָה וְהַפְתוּחָה, וּבְנֵדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּתֵּן לְךָ כָּל מְשָׁלוֹת לְבָבְךָ, וַיִּתֵּן לְךָ פְּרִיָּסָה בְּשֹׁפֵעַ רַב. הֲעֵקֵר רְאֵה לְעַבֵּד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִימָה, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמִיחַ, וְתִשְׂמַע כְּלֵי זִמְרָה בְּכָל יוֹם, וְתִשְׂמַח אֶת אַחֲרֵים, כִּי הַשְּׂמִימָה מְסַגֵּלֶת לְהַבִּיא לְאָדָם כָּל מִינֵי הַשְּׂפָעוֹת טוֹבוֹת בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשְׂמִיחַ תָּמִיד, וְאִז לֹא יִחְסַר לוֹ שׁוֹם דְּבָר — לֹא בְּגִשְׂמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת.

רְאֵה לְדַקְדַּק מְאֹד בְּתַפְלָה בְּצַבּוּר, וְתַתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְאִז תִּזְכָּה לְנוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכָּה לְמִצַּא חַן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֶיךָ, וְתִשְׁכַּל וְתִצְלִיחַ בְּכָל עֲנִיָּיִךְ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקלא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתָרָךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסִדְרָה כִּי תִשָּׂא, כִּי אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ — תִּשְׁכַּל וְתִצְלִיחוּ, וַיִּתֵּן לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת בֶּן זִוְגָךְ הַמִּתְאַיֵּם לְךָ מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִתְחַתְּנוּ יַחַד, וְתִבְנוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵי לְהוֹצִיא אֶת הַדְּכָאוֹן וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת מִלְּבָבְךָ, כִּי מַה אָנוּ יוֹדְעִים דְּרָכֵי הַמְּקוֹם יְתָרָךְ, אִיךָ שְׂמִנְהִיג עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצוּרָה אַחֲרֵת. וּבְנֵדָאֵי יֵשׁ בְּזֵה רְזִים וְסִתְרֵי גְסִתְרוֹת, אִיךָ שֶׁהוּא מְנַהֵג אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם.

קֹדֶם שֶׁתִּתְחַתְּנֵי רְאֵי לְהַפְגִּישׁ עַל-כָּל-פָּנִים וּלְכָל הַפְּחוֹת שֶׁלֹּשׁ

פְּעָמִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ חֵן, שְׁתִּשָּׂאֵי חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ,
וְתִצְלִיחֵי בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתקלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׂמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֵת עֲצָמְךָ וּמְחֻזָּק אֵת אַחֲרִים, וְאֵין לְמַעְלָה מִזֶּה
אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֵת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְעַקֵּר הַחַיּוֹת
— שְׂאֵתָה זוֹכָה לְדַעַת מְרַבֵּי אֶמֶת פְּזָה, מַעֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת
כְּאֵלוֹ, הַמְּלַמְּדֵנוּ אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי
רַבְּנוּ ו'ל? ! עַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד בְּרַבְּנוּ ו'ל.

רַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן קס): הַדְּפֵק דוּפֵק
וְנוֹקֵשׁ בְּאֶדָם, לְפַעְמִים הוּא נוֹקֵשׁ בּוֹ וּמְזַכִּירוֹ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב): "קוֹל דְּוִדֵי דוּפֵק", וְלְפַעְמִים הוּא
מְזַכִּיר אֵת הָאֶדָם לְעִבְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַדְּפֵק בָּא מִן הַנְּשִׂימָה,
וְהַנְּשִׂימָה בָּאָה מִן הָאֹוִיר עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, וְכִפִּי הַדְּבוּר, כֵּן נַעֲשֶׂה
הַדְּפֵק — אִם לְטוֹב אוֹ לְהַפּוֹךְ.

עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ לְהוֹצִיא מִפִּיו תָּמִיד רַק
דְּבוּרִים קְדוּשִׁים וְכִסּוּפִים אֲמִתִּיִּים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַדְּבוּר יוֹלִיד
אֹוִירִים קְדוּשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַדְּפֵק שְׁלוֹ יִדְפֵק תָּמִיד לְטוֹבָה,
וְיִתְעוֹרֵר לְבוֹ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֵל
בְּטוֹל פְּזָה, שְׂיִהְיֶה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן בְּכֹל רְגַע לְמִסֵּר אֵת נַפְשׁוֹ אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִמְּדַרְגָּה כְּזוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַשְׁתַּוְּקָק תָּמִיד
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדַע שְׁכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ

אָשֶׁר   ח' תתקלג   בְּנַחֵל   רצו

הוא רק העלמה גדולה אחת, שמעלימה ומסתרת אותו? תִּבְרָךְ בשביל הבחירה והנסיון. אבל באמת בתוך העולם גנוז ונסתר אלקותו? תִּבְרָךְ, אֲשֶׁר־י מי שמחפש אחריו? תִּבְרָךְ ומוצא אותו.

ואל כל זה יכולים לזכות, על-ידי רבוי הדבורים, שִׁיְרָגִיל את עצמו לדבר הרבה עמו? תִּבְרָךְ בתמימות ובפשטות גְּמוּרָה, וכן רִבְּהָ לְדַבֵּר עם חֲבֵרָיו דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, לידע ולהודע, אֲשֶׁר אין בלעדיו? תִּבְרָךְ כָּלֵל, וְהַדְּבוּר יֵעֹזר לוֹ, שֶׁתְּמִיד ישתוקק אליו? תִּבְרָךְ, וּלְכַבּוֹ יִכְעַר אַחֲרָיו? תִּבְרָךְ.

אֲשֶׁר־ינו מה טוב חֲלֻקְנוּ, ומה נעים גוֹרְלָנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, מַעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ. טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל הַחֲסֵד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקלג.

בעזרת השם תִּבְרָךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה זוכה ומזכה את הרבים, אין לתאר ואין לשער כָּלֵל, כי סוף כל סוף לא ישאר לנו כלום, רק זה שזכינו לזכות עוד אחד מִבְּרַיִשׁ יִשְׂרָאֵל, שִׁיְזַכֵּה לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ תִּבְרָךְ; כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם הָעֶקֶר הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם יְכוּלִים לְהַכְנִיס וּלְהַחֲדִיר בְּעוֹד בֵּר יִשְׂרָאֵל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

כי בעוונותינו הרבים, עכשו בדורותינו אלו עקר הנסיון הגדול, הוא גאוף וכפירות ואפיקורסות, ואשרי מי שזוכה לעזר לאחר,

רחצ אשר ח' תתקלג בנחל

שִׁיצָא וַיִּתְגַּבֵּר עַל הַנְּסִיווֹנוֹת שְׁלוֹ, הֵן בְּכַפִּירוֹת וְאַפְיִקוֹרְסוֹת, וְהֵן בְּנֵאוּף. וְאֵל כָּל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁמִפִּיצִים לָהֶם סַפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהֵם מְלֵאִים עֲצוֹת טוֹבוֹת, עֲצוֹת נְפִלְאוֹת, עֲצוֹת קְלוֹת אֵיף לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיף לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ אֱמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

נָא וְנָא אֵל יִקַּל בְּעֵינֵיךָ דְּבָר זֶה, שְׁאֵף שְׁאַתָּה רְגִיל כְּבָר בְּקוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְאַתָּה רְגִיל בְּדִבּוּרִים הָאֵלּוּ, תִּדְעַ שְׁאַצֵּל אַחַר הוּא דְּבָר חֲדָשׁ מְאֹד מְאֹד, וּמְחִיָּה וּמְחִזָּק אֶת עֲצָמוֹ, וּבְכַפְרֵי מִי שֶׁהִיָּה עַד עַכְשָׁו רְחוּק בְּתַכְלִית הַרְחוּק, וְהִיָּה שְׁקוּעַ בְּנֵאוּף וּבְתַאוּוֹת רְעוֹת, בְּכַפִּירוֹת וּבְאַפְיִקוֹרְסוֹת, אֲצֵלוֹ הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים הֵם מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַפְיֵן אוֹתָם בְּכָל תְּפִוצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַפְיֵצֵם, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ עַל הָעֵבֶר.

אֹדוֹת תַּאֲנוֹת אֲכִילָה שְׁאַתָּה כּוֹתֵב, עָלֶיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְהַשְׁתוֹקֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה, וּבֵינן כָּל לְעִיסָה וּלְעִיסָה לְהוֹצִיא מִפִּיךָ כְּסוּפִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁאֵז יִתְעַלֶּה הַמַּאֲכָל, וְיִהְיֶה מַאֲכָל רוֹחְנִי, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה.

וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁזֶה לֹא בְּשַׁעַת הַלְעִיסָה, אֲשֶׁר אֵז אֲסוּר לְדַבֵּר, שְׁמָא יִקְדִּימְנוּ קִנְיָה לְוֶשֶׁט וְכו'.

אֹדוֹת לְהַכְנִיס יְלָד לְגֵן, טוֹב מְאֹד לְדַקְדָּק, שְׁאַפְלוּ קִדְּם הֵיּוֹתוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ, שְׁלֹא יִהְיֶה מְעַרְבַּב בְּנִים וּבָנוֹת יַחַד — אִם אֶפְשָׁר.

רְאֵה לְשִׁמְחָה אֶת עֲצָמְךָ וּלְשִׁמְחָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, וְהַשְׁמַחָה תְּמַשִּׁיךְ אֲצִלְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשְּׂמִים; כִּי מִי שֶׁשְּׂמַח תָּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמַחָה).

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשְּׂמִים...

ח' תתקלד.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהִצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְל שְׂמֻחָתִי, שְׂאֵתָה זוֹכָה וּמְזוּכָה
אֵת הַרְבִּים בְּחִבּוּר שִׁירִים, עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקִּבְּלָתְ בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי
סוּף כָּל סוּף רַק עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבִטֵּל אֵת הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת
וְהַחֲשָׁף בְּעוֹלָם.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עָקֵר הַהִתְגַּבְּרוּת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, הוּא
עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, שֶׁמְכַנְיָסִים בְּאָדָם מְרִירוֹת וְקִשְׁיוֹת
וּסְפָקוֹת. וּבְזֶה שֶׁהָאָדָם שֹׂמֵחַ, וְשֹׂר וּמְנַגֵּן דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, בְּזֶה הוּא
מְבִטֵּל אוֹתָם לְגַמְרֵי.

עַל-כֵּן רְאֵה לְחַדֵּשׁ בְּכָל פֶּעַם נְגוּנִים חֲדָשִׁים, וְהַכֵּל — עַל-פִּי
הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל "הִיכַל-הַקֹּדֶשׁ" וְגַלּוּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתִלְמִידָיו
הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁר בְּהִתְפָּרֵסְמוֹתָם מִמִּילָא יִתְפָּרְסֵם שֵׁם
הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֵת עֲצֻמָּךָ לְהַשְׁתַּוְּקֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכִסּוּפִים
עֲצוּמִים, וְתוֹצִיא מִפִּיךָ הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים, עַד שֶׁתִּזְכָּה בְּאֵמֶת
עַל-יְדֵי-זֶה לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִם הִיִּתָּ יוֹדֵעַ מַעַלַּת הַרְצוֹנוֹת
וְהַכְּסוּפִים שֶׁהָאָדָם מַשְׁתַּוְּקֵק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל שָׂכֵן כְּשִׁזְזוּכָה
לְהוֹצִיאָם מִפִּיו, הִיִּתָּ מִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

נֹא וְנֹא אַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף
יֵשׁ עֲנָן שִׁיתְהַפֵּף הַכֵּל לְטוֹבָה, וְכָל הַיְרִידוֹת שֶׁלְּךָ יִתְהַפְּכוּ לְעֲלִיוֹת
גְּדוּלוֹת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֵת עֲצֻמָּךָ וּלְחַזֵּק אֵת אַחֲרִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

ש אָשֶׁר ח' תתקלה בנחל

יעזר לך, שתצליח בכל דרכיך, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקלה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר פי תשא, כ' אדר־א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי שיש לי, שאתה זוכה לחזק את עצמך על־פי דרכי רבנו ז"ל — אין לתאר ואין לשער כלל, אשריך ואשרי חלקך, שזכית גם־כן להתודע מרבנו ז"ל.

נא ונא ראה להתמיד בקונטרסים החדשים, ובכל יום ויום תקבע לעצמך ללמד ולעין בקונטרס אחד, ותתבודד הרבה עמו יתברך, שתזכה לקיים כל מה שנאמר בו, ועל־ידי־זה תזכה להצליח ברוחניות ובגשמיות.

נא ונא ראה להיות בשמחה עצומה, ותגביה את רוחך שלא תפל כל־כך בנדעתך, כי נפילת הדעת הוא עקר הצרה המרה שעוברת על האדם. הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתזכה להצליח דרךך, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

נא ונא ראה להוציא מפיך את הכסופים הטובים שיש לך אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר הרבה עמו יתברך, ואז תראה נוראות ונפלאות. כי כן הבטיחנו רבנו ז"ל, שמי שיהיה חזק בדיבורים עמו יתברך, סוף כל סוף יזכה שיתהפך הכל לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אָשֶׁר ח' תתקלו — ח' תתקלו בַּנְחַל שֵׁא

ח' תתקלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְהִנְנִי מְבָרְכְךָ בְּבִרְכַּת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַלְדַת בְּתֶרְךָ. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּזְכֶּה לְגִדְלָה וּלְחִנּוּכָה וּלְהַשִּׁיאוֹהָ לְבַעַל בֶּן תּוֹרָה.

חֲכַמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּכָא בְתָרָא קמא.): בַּת תַּחֲלָה, סִימֵן יָפָה לְבָנִים; עַל-כֵּן הַהוֹלְדָה הַזֶּה, שְׁתַּהֲיֶה לְסִימֵן טוֹב וּלְמִזֵּל טוֹב וּלְבָנִים שְׂיָבוֹאוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׂיֵשׁ בָּךְ, וְאֵל תַּנִּיחַ בְּעֶצְמְךָ הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת כְּרַגְע.

רְאֵה לְהַגְבִיר אֶת נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי הַשְּׂמֻחָה הִיא הַעֲקָר בַּחַיִּים, וּבְלִי שְׂמֻחָה יְכוּלִים לְאַבֵּד הַכֹּל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְגִדְלֵה שְׂמֻחָתִי לְשִׂמְעַה הַטוֹב מִמֶּךָ — אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם. סוּף כָּל סוּף

שב אשר ח' תתקלח בנחל

עזר לך הקדוש־ברוך־הוא, שמצאת אשה — מצאת טוב (משלי יח, כב), בן יעזר לך, שתזכה לעלות מעלה מעלה.

ואני מאד שמח, שקבעת לעצמך עתים לתורה, וכן שאתה זוכה ומזכה את הרבים, אשר זכות הרבים תעמד לך, כי אין לך דבר גדול מלזכות את הרבים. ובפרטיות עכשו בארצנו הקדושה, אשר המינות והכפירות והאפיקורסות והנאוף והגלוי עריות וכו' וכו' כל־כף חזקים, אשרי מי שזוכה לגלות ולפרסם את למוד רבנו ז"ל לאחרים.

מה מאד עולה שמחתי, כשאני זוכה לשמע, איך שאתה חזק בכל יום בלמוד ובאמירת ח"י פרקים משניות, אשר זה מזכך ומטהר את הנפש, ואשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו בזה ובכא לגצח נצחים, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ומי שרגיל במשניות, יזכה לזכך את נשמתו.

הקדוש־ברוך־הוא ירחיב לך בפרנסתך, ותזכה למצא מקור קל בפרנסה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקלח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר פי תשא, כ' אדר־א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... תחיה.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתזכי להריון קל, והכל יעבר בשלום.

היה טוב מאד, שתהיי רגילה לומר כל זמן ההריון את שמות הצדיקים, והזכות של הצדיקים תעמד לך, שתזכי להוליד בנים חיים וקיימים ויראי השם.

ראי לעזר לבעלך בכל מיני אפנים שבעולם, הן שיוכל לישב

אָשֶׁר   ח' תתקלט   בַּנְּחָל   שג

וְלִלְמַד, וְהֵן שְׂיִיכַל לַעֲסֹק בְּפַעֲלֵי לֵית לְקָרֵב אַחֲרֵים אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּעֵתִים הַלְלוּ הַמַּצְוָה הַכִּי גְדוּלָה לְצֵאת בַּחוּץ שְׁתִּים או שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם וּלְקָרֵב רְחוּקִים, וְזוֹ תִּהְיֶה עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שְׂיִקָּרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ. וּבְזֶה שְׂמֻקָּרְבִים עוֹד יְהוּדִים אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְחִזְרִים אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי-זֶה גּוֹרְמִים קָרוֹב הַגְּאֻלָּה.

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִים הַחֲדָשִׁים, שְׂבָהֵם מִתְגַּלֶּה תְּמַצִּית הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּים, אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵיךְ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִזְכְּי לְצִיַּת אוֹתִי, וְאִז טוֹב לָךְ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח.

הַמֵּאֲחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתקלט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדֵּר כִּי תִשָּׂא, כִּי אֲדַרְא' הִתְשַׁמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֲתָה זוּכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתָאֵר כָּלֵל.

רְאֵה לְהַזְהֵר מְאֹד לֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר, אֲדַרְבָּה, רַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ אֵיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וּלְחַפֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ רַק נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת הַמְּשֻׁמָּחוֹת. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, שְׂיִשׁ לָךְ הַרְבֵּה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּחַיֶּיךָ, וּבְפִרְטֵי שְׂאֲתָה זוּכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים, שְׂזוּכוֹת הַרְבִּים תַּעֲמֹד לָךְ, שְׂתִזְכָּה גַם אֲתָה לְהִתְקָרֵב לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּזֶה שְׂמֻקָּרְבִים אַחֲרֵים, גּוֹרֵם גַם בְּעֲצָמוֹ לְהִתְקָרֵב.

דש אָשׁר ח' תתקמ בנחל

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, יֵשׁ לָךְ לְשֹׁמֵחַ מְאֹד, שְׂזֻכִית בְּזֻכִיּוֹת חֲנָם
וּבְנִסִּים נִגְלִים, נְסִים לְמַעַלָּה מִדְרָךְ הַטְּבַע, לְבוֹא וּלְהִגִּיעַ אֶל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ו"ל, לְהַכְנִס בְּשָׁלוֹם וּלְחַזֵּר בְּשָׁלוֹם. וּבְזֶה רְאוּי לָךְ לְשֹׁמֵחַ מְאֹד.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, וְכֹל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאִתָּה
מִדְּבַר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, יְהִיָּה יְקָר בְּעֵינֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַדְּבוּרִים, תִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרָךְ וְתִזְכֶּה
לְזַכֵּר אוֹתוֹ יְתַבְרָךְ, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַדְּבוּרִים שֶׁהֶאָדַם מִדְּבַר עִמּוֹ
יְתַבְרָךְ, הוּא זֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרָךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲוִיו.

אֶת מַכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִכֶּם,
אִיךָ שְׂאִתָּם מְחַזְּקִים אֶת עֲצָמְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתַצְּלִיחוּ בְּכֹל דְרָכְכֶם, וְשִׂיְהִיָּה
אֲצִלְכֶם רַק שְׂמַחָה וְאַהֲבָה כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

עֲלִיכֶם לְדַעַת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ הַבְּנֵה וְאַהֲבָה וְשְׂמַחָה, כָּבֹר כָּל
הַבְּרָכוֹת מִצִּוִּיּוֹת.

נָא וְנָא לֹא לְהַכְבִּיד עַל הַיְלָדִים, רַק לִילֶךְ עִמָּם בְּאַהֲבָה, וְלֹא
בְּקַפְדוֹת וּבְהַכְפָּאה, חֵס וְשָׁלוֹם, וְצָרִיכִים לְהַסְבִּיר לָהֶם הַכֹּל בְּנִחַת, כִּי
בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן קז): הַבָּנִים שׁוֹטִיִּם
כְּשֶׁאַבְיָהֶם כְּעֶסֶן. וְהַסְבְּרָא הִיא פְּשׁוּטָה, כִּי כְּשֶׁהִתִּינּוּק שׁוֹאֵל מִשְׁהוּ
וְלֹא עוֹנִים לוֹ, הוּא נִשְׁאַר שׁוֹטָה, חֵס וְשָׁלוֹם.

אֲשֶׁר ח' תתקמא – ח' תתקמב בַּנְחַל שֶׁה
על-פֶּן רָאוּ לְלַקֵּת עִם הַיְלָדִים בְּצוּרָה יָפָה, וּלְהַסְבִּיר לָהֶם הַכֹּל.
הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת אֵת תְּשׁוּקַת
לְבָבְךָ לְשׁוֹב אֵלָיו יְתַבְּרֶךָ. כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךָ, שְׂתִזְכֶּה לְעֹבֵר עַל
הַכֹּל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחֲזִיר אֶת שְׁנֵיכֶם בְּתִשׁוּבָה, וְתִזְכְּוּ לְכֹל טוֹב
אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

אֵל תִּהְיֶה שְׁבוּר מִכֹּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי יֵשׁ עֲנִיָּן שְׂנֹתֶהפֶךָ
הַכֹּל לְטוֹבָה, וְעָלֶיךָ לְחֹזֵר עֲכָשׁוּ אֵלָיו יְתַבְּרֶךָ, וְהוּא בּוֹדֵאֵי יַעֲזֹר לָךְ
לְצֵאת מֵהַפַּח שְׁנֹלְפֶדֶת בּוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי תִכְף-וּמִיד מִכְתָּב בְּקִבְּלֹתְךָ מִכְתָּבִי זֶה, וּמִמָּשׁ
תְּחַיֵּינִי.

ח' תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּי תִשָּׂא, כ' אֲדַרְא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
איך שאתה מחזק את עצמך.

באמת אני לך, שזה כמה נכסף נכספתי לראות את כתב ידך,
מאז שהייתי בצפת לא ראיתי ולא שמעתי אותך, ולבי משתוקק
אלך מאד, על-כן מאד שמחתי לראות את כתיבת ידך.

אודות לצאת לגור במקום אחר, לדעתי ראה לחכות עוד קצת
זמן, כי אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא בקרוב לבוא ולהתישב
בארצנו הקדושה, ותבוא לגור סמוך אלי, ומאד מאד אשמח.

ראה לחזק את עצמך ואת אשתך, והקדוש-ברוך-הוא בנדיאי
לא יעזב אותך, ותצליח בדרךך, ותהיה לך פרנסה בשפע. והעקר
אל תדאג כלל, כי הדאגות מכלות את האדם לגמרי. ותכמינו
הקדושים הזהירו אותנו מאד על הדאגות, ואמרו (עין סנהדרין ק:),
שלא תניחו את הדאגות בלבכם, כדי שלא תכלה אתכם הדאגה.

המאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשי ידיך...

ח' תתקמג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויקהל, כ"א אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים, גר להצדיק נחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, הרב ... גרו יאיר ויזרח.

מה אמר לך, ידידי היקר! אני מאד מאד שבור מכל העסק
הזה, כפי שאני רואה, שהפעל-דבר עומד עלי כחומת ברזל למנע
אותי להפגס למושבה יבנאל.

אני כשלעצמי יש לי על זה הרבה טעמים, למה בחרתי
ביבנאל, והדברים סתומים וכמוסים וכו' וכו'. ואם הייתי אומר לך
אפלו כמה רמזים, היית נבהל ונשתומם מכל הענין וכו' וכו'. אבל

אָשֶׁר   ח' תתקמד   בַּנְּחָל   שז

אָנִי רוֹאֶה, שְׁהֶסְמִ"ךְ-מ"ם עוֹמֵד עָלַי מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא לְהַכְנִיס לִיבְנֵאֵל, וְאֶפְלוּ אִם אוּכַל כָּבֵר לְהַכְנִיס בְּדֶרֶךְ אַחֲרֵית וְכו', עִם כָּל זֹאת יִנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְאֲרֹכּוֹ וּלְרַחֲבוֹ לֹא לְהִנִּיחַ לְבָנוֹת שֵׁם בֵּית-הַמְדַרְשׁ וַיִּשְׁיֵבָה, וּמִכָּל שֶׁכֶּן וְכָל שֶׁכֶּן שְׁלֹא יִתֵּן לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְגוֹר שֵׁם, כִּי הֶסְמִ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְפַחֵד.

על-כֵּן אָנִי עֵינֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ תְּלוּיוֹת, וּמוֹסֵר אֶת עֲצָמֵי לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, שְׁיִוְלִיכְנֵי בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, וַיִּנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ הַנְּכוֹנָה.

רָאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב, וְנִזְכָּה לְבֹוא וּלְהִתְיַשֵּׁב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה. אָנִי בְּתַקְוָה חֲזָקָה, כְּאֲשֶׁר עֶזֶר לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַד עַכְשָׁו, כֵּן יַעֲזֹר לִי מֵעַכְשָׁו, וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתִי.

נָא וְנָא רָאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְתַהֲיֶה מוֹכֵן לִילֶךְ הַיְכָן שְׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְבֵּב, וְאָנִי מְקַנְהָ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְרֵאוֹת וְלִשְׁמֵעַ אֶת תְּשׁוּבַת לְבָבְךָ אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל נַעֵם חֻלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנְּחָל שֵׁם גּוֹרְלֵנוּ, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! הֲלֹא רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה וְלְרִקְדָה בְּכָל יוֹם עַל הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת, שְׁנִפְלָנוּ בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד שְׂמֵחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֵּו,

שח אֲשֶׁר ח' תתקמה בַּנְחַל

ומכל שֶׁכֵּן אַתָּה, שְׂאֵתָה מְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלֶת בְּרוּרָה מֵהַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים, וְאַתָּה מְקַרֵב עַל-יְדֵי-זֶה אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה, רְאוּי לָךְ לְקַפֵּץ וְלִרְקֹד מְרַב שְׂמִחָה, כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לְתַאֵר כַּמָּה מְכַתְּבִים אֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם, וּבָאִים מְכָל הַמְּקוֹמוֹת, וּמְזַכְּרִים אוֹתְךָ לְטוֹבָה, שֶׁהִבֵּאתָ לָהֶם קוֹנְטְרָסִים, וְהֵייתָ לָהֶם כְּמִלְאָךְ מוֹשִׁיעַ מִמָּשׁ, וְהֵחַיִּיתָ אוֹתָם וְחִזַּקְתָּ אוֹתָם.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְתְךָ עֲבוֹדַת הַקְּדָשׁ, וּבְזִכּוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָךְ שְׂפַע בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וְלֹא יִחְסַר לָךְ שׁוּם דְּבָר.

גַּא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְלִהְיוֹצֵיא מִפִּיךָ אֶת הַפְּסוּפִים, וּבְיַדְאֵי תִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְצִאת מְגִרִיעוֹת מַעֲשִׂיךָ, כִּי מַעֲלַת הַמְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂחָזַק בָּזֶה! וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל עֲגִינַת הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂיִהְיוּ חֲזַקִּים בָּזֶה, וְגַם הוּא לֹא זָכָה לְבוֹא וְלִהְגִיעַ אֶל מְדַרְגָּתוֹ, רַק עַל-יְדֵי שְׂדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אם תִּזְכֶּה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, אֵין לְמַעֲלָה מְזֵה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקמה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַתְּ אֶת קוֹלְךָ, וּבְכַפְרִטִיּוֹת שְׂאֵתָה זוֹכָה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים, בָּזֶה שְׂאֵתָה מְשִׁתַּדֵּל שְׂאֲזַכֶּה לְבוֹא בְּקָרוֹב אֶל אַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה.

אֲשֶׁר ח' תתקמה בנחל שט

אך אני מאד מצטער, שאפה מבזבז שיחות טלפוניות בעבור כל הענין, כי זו הוצאה מרבה מאד מאד, וצריכים לצמצם, כי חס ושלום, אפה יכול לפל בחובות, כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד (עין ספר-המודות, אות תשובה, סימן מו) לא להיות בעל חוב.

הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך שפע גדול, ותזכה לשלם את כל החובות שלך.

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה עצומה על נעם חלקך, שזכה אותך השם יתברך לידע מרבנו ז"ל, וגם זכית בזכיות חנם, שנתן לך אשה משפלת וילדים נחמדים ויקרים עד מאד, אשר זו המתנה הכי יקרה שהקדוש-ברוך-הוא נותן לאדם. ואשרי מי שמקבל את המתנה בשמחה.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך, ולבקש הרבה על נקדת השמחה, כי צריכים להיות בשמחה תמיד, ובפרט בשעה שנופלת על האדם איזו מרירות ומרה שחורה, אז צריך למסר את נפשו על נקדת השמחה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתהיה תמיד שמח, ותהיה לך הרחבת הדיעת, ותשמח את אשתך וילדיך, ועל-ידי תקוף השמחה תזכה לשפע דקדשה, שתשלם את כל חובותיך, ולא תדע עוד משום צרות וחובות כלל.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא לבוא לגור בארצנו הקדושה, ואתה תגור סמוך אלי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

שי אֲשֶׁר ח' תתקמו – ח' תתקמו **בנחל**

ח' תתקמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך וכו', העקר מה שצריכים עכשו לעשות לטובת הנפטר, להדפיס איזה קונטרס לעלוי נשמתו, או איזה כרך "אשר בנחל", ולהזכיר את שמו, אשר זה תקון גדול במאד מאד, ולכן ראוי שיהיה לכם חלק בזה.

כשאדם נפטר, עד שנכנס לבית-דין של מעלה, אורך זמן הרבה, נשמתו משוטטת בעולם הטהור. אבל אם אדם עשה צדקה וחסד, פתוב (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקך". וזה טוב גם אם אדם עושה צדקה לעלוי נשמתו של איזה נפטר, הוא מביאו אל התקון.

ולכן ראה, שהמשפחה תנדב להדפיס איזה קונטרס, או שיהיה להם חלק באיזה כרך "אשר בנחל", ולהזכיר את שמו, וזה יועיל מאד לתקונו, ואל תתראש לדבר זה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתהיה חזק בעצמך, ויהיה לך בטחון עצמי, ואז תצליח בכל אשר תפנה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום רב ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אָשֶׁר ח' תתקמח בנחל שיא

אודות וכו', העקר ראי להיות שמחה, כי כל הבעיות בביתכם
הן מפני שאינך בשמחה, ואת מחכה שבעלך ישמח אותך תחלה,
אשר זה אף פעם לא יקרה, כי הוא בטבעו עצוב, וצריכים לשמחו,
ולתדיר בו בטחון עצמי וחזוק. ואם תשמחי ותאמצי אותו, תראי
שהוא ישמח אותך בתורה. כי יש בני-אדם שנולדו בטבע כזה שהם
תמיד עצובים, ונדמה להם תמיד שכל העולם כנגדם, ורוצים להרע
להם, וגם בעלך יש לו אפי כזה. לכן ראי לתזקו ולשמחו ולעודדו,
ואז פמים הפנים לפנים — גם הוא ישמח אותך, והבית יהיה מלא
שמחה.

העקר שתשמחו זה את זה ותעזרו זה לזה, ותהיה ביניכם
אהבה והבנה הדדית.

וראי להרבות בתפלה, שתהיה לכם הצלחה בחיים.

גם 'תגנבי' חמש דקות בכל יום לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא,
ובפרט בעת הדלקת הנרות, שאז הוא עת רצון גדול מאד, והתפלות
מתקבלות בשמים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תתקמח.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ההכרח לי לומר לך, כי באתי לידי החלטה, שבלי תפלה לא
נגיע לשום מקום. אנחנו רק מתפללים בכל יום אל הקדוש-ברוך-
הוא, והשם יתברך יוציאני מהפח הזה שהכניס אותי הסמ"ך-מ"ם.
ואני בטוח בלי שום ספק, שכל מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה —

הכל זה לטובה. אף שיש הרבה דברים שאיננו יכולים להבין, אף צריכים להאמין שהכל לטובה, ואסור להשבר משום דבר.

נא ונא ראה להיות חזק בעצמך, ולך אל השעורים הקבועים, ותחזק את אנשי שלומנו, ותדבר עמם דבורי אמונה והשגחה פרטית.

והעקר — תחזק את אשתך. תדע לך, כי האשה היא החבר הכי טוב של האדם, אסור לבטח בבן-אדם, ירמיה הנביא מקלל ואומר (ירמיה יו, ה): "ארור הגבר אשר שם בפשו זרועו", מקלל הוא מי שבוטח בכשר ודם, ועושה ממנו מציאות. וצריכים לדעת, שרק האשה נשארת עמו. ולכן צריכים מאד מאד לשמר על כבודה, לחזקה ולאמצה, לשמחה ולעודדה, ולדאג שיהיה שלום ואהבה בתוך הבית. אם תעשה כן, יהיה לך בית מלא שמחה.

ובפרט אשתך צריכה הרבה הרבה חזוק, היא עברה ועוברת הרבה בחיים. והנה נתן לך הקדוש-ברוך-הוא מתנה ילדי חמד, ראה מאד מאד להודות ולשבח אותו יתברך, ו'תגנב' מפעם לפעם חמש דקות התבודדות, ותדבר אליו יתברך, אם היית יודע איזה רעש זה עושה בשמים, ואיזו הצלחה היא לאדם בגשמיות וברוחניות, היית חזק בזה.

ותדע לך, אשר חמש דקות זה לא הרבה, 'גונבים' פה חמש דקות, הולכים לטייל ומדברים חמש דקות להקדוש-ברוך-הוא, ופה חמש דקות, ובמשך היום זה מתקבץ. אפלו שאומרים רק: "רבנו של עולם, אני אוהב אותך", "רבנו של עולם, אני מפחד ממך", זה כבר דבר גדול מאד. יראה ואהבה — אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז) מקבלים דרך הצדיק, ולכן צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שגזקה לאהב אותו יתברך, שגזקה לפחד ממנו יתברך, ואז נראה ישועות גדולות מאד.

כל מה שעובר עלי עכשו, הכל זה נסיון מן השמים, שמנסים אותי, אבל אני מקנה שאעבר על הכל.

אָשֶׁר ח' תתקמט בַּנְחָל שִׁיג

נָא וְנָא רְאֵה לְבַקֵּשׁ עָלַי מֵאֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם תִּבְקֹשׁ
בְּלִב אָמֶת, בְּלִב יִשְׂרָאֵל, אֵינְךָ יוֹדֵעַ מָה אֶתָּה יָכוֹל לַפְעֹל. לְכֵן רְאֵה
לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה עָלַי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע תְּפִלוֹתֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְנַקְהֵל, כ"ג אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... נִרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּשְׁלוֹם-בַּיִת, וַעֲשֵׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, שְׂיִשְׂרָה הַשְּׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם, וּתְכַבְּדוּ זֶה אֶת זֶה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתֵּן לְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל
מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, כִּי כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי הַשְּׁלוֹם-בַּיִת
שְׂיִישׁ לוֹ.

וְלָכֵן רְאֵה לְשָׁמֵר בְּמֵאֹד מְאֹד שְׁלֵא לָרִיב וְלֹא לְהִתְקוּטֵט, וְלֹא
לְשׁוֹב לְסוּרְךָ, וְלֹא לְשִׁגוֹת שְׁנִית בְּאוֹתָן טְעוּיוֹת וְשִׁטְיוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, וְתִדַּע לְךָ, שְׁמָה שְׁאָדָם לּוֹמֵד בְּכֹל יוֹם — זֶה יִשְׁאָר לוֹ.
כִּי מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֲחֵרִים אֵין נִשְׁאָר לְאָדָם מְאוּמָה, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה
לֵילָה, וּמָה נוֹתֵר מֵהָאָדָם? רַק מַה שְׁזָכָה לְחִטָּף טוֹב בְּכֹל יוֹם. וְלָכֵן
רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹוֹת,
וְכַמָּה דְּפִים גְּמֵרָא כְּסִדְרָן, כְּפִי סִדְרֵי-דְרַבִּי-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, וְאִם
תִּלְךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לֵילְךָ לְהַפִּיץ בְּכֹל יוֹם סְפָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּרְאֶה
עוֹד הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מִי שְׂיַפִּיץ
בְּכֹל יוֹם, תְּמִיד יִהְיוּ מַעוֹת בְּכִיסוֹ, וְזֶה בְּדוּק וּמְנַסָּה.

שיד אָשר ח' תתקנ — ח' תתקנא בַּנְחַל

אָני מָאד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְאִז לֹא תתְחַרַּט לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְכַל שְׁפָן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אָד־ר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק וּלְכַבֵּד אֶת בְּעִלְךָ, וְאִז כַּמִּים הַפְּנִימִים לַפְּנִימִים — בְּעִלְךָ יְכַבֵּד אוֹתְךָ, וְתִזְכּוּ לְכֹל טוֹב. כִּי זוֹ עַקֵּר הַהַצְלָחָה בְּבֵית, כְּשֶׁמְכַבְּדִים וּמְבִינִים זֶה אֶת זֶה, שְׂאֵז אֵינָם חֹסְרִים דְּבָר.

הַיְסוּד בְּבֵית — לְהִיּוֹת וּתְרֻנִים וְלֹא לְרִיב וְלֹא לְהִתְקוּטֻט, אֶלֶּא לְהַגִּיעַ לְהַבְנָה הַדְּדִית, כִּי שְׂרֵשׁ הַבְּעִיּוֹת כְּשֶׁמִּתְחִילִים לְהִתְנַפֵּחַ בְּנִפְחֵי סֶרֶק. וְלִכֵּן הָעַקֵּר לְקַבֵּל עַל עֲצָמָם רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלְהַבְלִיג וְלְהַרְכִּיז רֹאשׁ אֶחָד לְשָׁנִי, שְׂוֵהוּ גִן-עֵדֶן, וְלֹא לְנִסּוֹת לְהִיּוֹת צוּדְקִים, אֲשֶׁר אִז מְגִיעִים לְמְרִיבוֹת גְּדוּלוֹת מָאד, וְנִעֲשֶׂה גִיהֲנוֹם בְּבֵית.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתקנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אָד־ר־א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֵז, וְאַל תִּתְפַּעַל מִשׁוּם

אֲשֶׁר   ח' תתקנא   בנחל   שטו

קָלְלוֹת שְׂאֲנָשִׁים מְקַלְלִים אוֹתָךְ, כִּי כָּבַר אָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם:
קָלְלַת חַנּוּם לֹא תְּבוֹא, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת קָלְלָה, סִימָן ו'):
סוּף שֶׁל קָלְלַת חַנּוּם יֵשׁוּב עַל הַמְּקַלֵּל; וְלִכְּנָן מָה לָּךְ לִפְחוֹד מִן
הַקָּלְלוֹת שֶׁקָּלְלָךְ?! אֲלֵא זֹאת אֵינְעָצֶךָ, שְׁתַּרְבֵּה בַּצְּדָקָה, וְאִזּוּ כָּל
הַמִּזְיָקִים לֹא יוּכְלוּ לָךְ.

רְאִיתִי לוֹמֵר בְּשֵׁם הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מֵאִיר מִפְּרִימ־שְׁלֵאן זי"ע,
שֶׁפָּרַשׂ אֶת הַפְּסוּק (דְּבָרִים יד, כה): "וַיִּצְרַתְּ אֶת הַכֶּסֶף בְּיָדֶיךָ", שְׂאָדָם
צָרִיךְ לְהַחְזִיק אֶת הַכֶּסֶף בְּיָדוֹ, הֵינּוּ שְׁתַּהֲיֶה לוֹ שְׁלִיטָה עַל הַכֶּסֶף,
שְׁיֻכַּל לְתֵת צְדָקָה בְּיַד רַחֲבָה, וְלֹא שְׁיִחְזִיק אֶת הַכֶּסֶף לְעַצְמוֹ.

וְלִכְּנָן הֵייתִי מֵיַעֵץ לָךְ, שְׁתַּרְבֵּה בַּצְּדָקָה לְהַדְּפִסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל,
שְׂזָה מְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים שְׁיִחְזוּרוּ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל אֶף
אֶחָד. אֲנִי מִבְּטִיחָךְ שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְעַשׂוֹתָךְ שׁוּם דְּבָר.

רַק צָרִיכִים הַרְבֵּה תִּפְלֶה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִשְׁפֹּף
נֶפֶשׁ כַּמִּים אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְאִם תַּהֲיֶה חֲזָק בְּזָה, אִזִּי תִרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם הַתְּרַגּוּם, כְּדֵי שְׁתַּסִּים בְּכָל
שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִש"י ו'ל, אֲשֶׁר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ח:): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרָשְׁיוֹתָיו עִם
הַצְּבוּר, שֶׁכָּל הַמְּשָׁלִים פְּרָשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, מְשָׁלִימִים לוֹ יָמָיו
וְשָׁנוּתָיו, וְזוֹ סִגְלָה לְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים. וְכֵן תַּרְבֵּה בַּצְּדָקָה, וְכָל
מִי שֶׁבָּא לְפָתַח בֵּיתְךָ תִּרְאֶה לְתֵת לוֹ, וְאִף פַּעַם אֵל תִּגְרַשׁ עָנִי
מִדְּלִתְךָ, כִּי אִזּוּ מִדַּת הַדִּין פְּתוּחָה וּמְתוּחָה וְכוּ' וְכוּ'.

אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁתַּקִּים מָה שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ —
לְהַרְבוֹת בַּצְּדָקָה, הֵן לְהַדְּפִסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְהֵן לְעַנְיֵי עִם יִשְׂרָאֵל,
וְכֵן תַּהֲיֶה חֲזָק בְּלִמּוּד שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִש"י
ו'ל, וְאִזּוּ תַּהֲיֶה מִבְּטָח, שֶׁכָּל הַקָּלְלוֹת שֶׁקָּלְלוּ אוֹתְךָ תִּפְלְגָה חֲזָרָה
עַל רֵאשׁ הַמְּקַלֵּל.

שטז אָשׁר ח' תתקנב בנחל

העקר אל תפחד משום בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נְגָלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְגְּלִי עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ – הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. תִּתְחִיל לְדַבֵּר חֲמֵשׁ דִּקּוֹת, וְאֵין זֶה הִרְבָּה, כִּי כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהִרְאוֹת אֶת זֹאת. אָבֵל לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים זֶה הִרְבָּה מְאֹד, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹשֶׂה רָשָׁם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, כִּי אִם אָדָם הִיָּה יוֹדֵעַ מַה זֶה לְסַפֵּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַכֹּל, הִיָּה חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן כו): מִי שֶׁמִּגִּיד רִיבּוֹ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאֶה נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו. תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מַה קָרָה וְלָמָּה חוֹלְקִים עָלֶיךָ, וּמַה רוֹצִים מִמֶּךָ, הַכֹּל תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִים לְחֵבֵר טוֹב, וְאִז תִּרְאֶה נִקְמָתְךָ בְּשׁוֹנְאֶיךָ, שְׂרוֹצִים לְרִאוֹת אֶת דְּמָךְ הַשְּׂפוּף. אָבֵל שִׁיְהִיָּה עִם אַמֶּת, תִּסְפֹּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת כָּל מַה שֶׁקָּרָה, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נְגָלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

המאחל לך בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

ח' תתקנב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

עָלֶיךָ לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה מְאֹד עַל שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ בְּעַל נִפְלְאוֹ, וְעָלֶיךָ לְהוֹדוֹת בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הַמִּתְנָה הַטּוֹבָה שֶׁנָּתַן לְךָ.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת בְּעָלֶיךָ, שִׁיִּגְנֹב' זְמַן לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֲשֶׁר רַק זוֹ

אָשֶׁר   ח' תתקנג   בְּנַחֵל   שׂוֹז

נקראת אשה טובה העושה רצון בעלה (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'), ומהו רצון הבעל? לעשות רצון הקדוש-ברוך-הוא. ולכן תתחזקי מאוד, ותחזקי את בעלך, תשמחי אותו והוא ישמח אותך, ויהיה לכם רק טוב בבית.

והיה טוב מאוד, שתרגילי עצמך לבקשו יתברך כל מה שאת צריכה, אבל העקר תבקשי ממנו יתברך, שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ולא תרגישי עצמך משפלת, אשר זו סתם קלפה שנדבקה בך, שאת מרגישה נחותת דרגה, שאינך שוה מאומה. למה תחיי בהרגשה כזו, אשר אין בה ממש כלל, וזהו דמיון גדול, ולכן תתפללי להקדוש-ברוך-הוא: "רבנו של עולם, זכני להיות בשמחה, ולשמח את בעלי". ואם תלכי באפן כזה, תהיי הכי מאשרת.

ותשתדלי להרבות בחסד עם חברותיך, לחזקן, לעודדן ולשמחן, אז גם לך תהיה שמחה גדולה.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תתקנג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אף ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות.

העקר בזה העולם להיות תמיד בשמחה, ולבקש בכל יום את הקדוש-ברוך-הוא: "רבנו של עולם, זכני להיות בשמחה תמיד", ולעקר ממנו את העצבות והעצלות. ואינך יכול לתאר ולשער מה התפלות פועלות למעלה. ולכן עליך להתבודד להקדוש-ברוך-הוא בכל יום על-כל-פנים חמש דקות, ותהיה עקשן גדול על זה, כי יכול לעבר לך יום אחר יום, ואפלו חמש דקות אינך מתבודד. ולכן תתחיל עם חמש דקות, שתברח לאיזו פנה אשר אין שם בני-אדם,

שיח אֲשֶׁר ח' תתקנר בַּנְחַל

ותקח שְׁעוֹן, ותדבר חֶמֶשׁ דְּקוֹת אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה אֵילָיו מַחִין
חַדְשִׁים יִהְיוּ לָךְ, וְכָל הַרְעָה שֶׁנִּדְבַק בָּךְ עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית — יִכְרַח
מִמֶּךָ. כִּי הַדְּבֹר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מְטַהֵר אֶת
הַנֶּפֶשׁ מִבֵּית וּמִבְחוּץ.

ועל כָּלֵם — אַל יִחְסַר לָךְ יוֹם אֶחָד בְּלִי לַמּוֹד חֶמֶשׁ וְרֵשׁ"י עִם
הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם בְּכָל שְׁבוּעָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם
עִם פְּרוּשׁ רֵשׁ"י, שֶׁזוֹ סִגְלָה לִירְאֵת שְׁמַיִם. וּמוֹבָא בְּשֵׁם הַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ
רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דָּב מִבְּעֵלְזוֹ זי"ע, שֶׁבִּיּוֹם שְׁלוֹמֵדִים חֶמֶשׁ וְרֵשׁ"י — לֹא
יִחְטְאוּ. וְלִכֵּן רְאֵה לְהִזְהַר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְאִם תִּתְנַהֵג כָּךְ, תִּהְיֶה
הַמְּאֶשֶׁר בְּיֹתֶךָ.

וְכֵן אִם תִּזְכֶּה גַּם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פָּרָק מִשְׁנִיּוֹת וְדָף גְּמָרָא —
אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, תִּרְגִּישׁ סְפוּק בְּנִפְשָׁךְ, כִּי יִכּוֹל לַעֲבֹר לָךְ יוֹם אַחֵר
יוֹם בְּלִי כְּלוּם, עַד שֶׁתִּרְגִּישׁ רִיקְנוּת. וְלִכֵּן תִּקַּח עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה צְדָקָה וְחֶסֶד,
וּנְשַׁמַּע אֲצִלְךָ תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

ח' תתקנר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנּוֹעֵלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶץ.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכו', הַהִכְרַח לִי לֹאמַר לָךְ דְּבַר אֶחָד, אֲנִחְנוּ
זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁזוֹ הַמַּתְּנָה הַיְפָה בְּיֹתֵר שָׂרֵק יִכּוֹלָה
לְהִיּוֹת. וְלִכֵּן אֶחָד צְרִיף לְחַזֵּק אֶת הַשְּׁנִי, כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד מְאֹד
הַקְּפִיד עַל נְקֻדַּת הַחֵבֶר, כַּמּוֹבָא בְּדַבְּרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א',
סִימָן לד), וְהַעֲקָר לְחַזֵּק בְּכָל יוֹם חֵבֶר, וּבְכַפְרֵט בְּעִנְיַי פְּרוֹנְסָה.

אֲשֶׁר   ח' תתקנה   בַּנְחָל   שֵׁיט

ובְּעֵינַי וְכוּ', אֲנִי אוֹחֵז מְאֹד מְאֹד מְסוֹפְרוֹת, כִּי זוֹ עֲבוּדָה נִקְיָה וְקִדּוּשָׁה מְאֹד, וְיוֹשְׁבִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וְלִכְן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם, שְׂיִהְיֶה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ קוֹרֵס לְסוֹפְרוֹת, וְאַף אֲנִי אֶעֱשֶׂה הַתְּעוֹרוֹרוֹת גְּדוֹלָה בֵּין כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת סוֹפֵר, שְׂיִצְטַרֵּף לְקוֹרֵס הַזֶּה. וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִהְיֶה לָנוּ הַמוֹן סוֹפְרִים יְרֵאִים וְשְׁלֵמִים, שְׂיִלְכוּ בְּכָל יוֹם לְמִקְנָה לְפָנַי שְׂכוֹתָבִים, וְיֵצְאוּ תַּחַת יָדָם מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת וְתַפְלִין מְהֻדְרִים, וְגַם סְפָרֵי תוֹרָה. כִּי צְרִיכִים אֶת זֹאת, בְּאֲשֶׁר כָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה לְבִסּוּף, וְכַמָּה סוֹפְרִים שְׂיִהְיֶה, לֹא יִהְיֶה דֵי בְּהֵם, כִּי כָּל־סוֹפְרֵינוּ יִרְצוּ לְקַנּוֹת תַּפְלִין וּמְזוּזוֹת. וְלִכְן צְרִיכִים הַרְבֵּה סוֹפְרִים, וְאֲנִי מְחֻזַּק מְאֹד מֵעֲבוּדָה זוֹ, אֲשֶׁר הִיא עֲבוּדָה קִדּוּשָׁה מְאֹד.

גַּם אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, לְבַל תִּשְׁכַּח לְהַתְּבוֹדֵד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְּקוֹת, תִּקַּח שְׁעוֹן, וְתִדְבֹר חֲמֵשׁ דְּקוֹת אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, וְתַעֲשֶׂה כֵּן פְּעָמִים שְׁלֹשׁ בַּיּוֹם, וְזֶה יִזְכְּרֶךָ לְךָ אֶת הַמַּחֲיִין. וּבִדְרָךְ כָּל־ל הַטּוֹב בְּיוֹתֵר כְּשֶׁקָּמִים וּמְתַלַּבְשִׁים, וּבִדְרָךְ כְּשֶׁהוֹלְכִים מִהַבֵּית עַד הַמִּקְנָה, יֵשׁ אֶפְלוּ יוֹתֵר מִחֲמֵשׁ דְּקוֹת, אֲזַי מִתְּבוֹדְדִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי שְׁהַיּוֹם הַזֶּה יִהְיֶה יוֹם טוֹב, הַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲדַבֵּר לְשׁוֹן הֶרַע, הַיּוֹם הַזֶּה אֶהְיֶה שְׂמֵחַ, הַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲרִיב עִם אָף אֶחָד, הַיּוֹם הַזֶּה לֹא תִהְיֶה לִי הַקְּפָדָה, הַיּוֹם הַזֶּה אֲזַכֵּה לְלַמֵּד תּוֹרָה, הַיּוֹם הַזֶּה תִּהְיֶה לִי יְרֵאָה וְאַהֲבָה, וְאֲזַכֵּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת", אִם תַּעֲשֶׂה כֵּן בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה לְהַתְּבוֹדֵד חֲמֵשׁ דְּקוֹת, תִּכְרַךְ כְּשֶׁמִּתְחִיל הַיּוֹם, תִּרְאֶה שְׂכָל הַיּוֹם יִלְךְ לְךָ בְּאִפְסָן אַחֵר לְגַמְרֵי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקנה.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרַי וַיִּקְהַל, כ"ג אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

מכתבך לנכון קבלתי.

עליך להתחזק להיות בשמחה עם בעליך. הקדוש-ברוך-הוא נתן לך מתנה בעל טוב, ואם תשמחו ביחד, תרוו נחת מבנכם, ויתן לכם הקדוש-ברוך-הוא עוד ילדים. העקר שתעזרו זה לזה, ותשמחו זה את זה. ובכלל לראות שתהיה בבית אורה של שמחה ושלווה, ולא מתח ועצבים. רבנו ז"ל אומר, שצריכים לשמח עצמו אפלו במלתא דשטותא (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד, מח), ולהתרחק מהעצבות במאד מאד, ואם תלכו באפן כזה, הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם רק טוב בחיים, ותהיה לכם פרנסה בשפע.

הכפל הדבר — העקר רק שמחה, כי השמחה היא הגאלה.

אקנה שתציתי אותי בכל דברי אלו.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תתקנו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להתחזק במאד מאד, שזכית למתנה כזו, שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא בן. בן יעזר השם יתברך, שתזכה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו בעתו ובזמנו. ואם תוכל תקרא אותו על שם רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל: נחמן נתן. והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שיהינך הזה יהיה צדיק גדול, והוא יכניס לכם אור בתוך הבית, ותזכה לשמח בשמחה אמתית.

אבקש אותך במאד מאד, שתרגיל עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין דבר חשוב יותר מזה, ואם היית מרגיל עצמך לשיח בינך לבין קונך, אפלו חמש דקות בקביעות, היית רואה

אֲשֶׁר   ח' תתקנז   בְּנַחֵל   שְׂכָא

שְׂמַח־שְׂבוּתֵיךָ הָיוּ מִדְּבָקוֹת רַק בּוֹ יִתְבַרְךָ, וְאַף שֶׁזֶה נִרְאָה דְּבַר קָטָן — חֲמֵשׁ דְּקוֹת, אַף בְּאַמַּת זֶה דְּבַר גְּדוֹל לְמַעַלָּה בְּשָׂמַיִם, וּמוֹהֲרַנְי"ת ו"ל אָמַר פֶּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: אֶ גְרוּיֶסַע פִּינְיָ מִיִּנוּט; כִּי בְּחֲמֵשׁ דְּקוֹת יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְדְבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד. וְלָכֵן רְאֵה לְהַרְגִיל עֲצָמְךָ לְחֻטֵּף בְּכָל פֶּעַם פֶּה חֲמֵשׁ דְּקוֹת וְשֵׁם חֲמֵשׁ דְּקוֹת וְכֵן הִלְאָה, וְאִז תִּרְאֶה שֶׁתִּהְיֶה אָדָם אַחַר לְגַמְרִי, כִּי אֵין דְּבַר חָשׁוּב יוֹתֵר מִלְּדְבַר אֱלֹיו יִתְבַרְךָ. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ וְאַנְחָנוּ אוֹהֵבִים אוֹתוֹ, אֲבָל אֵיךְ אָנוּ יְכוּלִים לְהִרְאוֹת לְפָנָיו יִתְבַרְךָ שְׂאָנוּ אוֹהֵבִים אוֹתוֹ? עַל-יָדֵי שְׂאָנוּ מְדַבְּרִים אֱלֹיו וְאוֹמְרִים לוֹ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנַחְנוּ אוֹהֵבִים אוֹתְךָ!" וּבִפְרָט מִי שֶׁזָּכָה וְנוֹלַד לוֹ בֵּן זָכָר, שֶׁהֵבֵן הַזֶּה יִפְגֹּס בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִירָהּ אֲבִינוּ, וְיִזְכָּה לְהִיּוֹת צַדִּיק גְּדוֹל, אֲבִיו צָרִיךְ מְאֹד לְשִׂמְחָה.

תְּשִׂימָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה שֶׁתַּחֲלִים מִהֶרָה, וְיִהְיֶה לָהּ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ לְגַדֵּל אֶת הַבֵּן בְּנִקְלָה, וְכֵן אֶת כָּל הַיְלָדִים שֶׁיּוֹלְדוּ לָכֶם.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֵךָ.

הַעֲקֵר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתַּחֲלָה חֲדָשָׁה, כָּף לְמַד אוֹתָנוּ רְבֵנוּ ו"ל, וְלֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִהֶעֱבַר. וְלָכֵן זֹאת אֲצִיעַ לָךְ, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּזְכֶּי לְמִצָּא אֶת בֵּן זִוְגָךְ, וְהַזְוּוּג הָרֵאשׁוֹן שֶׁיִּצְיִעַנו לָךְ, תַּקְחִי לְשֵׁם שָׂמַיִם, אֲבָל שִׁיְהִיָּה רְוָק וְלֹא גְרוּשׁ אוֹ עִם יְלָדִים וְכוּ', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתַּתְחַתְּנִי וְתִבְנִי בֵּית גְּאָמֵן בִּישְׂרָאֵל. הַעֲקֵר אֶל תִּהְיִי בְּרַנִּית, רַק תִּבְדְּקִי אֶת מַדּוֹת הַבְּחִוּר, כִּי הַמַּדּוֹת זֶה

שכב אשר ח' תתקנח — ח' תתקנט **בנחל**

יותר מהכל, כי ללמד תמיד יכולים ללמד עצמו איך ללמד, אך מדות אם לא מתקנים אותן בגיל קטנות, כבר קשה אחר-כך לשנות.

ובזאת אברך אותך, שהקדוש-ברוך-הוא יזמן לך בחור ירא שמים, ואזכה להיות בשמחתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תתקנח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף לפדיון, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שימחקו ממך כל הדינים.

באמת פלנו צריכים לחזר בכל יום בכל שעה ורגע בתשובה, ולהיות בשמחה, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, שהוא מתקן אותנו. ואם זכית להיות אצל רבנו ז"ל באומן, אין לך מה לדאג, כי רבנו ז"ל הבטיח, שמי שיהיה על הציון שלו, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר העשרה מזמורי תהלים — הוא יתקן אותו. ולכן עלינו לשמח מאד מאד, שזכינו להיות אצל ציון רבנו ז"ל.

אברך אותך, שתזכה למצא את זוגך ההגון במהרה, ותחתן לשם שמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקנט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר-א' ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּמָאד מְאֹד, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לְךָ
בְּעַל גַּפְלָא וְיְלָדִים חֲמוּדִים, אֲזוּ עָלֶיךָ לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם
עַל הַחֲסֵד הַזֶּה. וּבְכָל־ל טוֹב מְאֹד, שְׁתַּרְגְּלִי אֶת עֲצֻמְךָ תָּמִיד לְתַת
תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ טְעֵנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, מַה הַפְּסִדְתָּ?!
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַק עֶזֶר לְךָ עַד עַכְשָׁו, וְלִכְּן תִּתְחַזְּקִי מְאֹד, כִּי לֹא
יַעֲזֹבְךָ, וְתִרְאִי אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַלְּאֵה, לָמָּה לְךָ לְהִיּוֹת
שְׂבוּרָה, וְלָמָּה תִּכְנָסִי בַלְחָצִים, וְלָמָּה לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וְלָמָּה לְהִרְבוֹת
בְּכּוֹחִים בְּבֵית, כְּשֶׁאֵת יְכוּלָה לְהִיּוֹת הִכִּי מְאֻשָּׁרֶת בַּחַיִּים!

אַקְנֶה מְאֹד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּסְפְּרִי לִי מֵהַיּוֹם בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת מַה שְּׁקוֹרָה אִתָּךְ.

בְּעֵינַי הַפְּצָה וְכו', אֵין עוֹד מִצְנָה גְדוּלָה מְזוֹ, כִּי בְּנֵה מְקַרְבִּים
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְצָרִיכִים לַעֲסֹק בְּנֵה וּלְקַרֵּב
כַּמָּה שְׁיֹתֵר יְהוּדִים לְצוּר מַחְצָבְתָם, וְזֶה גוֹרֵם לְמַעֲלָה בַשְּׁמַיִם
שֶׁעֲשׂוּעַ גְּדוּל מְאֹד, וְלִכְּן רְאוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּנֵה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּיָדָיו לֹא יַעֲזֹבְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

ח' תתקס.

בְּעֵזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מַה אָמַר לְךָ! הֲלֹא אֲסוּר לְשִׁמְעַע וּלְקַבֵּל לְשׁוֹן הָרַע מֵאִף אֶחָד,
וּמִכָּל שְׂכָן שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִדְבַר בַּשְּׁמַיִ, אֶלֶּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ
לְדַאֵג לְעֲצָמוֹ, וְ'לִגְנוּב' בְּכָל יוֹם קִצַּת מְקַרָּא, קִצַּת מְשֻׁנָּה, קִצַּת גְּמֵרָא,
קִצַּת מְדֻרָּשׁ, קִצַּת הַלְכָה. וְלִהְתְּבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְתְּפַלֵּל

השֵׁלש תּפִּלוֹת בְּמַנְיָן דִּיקָא, וְאִם זֹכִים לֹמַר בְּכָל לַיְלָה חֲצוֹת —
 אֵין לְמַעְלָה מְזֵה, וְכִיצַד יַעֲזֹז לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע בְּשָׁמַי וְכוּ', לֹא
 אָמַרְתִּי כְּלוּם, וְאֵין לִי יַעֲסֵק עִם אֶף אֶחָד, אֲנִי רוֹצֵה רַק לְחַזֵּר
 בְּתִשׁוּבָה, וּלְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּתִשׁוּבָה, לְתַקֵּן עוֹלָם
 בְּמַלְכוּת שְׁדִי, זֶה הָרָצוֹן וְהַכְּסוּפִים שְׁלִי — לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה
 בְּזֵה הָעוֹלָם, וּלְקַרֵּב אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלָכֵן כָּל מִי שְׁאוּמַר בְּשָׁמַי דְּבָר, אֵינוֹ אֵלָא שְׁקָרָן, כִּי אֲנִי רוֹצֵה
 רַק לְקַרֵּב אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְבוֹרְאָם, וְאֲפֹלוֹ אֶת אַמוֹת הָעוֹלָם
 — לְתַקֵּן עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, שְׂיִהְיֶה מִשְׁפָּן הַשְּׂכִינָה, אִתָּהּ הוּא קָדָם
 שְׁבָרָאֵת הָעוֹלָם, וְאִתָּהּ הוּא מְשַׁבְּרָאֵת הָעוֹלָם, שְׁתַּמִּיד נֹזֶכֶה לְהַרְגִּישׁ
 אֶת אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה הָרָצוֹן שְׁלִי!

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקסא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּקְהַל, כ"ג אֲדֵר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ הָאֶרֶץ.

מָה אָמַר לָךְ! עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּמָאֵד מְאֹד, יֵשׁ לָךְ זְכוּת הַרְבִּים
 לְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, אֲשֶׁר עָלִיהֶם הָעוֹלָם עוֹמֵד. וְעַל-כֵּן אֵל
 תִּהְיֶה בְּחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת. זְכִיתָ כְּבֹר לְחַנּוּף כָּל-כַּף הַרְבֵּה תִינוּקוֹת שֶׁל
 בֵּית רַבָּן וּלְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה, זֶה הַשְּׂכָר הַכִּי גְדוֹל שְׁלָךְ. בְּוַדַּאי
 יִהְיוּ לָךְ מְנִיעוֹת, וּמָה אִתָּה חוֹשֵׁב?! כָּל דְּבָר שְׁבַקְדָּשָׁה, בְּהִכְרַח
 שְׂיִהְיוּ עָלָיו מְנִיעוֹת, וּכְכֹל שְׁהַקְדָּשָׁה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, יֵשׁ עַל זֶה מְנִיעוֹת
 יוֹתֵר גְּדוֹלוֹת, וְלֹא תֵאָרְתִי לְעֲצָמִי שְׁבִיבְנָאֵל יֵשׁ כָּל-כַּף הַרְבֵּה קְדָשָׁה,
 שְׁשָׂמוּ נְגִדְנוּ טְמֵאָה עֲצוּמָה כְּזוֹ. אֲבָל אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שְׁבַמְשָׁךְ הַשָּׁנִים נִשְׁבֵּר אֶת הַטְּמֵאָה. וְלָכֵן גַּם אִתָּה אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ,
 וּלְבַל תִּהְיֶה לָךְ חַלִּישׁוֹת הַדַּעַת מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אָשֶׁר   ח' תתקסב   בְּנַחֵל   שְׁכָה

זאת תדע, אָשֶׁר מִי שְׂרוּצָה לְהִקִּים גְּנִים עַל טְהַרַת הַקִּדְּשׁ,
בְּנֵדָאֵי לֹא יִנְיָחוּ לוֹ. וְלִכֵּן לָךְ פְּסִיעָה אַחַר פְּסִיעָה, וְתַמְשִׁיךְ בְּחֻמָּה,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ דְּרַכְךָ, אֶתְפַּלֵּל עֲלֶיךָ, וְאַבְקֵשׁ אֶת הַבּוֹרָא
וְתַבְרַךְ שְׂיַעֲמֵד לְיַמִּינְךָ וְיִסִּיעַ בְּיַדְךָ בְּכָל פְּרִט וּפְרִט, וְכִּי הִסֵּר דְּאָגָה
מִלְבָּךְ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקסב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אָדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֲלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר כָּלֵל. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
נָתַן לָךְ מִתְנָה יְלָדֵי חֶמֶד, בְּעַל תְּמִים וְטוֹב לֵב, אָשֶׁר מְכַבֵּד אוֹתְךָ
בְּמֵאֹד מְאֹד. עֲלֶיךָ לְדוֹנוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֹא לְעָרֹךְ עֲלִיו בְּקִרְתָּ, אָנִי
אֶעֱשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׂבַעוּלִים, שְׂיִהְיֶה לְכֶם שְׂפַע בְּבִיתְכֶם, וְלֹא
תַחֲסְרוּ דְבָר.

אַבְקֵשׁ מִמֶּךָ דְבָר אֶחָד — שְׂתִּהְיֶי שְׂמִחָה, וְתַשְׁמַחֵי אֶת הַיְלָדִים,
וְאֵל תִּהְיֶי בְּכַעַס, וְתִהְיֶה לָךְ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתַחֲטְפִי
בְּכָל יוֹם חֶמֶשׁ דְּקוֹת לְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבְקֵשׁ הַרְבֵּה עַל
פְּרֻנְסָה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לִי יְלָדִים, אֵין לִי מִי שְׂיַפְרִנְסֵם, אֶתָּה
אָבִי, עֲזֹר נָא לִי", אֵינְךָ יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מַה פּוֹעֵלוֹת הַתְּפִלוֹת
הַלְלוּ לְמַעַלָּה בַּשָּׁמַיִם.

לִכֵּן אֵל תִּהְיֶי בְּטֻלְנִית, אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְחַכֶּה לְדַבּוּרִים שְׁלֹךְ, רְאִי 'לְגִנְב' חֶמֶשׁ דְּקוֹת לְפָנַי הַצְּהָרִים, או
אַחַר הַצְּהָרִים, אוּ בְּעָרְב וְכוּ', וְתַבְקֵשִׁי עַל פְּרֻנְסָה, וְאֵז תִּרְאִי שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ לֹא יַעֲזֹבְךָ, כִּי הוּא אוֹהֵב אוֹתְנוּ וְרוּצָה אֶת תְּפִלוֹתֵינוּ.

שכו אָשר ח' תתקסג — ח' תתקסד בַּנְחַל

אַני מאד מְקַנָּה לְפָנָיו יְתָבְרָךְ, שְׁתֵּרְאֵי מֵאִתּוֹ בְּקִרְוֹב נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אָדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמֵאֵד מְאֵד לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, וְהַרְגֵּל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים אֵלָיו יְתָבְרָךְ, זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית. וְתִהְיֶה חֲזַק בְּשֵׁנֵי דְבָרִים אֵלוֹ: שְׂמֵחָה — מִחַד, וְתַפְלָה — מֵאִדְךָ. וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה — תִּצְלִיחַ בְּכֹל דְּרָכֶיךָ.

רְאֵה לְשָׁמֵר מְאֵד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךָ, וְתַנּוּחַ הַרְבֵּה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, וְנִשְׁמַע רַק בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת אֲצִלְכֶם תָּמִיד.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּנִּי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לְנוֹ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, רְאֵה לְעֵינַי הַרְבֵּה בָּהֶם, וְיִהְיֶה לְךָ חֲזוּק רַב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אָדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

אָשֶׁר   ח' תתקסה   בַּנְּחָל   שְׂכֹז

אָנִי מְאֹד מְאֹד מוֹדֶה לָכֶם עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתֶּם מְתַפְּלִלִים עָלַי, וְהַהֲכָרַח לומר לָכֶם, שֶׁרַק זְכוּת הַתְּפִלוֹת, זֶה אֲשֶׁר יַעֲזֹר לִי. וְאָנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַטְּמָאָה תִּתְבַטֵּל וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם יִתְפַּגֵּר כַּנְּבִלָה הַמְשַׁלְּכֶת בַּחֲצוֹת, וְאָנִי בְּטוֹחַ בְּזֶה, כִּי הַתְּפִלוֹת שֶׁלְנוּ עוֹשׂוֹת רָשָׁם גְּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, כִּי הוּא חוֹטֵא וּמְחַטֵּיא אֶת הַרְבִּים, וְאָנִי אֶכְתֵּב אֶת זֹאת, וְאַפְרָסֶם אֶת זֹאת, אֵין לִי מֶה לִפְחֹד. רַק תְּפִלָּה — זֶה הַנְּשָׁק שֶׁלְנוּ! אֵינְנוּ עוֹשִׂים מְאוּמָה — רַק תְּפִלָּה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקסה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אֲדָר-א' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכֹל מֵינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. רְאֵה לְהַפְּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַזְכוּת הַזֹּאת שֶׁמְקַרְבִּים יְהוּדִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָה עַל כָּל הַזְּכוּיּוֹת, וְעַל-יְדֵי שֶׁמְחַזְּקִים יְהוּדִים אֲחֵרִים, גַּם לוֹ נַעֲשֶׂה חֲזוּק, וְלָכֵן רְאֵה לְהַתְחַזֵּק מֵעַמָּד, וְסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

כָּל עֲנִין הַהֲפָצָה, זֶה חֶסֶד מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּתֵּן לָנוּ לְהִיּוֹת שְׂמֵשִׁים אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל. וְלָכֵן עָלֵינוּ לְנַצֵּל אֶת הַכַּחְשׁוֹת שֶׁלְנוּ, וּלְקַרֵּב מֶה שֵׁיוֹתֵר אֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים לִילֵךְ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ לְהַפְּיץ עוֹד קוּנְטְרָסִים וְעוֹד קוּנְטְרָסִים, כִּי עוֹבֵר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֶה שֶׁעוֹבֵר בְּרוּחַנִּיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאָנִי מְקַנֶּה מְאֹד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיֵּאמֶר לְמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית הַרָּף, שֶׁיִּנְיַח וַיַּעֲזֹב כְּבָר.

וּבְיַדָּאֵי בְּזְכוּת הַהֲפָצָה, תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר חָשׁוּב מִזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

שכח אשר ח' תתקסו — ח' תתקסז בנחל

ח' תתקסו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): השמחה היא הרפואה; וחקמינו הקדושים אומרים (ראש השנה ו'): אשה — בעלה משמחה; ראה לשמח את אשתך, ואז היא תשמח אותך, וביחד תשמחו, ותזכו לרפואת הנפש ורפואת הגוף.

והעקר — תצא מעצמך כבר, ותרגיל עצמך לדבר בכל יום חמש דקות עם הקדוש-ברוך-הוא. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), ששהתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, שאדם צריך להרגיל עצמו לדבר אליו יתברך. ולכן הרגל עצמך לדבר בכל יום חמש דקות, אשר זה זמן מועט, וכל אחד יכול להראות פן. ואם תהיה חזק בזה, תהיה בריא ושלם, ונריז ומהיר, ולא בטלן ושלומיאל.

גם תלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, כדי שתוכל לסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום.

רק הרחק מן העצבות וקנה מדת הזריזות, ואז תצליח בכל דרךך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תתקסז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל, כ"ג אדר"א ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אָשׁר   ח' תתקסח   בַּנְחַל   שְׁכַט

הַעֲקֹר רְאִי לְהִתְחַזֵּק וְאֵל תַּחֲשָׁשׁי כָּלֵל, וְתִרְאִי לְקַיֵּם מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, וְלֹא לִפְחֹד וְלֹא לְהִפְגֵּס בְּלַחְצִים. וּמֵה שֶׁתַּעֲשִׂי — תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה, וּמִלְאָכִי מַעֲלָה תִּמְיֵד יִסּוּבְכוּ אוֹתְךָ וַיִּשְׁמְרוּ אוֹתְךָ.

הַשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְחַזֵּק אֶת בְּעַלְךָ וּלְשַׁמְחוּ, וְאִזּוּ גַם לְךָ יִהְיֶה טוֹב וְשִׂמְחָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֵה, וְכַמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם.

לֹא צְרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם חֲלוּמוֹת, צְרִיכִים לְחַלֵּם רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֹּל הַרְאֵשׁ צְרִיךְ לְהִיּוֹת — אִיךָ זוֹכִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִם תִּלְכִּי בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּרְאִי שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ לֹא יַעֲזֹבְךָ. אֲנִי מַקְנֶה מְאֹד לַפְּנִי יִתְבַּרְךָ, שֶׁתּוֹצִיאִי מִמֶּךָ אֶת כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת, וְאִזּוּ תִּרְאִי שֶׁיִּהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בַּחַיִּים.

אִךָ זֹאת עָשִׂי, לְדַבֵּר תִּמְיֵד עִם חֲבֵרוֹתֶיךָ מִשְׂמִחָה, אֲמוּנָה, כְּטַחֲוֹן בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָנוּ רַק הַבוּרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תתקסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל, כ"ג אֲדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ זְאִיר.

מִכְּתָבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אָמַר לְךָ! הַעֲקֹר רְאֵה לְהַחֲדִיר אֲמוּנָה בְּתַלְמִידִים, כִּי בְּכֹל פְּעַם שֶׁמְדַבְּרִים עִם נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאֲמוּנָה, בְּזֵה גּוֹרְמִים נַחַת-רוּחַ גָּדוֹל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (עִינן תְּנָא דְּבִי אֵלֵהוּ רְבָה, פֶּרֶק כה): אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים אֲלָא בְּזִכּוֹת הָאֲמוּנָה; וְלִכֵּן עֲלִינוּ לְהַרְבוֹת בְּדַבּוּרֵי אֲמוּנָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְאוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֲמוּנָה רַק עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק, וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם רוּצָה לַעֲקֹר אֶת הַצְּדִיק לְגַמְרֵי. וְעֲלִינוּ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק. וְזֹאת אֲנִי

של אשר ח' תתקסח בנחל

עושה שנים על גבי שנים — לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל, וברוך הוא וברוך שמו, מתקרבם הרבה מאד אנשים אל דעת רבנו ז"ל. ולכן גם אתה תחדיר בבני הנעורים יראת שמים, ואל תחשב שהם צעירים, אדרבה, רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו): ככל שאדם צעיר יותר — מקבל יותר. אתה רק תדבר אתם דבורי אהבה ואמונה, ותספר להם ספורי צדיקים, איך שעבר על הצדיקים נסיונות קשים מאד, והיה להם יצר הרע גדול והתגברו עליו, ועל-ידי-זה נעשו צדיקים.

רבנו ז"ל בעצמו ספר, שכשהיה ילד, היה כעסן גדול מאד, ולא היה יכול לעקר ממנו מדת הכעס, ועבד על כך קשה מאד. ולכן גם אנו צריכים להתחזק ולהתאמץ לקנות לנו מדות טובות. ואם תהיה חזק בזה, תראה הצלחה בדרךך.

העקר שלא תהיה לך חלישות הדעת משום בריה שבעולם. תראה מה עובר עלי, כמה שנים על גבי שנים אני טורח ויגע עם אנשים, ולבסוף מבזים ומחרפים אותי, ומדברים עלי כל דבר אסור, ואף-על-פי-כן אני מתפעל מאף אחד, אלא ממשיך לגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן גם אתה אל תהיה בטלן, אל תסתפל אחורנית, תלך רק קדימה. ולכן התורה הקדושה מתחילה באות ב', להורות שאין לנו רק לפנים, אין אחורה, אין למעלה ולמטה, יש לנו רק קדימה לקחת ולצעד, וכך צריכים לגלות את האמונה, ואם תלך בדרך זו, תראה איזו הצלחה תהיה לך בכל פרט ופרט בחיים.

ותדע לך, אשר בשמים מאד מאד מתפארים עם מלמדי תינוקות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח'): על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים כפוכבים" — אלו מלמדי תינוקות של בית רבן; כי אצלו תברך מאד מאד חשוב מלמד תינוקות.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שבזכות הכל פיהם שאין בו חטא, נזכה להגאל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אֲשֶׁר ח' תתקסט — ח' תתקע בַּנְחַל שְׁלֹא

ח' תתקסט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אֲדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּמָאֵד מְאֹד, וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ.
הִרְגַל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-כָּל-פְּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת,
וּלְבַקְשׁוֹ: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנִי לְשְׁלוֹם-בֵּית, עוֹבְרִים עָלַי כָּל-כָּךְ
הַרְבֵּה מְשֻׁבְּרִים. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לִי עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת, הִנֵּה אָנֹכִי
מִדְּבַק עֲצָמִי אֲלֶיךָ, וְהִנֵּה אָנֹכִי נוֹפֵל בְּטַמְאָה וּבְזַהְמָה, זַפְנִי שְׂיִהְיֶה לִּי
שְׁלוֹם-בֵּית עִם אִשְׁתִּי, וְנַחְיָה בְּיַחַד, וְנַגְדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּצוֹתָא". כָּךְ
עָלֶיךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת, וּלְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת. וְאִם
תִּרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּצוּרָה כְּזוֹ, אָנֹכִי מִבְּטִיחָךְ
שְׂיִצְאוּ מִבֵּיתְכֶם רַק צַדִּיקִים וְצַדִּיקָנִיּוֹת, וְלֹא יַחֲסֹר לְכֶם דְּבָר.

הַעֲקֵר אֶסוּר לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל וּלְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲעוֹלָם, יֵשׁ
לָנוּ אָבָא רַחֲמָן גְּדוֹל מְאֹד, וְאָנֹכִי צָרִיכִים רַק לְהִתְפַּלֵּל אֲלֵיו. וְלָכֵן
רְאֵה לְהִתְחִיל מֵעַכְשָׁו, 'גִּנְב' חֲמֵשׁ דְּקוֹת וְתִשְׁפֹּף אֶת לְבָבְךָ אֵל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִרְאֶה אִיךָ יִגְמַר הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל, כ"ג אֲדֶרֶא' ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּמָאֵד מְאֹד, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתְךָ

שלב אשר ח' תתקע בנחל

בבעל טוב, השתדלו מאד לכבד זה את זה, ולעזר זה לזה, והקדוש-ברוך-הוא יביא לכם בבית פרנסה בשפע, ותזכו לראות נחת מכל יוצאי חלציקם.

אף פעם אל תהיי ממרמרת ומדאגת, רק ראי להתחזק, ואז תצליחי בחייה.

אני מקנה מאד להקדוש-ברוך-הוא שתציתי אותי, ואז לא תפסדי — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כי כל הצרות הן מחמת שהאשה נמשכת אחר עצבות ודכאון. ולכן ראי לשמח את עצמך ואת בעלך, ותהיה אוירה של שמחה בתוך הבית.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

* * *

ברוך רחמנא, שזכנו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך מ"ח, יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את כרך מ"ט להגדיל תורה ולהאדירה. אגא ה' הושיעה נא, אגא ה' הצליחה נא.

תִּכְוֵן הָעֲנִיָּיִם

חֶלֶק מַח

ג פֶּתַח דְּבָר . . . . . תְּשׁוּבָה

ה . . . . . תְּשׁוּבָה

יא ח' תִּשְׁכַּב . . . . . ח' תִּשְׁכַּב

יְדַבֵּר מִעֲנֵן 'אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן',
וְהִתְחַקֵּה מֵיֵאוּשׁ, וְבִמְקוֹם שְׂבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים וְכוּ', וּמוֹעִילָה
תְּשׁוּבָה עַל הַכֹּל.

יב ח' תִּשְׁכַּב . . . . . ח' תִּשְׁכַּב

וְיִגְלֶה מִעֲלַת אֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת וְהִתְעוֹרְרוּת בְּלִילָה לְאָמְרוֹ, וְיִגְלֶה לְמַה
זוֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה.

יג ח' תִּשְׁכַּב . . . . . ח' תִּשְׁכַּב

וְיִחִיק מִלְחֵץ אֶף בְּזַמְנֵי יֵאוּשׁ, וְיִגְלֶה מִעֲלַת הַתְּפִלָּה שְׂפוּעֵלַת הַרְבָּה,
וְיִעוֹרְרוּ לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִזְרְזוּ שְׂלֵא לְהִתְלוֹנֵן עִם צִעְרוֹ
וּבְכִיָּה לְפָנֵי אֲנָשִׁים, שְׂבִדְרָךְ כָּלֵל טְבוּעָה בָּהֶם אֲכֹרִיּוּת, וְיִעוֹרֵר עַל לִמּוּד
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת".

יד ח' תִּשְׁכַּח . . . . . ח' תִּשְׁכַּח

וְיִחִיק מִהֶאֱשָׁמוֹת עֲצָמִיּוֹת, וְיִגְלֶה אֵיךְ חַיִּים חַיֵּי אֲמוּנָה מְלֵאִים בּוֹ
תְּבָרָךְ, וְיִתְנֶה אֶת מִצַּב זְמַנּוֹ, שְׂאִין מְכִירִים סְגוּן כְּזֶה שֶׁל דְּבוּר וְחַיִּים,
וְעַל-כֵּן אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת הַדּוֹגֵל בָּהֶם, וְיִחִיק מִזְכוּתִים שְׂעֵמָם לֹא
פּוֹעֵלִים כְּלוּם.

טו ח' תִּשְׁכּוּ . . . . . ח' תִּשְׁכּוּ

יְדַבֵּר מִעֲנֵן הַמְצָוָה שֶׁל כְּבוֹד אָב וְאִם, שֶׁהִיא תְּמוּנָה שְׂבַח־מִוֹרֹת,
וְיִעוֹרֵר עַל שְׁלוֹב תְּכִנִּית לְמוֹדִים בְּיִשְׁבּוֹת לְבַחוּרִים צְעִירִים בְּהִלְכוֹת
מְצָוָה זוּ.

טז ח' תִּשְׁכּוּ . . . . . ח' תִּשְׁכּוּ

וְיִגְלֶה אֶת הַלֶּךְ הַמְּחַשְׁבָּה שֶׁל אֲמוּנָה, גַּם כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל אֲדָם יְסוּרִים,
וְהוּא אֵינוֹ בּוֹעֵט בָּהֶם, חַס וְשְׁלוֹם, רַק יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק.

טז ח' תשכח . . . . .

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַתְּקַרְבוֹת לְדַעַת רַבְנוּ ו"ל, וְלִהְקַרְא "בְּרִסְלָכָר" עַל שְׁמוֹ ו"ל, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּמִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שְׁבָאָדָם, שְׂאֵז מְקַבֵּל בְּיֹתֵר, וְעַל-יְדֵי שְׂמֻקְבֵּל, נִפְתָּח פִּי לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנֵן הַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁבֵב הַזֶּה.

יז ח' תשכט . . . . .

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הָאֵמֶת דְּקִדְשָׁה, וַיִּגְלֶה אִיךָ זֹכִים אֵלֶיהָ, וְעַקֵּר מֵהוֹתָה וְעֲנִינָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְהַתְּנַהֲגוֹת הַחַיִּים, וְשִׁינְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ נִקְדַּת לְכַבוֹ הָאֲמִתִּית.

יח ח' תשל . . . . .

יִמְחָה נִמְרָצוֹת כְּנֹגֵד חֲבוּרַת בְּלִתֵּי הַגּוֹנִים שֶׁהִתְאַסְפוּ לְחַלֵּק עַל אֵיזָה אִישׁ כָּשֶׁר שֶׁעָשָׂה רַבּוֹת לְמַעַן עֲנֵן רַבְנוּ ו"ל.

יט ח' תשלא . . . . .

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן דְּקוֹת וְרִגְעֵי הַיּוֹם, וְאִיךָ שֶׁצָּרִיךְ לְנַצֵּל כְּרְאוּי וְלֹא לְכַזְּבֵם כָּלֵל, וַיַּעֲוֹר עַל שְׂתִיקָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין מִתְחַרְטִים כָּלֵל.

כ ח' תשלב . . . . .

יַעֲוֹר עַל שְׂמִירַת זְמַנֵּי הַשָּׁנָה, וְשֶׁאֲסוּר לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה כָּלֵל, וְרַק בְּעֲנֵן שְׂתִיקָה וְשְׂמִירָה מְדַבּוֹר מִתֵּר וְצָרִיךְ לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ.

כא ח' תשלג . . . . .

יִגְלֶה מִמַּעֲלַת חַיֵּי הָאָדָם כְּשֶׁהֵם מְקַשְּׂרִים לְחַיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁשֵּׁם יֵשׁ רַק רוּחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לְשֹׁכֵר גְּדוֹל וְעֲצוּם, שֶׁחֲרָף כָּל הַנְּסִיוֹנוֹת מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

כב ח' תשלד . . . . .

יִזְהִיר מֵאֵד בְּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁיִּחְדַּל לְאַלְתֵּר מִדְּרָךְ הַתְּעִנּוּיֹת וְהַסְּגוּפִים, וַיַּעֲוֹר אֹדוֹת עֲנֵן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוִת, שֶׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

כג ח' תשלה . . . . .

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, שְׂמִי שְׂאִינוֹ בַּר הַכִּי יַעֲשֶׂה זֹאת, עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּכֹלֵל תְּקוּן הַמַּח.

כד ח' תשלו . . . . .

יְבַאֵר וּיְבַרֵּר הַהֲלָכָה — הָאֵם גְּשִׁים מְחַיְבוֹת בְּמִצְוֹת תְּפִלָּה כְּפִי שְׂדֵנוּ בְּזֶה הָאֲחֻרוֹנִים, וַיִּגְלֶה כִּיצַד צָרִיךְ לְהַתְּנַהֵג לְמַעֲשֶׂה עַל-פִּי דַעַת רַבְנוּ ו"ל.

ח' תשלו . . . . . כה

יוכיח אָחַד, שְׁעָקָר הַטוֹב בַּחַיִּים הוּא לְשֹׁכֵת בְּמִנוּחָה בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה
בְּעֵינָיו וּבְבִקְיָאוֹת חוּץ מִהַכֹּרֵחַ בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָה, וּבְעֵינָיו הַפְּרֻטִּים יִזְרְזוּ
לְצַרֵּף אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, וַיִּדְבֹר מֵעֵינָיו נְסִים.

ח' תשלה . . . . . כז

יְעוֹרֵר לְהַסְתַּפֵּל בְּמִבְט חַיּוּבֵי עַל הַחַיִּים, וְלִמְצָא רַק הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ
הַצְּרוּת, וְכֵן עֵינָיו הַשְׂמֵחָה, שְׂדֵבֵר אִוְדוּתִיָּה רַבְּנוּ ז"ל, הִיא חַיּוּבִית מִמֶּשׁ,
וַיְעוֹרֵר לְבָרַח רַק אֶל יְרֵא ה' הַמְּזַכֶּה אוֹתוֹ עִם תּוֹרָה וּתַפְלָה.

ח' תשלט . . . . . כח

יְגַלֶּה, שְׂכַאֲשֶׁר הָאָדָם מִתְחַזֵּק בְּתוֹךְ סִבֵּף צְרוּתָיו, דִּינְקָא אֲזוּ זוֹכָה
לְהַתְגַּלוּת ה' וְנוֹשֵׁעַ, וַיְעוֹרֵר עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְחַזְּקִים מֵעַמֵּד בְּיָם הַסּוֹעֵר שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.

ח' תשמ . . . . . כט

יִחְזַק אָחַד שְׁנֵפֵל לְחֹבוֹת וְצְרוּת מְשֻׁנוֹת, וַיִּסְפֹּר לוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל מוֹהֲרֵי-תָ
ז"ל מֵה שֶׁיַּעֲזֵץ לִידִיד נְעוּרָיו, וַיְגַלֶּה שְׂכַאֲשֶׁר אָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַבְּעִיָּה,
הַדְּבוּר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא עִם אָמֶת, וְאֲזוּ זוֹכִים לְנִסִּים נְגָלִים, שְׂדוּד
הַטָּבַע מִמֶּשׁ.

ח' תשמא . . . . . ל

יִדְבֹר מְנַסִּיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמְּרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַפֵּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיּוֹן.

ח' תשמב . . . . . לא

יִרְחִיק מִמֶּתַח וּמֵעֲצָבִים וְהַמְתַּנֶּה שְׂקִבְלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא לְדַבֵּר עִמוֹ
יִתְבָּרֵךְ וְכו', הִיא פְתוּרִים בְּפָנָיו כָּל הַלְחָצִים, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל,
וְלִכֵּן לֹא בַחֲנוּם שְׁהַסְמִ"ך-מ"ם אֹרֵב עָלָיו.

ח' תשמג . . . . . לב

יְעוֹרֵר לְבַקֵּשׁ עַל כָּל פְּרֻט וּפְרֻט מִהַחַיִּים, וְצָרִיף לְהַקְדִּים תַּפְלָה וּבִקְשָׁה
קָדָם שְׂיַחֲלֶה הָאָדָם.

ח' תשדמ . . . . . לב

יְעוֹרֵר עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה, שְׂמַצְלַת מְפָל מִיָּנִי רַע שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, וַיִּזְהִיר

שְׁאֵסוּר לְדַחוֹת אֶת הַחֲתָנָה רַק לְהַקְדִּימָה כָּכֵל הָאֶפְשָׁר.

ח' תשמה . . . . . לג

יִרְחִיק מִסְגּוּפִים הַמְכַנִּיטִים אֶת הָאָדָם לְעֲצָבוֹת, וַיַּעֲוֹרֶר לְכַחוֹר בְּדָרְךָ שֶׁל שְׁמִירַת הַדְּבוּר שֶׁהִיא עוֹלָה עַל הַפֶּל.

ח' תשמו . . . . . לג

יִדְבֹר מֵעֲנִין פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְלְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכִּיר עֲנִין הַבִּטְחוֹן.

ח' תשמז . . . . . לד

יִדְבֹר נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַת מִדַּת הַבִּטְחוֹן בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּפְרֹשׂ פְּסוּק בַּתְּהִלִּים: "אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה", בְּאִפְּן נֶעְלָה מְאֹד, אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהַשִּׁיגוֹ.

ח' תשמח . . . . . לה

יִדְבֹר מִהַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַהִתְקַרְבוֹת, וַיִּתְאַר שְׂמֵחַת יְדִיעַתָּנוּ מִמֶּנּוּ וְ"ל, וַיַּעֲוֹרֶר אֶת הַנִּמְעָן עַל לְמוֹד מְדַרְשִׁים בְּהַתְמַדָּה.

ח' תשמט . . . . . לו

יִבְרִיחַ וַיִּרְחִיק מִשְׁטִיטוֹת הָעֲתוּנִים, וְהַעֲקֵר לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ח' תשנ . . . . . לו

יִדְבֹר מֵעַקֵר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאוֹתָם מְקוֹמוֹת וּפּוֹנֶה עֲרֻפוֹ מֵהֲרַע, וַיַּעֲוֹרֶר עַל שְׂמֵחָה וְתַפְלָה וְעֶסֶק בְּשִׂיחוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוֹ וְ"ל, וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר יֵשׁ כְּוָנָה עֲמָקָה מִיּוֹדַע כָּל תַּעֲלוּמוֹת.

ח' תשנא . . . . . לז

יִדְבֹר נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַת הַזֹּכָה שֶׁלֹּא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵאֲמַתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוֹתֵק תְּמִיד מְדַבְּרִים בְּטִלִּים, וּכְשֶׁמְדַבֵּר מֵתַפְלֵל אֲזַי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מִיַּי הַתְּלַבְּשׁוֹת.

ח' תשנב . . . . . לט

יִבְאֵר פְּסוּק "וַיִּבְאוּ יַעֲקֹב שְׁלָם עִיר שְׁכָם", וַיִּגְלֶה כְּסוּפָיו לְכַנּוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוֹ וְ"ל בְּמוֹשָׁבָה יִבְנֶאֱל, וַיִּגְלֶה עֲנִין הַסְּמ"ךְ-מ"ם שְׂרוּדָף אוֹתוֹ לְקַלְקַל עֲנִינוֹ גַם שֵׁם.

ח' תשנג . . . . . לט

מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלִּלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב, בּוֹ יִאֲרִיךְ בְּאַרְיֵכוֹת

אָשׁר   **תִּכְן הַעֲנִינִים**   **בְּנַחַל**   **ה**

נִפְלְאָה אֹדוֹת הַיְסוּדוֹת הָאֵיתָנִים שְׁעֲלֵיהֶם עוֹמֵד בְּנֵן חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב
הַמְּפֹאֶרֶת, לְפִי הַדְרָךְ שֶׁהִיא נִלְמְדַת בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּקְבַּע
שְׁנֵי סְעִיפִים עֶקְרִיִּים, שֶׁהֵם מְגִדִירִים אֶת הַבְּרִסְלָבֵךְ חֲסִיד' הָאָמֶת
לְהַשְׁלִיךְ דַּעְתּוֹ וְשָׁלוֹ, וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּרְחִיב הַדְּבִוּר אֹדוֹת קֹהֲלֵתָנוּ
הַקְּדוּשָׁה בִּבְנֵינָאֵל עִיר בְּרִסְלָב, וְאֵת גְּדֹל הַנַּחַת שֵׁישׁ לוֹ מִמֶּה שֶׁזָּכָה
לְרֵאוֹת בְּפָרִי קֹדֶשׁ הַלְּוִלִים שֶׁהִצְמִיחַ, וַיִּזְרַז מְאֹד עַל כַּמָּה נִקְדוֹת עֶקְרִיּוֹת
בַּיְהוּדוֹת וְעַל יְסוּד הָאֵהָבָה וְהַעֲרֻבוֹת הַהֲדָרִית זֶה לָזֶה, וַיַּעֲוֹרֵר וַיַּחֲזֹק
מְאֹד.

ח' תשנ"ד . . . . . **נה**

מִכְתָּב פְּלִי לְכַלְלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִחְזַקְּם וַיַּעֲוֹרֶרְם מְאֹד
לְקִרְאֵת חֲדָשׁ אֲדָר אֹדוֹת מְצוֹת הַשְּׂמֻחָה הַמְּחִיבֶת בָּהֶם וּבְכָל הַשָּׁנָה
כְּלָה, וְתוֹכוֹ רְצוּף אֵהָבָה וְשֶׁאֵר עֲנִינִים הַנוֹגְעִים לְחַיֵּי הָאָדָם, עַל-פִּי דְרָךְ
הַיְהוּדוֹת הַצְּרוּפָה וְדְרָךְ רַבְּנוּ ז"ל, הַמְּעַנִּיקָה מְשֻׁמְעוֹת תְּדַשָּׁה לְחַיִּים
הַחוּסִים בְּסִתְרֵי צִלוֹ יִתְבַּרֵךְ כָּל הַיָּמִים.

ח' תשנ"ה . . . . . **ס**

מִכְתָּב פְּלִי לְכָל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַדְּרוֹת בִּבְנֵינָאֵל וְהַתְּאֲרָגְנוּ לְאַסְפַּת
חֲזוּק שְׁבוּעִית, וַיִּגְלָה לְהֵן סוּד הַחַיִּים הָאָמֵתִיִּים עַל-פִּי דְרָךְ הַתּוֹרָה, דְרָךְ
שֶׁהִיא תְּפֹאֶרֶת לְעוֹשֵׂיהָ וְתְּפֹאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם, וַיִּגְלָה סוּד הַגִּנְ-עֲדָן קִשּׁוּר
עוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא, וַיַּעֲוֹרֵר לְחַיִּוֹת חַיִּים נְכוֹנִים עִם הַקְּפָדָה עַל
דְרָךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה.

ח' תשנ"ו . . . . . **סז**

יִגְלָה נִפְלְאוֹת מֵהָאָמֶת הַמְּחִיבֶת לְקַיֵּם מְצוֹת מְעַשְׂיוֹת, וְעַל-יְדֵי גִלוּי
הָאוֹר בּוֹרַח כָּל הַחֶשֶׁךְ.

ח' תשנ"ז . . . . . **סח**

יִגְלָה מִמְּעַלֵּת מִדַּת הַשְּׂמֻחָה דְקִדְשָׁה, וְלִבְקֶשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל זֶה, עַד
שִׁיזְכֶּה לְהַפְּךְ הַכֹּל לְשֻׂמְחָה.

ח' תשנ"ח . . . . . **סח**

יַעֲוֹרֵר אֹדוֹת אֵוִירָה שֶׁל שְׂמֻחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְעַל-יְדֵי אֵהָבָה עוֹבְרִים עַל
הַכֹּל, וּמְעַלֵּת הַדְּבִוּרִים אֶפְלוּ מוֹעֲטִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְעַלֵּת לְמוֹד מְשָׁנָה.

ח' תשנ"ט . . . . . **סט**

יַעֲוֹרֵר אַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אֹדוֹת הַפְּצָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא תִחַסֵּר לוֹ
פְּרִנְסָה.

ח' תשס . . . . . ע
יביע תודתו על התפללות שמעורר הנמען בעדו, וכן מזרו את אחרים
שיתפללו בעדו.

ח' תשסא . . . . . ע
יעורר זוג שזה עתה נולד להם בן, אודות שלום-בית, ויאריך לתאר
מעלת ערפיות הענין הזה, ויזרום על נקדה זו מאד.

ח' תשסב . . . . . עב
יעורר מאד זוג על שלום-בית, ויחזקם לשכח את העבר, לעשות
התחלה חדשה ולכנות את ביתם מחדש מתוך אהבה ושלום, ולתן שם
לבן הנולד להם על שם צדיק.

ח' תשסג . . . . . עד
ידבר מענין הדיעה, שכל המאורעות לטובה, שזוהי בחינת מעין עולם
הבא, ויבאר ויבהיר ויסיביר ענין הודוי דברים לפני תלמיד חכם,
שהזכיר רבנו ז"ל, שבפעם הוא ודוי לפני הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, כי
זה הצדיק מגלה.

ח' תשסד . . . . . עו
יעורר מאד זוג להשליף הזהמה של הפלי משחית טלויזיה וינדאו
החוצה בלי שום תרוצים, כי מספן מאד לילדים ומבגרים כאחד,
ויעודדם לחיות חיים באשר רוחני.

ח' תשסה . . . . . עז
יחזק להיות בשמחה, שעל-ידי-זה נצולים מעברות חמורות.

ח' תשסו . . . . . עז
מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יספר מימי צעירותו,
שזכה להכנס לעל ההדפסה וההפצה, למרות שהדבר היה נראה כמעשה
פזיז, ויספר את התגובות שקבל מרחבי העולם אודות הפעלות שעושה
ההפצה, ויעורר את אנשי שלומנו להפיץ ולעסוק בתורה.

ח' תשסז . . . . . פ
יגלה שכשאדם נופל בעוונות, אזי נכנסת בו כפירות, ואינו מוצא את
הקדוש-ברוך-הוא כביכול, וידבר מענין הבקשה והחפוש בסוד "ואיה
השה לעולה", וכן החפוש אחר הצדיק האמת ולהתפלל על זה, כי
כשה הצדיק מתפרסם, יהיו נצולים הרבה מעוונות.

פא . . . . . ח' תשסח
יעורר אשה כְּשֶׁרָה לְחַיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם בַּעֲלָהּ וּלְכַבְדּוֹ, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן
הַדְּלָקָת גְּרוֹת שְׁבֵת וּתְפִלָּה אֹז.

פב . . . . . ח' תשסט
יְדַבֵּר מִשְׁמַחָה שְׁשׁוֹחֲקִים מִכָּל הָעוֹלָם, וּמַגְלִים אֶת הַהֶעֱלָמָה שְׁנַעֲלַמְת
אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ עָשָׂה מִכָּל צְרוּתָיו סֵפֶר תַּהֲלִים, וַיְגַלֶּה שְׁכָל
הַקּוֹנִטְרָסִים גַּם-כֵּן נַעֲשׂוּ מִצְרוּתָיו, וַיַּחֲיֵי עוֹד הַרְבֵּה אַנְשִׁים, אֲשֶׁר־י
הַמְּפִיצִים, וַיַּעֲוֹרֵר אֶת הַנְּמַעֲזָן לְבָרַח מִטְּמֵאת הַנְּאוּף שְׁנֹדְבָקָה בּוֹ.

פג . . . . . ח' תשע
יַחֲזֵק אִשָּׁה כְּשֶׁרָה שֶׁתִּתְפַּלֵּל עַל בַּעֲלָהּ שֶׁיַּחֲזֹר בְּרִיא וְשָׁלֵם.

פד . . . . . ח' תשעא
יְגַלֶּה שְׂאִין דְּבַר חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם כְּמוֹ לְקָרֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁ-
בְּרוּךְ-הוּא.

פה . . . . . ח' תשעב
מִכְתָּב כְּלָלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, תּוֹשְׁבוֹת יִבְנָאֵל, אֹדוֹת
הַתְּכַנְסוּתוֹן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַיַּעֲוֹרֵרן בְּאַרְיִכוֹת נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה וּבִפְרֻטִּיּוֹת עַל
עַנְיָן אַמִּירַת בְּרִכּוֹת הַנְּהַגְיָן בְּכּוֹנֵנָה עֲצוּמָה וּבְדִקְדוּק וּבְזִהְיִירוֹת, וַיִּסְפֹּר
כְּמָה מַעֲשֵׂיוֹת מִצְדִּיקִים עַל זֶה, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל נִקְדָּה זוֹ, וְעַל שְׁמִירַת
הַדְּבוּר, וְעַל שְׁלוֹם וְשִׁלּוּחַ בִּינֵיהֶן, וַיַּעֲוֹדְדֵן מְאֹד.

פז . . . . . ח' תשעג
יְדַבֵּר מִגְּדֹל הַשְּׁמַחָה שֶׁצָּרִיף שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ, שְׂאֵינָנו חוֹלְקִים עַל הַצְּדִיק,
וְאֲדַרְבֵּה מְקַרְבִּים אֵלָיו.

פח . . . . . ח' תשעד
יעורר מאד אודות מדת השמחה ולמוד חמש רש"י ותרגום, משניות
וגמרא, וידבר ממדת השמחה, ועל-ידי פגם הברית אדם נמשך לעצבות,
וההפך — על-ידי שמחה נצול מזה.

פז . . . . . ח' תשעה
מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלִּלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, בּוֹ יַעֲוֹרֵרם מְאֹד עַל עַנְיָן
מַגְלֵת אֶסְתֵּר, שֶׁיֵּשׁ לָהּ שְׂיִכוֹת לְמָה שֶׁקוֹרָה אֶתְנוּ כְּאֵן בְּדוֹר הַזֶּה, וַיּוֹצִיא
עֲצוֹת וְהִדְרָכוֹת וְעֲנִינֵי הַנְּהַגוֹת מִכָּל פֶּרֶט וּפְרֻט עִם סְפוּרִים וְעַבְדוֹת
מִצְדִּיקֵי הַדּוֹרוֹת, אֲשֶׁר־י הַזּוֹכֵה לַהֲתַחֲזֵק.

ח אֲשֶׁר תִּכְנֶן הַעֲוִינִים בְּנֶחֱל

ח' תשעו . . . . . קיב
יְדַבֵּר מֵעַנִּין הַמְּנִיעוֹת שֵׁשׁ עַל דְּבַר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, וַיַּחֲזֵק אֶת
הַנִּמְעָן תּוֹשֵׁב גְּבָעוֹתַיִם, שִׁיגְלָה דִּיקָא שֵׁם אֶת אֹרֹו שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וַיַּחֲזֵק
לְשִׁמַּח מְאֹד בְּשִׁמְחַת רַבְּנוּ ו"ל.

ח' תשעז . . . . . קיג
יֵאָחַל וַיְבַרֵךְ לְמִשְׁפַּחַה הַצְּלָחָה וַרְפוּאָה בְּקִצּוֹר.

ח' תשעח . . . . . קיד
יַעֲזֹרֵר לְשִׁמַּח בְּשִׁמְחַת אֵי הַתְּנַגְדוּתָנוּ עַל אֹר כְּזֶה כְּאֲשֶׁר רַבִּים מִתְּנַגְּדִים,
וַיַּעֲזֹרֵד הַנִּמְעָן לְהַבִּין אֶת אֲשֶׁתּוֹ הַסּוֹבְלָת, וַיֵּאָחַל וַיְבַרֵךְ, וַיַּעֲזֹרֵר עַל דְּבוּר
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

ח' תשעט . . . . . קטו
יְגַלֶּה שְׁפָל סִימָן שֶׁל עֲצָבוֹת הוּא מֵצֵד הַיֵּצֵר הָרַע, וַיְגַלֶּה דְרָךְ פִּיצוּד נִתָּן
לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַדְּפֹאוֹן לְשִׁמְחָה, שְׂזוֹ חוֹבָה עַל כָּל אֶחָד.

ח' תשפ . . . . . קטז
יְדַבֵּר מִזְכוֹת הַנִּמְעָן וּמִשְׁמַחְתּוֹ, וַיְרַגְּלֵנוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

ח' תשפא . . . . . קיז
יַחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל שְׁמִירַת שְׁבַת, וַיְזַהֵרְנָה מִבְּרַרְנוּת יְתֵר.

ח' תשפב . . . . . קיח
יְדַבֵּר מֵעֲזָרָה לְזוּלַת, וַיַּעֲזֹרֵר עַל שְׁמִירַת שְׁבַת וְהַנַּחַת תְּפִלִּין.

ח' תשפג . . . . . קיח
יַחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מֵהַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבַת וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אֲזו, וַיְזַכִּיר
הַנְּהַגַת מוֹהֲרֵינ"ף ו"ל, שְׁצִוָה לְבָנוֹת מִשְׁפַּחְתּוֹ בְּשַׁעַה שְׁמַדְלִיקוֹת גְּרוֹת
שְׁבַת.

ח' תשפד . . . . . קיט
יֵאָחַל לְבַת יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיַּעֲזֹרְנָה עַל וַתְּרַנְּנָה וְהַבְּלָגָה, וַיְדַבֵּר
מֵעַנִּין הַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבַת-קִדְּשׁ.

ח' תשפה . . . . . קכ
יַחֲזֵק לְשִׁמַּח עִם הַתְּקַרְבוּתָנוּ לְרַבְּנוּ ו"ל, וַיַּעֲזֹרֵד שְׁלֵא לְהַשְׁבִּיר
מִחֻלּוּקִים עֲלֵינוּ, וַיַּעֲזֹרֵר לְהַתְּחַזֵּק עִם הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁבוּ וכו'.

ח' תשפו . . . . . קכ
יְגַלֶּה נְפִלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְעֶסֶק בְּהַפְּצַת מַעְיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה,

וַיִּבְאֵר אִיף עַל-יַדֵּי פָּרְסוּם וְגַלּוּי דַעַת רַבְּנֵי ו"ל הַמְּגַלָּה אֶת הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, גּוֹרְמִים הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ.

ח' תשפז . . . . . **קכב**
יִחְזַק עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה דְקַדְשָׁה, וַיַּעֲוֹרֵר לִילְךָ עִם עֲצוֹת רַבְּנֵי ו"ל —
שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעַל עֶסֶק הַהִפְצָה שֶׁל הַקּוֹנְטְרָסִים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית
ה"לְקוֹטִי-הַלְכוֹת", וַיִּגְלָה מַעֲלַת עֲגִיזָה זֶה, וַיַּמְעִלַת הַמְּשֻׁרָה שְׁלוֹם בְּתוֹךְ
בֵּיתוֹ.

ח' תשפח . . . . . **קכג**
יְדַבֵּר מִהַנְּסִינּוֹת הַחֲדָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם, וַיִּשְׁאַדָּם
זוֹכָה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֵין לוֹ שׁוּם סְפָקוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל הַצַּדִּיק,
וַיִּגְלָה שְׁעָקָר הַתְּשׁוּבָה הוּא וְדוּי, לְתַקֵּן הַמַּחְשָׁבָה, דְּבוּר וַיַּמְעִשָׂה.

ח' תשפט . . . . . **קכד**
יִחְזַק הַנְּמַעֵן אֹדוֹת שְׁזוֹכָה לְסִים אֶת כָּל הַשֵּׁם כָּלוּ, וַיִּחְזְקוּ עַל מַדַּת
הַשְּׂמִיחָה וְעַל הַתְּמַדָּה בְּאַרְבַּעַת הַלְמוּדִים, וַלְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ.

ח' תשצ . . . . . **קכה**
יְבִיעַ שְׂמִיחָתוֹ עַל שְׁזוֹכָה לְהַשְׁפִּיעַ מְאוּר רַבְּנֵי ו"ל עַל אֱלוֹ שְׂמִיחָתוֹ
דְּבָרָיו, וַיִּגְלָה חוֹבַת הַשְּׁעָה לְלַחֵם עִם טְמֵאֵת הַנוֹצְרִים, יִמַּח שְׂמֵם,
שֶׁהַנְּמַעֵן נוֹכַח בְּפַעֲלֵיהֶם הַנְּלוֹזָה, וַיִּבְקַשׁ שְׁיַעֲתִיר בְּעַדוֹ, וַיִּגְלָה מַעֲלַת
עֲבוּדָתוֹ וַיִּחְזְקוּ מְאֹד.

ח' תשצא . . . . . **קכו**
יִחְזַק מְאֹד לְהַשְׁתַּדֵּל וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַמְּאָמְצִים לְהַשְׁרוֹת שְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ,
וַיִּגְלָה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְשֹׁמֵר עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ.

ח' תשצב . . . . . **קכז**
יְדַבֵּר מִעֲגִיזָה, שֶׁלְּפָעֲמִים לְטוֹבַת הָאָדָם נִפְרָעִים מִמֶּנּוּ עַל-יַדֵּי מְמוֹן בְּלִבָּד,
וְזִהִירוֹת בְּתַפְלָה בְּזִמְן וּבְכֵי-הַפְּנִסָּה מַצְלַת מִשׁוֹנָאִים, וַיְדַבֵּר מְבַדִּיקַת
תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת וְשְׂמִירַת שְׂבֵת וְהַתְּחַזְּקוֹת וְשְׂמִיחַת הַיִּשׁוּב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

ח' תשצג . . . . . **קכח**
יְדַבֵּר שְׂכַנְגָד הַלִּיצְנוּת שְׁעוֹשִׁים עֲלֵינוּ בְּעַתֵּים הַלְלוּ — זֹאת נִחְמַתוֹ, כִּי
זוֹכָה לְפָרְסוּם קְדָשָׁה כְּזוֹ, וַיִּגְלָה נְחִיצוֹת תְּפַקִּידָנוּ לְהַרְסַת חוֹמוֹת הַסְּטֵרָא
אַחֲרָא שְׁבָנוּ הַמְּסִינְרִים, יִמַּח שְׂמֵם, עַל-יַדֵּי הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים

י אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲוִנוֹת בְּנַחֵל

שְׂמֵגָלִים אָמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּמְסָגְלִים לְקָרֵב אֶת אָחִינוּ בְּנֵי עֲדוֹת הַמְּזֻזָּה לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה מְאֹד.

ח' תשצד . . . . . קכט
יִחְזַק הַנְּמָעָן, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב קְבוּעַ אֶצֶל הַיִּכְלָא דְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאי זי"ע, וַיִּזְהִירוּ שְׂלֵא יִהְיֶה חוּץ לְגָבוֹל, רַק יֵלֶךְ בְּמִדַּת הַצְּמָצוּם עִם שְׂמִירָה עַל דְּפוּסֵי הַתְּנַהְגוֹת נוֹרְמָלִיִּים בְּזִהְיוֹת שְׂמִירַת הַשָּׁנָה וְאִכְלָהּ, וַיַּעֲזֹרוּ עַל שְׁעוּרִים מְפָרְטִים כְּסֻדְרָן וְעַל תְּפִלוֹת בְּכּוֹנֵנָה, וַיְדַבֵּר מִהַמְּחֻלָּקָת שְׁעָלָיו, וּמִתְכַּנְּיָתוֹ לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב.

ח' תשצה . . . . . קלא
יִחְזַק נַעַר צָעִיר עַל הַצְּלָחָה בַּלְמוּדִים וְעַל כְּבוֹד הַוּרִים.

ח' תשצו . . . . . קלא
יֵאָחַל בְּרַכַּת מְזֹל טוֹב עַל הַלְדָּת הַבֶּן, וַיִּחְזַק לְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, וְעַל שְׂאִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹזֵב אוֹתָנוּ, וַיִּרְגֵּיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ.

ח' תשצז . . . . . קלב
יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מִמְזֹל טוֹב לְהַלְדָּת הַבֶּן, וּתְפִלַּת הַנְּשִׁים מְקַבְּלָת מְאֹד, וַיְדַבֵּר מִהַתְּפַתְחוֹת הַיְלָדִים וּמִסְבָּלְנוֹת.

ח' תשצח . . . . . קלג
יִגְלֶה מַעֲלַת הַמְּחֻזָּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹכָה לְסַבְּלָנוֹת, וַיִּרְגֵּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְשַׁמֵּר עַל הַדְּבוּר, וְכֵן בְּעִנְיַן מִשְׁרָה לְאִשְׁת הַנְּמָעָן.

ח' תשצט . . . . . קלד
יַעֲנֶה לְרַב אֶחָד אוֹדוֹת שְׂאֵלָתוֹ מְדוּעַ אֵיחָא בְּקוּנְטָרַס "טְהַרַת-הַבְּרִית", שְׂעָקָר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא לְתַת עַל הַדְּפֻסַּת הַסְּפָרִים הַמְּקַרְבִּים בְּגַי-אָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְחֻזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְכו', וַיִּגְלֶה לוֹ מַה שְׂקוּרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאִשֶׁר זֶה חוֹבַת הַשְּׁעָה, וּכְשֶׁפִּלְס יִתְקַרְבוּ אֲזִי יִנְדָּבוּ לְכָל הַצְּדָקוֹת, וַיִּתְּנָה רְצַת הַמַּצָּב שְׂמַעְבִּירִים עַל הַדַּת מְלִיוּנֵי יְהוּדִים, וְאִין פּוֹצֵה פָּה וּמְצַפְצָף.

ח' תת . . . . . קלו
יְבִיעַ שְׂמֻחָתוֹ עַל הַתְּחֻזָּקוֹת הַנְּמָעָן, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַשְּׂמֻחָה וְהַשְּׁלוֹם בְּבֵית, וַיַּעֲזֹרוּ לְהַפְיֵן אֶת הַקּוּנְטָרַסִּים הַחֻדְשִׁים וּבְפָרְטִיּוֹת בְּמַעֲרַת רַבֵּי שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאי.

אֲשֶׁר תִּכְנֶן הַעֲנִינִים בְּנִחָל יֵא

ח' תתא . . . . . קלז
יחזק אודות הדברים הנעלמים מבני-אדם, שאף אם הם מצערים, אבל צריך לידע שיש ענינים אשר הם מסוד הגלגול, ויחזק על-פי זה מאד.

ח' תתב . . . . . קלח
זהיר אחד, שלא יאבה לעצת אלו המיעצים לו לגרש את אשתו, ויגלה לו שעוד יתהפך הכל לטובה, ועקר הצלחת האדם היא רק על-ידי שמחה.

ח' תתג . . . . . קמ
יחזק בעלי תשובה אודות החלפת המזוזות, ועקר התקון על העבר הוא עשיית טובות רוחניות לעם ישראל, ולשמח עם החזרה בתשובה.

ח' תתד . . . . . קמא
ידבר מענין שנתפרסם למרות רצונו, וזה כענינים בעיני שונאים, ויאחל על מציאת הזיוג.

ח' תתה . . . . . קמב
יחזק בת ישראל בקצרה אודות תפלה שמבטלת כל הרע, ויאחל הצלחה מהפח יקושי שנפלה לשם.

ח' תתו . . . . . קמג
יפליג במעלת ההפצה.

ח' תתז . . . . . קמד
ידבר מקטע בספורי-מעשיות מה שהחכם אמר לסמ"ך-מ"ם, שאינו מפחד ממנו, ויחזק על-פי זה את ענין התפלה בכח, ויגלה שאם מדברים עם אנשים דבורי אמונה וכו' פועלים אצלם, רק אסור להתנכח, ובפרט על אמונה, ויספר מעשיה מהרב הקדוש מבעלז אודות זה, ויחזק מאד על-פי זה.

ח' תתח . . . . . קמה
יחזק בקצרה אודות העבודה הקדושה של שיחה בינו לבין קונו.

ח' תתט . . . . . קמז
יתן שתי עצות לזכות לפרנסה בנקל — תפלה במנין ובכפת-המזון מתוך הסדור ובכונה, ויעורר הנמצא לזכר חסד ה' שעשה עמו, ויחזק אותו באשת חיל הגונה, ויחזקו על השלמת הפרשה: שנים מקרא ואחד תרגום, ועל למוד הלכה בהתמדה.

ח' תתי . . . . . קמז
יְדַבֵּר מֵעַנִּין דִּירָה שֶׁל אָדָם, שְׁטוֹב שֶׁתְּהִיָּה שְׁלוֹ וְלֹא בְשִׁכְרוּת, וּמִכְבוֹד
הָאִשָּׁה וְשִׁלּוּם-בֵּית.

ח' תתיא . . . . . קמח
מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, בּוֹ יַעֲוֹרְרֵם עַל קִדְשֵׁת
הַדְּבֹר, שֶׁלֹּא לְהִשְׁתִּיחַ דְּבָרִים כָּלְפִי מַעֲלָה, אֲלֹא לְנַצְּלוֹ לְקִדְשֵׁת הַשִּׁיחָה
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וּיִחַזְקֵם עַל אֲמוּנַת חֻכְמִים וְעַל שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין אֶחָד
לְזוּלָתוֹ מִבְּלִי לְהִתְעַרֵב בְּעֲנִינֵי אַחֵר, וְאַפְלוּ לֹא כְּדֵי לַעֲזֹר לוֹ בְּרוֹחַנִיּוֹת,
וַיִּסְפָּר כְּמֵה סִפּוּרִים וְעִבְדוֹת נִפְלְאוֹת מִגְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת עַל זֶה, תּוֹכֵם רְצוּף
אַהֲבָה חֲזוּק בְּדַרְכֵי הַיְהוּדוּת, וּבְצֹר מוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה וְהַחֲנוּף, וְהַקְפָּדָה עַל
בְּרָכוֹת וְתַפְלוֹת, וְשִׁלּוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

ח' תתיב . . . . . קסג
מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, בּוֹ יַעֲוֹרְרֵם מְאֹד עַל שִׁקִּידָה
בְּסִפְּרֵי שֶׁל מוֹהֲרֵינֵי ו"ל "לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת", וַיּוֹכִיחֵם עַל שְׂאִינָם רוֹכְשִׁים
אֶת הַסֵּט הַמְּהַדָּר שֶׁיֵּצֵא לְאוֹר, וּמִתְחִילִים לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמָם בְּדִלְתוֹת
חֲדָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיִּסְפָּר אִיף לְמַד וְהִתְיַגֵּעַ בְּסִפְּרֵים הָאֵלּוּ, וְאַשֶׁר מִשָּׁם
שׂוֹאֵב אֶת כָּל הַתְּחִיָּקוֹתוֹ וְכו', וַיִּגְלֶה עֲנִין רַבֵּנוּ ו"ל בְּקִצְרָה, שֶׁהוּא
לְהִיּוֹת בְּקִי בְּסִפְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וַיִּחַזֵּק לְהִיּוֹת שְׂרׁוּי בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה.

ח' תתיג . . . . . קסח
יְבִיעַ לְנַמְעֵן אֶת אַהֲבָתוֹ וְתִשׁוּקָתוֹ לְמִכְתָּבוֹ, וַיִּחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,
וַיְבָרִיחַ מִיִּסּוּרֵי הַמַּצְפּוֹן וְרַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַפּוּשׁ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְאַסּוּר
לִישְׁנָא אֶת עֲצָמוֹ.

ח' תתיד . . . . . קסט
תִּנְהַג אֶת אֲשֶׁר עָבַר עָלָיו מֵאֲנָשֵׁי דְלֹא מַעֲלִי, וַיַּעֲוֹרֵר אֶת הַנִּמְעֵן לְהִתְרַחֵק
מֵהֶם, וְלִהְיוֹת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹף הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מֵעַנִּין
מוֹסֵר, שֶׁהֵדִין הוּא שְׁמוֹרִידִים וְלֹא מַעֲלִין, וַיְדַבֵּר מֵעַנִּין תַּפְלוֹת בְּצַבּוֹר
בְּכוֹנָה.

ח' תתטו . . . . . קע
יַעֲוֹרֵר עַל הַפְּצָה, וַיִּגְלֶה עִם מַה בָּאִים הַקּוֹנְטְרָסִים לְלַחֵם, וּמָה עוֹבֵר עַל
בְּנֵי הַדּוֹר הַזֶּה, וַיִּחַזֵּק מְאֹד לְלַמַּד בְּכָל יוֹם דֶּף גְּמָרָא בְּעֵינֵי וּשְׂאָר
לְמוּדִים קְדוּשִׁים, וַיַּעֲוֹרֵר עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים.

אָשֶׁר   תִּכְן הָעֲנִינִים   בְּנַחַל   יג

ח' תתטז . . . . . קעא

יעורר אַתְּ הַנִּמְעָן שְׂיִכְתֹּב לוֹ בְּכֹל שָׁבוּעַ, וַיִּגְלֶה מַעַלְת הָעֲנִין הַזֶּה,
וְהִתְקַשְׁרוֹת עִם חֵבֶר לְדַבֵּר ה' אֲשֶׁר יֵרָא אֶת ה', וְלֹא הִהַפֵּךְ, וַיִּגְלֶה לוֹ,
שֶׁכֵּל דְּבוּר שְׁמֵדְבָרִים עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית.

ח' תתיז . . . . . קעב

יֵאָחַל בְּקִצְרָה בְּרַפְת רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל הָעֲנִינִים.

ח' תתיח . . . . . קעב

יִגְלֶה מַעַלְת הַהִתְחַזְקוֹת וְהַסְבְּלָנוֹת וְאֲרִיכוֹת אַפְּיִם, וַיִּגְדַּלְת הָאָדָם
בְּשִׂמְחֻזִּיק מְעֻמָּד, וַיֵּאָחַל הַצְּלָחָה.

ח' תתיט . . . . . קעג

יִחְזַק בְּעֲנִין תְּשׁוּבָה, שְׁצַרִּיף לִידַע, כִּי בַתְחִלָּה עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיִּדְבֵּר
מֵעֲנִין רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּמֵאֲכִלִּים כְּשָׂרִים.

ח' תתכ . . . . . קעד

יִחְזַק חוֹזֵרֵת בְּתְשׁוּבָה עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת פְּהִלְכָתָהּ.

ח' תתכא . . . . . קעד

יִשְׁבַּח הַהִשְׁתַּוְקוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַנִּמְעָן, וַיִּגְלֶה אִיךְ הַחַיִּים מְלֵאִים
נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וַיִּחְזַק לְעֻמָּד וְלַהִתְחַזֵּק מְעֻמָּד כְּרֵאוּי.

ח' תתכב . . . . . קעה

יִגְלֶה, שְׁעַקֵּר הַמִּתְקַת הַמְרִירוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק,
וְאִסּוּר לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר הַצַּעַר, וְצַרִּיף רַק לְהִסְתַּפֵּל קְדִימָה וְלֹא אַחֲוֹרָה,
וַיִּפְרֹשׁ עַל-פִּי זֶה מֵאֲמָר חַז"ל וַיִּחְזַק מְאֹד.

ח' תתכג . . . . . קעו

יִדְבֵּר מֵעֲנִין מְנִיעוֹת, שְׂאִין דְּבַר שְׁבִקְדוּשָׁה בְּלִי מְנִיעוֹת, וַיִּחְזַק מְאֹד לְהַפִּיף
אֶת כָּל הַמְנִיעוֹת לְנֻעִימוֹת.

ח' תתכד . . . . . קעז

יִחְזַק בְּאֵמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹל אָדָם לְדַבֵּר עִמוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲוֹרֵר שְׁלֵא לְהִיּוֹת בְּרִיז בְּרִיז כָּף בְּעֲנִין שְׂדוּכִים.

ח' תתכה . . . . . קעח

מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, בּוֹ יַעֲוֹרְרֵם אוֹדוֹת מֵה
שְׁקוּרָה בְּמַחְנֵנו לְאַחֲרוּנָה, שְׂדַבְרֵי רִיבוֹת בְּשַׁעֲרֵינוּ, וְהַכֵּל עַל-יְדֵי כְּמָה
לְצִים וְכוּ', וַיִּחְזַק מְאֹד בְּעֲנִין פּוֹרִים קָטָן שְׁעוֹשִׂים בְּשִׁנַּת הָעֵבוֹר, וַיִּגְלֶה

יד אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנִינִים בְּנִחַל

נְפִלְאוֹת מִכֶּמֶה עֲנִינִים הַקְּשׁוּרִים בָּזֶה, וְהִיוּצֵא לְעֶבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, וְיוֹצֵיא רְמָזִים מֵעֲנִין הַהִתְחַפְּשׁוֹת שְׁנוֹהֲגִים בְּפוּרִים, וְיַעֲוֶרר מְאֹד לְהִרְבּוֹת בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, כִּי רַק זֶה הוּא עֲנִין רַבְנוּ ז"ל.

ח' תתכו . . . . . קפג
יִחְזַק לְשִׂמְחָה עַל-יְדֵי הַתְּבוּנָנוֹת לְמַה זְכִינוּ עַל-יְדֵי רַבְנוּ ז"ל, וְיַעֲוֶרר עַל גְּרוּסָה רַבָּה בְּגִמְרָא, וְיַעֲוֶרר לְהִתְרַחֵק מִכָּל סוּג שֶׁל חִלְשׁוֹת הַדַּעַת.

ח' תתכוז . . . . . קפד
יִחְזַק בַּת יִשְׂרָאֵל, וְיִנְעֵץ לָהּ בְּעֲנִינֶיהָ הַפְּרֻטִי, וְיִחְזַקְנָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

ח' תתכח . . . . . קפה
יִרְחִיק מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה, וְיַעֲוֶרר עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין, שְׁבֵת וְהַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, הַדְּלָקַת נְרוֹת וּתְפִלַּת הָאִשָּׁה אָז, וְיִחְזַק שְׁלֵא לְהִתְיַאֵשׁ, וְכָל זֶה סִגְלָה לְבָנִים.

ח' תתכט . . . . . קפו
יִבְיַע שְׂמֵחָתוֹ עַל שֶׁהִנְמַעַן מִחְזַק אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל, וְיִדְבֵּר מְזֻכָּרוֹת הַפְּצַת הַקּוּוֹטְרִסִים, וְיִחְזַק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתִבְרַךְ, וְיִדְבֵּר מִנְעִימוֹת גּוֹרְלָנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְנוּ ז"ל.

ח' תתל . . . . . קפז
יִבְיַע שְׂמֵחָתוֹ עַל הַבְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת בְּעֲנִין הַפְּצַת סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְיִדְבֵּר מֵעֲנִין עֲבוּדַת הַשְּׂמֵחָה, וְיִחְזַק וְיֵאֱמָץ מְאֹד.

ח' תתלא . . . . . קפח
יְבָרֵךְ עַל הַתְּרוּמָה לְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְיִגְלֶה שְׂוֵה עֵקֶר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שְׂאִינוּ נִשְׁבֵּר מִמֶּה שְׂעֵבֵר עָלָיו, וְיִחְזַק לְהַכְּנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתִבְרַךְ.

ח' תתלב . . . . . קפט
יִזְהִיר אֶת הַנְּמַעַן שְׁלֵא יִדְפִּיס עָלָיו דְּבָרִים מְגֻזְמִים, הַגּוֹרְמִים לוֹ מִחֲלָקַת מִיתְרַת, וְיִדְבֵּר מִהַחֲזוּק שְׂצָרִיף בְּכָל יוֹם וְכוּ', וְיִמְחָה אוֹדוֹת תְּאָרִים שְׂמֵתָאָרִים אוֹתוֹ בְּנִגּוּד לְרִצּוֹנוֹ, וְיִדְבֵּר מִסּוּד הַהִתְחַפְּשׁוֹת בְּפוּרִים, עַל-פִּי עֲנִין הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת שְׂנֵאָרַע עִתָּה בְּדוֹרְנוּ, וְיַעֲוֶרר לְדְבַר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתִבְרַךְ.

ח' תתלג . . . . . קצא
יחזק בת ישראל על הדלקת נרות שבת-קדש, ותפלה על רפואה וכדיקת
מזוזות.

ח' תתלד . . . . . קצב
יגלה שמחתו שהיא רק באשר רואה, שדברי רבנו ז"ל פועלים, וידבר
מענין המחלקת שעליו בפרט וענין המחלקת בכלל, ומאין זה נמשך,
וידבר משלום-בית.

ח' תתלה . . . . . קצג
ביצע תורתו על הנדבה להדפסה, ויחזק באמונה פשוטה בו יתברך,
ועל-ידי-זה נמשך על האדם אור וחיות, וידבר ממשלוח חבילות של
קונטרסים וכו'.

ח' תתלו . . . . . קצד
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזק על-פי מאמרם
ז"ל, שרבי עקיבא בקש לעורר את הצבור שהתנגם וכו', פלו על קטב
שלום ואהבה בין התלמידים ודבקות בחיות אלקות השופע בכל
העולמות.

ח' תתלז . . . . . קצט
ידבר נפלאות מהלמוד של רבנו ז"ל להתחדש תמיד, ויגלה מעלת
הזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ויגלה מעלת ספורי צדיקים, שהם גם
ענין הספורים של אנשים שהתקרבו על-ידי הספרים, וידבר מדברי
מוהרנ"ת ז"ל מה שכותב אודות החפוש אחר הצדיק.

ח' תתלח . . . . . רא
ידבר מענין חמש דקות של התבודדות, כמאמר מוהרנ"ת ז"ל, ויגלה
למה זה מביא את האדם, ורבנו ז"ל מבאר, שהקשי בזה הוא מחמת
חסרון אמונה, ויעורר על למוד משניות.

ח' תתלט . . . . . רב
ידבר ממעלת מדת השמחה שהיא העקרית בחיים, ולבקש אודות זה
מהקדוש-ברוך-הוא.

ח' תתמ . . . . . רג
ידבר מענין אוריה של שמחה, שאז הילדים מתפתחים כראוי.

ח' תתמא . . . . . רג
יחזק משפחה שזכתה לגס למעלה מדרך הטבע, ויגלה מעלת המחזיק
ידי עניים ואביונים.

ח' תתמב . . . . . רד
ידבר משלום-בית וכבוד האשה, וענין למוד משניות.

ח' תתמג . . . . . רה
אחל מזל טוב להלדת הרוך הנמול, וידבר מזכרון השם יתברך ואמונת
חכמים, ויבאר ענין עריכת ברית ברב עם.

ח' תתמד . . . . . רה
ידבר מענין חפוש אחר הצדיק, ולבקש ולחפש איה מקום כבודו
יתברך, ולזה זוכים על-ידי הצדיק, ויעורר ללמד ספריו.

ח' תתמה . . . . . רו
יחזק לשמח את כל המשפחה, וינגיל להגות באוצר הקונטרסים,
וירחיק מעצבות ודכדוף, ויעורר להתפלל להשם יתברך שלא להתרחק
מהצדיק, ומכל שכן שלא לרדף אותו, חס ושלום.

ח' תתמו . . . . . רז
ידבר מתפלות ההורים על צאצאיהם, ומה שזוכים על-ידי-זה.

ח' תתמוז . . . . . רח
ידבר מאסור רבנו ו"ל לאכל בצלים, ויגלה שהאדם נפר בדברים קטנים,
האם הוא מצית לרבנו ו"ל בהם, וידבר מענין שיחות מסמכות ושאינן
מסמכות, ויעורר על למוד ספרי רבנו ו"ל, וידבר משמחה ומאמר
הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע על אפסיות העולם.

ח' תתמח . . . . . רט
ידבר מענין "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", ומענין הצדיק, שמזכה את
מקרביו לחטף הון נצחי, שעל-ידי-זה זוכים להדבק בו יתברך. ולכן
צריך להזהר להשאר אצלו, ולהשמר מלהתרחק ממנו, וכל שכן מלהחלק
עליו, ויעורר על זה מאד.

ח' תתמט . . . . . ריג
יבאר, שכאשר האדם מגלה רוחניות, זוכה לשפע גשמי מן השמים.

ח' תתנו . . . . . ריג
יגלה, שכל דבור שאדם זוכה לדבר עמו יתברך, עולה עד שמי השמים.

אָשֶׁר תִּכַּן הָעֲנִינִים בְּנֶחֱל יז

וּיְגַלֶּה מַעֲלַת הַצְּדִיקִים, אִיךָ שָׁהֵם דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ גַּם כְּשֶׁהֵם מְדַבְּרִים
עִם בְּנֵי-אָדָם, וּיְגַלֶּה מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה וּמַעֲלַת לַמּוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת
בְּכָל יוֹם.

ח' תתנא . . . . . רטו
יְדַבֵּר מִלְּמוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת וּשְׂאָר לְמוֹדִים, וּמֵהִתְבוֹדְדוּת שֶׁל חֲמַשׁ
דְּקוֹת 'בְּגִנְבָה', וְלֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

ח' תתנב . . . . . רטז
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַשְּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, וְאִינוֹ מִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, וּיְגַלֶּה שְׂזָה סוֹד
הַשְּׂבֵת, סוֹד מְצִיאַת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, וּמַעֲלַת הַתְּפִלוֹת בְּכִנּוּנָה, וַיַּעֲוֹרֵר
לְהִתְחַזֵּק לְקוּם מִכָּל הַנְּפִילוֹת.

ח' תתנג . . . . . ריח
יַעֲוֹרֵר לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שְׂצָרִיךְ, וּבִכְפָּרְט בְּעַת מְצוּקָה, וְהַעֲקֵר
לְתַפְס תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ח' תתנד . . . . . ריט
יֹכִיחַ אֶחָד עַל שְׂאִין מִסְפִּיק לוֹ הַחֲזוּק שֶׁשָּׁמַע אֶצְלוֹ, וַיַּעֲוֹרְרוּ מְאֹד
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלֵהִתְפַּלֵּל עַל זֶה.

ח' תתנה . . . . . ריש
יְדַבֵּר מֵאֲשֶׁר הֵהֱתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וּמַעֲנִין מַעֲלַת הַהֶפְצָה, וַיִּסְפֹּר עַל
קְבוּצַת נַעֲרֵי שֶׁהִתְקַרְבָּה לַיהוּדוֹת הַיְּהוּדוֹת לְקוֹנְטְרַסִים, וַיִּסְפֹּר שְׁגָם הוּא נֶהַג
בְּמִנְהַג זֶה שְׁנַיִם רְבוֹת לְהַפְיִץ בְּפִשְׁטוּת וְכוּ'.

ח' תתנו . . . . . רכא
יְגַלֶּה שְׂעָר גְּדֻלַּת הָאָדָם — כְּשִׂמְחָזִיק מְעַמָּד, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַנְּחַת תְּפִלִּין
כְּשֵׁרוֹת.

ח' תתנוז . . . . . רכב
יְגַלֶּה מַעֲלַת מִי שִׂמְחָזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּעַתִּים הַלְלוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם
עִם כָּל בְּרִיָּה.

ח' תתנח . . . . . רכג
יְגַלֶּה, שְׂעַל-יְדֵי שְׂאָדָם זוֹכָה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ אֲמוּנַת חֲדוּשׁ
הָעוֹלָם, זוֹכָה לְמַח נְקִי, וְלִזְזָה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים
וְתַלְמִידֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר, וַיְדַבֵּר מִמֶּה שֶׁהַזְּכִיר מוֹהֲרַנְ"ת
ז"ל בְּעִנְיַן הָעֲרֵכ-רַב, שֶׁהִיָּתָה לָהֶם טִינָה עַל מִשָּׁה.

ח' תתנט . . . . . רכג
יחזק בת ישראל על ההצלחה בחיי שמחה, ויעוררנה לשמח את בעלה,
ולדבר עם כל מכרותיה דבורי רבנו ו"ל.

ח' תתס . . . . . רכד
ישבח את חדושי הנמצא, ויגלה לו מעלתם, ויעודדו על שזוכה לסיים
מסכת אחר מסכת, ויגלה לו מעלת הזוכה לעשות סיום מסכת,
שעל-ידי-זה מבטל פח הסמ"ך-מ"ם, וידבר מטהרה ממחשבות זרות,
ומענין נפילת אפים, שעל-פי הזהר אומרים מזמור כ"ה, ויגלה הפונה
הפשוטה העמקה הטמונה בזה, ויבאר מאמרם ו"ל: כל המענג את
השבת וכו', היאך זוכים לעולם החרות, ולהדבק בו יתברך.

ח' תתסא . . . . . רכו
יחזק ויאמץ את הנקלע לקשיי פרנסה, ויגלה לו הדרך הקלה והנעימה
ביצד להמשיך הרחבה בפרנסה, על-ידי שיכניס את עצמו לתוך האמונה
הקדושה.

ח' תתסב . . . . . רכז
יחזק אשה כשרה בעת הריונה, וינריכנה בעת פואת, וידבר מסבלנות
ותפלות על התישבות ארץ הקדש.

ח' תתסג . . . . . רכח
יגלה שצריך הרבה חזיק כנגד הבעל-דבר הרוצה להרחיקנו משרש
חיותנו, וצריך על זה תפלה ובקשה, ויחזק להיות בשמחה.

ח' תתסד . . . . . רכט
יגלה מעלת מי ששמח וצוחק תמיד, ובורח מכל מיני דאגות, ויעורר
להכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה.

ח' תתסה . . . . . רל
ידבר מהלמוד הנפלא של גלוי אלקות שלומדים בהיכל-הקדש,
והבעל-דבר רצה למנע מזה, ועקר ההתחזקות הוא שמחה, ותפיסת
חיים על-ידי הדבורים אליו יתברך.

ח' תתסו . . . . . רלא
יגלה מעלת ההשתוקקות אליו יתברך, ומעלת ציונו הקדוש של רבנו
ו"ל, וידבר אודות סגלת הלמוד הקדוש של הזהר והתקונים.

אָשֶׁר   **תִּכְן הַעֲנִינִים**   **בַּנְּחָל**   **יט**

ח' תתסז . . . . . **רלב**
יֵאָשֶׁר קִבְּלַת הַפְּדִיּוֹן לְהַדְּפֹסָה וַיֵּאָחַל הַצִּלְחָה.

ח' תתסח . . . . . **רלג**
יִחְזַק לְהִתְאַמֵּץ מְאֹד, שְׁלֹא לֵאבֹד אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַנְּסִיווֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו.

ח' תתסט . . . . . **רלד**
יִחְזַק אֲסִיר בְּכֹלֹאוֹ הָעֶכּוֹר, וַיַּעֲזֹרוּ מְאֹד לְתַשׁוּבָה, וַיִּרְעִיף עַל נַפְשׁוֹ הַדּוֹאֶכֶת טְלָלֵי נַחֵם, שֶׁתַּשׁוּבָתוֹ וַחֲדוּדָיו יִתְקַבְּלוּ וַחֲשׁוּבִים בְּשָׂמִים.

ח' תתע . . . . . **רלד**
יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּתֵּן כַּמָּה עֲצוֹת שֶׁהֵן יְסוּדוֹת יְהוּדוֹת בְּעֶבֶר אַחֲזֵתָהּ, שֶׁתִּפְקַד בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא.

ח' תתעא . . . . . **רלה**
יִגְלֶה שֶׁהַקְּמִים עָלָיו נוֹתְנִים לוֹ כַּחוֹת מְחַדָּשִׁים לְהַפִּיץ בִּיְתֵר שְׂאֵת דַּעְתּוֹ הָאֲמִתִּית שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהִיא רַק תּוֹרָה וַחֲפֻלָּה, וַיִּחְזַק בְּאַמוּנָה, וַיִּבְיַע שִׁתְּחִיל לְחַזֹּק שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה לֵלֵא הֲרֵף.

ח' תתעב . . . . . **רלו**
יִתֵּן הַדְּרָכָה קְצָרָה לְזוּג צְעִיר, שֶׁזֶה עִתָּה נִשְׂאוֹ, וַיַּעֲזֹרֶם עַל שְׁלוֹם עַם הַבְּנֵה הַדְּדִית, וַעֲנִן הַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבַת-קֶדֶשׁ.

ח' תתעג . . . . . **רלז**
יִלְמַד לַמּוֹד נוֹרָא וְנִפְלָא פִּיֶצֶד נִתָּן לְבַעַר אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבוֹת אֶת הָאָדָם, וּמִתְגַּלּוֹת בְּדַמוֹת הַמְּרִירוֹת שֶׁנוֹפְּלֹת לְפָתַע עָלָיו, וְהוּא — עַל-יְדֵי שִׁתְּחִיל לְשַׂמַּח בְּאַלְקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ.

ח' תתעד . . . . . **רלח**
יִחְזַק בְּקִצְרָה בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּזְרֹו אוֹתָהּ עַל נִשְׂוֹאָיָהּ.

ח' תתעה . . . . . **רלט**
יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּזְהַרְגָהּ לְכַרֵּחַ מִכָּל מִינֵי יִסּוּרֵי מִצְּפוֹן הַמְּבִיאִים מִתַּחִים וְדִכְאוֹן.

ח' תתעו . . . . . **רלט**
יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַת הַשְּׁמַחָה דְּקֶדְשָׁה, וּכְשֶׁהִיא בְּתַמִּירוֹת עַד כַּמָּה הִיא מוֹעֵלַת.

כ אָשֶׁר תִּכְנֶן הָעֲנֻנִים בְּנֶחֱל

ח' תתעז . . . . . רמ
ידבר מהשתתפות בצער ישראל, ועלינו לחזור בתשובה, ויעורר על הנחת תפלין, ועל נוראות מדת השמחה דקדושה.

ח' תתעח . . . . . רמא
חזק בעל על רפואת אשתו החולה, ויחזקו להחזיק מעמד כנגד הנסיונות הקשים שעוברים עליו.

ח' תתעט . . . . . רמב
יגלה שאין אדם הנצול מהמרירות דהאי עלמא, וישבח ההגות בספרי רבנו ז"ל, ויעורר הנמצא לעבד הרבה על נקדת השמחה שהיא העקרית בחיים.

ח' תתפ . . . . . רמג
אחל על הפיכת המניעות לנעימות, ויביע את שמחתו העצומה, שזוכים לידיע מרבי כזה, וידבר מחפוש אחר הצדיק הגנוז בספריו הקדושים, ויעורר להיות בשמחה עצומה.

ח' תתפא . . . . . רמד
אחל בקצרה רפואה שלמה, הצלחה ונחת.

ח' תתפב . . . . . רמז
ידבר מכלליות הדרכים להתקרב לרבנו ז"ל, וענין הדרך של "היכל-הקדוש" וכו', ומה שמגלים שם איך להתקרב לרבנו ז"ל עם אמת ולציתו, על-ידי קיום ולמוד ספרו הקדוש, וסדר-דרך-הלמוד שגלה.

ח' תתפג . . . . . רמו
אחל הצלחה בשדוד שנעשה בפורים, והחתנה תהיה בל"ג בעמר, ויאחל על-פי זה מאד.

ח' תתפד . . . . . רמז
יגלה הנחיצות של התחזקות חדשה שצריכים בכל יום, ומעלת הסבלנות, ובפרט בבית, וירחיק מכל מיני פחדים של הכל.

ח' תתפה . . . . . רמח
יגלה מעלת שמחת היהדות, שאדם שמח עם כל מצוה וכו', והיא ממשכת שפע אלקי מעולמות עליונים, ונסלחים כל עוונותיו.

ח' תתפו . . . . . רמט
יזכיר אחד שמתבלבל מבעל גאנה חוטא אחד, שמתנגד על דבר רבנו

אֲשֶׁר   תִּכְנֶן הָעֵינִינִים   בְּנַחֵל   כֹּא

ו"ל, ויגלה לו מעלת קרבת הצדיק האמת כשזה עם אמת ובטול הישות והגאונה, שזוכים לזה על ידי רבנו ז"ל, ואז נפתחות העינים לראות היכן האמת.

ח' תתפז . . . . . רנא

ידבר נפלאות ממעלת מי שרגיל בלמודי מוהרנ"ת ז"ל, שטועם בטעם אור רבנו ז"ל טעם אחר לגמרי, וידבר מענין למודו של רבנו ז"ל, שאף אם אמנם הוא עמק מאד וכו' אך עקר הלאמוד, צריך להיות הלאמוד של התחזקות, וירגיל לדבר עמו יתברך, עד שברגע האחרון מלאכי השרת יעידו על האדם.

ח' תתפח . . . . . רנב

יגלה מעלת מדת השמחה דקדושה, ולמה יכולים לזכות על ידי זה.

ח' תתפט . . . . . רנג

יגלה מעלת למוד התורה, ובהיר, שפשיש רצון, אזי בניחותא זוכים לטייל בכל התורה כלה.

ח' תתצ . . . . . רנד

יחזר על שיחתו של רבי לוי יצחק אודות הגחוף שבחפוש שיחות חדשות, כשאת המקור עדין אין יודעים, ויגלה מהצלחתו בדרך רבנו ז"ל, שהוא לא הלך בדרך כזו, ויתיחס למה שאומרים בשמו של ר' לוי יצחק ז"ל עליו, ויזים את כל השמועות המרשעות.

ח' תתצא . . . . . רנה

יוכיח וינסר מאד את הנמצא, שהלך חזיו הולך בדרך של רגונות וכעס תמידים, ויחזקו לברח ממדה זו, ולחיות חיי דבקות בתכלית הנצחית.

ח' תתצב . . . . . רנו

ידבר מצנאותו של הרב הקדוש משה דוד אשכנזי ז"ע, ומענין למוד בכל הספרים שבעולם.

ח' תתצג . . . . . רנז

ידבר מענין מדת הדין ומדת הרחמים, טבע והשגחה ונסים, ויגלה מדוע עוברים על האדם כל מיני צער ועגמת נפש וכו'.

ח' תתצד . . . . . רנח

יגלה מעבודת ומפעל חזיו, שהיא הדפסת והפצת ספרי ודעתו של רבנו ז"ל, וביע את התקנה, שעוד נראה את הפרות מזה.

ח' תתצה . . . . . רנח
יִדְבַּר מִהַמְלָצָה עַל מוֹסֵר הַפֶּתֶב, שֶׁהוּא נֶצְרָף, וְאֵגֵב יִגְלֶה מַעַלְת הַזּוֹכָה
לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, שְׂמֵמֶשֶׁיךָ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׂגָחָה.

ח' תתצו . . . . . רנט
יִדְבַּר בְּגִנוֹת הַבִּטְלָה וְחַיֵּי שְׁעֵמוֹם, וַיֹּרֶה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת עֶסוֹק תָּמִיד
בְּאִיזָה עֶסֶק דִּקְדֻשָּׁה קָשָׁה אוֹ קַל, הַעֲקֵר שְׂאֵל לְהַתְּבַטֵּל, כִּי הַבִּטְלָה אִם
כָּל חֲטָאָת.

ח' תתצו . . . . . רס
יִדְבַּר מֵעֵינַי "לְרַגְעִים תִּבְחָנֶנּוּ", אִיךָ צָרִיף לִיָּקֵר כָּל רַגַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכָה לְחֻטֵּי הַרְבֵּה, וַיִּדְבַּר מִסוּד "חֲמֵשׁ דִּקּוֹת", וְעֵינַי מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב,
וַיִּזְכֵּר כַּמָּה מְגִדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִפְלִיאוּ אֶת מַכְרִיָּהֶם בְּשִׂמְרֵת זְמַנָּם, וַיִּגְנֶה
מִדַּת הַבִּטְלָה הַמְּבִיאָה לְיַדֵּי חֲטָא, וַיִּגְלֶה מַעַלְת הַמְּדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה
עִם הַזּוֹלָת וְאֵל הַזּוֹלָת.

ח' תתצח . . . . . רסב
יִחַזֵּק בְּעֵמוּד הַתְּנוּף שֶׁל הַחַיִּים — שֶׁהוּא אֲמוּנָה, וְדוֹקָא בְּשִׁעוֹת
הַקְּשׁוֹת וּבְחֻטֵּי הַרְרֵי הַצָּרוֹת, וַיִּגְלֶה כַּמָּה צְרוּפִים וְחִדּוּשִׁים נִפְלְאִים
בְּעֵינַי זֶה.

ח' תתצט . . . . . רסג
יִגְלֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת יְהוּדוֹתוֹ, שֶׁשְּׂמֵחָה
זוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמֵחוֹת, וּמִיַּחַדְת יְחוּדִים וְתִקּוּנִים עֲלִיוֹנִים.

ח' תתק . . . . . רסד
יִדְבַּר מֵעֵינַי אֲמוּנַת חֲכָמִים וְצַדִּיקִים, וְאִי הִרְהוּר אַחַר דִּרְכֵיהֶם
וְהִנְהִיגוּתֵיהֶם, וַיִּסְפֹּר בְּעֵינַי זֶה סִפּוּר נִפְלֵא מִהַמְהַרְשָׁ"א, אִיךָ שֶׁבְּעֵלִיל
רָאוּ שֶׁתִּהְיוּכֹתִיו — אִשׁ, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂיהָ עַל שְׁלֻשָּׁה מְגִדוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
שֶׁזָּכוּ לְעֵינַיִם בְּזִכּוֹת קִיּוּם: "לֹא תִגּוּרוּ מִפְּנֵי אִישׁ", וַיִּגְלֶה שֶׁעָקַר
הַהֲתַקְרָבוֹת — עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

ח' תתקא . . . . . רסה
יִדְבַּר מֵעֵינַי לְפַעַל יְשׁוּעָה אֲפִלוּ בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן, וַיִּגְלֶה מִהַנְּהַגַת רַבְּנוֹ ז"ל
לְהַפִּיל עֲצָמוֹ וּלְכַבּוֹת, שֶׁאֵז רֹאִים נְסִים, וְרַק צָרִיף לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן בְּאֲמוּנָה
גַּם בְּעֲצָמוֹ.

אֲשֶׁר   תִּכְנֶן הָעֲנֻנִים   בְּנִחַל   כג

ח' תתקב . . . . . רסו
יגלה שְׁכַל הַמֶּשֶׁג 'אֲכֹזְבָה' — שָׁרְשׁוּ נֹכַע מִכְפִּירָה וְנִתּוּק מִמְּנֵי יִתְבָּרֵךְ.
וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ח' תתקג . . . . . רסז
יֹכִיחַ הַנִּמְצֵן שְׁנֹשֶׁבֶר מִחֶמֶת שָׁרְאֵשׁוּ חֶלֶשׁ וְכוּ', וַיִּגְלֶה לוֹ מַעֲלָתוֹ, אִם
יִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְנַהֵג כִּיהוּדֵי כָּשֶׁר וּפְשׁוּט, הַמְקַפֵּיד עַל תְּפִלוֹת בְּכֹנְנָה
וּבְרִכּוֹת בְּהַקְפָּדָה וְלִמּוּד הַתּוֹרָה לְפִי הַיְכָלָת, מִבְּלִי לְהִתְעַסֵּק עִם
בְּגִי-אָדָם, וַיִּחְזְקוּ מְאֹד גַּם עַל אַמִּירַת זֶהָר.

ח' תתקד . . . . . רסח
יְעוֹרֵר לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי אַמוּנָה שֶׁהִכֵּל
בְּהַשְׁגָּחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶהָ יִהְיֶה חַיּוֹ חַיִּים אֲמִתִּיִּים.

ח' תתקה . . . . . רסט
יְעוֹרֵר הַנִּמְצֵן מִעֲלָפוֹן יְאוּשׁ, וַיִּחְזְקוּ לְחוּס עַל יְמֵי נְעוּרָיו, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ
מִן הַרְחָמִים, כִּי אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָם כְּלוּם, רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ח' תתקו . . . . . ער
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין לַמּוֹד סִתְרֵי תּוֹרָה וְדַבּוּר אוֹדוֹתֶם בְּרַבִּים, וְאֵיךְ וּבְמָה
צָרִיךְ לְהִזְהָר מְאֹד.

ח' תתקז . . . . . ער
יִחְזַק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מְאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיְעוֹרֵר לְהִטּוֹת
אֶזְנֵן לְכָל הַרְמָזִים שֶׁה' מְרַמֵּז לָנוּ מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה.

ח' תתקח . . . . . רעא
יְדַבֵּר מִהַמְשַׁבְּרִים הַחֲדָשִׁים הַפּוֹקְדִים אֶת הָאָדָם וְנִחַשְׁף לּוֹ הָאוֹר, וְעַקֵּר
הַסְּכָנָה — כְּשֶׁמִּפְקִיר אֶת פִּיּוֹ, שְׂאֵז סוֹבֵל אֶת כָּל הַצָּרוֹת.

ח' תתקט . . . . . ערב
יְדַבֵּר מִחֲלֵשֵׁת לְבוֹ, וַיִּסְפֹּר מִהַשְּׁנִים הַרְבּוֹת בְּהֵן זֹכָה לְשִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ
ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין ה"אֲשֶׁר בְּנִחַל", שֶׁהֵם מִכְתָּבֵי שְׁכָתָב,
וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַמְדַפְּסִים וּמְפִיצִים, וַיִּסְפֹּר מִהַשְּׁקָרִים שֶׁבָּדוּ עָלָיו, וַיְעוֹרֵר
עַל הַשְּׁלוּם, וְעַל עֲקֻשָׁנוֹת שֶׁלֹּא לְהַחֲסִיר דָּף גְּמָרָא לְיוֹם.

ח' תתקי . . . . . רעג
יְדַבֵּר מַעֲנִין הַזּוּוּגִים שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד, וְאֵיךְ צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא יִתְחַלְפוּ,
חֵס וְשְׁלוּם, הַזּוּוּגִים.

ח' תתקיא . . . . . רעד
 ידבר מעקר הבית מנוס מהסמ"ך מ"ם שהוא תפלה, ויעורר על-פי
 בטול הרצון עצמי מחמת רצון ה'.

ח' תתקיב . . . . . ערה
 ידבר מענין 'ברישא חשוכא והדר נהורא', שהכל פסא לטוב, ויעורר
 מאד על למוד דף גמרא ליום חק ולא יעבר.

ח' תתקיג . . . . . ערה
 יעורר מאד הנמען על למוד טור בית יוסף וב"ח, שיזכה על-ידי-זה
 ליראת שמים פאמרת הרב הקדוש מבעלז זי"ע, ויגלה מעלתו של מרן
 הבית-יוסף, ושל הב"ח הקדוש, על-פי ספור עם ההסכמה שרצה לקבל
 מאת בעל ה'מגלה עמקות זי"ע.

ח' תתקיז . . . . . רעו
 יחזק ויאמץ מאד נפש שבויה, אשר לפי דעתו הוא כבר שקוע בעמק
 שאול תחתית, ויורהו כי לא-כן הוא, אלא אסור להתיאש כלל, ויזכירנו
 מאד להתרחק מבטלה ומהפקרת הדבור, ויעוררנו על הדבור אליו
 יתברך, ויגלה לו עמק רחמנותו של השם יתברך, אפלו על אלו שפגמו
 מאד בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, ויזרוזו לקבע עצמו
 על התורה הקדושה לכתחלה בדרך של גרסא, ויגלה לו מעלת הענין
 ומעלת למוד גמרא, אשר בה כלולים כל התקונים וכו', ויעודדו מאד.

ח' תתקטו . . . . . רפ
 יאחל שמירה מרע, ויעורר על נטילת ידים.

ח' תתקטז . . . . . רפב
 יחזק חוזר בתשובה מעיר גבעתיים אודות הפצה, וכן יזרוזו לקרב בני
 משפחתו, אבל בדרך נעימה ותפלה עליהם, ויעוררו להיות בשמחה,
 ולדון את ההורים לכף זכות, וכן להנשא בהקדם האפשרי.

ח' תתקיז . . . . . רפב
 יחזק אשה שבעלה רחוק מיהדות שלא תתגרש, אלא לקרבו בנעם
 ואהבה, ולבקש הרבה מהשם יתברך, שיחזר בתשובה, ותראה גם גלוי.

ח' תתקיא . . . . . רפג
 יחזק בת ישראל המיאשת ממצב חייה, ויתן לה עצות והנחיות, כדי
 שתהיה שרויה בשמחה.

אֲשֶׁר תִּכְנֶן הַעֲוִינִים בְּנֶחֱל כַּה

ח' תתק"ט . . . . . רפד
יחזק הנמצאן, שהמרירות העוברת עליו היא כְּדֵי לְמַרְק עֲבָרוֹ, ויחזקו על-פי העצות הקדושות של רבנו ז"ל, וישמחו על זכותו בְּשִׁמוּשׁ רַבְּנוֹ ז"ל, על-ידי הפצת דעתו, ויעורר על כבוד האשה.

ח' תתקכ . . . . . רפה
יחזק בת ישראל על נוראות נפלאות מדת השמחה, ויגלה לה לה למת זוכים על ידה.

ח' תתקכא . . . . . רפו
ידבר נפלאות מהחזק הגדול שזוכים לו על-ידי אור רבנו ז"ל, שְׁמַגְלָה אֶת אור השמחה ללא שום דאגות וכו', ויחזק להזהר במדה זו, ולהיות תמיד בשמחה.

ח' תתקכב . . . . . רפז
יחזק עקרת בית על מעלת האשה כשהיא בשמחה, ואיך על-ידי-זה משפיעה לטובה על כל הבית, ויעורר שלא להתנהג עם הילדים בקפדנות.

ח' תתקכג . . . . . רפח
יחזק הנמצאן, שעל-ידי עסקו המסור בהפצת המעונות יזכה לישועה בביתו, ויתחסל לשנאת שונאינו מחמת קנאה, ויחזקו ויאמצו.

ח' תתקכד . . . . . רפח
יגלה מעלת המחזיר אחרים בתשובה, ויגלה מעלת השמחה, שהיא עולם החרות, ומעלתה גדולה מהתעוררות.

ח' תתקכה . . . . . רפט
ישתתף בצער דחקו וחסר פרנסתו של הנמצאן, ויגלה לו, שעל-ידי השמחה יתהפך הכל לטובה, וידבר מהצעת עבודה, וכדיקת מזוזות, והדלקת גרות שבת-קדש.

ח' תתקכו . . . . . רצ
יעורר למצא בעצמו נקודות טובות תמיד, ועקר עבודתנו — על נקדת השמחה.

ח' תתקכז . . . . . רצא
יגלה מעלת הפצת הקונטרסים הקדושים, ואיך שהם פועלים טוב

הַרְבֵּה, וַיִּחַזַק שְׁלֵא לְהַנִּיחַ הָעֲצָבוֹת אֲצִלוּ כְּרָגַע, וְעַל-יַדֵּי שְׁמִחָה זֹכִים לְזֵרִיזוֹת, וַיַּעֲרֹר מְאֹד עַל שְׁמִחָה וְרִקוּדִים בַּפְּשִׁיטוֹת.

ח' תתקכח . . . . . **רצב**
וַיְדַבֵּר מִהֲנִקְדָּה שֶׁל "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", וַיַּעֲרֹר לְהִתְחַזֵּק מְאֹד, וַיִּסְפֹּר מִנְקֻדַת הַתְּחַזְקוֹתָיו לְמֵרוֹת כָּל הַמְּשַׁבְּרִים בְּמִשְׁפַּח הַשָּׁנִים, וְזֶה רַק עַל-יַדֵּי עֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא כָּל חַיּוֹתוֹ, וַיַּעֲרֹר לְעֵינַי בְּכָל יוֹם בְּקוֹנְטְרַס חֲדָשׁ, וַיִּרְוֶה מִצְמָאוֹן נִפְשׁוֹ.

ח' תתקכט . . . . . **רצג**
וַיִּחַזַק אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, וַיְדַבֵּר מִהֲתְחַזְקוֹת חֲדָשָׁה שְׁצָרִיכִים בְּכָל יוֹם, וְלַעֲבֹד עַל נְקֻדַת הַשְּׂמִיחָה, וְצָרִיף לְשִׂמְחָה אֶת הַבְּעַל וְהַיְלָדִים, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה הַבֵּית מִתְנַהֵל כְּרֵאוֹי, וְכֵן לְחַזֵּק אַחֵרִים.

ח' תתקל . . . . . **רצד**
וַיְבָא, שָׂרָק עַל-יַדֵּי עֲצוֹת הַצְּדִיקִים אֲנִי יְכוֹלִים לְחַזֵּק עֲצָמָנוּ עַל כָּל בְּלִבּוֹלֵינוּ וְכוּ', וּמְחַיִּים אֲנִי לְשִׂמְחָה עַל קְרִבְתָּם, וְעַל-יַדֵּי שְׂמִיחָה בְּאוֹת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת, וַיַּעֲרֹר עַל תְּפִלָּה בְּצַבוּר, שְׂמִמְשֻׁכַת נִפְלְאוֹת.

ח' תתקלא . . . . . **רצה**
יֵאָחַל לְבַת יִשְׂרָאֵל הַצְּלָחָה בְּדֶרֶךְ מִצִּיאַת זְוֹנָה, וַיַּעֲרֹרְהָ לְרֵאוֹת בְּטוֹב הַנְּהַגַת ה', וְלִצִּיאַת מִהַדְּפָאוֹן, וַיִּדְרִיכֶנָּה בְּעֵינַי פְּגִישׁוֹת הַשְּׂדוּכִין.

ח' תתקלב . . . . . **רצו**
וַיַּעֲרֹר לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, שְׂיִוְדָעִים מְרַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלְא כְּרַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִעֵינַי קוֹל יְהוָה וַיַּעֲרֹר לְעַבְדוֹת ה', וּמִתְבַּעֲרַת אִשׁ דְּקָדְשָׁה אֹדוֹת דְּבוּרִים נוֹרָאִים שֶׁל כְּסוּפִים וּבְטוֹל עֲצוּם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיַּגְלֶה מַעְלַת רַבּוּי הַדְּבוּרִים דְּקָדְשָׁה, וַיִּחַזַּק וַיַּעֲרֹד מְאֹד.

ח' תתקלג . . . . . **רצז**
וַיַּגְלֶה מַעְלַת הַזִּזְכָּה לְהַאִיר בְּאַחֵרִים אֶת אוֹר הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הַיּוֹם הַנְּסִיּוֹן הוּא נְאוּף וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְעַל-יַדֵּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מוֹצִיאִים אֲנָשִׁים מִקְּלָפוֹת אֵלָיו, וַיַּגְלֶה מַעְלַת הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרַסִים, וַיְדַבֵּר אֹדוֹת תְּאוֹת אֲכִילָה, וְאִיךָ מִשְׁתוֹקְקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בֵּין לְעִסָּה וּלְעִסָּה, וַיְדַבֵּר מִגַּן יְלָדִים לֹא מְעַרְבַּ דִּיקָא.

ח' תתקלד . . . . . **רצט**
וַיַּגְלֶה מַעְלַת הַנְּמִעָן, שְׂזוֹכָה לְחַבֵּר שִׁירִים עַל קֶטֶב דְּבוּרֵי הָאֱמוּנָה

אָשֶׁר   **תִּכְן הָעֲנִינִים**   **בְּנַחֵל**   **כִּז**

נְלַמְדִים בְּהִיכַל־הַקֹּדֶשׁ, וּמַעֲלַת הַזֹּכָה לְהוֹצִיא מִפִּי רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים
קְדוּשִׁים, וּמֵהַתְּהַפְכוֹת הִירִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת.

ח' תתקלה . . . . . **ש**

יְבִיעַ שְׂמֵחָתוֹ מֵהַתְּחַזְּקוֹת הַנִּמְעָן בְּדַרְכֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וַיַּעֲזְרוּ לְהִיּוֹת רְגִיל
בְּקוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וַיַּחֲזִקוּ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִצְלִיחַ,
וְכֵן לְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִים בְּהַרְבֵּה דְבוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ח' תתקלו . . . . . **שא**

יֵאָחַל מְזֵל טוֹב לְהַלְדַת הַבַּת, וַיְבָרֶךְ בְּבָנִים זְכָרִים, וַיַּעֲזֹר לְשִׂמְחָה בְּכָל
נְקֻדָּה טוֹבָה, וְלַהֲגָבִיר נְקֻדַּת הַשְׂמֵחָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִצְלִיחַ.

ח' תתקלז . . . . . **שא**

יַחֲזִק וַיֵּאֱמָץ אַבְרָהָם לְאַחַר נִשְׁוֹאָיו עַל קְבִיעוֹת עֵתִים לְתוֹרָה וְזִכּוּי הַרְבִּים,
וְכֵן עַל רְגִילוֹתוֹ בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנָן.

ח' תתקלח . . . . . **שב**

יַחֲזִק אִשָּׁה כְּשֶׁרָה בְּעַת הַרְיוּנָה עִם הַדְּרָכָה כִּי־צַד לְהַתְּנַהֵג אָז, וַיַּעֲזְרֶנָּה
לְהִיּוֹת עֶזֶר לְבַעֲלָהּ בְּלִמּוּד וְקָרוֹב רְחוּקִים, וַיִּגְלֶה חוֹבַת הַשְּׁעָה לְהַקְדִּישׁ
זְמַן לְקָרוֹב הַגָּאֵלָה עַל־יְדֵי הַפְּצַת אֱמוּנָה.

ח' תתקלט . . . . . **שג**

יַחֲזִק הַנִּמְעָן אוֹדוֹת שֶׁהוּא זוֹכֶה לְהִיּוֹת מְזוּכָה הַרְבִּים, וַיַּעֲזְרוּ לְהַבִּיט רַק
עַל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שָׁבוּ, וַיִּשְׂמַח בְּזִכּוֹת הַיּוֹתוֹ בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ ו"ל, וַיִּרְגֵּלֵנוּ
לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ח' תתקמ . . . . . **דש**

יְדַרְיֶךְ זוּג כִּי־צַד יִזְכּוּ לְהַצְלִיחָה בְּחַיֵּיהֶם הַמְּשַׁתְּפִים וּבְחַנוּף יְלָדֵיהֶם
בְּסִבְלָנוֹת.

ח' תתקמא . . . . . **שה**

יַחֲזִק הַנִּמְעָן, שְׂיִזְכֶּה לְעֵבֶר עַל הַכֹּל וְלָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ
לְטוֹבָה.

ח' תתקמב . . . . . **שה**

יִיעֵץ בְּפָרְטִיּוֹת אוֹדוֹת הַעֲבָרַת הַמַּגּוּרִים, וַיַּחֲזִק עַל הַפְּרָנְסָה, וַיִּרְחִיק
מִצָּרַת הַדְּאָגוֹת הַמְּכֻלּוֹת.

ח' תתקמג . . . . . **שו**

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַתִּשְׁבּוּתוֹ בִּיבְנָאֵל, וְהַטְּעָמִים הַכְּמוּסִים עִמּוֹ בְּעֲנִין זֶה,

כח אֲשֶׁר תִּכְנֶן הַעֲנִינִים בְּנַחֵל

וַיִּזְכֵּר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת עַל דְּבַר זֶה, וַיִּתֵּן עֵינָיו לְמָרוֹם בְּתַקְוָה לְעֵתִיד טוֹב יוֹתֵר.

ח' תתקמד . . . . . שז

יִחְזַק הַנִּמְעָן עַל שְׂמֵחַת נַעַם חֲלָקָנוּ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ וַיִּלְל, וְאוֹדוֹת שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי שְׂמֵפִיץ הַקּוֹנְטְרַסִּים הַחֲדָשִׁים כְּפִי הַתְּגוּבוֹת הַנְּלֻקְבוֹת שֶׁל רַבִּים מְקוֹרְאֵיהֶם, וַיַּעֲזְרוּ לְדַבֵּר כָּל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִקְבֹּעַ לְעֲצָמוֹ שְׂעוּרֵי תוֹרָה.

ח' תתקמה . . . . . שח

יְבִיעַ הַעֲרַכְתּוֹ לְנִמְעָן עַל הַשְּׂתַדְלּוֹתוֹ בְּבִיאָתוֹ לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, אִף יוֹכִיחֵנוּ עַל בְּזוּבוֹ הַכֶּסֶף בְּשִׂיחוֹת טַלְפוֹנִיּוֹת, וַיֵּאחַל לוֹ שִׁפְעַע, וַיִּחְזְקוּ לְהֵיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלְהַפִּיר בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם, וְצָרִיךְ לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֵחָה וְלִבְקֶשׁ עַל זֶה.

ח' תתקמו . . . . . שי

יִוְרָה דְרָךְ וְעֲצָה כִּי־צַד נִתֵּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּקְוֶן נַפְשׁוֹ שֶׁל נַפְטָר, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה מְאֹד.

ח' תקמוז . . . . . שי

יְדַרְיָךְ אִשָּׁה שְׁבַעֲלָה עֲצוּב בְּטַבְּעוֹ, שֶׁהִיא תְּפַתַּח תְּחִלָּה בִּיצִירַת הָאִוִּירָה שֶׁל שְׂמֵחָה בְּבֵית, וְאָז הַכֹּל יִתְהַפֵּף, וַיַּעֲזֹר עַל עֲזָרָה הַדְּדִית לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה לְהַצְלִיחָה וְכוּ'.

ח' תתקמח . . . . . שיא

יְדַבֵּר מִהַחֲלֻטּוֹ שְׁלֵא לְהִתְעַסֵּק בְּשׂוּם הַשְּׂתַדְלּוֹת זוֹלַת תְּפִלָּה בְּעִנְיָן הַצָּרָה שְׂעוּבָרַת עָלָיו, וַיִּחְזַק אֶת הַנִּמְעָן אוֹדוֹת שְׂעוּרִים קְבוּעִים וְחִזּוּק הָאִשָּׁה, וַיְדַבֵּר מִחֲמַשׁ דְּקוֹת הַתְּבוֹדָדוֹת, וַיִּרְאֶה וְאִהְבָּה מְקַבְּלִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, וַיְצַדִּיק דִּינוֹ שֶׁכָּל הַעוֹבֵר עָלָיו זֶה נִסְיוֹן, וְהַכֹּל לְטוֹבָה.

ח' תתקמט . . . . . שיג

יִחְזַק מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְלִבְרַח מֵרִיב וּמְדוֹן בְּמַעוֹן הַפְּרָטִי, וַיַּעֲזֹר לִקְבֹּעַ שְׂעוּרִים קְבוּעִים, שֶׁזֶה מֵה שִׂישָׁאָר מִן הָאֲדָם, וַיְדַבֵּר עַל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנּוּ וַיִּלְל.

ח' תתקנ . . . . . שיד

יִחְזַק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל כְּבוֹד בַּעֲלָהּ, וַיְדַבֵּר מוֹתְרָנוּת וְהִכָּנָה הַדְּדִית בְּבֵית, וְהַבְּלָגָה תְּמִידִית, שְׂאִזִּי זוֹכִים לְגִן-עֵדֶן בְּבֵית.

כט   **בנחל**   **תכן הענינים**   **אשר**

ח' תתקנא . . . . . **שיד**

יחזק ויאמץ, ינחם ויעודד את הנמצען, שגורעש ונפחד מחמת הקללות הנמרצות שקלל, ויגריענו שקללת חנם אינה מתקיימת, ויעוררנו הרבה על מצות הצדקה להדפסה ולעניינים, ועל אמירת שנים מקרא ואחד תרגום עם רש"י בכל שבוע, ושירגיל עצמו לדבר להשם יתברך, שאפלו חמש דקות מעוררות רעש עצום בשמים, ושעל ידי זה יראה נקמה בשונאיו חנם.

ח' תתקנב . . . . . **שטז**

ידבר מזכות אשה כשרה העושה רצון בעלה, שרוצה רצונו יתברך, ויעוררנה לבקש הרבה ממנו יתברך על נקדת השמחה, שזה מביא אשר לה ולאחרות.

ח' תתקנג . . . . . **שיז**

יעורר על עקרייתה של מדת השמחה ולהתפלל על זה, ויפליג במעלת ההתבודדות, ואפלו חמש דקות, ויעורר מאד על למוד חמש רש"י ותרגום בכל יום, פרק משניות ודף גמרא.

ח' תתקנד . . . . . **שיח**

ידבר על מתנתנו משמים, שזו ההתקרבות לרבנו ו"ל, וקפידתנו על נקדת החרב, ויפליג במעלת הצטרפות לקורס סופרים שנוצרכים פהיום מאד, ויזהיר על תפלה והתבודדות של חמש דקות פה וחמש דקות שם, ויעתיק לדגמא משפטי תפלות ובקשות אליו יתברך, וכל היום משתנה לטובה.

ח' תתקנה . . . . . **שיט**

יחזק אשה כשרה אודות השמחה התמידית, שתביא לה רק טוב בתיים.

ח' תתקנו . . . . . **שכ**

יאחל מזל טוב להלדת הבן, ויורה לו על שם מי לקרא לו, ויגדיל בעבודה הקדושה של קביעות חמש דקות לתפלה בדבקות המחשבה בו יתברך, שאין דבר חשוב מזה, ויעורר על זה מאד.

ח' תתקנז . . . . . **שכא**

ידריך בת ישאל אודות מציאת הזיווג הנכון שלה, ואיזה בחור עליה לבקש.

ח' תתקנח . . . . . **שכב**
יְדַבֵּר מִהִמָּתְקַת הַדְּיָנִים וַחֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה תְּמִידִית, וְתִקְוֶנֶנּוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ
וְ"ל, וּבִפְרָט כְּשֶׁזְכִּינוּ לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ בְּאוֹמֵן, וַיְכַרְךָ עַל מְצִיאַת הַזְּוִיג.

ח' תתקנט . . . . . **שכב**
יֹכִיחַ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה אֹדוֹת חֶסֶד וְחַסְדֵּי הַפְּרָתָה בְּטוֹבוֹת הַבּוֹרָא, וַיַּחֲזִקְנָה מְאֹד
לְהַתְנַהֵּג בְּדַרְךְ שְׂתֵבִיא אוֹתָהּ לְהִיּוֹת מְאֻשְׁרָת, וַיַּגְלֶה לָּהּ מַעֲלַת הַהֶפְצָה
וְקָרוֹב רְחוּקִים.

ח' תתקס . . . . . **שכג**
מְחַה מְרַצוֹת אֹדוֹת דְּבוּרֵי לְשׁוֹן-הַרְעָ שְׂמִיחָסִים לוֹ, וַיַּגְלֶה שְׂכַל דְּבוּרָיו
הֵם בְּטוֹי לְכֹסְפוֹי הַיְחֻדִּים לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי, עַל-יְדֵי קָרוֹב כָּל
הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

ח' תתקסא . . . . . **שכד**
יְדַבֵּר מִזְכוּת הַרְבִּים שֵׁשׁ לְנִמְעַן בְּזָה שֶׁהוּא מְחַנֵּךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה תִינּוּקוֹת
שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וַיַּגְלֶה לוֹ אֹדוֹת הַמְּגִיעוֹת הַמְּחַיְבוֹת לְהִיּוֹת לְמִי שֶׁעוֹסֵק
לְהַקִּים גְּנֵי יְלָדִים כְּשָׂרִים, וַיִּזְכִּיר מָה שֶׁנֶּעְרַם בְּפָנָיו בִּיבְנָאֵל.

ח' תתקסב . . . . . **שכה**
יְעוֹרֵר אִשָּׁה כְּשֶׁרָה עַל כְּבוֹד בַּעֲלָהּ הַטּוֹב, וַיִּזְרָה עַל שְׂמֵחַת עֲצָמָה
וְזוּלָתָהּ וּבִקְשָׁה תְּדִירִית עַל פְּרֻנְסָה, וַיֵּאחֲלֶה לָּהּ נְסִים בְּעִנְיָנָהּ.

ח' תתקסג . . . . . **שכו**
יִזְרֵז עַל הַשְּׂתַדְלוֹת בְּשִׂמְחָה, וְדַבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּשְׂמִינַת הַבְּרִיאוֹת,
וְלַמּוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל.

ח' תתקסד . . . . . **שכו**
יְבִיעַ תּוֹדָתוֹ עַל קְבוּצָה שֶׁל מְתַפְּלִים קְבוּעִים עַל עֲנִינוּ, וְתִקְוֶתוֹ לְמַגּוֹר
כַּח הַרְעָ, וְהַעֲקָר הוּא רַק תְּפִלָּה.

ח' תתקסה . . . . . **שכז**
יַגְלֶה מַעֲלַת הַהֶפְצָה, וְהַמְחַזְקִים וְהַמְקַרְבִּים אַחֲרֵים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

ח' תתקסו . . . . . **שכח**
יְדַבֵּר מְרַפּוּאָה שְׂכָאָה עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה, וְאִשָּׁה בַּעֲלָהּ מְשִׂמְחָה, וְהַתְּבוּדוֹת
מַעֲלָה עֲלִיּוֹנָה מֵהַכֹּל, וְאִפְלוּ חֵמֶשׁ דְּקוֹת, וַיְדַבֵּר מְזִרְיוֹת, וְלַמּוֹד חֵמֶשׁ
וְרַש"י בְּכָל יוֹם.

אֲשֶׁר   תִּכְן הַעֲנִינִים   בַּנְּחָל   לֹא

ח' תתקסז . . . . . שכח
יחזק בת ישראל על כבוד הורים, ויאחל הצלחה בכל מעשיה, ויחזק
הבצל ושמחתו, וירחיק מפל מיני המיונות וחסלות, ודבור חיובי עם
חברותיה.

ח' תתקסח . . . . . שכט
יחזק מלמד תינוקות אודות החדרת אמונה בלבבות תלמידיו, שהוא
על-ידי התקרבות לצדיקים, ויבאר לו ענין הנסיונות שעברו על
הצדיקים, שאודותיהם ישוחח עם נערו הרבים, ויגלה לו מגדל
ההתפארות השמימית מעבודת הקדש של מלמד תינוקות.

ח' תתקסט . . . . . שלא
יחזק מאד לא לפל בדעתו, כי אם להרגיל לדבר עמו בתברך באפן קבוע
ואפלו חמש דקות בכל פעם וכו', ויורה בדרך דגמא כיצד מתפללין
לאבא רחמן שבשמים.

ח' תתקע . . . . . שלא
יחזק בת ישראל על כבוד הדי בבית, שעל-ידי-זה ירוו נחת, ולא
להיות ממרמרת ונמשכת אחר העצבות.

סוד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת הַחֻטָּאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן

*

וּמְסַגֵּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תְּקֵנוּ, גָּלוּ וְצָנָה לְפִרְסָמוֹ לְכֹל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹרֶךְ הַיָּמִים וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יָדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב

עִי"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי שהוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצני
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
ט כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
י בל אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף
יא בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול
יב לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
יג חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך
נד נצח:

תקוּן הַכְּלָלִי

לֹב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־יְנַשּׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־יֵאָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשָׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי בְּשִׂאֲנָתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְךָ
 לְשִׂדֵי בְּחֶרְבִנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאָתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאָתָ עוֹן חֲטָאָתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֵא רַק לְשִׁטְף מַיִם רַבִּים
 אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתְנֵי־וֹרְסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹזְבִּים לְרִשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 עֲדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֹב:

מא * לְמַנְעִיחַ מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחְיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֹתָ
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנּוּנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאָתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֶבֶד שָׁמוּ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יִדְבַר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הכללי

יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ
שָׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בִּטַּחְתִּי בּוֹ אֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
עָקַב: יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי-חֲפָצֶתָ בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבִי
עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וּתְשִׁיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעִחַ מִשְׁכִּיל לְבַנְי-קַרְח: ב כְּאִל תַּעְרֹג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם בֵּין נַפְשֵׁי תַעְרֹג אֲלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לָחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵימָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֱלֹהֶ
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁכְּחָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעְבֹּר | בַּסֶּךְ
אֲדַדִּם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חוֹנֵג: ו מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נַפְשֵׁי וּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אֲוֹדְנֵוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחָח עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדָּן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל עֲנוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְנִלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ:
ט יוֹמָם | יַעֲזֹה יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַי: י אֲזַכְּרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

תקון הפללי

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהֶיךָ בְּלַחֲזָן אוֹיֵב: * בְּרָצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוּרְרִי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: י מה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יְשׁוּעַת פָּנָי
וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילָנִי
מֵאִיבֵי | אֱלֹהֵי מַמְתְּקוּמִי תִשְׁנֹבְנִי: ג הַצִּילָנִי
מִפְעֲלֵי אֶזְרָא וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֵינִים לֹא־פֹשְׁעֵי וְלֹא־
חֲטָאתַי יְהוּה: ה בְּלִי־עֶזְרֹן יִרְצוּן וַיִּכּוֹנְנוּ עוֹרָה
לְקַרְאתִי וַרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
כָּל־בְּגַדֵי אֶזְרָא סָלַח: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְבֵי יַחְמוּ כַּכֶּלֶב
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׁנֹבְנֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים
יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תַּחְרַגְם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּנְנוּ אֲדָנִי: יג חֲטָאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגִאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
וּמִפְחָשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחֶמְהָ כִּלָּה וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעַקֵּב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלַח:

תקון הפללי

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֵב יַהֲמוּ כַפְלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 יִנְיַעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנֵן לְבִקְרַת חֲסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֵי אֲזוּכְרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז * לְמַנְיַח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי *
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַעֲעֶקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזוּכְרָה אֱלֹהִים
 וְאַהֲמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזֹת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזוּכְרָה נְגִינָתִי בַלְיָלָה
 עַם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי: ח הֲלַעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסְיֵף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנִצַּח
 חֲסִדוֹ גָּמַר אָמַר לְדָר וְדָר: י הַשְׁכַּח חַנּוּת אֵל
 אִם-קִפֵּץ בְּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיּוֹן: יב אֲזוּכּוֹר מֵעַלְלִי-יָה כִּי-אֲזוּכְרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶד: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דְּרַכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בָּעַמִּים
 עוֹד: טז גְּאֻלָּתְךָ בְּזִרְוֹעַ עַמְךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תקון הפללי

תְּהַמּוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נְתָנוּ שְׁחָקִים
אֶף־חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָהּ | בְּנִלְגַל הָאִירוּ
בָּרְקִים תִּבֵּל רְגֹזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דִּרְכָהּ
וְשָׁבִילָהּ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
כא נְחִית כְּצֹאן עֲמָהּ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ * תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אֶתָּה
הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶר וְדֶר: ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
וְתַחֲוִיל אָרֶץ וְתִבֵּל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד־דָּפָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אָלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
וְאֲשִׁמּוּרָה בְּלִילָהּ: ה זְרַמְתָּם שָׁנָה יִהְיוּ בְּבִקָר
כְּחֲצִיר יַחְלָף: ו בְּבִקָר יִצִּיץ וְחֲלָף לְעָרֵב יְמוּלֵל
וַיִּבֶשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְּאֶפְהָ וּבְחֲמָתָהּ נִבְהַלְנוּ:
ח שָׁתָה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדָהּ עֲלֵמָנוּ לְמֹאֹר פְּנֵיהָ: ט כִּי
כָל־יָמִינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתָהּ כָּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
י יָמֵי־שָׁנֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עָמַל וְאֹזֶן כִּי־גֹז חִישׁ וְנִעְפָּה:
יא מִי־יֹדַע עִז אֶפְהָ וְכִירֹאֲתָהּ עִבְרָתָהּ: יב לְמִנּוֹת
יָמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה
עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיהָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקָר
חֲסִדָהּ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יָמִינוּ: טו שְׁמַחְנוּ
כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֶה אֵל־
עֲבֹדֶיהָ כְּעֹלָהּ וְחֲדָרָהּ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | נָעַם

תקוץ הכללי

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זַמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
גַּפְלֹאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁ יִשְׁמַח לֵב |
ד דְּרֹשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ כָּנִי
ה זְכְרוּ גַּפְלֹאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפֶּתִי
וּמִשְׁפִּטֵי-פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
ז בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר עֲוֹה לְאֶלֶף
ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֲתֵן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן כָּבֵל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהֶ:
יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּנְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַ-לֶּחֶם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי גַמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ
יט בַּכָּבֵל רָגְלוֹ בְּרוּל בָּאָה גַּפְשׁוֹ: כ עַד-עַתָּה
כא בְּאֲדָבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהוּ: כב שָׁלַח מֶלֶךְ
כג וַיִּתִּירָהוּ מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כד שָׁמוֹ אָדוֹן
כה לְבֵיתוֹ וּמִשְׁלַ בְּכָל-קַנְיָנוֹ: כו לְאִסֵּר שָׂרָיו בְּגַפְשׁוֹ

תקוין הפללי

וּזְקַנְיוּ יַחֲכִימוּ: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עַמוּ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ:
מִצְרָיו: כה הִפְדָּ לָבֶם לִשְׂנֵא עַמוּ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בוֹ: כז שָׁמוּ
בָּם דְּבָרַי אֲתוּתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְדָּ אֶת-
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם
עֲפָרְדָּעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כְּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם כַּרְדַּ אִישׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֱנָתֶם וַיִּשְׁבַּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרֶבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכַסֵּף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׁמַח מִצְרַיִם בַּעֲצָתָם כִּי-נִפְלַ פְּחָדִם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמַסָּךְ וַאֲשׁ לְהֹאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וּלְחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עֲזֹר
וַיִּזְוֹבוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נְהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עַמוּ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת
גֹּזִים וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקוץ הפללי

קלז א על־נהרות | בבל שם ישבנו גם־בכינו
בזכרנו את־ציון: ב על־ערבים בתוכה תלינו
בנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי־שיר
ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
את־שיר־יהוה על אדמת נכר: ה אם־אשכחך
ירושלם תשכח ימיני: ו תדבק לשוני | להכי
אם־לא אזכרכי אם־לא אעלה את־ירושלם על
ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
ח בת־בבל השדודה אשרי שישלם־לך את־
גמולך שגמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את־
עלליך אל־הסלע:

קנ א הללויה | הללו־אל בקדשו הללוהו ברקיע
עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור:
ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועגב:
ה הללוהו בעלצלי־שמע הללוהו בעלצלי תרועה:
ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שכבת עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

בסיעתא דשמיא הספר הקדוש הזה נדפס
לזכותה ולהצלחתה של האישה האצילית

מרת **אורית** בת **בטי ביאה** תחי'

ויוצאי חלציה:

ינון בן **אורית** הי"ו

אליה בת **אורית** תחי'

ולהצלחת האברכים הרה"ח:

אהוד בן **דליה** הי"ו

דוד ישראל בן **מזל טוב** הי"ו

מתלמידי כ"ק מוהרא"ש זיע"א

ויהי רצון שנזכה להדבק בדרך **רבנו הקדוש** זיע"א

כל חיינו, אנו ובני ביתנו וכל יוצאי חלצנו לעד,

ונתברך תמיד בכל הברכות הכתובות בתורה

אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
להצלחת האישה הכשרה והצנועה
מרת **אסתר הדסה** בת **דינה** תחי'
היא וכל יוצאי חלציה אמן.

להצלחת הרב הקדוש
ר' **אברהם** בן **רבקה** וזוגתו תחי'
וכל יוצאי חלציו.

ולהצלחת
מאור בן **שושנה** ואישתו תחי'
וכל יוצאי חלציהם